

irving wallace

IRVING WALLACE

A Ş K A

Türkçesi :

TÜEKÂN BALKIR

İNKÎLÂP ve ÂKA

K İ T A B £ V L £ K İ

istanbul, Ankara Caddesi No, 95

J İNKİLÂP ve AKA i
| **Kenkû Dizi**
! •

Irving Wallace
B A Ş K A N
(The Man)

i •
t Yayın Hakkı (Copyright)
Kesim Ajansı
İNKİLÂP ve AKA •
Kitabevleri K o l . Ş i i ,
i istanbul

Kapak düzeni r
\\ Aslara **Şükür** :
! :
s <

Birinci Baskı : 1974

Yazarın elindeki en değerli belgelerden biri, sonradan büyük bir reformcu, konuşmacı, yazar, Başkan Abraham Lincoln'un danışmanı. Birleşik Amerika Haiti Büyükelçisi ve 1872 yılında Eşit Haklar Partisi listelerinde Başkan Yardımcısı adayı gösterilen eski bir Zenci kölenin kendi el yazısı ile âdi bir kâğıda yazdığı aşağıdaki sözlerdir :

İnsanoğlunun hemen her türünden oluşan bizim gibi bir ulusta, yasalar önünde ne zengin, ne fakir, ne yüksek, ne alçak, ne siyah, ne beyaz, herkes için sadece tek ülke, tek vatandaşlık, eşit haklar ve kader birliği olmalıdır.

En aciz vatandasın yasam, özgürlük ve mutluluk haklarını korumayan ya da koruyamayan bir hükümet hiç vakit kaybetmeden ıslah edilmeli ya da devrilmelidir.

FBEDERICK DOUGLASS

Washington D. C. — 20 Ekim 1893

BİRİNCİ BÖLÜM

Gece denemezdi ama henüz gündüz de **sayılmazdı**. Bu bilimsiz saatte soğuk büroda beklerken sinirli ve huzursuzdu. **Nedenini** düşünmeye çalıştı. Buldu. Bu huzursuzluk, ilk çocukluk yıllarından beri alageidiği terbiyenin **sonucuydu**.

Edna Foster'in çocukluk yılları Mihvakee dışında modern bir çiftlikte geçmişti. Alman asıllı ana - babası **tarafından** sıkı bir disiplin altında büyütülmüş, düzenli bir hayata hazırlanmıştı. Ne zaman düzene aykırı, çocukça heveslere **kapılsa** bıyıklı, ciddi babası hemen karşısına dikilir, yararlı **kitaplardan** okuduğu ve beğendiği kişilerin sözlerini aynen tekrarlardı. Bu kişilerin adları **hemen** hemen hiç açıklanmadığı için Edna, bu sözleri babasının kendine maletmek istediğinden **kuşkulandı**. Gözlerini tavana dikip «Hey Allahım» derdi babası, «şuna bakı, serüvenler, romantik serüvenler arıyor.» Sonra bakışlarını kızma indirir, o pek beğendiği sözlerden birini **ezbere** okurda: «Serüvenler yeteneksizlik anlamım taşır. Yetenekli kişiler onu aramaz.»

Edna çok sonraları kendi kendine düşündükçe babasının niye Tanrının gözüne girmiş olabileceğini kestirmekte güçlük çekmemişti. Olsa olsa bu başarısını şeytanın **kışkırtmalarını** öneden sezip karşı koyabilmesine borçluydu. **Babasına göre** şeytana uymak demek, düzeni bozmak, kargaşalık **yaratmak** demektir. Ancak zavallılar ve yolunu şaşırmışlar uyardı **şeytana**. Edna Foster'in çocukluk yıllarını çepeçevre saran işte bu felsefe, bu aile **görüşüydü**.

Bu **tarz**' yetiştirilmiş olması Chicago'daki sekreterlik okuluna devam ettiği sürece, Detroit ve **New-York'taki** ilk sekreterlik görevlerinde hep işine yaramıştı, T.C. **nm yanmda** çalışmaya başlaması onun daha Washington'daki Eski Senato Binasında senatör olduğu döneme rashyordu. O zamanlarda ch bu alışkanlıklarından Ötürü hiç **bocalamamıştı**. Üstelik **ba'b?-**ç1 bir mektubunda kızının bu onurlu devlet görevini yetiştirilmesinin zaferi olarak kutlamıştı.

T.C. ziin başından bunca olay geçmişti. Başkanlığa adaylığını koymuş, heyecanlı seçim kampanyasını son seçim gecesini izlemişti. Sonra bunların hepsi geride kalmış, Edna artık Başkan olan T.C. nin peşi sıra Beyaz Saray' adımı atmıştı, Uygeldiği düzenli çalışma alışkanlığının kendisine ayak bağı olduğunu ancak o zaman farketmişti. Yeteneklerinden ötürü Başkanın bu göreve kendinden başka birini düşünemeyeceğini biliyordu. Başkan'ın bilmediği bir şey varsa, o da bu yeteneklerin düzenli çalışma alışkanlığından ileri gelmesiydi. Oysa bu yeni görevinde düzen ne kelime, tepeden tırnağa şeytanın parmağı vardı sanki.

Amerika Birleşik Devletleri Başkanı'nın özel sekreteri, olmak Edna'ya gurur veriyordu. Son zamanlarda George Murodock'dan bunu bir görev değil, bir mevki olarak düşünmeyi öğrenmişti. Duke Zeibert'in barında ikinci martinilerini yudumlarken «Edna» demişti George, «Başkanın karısı bu ulusun 1 numaralı hanımı ise, sen de 1 numaralı sekreterisin.» Edna keyifli keyifli gülmüş ve inanmıştı bu sözlerle. George'da en beğendiği yönlerden biri de işte böylesine basit şeyleri, böylesine akılcıca yorumlamasıydı. Bu yeteneği kuşkusuz gazetecilik eğitiminden ileri geliyordu. Oysa bu görevin bir yığın da sıkıntısı vardı. Bunları zaman zaman George'a anlatırdı. Ama kendi gibi yetiştirilmiş biri için işin asıl sıkıntılı olan yönünü ona hiç bir zaman anlatmamıştı. Kendisini koşullara uyma yeteneğinden yoksun ve pasif bulacağından, üstelik beğenmeyeceğinden korkuyordu.

Yalnız kendi kendine söyleyebildiği bu en büyük sıkıntı, olağan dışı, âcil zamanlarda çalışma zorunluğuydu. Babasının prensiplerini yıkan, otoritesini sarsan bu gibi olaylar Edna'yı her zaman ürkütmüş, hâlâ da ürkütmekteydi.

Dün gece yarısından sonra Başkan'ın danışmalarından Governor Wayne Talley telefonda yine âcil bir olayı müjdelemişti.

«Alo, Edna, uyuyor muydun yoksa?»

«Hayır - hayır okuyordum.» O zaman saatin farkına varmıştı. «Birşey mi oldu, ne var?»

«Yo yo, hayır, her zamanki işler. Dinle Edna, iyileştin mi, yarın gelebilecek misin?»

Elinde olmaksızın öksürmüştü. «Daha iyiyim. Yarın geleceğim tabii.»

«Yalnız çok erken gelmen gerekecek.»

«Kaçta?»

«Altı dolaylarında. Sıkıntı olacak biliyorum ama baştan aşağı sıkıntı içindeyiz. Ruslarla başımız dertte. Başkan erken-
den Kasatkin'le müzakere masasına oturacak. Müzakereleri
kestiklerinde Frankfurt'ta öğle vakti olacak, yani burada sa-
bahın yedisi. Danışma için Almanya'dan telefon edecekler. Ka-
bine odasına bağlanacak. Onun için orayı yedi - sekiz kişiye
göre hazırla. Sen de bir yere ayrılma, belki sana yazdıracağı
şeyler, olur. Tamam mı?»

i «Anladım Governor Talley.»

' «Edna seni böyle sıkıntıya soktuğum için üzgünüm ama
ne yaparsın âcil bir durumla karşı karşıyayız.»

İşte yeni bir âcilolay gelip çatmış. Edna'nın düzenini alt-
üst etmişti.

New Jersey Bulvarının hemen yanında, Southeast S so-
kağındaki apartmanından çıktığında saat beşi kırk beş geçiyor-
du. Altıyı on geçte Beyaz Saray Batı Kanadındaki basın lobisi-
{ni geçip Kabine Salonu ile Başkanın Oval Ofisi arasındaki ken-
; di bürosuna varmıştı.

İşığı açıp, kitaplığın yanma mantosunu astıktan

L aşağı telefon edip kaynar kahve ile bir tost istemişti. Şimdi
bunları beklerken bir yandan titriyor, bir yandan da kendisine
çok gerekli o iki saatlik uykuyu düşünüyordu. Düşündükçe
de şu isimsiz âcil durumu lanetliyordu. Aksırmaya başladı, de-
ri el çantasından bir kâğıt mendil çekti, silmekten kıpkırmızı
olan burnunu temizledi.

a .j Sırtındaki ağrıya aldırmamaya çalışıyordu. Başlayan güne
ayak uydurmaya kararlıydı. Dosya dolabının yanındaki ufak
ı_ aynaya doğru yürüdü. Kuş yuvasına dönmüş kıvr kıvr saçla-
rina, şişmiş, sulanmış gözlerine, alnındaki hafif kırıışığa, fazla
çalışmaktan torbalanmış göz altlarına, parlak sivri burnuna
ve titreyen kuru dudaklarına ters ters baktı. Kendine bir çeki
düzen vermesi gerekiyordu.

; Masasına geçip oturdu. Pudriyerinin aynasında yüzünü in-
celemeğe koyuldu. Güzelce denebilecek bir yüze göre benzer-
likler aradı. Güzel olmadığını biliyordu. Ama zinde ve huzurlu
olduğu sürece hiç değilse yüzüne bakılır biriydi. George Mur-
4ock daha güzel şeyler söylüyordu. Keşke ona inanabilseydi.

Ama, bir sürü insan, karakter ifade eden bir yüzün var demiş, insan güzel olmadığını pekâlâ anlardı. Şu yüzün, sinir, uykusuzluk ya da basit bir nezleyi kaldıramayacağı apaçık ortadaydı.

Bu sabahki çöküklük için kimi ve neyi suçlayacağını bilmiyordu. George'u suçlayamazdı. Aksırıklarının ardı arası kesilmeyen akşamki yemekten sonra onu erkenden evine getirip bırakmıştı. Talley'nin telefonuna kadar uyumayın kitap okuduğu için kendini de suçlayamazdı. Kitap okumaya çalışmıştı ama aslında George'la geçen sekiz ayın mucizesini düşünmüş, gelecek ayları tasarlamıştı. Hem George'la ilgili düşleri önemliydi doğrusu. Otuz yıllık yaşantısında gelecekle ilgili gizli umutlara böylesine ciddi olarak ilk kez kaptırmıştı kendini.

T.C. ve görevi altı yıl boyunca bütün düşüncelerini doldurmaya yetmişti. Şimdi sadece Başkan değil, başka biri daha, yaşantısında aynı değeri taşıyan iki kişi vardı —George böyle düşündüğünü bilse kimbilir ne kadar mutlu olurdu—. Bu sabah buraya iki saat erken gelmesine sebep oldu diye Başkan'ı suçlayamazdı. Düpedüz haksızlık olurdu. O büyük adam şimdi çok uzaklarda Komünist liderleri ile uğraşıp Berlin, Afrika ve gökteki uydular yüzünden kavgalar sürdürüyordu.

Sonunda buldu. Çökük ve yorgun yüzünü on gün önce ölen Başkan Yardımcısının cenaze törenine bağlayabiliyordu. Daha mezarında taptaze yatan adamcağızı sorumlu tuttuğu için kendini ayıpladı. Yağmur yağmıştı. Bütün kodamanlarla birlikte üiklerine kadar ıslanmıştı. Gözlerini Richard Porter'in ıslak meşe tabutuna dikmişler, rahibin duasını dinlemişlerdi. Orada bulunanların hiç biri duayı cankuiağı ile dinlememişlerdi, emindi. Her biri kendi derdine düşmüş gibiydi. Başkan Yardımcısının kalp krizleri, ilki de sonuncusu de öylesine habersiz gelivermişti ki, ödleri kopmuştu. Kuşkusuz o anda içlerinden bir sürü kararlar alıyorlardı. Bundan böyle daha az içki ve sigara içecekler, daha az yemek yiyeceklerdi. Sık sık hekim kontrolundan geçeceklerdi. Başkan bile cenaze töreninde iki gün sonra, Frankfurt'a hareketinden bir gün önce Walter Reed hastanesinde genel kontrolden geçmişti.

O törenin ne kadar da yapmacık bir havası vardı. Edna aynen şimdi olduğu gibi o zaman da kendini törenin dışında

Aslında Edna gezilere T.C. ile birlikte çıkardı. Yurt dışına dört kez çıkmışlardı. Çiftlikte yetişmiş bir kız için bu geziler harikalar diyarıydı. Ama şu Allanın cezası soğuk algınlığı yüzünden kaçırdığı ikinci geziydi bu. Frankfurt'u hiç görmemişti. T.C.'nin basın sekreteri Tim Flannery hiç bir şey kaybetmemiş olduğunu söylemişti. Frankfurt'un sıkıcı bir endüstri kenti olduğuna kendisini inandırmaya çalışmıştı. Oysa Edna İkinci Dünya Savaşı'nda kentin yerle bir olduğunu, bu arada 14. yüzyıldan kalma Katedralle Başkan'm misafir edildiği üç katlı Aîte Mainzer Sarayı'nın bu bombardımanlarda hemen hemen zarar görmeden kurtulduğunu biliyordu. Çalışma prensiplerinde olduğu gibi gezileri de yararlılık açısından değerlendirirdi. İlerde çocuklarını eğitmek için belleğinde saraylar, şatolar ve müzeler koleksiyonu yapardı. Henüz evli bile olmayan, otuzunu aşmış biri olarak çocuk sahibi olmayı düşününce yeniden gerçeği hatırladı. George Murdock geldi aklına. Alte Mainzer Sarayını koleksiyonuna katamadığı için üzgündü ama bütün hafta George'dan ayrılmak zorunda kalmayışı bu kayba değerdı.

Birden kendini topladı. Beş kıymetli dakikayı masa başında düş kurarak harcadığını farkettil. Başkan 3000 mil uzaklıktaki telefonun başına yaklaşmaktaydı. Oysa o bu konuşma için Kabine Salonunda yapması gereken ufak tefek hazırlıklara başlamamıştı bile. Hemen yazı masasını karıştırıp danışma için hazır bulunacakların listesini aradı. Bulamadı. Wayne Talley her zamanki alışkanlığı ile Başkanın masasına bırakmıştır diye düşündü.

Şimdi artık acele ediyordu. Sol tarafındaki kapıyı açtı. Halıyı baştan başa geçip Başkan'm masasına vardı. Kayıt defterinde hiç bir şey yoktu. Başkan'm günlük angajmalarını gösteren kartların konduğu kutu da boştu. Endişe ile etrafına bakınırken gördü. Talley tek bir sayfa kâğıt bırakmış, ucunu genel hatta bağlı siyah telefonun altına sıkıştırmıştı. Kâğıdı aldı, daktilo ile yazılı listeyi gözden geçirdi: Talley, kendisi vardı kuşkusuz, tabii Dış İşleri Bakanı Arthur* Eaton da. Senato çoğunluk lideri Senatör Selander, Meclis çoğunluk lideri Temsilci Wickland, Senato geçici başkanı Senatör Dilman, Genel Kurmay Başkanı General Fortney, Dışişleri Bakanlığından Afrika sorunları yardımcı sekreteri Mr. Stover ve steno-

grafist Mr. Leach. Hepsi sekiz kişi oluyordu. Bu sabahkiler de bunlardı demek.

Ağır ağır Başkan'm masasından uzaklaşırken listedeki isimleri düşünüyor, ön yargılara varmaya çalışıyordu. İnsanın eline bazı ip uçları verilmişse önyargılarda bulunması için CIA'dan Scott, ya da FBI'dan Lombardi olmasına hiç gerek yoktu. Kendi kendine tahminler yürütmeye başladı. Bilmece-leri çözmek için hafta sonlarını ipe çekerti. Bu da bilmece çözmek kadar eğlenceliydi. Demek, diye düşündü, âcil danışma konuşması hemen hemen yalnızca Afrika ile ilgili olacak, yeni Baraza Cumhuriyeti etrafında dönecek. Afrika ile ilgili olacak, yeni Baraza Cumhuriyeti etrafında dönecek. Afrika sorunları yardımcı sekreterinin bulunuşu bunu gösteriyordu. Sonra Kongreden birşeyler geçirmek, birşeyler kabul ettirmek konusunda konuşmalar olacaktı. Bu belki de şu istenmeyen, ABD'nin Afrika Birliği Paktına üyeliğinin onaylanması olacaktı. Bunların dışında yeni bağımsızlığa kavuşan Afrika ülkelerine ekonomik yardım konusu da ele alınacaktı kuşkusuz. İki Senatör, bir Temsilci ve bir Generalin varlığı başka ipucu eklemiyordu. Onlar T.C.'nin her konuşmasında hazır bulunurlardı. Sadık ve eski arkadaşları.

Tamam, diye düşündü, konu Afrika olacaktı ve bu da sıkıcı bir sabah demektir. Afrika ile ilgili konuşmalar Edna'yı hiç açmıyordu. Neydi sanki — bir sürü çapraşık kara isim. İnsan çok akıllı da olsa bu ülkelerin birini diğerinden, ya da bir ilkel yüzü başka birinden ayıramazdı. Acayip giysilerine göre ayırım yapmak da mümkün olmuyordu. Başkan'ı aradıklarında kullandıkları garip Oxford ya da Harvard aksanlarına bakarak kimin hangi ülkeden olduğunu çıkaramazdı insan. Edna'ya göre Afrika, hangi yöne gittiği belirsiz kara bir kıt'aydı o kadar. Kulağma çalındığına göre T.C.'ye, Eaton'a, Talley'e de fazla bir şey ifade etmiyorlardı. Gelgelelim Rusya bambaşkaydı. İnsana evlenip, çocuk sahibi olma şansı tanımadan herşeyi yok edebilirdi.

Yere kadar inen pencerelerin önünde durdu. Bu pencereler sütunlu, üzeri sarmaşıklı beton yola açılıyordu. Dışarda karanlık kalkmış, tan yeri ağarmaya başlamıştı. Ağustos sonu olmasına rağmen gül bahçesi hâlâ çiçek doluydu. Yeni açan.

krizantemler, gülleri, papatyalı, glayölieri bastırıyordu. İlerde, Andrew Jackson'un kocaman manolya ağacı yeşil yapraklarla tepeden tırnağa donanmıştı. Beyaz Saray'ın yuvarlak çatısı ile Truman Balkonunu yarı yarıya gizliyordu. Edna bir an için dışarı çıkmak, karşısındaki yolda dolaşan nöbetçi polislerle birlikte yürümek, tertemiz, serin havayı ciğerlerine doldurmak arzusu duydu. Belki o zaman Frankfurt'dan gelecek telefona daha dinç, daha hazırlıklı olurdu. Oysa kolundaki saat onu görevine itiyordu. Usulca T.C.'nin odasından çıkıp kendi masasının başına döndü. Çekmeleri çekip içinden gerekli şeyleri dışarı çıkarmaya koyulduğunda artık günlük işlerine dalmıştı. Ağır not defterleri, kâğıtlar, kalemler ve kül tabaklarını yüklenip bir kaç dakika içinde Kabine Salonunun kapısına vardı. İncecik kollarının taşıyamıyacağı kadar ağır yükünü kapıya dayayıp tokmağı çevirdi, dizi ile kapıyı itip açtı.

İçerde nedense Arthur Eaton'ı bulacağını ummuştu. Çoğu kez ilk o gelirdi. Tabuta benzeyen sekiz köşeli uzun masaya oturur, beyaz, asil çehresi, düzgün porfili ile bir sürü notların üzerine eğilmiş olurdu. Şimdi içerde değildi. Onun yerine odada haki giysili iki haberleşme uzmanı, koyu renk masanın üzerinde duran iki gri metal kutuya kablo montajını tamamlamak üzereydiler. Bunlardan büyükçe olanı alıcı, daha küçük ve daha hassas olanı da mikrofona vazifesi görecekti.

Teknisyenler öylesine dalmışlardı ki Edna'nın odaya girdiğini bile farketmediler. Hafifçe öksürüp, «Günaydın beyler» dedi.

Gençcesi omuzunun üzerinden bakıp, «Günaydın efendim» diye telâşla cevap verdi. «Birkaç dakikaya kadar çıkıyoruz..»

«İşinize bakın, daha onbeş dakikamız var.» Sonra kucağındaki ağır yükü masaya bıraktı. Gidip kaim yeşil perdeleri açtı. Sabahın ilk ışınları odayı doldurdu. Jackson'un manolya ağacı ile karşı karşıyaydı yine. Başkanlık flamasını düzeltti, Amerikan bayrağını gözden geçirdi. Şimdi artık işine devam edebilirdi. Not defterlerini, kalemleri, kül tabaklarını masanın üzerindeki yerlerine dağıttı. Sürahileri doldurdu. Öyle dalmıştı ki, haberleşme uzmanlarının denemeler yaptıklarını bile farketmedi. Sadece çıkarken iyi günler dilediklerini hayal meyal işitmişti.

Kapı açıldığında daha işi bitmemişti. Eaton'dır diye dön-

dü. Beyaz Saray gizli ajanlarından Beggs ve Sperry ile karışlaştı.

Beggs, «Bu sabah erkenden iş çıkardılar başımıza değil mi?» diye söze girişti.

«Sorma,» diye karşılık verdi Edna.

«Ogden ve Otis adına teşekkür ederim Miss Foster,» dedi Beggs. Sonra Edna'nın anlamadığını görünce hemen ekledi: «Benim oğlanlar. Baraza pullarından okulda yalnız onlarda varmış. Öyle sevinçliler ki size ne kadar teşekkür etsek azdır.»

«Bu hafta. Afrika'dan hiç mektup almadım» dedi Edna. «Postanın çoğu Almanya'dan. Üstelik diplomatik kurye ile geldiği için pulları da yok. Ama başka bir şeyler buluruz.»

«Ne olsa işlerine yarar. Değiş tokuş da yapıyorlarmış. Bu iyiliğinizi hiç unutamayız.»

Sperry kolunu dürtünce Beggs dönüp arkasına baktı. «Geliyorlar Miss Foster» dedi, «yine görüşürüz.»

Gizli ajanlar çıkar çıkmaz kapıdan içeri Leach girdi. Dazlak kafasını iki yana sallaya sallaya ilerledi. Elindeki portatif steno makinasını masaya bıraktı.

Koridorda başka ayak sesleri de vardı. Edna durup bekledi. Kapıda üç kişi birden gözüksü, Talley ve Stover geride kalıp Eaton'a yol verdiler. Dışışleri Bakanı emin adımlarla salona girdi. Elinde şapkası, üzerinde çok yakışan çizgili gri bir kostüm vardı.

Kalın pürüzsüz sesi ile, «Günaydın Miss Foster» dedi, «sizi bu saatte çağırduğımız için üzgünüm ama galiba Başkan'm bize ihtiyacı var.»

Eaton'un *azametli bir görünüşü vardı. Üstün bir eğitim gördüğü her halinden belli oluyordu. Bütün bunlar Edna'yı öylesine etkiliyordu ki onunla her karşılaşmasında tutulup kalıyordu. İşte şimdi de yine öyle olmuştu. Sadece başını önüne eğip günaydın diye mırûdanabüdi.

Başkan'm gözü ile bakılırsa Eaton eski bir dosttu. Oysa Edna onu bambaşka görüyordu. Üstün bir insandı Eaton, soy-luydu. Orta yaşları çoktan geride bırakmasına rağmen hâlâ yakışıklıydı. Başkan'dan farklı yanı, insanlara karşı tutumuydu. Başkan daha cana yakın ve neşeliydi. Tam halk adamıydı. Seçimleri kazanan renkli politikacıydı. Oysa Eaton bir görev için seçilen değil atanan adam olabilirdi ancak.

Şimdi de evrak çantasından kâğıtları çıkarmış, masaya oturuyordu. Şakakları kırışmış dalgalı saçları, grek burnu, kemikli yüzü, sivri çenesi ile şu sırada devlet görevinde çalışanların en yakışıklısı olduğu kuşkusuzdu.

O sırada Başkan'm danışmanlarından Wayne Talley ile Eaton'm Afrika sorunları yardımcısı Jed Stover arasında bir tartışma başlamıştı. Tıknaz, kısa boylu Talley. «Senin o anlattıkların bana vız gelir Jed,» diye bağıyordu. «Sen de biliyorsun ki Baraza için elimizden geleni yaptık, hatta fazlasını bile. Bir futbol sahası kadar yer kaplayan o orman parçası için Komünistlerle savaşa mı girelim yani? Binlerce mil uzakta, Afrika'da savaşmak işine gelir mi?»

Daha uzun,boylu olan Stover gür kaşlarını düzelterip ince bıyıklarını sıvazladıktan sonra, «O dediğin yer 33.000 mil kare, nüfusu da 2.347.000.» diye karşılık verdi. «Altm'ı var, hem de çok. Elmas ve demir madenleri var. Üstelik—»

«Toplasan toplansan bizim bu yüzden gireceğimiz sıkıntıları karşılayamaz oranın altını.» diye sözünü kesti Talley.

Stover aldırmadan devam etti. «— üstelik orayı.biz yarattık sayılır, ya da bizim sahneye koyduğumuz eser diyebilirsin. Yeni doğan bir ülkeye demokrasi verip sonra sırtını çeviremezsin Wayne.»

«Orada yeteri kadar eserimiz var. Liberia, Gana, daha beş altı tane sayabilirim. Şu Afrika Birliği Paktı ilk zamanlarda iyiydi. Kâğıt üzerinde kalıyordu, iyi de propaganda oluyordu. Hiç bir zaman yenilemek falan da söz konusu olmuyordu. Peki şimdi işin içine Baraza girince neden fikrimizi değiştireceğiz bir türlü anlamıyorum. Şu Afrika işi ile uğraşanlar kendi ufacık dünyanıza öylesine dahiyorsunuz ki bunun daha büyük dertleri olan daha büyük bir dünyanın yanında devede kulak olduğunu göremiyorsunuz. Tıpkı ömür boyu tek bir amaca hizmet eden bilginlere benziyorsunuz. Jed, bunları seni kırmak için söylemiyorum. Yaptığınız işi de küçümsemiyorum, ne kadar içtenlikle çalıştığınızı biliyorum ama hepiniz sonunda düş kırıklığına uğrayacaksınız. Bu konuyu Başkanla kaç kez tartıştık. Kuşkusuz Arthur bunları bizden daha iyi bilir.»

Talley dönüp Arthur Eaton'm onaylmasını bekledi. Jed Stover cevap vermeye hazırlanmıştı, kendinden büyüğüne hitap edildiğini duyunca sustu.

Eaton konuşulanları dinlemişti. Bir süre sustu, sonra Talley'e dönüp, «Jed ve arkadaşları görevlerini kusursuz yapıyorlar» dedi.

«Bundan hiç kuşku olmadığını söylemiştim» diye atıldı Talley. «Benim söylediğim sadece—»

«Senin söylediklerini duydum Wayne.» diye kesti Eaton. «Senin deminden beri anlattıklarına eklenecek daha bir sürü şey var. Merak etme, Başkan da ben de neler olup bittiğinin ve neler yapılması gerektiğinin farkındayız.»

Bütün bu ağız kavgaları Edna'nın yanında sürüp gittiği için bu kez Wayne Talley'nin sindiğini görmüştü. Afrika'ya müdahale konusunda son kararı Başkan'm ve kendisinin vereceğini Eaton açıkça anlatmıştı. Kibarca Talley'e duracağı yeri bildirmişti. Başkan'm baş danışmanı değil, yardımcılarında biri olduğunu, ancak onun sözlerini tekrarlayıp, onun adımlarını atacağını hatırlatmıştı. Talley'nin yeri Başkanla Dışişleri Bakanı'nın arasında değil, gerilerinde ve dışındaydı. Yine de bütün bunlar Talley'i kendinden küçük bir memurun yanında küçük düşürmeyecek kadar akıllıca yapılmıştı.

Ama Talley her zamanki gibi bozulmuştu. Sağ gözü seirmeye başlamış, tombul burnu kızarmıştı. Zengin bir müşterisi tarafından bir zamanlar basit bir kâtip olduğu hatırlatılan banka müdürüne benziyordu.

Eaton ciddi bir gülümsemeyle devam etti. «Aslında senin, benim ve Jed'in bildikleri şu an için geçerli. Beş dakikaya kadar Başkan'm Prankfurt'dan sesini duyacağız. Ruslarla sürdürdüğü konuşmalar bakalım neler getiriyor. Belki de Afrika ile ilgili kararlarımızın çoğunu değiştirmek zorunda kalacağız.»

Edna gülmemek için kendini zor tutmuştu. Sonunda Eaton Talley ve Jed'i eşit düzeye indirmişti. Talley başını öüne eğmiş, masanın etrafını dolaşıp Eaton'm yanına oturmuştu. Jed'in sonuçtan memnun olduğu yüzünden belliydi. O da amirinin karşısına düşen yerim almıştı.

Eaton birilerine el ediyordu. Edna dönüp baktı, hepsi birden gelmişlerdi. Hemen koşup senatör Selander ve Temsüci Wickland'a masadaki yerlerini gösterdi. Senatör Dilman Edna'yı beklemeden Dışişleri Bakanının en uzağına geçip oturmuştu. Herkes gibi Edna da Dilman'm bu adamların aya-

rında olmadığını biliyordu. Selander ve Wiekland'la bile aynı düzeyde sayılmazdı. Başkan Yardımcısının ölümünden beri Senato Başkanlığını yürütüyordu. Şimdi resmen Senato Başkanıydı ama bunun sırf bir jest olduğunu herkes biliyordu.

O sırada kapı yeniden açılmış, içeri General Pitt Fortney girmişti. Bir yandan en arka geldiği için özür diliyor, bir yandan da eldivenlerini çıkarmaya çalışıyordu.

«Omaha'dan aradılar, kolay kolay kurtulamadım.»

Trençkotunu Edna'ya verip masaya yürüdü, bir koltuk çekip oturdu. Sonra Eaton'a döndü, «Dün gece Steiny telefon etti.» diye anlatmaya koyuldu, «Prömiyer Kasatkin'in niyeti ciddi diyor. Mareşal Boroy Leningrad'dan uçağa atlayıp gelmiş. Belki ben de Başkan'm yanında olsam iyi olur.»

Eaton Fortney'e yukardan bakarak, «Pentagon'u Savunma Bakanı Steinbrenner de temsil edebilir General.» dedi, «Başkan herhalde sizin burada kalmanızı daha uygun bulur.»

Edna'mn saatine göre beklenen telefona iki dakika kalmıştı. Hemen masanın çevresini dolaşıp Eaton'm yanında duran portatif alıcıya doğru ilerledi. Temsilci Wickland'm yanından geçerken onun masanın üzerine eğilip Talley'e «MacPherson'un Buenos Aires'den Frankfurt'a uçuşu da ne demek oluyor kuzum?» diye sorduğunu duydu. «Bugün burada, Washington'da olması gerekirdi.»

«Sadece bir gün gecikecek.» diye karşılık verdi Talley. «Başkan yanında olmasını istedi.»

«Afrika'ya ekonomik yardım konusu ile mi ilgili?»

«Belki de. Orada olup bitenleri kendi anlatsa kulak vermezsiniz ama Meclis Başkanı anlattı mı dinlersiniz diye düşünmüştür.»

Edna Eaton'un arkasındaki yerini almıştı. Tam saatin yedi olduğunu hatırlatacağı sırada telefon çalmaya başladı. O anda odada bütün sesler kesildi. Edna alıcıyı ve vericiyi açıp Leach'in yanındaki yerini aldı, not defterini ve kalemını alıp beklemeye koyuldu.

Opariörden önce çok uzaklardan bir takım garip sesler gelmeye başladı, sonra yüksek ve berrak bir ses duyuldu. «Burası Frankfurt, karşınızda haberleşme dairesinden yüzbaşı Foss. Beyaz Saray, bizi duyuyor musunuz?»

Eaton sakın sakın cevap verdi. «Burası Beyaz Saray yüzbaşı, ben Dışişleri Bakanı.»

«Tamam efendim, Başkan sizinle görüşecek.»

Oparlör el değiştirdi, sonra Başkan'm aceleci sesi duyuldu.

«Arthur orada mısın?»

«Hepimiz buradayız Sayın Başkan. Nasılsınız, herşey yolunda mı?»

«Ne yolunda, ne yolunda. Az önce MacPherson'a bütün bahsi müştereklere para yatırmasını tembih ettim. Buradan katıldığımıza göre kazanırsak vergi vermeyiz herhalde.»

Odadakilerin hepsi gülmeye başladılar. Başkan'ın sesi tekrar duyuldu.

«Roemer'deki toplantı öğleyin dağıldı. İkide yeniden toplanacağız. Gazetecilerin gözlerini uğurlayıp rahat rahat konuşabilmek için buraya geldik. Bir süreden beri şu Allanın cezası eski Sarayın kütüphanesinde oturduk, Büyükelçi Zwinn, Savunma Bakanı Steinbrenner ve Meclis Başkan'ı ile konferans halindeyiz. Soğuktan titriyoruz. Edna'ya söyle gelmemle büyük akıllılık etmiş. Bir dakika Arthur—» uzun bir sessizlikten sonra devam etti. «Büyükelçi gitti, Bonn'a dönüyor. Steinbrenner'i de Konsolosluktan çağırdılar. Tamam, başlayabiliriz artık. Acele ele alacağımız bir kaç sorun var. Hep Kasatkin'in başının altından çıkıyor. Sanki güçlük çıkarmak için kararlı. Şu birkaç saatte sırtıma ağırlar saplandı.»

Talley mikrofona uzandı «Ben Wayne» dedi. «Sayın Başkan, Kasatkin işi bu kadar ciddiye mi alıyor?»

Başkanın sesi telâşlıydı, «Ciddiye mi alıyor, emin değilim, ama işte bunu bilmemiz gerek. Nereye kadar direneceğimize karar vermeliyiz. Öğleden sonra yeniden Sovyet dostlarımızın karşısına oturduğum zaman Baraza'yı nereye kadar savunmalıyım? Bu adamlara Baraza'nın bağımsızlığını korumakta kararlı olduğumuzu, gerekirse bunun için çarpışmayı bile göze aldığımızı, ama bunun yanında makul olmayı tercih ettiğimizi ve yurt dışındaki daha tehlikeli noktalara ve sorunlara eğildiğimizi nereye kadar anlatabilirim, buna karar vermem gerek, anlatabildim mi?»

Eaton mikrofona eğildi. «Peki suçumuz neymiş?»

«Baraza konusunda mı? Arar mısm, sözde Amerika Afrika'yı istila etmeye başlamış da ilerde kuracağı üstünlük için Baraza'yı basamak olarak kullanıyormuş. Demokrasiye bağlı kalıp komünizme karşı çıkacaklarına söz verdikleri için Baraza'ya bağımsızlık tanımışız. Üç ay önce özgür ve adil bir seçime izin vermemişiz. Kukla hükümet kurup kendi adamımız Kwambe Amboko'yu başa geçirmişiz. Delil olarak da ne gösteriyor biliyor musun Arthur? On beş yıl önce Harvard Üniversitesinde Amboko'nun beyni yıkanmış.» Başkan sözünü tamamlayınca gülmüştü, ama rahat bir gülüş değildi. Hemen devam etti. «Kasatkin Baraza Parlamentosunda tartışılan yeni anti-komünist yasaya işaret ederek bizi bunun arkasında olmakla suçladı. Komünist partisini kapatması, Moskova ile Tdiltür mübadelesini durdurması için Amboko'ya baskı yapıyormuşuz.»

«Buna ne delil gösterdi?» diye sordu Eaton.

«Delil falan yok canım, Amerika'da oturup senin hazırladığın raporları ya da Pravda'nın çevirisini okusaydım öğreneceğim bunlardan ibaretti. Baraza'ya devlet bütçesinden ekonomik yardım sağlıyormuşuz, eğer Amboko komünist partisini ve kültür mübadelesini yasaklamazsa bu yardımı kesmekle tehdit ediyormuşuz. Bu adamların komünizme ihtiyaçları varmış, biz de bunu bildiğimiz için Afrika'da komünizmin yayılmasından korkuyormuşuz. Paramızla Amboko'yu avcumuzun içine almakla kalmıyormuşuz. Afrika Birliği Paktını da rüşvet olarak kullanıyormuşuz. Yani kısacası, Ruslara göre biz siyah ırkı sömürmek ve Baraza'nın altın ve demir madenlerini kontrol altına almak için komünizmi Afrika'dan silip atmak istiyormuşuz. Bunun için de Baraza'yı atlama taşı olarak kullanıyormuşuz.»

«Peki ne yapmamızı istiyorlar ? Bu Frankfurt konferansını güç dengesizliğini ortadan kaldırmak için kendileri istediler. Ne teklif ediyorlar?» diye sordu Eaton.

«Ne teklifi, istiyorlar, açıkça istiyorlar. Ya Afrika Birliği Paktdan vazgeçer, Baraza'dan çekilirsiniz, ya da Baraza'da komünist partisini ve Moskova ile kültür mübadelesini yasaklayan yasayı kaldırtırmız diyorlar.»

«iyi ama birden- ABP'ye karşı çıkmalarının sebebi ne?

BAŞKAN

Biz bu anlaşmaya girdiğimizde hoşnutsuzluklarını gizlememişlerdi ama başka da birşey söylememişlerdi.» dedi Eaton.

«Kasatkin'in dediğini göre o zaman bunun kâğıt üzerinde kalacağını sanmışlar. Sadece üç ülkeyi kapsayacak ufak çapta ekonomik yardım olarak kabul etmişler. Oysa şimdi bir tehlike olarak görüyorlar. ABP'yi NATO'nun doğuşuna benzetiyorlar. Eğer Baraza'da onların ideolojilerine tam özgürlük tanımazsak, yeni bir NATO'nun doğuşuna seyirci kalmayacaklarmış. Ya o, ya öbürü.»

Wickland mikrofona doğru uzandı. «Sayın Başkan, ikisinde de diretirsek ne olur?»

«Ne mi olur, harekete geçecek, Kasatkin beni uyardı. Böyle bir şey yapacak olursak Batı Berlin'i istila edecekler^ Bu kez kararlı gözüküyor. Dediğini yaparsa savaş demektir, üstelik ilk kurşunu da bizim atmamız gerekir.»

Jed Stover öylesine üzülmüştü ki konuşurken sesi titriyordu. «Ama bu düpedüz şantaj» dedi. «Hem ABP ile anlaşmamız var, hem de Bar aza'ya istediklerini yapmakta özgür olma hakkını tanıdık. İstedikleri de kuşkusuz komünizmin kökünü kazımak. Baraza'da henüz yerine oturmamış kararsız bir kabine var. Oradaki komünistlerse azınlıkta olmalarına rağmen hepsi de tehlikeli militanlar. Biz ABP'den çekilirsek ya da komünistleri rahat bıraksın diye Amboko'ya baskı yaparsak bir yıla kalmaz kızılar Afrika'daki bütün ülkelere sızar ve kıtayı kontrolleri altına alırlar.»

Bir süre ortalığa sessizlik çöktü, sonra Başkan'm sesi yeniden duyuldu. «Beyler» dedi. «Sovyet dostlarımızın ne istediklerini hepimiz anladık sanırım. Buna engel olmamız gerekiyor. Mesele onları nerede durduralım? Baraza'da mı? Sanmıyorum. Afrika'nın ücra bir köşesinde bir avuç toprak için Amerikan ulusunun hayatını tehlikeye atamam. Nükleer bir savaşa yol açarak Amerika'nın son Başkan'ı olmak da istemem. Benim için Almanya, Hindistan ve Brezilya Afrika'dan daha önemli.»

Senatör Dilman uzaktan «Sayın Başkan,» diye seslendi. Parmaklarını sinirli sinirli masaya vuruyordu. «Sayın Başkan» diye tekrarladı. «Kuşkusuz haklısınız —yalnız, Afrika'dan çekilmekle sadece oradaki demokrasiyi kaybetmiş olma-

yacağız— aynı zamanda Ruslara karşı zaafımızı göstermiş olmayacak mıyız dersiniz?»

Başkan «Kimdi konuşan,» diye sordu. «Sesini alamadım.» «Senatör Dilman» diye cevap verdi Eaton.

«Afrika'yı kimseye kaptıracağımızı sanmıyorum Dilman» dedi Başkan. «Oradaki insanlar arkalarında olduğumuzu biliyorlar. Paramızı görüyorlar. İnsan hakları için Amerika'da nasıl mücadele ettiğimizi de görüyorlar. Sovyetlere zaaf göstermeye gelince buna da aldırışım yok. Bütün silahlarımızın sayısını bilirler. Gücümüzün farkındalar. Hayır, bana kalırsa bazı fedakârlıklar yaparsak dik kafalılık etmekten daha kazançlı çıkarız. Mesele bunu nasıl yürütmekte. Nasıl bir tutum takınmak ki hem boyun eğmiş olmayalım, hem Ruslarla uzlaşmaya varalım, hem de Afrikalıları arkalarında olduğumuza ikna edelim. Üstelik de ülkeye döndüğümüzde bizi seçmiş olan insanlara Frankfurt'tan zaferle döndüğümüzü ve dünya barışını koruduğumuzu gösterelim.»

Eaton öne doğru eğildi, «Sayın Başkan,» dedi. «Biz bunu yaparsak Kasatkin sözünde duracak mı —yani Afrika için taviz verecek olursak Berlin'den, Brezilya'dan, Hindistan'dan elini çekecek mi?»

«Ona hiç kuşku yok Arthur. Kaba ve şeytanca kurnaz ma hem tok sözlü, hem de dürüst. Neyse, biz MacPherson'la bir giriş hazırladık, şimdi bunun stratejisi ile ilgili görüşünüzü almak istiyoruz. Çok dikkatli dinleyin—»

Edna not alması istenebilir diye kalemini, kâğıdını hazırladı. Başkan'm danışmanları hepsi dikkat kesilmişlerdi. Bütün konuşmaları kaydetmekte olan Leach'in steno makinası da susmuş, odada çıt çıkmıyordu.

Okyanusun üzerindeki parazit dalgaları ile bir süre kesilen ses şimdi yeniden duyulmaya başladı. Başkan'm sesi bu kez daha kalın ve kararlı çıkıyordu.

«Beyler, Roemer'e döndüğüm zaman yapacağım konuşmayı okuyorum: "Afrika Birliği Paktını Senato onaylayacak, döndüğümde imzalayacağım. Afrikalı dostlarımıza söz verdik, "bu sözü tutmak istiyoruz. Bu yüzden bu paktın onaylanması şart. Ancak şuna emin olmalısınız ki, pakta üye ülkelerin toprak bütünlüğüne ve devlet yönetimine yabancı bir askerî müdahale teşebbüsünden yüzde yüz emin olmadıkça bu paktı ba-

hane ederek asla harekete geçmeyeceğiz. Baraza'ya gelince, biz yalnız Almanya'da, Hindistan'da, ya da Brezilya'da değil, bütün dünyada barış istiyoruz. Bu yüzden Baraza'da komünizmi yasaklayan yasanın yürürlüğe girmemesi için ağırlığımızı koymaya hazırız."

- «Böyle söylersem sorunu çözümlemiş oluruz sanıyorum. Ülkeye döndüğümde de ulusuma bir yıl daha rahat uyuyabileceklerini haber verebilirim. Ancak hepinizin yardımına ihtiyacım var. Bugün Rusların karşısında ne kadar ileri gidebileceğimi bilmem için sizlerin orada yapacağınız temasların sonuçlarını almam gerek. John, senden istediğim, paktın onayını Senato'dan hemen geçirmen. Toplantı ne kadar uzun sürerse sürsün, bu pakt onaylanmalı. Harvey, senden de bu pakta üye ülkelere ekonomik yardım programını Meclis komitesinden geçirmeni ve basma duyurmanı istiyorum. Afrika dostlarımıza yaptığımız bu yardım açıklanmalı, reklam edilmeli. Sen Arthur, Baraza Büyükelçisi Wamba'yı çağır, şu anti-komünist yasayı kaldırmak zorunda olduğumuzu anlat. Komünist partisine aldırmasın, biz onlara göz kulak oluruz. Öğrencilerin Rusya'ya gitmesine de izin versin. Onlara da o göz kulak olsun. Afrika Birliği Pakti'nda kalmamızın onları destekleyeceğimiz anlamını taşıdığını anlat. Karşı çıkacak olursa baskı yap, saçmalıklarla uğraşmaya niyetim yok. Dünyada barışı koruyan bir Başkan olarak kalmaya kararlıyım. Şimdi eğer dediklerimi uygun buluyorsanız bana— bir dakika, MacPherson birşey söylüyor, bekleyin bir dakika—»

Başkan'm sesi bîrden kesiliverdi. Opartörden önce cızırtılar duyuldu, sonra kumaş yırtılmasını andıran bir ses, arkasından hafif bir inilti, kulakları sağır eden korkunç bir parazit ve ölü sessizlik.

Arthur Eaton uzanıp, mikrofonu ayarlıyacakmış gibi elini kutunun üzerine koydu, alçak sesle, «Sayın Başkan, alo Sayın Başkan, sesinizi alamıyoruz, tekrar edin, lüten tekrar edin.» dedi, cevap almayı umarak bekledi, ama oparlörden çıt çıkmıyordu. Yavaşça mikrofonu salladı, «Sayın Başkan, ben Arthur, beni duyabiliyor musunuz?» Yine ses yoktu. Bir süre oparlöre baktı kaldı, sonra odadakilere döndü, «Hat kesilmiş olacak, yeniden bağlantı kurmamız gerek.»

General Pitt Portney ayağa fırlamış, Edna'nın yanındaki

telefona varmıştı bile. «Haberleşme dairesini arayayım,» dedi, «mekanik ses alıcılarında oluyor bazen böyle, şimdi arızayı bulurlar.»

General Fortney ordu haberleşme dairesine bağıra çağıra hattın kesildiğini haber verip Başkanla hemen bağlantı kurulmasını emrederken Edna binlerce görevlinin alet çantaları ellerinde, Pentagon binasının çatısında arızanın nedenini araştırmak için oraya buraya koşuştuklarını gözünün önüne getirebiliyordu.

General Fortney'in şeritleri, sert Texas aksanı Edna'yr her zaman korkuttuğu için ondan elinden geldiğince uzak durmaya çalışırdı. Şimdi de tepesine dikilmiş olarak telefon konuşmasını sürdürüyordu. Edna hemen not defterini bırakıp kalktı, masanın üzerindeki kül tabaklarını boşaltmaya koyuldu. Toplantıya katılanlar yer değiştirip orada burada gruplaşmış, Başkan'm raporuna göre şimdiye kadarki gelişmeleri ve bundan sonra neler yapılması gerektiğini tartışıyorlardı.

Senatör Selander'le Temsilci Wickland Afrika Birliği Pak-tı'nın onayının Senatodan geçirilmesi için yollar ararken Senatör Dūman bir yandan yeni bir Upman purosunun selofon kâğıdını açıyor, bir yandan da onları dinliyordu. Selander, pak-tı senatodan geçirmeye yetecek kadar oy toplayabileceğine inandığını söylüyordu. Ama yine de kulis faaliyetleri yapmasının gerekli olacağı kanısındaydı. Belki de Azınlık Rehabilitasyon Programı için İşçi ve Kamu Yararları komitesine tavizler vermesi gerekecekti. Oysa böyle bir şey yapmaktan nefret ediyordu. Frankfurt'la yeniden bağlantı kurulur kurulmaz ABP'yi desteklemesine karşılık muhalefet liderine ne-reye kadar taviz verebileceğini Başkan'a soracaktı.

Edna son kül tabağını temizlerken Jim Stover'le Governor Talley'nin yeniden tartışmaya giriştiklerini farketti. Stover'e göre Amerikan hükümetinin Afrika'da göstereceği en küçük bir zaaf ülkede zenci ayaklanmalarına yol açacaktı. Oysa Talley bunu kabul etmiyordu. Muhafazakâr Crispus Örgütünün lideri Rahip Paul Spinger'le bu konuyu görüşmüşlerdi. NAACP'den daha kalabalık ve güçlü olan bu örgüt ABP'nin onayı ile yetinecekti.

«Wayne,» diyordu Jeo Stover, «ben NAACP ya da Crispus'dan söz etmiyorum. Baş kaldıranlar bunlar değil. Meşru

çabalan bastırılıyor, engelleniyor diye bir sürü zenci ayaklanmaya başladı. Bunlar istediklerini hemen elde etmek karındalar, bu yüzden de Turnerite'ler gibi daha azlı-- örgütlere geçiyorlar. Dün akşamki Post gazetesinde Jeff Hurley'in demecini okumadın mı? Yeni bir politika izlemeye karar vermişler, eyleme geçeceklermiş. Başkan'm Baraza'ya baskı yaptığını duyarlarsa nasıl karşılarlar? Bu ve bunun gibi örgütler Baraza'nın özgürlüğü ile gurur duyuyorlar. Kendilerine orayı örnek alıyorlar. Bana kalırsa—»

«Kes Allahını seversen Jed,» dedi Talley, «Ne Turnerite'lere ne de onun gibi serserilere kimsenin kulak astığı yok. Rahip Spinger bunların Crispus örgütünden ayrılan ufak bir grup olduğunu Başkan'a anlattı, uğraşmaya değmez dedi. Olayları birbirine karıştırma. Baraza başka, ülkemizdeki zencilerin durumu başka. Eğer Başkan hem Baraza'yı memnun eder, hem de Rusları tatmin ederse büyük bir başarı kazanır. Buradaki duruma gelince, Azınlık Rehabilitasyon Programı yürürlüğe konduktan sonra zencilerin ağızları kapanacak. Sen rahatına bak, Başkan herşeyi düşünür.»

«Düşünecek o kadar çok şey var ki.» diye kendi kendine söylendi Jed.

Eaton koltuğunun arkasına yaslanmış, sağa sola kulak kabartıyordu. General Fortney yanma geldi, «Bu tarafta herşey kontrol edildi.» dedi. «Bağlantının öbür uçtan kesildiğini söylüyorlar. Wiesbaden'deki ordu haberleşme merkezi ve Frankfurt'taki Konsoloslukla bağlantı kuracaklar, arızanın her iki taraftan birden giderilmesine çalışacaklar.»

«Ne kadar sürermiş?» diye sordu Eaton.

«On dakika, on dakikadan fazla sürmez. Biraz ara vermiş olacağız Miss Foster, bize birer kahve söyleyin bari.»

On dakika değil, neredeyse yirmi dakika geçmişti, oysa Frankfurt'taki Alte Mainzer Sarayı ile Kabine odası arasındaki bağlantı hâlâ kurulamamıştı.

Kendisi istemesine rağmen General Portner kahvesinin yarısını bile içememişti. Gecikmeden ötürü sabırsızlanmış, üstelik nedeni bile açıklanamayan bu arızadan tedirgin olmuştu. Bağlantıyı hâlâ kuramadıkları için ilgilileri suçlayarak telefonla masa arasında durmadan gidip geliyordu.

Odadakiler artık masanın başında değillerdi. Jed Stover

kitaphğın önünde durmuş ciltlerin isimlerini inceliyordu. Senatör Duman elindeki kâğıdı okuyordu. Senatör Selander üe Temsilci Wickland Edna'nın bürosuna açılan kapının önünde konuşmaya dalmışlardı. Dışışleri Bakam, ellerini arkasında kavuşturmuş, pencereden gül bahçesini seyre dalmıştı. Governor Talley de Leach'e birşeyler soruyordu. ." - '

Edna bağlantının yakında yeniden kurulacağını basın sekreteri Tim Flanneryye haber vermek için kendi bürosuna geçmişti. Kabine salonuna dönerken Selander ve Wickland'm konuşmalarının bir bölümünü duydu.

«İhtiyar Hoyt Watson'dan korkma» diyordu Senatör Selander. «Senato'da en güvenilir adam odur yine de. Güneyli olmasına güneyli ama dış ilişkilerdeki sorumluluğumuzun farkında. Beni düşündüren asıl her zaman hır çıkaran-Zeke Miller. Bu adamla belalı gazetesini kontrol edemiyoruz bir, türlü. Afrika olayından söz etmediği gün yok.»

Temsilci Wickland hemen arka almıştı, «Onu hana bırak. Başkan'ı sever, çok iyiliklerini görmüştür. Ben ona Afrika'ya yardımı Başkan istiyor dersem Zeke Miller engel olmaya kalkmaz.»

«Başkan'ı sevse onun Kabinesine de saygısı olurdu. Citizen - American gazetesinde Red Bfaser'in Eaton . hakkında neler yazdığını biliyor musun? Ayıp, çok ayıp.»

İkisi de dönmüş Eaton'a bakıyorlardı. Edna Eaton'm o yazıyı görüp görmediğini merak ediyordu. Geçen akşam lokantadan çıktıklarında George bir gazete almıştı. Yürürlerken spor sayfasındaki beysbol maçlarına göz gezdirmişti.

Bu dedikodu haberini de George göstermişti. Kendüerine yakın çevrelerden öğrenildiğine göre, Dışışleri Bakanı ile cazip sosyetik karısı Kay Varney Eaton'm ayrılmak üzere oldukları bildiriliyor, son 365 günün sadece altmış gününü Başkentte birarada geçirdiklerine değiniliyordu. Red Blaser, hanının halen Miami'de olduğunu, ünlü kocası şahane malikhanelerinde tek başına yaşarken onun yine ünlü bir dekoratör olan Cartnell'le gece kulüplerinde görüldüğünü yazıyordu. Yazı, «Sayın Dışışleri Bakanımızın Sovyetlerle aramızdaki barışı korumak yolunda daha başarılı olacağını umarız.» diye bitiyordu.

Edna Bfaser'in bu yazısını çok adi bulmuş, buna izin ve-

ren, üstelik teşvik eden Kongre üyesi Zeke Miller'i ayıplamı- j
 .misti. Oysa George hem Blaser'i, hem Miller'i arka almıştı, i
 Haber topluyorlardı, görevleri buydu. Edna George'u çabu-
 cak bağışlamıştı çünkü Beyaz Saray basın görevlilerinden ol- .
 duğu için meslekdaşlarını arka alması ve beğenmesi olağandı, i

Tam o sırada pencereden uzaklaşan Eaton'la göz göze ı
 geldi. Onu seyrederken yakalandığı için utancından kıpkırmı-
 zı olmuştu. Hemen arkasını döndü. Senatör Dilman'm kori- .
 dor kapısından çıktığını farketti. Yerde katlanmış bir kâğıt
 gözüne ilişti. Girip aldı. Kime ait olduğunu anlamak için açtı.
 Trafford Üniversitesi antetli kâğıdın sol köşesinde 'Rektör
 Dr. Chauncey L. McKaye' yazılıydı. Mektup 'Sayın Senatör
 Dilman' diye başlıyordu. Gerisini okumaya hiç niyeti yoktu
 ama tek _paragrafa yazıya göz gezdirmeden de edemedi. Se-
 natör Dilman'm oğlu ile ilgili idi. Rektör, üniversitede öğren-
 ci olan Julian Dilman'm son günlerde notlarının çok düştü-
 ğünü bildiriyordu. 'Dikkatsiz', 'saygısız', 'okul dışındaki olay-
 larla 50k daha fazla ilgili' gibi sözler de geçiyordu. Böyle sü-
 rūp giderse disiplin kuruluna verileceği duyuruluyordu.

Mektubu hemen katladı. Özel bir yazıyı okuduğu için
 utanmıştı ama Dilman'ı ilk kez bir insan olarak düşünebilmiş-
 ti. Bu odada bulunanlar arasında en as tanıdığı kişi Senatör
 Dilman'dı. Çünkü bu göreve başladığından buyana Beyaz Sa-
 ray'a en seyrek gelen oydu. Oysa şimdi şu elindeki mektup
 Edna'ya onun da bir evlât, üstelik problemleri olan bir evlât
 sahibi olduğunu, bir baba olduğunu ve sadece herhangi bir
 Senatör değil, bir insan olduğunu hatırlatmıştı.

Dilman'm yeniden odaya girdiğini farketti. Selander ve
 Wiekland'm yanma doğru yürüyordu. Yolunu kesip «Senatör,»
 dedi, «bunu yerde buldum. Düşürmüş olacaksınız. Özür dile-
 rim, açmak zorunda kaldım.»

Dilman gülümseyerek mektubu aldı, «Sağ olun,» dedi,
 «ziyanı yok.»

Edna arkasını döndüğünde Wayne Tauey «Arthur,» di-
 yordu, «Frankfurt'ta saat öğleden sonra ikiyi geçiyor, belki
 Başkan konferans salonuna döndü bile. Burada bekleşip dur-
 mamızın ne yararı var sanki?»

«Başka çaremiz yok.» dedi Eaton. «Başkan bunu konfe-

ransı erteleyecek kadar önemli bulabilir. Bize başka şeyler söylemek isteyebilir.»

Arızanın onarılmasındaki gecikmeden sanki kendisi sorumlu tutuluyormuş gibi General Portney yine telefona saldı- rıp belki yüzüncü kez Haberleşme Merkezini aradı.

Edna iskemlesine doğru ilerlerken durakladı, kulak ka- barttı, kendi bürosundaki telefonun sesini duyar gibi olmuş- tu. Tam o sırada Temsilci Wickland «Miss Foster, telefonu- nuz çalıyor.» diye seslendi.

Çabucak bürosuna geçip ahizeyi çalarken yakaladı.

«— Alo, Başkan'm ofisi, buyrun?»

Bir süre telefondan uluslararası olduğunu belirleyen dal- galı, kesik sesler işitti. Birisi konuşmaya başladı, çok uzak- lardan gelen yabancı bir sestti.

«Beyaz Saray mı, kiminle konuşuyorum?»

«Ben Başkan'm özel sekreteri Miss Foster. Kim olduğu- nuzu sorabilir miyim?»

«Miss Foster — Miss Foster —•» Tanımadığı bu ses öyle- sine korkulu, öylesine heyecanlıydı ki Edna sırtının ürperme- sini, tüylerinin diken diken olmasını engelleyemedi. «Miss Fos- ter, ben Zwinn — Frankfurt'taki Büyükelçi — Miss Foster—» Bir an soluğu kesilmiş gibi sustu, sonra devam etti. «Feci bir şey oldu — bana birini çağırın — Talley — Talley'i çağırın—»

Edna titremeye başladı, elindeki ahize de titriyordu.

«Bir dakika — bir dakika bekleyin lütfen —»

Kabinenin açık kapısından içeri bakındı. «Governor Tal- ley. Governor—» diye gücünün yettiği kadar bağırmaya baş- ladı, «buraya gelin — feci bir şey olmuş—»

Talley fırladı, koşarak geldi, Edna'nın yüzüne endişe ve merakla bakıyordu. Edna sadece başını sallayıp ahizeyi eline tutuşturdu. Ona yer açmak için geri çeküdiğinde kabine oda- sımdakileri görebiliyordu. Hepsi toplanmışlar, bir ona, bir Tai- ley'e bakıyorlardı.

«Kim?» diye telefona sordu Talley, «ha Zwinn, Büyükel- çi, tamam tamam—» boğazı kesilmiş gibi birden sustu. Dinle- di, dinledi, dinledikçe dudakları kımıldamaya çabaladı ama hiç ses çıkmıyordu. Dinledikçe yüzünden kan çekildi, çekildi, ölü yüzü gibi bembeyaz kesildi. Sonunda konuşabildi, «Emin misiniz — kesin olarak emin misiniz — Başkan —» Başım

kaldırıp Eaton'a Ve diğerlerine bakarken bir yandan da dinliyordu. «Evet — evet anladım — inanıyorum — size inanıyorum tabii — şimdi söylerim onlara — hemen sizi ararız.»

Ahizeyi yerine bıraktı. Çakılıp kalmış gibiydi. İnanamamıştı. Eaton yavaşça yaklaştı. «Talley, neymiş Allahım seversen, ne olmuş?»

Talley konuşmaya çalıştı, kelimeleri bulamıyordu, sesi düğümlenmişti. «Baş — Başkan —» diye kekelemeye başladı, «Başkan ölmüş!»

Eaton «Ne?» diye Talley'i omuzlarından yakaladı, sallamaya başladı, «ne saçmalıyorsun? Konuşan kimdi? Ne dedi?»

«Arthur, konuşan Büyükelçi Zwinn'di. Frankfurt'taki binanın, o Allanın cezası antika sarayın bir bölümü çökmüş —iki odanın üzerine gelen çatı— bu iki odadan biri de Başkan'm çalıştığı oda — bizimle konuştuğu oda — işte olan bu — konuşmayı kesen bu — herşey yerle bir olmuş — onun üzerine yıkılmış— herşey — ve onu öldürmüş. Başkan ölmüş Arthur, ölmüş.»

Eaton yıkılmıştı ama kendini kontrol etmeye çalışıyordu. «Emin misin? Kesin mi?»

«—• Öldü—» diye ağlamaya başladı Talley. «Öldürüldü — taşlar tuğlalar üzerine düşüp ezdi onu— cesedini bulmuşlar. Odada iki de gizli ajan varmış. Ölmüş, hepsi ölmüş. Allahım, Allahım ne feci, ne feci?»

O anda koridorun kapısı hızla açılıp içeri Tim Flannery daldı «Duydunuz mu—» diye bağıırıyordu, «şimdi Associated Press'e Frankfurt'tan haber geldi, Başkan—» durdu, bir bir şaşkın çehrelere bahtı, duyduklarını biliyordu.

Eaton yüzünü avuçlarının içine almıştı. Birden başını kaldırdı, «Başkan öldü,» dedi, «demek Meclis Başkanı — Wayne, Meclis Başkanı? Earl MacPherson de oradaydı, ondan haber?»

Talley anlamışa benzemiyordu. Eaton daha yüksek sesle bağırdı, «Söylesene be adam, McPherson ölmüş mü yaşıyor mu?»

«Yaşıyor—» diye mırıldandı Talley, «bilmiyorum —galiba durumu kötü değilmiş— tehlikeli değil —hastahaneye kaldırmışlar— uğraşıyorlarmış. Bütün tarihimizde rastlanan en

fecisi olay bu -^ert fecisi— şimdi biz ne yapacağız, ne olacağız—?»

Eaton gözlerini kapadı, «Biz—» diye tekrarladı, «çatı hepimizin birden başına çöktü.» Tekrar gözlerini açtığına Edna bu gözlerin ilk kez yaşlarla dolu olduğunu farketti. Aslında farketmesi de güçtü çünkü kendisi de ağlıyordu, hem de hiç susmayacakmışcasına...

H

Washington'da geceydi. Ulusun yası kentin üzerine çökmüştü.

Başkan'm ofisinde de geceydi artık. Onun için ve onunla birlikte çalışanlar, onu sevenler ve tanıyanlar, ona dayanmış olanlar koltukları, kanapeleri doldurmuşlar, umutsuzluk, çaresizlik içinde bekliyorlardı ama neyi beklediklerinin farkında bile değillerdi.

Edna Foster, gözleri şiş, dudakları titreyerek elinde akşam gazetesinin özel baskıları ile odaya girdi. Bunları dağıtmak için mutsuz kalabalığın arasında dolaştı. On saat önce Kabine odasını dolduranların dışında başkaları da vardı şimdi. Adalet Bakanı Clay Kemmler, Maliye Bakanı Vemon Moody, CIA Başkam Montgomrey Scott, Senatör Hoyt Watson, Amiral Alfred Rivard ve en azından daha yarım düzine bu düzeyde adam ilk bakışta göze çarpıyordu. Oval Ofis'te. aralarından ayrılan Başkan'm koltuğunun dışında her yer tıklım tıklım doluydu.

Gazeteleri dağıttıktan sonra Edna'ya da bir tane kalmıştı. Açtı, manşet, üzerine saldıracakmış gibi kara ve kocaman puntolarla basılmıştı: BAŞKAN FRANKFURT'TA ÖLDÜ!

Onun altındaki yazı hemen hemen aynı büyüklükteydi: BÜTÜN DÜNYA AMERİKA BAŞKANI'NIN ÖLÜMÜNE YAS TUTUYOR. Üçüncü satırda bunlara göre daha ufak harflerle: Başkan'm yerini alacak olanTemsilciüer Meclisi Başkanı MacPherson Alman hastanesinde ameliyat ediliyor.

Edna boğazında düğümlenen hıçkırığa engel olmaya çalışarak geri kalan yazıyı okumaya başladı...

Bir ara Talley'nin Arthur Eaton'a doğru yürüdüğünü farketti. Edna'nın yanından geçerken «buralardan ayrılma» diye tembihledi.

«Frankfurt'la bağlantı halindeyiz,» dedi Eaton'a, «Henüz MacPherson'dan haber yok. Hemen hemen üç saattir ameliyattaymış. Az önce Tim büyükelçi Zwinn'le görüştü. Ameliyatın ilk bölümü başarı ile sonuçlanmış, ama daha bitmemiş. Kendine gelir gelmez and içirmeyi umuyorlar. Bir bildiri hazır] asak iyi olur. Dışarda binden fazla muhabir haber bekliyor.»

«Başlayın.» diye kayıtsızca karşılık verdi Eaton.

Talley durakladı, «Ne düşündüğünü biliyorum— neler hissettiğini biliyorum Artlrur.» dedi, «en yakın dostundu — ben de kabullenemiyorum —serseme döndüm—»

«Git şu büdriyi hazırla.» dedi Eaton kısaca, «Mac'dan haber alır almaz da bana bildir.»

«Peki.»

Talley döndü, «Edna,» dedi, «Sana ihtiyacımız var. Senin için de ne kadar güç olduğunu biliyorum ama. Başkan'ın yerine McPherson'un geçmesine ilişkin birşeyler yazdıracağız.»

Edna ilk kez acı gerçekle yüz yüze gelmişti, patronunun yerini başka biri almak üzereydi. İsteksiz adımlarla Talley'i izleyerek kendi bürosuna girdi, kapıyı kapattı. Basın sekreteri Tim Flannery içerde kendilerini bekliyordu. Edna masasına geçip oturdu. Kalemmini, kâğıdım hazırlayıp beklemeye koyuldu.

Tim Flannery birtakım notlar hazırlamış, Talley'e vermişti. Talley şimdi bunları inceliyordu.

«Senin şurada yazdıklarına göre, bize dört yıl hizmet etsinler diye seçtiğimiz adamların ikisini birden kaybetmemiz tarihte ilk kez başımıza geliyor.» dedi.

«Daha önce hiç olmamış» dedi Flannery. «Ama Clinton Rossiter AMERİKA BAŞKANLIĞI adlı kitabında bunun ilersi için bir garanti olamayacağını yazmıştı. Ne kadar da haklıymış.» Kâğıtları göstererek, «Rossiter'in yazılarından alman öbür bölümleri de okudun mu?» diye sordu.

«Hangisi?»

Flannery öne doğru eğilip üst sayfanın başındaki paragrafı işaret etti. «İşte burada.» Sonra yüksek sesle okumaya başladı. «Eğer iki boşluk için yeterince hazırlıklı değilsek, birkaç boşluğu doldurmak için hiç hazırlıklı değiliz demektir, önümüzdeki yüzyıl içinde ve daha sonraları böyle birçok boşluklarla her an karşılaşabiliriz.»

BAŞKAN

Talley kaşlarını çattı, «Bunlar beni ilgilendirmiyor.» dedi. «Biz bu güne bakalım. Şimdi çift boşlukla karşı karşıyayız, birçok boşlukla değil. Edna'ya şu bildiriye yazdırmadan önce 1947 de yürürlüğe giren Başkanlık Sırası Yasasını inceleyelim.» Sayfları çevirmeye koyulmuştu. Sonunda buldu. «İşte burada. Açık seçik anlatılmış. Başkanlık ve Başkan Yardımcılığı boş kalmışsa Temsilciler Meclisi Başkanı, Kongre üyeliğinden istifa edip Başkanlık görevini üzerine alır.» Sayfanın aşağılarına göz gezdirdi. «Evet,» diye devam etti, «sıra açık açık gösterilmiş: Başkan, Başkan . Yardımcısı, Meclis Başkanı, onun ardından Senato Geçici Başkanı, sonra Dışişleri Bakanı, Maliye Bakanı, Savunma Bakanı, Adalet Bakam, ve Kabinede sırayla gidiyor.» Başını kaldırdı. «Daha önce Başkanlığa bu kadar yaklaşan Meclis Başkanı olmamış değil mi?» diye sordu.

«Meclis Başkanı iken hayır.» dedi Flannery. «Polk daha sonra Başkan seçilmişti ama hiç biri—»

«Tamam, tamam» diye sözünü kesti Talley, «Her olayın ilki olacaktır elbette.» Kâğıtları basın sekreterine geri verdi, «Demek Meclis Başkanı, —bizim koca MacPherson ha— kimin aklına gelirdi, eh ne yapalım yasa bunu emrediyor, basma bir bildiri hazırlamaya başlayalım.»

Flannery parmaklarını şaklattı, «MacPherson'un geçmişi ile ilgili bilgi almayı unuttum.» dedi, «Edna, içerden Harvey İVickland'ı çağırır, o bize şimdilik yetecek kadar bilgi verebilir.»

Edna koltuğundan kalkıp Oval Ofis'e açılan kapıya yürüdü, açması ile şaşırmaması, duraklaması bir oldu. Kalabalık odada herkes ayaktaydı, ortada duran Eaton'a doğru ilerliyorlardı.

Edna hemen dönüp «Birşey olmuş,» diye bağırdı, «Herkes Dışişleri Bakanının çevresinde toplanıyor.»

Talley ile Flannery fırlayıp kalktılar, Edna'yı itercesine geçip Eaton'a doğru koştular. Edna da peşlerinden gitti.

Eaton kuru ve tok bir sesle konuşuyordu. «Az önce telefona çağırıldım. Frankfurt'tan aradılar. Haberler çok kötü, çok üzgünüm. Meclis Başkan'ı MacPherson on dakika önce ameliyat masasında can vermiş. Haber doğrulandı.»

Ortalığı bir anda mutsuz, şaşkın sesler doldurdu, sonra bir ölüm sessizliği kapladı.

«Birkaç boşluk—» diye mırıldanıyordu Flannery.

İlk konuşan Talley oldu. «Olamaz.»

«Doğrulandı.» diye cevap verdi Eaton,

Ardından General Fortney'in «Peki şimdi Başkan kimi olacak, söyler misiniz bana?» diye bağırdığı duyuldu.

Arthur Eaton başını kaldırdı, «1947 de yürürlüğe konan Bagkanlık Sırası yasasına göre sıra Senato Geçici Başkanında.» dedi.

Dışişleri Bakanı'nın sözleri dakikalarca havada sallandı kaldı. Duyanlar oldukları yerde çakılıp kaldılar. Duvarlar üzerlerine üzerlerine yıkılırken duyduklarını hazmetmeye çabalyorlardı.

Adalet Bakanı «Senato Geçici Başkanı—» diye mıldanıp uıptı UT.ue^gBa; raöñ uopaiq xenreunmq ^p-Bpo ·gpu'B O '*Pğunun bilincine vardılar. Hepsi aynı anda dönüp bakışlarını uzakta duran adama çevirdiler.

Herkes Senatör Douglas Dilman'ı seyrediyordu. Gözlerinden okunan öfke Edna'yı iliklerine kadar dondurmuştu.

Kabine odası otuz dakika içinde yeni gelenlerle daha da kalabalıklaşmıştı. Masanın önünde yarım daire olmuşlar, ortada basın üyelerinden iki fotoğrafçıya ve iki televizyon kamerasına yer bırakmışlardı.

Eaton Douglass Dilman'a törende hazır bulunmasını istediği bir akrabası ya da yakını olup olmadığını sormuştu. Dilman alçak sesle, «Hayır efendim,» diye cevap vermişti.

Bir kaç dakika önce Eaton, Edna ve Tim Flannery'ye bir İncil bulup getirmelerini söylemişti. Epeyce aramışlardı, sonunda Edna bir zamanlar bir otelden alıp, geri veremediği eski püskü bir İncil'i çekmecesinden çıkarıp utanarak Eaton'a uzatmıştı.

Şimdi Eaton Düman'a «İstedığınız belirli bir pasaj var mı?» diye soruyordu.

«127:1» diye karşılık serdi Dilman.

Eaton ağır ağır sayfaları karıştırmaya başladı. «Burası mı?» diye sordu ve okudu. «Binayı Tanrı kurmamışsa, kuran-

lar boşuna çalışır. Ülkeyi Tanrı korumamışsa, koruyanlar eli boş uyanır.»

Başını kaldırıp yeniden Dilman'a baktı. Dilman yutkundu, sonra cevap verdi. «Evet efendim, orası.»

Anayasa Mahkemesi Baş Yargıcı bu sırada koridor kapısından içeri girdi. Kendisini seyreden tamdik çehreleri başı ile hafifçe selamlayarak odayı baştan başa geçti. Cüppesi olmadan da azametliydi. İri yarı bir adamdı. Hafif kamburu çıkmıştı. Kırışıklarla kaplı zeki çehresi, içinden geçenleri ele vermiyordu.

Kabine masasının etrafından dolaşp spot lambalarının çevrelediği yerde durdu. Talley'i, sonra Dilman'ı ve Eaton'ı selamladı. «Hazır mıyız?» diye sordu. Eaton'm uzattığı İncil'i aldı, süzdü, Dilman'a dönüp «Kutsal kitabı sol elinize alın, sağ elinizi havaya kaldırın.» dedi. «Amerika Birleşik Devletleri Anayasasının 11". maddesinin 1. bölümünde yazılı görev yeminini okuyacağım. Ben bitirince siz tekrarlayın lütfen.»

Bitirdi ve bekledi.

İçler acısı bir bekleyiştten sonra Douglass Dilman'm ka-im dudakları kıpırdadı, tekrarladığı kelimeler çok derînlerden, titreyerek çıkıyordu.

«Ben Douglass Dilman, Amerikan Birleşik Devletleri Başkanlığı görevini sadakatle yürüteceğime, Amerika Birleşik Devletleri Anayasasını bütün gücümle koruyup, savunacağım and içerim.»

Sustu, çevresine bakındı. Şaşkındı, Yabancı bir toplumda bir dost arar gibiydi. Tavandaki neon lambalarla birleşen televizyon ışıkları bu tarihsel tabloya hayalet görüntüsü veriyordu.

Sağ elini aşağı indirmişti. Baş Yargıç hemen elini yakaladı, sıkı.

«Sayın Başkan, sevgili Başkanımızın aramızdan ayrılması bizi derin acılara sürükledi, ancak şu tehlikeli dönemde hükümetin devamı ve ülkenin huzuru herşeyin ve herkesin üzerinde tutulmalıdır. Göreviniz iki misli ağır olduğu için bütün kalbimiz sizinle beraber. Tanrı sizi korusun ve ülkenin yeni Başkanı olarak —ve— Amerika Birleşik Devletlerinin ilk Zenci Başkanı olarak yardımlarını sizden esirgemesin.»

Iar boşuna çalışır. Ülkeyi Tanrı korumamışsa, koruyanlar eli boş uyanır.»

Başını kaldırıp yeniden Dilman'a baktı, Dilman yutkundu, sonra cevap verdi. «Evet efendim, orası.»

Anayasa Mahkemesi Baş Yargıcı bu sırada koridor kapısından içeri girdi. Kendisini seyreden tamdik çehreleri başı ile hafifçe selamlayarak odayı baştan başa geçti. Cüppesi olmadan da azametliydi. İri yarı bir adamdı. Hafif kamburu çıkmıştı. Kırıksıklarla kaplı zeki çehresi, içinden geçenleri ele vermiyordu.

Kabine masasının etrafından dolaşıp spot lambalarının çevrelediği yerde durdu. Talley'i, sonra Dilman'ı ve Eaton'ı selamladı. «Hazır mıyız?» diye sordu. Eaton'm uzattığı İncil'i aldı, süzdü, Dilman'a dönüp «Kutsal kitabı sol elinize alın, sağ elinizi havaya kaldırın.» dedi. «Amerika Birleşik Devletleri Anayasasının 11. maddesinin 1. bölümünde yazılı görev yeminini okuyacağım. Ben bitirince siz tekrarlayın lütfen.»

Bitirdi ve bekledi.

İçler acısı bir bekleyişten sonra Douglass Dilman'm ka-im dudakları kıpırdadı, tekrarladığı kelimeler çok derinden, titreyerek çıkıyordu.

«Ben Douglass Dilman, Amerikan Birleşik Devletleri Başkanlığı görevini sadakatle yürüteceğime, Amerika Birleşik Devletleri Anayasasını bütün gücümle koruyup, savunacağıma and içerim.»

Sustu, çevresine bakındı. Şaşkındı. Yabancı bir toplumda """"bir dost arar gibiydi. Tavandaki neon lambalarla birleşen televizyon ışıkları bu tarihsel tabloya hayalet görüntüsü veriyordu.

Sağ elini aşağı indirmişti. Baş Yargıcı hemen elini yakaladı, sıktı.

«Sayın Başkan, sevgili Başkanımızın aramızdan ayrılması bizi derin acılara sürükledi, ancak şu tehlikeli dönemde hükümetin devamı ve ülkenin huzuru herşeym ve herkesin üzerinde tutulmalıdır. Göreviniz iki misli ağır olduğu için bütün kalbimiz sizinle beraber. Tanrı sizi korusun ve ülkenin yeni Başkam olarak —ve— Amerika Birleşik Devletlerinin ilk Zenci Başkanı olarak yardımlarını sizden esirgemesin.»

İKİNCİ BÖLÜM

Boğuk bir tartışma sesi ile uyanmıştı. Sesleri ayırt etmeye çalışırken şakaklarında hafiften bir ağrı vardı. Birincisi, cırlak bir kadın sesiydi, sert ve öfkeli. Kalın bir erkek sesi olan öbürü, sakın ve yatıştırıcıydı.

Başı kaim bir yastığa gömülmüştü. Öylesine kalındı ki yastık, bir yandan bir yana döndüğünde günün hangi saati olduğunu bile kestiremiyordu. Aldora kendi eliyle yapmıştı, normalin iki misli büyüklükteydi. İçine kaz tüyleri doldurmuştu. Ve ilk evlenme yıldönümlerinde ona armağan etmişti. Ne kadar uzun zaman geçmişti. Evliliklerinin yürüyebileceğinden umutlu oldukları yıllardı.

Yatak odası duvarının ötesinde karşılıklı atışma kızıışmış, şimdi daha yüksek sesle sürüp gidiyordu. Yatağın yanındaki komodinin üzerinde mırıldanan elektrikli saate bakabilmek için dirseğinin üzerinde yavaşça doğruldu. Sekizi elli iki geçiyordu.

Daha erken uyandırılmasını düşünmüştü. Çalar saati kurmayı tasarlamış, kuramadan uyuyakalmıştı. Telefon fişini çektiği için o sesi de yok etmişti. Ve yorgunluktan bitik bir halde dalıp gitmişti. Ayıplamıştı kendisini, başağrısının gerisinde bunun bilincine varabilmişti. Utanılacak bir şey yaptığı zaman hep paniğe kapılırdı. Şimdi de yine öyle olmuştu. Başkalarının ufak, hatta büyük hataları hoşgörülebilirdi, oysa kendisi için böyle bir şey söz konusu olamazdı. Washington'da kaldığı sıralarda birkaç kez aynı düş'ün etkisi ile uyanmıştı. Koskocaman bir akvaryumun içinde batmamaya çabalarlarken, akvaryumun dört bir yanma boyanmış mavi gözler kendisini seyrediyordu. Düş'ün donuk pırıltıları onu her seferinde tedirgin etmişti.

Ama şimdi içinde bulunduğu ruh haleti bambaşkaydı. Bu ruh haleti onu akvaryumun içinden çekip çıkarıyordu. Amerika Birleşik Devletleri Başkanı olarak ilk rolünü oynamıştı. Uyuyakalmıştı.

Birden dün geceki olayları düşündü. Ne kadar korkung ve gerçek dışıydı. Yüreği sıkıştı, kendini yeniden yatağa attı* başım kocaman yastığa gömdü.

Saat on otuz yedide Başkan olduğunu haber vermişlerdi. İlk resmî imzasını atmıştı. T.C.'nin cenaze töreninin ve ulusal yas süresinin resmî açıklamasıydı bu.

Dışişleri Bakam Arthur Eaton ve Governor Talley 'kritik Roemer konferansı ile ilgili fikirler yürütürken dinlemişti ama tek kelimesini büe hatırlamıyordu. Gözleri yanıp, boğazı çatallaşana kadar puro içmişti. Bir ara Tim Flannery'nin yanında oturmuştu. Kızıl saçlı basın sekreteri, bütün haber ajanslarına tebliğ edilecek bildirinin kelimelerini titizlikle hazırlamıştı. Sonra daha bir sürü insan etrafında dolaşp durmuştu, senatörler, temsilciler, hemen hemen hiç tanımadığı T.C.'nin kabinesinin üyeleri. Stratejilerden, halk ilişkilerinden, partiden söz etmişlerdi.

Gece yarısından sonra Güney kapısında bekleyen makam arabasına götürülmüştü. Otomobile kendisi ile birlikte giren iki gizli ajana, önden giden motosikletli polise, arkadan evine kadar izleyen ikinci gizli ajan otomobiline utana sıkıla karşı koymaya kalkmıştı.

Oturma odasına kadar kendisini izleyen gizli servis şefi Hugo Gayner'a evine dönmesi için nasıl yalvardığını, onuısa kalmakta nasıl inat ettiğini hatırladı. Sonunda, yalnızca odasma kaçıp kendi başına, akvaryumun camiarındaki mavi gözlerden uzak kalıp uyumayı arzuladığı için tartışmadan vazgeçmiş, teslim olmuştu.

Yatak odası duvarının gerisindeki tartışma ısrarla sürüp-gidiyordu. Belki de onun düş kurduğu sürece aralıksız devam etmişti. Kendini topladı. Günün hangi saati olduğunu kesinlikle biliyordu. Bu yüzden dışarda neler olup bittiğinin de farkındaydı. Crystal üe gizli ajandı tartışan.

Crystal'm, yanında çalışmaya başlaması Temsilcüler Meclisindeki dördüncü dönemine rastlamıştı. İş bulma kurumlarının birinden yollamışlardı. O zamanlar yalnız başına yaşadığı için —hâlâ yalnız yaşıyordu— Crystal anasıymışcasına onun rahatına adanmıştı kendini. Kötü bir ahçıydı, yemekleri yakardı çoğu kez. Ortalığı temizlerken tozları halıların altına itiverirdi. Ama dürüsttü, sadıktı, çalışkandı da.

Şimdi oturma odasındaki çekişmenin nedenini biliyordu. Crystal her sabahki gibi gelmiş, evde hiç alışık olmadığı şekilde gizli ajanlarla karşılaşmıştı. Adamları yerinden kıpırdamadığı için hırsından bar bar bağıırıyordu.

Battaniyesini fırlatıp kalktı, terliklerini ayağına, sabahlığını sırtına geçirdi. Aynaya gidip kendini süzdü. Her uykudan kalktığında olduğu gibi kuzguni saçları yine başının arkasında toplanmıştı. Seyrek tıraşını alıp gür saçlarının arasında dolaştırarak düzeltmeye çalıştı. Gözleri kan çanağına dönmüştü. Geniş, kaba çehresini inceledi. Siyahtı, evet ama kuzguni değildi. Alnı geniş, burnu basık ve kocaman, dudakları ise kaim ve sarkıktı.

Ellisinde olduğu şu sıralarda kilosu epeyce artmıştı ama şişman sayılmazdı. Kesin zenci hatları ile yumuşak, kibar tavırları birbirine ters düşüyordu. Çoğu kez bunlardan ya biri ya da öbürü olabilmeyi isterdi, tıpkı ailesinin diğer üyeleri gibi. Rahmetli Aldora açık tenliydi, çoğu kez İspanyol sanırdı. Olanlar da bu yüzden olmuştu. Oğlu Julian kendisi kadar siyahtı ama daha yumuşak hatlara sahipti. Zavallı kızı Mindy beyazdı, güzeldi (daha doğrusu altı yıl önce son gördüğünde öyleydi). Böyle olması annesini sevindirmiş, kendisini endişelendirmiş, Julian'ı hırslandırmış, Mindyi kibirli ve zor bir kişi yapmıştı.

İçerden Crystal «Uyandırın.» diye emir veriyordu.

Sabahlığının kemerini bağladı, kapıyı araladı, dar koridordan ilerleyip oturma odasına girdi.

Karşılaştığı manzara umduğundan değişik değildi. Crystal şekilsiz kahverengi mantosu sırtında, bir elinde sabah gazeteleri, öbür elinde artan yemekleri koymak için her zaman yanında taşıdığı koca hasır sepeti, antre ile oturma odasını ayıran kemerin altında duruyordu. Gizli Servis Şefi Hugo Gaynor ve Beyaz Saray Gizli Ajan Şefi Lou Agajanian onun önünde durmuş, yolunu kesiyorlardı.

Dilman'ı ilk gören Crystal oldu.

Tombul elini sallayıp, «Senatör, beni içeri bırakmıyorlar, kahvaltı hazırlamam gerek» diye bağırdı.

Gaynor ve Agajanian döndüler, hemen saygılı ve özür dileyen bir tavır takındılar. Gaynor «Sayın Başkan,» dedi, «bu

hanımın kim olduğunu bilmiyoruz. Yânınızda çalıştığını söyledi ama—»

Dilman başım salladı «Crystal'a güvenebilirsiniz Mr. Gaynor, yıllardır evimin işlerine bakar. Dün akşam size söylemem gerekirdi... Günaydın Mr. Agajanian... Crystal, içeri girebilirsin.»

Ajanlar kenara çekildiler. Dilman'm sözlerinin etkisinden Crystarin gözleri faltaşı gibi açıldı. Kocaman siyah yüzündeki anlam komik bir biçimde öfkeden zafere, zevke, sonra da şaşkınlığa dönüştü. Dilman'a doğru ilerledi, durdu, gözlerini kırpıştırarak «Ner —nerdeyse unuttum— Senatör —Başkan— Sayın Başkan, kutlarım, bütün kalbimle kutlarım.» dedi.

«Sağol Crystal.»

Mutfağa doğru yürümeye başladı, hâlâ şaşkındı, sonra durdu. «Bugün buraya gelmeyecektim neredeyse, Beyaz Saray'da olursunuz, etrafınızda kibar hizmetkârlar bulunur sanıyordum.»

Dilman gülümsedi. «Daha bir süre Beyaz Saray'a gitmeyeceğim. Gittiğim zaman da yine sana ihtiyacım olacak Crystal.» diye karşılık verdi.

«Sağolun Sena —Sayın Başkan—» Birden yüzünü muzip bir gülümseme kapladı. «Sizinle nasıl konuşmam gerektiğini öğrenmem için ders almalıyım. Bu sabah özel olarak ne arzu edersiniz?»

«Her sabahki gibi Crystal. Giyineyim, on beş dakika sonra hazırım.»

Crystal mutfağa doğru yürürken hasır sepet kolunda sallanıyordu. Dilman gülerek ajanlara döndü, «Her gün gelir» dedi. «Hafta sonları yeğenini de getirir.»

«Emrinizde çalışanların bir listesini yapmanızı rica ediyoruz.» dedi Gaynor.

«Peki, bugün hazırlarım.»

«Sayın Başkan, sizi telefonla arayanlar oldu.»

«Önemli bir haber var mı?»

«Âcil bir şey olduğunu sanmıyorum. Dışişleri Bakanı kalktığımız zaman sizinle görüşmek istedi. Ha, evet, özel bir telefon geldi. Genç bir adam iki üç kez New York'tan aradı-oğlunuz olduğunu söyledi.»

«Julian mı?»

«Evet Sayın Başkan, Julian Dilman diye isim bıraktı. Dokuz buçukta yeniden arayacak.»

«Peki. Şimdi izin verin giyineyim.» Yürümeye başladı, sonra omuzu üzerinden «CrystaPa söyleyin, size birşeyler hazırlasın.» dedi. «Açlıktan ölüyor olmalısınız.»

«Sağolun Sayın Başkan,» diye bir ağızdan cevap verdi ajanlar.-

Yatak odasına girerken adamların sesleri hâlâ kulaklarındaydı. Beraber çalıştığı beyazların her sözüne dikkatle kulak verirdi. Değişik konuşma tonları, kelimelerle ifade edilemeyen küçük görme ve üstünlük anlamlarını taşırdı. Beiki bir çok olayda gereğinden fazla duygulu davranmıştı. Bu gereksiz duygululuğu söküp atmak için yıllarca, başka adamların fazla kilolarını atmak için gösterdikleri kadar çaba harcamıştı. Aşırı bir çaba ve çalışma gerektiriyordu ama yapılamaz değildi. Ancak o zaman, arada bir karşılaşılacak anı duygu kırıcı haller, birden alman kilolar gibi iki misli ezici oluyordu.

Sabahlığı kenara atıp banyoya girerken ajanların gerçekten saygılı olduklarına karar verdi. Niye oimasmiardı. Onların görevleri ve gelecekleri için önemli olan, rengi ne olursa olsun kendilerine teslim edilen et yığınının canlı tutmaktı. Asıl onu düşündüren, daha kaç beyaz, ajanları kadar saygılı olabileceklerdi.

Düşün altına girdiğinde Başkentte ve elli eyalette neler olup bittiğini merak ediyordu. Amerikan halkı uyanıp, kendi ülkelerinin yüzde onluk siyah azınlığından birine Başkan gözü ile bakmak zorunda olduğunu öğrenince şaşkına dönmüş olmalıydı. Birden, tüyleri diken diken oldu. Olayların ne gibi tepkiler yaratacağını ilk kez düşündüğü için ürpermişti.

Niye Tanrı bula bula beni seçti diye düşündü. Bu göreve yakışacak bir sürü beyaz, bu işe gönüllü olacak bir sürü zerre varken niye sanki parmağıyla onu işaret etmişti.

Şimdi ısınmaya başlayan su damlaları göğsüne çarptıkça, karnından, baldırlarından aşağı süzülükçe sabunluğu geliş güzel vücudunda gezdiriyor, suların altında sabunların eriştirilmesine aldırmadan durumunun, o düzeye uygun olmadığını ildiği halde çok da kötü sayılmayacağını düşünmeye başlıyordu. Dün gece Beyaz Saray otomobili ile evine gelişini ha-

tırladı. Geriye bakıldığında o sırada olanlar bayağı cesaret vericiydi.

Temsilciler Meclisi üyesi seçildiği zaman Georgia Bulvarında üç odalı küçük bir daire kiralamıştı. Senatör Epinoza hastalanıp görevden çekilmek zorunda kalınca parti, zenci toplumun oylarını garantiye almak için boşalan koltuğa geri kalan iki yıl için Dilman'ı atamıştı. Hükümette bu kadar yükselebilen pek az zenciden biri olduğu için Life, Look, Times dergilerinin başyazılarına konu olmuş, Ebony ve Sopia dergileri, kapaklarına Dilman'm resmini koymuştu.

Kiraladığı dairenin artık kendisine yeterli olmadığına karar vermesi, bu kadar dikkatin üzerinde tolpandığı bu geçiş dönemine rastlamıştı. Daha büyük bir daire aramaya koyulmuş, yavaş yavaş bir ev satın almanın daha yerinde olacağına karar vermişti. Üç ev gezmiş, her seferinde bu evlerin kendi biriktirdiği paraya göre çok pahalı olduğunu anlamıştı.

Dördüncü evi şans eseri bulmuştu. Bir sabah Senato binasındaki bürosunda otururken Rahip Paul Spinger ziyaretine gelmişti. Amerika'daki en büyük zenci örgütü Crispus'un başkanı olarak medeni haklar yasasını görüşmek üzere Spinger sık sık Dilman'ı ziyaret ederdi. Oysa o sabah konuşacakları bir iş yoktu. Rahip, Dilman'm satın almak üzere ev aradığını duymuştu. Kendi oturduğu ev satılıktı. On odalı bir evdi. Bir pansiyonerle birlikte üst katı tutmuşlardı. Evi başkası alacak olursa odaların bir çoğunu kullanmak isteyebilirdi. Dilman yalnız olduğuna göre alt kat kendisine yeter, kiracılar da çıkmak zorunda kalmazlardı.

Dilman Rahiple birlikte evi görmeye gitmiş, beğenmiş ve hemen satın almıştı. Bu beş yıl önceydi. Mali yükünden bir gün bile pişmanlık duymamıştı. Çünkü bu binaya, sadece ilk kez kendine ait bir yere sahip olma zevkini değil, aynı zamanda Wanda Gibzon ile olan ilişkisini borçluydu. Ve dün gece, ilk rastlantı sonucu A.B.D.'nin yeni Başkanı olduğunu ilk kez bu evde kabullenmişti.

Dün gece diye düşündü. Belleği dün geceye takıldı.

Makam otomobüü Van Buran sokağına saptığında gizli ajanların ortasında oturan Dilman bir gariplik sezmişti. Burası zengin, ama çok çalışkan ve erkenden yatan zencilerin ~

oturduğu bir mahalleydi. Ortalık gece yarısından çok önce karanlığa bürünürdü. Oysa dün gece sokak bütün evlerin ışıkları ile pırl pırl aydınlıktı. Eve doğru yakaştıkça komşuların ve başkentte yaşayan meraklıların Başkan'ı görmek için sokağın iki yanını omuz omuza doldurduklarını görmüştü.

Otomobil evin kapısında durunca bin kişi kadar bir kalabalık çevresini sarmıştı. Çoğu tanıdık olan çehreler genellikle siyahı ama orada burada beyazlar da vardı. Bunların gazeteci mi, gizli ajan mı, yoksa heyecan aramak için kaza yerine koşan meraklılar mı olduklarını ayırt edememişti. Ajanların arasında kapıya doğru yürürken alkış başlamış, çoğalmış, sevine sesleri ortalığı cınlatmıştı. Duraklamıştı. Çok duygulanmıştı. Kalabalığa hararetle el sallamış, sonra içeri girmişti.

Çabucak uyuyakalmıştı. Şimdi düşünürken bunu, ilk korku ve panikten, anî yükselişin doğurduğu uyuşukluktan sonra dostluk ve sıcaklıkla sımsıkı sarılmış olmasına bağlıyordu. Oysa şimdi sabahın sert ışınları vuruyordu üzerine. Okşayıcı karanlık yok olmuştu. Beyazlık, kuşkulu aydınlık beklemekteydi.

Duşu kapattı, suları süzülerek banyodan çıktı, kurulandı, giyinmeye başladı. Belleği yine dün geceye, uyumadan önceki küçücük olaya takılıp kalmıştı.

Gizli ajanların elinden kurtulup odasına çekildiğinde yatağının üzerine oturmuş, üst katta oturan Spinger'JSerin telefon numarasını çevirmişti.

Karşı taraftan hemen açılmıştı. Rose Spinger'in. tamdik . sesiydi.

«Merhaba Rose, sizi uykudan uyandırmadığımı umarım. Ben Doug.»

Rose'un sesi heyecanlıydı. «Doug seni —yok— attık Doug. —ag diyemem, Senatör de diyemem—»

Kendi kendine yorgun yorgun gülümsemişti. «Rose, lütfen fen formaliteyi bırak. Aramızda değişen bir şey yok. Ben—»

² «Sağol Doug. Hey ulu Tanrım, düşün bir kere. Dışarda o •curcuna arasında bizi gördün mü?»

«Pek emin değilim. Bir ara Wanda'yı gördüm.»

¹ «Kuşkusuz. Hepimiz ne kadar sevinçliyiz bilemezsin, "i Mutluyuz. Sana ihtiyacımız var Doug... Rahip rahat komş-

turmuyor ki, Wanda'mn kapısını vurmaya gitti. Doug, seni kutlarım, candan kutlarım. Tanrı yardımcın olsun.»

«Sağol Rose, buna gerçekten ihtiyacım var.»

«Bekle bir dakika, Wanda şimdi telefonu açar, daha uyumadı.» ..

«Bekliyorum.»

Beklerken Wanda Gibson'la ilk tanıştığı günler gözünün önünde canlanmıştı. Beş yıl önce bu evi satın aldığı ama daha taşınmadığı sıralarda olayı kutlamak için Spinger'lere yemeğe davet edilmişti. Bu, kabul ettiği ilk davetleriydi. Temsilci olarak bir kaç kez çağırılmışlardı, kibarca geri çevirmişti. Temsilciler Meclisi üyesi- ve bir zenci olarak en büyük zenci örgütünün başkanı tarafından kullanılıyor şeklinde kendisini suçlayabilecek beyaz meslekdaşlarına hesap vermek zorunda kalabileceği bir duruma düşmek istememişti. Aynı çekingenliği evi satın alırken de duymuştu oysa kimsenin adınış etmediğini görmüştü. Aslında sürprizli olarak Senato Geçici Başkanlığına seçildiği güne kadar herkes onun varlığından büe habersizdi. Epinosa'nın yarı kalan dönemini tamamladıktan sonra, partinin zoru ile adaylığını koyup kazanmıştı ama yine de Senato'da kendini hep yabancı hissetmişti.

Spinger'lerin üçüncü davetini bir senatör değil, ev sahipleri olarak kabul etmiş ve korkusuzca gitmişti. Çünkü artık Temsilci Zeke Miller ya da Brace Hankins gibi çenesi düşük Güneylilerin bile hiç aldırmadıklarını, orali olmadıklarını biliyordu.

Beş yıl önceki bu samimi yemekte Wanda Gibson'la ilk kez karşılaşmıştı. Aldora'nın ölümünden bu yana geçen uzun yıllardan beri içindeki sevgi ve arzusun yok olmayıp sadece sindiğini ilk kez o akşam farketmişti.

Wanda, beş yıl önce de bir genç kız değil, otuz bir yaşında, olgun bir hanımefendiydi. Virginia Üniversitesinde ekonomi bölümünü bitirmişti. Profesörünün yanında çalışmış, profesörü Lyndon Johnson yönetiminde geri saflarda hükümet danışmanlığı görevini kabul edince onun peşi sıra Washington'a gelmişti. T.C. Başkan olup, profesör üniversitesine dönünce, Wanda Washington'da kalmıştı. Dolgun bir maaşla Vaduz İhracat Firması müdürünün özel sekreterliğini yapmaktaydı.

;

turmuyor ki, Wanda'nın kapısını vurmaya gitti. Doug, sen; kutlarım, candan kutlarım. Tanrı yardımcın olsun.»

«Sağol Rose, buna gerçekten ihtiyacım var.»

«Bekle bir dakika, Wanda şimdi telefonu açar, daha uyu madı.» „ •

«Bekliyorum.»

Beklerken Wanda Gibson'la ilk tanıştığı günler gözünü önünde canlanmıştı. Beş yıl önce bu evi satın aldığı ama da ha taşınmadığı sıralarda olayı kutlamak için Spinger'lere ye meşe davet edilmişti. Bu, kabul ettiği ilk davetleriydi. Temsil ei olarak bir kaç kez çağırılmışlardı, kibarca geri çevirmişti Temsilciler Meclisi üyesi- ve bir zenci olarak en büyük zent örgütünün başkanı tarafından kullanılıyor şeklinde kendisr suçlayabilecek beyaz meslekdaşlarına hesap vermek zorund kalabileceği bir duruma düşmek istememişti. Aynı çekingeni: ği evi satın alırken de duymuştu oysa kimsenin adınş etmed: ğini görmüştü. Aslında sürprizli olarak Senato Geçici Baş kanlığına seçildiği güne kadar herkes onun varlığından bil habersizdi. Epinosa'nın yarı kalan dönemini tamamladıktan sonra partinin zoru ile adaylığını koyup kazanmıştı ama yir de Senato'da kendini hep yabancı hissetmişti.

Spinger'lerin üçüncü davetini bir senatör değil, ev sahi: Ieri olarak kabul etmiş ve korkusuzca gitmişti. Çünkü artı Temsilci Zeke Miller ya da Bruce Hankins gibi çenesi düşü Güneylilerin bile hiç aldırmadıklarını, oralı olmadıklarını 1 liyordu.

Beş yıl önceki bu samimi yemekte Wanda Gibson'la i kez karşılaşmıştı. Aldora'nın ölümünden bu yana geçen uzı yıllardan beri içindeki sevgi ve arzusun yok olmayıp sade sindiğini ilk kez o akşam farketmişti.

Wanda, beş yıl önce de bir genç kız değil, otuz bir 3 şmda, olgun bir hanımefendiydi. Virginia Üniversitesinde el nomi bölümünü bitirmişti. Profesörünün yanında çalışra profesörü Lyndon Johnson yönetiminde geri saflarda hüil met danışmanlığı görevini kabul edince onun peşi sıra W hington'a gelmişti. T.C. Başkan olup, profesör üniversitės dönünce, Wanda Washington'da kalmıştı. Dolgun bir ma la Vaduz İhracat Firması müdürünün özel sekreterliğini y maktaydı.

Dilman onun kişiliğini daha ilk bakışta anlamıştı. Zeki, anlayışlı, yumuşak huylu ve kibardı. Bütün bunlara bakarak şimdiye kadar nasıl olup da evlenmediğine şaşmıştı. Sonra, onu daha yakından tanıdıkça evlülükten kaçınmasının nedenlerini anlamaya başlamıştı.

Ailesi Wanda'yi okutabilmek için kendi rahatlarından ve küçük kardeşlerinin geleceğinden çok şeyler feda etmişti. Ana ve babası peş peşe hastahaneye, oradan da pahalı bir sanatoryuma yatınca, Wanda onların bütün sorumluluğunu yüklenip onlara bakmayı sadece bir evlât olarak değil, borcuna karşılık olarak da üzerine almıştı. Üzerine aldığı bu görevi, evlilik için hiçe sayamazdı. Ama iki yıl önce babası, bir yd kadar önce de annesi ölünce Wanda kendi yaşantısını, kendi kişiliğini sürdürmekte serbest kalmıştı.

Geçen baharda Dilman'm evlenme teklif etmesini ummuştu, biliyordu Dilman, ve bu ilk kez aralarında gözle gözükmeyen bir huzursuzluk yaratmıştı. İkisi de birbirlerini istiyorlardı. Dilman Wanda'ya kaç kez aşkını, sevgisini itiraf etmiş, kendisine ihtiyacı olduğunu ama onu üst kattan aşağı, karısı olarak kendi dairesine indirememişti. Kusurun kendinde olduğunu biliyordu. Evlilik olumlu bir davranıştı, ancak Dilman bunun olumsuz yönlerini peş peşe yaşamıştı. Zaman zaman çok düşünmüş, önemsiz olanların üzerinde durmamış, ayıklaya ayıklaya asıl önemli olanını bulmuştu. Wanda Gibson melezdi. İşin aslı buydu. Birçok toplulukta beyaz sam-labüirdi. Kumral ve dalgalı saçları yumuşak ve uzundu. Gözleri açık kahverengi, burnu ufak ve kalkık, dudakları küçücüktü. Vücudu biçimliydi. Kendisini zenci bir kadm olarak kabul eder ve yasanımı zenci bir kadm gibi sürdürürdü. Oysa onun bu davranış ve yaşantısı Dilman'a yeteri kadar güven vermiyordu.

Korkuyordu. Bu, iki ırkın birleşmesinden doğan bir evlilik gibi gözükecekti. Siyasal, durumunu olumsuz yönde etkileyebilirdi. Belki yanlış düşünüyordu ama yine de gereksiz bir riskti.

Tek çıkar yolu, bu konudan kaçınmakta bulmuştu. Senatör ve kibar arkadaşının haftalık buluşmaları sürüp gitmişti. Her buluşma giderek daha az sıcak, daha az rahatlatıcı olmaya başlamıştı. İkisi de birbirlerinden hoşlandıkları halde

şimdi aralarında sanki kaim, çelik bir barikat vardı. Ayrılmaları söz konusu değildi. İkisi de yaşamlarını tek başına sürdüremezlerdi. Bütün olgunluk ve anlayışına rağmen Wanda bu tutumundan ötürü Dilman'a gücenmeye başlamıştı.

İçgüdüğü ile, Wanda'yi düş kırıklığına uğrattığını anladığından bu yana, bu ilişki ve kendi yaşantısı üzerinde çok düşünüp kafa yormuştu. Birkaç hafta önce ne olursa olsun evlenme teklif etmeye karar vermişti. Bu üzüntü ile daha fazla yaşayamazdı. Oysa o günlerde görevinde beklenmedik değişiklikler olmuş, Senato Geçici Başkanlığını yüklenmişti. Ve şimdi de bir gecede kaderi alt üst olmuş, zalim alm yazısı onu A.B.D.'nin Başkanlığına getirmişti. Kişisel bir seçim yapması için önünde kesin örnekler vardı: James Buchanan mı, yoksa Grover Cleveland mı olmalıydı? Buchanan ülkesine hizmet eden tek bekâr Başkan'di. Cleveland ise görevi süresinde Beyaz Saray'da evlenen tek A.B.D. lideri olmuştu. Terazide koyduğunda Buchanan ağır basmıştı. Cleveland'ınki gibi Mavi Salonunda gösterişli bir düğün olacak şey değildi. Bütün dünyanın, bütün basının gözleri önünde, üstelik bir melezle, beyaz eamllabilecek bir kadımla evlenmek! Düpedüz çılgınlık olurdu.

Dün gece, ahize elinde, Wanda'nın sesini beklerken vardığı sonuç buydu. Bunun dürüst değil, sadece politik bir karar olduğunu biliyordu. Hiç bir şeyi çözümlemiyor, sadece daha büyük korkuları engellemek için kişisel bir sorunu ortadan kaldırıyordu.

Bu koşullar altında, bu saatte ona ne söyleyeceğini bilmiyordu. Yalnız, Başkan olalı henüz üç saat geçmişti. Uyumadan önce onu seven, ona güven verebilecek biri ile konuşma gereği duymuştu. Uyandığında nasıl olsa korkunç gerçekle yüzyüze gelecekti. Wanda'nın sesini beklerken düşünceleri Mind'ye kaydı, ikisine karşı davranışlarında hiç bir fark yoktu. Sevgili kızını niye aramıyorsa, Wanda ile de aynı nedenlerden ötürü evlenmiyordu. Siyahtı Dilman ve hâlâ korkuyordu.

«Merhaba Doug.» Sesi üst kattan uzanan bir telle kulaklarına ulaşmıştı. Oysa Wanda'yi hiç bir zaman bundan daha uzak hissetmemişti.

«Wanda, uyumadan önce iyi—iyi geceler dilemek istedim.»

«Doug, ne müthiş, ne harika—ne diyeceğimi bilemiyorum.»

«Bana ve ülkeye acı.»

«Yoo, böyle konuşmaya hakkın yok. Ben senin T.G. kadar belki de daha başarılı olacağına inanıyorum. Kimse Başkan olarak doğmaz.»

«Wanda, yapma —beni iyi tanırsın. Zayıf taraflarım—»

«Herkesin zayıf tarafları vardır. Senin de var ama gücünü küçümseme. Güç koşullar altında nasıl okuduğunu, hukuku bitirdiğini unutuyorsun. Dört kez Temsilciler Meclisine seçildin, Senato'ya girdin, onun Başkanlığma yükseldin. Bunları başarmak kolay değil. Ülke bu şoku —yani T.C.'nin ölümlü ile duyduğu soku— anlatmca sana sen olduğun için değer verecek, seninle kıvanç duyacak.»

«Wanda, bana güven vermeye çalışıyorsun, biliyorum, sağol, ama düşün —ben zenciyim— yarın sabah 230 milyon Amerikalı uyandığı zaman kendi seçmedikleri bir zencinin Başkan olduğunu öğrenecekler.»

«Doğru... belki böylesi daha iyi olacak.»

«Belki, ama... onlar böyle düşünecekler mi?»

«Onların ne düşüneceklerini bilmem. Ben ne düşündüğümü biliyorum. Sen her işte olduğu gibi bunda da dürüstçe hareket eder, doğru bulduğun biçimde karar verirsen her şey yoluna girer.»

«Ne demek istiyorsun Wanda?»

«Doug, beni yanlış anlama. Birbirimizi çok iyi tanıyoruz, demek istediğim şu, eğer zenci olduğun için kendini küçük görerek Beyaz Saray'a gidersen, kendine güvenin olmazsa çok acı çekersin.»

«Anlıyorum Wanda. Böyle düşünmemeye çalışacağım. Haklısın, korkuyorum. İkimiz için de korkuyorum. Benden neler beklendiğini, orada neler döndüğünü bilmiyorum. Şimdi her zamankinden daha çok ihtiyacım var sana. İzin verecekler mi — bilemiyorum.»

«Doug özgür bir insansın — özel yaşantında demek istiyorum. İstedğin şeyi yapmak için kimsenin izin vermesini beklemek zorunda değilsin.»

«Evet haklısın.»

«Geç oldu sevgilim. Biraz uyu da dinlen. Ben—ben buradayım. Ne zaman istersen ara.»

«Yarın ararım.»

«Ne zaman istersen... şimdi uyu. Unutma, hepimiz artandayız, iyi geceler.»

Telefonu kapattıktan sonra konuştuklarını düşünmüştü. Wanda ona cesaret vermeye çalışmıştı, sözleri sıcacıktı ama özellikle konuşmanın sonunda uzaklığını hissetmişti.

Yatağına girdiğinde, Wanda istediği kadar gücensin, yine de onların birbirleri için yaratılmış olduklarına karar vermişti. Bu düşünce huzur veriyordu. Ardından uyuşukluk çökmüş, uyuyakalmıştı.

Kravatını bağladı, ceketini giydi, saatine baktı. Wanda ile geçen beş yılı düşünmek bir saatini almıştır diye korkmuştu. Oysa bu düşünce gezisinin sadece altı dakikaya sığmış olduğuna şaşıtı. Kendinden önce hiç bir bilginin bulamadığı yeni bir buluşla karşılaşmış gibiydi. Işıktan daha hızlı ilerleyen bir şey bulmuştu, bellek. Kötü olan, ne kadar hızlı giderse gitsin belleğin hiç bir zaman durmamasıydı.

Bilinmeyen şimdiki zamandan, çok daha mutlu geçen geçmiş zamana daha fazla kaymamaya kararlı olarak yatak odasından çıktı, salona doğru yürüdü.

Lou Agajanian antre ile oturma odasını ayıran kemerin altında bir koltuğa oturmuş, sigara içiyordu. Hemen ayağa kalktı.

«Sayın Başkan, Patron — Mr. Gaynor biraz uyumak için ayrıldı. Yerine başka bir ajan, Mr. Prestiss geldi. Mutfakta, servis kapısında bekliyor.»

«Pekâlâ,» dedi Dilman. Koltuğu işaret etti. «Oturun lütfen Mr. Agajanian, rahatınıza bakın.»

Dilman yemek salonuna geçerken ajan hâlâ ayaktaydı. Masaya göz attı. Her sabahki sarı örtü ve günlük tabaklar yerine Crystal beyaz misafir örtüsünü sermiş, misafir takımlarını çıkarmıştı. Crystal için kuşkusuz önemli bir gündü. Dilman'ın hoşuna gitti, mutfaka seslendi. «Hadi bakalım Crystal, geldim.»

Daha yerine oturmadan portakal suyu masanın üzerine konmuştu. «Sosisli yumurta hemen geliyor Sayın Başkan.»

Şekersiz portakal suyundan bir yudum alıp yüzünü bu-

ruşturdu, önündeki gazetelere uzandı. Kocaman manşetleri çabucak gözden geçirdi.

Sansasyonel New York Times gazetesi:

MÎLLETİN AĞZI AÇIK KALDI! BİR ZENCİ U.S.A. BAŞKANI.

İlmli New York gazetesi:

DÜN GECE SENATÖR DOUGLASS DİLMAN BAŞKANLIK İÇİN AND İÇTİ — ÜLKENİN EN YÜKSEK GÖREVİNE ULAŞABİLEN İLK ZENCİ.

İrk ayrımı tarafıslı Zeke Miller'in Washington gazetesi:

ZENCİ SENATÖR BAŞ YÖNETİCİLİĞİ ŞANS ESERİ ELE GEÇİRDİ — ADLİ KOMİTE DURUMU ANAYASAL ACIDAN TARTIŞMAK ÜZERE TOPLANİYOR. VATANDAŞ 'HAKSIZLIK' DİYE BAĞIRIYOR — ÇOĞUNLUĞUN AZINLIK TARAFINDAN YÖNETİLMESİ — KAVGA — BÖLÜNME—ŞİDDET.

Partiyi tutan gazete:

SENATÖRLER VE TEMSİLCİLER, BAŞKANI DESTEKLEMEK İÇİN YARIŞ EDİYORLAR!

Washington zenci gazetesi:

HURRA! SONUNDA EŞİT HAKLAR — SENATONUN ZENCİ BAŞKANI ULUSUN, HEPİMİZİN BAŞKANI!

Durum apaçık ortadaydı. Hiç kimse onu yasaların öngördüğü sıra sonucu başa gelen basit bir vatandaş olarak görmeyecekti. Her iki aşırı uç ve hatta ortada olanlar bile ona Başkan olan bir 'zenci' gözüyle bakacaktı. Kendi ırkından olan basma göre halkını kölelikten kurtarmak için başlarına geçen kurtarıcı kabul ediliyordu. Kongre üyesi Zeke Miller'in yönettiği ve kendi ırkının düşmanı olan basın zincirine göre güneiden öc almak, dinsiz kara vahşilerle dindar beyazlar arasına eşitliği zorlayarak, ülkeyi felâkete sürüklemek için bir kayanın altından çekip çıkarılan simsiyah, çirkin bir şeydi. Sansasyonel basın onu hayvanat bahçesine yakışacak bir hilkat garibesi gibi almış, şimdilik gazetenin satışı için ilginç bir konu olarak kabul etmiş, ciddi olarak uğraşmayı sonraya bırakmıştı. Kendi partisinin organı olan basma göre partinin desteği güçlenene kadar uğraşılması gerek bir senatördü hâlâ daha. İlmli New York gazetesi —uzandı, başlığı bir kez

daha okudu— Ülkenin en yüksek görevine ulaşabilen ilk zenci-ydi.

Düşündü. Doğruydı. Ama daha kaç kişi, ister zenci, ister beyaz olsun, bu derece anlayışlı olabilirdi? Bakışları Washington D.C. diye başlayan haber sütununa kaydı.

Hiç bir yorum yapılmamış, sapsade yazılmış, Tim Flannery'nin kendi sözleri ile, bu kararın, 1947 de yürürlüğe giren Başkanlık Sırası Yasası gereğince alındığı anlatılmıştı; Baş sütunun altında 'devamı 16. sayfada' yazısı vardı.

Çatalını, bıçağını bıraktı, 16. sayfayı çevirdi, katladı, 'Beyaz Saray'da Yeni Adam' başlığını hemen gördü, arkasına yaslandı, okumaya başladı...

m

Masanın başında bunları okurken geçen süre Douglass Dilman'a asırlar kadar uzun gelmişti. En büyük gazetelerden biri, zenci dünyasını saran kalelerin dışında kendisini ne gibi koşulların ve yargıların beklediğini açık açık ortaya koymuştu.

Elindeki gazeteyi masanın üzerine, hiç dokunmadığı kahvaltısının yanına bıraktı. Okuduklarının kendisine cesaret, hattâ umut vermesi gerektiğini biliyordu. Oysa bu sabahın kuşku ve korkuları her türlü iyi niyeti gölgeliyordu. Ülkede iyi niyetli ve makul düşünebilen insanlar vardı kuşkusuz. Ama var olmak, yaşamını sürdürebilmek için teslim olması, diz çöküp yalvarması gereken yaralı geçmişinden, bunların sayıca pek az olduklarını biliyordu. Bu, canavara benzeyen korkunç kuşkuyu ufacık bir taşla yere yıkmaya çabalamak gibi bir şeydi.

Yanmasında çalan telefonun sesi ile kendini topladı. Çabucak ahizeyi takaladı.

«Alo?» Bekledi.

«Alo —alo—» telâşlı, heyecanlı sesi hemen tanıdı.

«Baba?»

«Benim Julian, nasılsın?»

«Beni boş ver şimdi. Haberi vermek için gece yarısı uyandırdılar. İnanmadım. Seni hemen arayacaktım ama uyandırmaktan korktum. Sabahtan beri arıyorum.»

«Evet, söylediler.»

«Tebrikler yağıyordur. Seni ilk kutlayanlardan biri olabilir miyim?»

«Tabii oğlum, sağol.»

«Herkes sevinçten uçuyor baba. Okulda konu hep bu. Çocuklar derslere bile girmiyor, bahçede çılginca bu olayı kutluyorlar.»

Oğlu Trafford Üniversitesinde olup bitenleri anlattıkça Dilman onun bir yıldan beri ilk kez okuldan sevinçle söz ettiğini farkettiler. Julian bu zenci üniversitesine girmek istemişti. Babasının zoru ile yazılmış, o günden beri okulu ve sınıf arkadaşları ile ilgili şikâyetlerinin ardı arası kesilmemişti. Şimdi ise bu şikâyetlerin yerini gurur ve sevinç almıştı.

«Bu kadar sevinecek ne var anlamadım.» diye oğlunun sözünü kesti. «Üstün bir Başkan kaybettik.»

«Tamam baba, kaybettik ama anlamıyor musun kuzum? Bir çırpıda rüyada bile göremediklerimizi elde ettik. Karşımızda seni bulduk. Yukarı tırmanmak için artık miskin miskin çabalamamız gerekmiyor. Şimdi sen parmağını oynattın mı tamam. Sana karşı çıkamazlar. Başkansın sen.» Sevinçten deliler gibi bağırıyordu. «Kestirme yolu bulduk. Haklarımızı—»

«Julian,» diye sertçe çıkıştı. Hayal âleminde dolaşan oğlunu durdurmalıydı. «Şimdi söyleyeceklerimi kimseye tekrarlama, anladın mı?»

«Tabii, tabu.»

«Senin sandığın gibi değişen hiç birşey yok. Önümüzdeki yol bir önceki gün kadar sarp ve uzun.»

«Yoo, baba, o kadar uzun boylu değil. Sen resme o kadar yakınsın ki, ne derece büyük olduğunu göremiyorsun. Ben—»

«Julian, bunları başka bir gün tartışırız. Bugün yapılacak bir sürü işim var. Senin de vardır kuşkusuz.»

«Var ama, bugün değil. Baba, inanmazsın, burada bana sanki Başkanmışım gibi davranıyorlar.»

Dilman birden Trafford Üniversitesi rektöründen aldığı mektubu hatırladı.

«Rektör McKaye seni kutladı mı?»

«Hayır daha gelmedi, ama—»

«Geleceğini sanmıyorum. Bana kalırsa şeref listesindeki öğrencileri kutlar. Dinle oğlum, seninle konuşmam gerek.»

«Ben de istiyorum bunu. Beyaz Saray'a ne zaman geçiyorsun. Arkadaşlarla gelip gezmek—»

«Bilmiyorum. Elverişli bir zamanda seni çağırırım. Ama bu kez yalnız gelmeni istiyorum, seninle konuşacaklarım var.»

«Tamam, tabii.» Jülian'm sesinde düş kırıklığı seziliyordu. «Washington'a ne zaman gelebilirim? Gelecek salı beksum.»

«öyleyse salı diyelim. Beyaz Saray'ın Batı Kanadına gelsin. Seni içeri almaları için haber bırakırım. Şimdi uslu dur, derslerine bak.»

«Bırak meraklanmayı baba.» Durakladı, sesini alçalttı. «şeyi düşünüyordum —- bizim kız neler hissediyor acaba bu sabah?»

«Şimdi onu düşünmenin sırası değil.» diye kesinlikle konuyu kapattı Duman. «Salıya görüşürüz. Aradığın için teşekkür ederim, çok sevindim.»

Telefonu kapadıktan sonra oğlunun dolambaçlı yoldan Mindy'ye değişimini düşündü. İsmi geçmeyen, elle dokunulmayan kardeşinin neler yaptığını demek Julian da merak ediyordu. Mindy, ailesinden ve ırkından uzakta sürgün hayatı yaşıyordu. Şimdi bir ayırım yapması gerekiyordu. Mindy için, Zenci bir Başkan'm kızı olmak, beyaz geçinmekten vazgeçmeye değer miydi? Telefon çalmaya başladığında onu bu düşünceден ayırdığı için sevinmişti.

Iowa eyaleti, Sioux kenti dışında Fairview çiftliğinden aranıyordu.

«Kim arıyor?» diye sordu.

Santraldaki kız arayanın ismini verdi. Dilman gülümsüyordu. Yargıçlı arayan. Dilman da herkes gibi 'Yargıç' dedi ona. Yargıç Başkanlık görevinden ayrıldığında Dilman Temsilciler Meclisi üyesiydi. Yargıç lâkabı, onun Senatör ve Başkanlıktan çok önceleri küçük bir sulh yargıç oluşundan ileri geliyordu. Seçim kampanyasını şaşırtıcı bir içtenlikle sürdürmüş. Başkanlığa bileğinin hakkı ve kendi öz kişiliği ile gelmişti. Yaşı ilerlediği için ikinci dönemde yeniden ?eçilme hırsı yoktu. Onun için dilediği gibi konuşmuş, dilediği gibi davranmıştı. Bir adamı, ister beyaz, ister siyah olsun, sevdi mi

severdi. Bir iki karşılaşmalarında Dilman'ı sevdiğini açıkça söylemişti. Sözlerinde yapmacık falan yoktu. Dilman'ı seviyordu ve sevdiğini söylüyordu. Dilman da kendisini seven herkesi sever, bundan gurur duyardı.

«Bağlayın — bağlayın.» diye seslendi Iowa santralına.

«Başkan Dilman?»

«Benim Yargıç, nasılsınız?»

«Kutlarım ve basanlar dilerim Doug. Senin, onların kar*şısına dimdik çıkmayı istiyorum. Ne duyarsan duy, ne görürsen gör, unutma ki sen patronsun. İsteddiğini düşün, inandığın gibi konuş, gerektiğinde sen onların canına oku. Bunu hiç aklından çıkarma delikanlı. Parti arkanda. Ai'kanda olmayan çıkarsa bana söyle, yola getiririm. Bu ilk günde sana karım ve kendi adıma en iyi dileklerimi bildirmek için aradım, çünkü ihtiyacın var.»

Öksürmeye başladı. Beklerken Dilman'm gözleri geri zekâlı çoeuklarmki gibi parlıyordu.

«Yargıç, beni çok mutlu ettiniz. Sağolun. Size nasıl teşekkür edeceğimi bilemiyorum.»

«Delikanlı, daha senin için birşey yapmadım, yaptığım saman teşekkür edersin. Şunu aklından çıkarma, bana ihtiyacın olduğu zaman atla gel, oturur bir köy kahvaltısı ederiz, konuşuruz, güçlükleri çözümlemeye çalışırız. Yahut istersen,, ben de kımıldayabilirsem, ben sana gelirim. Unutma bunu. Söz mü?»

«Unutmayacağım Yargıç,»

«İyi şanslar Sayın Başkan. Tanrıya emanet ol.»

Ahizeyi yerine koyarken gülümsüyordu. Namuslu makale yazarlarından başkaları da vardı ülkede. Yargıç gibi adamlar vardı. Sabah daha parlak gözükmeye haşladı gözüne.

Telefon yine çalıyordu. Sabırsızca ahizeyi kaldırdı.

«Buyrun?»

«Günaydın Sayın Başkan, ben Wayne Talley. Beyaz Saray'da Dışişleri Bakanı Eaton'la beraberim. Sizinle görüşecek bazı acele işlerimiz var —olağan işler, ama yapılması gerekiyor— Bu sabah buraya gelmeyi düşünüyor musunuz, yoksa bizim sizi ziyaret etmemizi mi tercih edersiniz?»

«Yola çıkmak üzereyim. Beyaz Saray'a geliyorum.»

Telef onu kaparken rehberde bulunmayan numarasına belki bu son gelen telefondur diye düşündü. Bir sürü telefonu, her eyalete ve bütün ülkelere bağlantısı olan başka bir eve gidiyordu. Telefon numarasını dünyada herkes bilecekti artık.

Yemek odasından çıktı, şapkasını bulup bu zenci evini, bu zenci kesimini geride bırakarak ayrılacaktı. Yeni bir evde, yeni bir toplumda yaşamaya çalışacaktı. Bir beyaza göre yapılmış bir evde. Çünkü ancak beyaz bir adam, insan olduğundan kuşkusuz bulunmayan bir adam A.B.D.'nin Başkanlığını yürütebilirdi.

•

Wayne Talley telefonda Dilman'la konuşurken Arthur Eaton kendi düşüncelerine öylesine dalmıştı ki konuşulanları duymamıştı bile.

Kafası durmadan T.C.'nin kaybı etrafında işliyordu. En yakın arkadaşını kaybetmişti — aslında tek arkadaşındı, çünkü Eaton yaradılış olarak hiç bir zaman başkalarına dostluk ve yakınlık kurma cesareti vermemişti. Hariciyecüğü meslek olarak seçmiş, devlet memuru olmuştu.

UNESCO'da temsilci olarak önemsiz bir görevle işe başlamıştı. Birleşmiş Milletlere delege olarak atanmış, kürenin üç köşesinde üç elçiliği olmuştu. Eisenhower, Kennedy ve Johnson, cesaret ve üstün zekâ gerektiren özel ödevler vermişlerdi. Bu ödevlerin birbiri içine girdiği, birbirine benzemeye başladığı bir bezginlik ve umutsuzluk dönemi geçirmişti. Aynı cilalı masalar, aynı kuryeler, aynı anlaşmalar, aynı Asyalı, Afrikalı ya da Avrupalı çehreler. Bu adamlar, yüksek düzeydeki diplomatik müzakerelerde bastırılan seslerini hep buralarda duyurmak için konuşur dururlardı. Eaton protokoldan hoşlanırdı, ama öyle bir zaman gelmişti ki bunların hepsinden sıkılmıştı. Kendini kapana kısılmış gibi hissettiği dönemdi bu. En kötüsü ve utanç veren yanı, Kay ile, kendi kazancım aşan bir yaşantı sürdürmeye başlamalarıydı. Çünkü alıştıkları yaşantı buydu. Yavaş yavaş karısının mirası ile geçinmeye başlamışlardı. O sıralarda mesleğinde bir değişiklik, bir yükselme umudu yoktu. Özel yaşantısında özgür

olma mutluluğunu da tatmamıştı. Onu kurtaran, ona en büyük ümidi veren T.C. olmuştu.

T.C.'nin enerji ve samimiyetinden Eaton daha kolej yıllarından beri hoşlanırdı. Arasına yollan çatıştığı zamanlar onun politik şansının yükselmekte olduğunu uzaktan seyretilmişti. Arkadaşının seçimlerde giderek daha önemli rakiplerim" peşpeşe yenisini görmüştü. Hayranlık ve hasetle onun ulusal bir şekü oluşunu izlemişti. Partinin genel kurulu üçüncü oylamada T.C.'yi Başkan adayı seçtiğinde şaşmamıştı ama Tim Flannery St. Louis'den telefon edip, seçim kampanyasında T.C.'nin kendisine •ihtiyacı olduğunu, hemen atlayıp gelmesini söylediği zaman çok şaşmıştı.

O sırada boştaydı, hemen uçağa atlayıp gitmişti. St. Louis'deki o otel odasında T.C.'yi her zamanki gibi, hatta daha güven verici, daha coşkun ve daha etkileyici bulmuştu. Hemen teklifine geçmişti. Parti adayı olarak, ülkesine ait sorunları gerektiği gibi ele almaya yetecek kadar tecrübeliydi. Ama eline, uluslararası sorunlarla uğraşacak pek az fırsat geçtiği için bu konuda yardım ve tavsiyeye ihtiyacı vardı. Eaton'm Dışişleri Bakanlığından geçici olarak izin almasını ve Başkanlık mücadelesine dış sorunlar danışmanı olarak katılmasını, zaman buldukça onun konuşmalarını kaleme almasını istemişti.

Soğuk hava tertibatlı odaları, cilalı masaları bırakıp, yorucu seçim kampanyasında herhangi birinin peşinden giderek pis, karanlık otel odalarına, yarı pişmiş yemeklere, ter kokart cahil politikacılara katlanmak düşüncesi Eaton'ı tiksindirdiği halde, hemen teklifi kabul etmişti. Bunun iki nedeni vardı. Biri, Washington'dan, Kay'den ve onun usandırıcı sosyetik dostlarından, kendisini boğan işlerden kaçma şansı idi. İkincisi, daha heyecanlısı, T.C.'nin verdiği sözdü. «Arthur, sen benim kazanmama yardım et, sana kabinede görev vereceğim, hem de en yükseğini. Şimdi bana yardım edersen, gelecek yıl ülkeyi ve dünyanın büyük bir bölümünü yönetmeme yardım edebilirsin.» demişti.

Başkanlığa geçmesinden iki saat sonra Arthur Eaton'm Georgetown'daki telefonu çalmıştı. T.C.'ydi arayan. Eaton daha onu kutlar kutlamaz patlatmıştı haberi. «Arthur, Senatoda düşmanın var mı?» Eaton'm aklına gelen kimse yoktu, daha

doğrusu gerçek düşman denebüecek biri hatırlamamıştı. Bunun üzerine T.C. «Senin atanmana razı olurlar mı dersin?» diye sormuş, Eaton'm «Nereye?» sorusu üzerine, kahkahalarla gülmüş, ve bağırmıştı: «Dışışleri Bakanlığına dostum. Kabinenin ilk adamısın, hoşgeldin.»

Böylece Dışışleri Bakanı olmuş, ülkenin yönetiminde Başkan'a yardım etmişti. Tafiley de T.C. ile aralarında yuvarlanıp gitmişti. O günler, serüven, heyecan dolu günlerdi. O, geçen iki yıl yedi ayın günleri onun gençlik pmarı olmuştu. Bunun nedeni, yalnızca her sabah mücadelelerle uyanmanın verdiği zevk değildi, Eaton, kendisini karısının esiri yapan para boyunduruğunu silkip atma olanağını da kazanmıştı. Onun hakaretlerini, züppeliklerini, sosyetik dostlarını hiçe sayma gücüne sahip olmuştu. Daha önemli olanı, ülkenin var olmasına adayabilmişti kendini. Kay'in öfkesine karşı kullandığı kalkan hep buydu.

Kay'in tutumunda eskisine göre değışme değil, sadece biraz gevşeme olmuştu. Onun erkeklik gururu ile oynaması sürüp gitmişti. Eskiden başardığı gibi Eaton'ı artık yıkamadığını anladığı zaman, Washington dışına yaptığı gezileri sıklaştırmaya başlamıştı. Eaton onun toplum içinde bir sürü genç erkekle görölmesine aldırmyordu. Yalnızken bu arkadaşları ile neler yapabileceğı üzerinde de pek seyrek kafa yormuştu. Giderek, ondan kurtuldukça, hayranlıklarını gizlemeyen genç Washington'lu hanımların arkadaşlığından hoşlanmaya başlamıştı. Kısa süren iki macerası, onun hâlâ aşk ve arkadaşlıktan zevk alma yeteneğinde olduğunu, karısının onu göstermek istediğinden çok daha üstün bir adam olduğunu kendisine hatırlatmaya yetecek kadar doyurucu olmuştu.

Bütün gurur ve zevklerini, arkadaş olacak sevdiği, lider olarak saydığı T.C.'nin dostluk ve himayesine borçluydu. Yirmi dört saat önce, gelecekleri pırıl pınlı. Önlerinde ortak hakimiyet yılları uzanıyordu —bu dönemin geri kalan süresi ve hemen hemen kesin olan ikinci dönem— yirmi dört saat önce, Eaton'm durumu, çok önemli bir kişi olarak emindi. Ve : birden, şaşırtıcı bir şeküde, Prankfurt'daki o eski saraym çökmesi ile birlikte umutları, tasarıları da çöküp gitmişti. 1

Yasının nedeni, yalnız arkadaşını kaybetmesi değildi aslında, kendinden de birşeyler kaybetmişti Eaton.

Düman'm Başkan olarak and içmesinden sonra, Georgetown'daki o sonu gelmek bilmeyen feci gecede T.C.'nin kederli arkadaşlarını, parti başkanını kabul etmiş, dinlemiş, ya da kulak misafiri olmuştu. Konuşmaların çoğu, şimdi başa bir zenci geçtiğine göre parti bütünlüğünün, ülke bütünlüğünün nasık korunacağı etrafında dönmüştü. 1947 de yürürlüğe giren Başkanlık Sırası Yasası'nın Anayasaya aykırı olduğu ileri sürülmüştü. Kısacası, hatırladığı kadarıyla kimse Dilman'm bu görevi yürütecek yetenekte olup olmadığını düşünmemiş, ona nasıl yol göstermek gerektiği konusu üzerinde durmamıştı. Konuşmalar daha çok ona engel olmak, bunu başaramazlarsa onu kontrol altına almak, yetkilerini kısıtlamak, böylece ülkeyi siyaha boyaması, şimdi görevde bulunanların işlerini zencilere kaptırmaması için neler yapmaları gerektiği etrafında toplanmıştı.

Eaton bütün gece boyunca bu tartışmalara girmemişti. Duyguları, ileriye görmesine engel olan bir perde çekmişti önüne. O uğursuz kazanın doğurduğu sonuçları, ülkenin ve kendisinin o anda içinde bulunduğu koşulları düşünmüştü.

Sabaha karşı bir sonuca varmıştı. Dilman'ı Oval Ofise sokmamak için yolunu kesmek isteyenleri hiçe saymalıydı. Ama ona bu ülkenin, bu Kabinenin hâlâ T.C.'nin ülkesi, hâlâ T.C.'nin kabinesi olduğunu, onun yerine geçenin, T.C.'nin fikirlerine bekeüik edeceği anlatılmalıydı. Ülke ancak bu yoldan kurtanlabüir, Arthur Eaton ancak bu şekilde anlamlı bir yaşantı sürdürebilirdi.

Oturduğu kanapede doğruldu. Wayne Talley kapının yanındaki masanın başında not alıyordu.

«Neye karar verdin Wayne?» •

«Dilman geliyor. Liderlik yapabilecek hiç bir yeteneği bulunmayan—»

«Nereden biliyorsun?»

«Nereden biliyorum var mı? Douglass Dilman dört dönem Temsilciler Meclisinde, iki dönem Senatoda bulundu, hiç bir şey yaptı mı, hiç bir öneride bulundu mu?» diye öfkeyle söylendi Talley. «Öyle gerektiği için Washington'a gönderildi, öyle gerektiği için Senato'nun şeref tokmağı eline verildi, so-

nunda binde bir başa gelebilecek bir kaza oldu, al işte, kargımıza onuncu sınıf bir adam gıktı.» Ellerini havaya kaldırdı, «Sıradaki dördüncü adam Başkan oluyor, Arthur, kimin aklının köşesinden geçerdi?»

«Bu olasılık hep vardı.» dedi Eaton. «Bu sabah okuduklarıma bakılırsa bugün olanlar 1961'de olabilirdi. O günlerde Meclis Başkanı ölmüş, yerine de kimse seçilmemişti. Kennedy o sırada öldürülmüş olsaydı, Başkan Yardımcısı Johnson da onunla beraber öldürülseydi, karşımızda Başkan olarak Senato Geçici Başkanı Hayden'ı bulacaktık.»

«Ama şimdi Dilman var karşımızda. Kim olursa olsun Dilman'dan daha iyi olurdu.»

«Bu iş yürümezse sen ve senatör arkadaşların kendi kendinizi suçlayın Kendi çıkarlarınızı düşünerek, zenci ayaklanmalarını bastırmak için mantık yolunu bırakıp politik dalavereler çevirdiniz.»

«Arthur, böyle konuşma, her zaman dalavere çeviririz, işimiz bu. Amacımız bazı şeyler verip, karşılığında bazı şeyler elde etmektir. Politika her zaman kötü sonuç vermez. Çoğu kez doğru tahminler yürütürüz, sonuç bütün ülkenin yararına olur. Ama bu kez, yalnız bu kez—» üzüntüyle başım iki yana salladı «— önemsiz bir karar alıyorduk, sırf göz boyasın diye yaptık bunu. Sonunun buraya varacağını nereden bilebilirdik?»

«Ama sonu buraya vardı.» dedi Eaton. «Geçmişini bırakalım da şimdi ne yapılması gerektiğini düşünelim.»

«Evet haklısın.» Masadan uzaklaştı, elindeki kâğıdı göstererek, «Gördüğün gibi ben de bunun için uğraşıyorum. Dilman'm yapması gereken ilk görevlerin listesini hazırlamaya çalışıyorum. Ne kadar başarılı olacağımı Allah bilir.»

«Wayne,» dedi Eaton yumuşak bir sesle, «Bu işi bilenlere danışacak kuşkusuz. Başkanlık koltuğu uzun zamandan beri bir tek adamın oturamayacağı kadar büyüdü.»

«Doğru söylüyorsun ama karşımızda alelade bir adam yok. Bir zenci ile uğ^a^yoruz. Yıllardır itilip kakılmış, emir almaya alışmış, bun — ünlenmiş, hırslanmış bir ırkın verimi var karşımızda. Bö % birine yetki verdin mi, onu kimseyle paylaşır mı sanıyorsun? >

Eaton kısa bir süre düşündü, sonra «Belki haklısın.» dr-

di. «Ama derisinin rengi, ırksal geçmişi bizim yararımıza da olabilir. Parlamentodaki davranışlarından utangaç, çekingen, sessiz birine benziyor.»

«O zaman Birleşik Amerika Başkanı değildi Arthur.»

«Tamam, değildi. Şimdi Başkan olarak bence daha da ürkek olabilir. Ortada, işbirliği yapmayacağım gösteren en küçük bir delil yokken onun aleyhine dönmemiz için hiç bir neden göremiyorum. Olaylara T.C.'nin gözü ile bakmasını, ileride onun çözümleyeceği biçimde ele aîmasını sağlarsak devrenin geri kalan süresini zararsız kapatacağımıza inanıyorum. Rehberlik, görevlerimize hemen başlamalıyız. Neler var Dilman'm listesinde söyle bakayım bana?»

Talley hâlâ huzursuzdu. Eaton'm yanına ilişti, notlarını okumaya başladı. «T.C.'nin cenaze töreni ve ulusal yas süresi bildirisini dün gece imzalamıştı, yarın gidip cenazeyi uçaktan karşılaması gerekiyor.»

«Protokol şefimizi Arizona'ya gönderdim.» dedi Eaton. «Hesper'i alıp getirecek.»

Talley birden başını kaldırdı. «Peki ya Hesper? Dilman'm onu ziyaret etmesi gerekmez mi?»

Eaton hemen cevap vermedi. T.C.'nin zarif karısını düşündü. Şimdi duldu. Tek oğlu ile hayatta yapayalnız kalmıştı.

«Evet Wayne,» diye karşılık verdi. «Ama bu ikisi için de çok güç. Daha zamanımız var, ben bir şeyler düşünürüm.» Talley'in elindeki kâğıtları işaret etti. «Devam edelim.»

«Beyaz Saray görevlilerine and içirecek — boşalan yerlere yeni birilerini koyacak —»

«Edna'ya söyle, başvurular arasında işe yarayacakları ayırmaya başlasın.»

«Tim Flannery basında çıkan haberler kötü diyor. Kısa bir konuşma hazırlasak da televizyona çıksa. Kim olduğunu görüp, zararsız olduğunu arırlarsa belki korkuları yatışır.»

«Hayır.» diye sözünü kesti Eaton. «Daha çok erken. Onun görünmesi ortalığı yatıştıracağına daha da alevlendirebilir.»

«Parlamentoda konuşsun?»

«Hayır, hayır, ortalık yatışana kadar bekleyelim.»

«Pekâlâ.»

«Yarın senato ve meclisteki grup liderleri ile bir öğle yemeği yemesini ayarla.»

«Oldu.» Talley hemen not aldı. «Peki Kabine üyeleri?»

«Acele etme.»

«Ama Kabineyi toplantıya çağırılmazsa garip kaçmaz mı?»

«Onu iyice aydınlatmadan Kabine toplantısına başkanlık etmesini istemiyorum. Önce Dilman'a T.C.'nin isteklerini,, düşüncelerini, tasarılarını iyice anlatmalıyız. O zaman nasıl davranması gerektiğini bilir.» Doğruldu. «En iyisi Kabine üyeleri birkaç gün içinde toplu olarak Dilman'ı ziyaret etsinler. Hiç biri kesinlikle işten söz etmesin. Dilman da onlardan görevde kalmalarını rica etsin.»

«Ya Dilman kabul etmezse, ya bu görevlere başkalarını düşünmüşse?»

«Wayne, karşı koymayacaktır. Kendilerini tanımıyor. Üstelik bilgili bir Kabineye hemen ihtiyacı var. Başka kimseyi düşünecek zamanı bile olmadı. Lyndon Johnson'm da Kennedy Öldüğü zaman aynı şeyi yaptığım hatırlatırsın. Başka ne var?»

«En aşağı bir düzine Büyükelçi randevu almak için başvurdu. Büyükelçi Rudenko Roemer Konferansının sürdürülmesi konusunda görüşmek istiyor.»

«Onunla ben görüşürüm.»

«Sonra, Baraza Büyükelçisi Nhandi Wamba—»

«Jed Stover'e söylerim onu oyalar. Yarın Baraza'ya birini yollayacağım, Başkan Amboko ile karşılıklı görüşecek. T.C.'nin tasarladığı gibi hareket etmek istiyorum. Afrika Birliği Paketi'nin onaylanmasına karşılık Afrikalıların kendi ülkelerindeki komünistleri rahat bırakmalarını kabul edeceğiz. Hazır olduğumuz zaman Barazalılarla nasıl konuşacağımı Dilman'a anlatırız.»

«Hindistan Büyükelçisi—»

«Onların da ziyaretlerini kısıtla. Yalnız saygılarını ilet-sinler. Gelecek haftaya kadar remî iş görüşmesi yok, tamam mı?»

«Tamam Arthur ama—»

Kapı vuruluyordu. İkisi birden döndüler, Talley «Girin.» diye seslendi.

Kapı açıldı, Edna Foster başını uzattı. «Saym Eaton, Mi-

ami Beach'den arıyorlar. Özel olduğu için düğmeye basmadım. Bayan Eaton. Konuşabüir misiniz?»

Eaton durakladı, sonra çabucak, «Tabii Mis' Foster, teşekkür ederim.» dedi.

«İkinci hat.» dedi Edna, kapıyı kapattı.

Eaton kalkıp telefona yürüdü.

«Yalnız kalmak ister misin?» diye seslendi Talley.

«Otur oturduğün yerde.»

Telefonun üzerindeki plastik düğmeye bastı, ahizeyi kulağına götürdü. «Kay, sevgilim nasılsın?»

Kay'in aynı sözleri alaylı alaylı tekrarladığını işitti. «Kay, sevgiüm nasılsın? Şuraya bak, duyan da tenis oynamaktan döndün samr. Bu curcunada nasıl bu kadar akli başında olabiliyorsun anlamıyorum. Ben krizler geçirdiğini düşünüyordum.»

«Sevgilim, insan bazen başkalarının başaramadıklarını başarır.»

Kahkahası telefonda çınladı, bir süre sessizlikten sonra yeniden başladı konuşmaya, bu kez sesi daha kederliydi. «Gece arkadaşlarla otele dönerken duyduk. Bütün istasyonlar müzik yayınlarını kesip haber verdiler. Dün gece burada, Florida'da kıyamet koptu. Ödün kopmuştur senin de. Saklanacak yer düşündün mü?»

«Artık korkmuyorum Kay.»

«Söyleyeceğin bu kadar mı? Konuşamıyorsun. Biri mi var yanında?»

«Evet.»

«Bu olayın Eaton'lara zararı dokunmaz değil mi Arthur? Biz halkın malıyız. Her dönemin insanlarıyız. Red Blaser'm yazısı sendikanın işiymiş biliyor muydun? Kumda yatarken okudum. Eaton'lar boşanmak üzerelermiş. İnanayım mı?»

«Kes Allahını seversen Kay. O yazıda Red Blaser daha büyük av peşindeydi.»

«Şu anda senden daha büyük av mı olur sevgilim. Başkanlığı kıl payı kaybettiğini yazıyorlar.»

«Bunu düşünecek zamanım olmadı.»

«Benim zamanım var Arthur. Bir sürü zamanım var. Dün gece bunu hesaplamaktan gözüme uyku girmede. Ne kadar yaklaşmışız meğer. O zenci, neydi adı, her neyse, o da

T.C. ile birlikte Frankfurt'ta olsaydı sen Başkan, ben de 1 numaralı hanımefendi. O zaman beni boşayamazdım değil mi? Ha? Boşar mıydın? Hiç böyle bir şey olmuş mu?»

Eaton'ın sabrı tükenmişti. «Kay, sus artık. Şimdi işim var. Bunları—»

Kay'in sesi birden ciddileşti. «Arthur hemen eve döneyim mi? Bana ihtiyacın varsa—»

Ona ne çok kez, ne kadar çok ihtiyacı olduğunu düşündü. Oysa şimdi yalnız kalıp başını dinlemekten başka bir şey istemiyordu. Bunu Kay'e söylemek geldi içinden ama Talley odadaydı, kendini tuttu. «Tatilini tamamla Kay. Böylesi bizim için de daha iyi.»

Kay sakın sakın «Geber!» dedi ve telefonu kapattı. Ahize Eaton'ın elinde kalakaldı. 'Güle güle' bile diyememişti. Odada başkaları olduğu zaman zor durumda kalıyordu insan. Konuşur gibi yaptı, «İyi günler Kay.» diye sağu- telefona seslendi, ahizeyi yerine koydu.

Talley başını önüne eğmiş elindeki kâğıda not alıyordu. Ama aralarında geçenleri tahmin ettiğinden kuşkusu yoktu Eaton'ın. Yalnız olmadığını bildiği halde böylesine saldırdığı için Kay'e çok içerlemişti.

Telefonun başından kalkıp, «Dilman'm başka ne işleri vardı?» diye sordu.

«Ha,» diye doğruldu Talley. Sanki işine öylesine dalmıştı ki telefon knuşmasının bittiğini bile farketmemişti. Çabucak Dilman'm yapması gereken işleri saymaya koyuldu.

«Devlet Başkanlarmdan gelen mesajlara cevap vermesi gerekecek. Tim Flannery ile oturup basma vereceği bir bildiri hazırlayalım diyorum, ne dersin? Şöyle suya sabuna dokunmadan T.C.'yi başa getiren Amerikan ulusuna karşı sorumluluk duygusu içinde göreve başladığını, onu aratmamaya çalışacağını açıklayan bir bildiri—»

«Güzel.» dedi Eaton. «Bugün saat üçte toplanacağımızı Dilman'a ve Flannery'ye bildir.»

«Sonra—»

Eaton'ın yanındaki telefon çalmaya başladı. İnşallah yine Kay değıüdür diye dua ederek açtı. Edna Foster konuşuyordu. Kongre üyesi Zeke Miller'in, yardımcılarında biri ile Basın

bürosunda olduklarını haber veriyordu. Eaton ve Talley ile hemen görüşmek istiyordu.

«Şimdi çok işimiz olduğunu söyleyin —ama—» kafasında hiç hoşlanmadığı kongre üyesini görüp görmeme gereğini tarttı. T.C. gibi davranacaksa diplomathğin yanısıra bir politikacı gibi de davranmalıydı. «Peki Miss Foster» dedi. «Bura-ya gönderin.»

«Kim geliyor?» diye sordu Talley.

«Zeke Miller birkaç dakika bizimle görüşmek istiyor-muş.»

Eaton kapıyı açtı. Temsilci Zeke Miller rol sırası gelip sahneye dalan oyuncular gibi, koltuğunun altına sıkıştırdığı evrak çantası ile içeri girdi. Eaton'm ve o sırada ayağa kalan Talley'nin ellerini sıktı. Sonra kendisini izleyerek içeri giren genç adamı Casper Wine diye tanıştırdı. Avanesinden biri olan kalın gözlüklü, sarkık dudaklı adam da içindekiler-den şişmiş kahverengi bir evrak çantası taşıyordu.

Zeke MUler ter içinde Kabul salonunda dolandı, yardım-cısına bir koltuk göstererek «otur şuraya Casper.» diye emir verdi. Sonra Eaton'a döndü. «Casper Wine başkentin en zeki, en genç Anayasa avukatıdır. Bizim Meclis adli komitesinin verdiği işleri yürütür.»

Döndü, arka cebinden mavi bir mendil çıkardı. Hımkırdı, sonra mendili topak edip alnındaki, ensesindeki terleri sildi.

Eaton giderek artan bir tiksintiyle Miller'in hareketlerini izliyordu. Miller'le her bir araya gelişinde bir yılanla kapana kısılsa daha rahat olacağını düşünmüştü. Bu Güneyli kongre üyesini iğrenç buluyordu. Çirkin olan, yalnız davranışları değildi. Tipi, geri kafalılığın şekillenmiş, gözler önüne serilmiş bir örneğiydi. Orta boyluydu. Sinirleri sağlamdı. Hep hareket halindeydi. Bu adamda insanı ürküten bir taraf vardı. Sanki kapalı bir yay birden boşalacak, ulaşabileceği yakınlıkta olan herkesi parçalayacaktı. Dazlar kafalıydı. Damarlı, ince, uzun bir burnu vardı. Gri gözleri ufacık, yok denecek kadar ince dudakları, rengi dönmüş dişleri üzerinde durmadan hareket haündeydi. Ufak yapısı, küçücük beyni gibi dayanıklı ve kıvraktı. Pahalı giysiler giyerdi ama zevksizdi. Ne babasının kumaşçılıktan kazandığı para, ne annesinin mirası, yontul-masına yetmemişti.

Millere göre Amerika'nın tek kurtuluş yolu, Kara Belâ'nın yayılmasını kesin olarak önlemek ve bu belâyı taşıyanları, yayanları eninde sonunda anavatanları olan Afrika'ya postalamaktı.

Şimdi de terini kurulanmış, mendili cebine koyuyordu.

«Dışarda gazeteciler başımın etini yiyorlar, haberiniz olsun,» dedi. «Haber bekliyorlar, ne olursa olsun yazacak birşeyler bekliyorlar. Bazen epey terslenirler bilirsiniz.»

«Asıl senin bilmen gerek Zeke.» diye gülerек karşılık verdi Tailey. «Yarısı senin emrinde çalışıyor.»

«Yoo, doğru değil Governor. Benim kontrolüm altında olan sadece birkaç gazete var.» O sırada Eaton'm kendisini süzmekte olduğunu ilk kez farketti, ona doğru döndü, «Gazetelerimden daha önemli şeyler var şimdi kafamda. Sayın Eaton önce şunu söyleyeyim, Blaser denen salağın gazetemde çıkan yazısı ile hiç ilgim yok. Fena halde kızdım. Payladım. Bir daha böyle aptalca dedikodularla dostlarımı rahatsız edecek olursa kendisini zenci gazetelerin birine postalayacağımı söyledim. Sakın yanlış anlamayın, size ve sayın hanımınıza her zaman saygım vardır. T.C.'nin bütün dostlarına saygım vardır. Şimdi her zaman olduğundan daha çok sizden yanayım. Söz veriyorum, bir daha böyle birşey olmayacak.»

«Bu kadar üstünde durmanıza değmez.» dedi Eaton. «Bir yanlışlık olmuş, kabul. Bir daha olmayacak dediğinize göre de inanıyorum. Ben unutmuştum bile. Haklısınız, üzerinde durulması gereken daha önemli konular var şimdi.»

Müler rahatlayıp güldüğünde tütünden sararan dişleri ortaya çıktı. «Benim aklımda da daha önemli şeyler var. Oturun lütfen. Bu zavallı ülkeyi kurtarmak için Parlamentoda girişilen çabaları anlatayım size.»

Eaton ve Tailey kanapeye oturdular. Miller ayakta kaldı, evrak çantasını açıp bir tomar kâğıt çıkardı. «Bunlar ne biliyor musunuz?» diye kâğıtları gösterdi. «Bunlar, içinde bulunduğumuz yüzyılın en utanç verici, en tehlikeli olayını protesto eden Amerikan halkının ortak sesi — cahil bir zenci dölünün Beyaz Saray'ı kirletmesine, bizi sürüp çıkarmasına karşı isyan ediyorlar.»

Eaton hoşnutsuzluğunu gizlemedi. «Dilman kimseyi sürmüyor.» dedi. «İstese bile yapacak zamanı olmadı.»

«Bekleyin, bekleyin, göreceksiniz.» diye öfkeyle karşılık verdi Miller. «Arkanıza dönmeye meydan kalmadan zenci bir kabineyle karşı karşıya bulacaksınız kendinizi. Bütün devlet görevlerinde birer fellah göreceksiniz. Bu adamların hepsi bunu bekleyip duruyorlardı.»

Geçirdi, çalımla odanın içinde dolandı, sonra yeniden Talley ve Eaton'ın karşısına dikildi.

«Şuraya bakın, binlerce telgraf geldi, hepsi de Dilman'ı görevden uzak tutup, ülkeyi kurtarmamızı istiyor. Şimdi kalıp beni ırkçılıkla suçlamayın, bu onun üzerinde bir şey. O fellah Dilman'm, T.C.'nin koltuğuna oturmasına izin verilirse ayaklanma çıkacak. Kan gövdeyi götürecektir. Bu yabancıyı tepimize çıkarırsak, bütün dünyanın gözünde bizi alçaltacak, ülkenin yıkılmasına kadar gidecek.»

Durdu, küçük gözleri ile bir Eaton'a, bir Yalley'e baktı. «İkinizin de ne düşündüğünü biliyorum. Ama yanıyorsunuz. Ben anarşist değilim. Zencilerle aynı arabalara binmeye, çoğumuzu çocuğumuzu aynı okullara göndermeye razı oldum. Çünkü bu bir yasaydı. Ben de iyi kötü zencilerle geçinip gittim. Ama o Afrikalı adamın General Washington'un koltuğuna oturup bana hükmetmeye kalkmasına izin verirsem Allah belâ mı versin. Belki günün birinde beyaz, siyah bütün seçmenlerin arzusu bu olursa o zaman uyarım. O da benim seçmenlerimin oyları ile gelseydi alışmaya çalışırdım — ama şimdi olduğu gibi — hayır, hiç bir zaman.»

Talley sinirli sinirli ellerini ovuşturarak. «Zeke,» dedi, «Senato'ya oyla geldi. Senato onu Geçici Başkan seçti ve yasalara göre sıra ondaydı. Buna karşı ne yapabilirsin anlamıyorum.»

«Hah, işte bunun için Casper Wine'i getirdim. Anayasayı ezbere biliyor. Dün gece bu durumdan endişe duyanlar bir araya geldik. Duman Başkan olmadan neler yapılabileceğini araştırmak için Casper "Wine'i da çağırdık.»

«Başkan oldu bile.» dedi Eaton. «Dün gece and içişini gözlerimle gördüm.»

«Dün gece gördüğünüz yasalara aykırı bir davranıştı.* dedi Miller. «Casper'le birlikte bunun çaresine baktık. Başkanlık sırası yasasında bir sürü boşluk var. Gördüklerinizin geçersiz sayılması için hazırlığa giriştik. İlk size söylememiz

gerektiği için buraya geldim Sayın Eaton. Çünkü başarısak sonuç doğrudan doğruya sizi etkileyecek. Dilman'ı saf dışı bırakırsak onun yerine siz geçeceksiniz.»

«Size teşekkür etmeliyim ama beni sadece yasalar ilgilendiriyor.» dedi Eaton soğukça.

Millet hızla arkasına döndü. «Casper, bulduklarımızı oku.»

Eaton başını salladı, «Zamanımız yok,» dedi. «Başkan Duman yolda, buraya geliyor, konuşulacak bir sürü iş var. Mr. Wine okumayı bırakın da kendi dilinizle anlatın bakalım.»

Casper Wine kaim gözlük camlarının arkasından korka korka Miller'e baktı.

«Pekâlâ Casper, anlat da duysunlar.»

Miyop anayasa avukatı resmî önergeyi yüzüne iyice yaklaştırdı. Kendi kendine okuyarak sayfaları karıştırdı. Sonunda dosyayı dizlerinin üzerine bıraktı.

«Anayasanın 111. maddesinin 1. bölümünün 6. paragrafı. Başkan ve Başkan Yardımcısı ikisi birden ölecek olursa o zaman Parlamento —aynen tekrarlıyorum— «Bir Başkan seçilene kadar» hangi devlet memurunun Başkanlık görevini yürüteceğini bildirme yetkisine sahiptir der. Bu duruma göre, Senatör Dilman, meşru bir Başkan seçilene kadar emaneten bu görevi yürütecek demektir.»

Eaton başını salladı. «Ben böyle düşünmüyorum. Yakın tarihimizde sekiz Başkan Yardımcısı, sekiz ölen Başkanın ardından göreve geldiler ve Başkan gibi değil, Başkan olarak görevde kaldılar.»

«Evet ama Anayasaya aykırıydı.» diye inatla karşılık verdi Wine. «İlk yanlışlık 1841'de William Harrison'ın ölümü ile başladı, sonra da gelenek haline geldi. Hemen hemen hepsi basında saldırıya uğradılar. Lyndon Johnson'a da bu biçimde saldırılar oldu. Başka bir şey yapılamadı.»

Zeke Miller ortaya atıldı. «Sakin Eaton, bu kez bir şeyler yapmaya uğraşacağız. Dilman meşru bir Başkan seçilene kadar bu görevi yürütebilir. Yani siz.»

Eaton ayağa kalktı. «Beni bırakın, konu ben değilim şimdi.»

«Sizsiniz.» dedi Miller heyecanla. «Bundan önce altı Dış-

BAŞKAN

işleri Bakam Başkan olmuş ama hiç bir senato geçici başkanı Başkan olmamış. En büyük adayımız sizsiniz.»

«Sayın Miller,» dedi Eaton bıkkınlıkla. «Bir yıl üç ay için başka bir adayınız olamaz çünkü bir Başkanımız var... Mr. Wine kanuni açıklamalarınız için teşekkür ederim. Daha fazlasını dinleyemem. Buluşlarınızı adli komiteye sunmanızı engelleyemem. Ancak şunu söyleyeyim, başka bir emir alana kadar Başkan Dilman'a hizmet etmek zorundayım.»

Zeke Miller sırtmaya başladı. «Kabul, kabul, siz kenarda kalın, bırakın biz uğraşalım, inanın, pişman olmayacaksınız. Çantasını arandı, Casper Wine'a kalkması için işaret etti.

«Dilman'a birkaç gün Başkanlık oyunu oynayabileceğini söyleyin, ama Beyaz Saray'a yerleşme zahmetinde bulunmasın.» Göz kırparak, «Severim şu Sarayı.» dedi. «Bugünkü rengini severim.»

Ayak sesleri koridorda hızla uzaklaşarak gittiklerinde kabul salonu sessizliğe gömüldü. Eaton ve Talley birbirlerinin yüzüne bakmadılar. Eaton gümüş ağızlığına bir sigara takıp yakmaya koyuldu. Bir kaç nefes çektikten sonra Talley ile göz. göze geldi.

«Sevmiyorum şu adamı.» dedi. «Hiç sevmiyorum. Wayne, inan bana, derisi siyah diye karşı değilim Dilman'a. insanların derisinin rengine karşı hiç bir önyargım yok.»

«Benim de.» diye hemen cevap verdi Talley.

Eaton kendi kendine konuşur gibi devam etti. «Böyle bir nedenle Miller'lerin, Hankins'lerin tarafını hiç bir zaman tutamam. Aslında bu tür saldırılara karşı Dilman'ı savunmak zorunda olduğumu hissediyorum. Yalnız iki nedenden ötürü Dilman'a karşı çıkar, istemeden Miller'lerin grubuna katılabiliyim. Dilman bütün ülkenin Başkanı gibi davranmayıp, ülkenin zararına kendi ırkının adamlarını kollarsa o zaman tabii ona karşı koymam gerekir. Ya da yanlış etkiler altında kalıp T. C tün programını ve T.C.'nin adamlarını kenara atmaya kalkarsa onunla mücadele etmem gerekir.» durdu, düşündü. «Bunların ikisinin de olacağını sanmıyorum.» diye.ekledi.

«İyi ama Parlamentoda çoğunluk endişeli Arthur.» dedi Talley. «Senatör Hankins'e göre T.C.'nin programını korumak için tek yol T.C.'nin kabinesini korumak. Dilman'm bu üyeleri değiştirme yetkisini elinden alma yollarını araştırıyorlar.».

«Evet, dün gece bununla ilgili birşeyler duydum.»

«Dilman'm göreve başlayıp, bir süre kuzu gibi sözünü tutacağından, sonra seni kovup yerine ya zenci bir arkadaşını ya da kendisine dalkavukluk edecek bir beyazı getireceğinden kuşkuluyorlar. Bu sade T.C.'nin programım değil, meşru sırayı •da bozacak diye korkuyorlar. »

«Bence gereksiz.»

«İşi sağlama bağlamak istiyorlar Arthur. Hem T.C.'nü programının yürütülmesini, hem de Dilman'a bir şey olacak olursa, insanlık hali, belli olmaz, o zaman senin başa geçmeni .garantiye almak istiyorlar.»

«Evet, anlıyorum.» dedi Eaton dalgın dalgın. «Her ne yaparlarsa yapsınlar, umarım Anayasanın öngördüğü sınırlar içinde kalırlar.»

«Niyetleri ne merak ediyorum.» dedi Talley. «Miller'in niyetini öğrendik. Ben Hankins'i merak ediyorum. Telefonla bir arasam.» Telefona gitti, sonra durdu. «Hayır, hayır, Hankins¹-le görüşmek istemiyorum. Miller'in sözlerini yeniden dinlemek zorunda kalacağımı. Parmaklarını şaklattı. «Hah, buldum.» Ahizeyi kaldırdı, tek bir numara çevirdi. «Edna? Ben Governor Talley. Bana Senatör Hoyt Watson'u buluver. Evindedir belki daha... evet bekliyorum.»

Odanın öbür ucunda Arthur Eaton da bekledi. Talley hatı alıp Senatör Watson'a soru sormaya başladığında ağızlığmdaki izmariti atıp yeni bir sigara taktı. Şaşırdı. On yıldır ilk kez ulama sigara içme gereği duymuştu.

Sally Watson bütün dikkatini kahvaltı masasının üzerindeki minyatür televizyonun kartpostal büyüklüğündeki ekranına vermişti. Babasının «Bir dakika Governor Talley, bir dakika bekleyin.» dediğini duydu.

«Sally, biraz kısabilir misin?»

«Tabii baba.» Kahvesini masaya bıraktı, uzandı, sesi kıstı.

«Tamam canım.» Senatör Hoyt Watson'un uzun çehresi ahizeye eğildi, «Evet Governor, sorunuzu tekrarlar mısınız : »

Sally Watson fincanını alırken yeniden televizyon ekranına bakmaya koyuldu. Frankfurt felâketinin korkunç haber fil-

mi bitmişti. Şimdi Başkan Dilman'ı tanıtmak için alelacele hazırlanan belgesel bir film gösteriliyordu.

Sally büyülenmiş gibi, bir gece önce, senatör Dilman'ın .Kabine salonunda Başkanlığa and içişini seyretti. Birkaç kez gördüğü halde Dilman'a bir kişi olarak hiç dikkat etmemişti. Çok esmerdi kuşkusuz, ama yumuşak bakışları olan bir adamdı. Şimdi, film, seyircüeri Dilman'ın geçmişine götürüyordu. Ek-randa, elli yü önce doğduğu bir Orta Amerika kentinin fakir, aşağı tabaka mahallesinden görüntüler belirliyordu. Çirkin bir bebeğin şekilsiz dantel giysiler içinde hareketsiz bir görüntüsü, okul binalarının donuk resimleri çıktıkça Sally Watson'un ilgisi gitgide azaldı, beyni zonklamaya başladı.

Üçüncü kahvesini doldurdu. Dün geceki iğrenç partide ne zaman votkadan viskiye geçtiğini düşündü. Hatır layamadı. Neşesini sürdürebilmek için partilerde gitgide içkileri karıştırmaya başlamıştı. Etküeri ertesi günün geç saatlerine kadar üzerinden gitmiyor, kahve içerek, haplar yutarak kendini toparlamak zorunda kalıyordu.

Dikkatini televizyon ekranına vermeye zorladı, ancak şimdi, babası Talley'e cevap veriyordu. Televizyon kısılmış olduğu için babasının sesi baskın çıkıyor, ekrandaki görüntü ile karışınca ortaya tam bir keşmekeş çıkıyordu.

«Tabii, baş yönetici olarak bir zenciye ben de en az onlar kadar istemem. Ancak benim istememem başka nedenlere dayanıyor. Ben ülkenin zenci bir Başkanı kabullenmeye hazır olduğunu sanmıyorum. Ardı arkası kesilmeyen çekişmeler doğacak. Tanıdığım kadarı ile, ki çok az tanıyorum, Dilman'ın bu görevin üstesinden gelebileceğini sanmıyorum. Yeterince eğitim görmüş, ancak Başkan olacak adam değil. Kendisini sıkı sıkıya kontrolümüz altına almazsak bizi epey sıkıntıya sokabilir. Yine de Dilman'ı anayasanın tanıdığı yetki ile kendisine verilen görevden alakoymak için girişilen dalaverelerde Mil-ter'in tarafını tutamam. Ama Senatör Hankins'in önerisi akla yakın gözüküyor.»

Talley'i dinlemek için sustu. Onun dediklerini, yavaş yavaş başını sallayarak dinliyordu.

Sally şimdi kahvesini yudumlamaya vermişti kendini. Bununla akşamdan kalma sersemliğinden kurtulma umudunday-

di. Dün gece Leroy Poole'un onuruna verilen partide o kadar çok içmemiş olsaydı şimdi kendini daha iyi hisseder, şu üging sabahın daha çok tadım çıkarırdı. Yirmi beş yülk yaşantısında bundan daha fazla heyecan, dedikodu, havadis vaadeden bir sabah olmamıştı. Sally, hareketli yaşamayı seven bir kızdı. Kargaşalık, skandal, serüven olanağı var mı, yaşantısı renk kazanırdı. Bu yönünü sekiz yıl öncesine kadar kendisi de bilmiyordu. Pek de yarar sağlamayan üç kısa seansta, üç psikoloji uzmanının vardığı sonuç bu olmuştu. Yaşantısında bu tür heyecan olmadı mı günleri anlamsızlaşır, bu boşluğu uyuşturucu ilaç alarak, içki içerek doldurmaya çalışırdı.

Duyduğu bu gerekten, bu zayıflıktan nefret ediyor, huzursuzluklarına kocaları, çocukları ya da uğraşları ile gem vuran diğer kadınlara imreniyordu. Başarısızlığının gözle görülür bir nişanı vardı. Şimdi kahvesini içerken bu nişanı görebiliyordu. Sağ bileğinde boydan boya bir iz, herşeyi çözümleme çabası içinde bileğini kestiği o korkunç anın hatırası olarak kalmıştı. Bu, yedi sekiz yıl önce Marijuana partisine katıldığı İçin Radcliffe'den atıldıktan, _ (Senatör Watson okuldan sessiz sedasız çıkmasını 'ayarlamıştı'), New York'da bir ilâncmk şirketinde çalışmaya başlamasından, (Senatör Watson iyi ayarlamıştı), ve Porto Riko'lu müzisyenle Vermont'a kaçmasından (Senatör evliliğin gazetelerde çıkmamasını, boşanmalarını, oğlanı başka bir yere sürmeyi 'ayarlamıştı') sonra olmuştu. Bu pek zayıf kendine kıyma çabası, bir klinik ve üç psikoloji doktoru ile sonuçlanmıştı. Çok çok eskidendi ama bileğindeki iz sonucun nereye varabileceğini hatırlatıyordu.

Evet, diye düşündü kendi kendine, bu sabah T.C.'nin ölümü, zenci birinin Başkanlığa geçmesi, cümbüş var demektir. Ölüm duygusuna karşı, istekten başka bir his beslemediği, ölümü huzurla eş anlamda aldığı için T.C.'nin kaybı ona üzüntü vermiyordu. Doğrusunu söylemek gerekirse T.C.'yi sevmezdi de. Babasının ağırlığını ortaya koyup araya girmesine rağmen T.C. ona Beyaz Saray'da bir iş vermemişti. Zenci bir Başkan—Allahım, kentte neler dönüyordu kimbilir?— Şu Allahm cezası sersemliği olmasa, şafakla beraber telefonun başına geçmiş olurdu.

Babası yeniden konuşmaya başlamıştı.

«Pekâlâ Governor, anlatayım. Senato, Başkan'm atadığı

kabine üyelerini onaylama yetkisini her zaman elinde tutmuştur. Dilman bizim uygun bulduğumuz biçimde seçim yapar. Ama ondan sonra tüm görevden uzaklaştırma yetkisini elinde tutar. Tek basma adam atayamaz ama tek başına adam kovabilir. — Efendim? Ne dediniz?»

Birkaç saniye dinledi, Talley'nin sözünü kestiği anlaşılır biçimde yeniden konuşmaya başladı.

«Hayır Governor, dizginleri bırakmayın, tekrar ediyorum, bir şey yapacaksak ülkenin yasalarına göre olmalı. Bakın, Hankins henüz kaleme almadı ama niyeti hemen yeni bir Başkanlık Sırası Yasası hazırlamak. Bundan amaç, böyle bir felâket bir daha tekrarlanacak olursa yeni bir seçim düzenlenip, yarım kalan dönemi tamamlayacak Başkan ve Başkan Yardımcısı seçüene kadar sırada olan kişinin geçici olarak Başkanlığı yürütmesini sağlamak. Şimdiki durumumuzla ilgili olarak da Hankins —ben de aynı kanıdayım— bir ek madde koyarak bugün uyguladığımız 1947 yasasının öngördüğü sıranın bozulmamasını sağlamak istiyor. Yani, Başkan'dan sonra sırada olanlara senatonun üçte iki çoğunluğunun onayı olmadan görevden el çektilirmemesini garantiye almak istiyor. Kısaca, bu madde ile Dışişleri Bakanı bir oldu bittiye getirilip görevinden alınmaz, kovulamaz. Onun ardından gelen Kabine üyeleri de yine bizim onayımız olmadan görevden alınamazlar. Bana kalırsa—»

Birden sustu, beyaz saçlı kafası yana doğru eğildi, sonra yeniden başladı konuşmaya,

«Hayır, Anayasaya uygun olup olmadığını bilmiyorum. Ancak tetkik edilene kadar bizim işimize yarayabilir. Dilman bunu imzalar mı, yoksa veto mu eder, hiç bir fikrim yok —o adamı hiç tanımıyorum Governor, kimse tanımıyor. Yalnız, akıllı başında bir adamsa bunun uygun olduğunu görecektir, terslik etmeyecektir. Bence bu tasarı sessizce masasına konmalı. Bunun Dilman'a ırkı yüzünden kelepçe takıyormuşuz gibi gözükmemesini istemem. Şimdi Meclise gidip Hankins'e yardım edeceğim. Bunun intikam hırsı içinde alınmış bir tedbir olmasını istemiyorum. Bugün ve gelecekte işe yarayacak bir tasarı olmalı. Efendim? Ne dediniz? Arthur Eaton mı? Pekâlâ verin.»

Babası Dışişleri Bakanı Arthur Eaton'm sözünü edince Salfy kulak kesildi. Onun şehvetli sesini duyabilmek için tele-

fona doğru eğildi ama ortada masa olduğu için hiç bir şey duyulmuyordu.

Sonunda televizyonu kapattı, kalktı, sessiz sessiz masayı toplamaya koyuldu. Tabaklardaki kalıntıları çöp tenekesine boşalttı, babasının konuşmayı bitirmesini bekledi. Senatör Watson konuşuyordu. «Kabul Arthur. Bütün söylediklerinde beraberim. Mantıklı hareket edeceğim. Bunun için ağırlığımı koyacağım, seni sık sık arayım... Bugün için iyi şanslar Arthur, ikimize de.»

Sally henüz Arthur Eaton'la konuşmuş biri ile konuşmak için can atıyordu.

«Baba—»

«Aa— sen burada mıydın? Ben seni giyiniyorsun sandım. Hemen çıkmalıyım. Geç bile kaldım.»

«Baba, konuştuklarınızı dinledim. Durum çok tehlikeli değil mi?»

Watson bir an kızını süzdü. «Tehlikeli kelimesini kullanmak doğru değil aslında.» dedi. «O derece kötü değü. Her yeni Başkan herkes için belirli sorunlar yaratır ama Dilman'm ırkından biri, üstelik böyle bir zamanda, kuşkusuz problemler artacak.»

Sallymin parmakları gür sarı saçları arasında dolaştı. «Arthur Eaton'm Başkanlığa ne kadar yaklaşmış olduğunu düşündükçe ürperiyorum. Ne mükemmel olurdu değil mi?»

Hoyt Watson bir an yandaki odada kayboldu, sonra elinde şapkası ve bastonu ile geri döndü. «Evet,» dedi. «Eaton olsaydı işler daha kolay olurdu, kuşkusuz.»

Sally bu kadarı ile yetinmemişti. «Arthur Eaton hâlâ Başkan olabilir mi sence?»

Hoyt Watson bastonu ile dalgın dalgın mutfağın döşemesine vurdu. «Sanmam Sally.» dedi. «Talley ile tartıştıklarımı duydunsa neler döndüğünü de bilirsin.»

«Az çok bir fikrim var.»

«Temsilci Miller Dilman'm Başkanlığını önlemek istiyor. Eskiden kalma bir düşün peşinde. Dilman'm sırf siyah olduğu için yolunu kesip, Eaton'm sırf beyaz olduğu için seçilmesine uğraşıyor. Dilman Başkanımız. Kabullenilmesi gereken gerçek bu.» :

«Peki ya tartıştığınız yeni yasa?»

«Onu çıkarsak bile aslında fazla bir şey değişmeyecek. Sadece Dilman'ın Eaton'ı ve kabinenin diğer üyelerini görevlerinden atmasını önleyecek.»

«Yasa yürürlüğe girerse, Arthur Eaton Başkan olacak—yani tabii Dilman'a birşey olursa, değil mi?»

«Evet.» diye karşılık verdi Hoyt Watson. «Ama Dilman'a hiç bir şey olmayacak. Başımıza gelebilecek bütün kazalar geldi geçti. Dilman da gene bir adam, Arthur Eaton'm yaşında, sapasağlam.» Watson sustu, muzipçe kızım süzdü. «Politikaya birdenbire bu ilginin sebebi ne Sally?» diye sordu. «Bir yıldır senden işitmediğim sözleri duyuyorum. Çok hoşuma gitti.»

Sally babasına doğru yürüdü, elinden şapkasını alıp başına koydu. «Baba, aslında politika ile ügilenmiyorum, Arthur Eaton'la ilgileniyorum. Ona hayranım. Onu ülkede 1 numaralı, adam olarak görmek istiyorum — senden sonra tabii.»

Hoyt Watson güldü, «Babanı bırak.» dedi. «Babanın hayatı istediği her şeyi var. Eaton'a gelince—» Kızma yaklaştı,, «Dışişleri Bakanımıza karşı duyduğun ilgi sakın kişisel olmasın? Şimdi aklıma geldi. Allan Noyes'm partisinde onunla pek sıkı fıkıydın.»

«Bence Washington'un en yakışıklı adamı o.»

«Karısı da aynı şekilde düşünüyor.» diye göz kırparak cevap verdi Hoyt Watson. Sally'nin yanağına bir fiske kondurdu, döndü, mutfaktan çıktı.

Sally tabağı çanağı bulaşığı kenarın yığıp doğru yatak odasına çıktı. Perdeleri çekip açtı, güneş bulutların arasından süzölmeye çabalıyordu. İki kişilik geniş yatağına doğru yürüdü, huzursuz, sarhoş uykusundan darmadağın olmuş yatağın üzerine çabucak battaniyeyi, örtüyü çekti. Kocaman aynalı tuvalet masasına yürüdü, uzun yeşil sabahlığını -sırtına geçirdi, makyajını yapmak üzere tabureye oturdu.

Gözü tuvaletin üstündeki renkli fotoğrafına takıldı. İki yıl önce çekilmişti. Tarafsızca incelemeye koyuldu. Arthur Eaton kendisine baktığında, bu muydu gördüğü? Sarı saçları kabartılmış, uçları kıvrılmıştı. İçtenlikle bakan zümrüt yeşil gözlerine bir sürü toy delikanlı 'yatak odası gözleri' adını takmıştı.. Burnu ufak ve yeterince kalkıktı. Ağzının sol yanındaki ben, kaim kırmızı dudaklarını daha da belirgin hale getiriyordu.

Başını kaldırıp aynaya baktı. Bu masun, çocuksu çehrenin gerisinde hırçın ve zavallı bir şey gizliydi. Yine de uykusuzluk ve o çirkin ilişkilerden ötürü kendinden nefret etme duygularını yenebilmek için kullandığı içki ve hapların, cazibesinden çok şey kaybettirmedişine karar verdi. Sonra, hiç bir portrenin gösteremeyeceği şeyler vardı daha Eaton için.

Birden ayağa kalktı, sabahlığının kemerini çözdü, taburenin üzerine fırlattı. Odanın ortasına doğru yürüdü, yüksek aynanın önünde dantel külot ve sutyeni ile çalımla yavaş yavaş döndü. İç dengesizliğinin çöküntüleri ince, kıvrak vücudunu bozmamıştı. Göğüsleri büyük ve dik, karnı düz, kalçaları ufak, baldır ve bacakları uzun ve hemen hemen kusursuzdu.

Memnun, tabureye döndü, sabahlığım kenara atıp oturdu. Kendini makyajına ve Arthur Eaton'a, o şanslı adamı düşünmeye verecekti. Anılarla umutlan birbirine karıştırarak Arthur Eaton'la geçen kısa, mutlu yaşantısını yeniden yaşadı. Akşamdan kalma sersemliği şaşılacak şekilde yok olup gitti.

Eaton her zaman onun dikkatini çekmişti, hiç değilse Dışişleri Bakam olduğu iki yıldan beri. İnanılmayacak kadar yakışıklı, şehvetli yüzü, hali tavrı Sally'nin gözünden kaçmamıştı. Ama o zamanlar onu fazla düşünmemişti. Çünkü çoğu kez karısı yanıdaydı, o el değmemiş, kibirli, buz gibi karısı Kay Varney kolundaydı ve Eaton'la gerçek bir ilişki kurma olanağı yoktu.

Gelgelelim Sally, dedikoduya baydırdı. Duyduklarını can kulağı ile dinler, aklından çıkarmazdı. Kendisine ulaşan tatlı dedikodulardan bir de Eaton'la kansının ayrı yaşamaya başladıkları haberi idi. Bu söylentiler altı hafta önce Savunma Bakanı Steinbrenner'in verdiği akşam yemeğinde yavaş yavaş doğrulanmaya başlamıştı. O yemekte Sally Eaton'm yanına oturmuştu. Kay Varney Eaton ortalarında yoktu. Tim Flannery'nin kalabalık barbekü partisinde de Eaton'm yalnız olduğunu görmüştü. Parti Başkanı Allan Noyes'un yaz tatilinde verdiği, davetlilerin çoğunun ve kendisinin geceyarısı havuza girdikleri kokteyl ve yemekte Sally, Eaton'm o ejderha karısından kurtulmuş olduğuna artık iyice inanmıştı.

Gözünün boyasını tamamlarken Arthur Eaton'la olan ilişkisini bir kez daha değerlendirdi. Toplum içindeki üç karşılaşmalarının ilkinde, Steinbrenner'lerkinde, Eaton'm kendi-

sine yalnızca bir kişi gözü ile bakmadığını, cazip ve güzel bulunduğunu farketmişti. Kendisi ile ilgili sorular sormuştu. Sally de bilmesini uygun gördüğü kadarının tümünü anlatmıştı ona. Plannery'nin partisine spor elbisesiyle gelmişti —harika adam— kendisi de açık yakalı beyaz ipek bluz ve sarı şantung eteğini giymişti. Eaton kalabalığın arasında aramıştı onu, daha, önce anlattığı şeyleri hatırlamış, sonra ilk kez kendi yaşantısından, duygularından söz etmişti.

Noyes'm verdiği yemek hepsinden iyisiydi. Konukların çoğu gittikten sonra kalan birkaç kodamandan biriydi Eaton. Havuzun yanındaki koltuklardan birine oturup içkisini yudumlarken gözleri soyunma odasından havuza kadar kendisini izlemişti. Daracık beyaz bikinisini içinde bütün erkek gözlerine ziyafet çektiğini büirdi Sally. Daha sonra kurulanırken Eaton' m yanmasına, yere oturmuş, içkisine eşlik etmişti. Çok geç saatlerde hemen hemen herkes gitmiş, yalnız kalmışlardı. Babasının da gitmiş olduğunu farkedince Sally bir taksi çağırmak istemişti. Eaton onu kendi arabası ile götürmekte ısrar etmişti.

Arabada gidişlerini hâlâ hatırlıyordu. İki de sarhoştı, ya da aslında kendisi sarhoştı. Eaton dimdik oturabiliyordu. Ona sokulup önündeki karanlık sokakta, arabayı yavaşlatmış, gözlerini Sally'nin yüzünden ayırmadan kontağı kapatmıştı,

«Esaslı kızsın.» demişti. «Daha önce senin gibi birine raslamadım.»

«Raslayamazsın, çünkü benim gibisi yoktur.»

«Etrafında dönen yüzlerce genç erkek olmalı.»

«Olabilirdi ama yok. Bir kişi bile yok.»

Beklemişti. Eaton sessiz ve kuşkuluydu. Sally yardım etmişti. «Acemi çocuklara karşı sabrım tükendi. Bütün üstün zekâlı gençlerden, yükselme yolunda olan üniversite mezunlarından bıktım usandım. Çok yorucu. İstedigimi elde edemezsem öleceğim.»

Eaton bir söz edene dek sanki yüzyıllar geçmişti.

«İstedigin ne Sally?»

Dumanlı kafasına rağmen kendini kontrol edebilmişti.

«Bilmem, örneğin bayan Eaton'm kocası gibi birini.»

«Yaşlı bir adamla alay ediyorsun Sally.»

«Ne sen yaşlı bir adamsın, ne de ben alay ediyorum.»

«Anlıyorum..... Sally, ben de itiraf etmek zorundayım. Sen, yıllardır tanıdığım en cana yakın kızsın. Fazla boş zamanım yok ama bir gece yemeğe çıkalım desem izin verir misin?»

Sally'nin kalbi dışarı uğrayacak gibi olmuştu. «Ne zaman istersen.» Doğrulmuş, direksiyonun üzerinden uzanıp Eaton'm şaşkm yüzünü avuçlarının içine almış, dudaklarından öpmüştü.

«İşte,» demişti, «şimdi düşmüş bir kadını, beni terk edemezsin. Davetini bekleyeceğim.»

O gecenin sabahı, yaşantısının en güzel sabahı olmuştu. Ama o gün akşama kadar ve onu izleyen birkaç gün aramamıştı Eaton. Sally de onun verdiği söz ve kendi umutlarına fazla bel bağlamış olduğuna inanmaya başlamıştı. Ya Eaton gece çok sarhoştu, aydınca flört ettiğini bile unutmuştu, ya da düşünüp taşınmış evli bir Bakanm yarı yaşında sinir hastası bir Senatör kızı ile hiç bir ahş verişi olmayacağı kamısına varmıştı. Üzüntüsünü unutmak için içtikçe bunun suçunu Eaton'ın karısına yüklemişti. Dedikodulara rağmen Kay Varney onun karısıydı, evine dönüyordu, ya da dönmüştü bile, gerçek buydu işte. Buluşmalara, yemeğe paydos.

Sonra geçen akşam, ya da sabah, hatırlamıyordu, Red Blaser'in dedikodu sütununu okumuştı. Arthur ve Kay Eaton boşanmak üzere birbirlerinden ayrılmışlardı. Dedikodu da olsa, işin ucu gazeteye kadar uzanmıştı. Bu haber Sally'yi bir düzine votka kadar etkilemişti. Havalarda uçmuş, bulutların üzerinde dolaşmıştı. Umutları yükselmişti. Arthur Eaton'm ona hâlâ telefon etmeyişi kocalık görevleri yüzünden değildi. Demek yalnızca işlerinden fırsat bulup arayamamıştı.

Sevinç içinde ona telefon edip sözünde durmadığı için azarlamak istemiş ama içgüdüğü bu taşkın davranışından kendisini alakoymuştu. Red Blaser'in o şahane öyküsünden sonra araması uygun kaçmazdı. Eaton arayacaktı. Her zamankinden daha emindi bundan Sally. Aramasa da yakında karşılaşacaklardı. O zaman onu arzuladığını anlaması için Sally elinden geleni yapacaktı. Dün, karşılaşmaları için rastlantılar tasarlamaya başlamıştı. Oysa Frankfurt felâketi düşlerini altüst etmişti. Bir senatör kızı olarak böyle bir olayın ne demek oldu-

ğunu biliyordu. Arthur şimdi bir süre meşgul, her zamandan daha meşgul olacaktı.

Makyajını bitirmiş, sonuçtan memnun kalmıştı. Elbise dolabına gitti, yeni bir yönetimin ilk gününe uygun bir giysi seçmeliydi. Arthur'un (Red Blaser'in yazısını okuyalı beri onu kendi Arthur'u olarak görmeye başlamıştı) Başkanlığa bir adam boyu yaklaştıran bu özel güne göre giyinmeliydi. Giysileri çekip çekip vazgeçtikçe, bir yandan da Arthur'a aşkını nasıl ispat edebileceğini düşünüyordu. Ona kendini verebilirdi kuşkusuz, zor değildi ve Eaton'ı gençleştirir, Kay Vayne'den hiç bir zaman almadığından emin olduğu zevki tattırabilirdi. Yalnız, bu hem çok kolaydı, hem de bir ilişkinin sürekliliğini garanti etmesi pek enderdi. Olgun erkekler çok daha fazla şeyler ararlardı. Kendileri ile, yaşantıları, meslekleri ile ilgilenen kadın isterlerdi. Bütün bunlara kendüleri kadar ilgi duyan, üzerine titreyen kadın isterlerdi. Bir kadın gece yatakta erkeğin benliğini yaşatabilirdi ama günün daha birçok saati vardı. Başarılı kadınların, büyük Fransız fahişelerinin, örneğin kralların metresleri, Madam Pompadur gibi kadınların hep yüksekte kalmaları, yaşamaları, onların erkeklerine yalnız aşk değil, aynı zamanda yardımcı olmalarından ileri gelmişti.

Yalnız zaten tanınmış, bu derece başarıya ulaşmış birine, kabinenin en başta gelen adamına, kendisi nasıl yardım edebilirdi? Zaten her şeyi olan ünlü bir kişiye onun ne yararı dokunabilirdi?

Sade, mavi giysisinde karar kılıp askıdan çıkarırken aklına bir şey takıldı. Babasının Talley ile konuşmasını, kendisinin babası ile konuştuklarını hatırladı. Arthur Eaton henüz her şeyi elde etmiş değildi anlaşılan. Bir gece içinde, kabinedeki yeri eskisi kadar sağlam değüdi. Aynı zamanda, bir gece içinde Başkanın arkasındaki sıraya yükselmişti. Senatör Hankins ve babası, Eaton'ı kabinede tutmak için uğraşıyorlar ve bunu başaracaklarına inanıyorlardı. Temsüci Miller onu hemen Başkan yapmak için çalışıyordu. Ama babası bunun imkânsız olduğunu kanısındaydı. Açıkça, Arthur Eaton'm yardıma ihtiyacı olabüirdi. Ona ne gibi bir yardım önerebileceğini düşündü. Şu Dilman'ı tanıyabüise, iyice tamsa, yüce komitelerin başaramadıklarını bir kadın olarak başarabilirdi. Dilman'ı, Arthur Eaton'm hem kendisi için, hem de ülke için yeri doldurulamaya-

cak bir kişi olduğun^, onu Dışişleri Bakanı olarak tutmaktan başka, Başkanlık yetkilerinden de büyük bir pay verilmesi gerektiğine ikna edebilirdi. Ama. Dilman'ı tanımıyordu. Birden hatırladı. Dilman'ı sanki bir yerden tanıyordu.

Tamam, tamam, ona bu duyguyu veren dün geceki partiydi. En aşağı kırk kişi girip çıkıp durmuştu. Çoğu zenciydi. Sally son zamanlarda zenci - beyaz partileri için gelen davetiyelere dört elle sarılmıştı, çünkü farklıydılar, çünkü bir dolu heyecan anlamı taşıyorlardı. Güneyde büyüdüğü, onlara yaklaşması yasaklandığı için zencileri hep cazip bulmuştu. Üstelik zenci erkeklerle ilgili öyküler de duymuştu. Ama kişisel deneylere dayanarak öykülerin doğru olmadığını biliyordu. Porto Riko'lu müzisyenle kaçmadan önce Harlemlı bir caz topluluğu ile tanışmış, topluluktan iki zenci oğlanla yatmıştı. Bu kısa ilişkilerinin ikisi de sıkıntı ve düş kırıklığı olmuştu. O güne dek yatdığı beyaz oğlanların çoğundan ne daha iyi ne de daha kötüydü.

Sözümona sanatçıların bir araya geldiği partinin şeref konluğu Poole adında kısa boylu, şişman bir yazardı. Simsiyah bir topa benziyordu. Bir zenci basımevi, senatör Douglass Dilman'm biyografisini yazması için Poole'a royalti karşılığı epeyce bir avans vermişti, çünkü Dilman hükümette en yüksek mevkide olan zencilerden biriydi. Poole bu teklife nedense büyük bir Ugi duymamıştı ama kendi romanını bitirmek için paraya ihtiyacı olduğundan bu basit işi kabul etmişti. Birkaç hafta önce Washington'a gelmiş, Dilman'm rızasını almış, senatörle birlikte yaşar olmuştu. Senatörün geçmişi, politik aşamaları ve fikirleri konusunda bilgiler toplamaya, kendisine yazması sipariş verilen kitabı yazmaya başlamıştı. Konuşması sırasında «Senatör Dilman'ı kendinden daha iyi tanıyorum.» dediğini duymuştu Sally.

Birden içindeki yaratıcı güç çalışmaya başladı, bunu hissedebiliyordu. Engellemek için bluzunun düğmelerini iliklemekten vazgeçip *öylece* durdu. Poole Dilman'm dul olduğunu, bir oğlu olduğunu söylemişti. Başka kimsesi yoktu. Bu dün geceydi. Dilman daha senatörken. Bu sabah Dilman ABD Başkanıydı. Hâlâ duldu ve bir^oğlu vardı. Yaşantısında sosyal yünden, dişilik yönünden kim bakacaktı işlerine? Yeni bir Başkan hep yeni atamalar yapar, yeni personel tutardı. Dilman 1

numaralı hanım olarak, sosyal sekreter olarak, partilerde ev sahibeliği yapacak biri olarak kimi tutacaktı?

Tamam buydu işte, kuşkusuz buydu. Beyaz Saray'da yüksek sosyetedeki tecrübeli, politika hayatında tecrübeli beyaz bir kız için boş bir görev olmalıydı. Bir sürü zenci arkadaşı olan, ve çevresindeki beyazlarla ilişkilerinde Dilman'a yardım edebilecek beyaz bir kıza. Kendisinin doldurabileceği bir boşluk olmalıydı. Bu boşluğu doldururken baş yönetici olan o zenciye yardımcı olabilir, onu kendine bağlar, böylece Beyaz Saray'ın içinde Arthur Eaton'm çıkarlarını kollayabilirdi. Arthur Eaton'm en yüksek düzeyde iş arkadaşı olabüirdi. Yalnız bümecenin tek bir yanı eksikti. O da aracıydı. Önerisini Dilman'a iletecek kişiydi. Sally onu da bulmuştu: Dün gece bir senatörün biyografi yazarı, bu sabah Başkan'm tarihçisi olan Leroy Poole.

Bilmeceye son parçayı yerleştirdi, ortaya Arthur ile kendisinin bir resmi çıktı, altmda 'Dışişleri Bakam Arthur Eaton ve Bayan SallyWatson' yazısını görür gibi oldu.

Yatağının yanındaki krem renkli telefona koştu, ahizeyi yakaladı, deli gibi Leroy Poole'un kaldığı oteli hatırlamaya çalıştı. Shoreham değildi, Mayflower değildi, Hilton ya da Willard değildi, hayır, o zavallı şişko zenci yazarın bu pahalı otellerde ne işi vardı. Büyük otelleri ayırdı. Düşünmeye çalıştı. Ucuz bir handı, komik bir ismi vardı, kentin göbeğindeydi. Dün gece birkaç kez adını duymuştu. Şeydeydi —evet P sokağında — ama nerede — Allahım nerede — tamam — tamam Paradise — P sokağında Otel Paradise. Ahizeyi kaldırdı, istihbaratı çevirdi.

Saat çalmaya başlar başlamaz Leroy Poole gözlerini açtı, uzanıp zili susturdu, battaniyesini fırlatıp açtı, arka üstü yatıp hiç kıpırdamadan sabah jimnastiğine başladı.

Beş dakika sürdürdüğü bu İsparta usulü jimnastik, kendi buluşu olan bu değerli sistem, düşünce yoluyla bedenin eğitilmesini sağlıyordu. Şişmandı, ama bunun hormonlardan değil, oburluktan ileri geldiğini biliyordu. Hoşlanmadığı taraf, sert düşünceleri ve iç dünyası ile bu dış yumuşaklığının ne

haksızca ters düğmesiydi, ateşli konuşmalarını dinleyenlere coşkunluğunu kelimelerle veriyordu, ama görünüşü sanki sözlerini yalanlıyordu. Hiç bir jimnastik vücudunu kalbi ve kafası kadar sertleştiremeyeceği için Leroy Poole vücuduna veremediği terbiyeye karşılık kafatası ve derisinin altında olan şeyleri sertleştirmeyi amaç edinmişti. Beyaz adamların rüşvetlerine karşı iradesini güçlendirmeliydi. Para, konfor, mutlu yarınlar gibi beyazların ağzından çıkacak vaadlerin kendisinin ve ailesinin çektiği ve çekmekte olduğu acıları bağışlatmasına, unutturmasına izin vermemeliydi. Her sabah Leroy Poole'un kaybetmemeye ve güçlendirmeye çalıştığı duygular bunlardı. İzlediği basit bir yoldu: geçmişini hatırlayıp yeniden güç kazanıyordu.

Her zaman kolay olmuyordu. Bu sabah da kolay olmamıştı. Dün geceki parti onun gücünü azaltmış, kalıntıları sabaha dek üzerinde kalmıştı. Nedeni içki değildi. İçmezdi. Dün geceden kalma güçsüzlüğünün nedeni, yeni romanından bölümler okumuş, alkışlanmış, gururu okşanmıştı. Kısaca yumuşatılmış, hayatın o kadar da kötü olmadığına inandırılmıştı.

İkincisi, önündeki günlerde ve haftalarda yapmak zorunda olduğu işti. Kendisine paradan başka hiç bir kazanç sağlamayacak olan ısmarlama bir biyografi yazabilmek için sert ve etkili makalelerine ara vermek zorunda kalacaktı. Üstelik, evet efendim, sepet efendim diyerek, kış yalayarak senatörlüğe gelmiş bir politikacıyı hakkı olmadığı halde okurlarına kahraman gibi tanıtacağı için utanıyordu. Eğer onlara, örneğin Jeff Hurley gibi korkusuz, gerçek bir zenci liderini tanıtabilseydi, bu uğraşıya değerdi. Çok sevdiği dostu ve Turnerite örgütünde onun âmiri olan Jeff Hurley gibi birini tanıtmak soylu bir görev olurdu. Ama Hurley gibilerin, soluk yüzlü adamların dünyasında kongre üyesi olamadıklarını biliyordu.

Uyandığında, eğer kendi işini sürdüremeyecekse hiç değilse özgürlük savaşının kazanılacağı barikatlarda çarpışması gerektiğini düşünüyordu. Turnerite'lerin Mississippi nümayişlerine basında ne kadar yer verildiğini merak ettiği için ufak lobideki gazeteliğin önünde durmuştu. Gazetelik boştu. Dışarı Çıkıp almaya karar verdiği sırada koltuklardan birinin üzerinde katlanmış bir gazete gözüne ilişmişti. Öğleden sonraki baskılardan biriydi. T.C.'nin ölüm haberi ile Meclis Başkanı Mc

Pherson'un Başkanlığa gelişi büyük puntolarla basılmıştı. Oda-sına çıkıp Turnerite eyleminin sonuçlarını aramaya koyulmuş, umudunu keseceği sırada on sekizinci sayfada aradığını bulmuştu.

Haber kısacaktı. Turnerite örgütünün on iki üyesi beyaz Ku-Klux-Klan örgütü liderine ait bir konfeksiyon mağazasının çevresini sarmış, mağaza sahibi dışarı fırlayıp Turnerite'lerden birinin yüzüne sülfirik asit atmış, tedhişçinin gözlerinin kör olmasına sebep olmuştu. Bunun üzerine çılgına dönen zenciler Klan örgütünün liderini dövmüşler, mağazanın camlarını kırmış, vitrinlerini tahrip etmişlerdi. Olay yerine gelen polisler duruma hakim olmuşlar, iki Turnerite'li hastahaneye kaldırılmış, geri kalanlar tutuklanmıştı.

Bu sabah saat çalar çalmaz tüm terslikler ve düş kırıklıkları yanında bu yenilgi de yeniden kafasında canlanmıştı. Günlük eğitimini sürdürmesi kolay olmayacaktı. Bir an, tek bu seferlik vazgeçmeyi düşündü, ama irade zayıflığına izin vermemesi gerektiğini biliyordu.

Başladı.

Alabama — Baba pamuk toplayıcısı, yaşlı, kırkında bir ihtiyar, kırk birinde kötü beslenme, zatürre, korkudan ölmüş. Ana, hizmetçi, ahçı, çamaşırcı, köle. Büyük abla orospu, öfkeli kaba adamların orospusu, güçsüz, zavallı. Büyük ağabey, üstün zekâlı ayakkabı boyacısı. Leroy, ananın umudu, en ufakları, korkudan kaçan, saklanan, aç. Beli büküklerin okşadığı, burnu havadakilerün tekmeleyip taşa tuttukları, çalan, bir daha çalan, hitap isteyen, her şey isteyen, hiç bir şeyi olmayan, iteklenen, üzerine tükürülen, hakaret edilen, korkan, hep korkan.

Pennsylvania — Küçük bir şirkette iş, iteklenmek, düşük ücret. Arkadaş yok. Lokantalarda servis yok. Pansiyonlarda oda yok. Hiç bir şey yok. Yalnız okumak, okumak okumak serbest. Tek basma hükat garibesi imişçesine terkedilmiş. Beyaz bir kızın ügisi. Bir iki buluşma. Kızın erkek arkadaşları. Gece spor salonunun arka tarafı. Yere yatırılıyor, pantolonu, donu çıkarılıyor, bıçaklar sallanıyor, sonra gülerek (kesilecek kadar değilmiş kara oğlan, ama düğmelerini kapalı tut, yoksa onu da kaybedersin.) deniyor. Utanç içinde, korku içinde kaçış.

New York, Harlem — Siyahların mahallesi. Sefalet, pis-

lik, fkirlik, tehlike. Bıçak, alkol, eroin, kaçakçılık, pire yatağı sefil evler, çöplüklerden toplama akşam yemekleri. Geçerli olan yalnız öğrenmek, ilerlemek, kaçmak. Okumak yine serbest. Yazı karşılığında para ödüyorlar. Yazı, yazı, yazı. Önce beyaz yazılar, satılmıyor, sonra Leroy usulü yazıar, içten gelen, çıplak, gerçek. Bir dergide iş. Yazı, yazı, yazı. Halkı ayaklanana, Amerika ayaklanmasma kadar hep yazı. Çok yavaş. Bağırarak, karşı koymak gerek. Her şeye katılmak gerek. Crispus örgütü. Çok yavaş. Yeni bir örgüt, Turnerite'ler. İyi, çok daha iyi.

Belleği eğildi, doğruldu, sonunda şakakları zonklamaya, soluğu sıklaşmaya başladı. Nefret duygusu damarlarından kalbine geçip kalp atışlarını hızlandırdı, acımayacak, merhamet etmeyecekti, asla!

Telefonun sesi jimnastiğini kesti.

Bugünkü eğitiminden memnun, yataktan fırladı, pijamasını düzeltip çıplak ayak telefona koştu.

«Alo, kimsiniz?»

«Alo, merhaba, umarım doğru odayı bağladılar. Yazar Poole'la mı görüşüyorum?»

Ses Leroy'u şaşırtmıştı. Bir kadın sesiydi. Hem de Güneyli bir kadının sesiydi.

«Evet ben Leroy Poole.»

«Mr. Poole, işinize engel olmadığımı umarım, ben Sally Watson. Hatırladınız mı?»

«Pek emin değilim bayan, isminiz yabancı gelmiyor.»

«Dün gece,» diye konuşmasını sürdürüyordu kadın, ama şaşırmış gibiydi. «Dün gece sizin adınıza verilen partide tanışmıştık. Senatör Hoyt Watson'un kızıyım.»

Şimdi gözünün önüne gelmişti. Biçimli vücudu vardı. Çarpıcı bir sarıındı. «Tabii,» dedi. «Tabii, sizi bir gören bir daha unutmaz mu hiç?» Yutkundu, kendini tuttu. Şu anda beyaz bir kızla bu tür konuşmaya hazır değildi. Jimnastik salonunun arka tarafında küçük düşürülüşünün anıları belleğinde taptaze duruyordu. «Dün gece sizinle tanıştığıma sevindim Miss Watson.» dedi.

«Ben de yeni romanınızdan okuduğunuz bölümleri çok beğendim.»

«Onu beğenecek kadar açık görüşlü olunuz hoşuma gitti.»

«Mr. Poole, aksanım, ya da babamın topladığı oylar sizi yanıltmasın.» dedi. «Ben kendi kişiliğimi sürdüren bir insanım." En yakın arkadaşlarımla arasında size en aşağı elli tane zenci sayabilirim.» Durdu, sonra yeniden başladı konuşmaya, «Bu sabah, haberlerden ötürü çok heyecanlı olmalısınız.»

«Ne haberi?» diye sordu Poole.

«Yeni Başkan.»

«Ha, o, dün gece okudum. MacPherson'un Başkanlığa gelmesinde özellikle heyecan verecek birşey yok. O da—»

«MacPherson mu?» diye bağırdı. «Yani bilmiyor musu-

B U Z ? »

Leroy şaşkına dönmüştü. «Neyi bilmiyorum?» Şimdi uyandım—»

«MacPherson da öldü. Dün gece sizden biri Başkanlığa and içti. Dostunuz Douglass Dilman.»

Haber kulaklarında çınladı. Şimşek çarpmış gibi olduğu yerde kalakaldı. Ne konuşabiliyor, ne düşünebiliyordu.

«Mr. Poole, orada mısınız?»

«Ben — evet — ben — emin misiniz? İnanamıyorum.»

«Doğru, doğru. Herkesin ağzında. Herkes bundan söz ediyor. Haberi size ben ulaştırdığım için sevinçliyim.»

«Miss Watson, aklımı başımdan aldınız. En iyisi radyomu açıp, neler döndüğünü anlayayım. Sağolun—»

«Mr. Poole?» diye acele konuştu Sally. Ben aslında sizi başka bir şey için aradım. Özel bir konu—»

«Bakın, on dakika sonra arayın olur mu? Burada olacağım. Teşekkürler Miss Watson.»

Telefonu hızla kapattı. Uçarcasma gidip transistorlu radyosunu buldu. Spikerin sesi odada çınladı. Haberler vardı, tartışmalar, yorumlar vardı. Sokaktaki adamın banta alman sözleri vardı. Haklıydı Miss Watson. Gerçekti. Kendi adamı D u - man Amerika'nın baş yöneticisi olmuştu. Ulu Tanrım! Ben Başkanın tarihçisi oluyorum!

Torba gibi pijamaları ile odanın içinde deli gibi dolanıp bunun gerçek olduğuna kendini inandırmaya çalıştı. Tıraş olup yüzünü iki yerden kestikten sonra sırtına spor bir gömlek, kadife pantolon geçirdi. Mokasen pabuçlarını ayağına taktığında aklı bu şaşılacak haberden kayıp kendi durumuna takılmıştı. Bu yükseliş Leroy Poole için ne anlam taşıyordu?

Dilman'la haftalardır süren özel konuşmalarından onun yalnız bir adam olduğunu öğrenmişti. Trafford Üniversitesinde okuyan oğlu Julian, kiracısı Rahip Paul Spinger ve H. Dünya Savaşından yakın arkadaşı Chicagolu avukat Nathan Abraham dışında yakın kimsesi yoktu. Bu çok kısıtlı tanıdık listesinde Washington'da bulunanlardan biri de Leroy Poole'du. Dostluk, danışma için el altında hazır bekleyen biri. Kısacası, Dilman'la sürdürdüğü çalışma şimdi, Döman ülkenin başı olduğuna göre kazanca dönüşebilirdi.

Bir kere, kendisine ısmarlanan biyografi artık üç bin baskı satan herhangi bir kitap olmayacaktı. Yeni Başkanın iç dünyasını yansıtan, yüz bin baskı satabilecek gizli bir konuydu. Leroy'u zengin yapabilir, ününe ün katabilirdi. İkincisi, daha önemlisi, çok daha önemlisi, Başkanla olan ilişkisiydi. Gelecek haftalarda programa aldıkları konuşmalar Leroy'a A.B.D.'nin en güçlü kişisi üzerine etki yapma olanağını sağlayacaktı.

Leroy'un gördüğü kadarı ile Dilman zayıf ve yumuşak başlı bir kamu uşağı idi. Kendine özgü tek bir dinamik ya da ilerici tasarısı yoktu. Kafasında hep yavan sözler, evet efendimler doluydu. Ama bu kafa kendine yakın biri tarafından başka fikirlerle doldurulabilirdi. Şimdi gerçek bir çaba harcayarak, tam bir eşitlik yolunda Turnerite'lerin isteklerini Döman'a yutturabilirdi. Daha fazlasını da elde edebilirdi. Büyük zenciler, güçlü olanlar, Jeff Hurley gibiler hükümette yüksek görevlere, kilit noktalarına atanabilirdi. Mümkün, mümkündü bunlar.

Sonra Dilman kanalı ile kendine ve tüm zencilere hizmet yolundaki inancı yavaş yavaş azalmaya başladı. Bütün bu olanlara rağmen Dilman yine de Poole'un tanıma fırsatı bulduğu ve nefret ettiği, küçük gördüğü adamdı. Bir kerecik olsun kölelikten, boyun eğmekten kurtulma çabası göstermemişti. Sözde görev sahibi bir korkaktı o. Sorumluluktan her zaman kaçan birine nasıl söz geçirebilirdi? Aslında şimdi biyografiden bile kaçınabileceğim ürpererek düşündü.

Telefon yeniden çalıyordu.

«Alo, buyrun?»

«Mr. Poole, yine Sally Watson. Sizi tekrar aramamı söylemişsiniz, hatırladınız mı?»

«Evet, evet.»

«Şimdi haberi kendi kulağımızla duydunuz mu artık?»

«Miss Watson haberi duymakla kalmadım, ben de bazı haberler hazırlamaya çalışıyorum.» diye kendinden emin karışıklık verdi Poole. «insanın tanıdığı, işbirliği yaptığı birinin Başkan olması işleri bir hayli değiştiriyor.»

«Ben de sizi bunun için arıyorum Mr. Poole. Arsızlık saymıyacağımızı umarım. Sizi pek az tanımama rağmen —tanımıyorum da sayılmam, çünkü birçok eseriniz okudum— sizden, bir ricada bulunacağım.» sustu. «Söyledim işte.»

. Leroy şaşırmıştı. Babası Senatonun en güçlü kişisi olan zengin bir beyaz kız için ne yapabilirdi ki. «Söyleyin Miss Watson,» dedi. «Yapabileceğim bir şeyse seve seve yaparım.»

«Aslında kimseden böyle ricalarda bulunmam, daha önce hiç yapmadım. Ama sizce bir sakıncası yoksa bana yardım edin. Benim de tanıdığım bir sürü insan var. Belki benim de günün birinde size yardımım dokunur, tabi sizin gibi yetenekli bir yazarın—»

Leroy Poole'un merakına sabırsızlık da eklenmişti. «Söyleyin bakalım Miss Watson.» dedi.

Sally'nin ricası ağızından soluk alıp vermek gibi bir çırpıda çıktı. «Başkan Dilman'ın yanında bir görev almam için bana yardım edin.» dedi.

Kendisinden istenen şey Poole'u iyiden iyiye şaşırtmıştı. «Dilman'ın yanında bir görev mi? Miss Watson, onun gözünde bu derece önemli bir yerim olduğunu sanmıyorum.» dedi. «Bunu babanız daha kolay başaramaz mı? Senatodan arkadaşları, aynı partinin adamları.»

«Evet biliyorum.» dedi Sally aceleyle. «Ama bu bir sürü nedenden ötürü garip kaçabilir. Ayrıca babam Başkan'ı sizin kadar tanımıyor. Tamsa bile durup dururken gidip bir ricada bulunması onun için çok zor.» Sesinin tonu yalvarmaya dönüştü. «Siz sık sık Başkan'la bir arada olacaksınız. Sizin için kolay olur. Sizi dinleyecektir kuşkusuz.»

Leroy Poole, Dilman'ın danışmanı olmaktan gururlu, yerinde doğruldu. Sally'nin isteğini tarttı. Geçmiş önemli bir kızdı. Onun adına aracılık ederse kışının derisi yüzülmezdi. İnsan birine iyilik etti mi bir borçlu kazanırdı. Ünlü kişilerin

üzerine yatırım yapmak iyiydi. Düman'ı görünce —eğer görürse— lâfi atardı ortaya. Dilman evet de dese, hayır da dese yine karşısında bir borçlu olacaktı. «Miss Watson, ne gibi bir görev düşündüğünüzü sorabilir miyim?»

«Dilman'm sosyal sekreteri olmak istiyorum.»

«Cahilüğimi bağışlayın Miss Watson, ama ne demek bu?»

«Her Başkan'm bir Beyaz Saray sosyal sekreteri vardır. Başkan'a sosyal yaşantısında yardım eder. Listeler hazırlamak, davetiyeleri yollamak, Beyaz Saray'da kokteyl partiler, yemekler, özel toplantılar düzenlemek için böyle biri gereklidir. T.C.'nin ve Başkan Johnson'un mükemmel birer sosyal sekreterleri vardı. Düman'm daha iyisine ihtiyacı var. Onun sorunları daha karışık. Karısı ve kızı olmadığı için ona Washington sosyetesinden herkesi tanıyan biri gerek. Üstelik zenci olduğu için —Mr. Poole biliyorsunuz— anlayışlı biri gerek. Bense aranan yetenekleri karşılıyorum.» Poole'un alanına girmişti, Poole saldırıya geçti.

«Nerelisiniz Miss Watson?»

Sally'nin sesinden bozulduğu anlaşılıyordu. «Nerede doğdum mu demek istiyorsunuz? Louisiana'da.»

«Güneşli bir senatör kızının bir zencinin bu kadar yakınında çalışması acaba nasıl karşılanır Miss Watson?»

«Ben ne düşündüğümü size anlattım. Benim öyle kaskatı duygularım var. Doğuda eğitim gördüm. Dün geceki partide beni gördünüz, Sizin halkınızı severim—»

«Ben sizden söz etmiyorum ki, babanız nasıl karşılayacak demek istedim.»

«Mr. Poole, babam da olsa, beni hiç kimse ırk bayrağı gibi sağa sola sallayamaz.» dedi Sally öfkeyle. «Yirmi beş yaşındayım. Özgürüm. İstedığimi yaparım. Bu görevin üstesinden geleceğime inanıyorum. Size, Kabine üyelerine varıncaya kadar beni tavsiye edecek yüksek düzeyde kişilerin listesini verebilirim. Bana yardım etmeyecek misiniz?»

«Miss Watson, konuşmanız hoşuma gitti. Sizin için birşeyler yapacağım.»

«Ne zaman?»

«Bu hafta kendisini görmem gerekiyor. Daha önce telefonla konuşursam hemen sizden söz edeceğim. Dediğim gibi,

elimden gelem yapacağım. Sonuç ne olursa olsun size haber veririm.»

«Size telefonumu—»

«Bir dakika bekleyin, kalemim yok.»

«Ziyam yok, kendi adıma telefonum var. Arlington rehberinde bulabilirsiniz. Size nasıl teşekkür edeceğimi bilemiyorum. Sağolun Mr. Poole, hoşça kaim.»

Leroy Poole telefonu kapattı. Kalemini bulup Sally'den Dilman'a söz edileceğini kaydetti. Valizinden Dilman'm dosyasını çekip çıkardı, incelemeye koyuldu.

Telefonun sesi dikkatini dağıttı. Acele dosyayı kapattı. Beklediği telefondur diye umutla ahizeyi kaldırdı.

«Evet, buyrun—?»

«Burası Memphis Terinese, şehirlerarası arıyor. Mr. Poole siz misiniz?»

«Evet.»

«Bir dakika bekleyin lütfen. Hattınız meşguldü. Bağlıyorum.»

«Santral, kim arıyor?»

«Aa, Mr. Jefferson Hurley. Bir saniye lütfen.»

Leroy Poole'un yüzünü gülümseme kapladı. Hurley unutmamıştı. Bu kadar ismin arasında kendisini arayacak zaman bulmuştu. Poole, Turnerite yöneticilerinden biri olmaktan çok Jeff Hurley'in kendisini dost kabul edişinden gurur duyup kasılıyordu.

Her duyuşunda onu duygulandıran kaim, derinden çıkan sesi beklerken Jeff Hurley'i gözlerinin önüne getirdi. Bir Crispus toplantısında karşılaşmışlardı. O günden bu yana geçen üç yıl içinde buluşmaları çok seyrekli. Hurley otuz üçüncü güzel bir devdi. Poole'dan bir yaş büyüktü. Kendi kendini yetiştirmişti. Büyüleyici bir güce sahipti. Çukolata renkli bir dâhi olan bu adam azimli ve korkusuzdu. Bütün beyazlardan daha zeki, ister beyaz, ister siyah hiç bir insanoğlundan korkusu olmayan bir adamdı. Turnerite topluluğu onun eseri. Uyuşuk Crispus örgütünden kopan, eşitliği hemen elde etmek amacı içinde dosdoğru hedefe saldırma sloganı ile gizlice kurulan bu ufak birlik güçlüydü, örgütün nabızıydı.

Leroy Poole elinde azihe, beklerken, her toplumda erkekleri çocuklardan ayırmak kolaydır diye düşünüyordu. İnsanın

^konuşanlarla, konuştuklarını yapanlar arasında yapacağı bil ayırım, bunu ortaya koyardı. Hurley konuştuğunu yapan cins' tendi. Leroy Poole ona hayrandı. Onu etkileyen Hurley'in yalnız otoritesi değildi. Adamın üstün fiziği, kısa kesilmiş kuz- funi saçları, ıslak, düşünceli bakışları, kartal gagasına benze- yen burnu, ışıldayan dişleri, hepsi, hepsi hoşuna gidiyordu. O, işte böyle bir insanoğlu olmayı isterdi. Kendisinin değişmesi imkânsız olduğuna göre ölünceye dek bu adamın yanbaşımda durmak bile onu mutlu kılıyordu. Omuzlarına dolanan koca kolları, içten kahkahası, şimşek gibi emirleri Poole'a şimdiye dek duymadığı en büyük güveni veriyordu.

Uzaklardan Hurley'in kendisine seslendiğini duydu.

«Leroy, orada mısın?»

«Jeff, Jeff nasılsın?»

«Galiba ben şimdi, yeni Başkan'ı tanıyan adamı tanıyan adamım. Ne haber Leroy— konuş.»

«Hâlâ inanamıyorum.»

«Oralarda neler dönüyor bilmem ama burada ihtilâl ol- du sanırsın.»

«Herkesi bırak Jeff, asıl sen ne düşünüyorsun?»

«Daha ne düşüneceğimi bilmiyorum. Dilman'ı tanımiyo- rum. Bütün bildiğim senin mektuplarında yazdığın bir iki şey. Anladığım kadarıyla onu pek saymıyorsun. Mektubun birinde kan suratlı demiştin.»

«Öyle mi dedim? Yok o kadar da değü. Hiç değilse Güney- lileri desteklemiyor. Bugüne kadar anladığım, eşitlikten çok, kendi yaşamını sürdürmeye bakıyor. Büürsin Jeff, başı dert- te, haksız yere hırpalanan birini görüp de başını çevirmeyen cinsten. Onu rahat bıraksınlar da ne olursa olsun. Bu, belki dün olabilirdi, ama bugün başka, şimdi kimsenin onu rahat bırakmayacağını anlayacak. Önemli olan, kim önce davrana- cak, güçlü çıkacak. Sonra da o kim olduğunu gösterecek. Sa- tın alınmış oylarla doldurulan bir bostan korkuluğu mu, yok- so yürekli bir zenci mi. Fazla ümitli değilim Jeff.»

Bir süre Memphis'ten ses çıkmadı. Poole sabırla bekledi. Sonra Hurley'in konuşmasını duydu. «Yakında göreceğiz. Adamımızı kuklaya çevirip çevirmediklerini anlayacağız. Olay- lar hızla geliyor Leroy, kimsenin bunları bir oldu bittiye ge- tirmesine izin vermeyeceğiz.»

«Orada, Hattiesburg'da olanlar çok canımı sıktı. Sahiden birinin gözü kör oldu mu?»

«Evet, Simon'un. Zavallı hergele. Bundan böyle hiç bir kötülüğü göremeyecek. Marvi'nin de kafatasında çatlak var ama yaşayacak. Geri kalanı iyi, o leş gibi hücrelerde ne kadar iyi olabilirse insan.»

«Ne zaman serbest bırakılacaklar?»

«Ne serbest bırakılması?» diye acı acı soludu Hurley, «Bir iki güne kadar sorguya çekilecekler.»

«Sorguya mı çekilecekler?» diye bağırdı Poole. «Ne yaptılar ki? Sessiz sedasız birkaç vitrinin etrafını mı çevirdiler. Ya Klan liderinin adamın yüzüne attığı—»

«Leroy, Leroy, çocuk gibi konuşuyorsun. Onlar kötülük yapar mı hiç? Biz nasıl iyilik yapamazsak, onlar da kötülük yapamaz. Bizimkiler, ayaklanmaya teşvik, saldırmak, dövmek, say daha — bir sürü suçtan yargılanacaklar. Hepsinden kötüsü davaya Everette Gage adında bir yargıç bakacak. Bataklıkların birinde onun ağır iş cezasına çarptırdığı zenciler için özel bir mezarlık yaptırmışlar.»

«Ne yapacaksın Jeff?»

«Bir saat sonra Little Rock'a hareket ediyorum. Yargıç Gage korktuğumuz gibi davranırsa belki bir operasyon düzenleyeceğiz. Gerekirse bazılarımız yapılması gerekeni yapacağız.»

«Yani—»

«Evet bildiğin gibi.»

Leroy Poole birden kendini güçsüz hissetti. «Jeff, bir şey söyleyeceğim. Soruşturmadan söz ettin. Çocuklar suçsuz olduklarını söylemediler mi?»

«Tabii söylediler.»

«Ya peki ük sorguları?»

«Leroy, anlaşılan sen Güneyden çok uzun zamandır ayrı kalmışsın.»

«Doğru.»

Hurley'in sesi daha güçlü çıktı. «Yalnız, iyi olan bir tek şey var, o da önemli bir avukatın bizim için verdiği dilekçe. Seni asıl bunun için aradım.»

«Ben ne yapabilirim?»

«Ben ne yaptığımı anlatayım, sonra senin ne yapacağım söyleyeceğim. Nat Abrahams diye birini duydun mu?»

«Avukat mı?»

«Şu California'da Meksikalıları kurtaran adam. Chicago'da aradım, gitmiş. Yardımcısı Hart adında biri Washington'a hareket ettiğini söyledi. Ona durumumuzun acele olduğunu anlattım, Washington'da Abrahams'ı nerede bulabileceğimizi sordum. Hart, onun bütün ceza davalarını bıraktığını söyledi, orada yeni bir işle uğraşacakmış. Leroy senden istediğim—»

Poole sözünü kesti. Hurley'i dinledikçe kafasını kurcalayan şeyi bulmuştu. «Bir dakika Jeff— şimdi aklıma geldi. Bu Nat Abrahams— Dilman bana dostlarının ve akrabalarının listesini verdiğinde Chicago'dan Nat Abrahams'm en iyi arkadaşlarından biri olduğunu söylemişti.»

Hurley bir ışıık koyverdi. «Âlâ— umduğumdan da iyi. Ben sana git Abrahams'ı bul, yalvar, şu bizim işimizde aracı olsun diye kandırmaya çalış diyecektim. Ama bu daha iyi, çok daha iyi. Dilman'ı tekrar ne zaman göreceksin?»

«Vallahi, şimdi Başkan olduğuna göre—»

«Gör onu.» Bu bir emirdi. Leroy hemen vaziyet aldı. «Onu gör.» diye tekrarladı Hurley. «Görünce de Turnerite'lerin Missisipi'de başına gelenleri, kendi halkının başına gelenleri ona anlat. Arkadaşı Nat Abrahams'm bize yardım etmesini sağlasın. Feci durumda olduğumuzu söyle. Ne söylersen söyle. Bize Abrahams gerek. Ne kadar meşgul olursa olsun A.B.D. Başkanı'na karşı geleceğini sanmıyorum.»

Poole endişeliydi. «Abrahams'm Dilman'a hayır diyeceğini ben de sanmıyorum ama Dilman pekâlâ hayır diyebilir. Onunla konuşmalarımın notlarını görmelisin. Korkak tavuğun biri. Aman suya sabuna dokunmayalım— diyenlerden.»

«Turnerite'ler için ne düşündüğünü yokladım mı hiç?»

«Tabii yokladım. Ham hum etti durdu. Notlarımda var.»

Hurley'in ses tonu daha korkunçlaştı. «Bana Dilman'la ilgili notlarını yolla. Her şeyi. Ben de sana bir şey yollayacağım, bir sır, belki Dilman'ı tavuktan cin horozuna döndürme- ne yardımcı olur. Elinden geleni yap Leroy, hangi yoldan gidersen git, Beyaz Saray'daki adamının bize Abrahams'ı göndermesini sağla. Başarırsan bize büyük yararın olur. Gerçek bir savaş olanağı kazanırız.»

«Ya foaşaramazsam Jeff?»

«O zaman kararlaştırdığımız gibi sonuna kadar gideceğiz.»

«Böyle— böyle bir şeyden nefret ederim Jeff.»

«Benim hoşuma mı gider sanıyorsun. Ama ya bu yapılır, ya da başka çıkar yol yok. Yeteri kadar ezildik artık. Belki hisimla karşılık verme zamanı geldi.»

«Pekâlâ Jeff.»

«İşi sıraya koy. Başkan'ı yakalamadan önce Nat Abrahams'm Washington'da olduğunu iyice anla. Bundan emin olunca Dilman'a git. Çünkü şimdi ya avukatı yakalayacağız, ya Başkan'ı. Hangi yoldan gidersek gidelim, çok çabuk olmalı.»

Hızla yol alan, sallanan bir trende elektrikli makina ile bile tıraş olmak kolay olmuyordu. Bu hızla hareket sırasında kaim yeleleri sıyrıp atmak için bir operatörün becerisi ile bir yoginin yeteneklerinin ikisinden de yoksundu. Elindeki beceriksizliğin, aklının kaymasının suçunu dün gece Akron'da duyduğu akıl almaz haberde buluyordu. Gece yarılarında kadar onunla uğraşmıştı. Bir sürü sonuçlarını düşünmüş, tekrar tekrar düşünmüştü. Birkaç saatlik uyku huzursuzluğunu dağdıtmamıştı.

Nat Abrahame homurdanarak tıraş olmaktan vazgeçti.

Fişi çekti, kordonu makinanın etrafına doladı, gürültülü, sıkıcı kompartımanın lavabosu üzerinde, donuk sarı ışıkla aydınlanan aynada yüzünü inceledi. Düzgün bir iş becerememişti. Sonra, aslında Allah düzgün yaratmamış diye acı acı düşündü. Yaratıcının eserlerini hiç bir elektrikli gereç düzeltemezdi. Nat Abrahams'm gerçekten umursadığı da yoktu. Kabarık, inatçı kahverengi saçları, kırışık alnı, fırça gibi kaşları, çukur gözleri, çıkık elmacık kemikleri arasmda kanca burnu, garip ağzı, sivri çenesi ile zayıf, solgun bir çehre olan aynadaki ikizi, yaşantısının büyük bir kısmı boyunca serüvenlerinde ve kabadayca deliliklerinde bir dost ve eş olmuştu. Bu ikiz, yalnız yüzü değil, onun altında ince, uzun, biçimsiz fakat sinirleri güçlü yapısı ile birkaç müşteriye ürkütmüş (belki müş-

kölpesent bir iki kişiyi), birkaç jüri üyesini kaybetmiş, birkaç yargıcı aleyhine çevirmişti. Sue'yu kazandırmıştı ona. Kendisine az ün, çok mutluluk kazandırmıştı. Bundan fazlasını kim isteyebüirdi?

Kendi kendine alay ederek gülümsedi. Bundan fazlasını kim isteyebilirdi? O istiyordu. Bir şey daha istiyordu. —para— hem çok para. Yıllar boyu ona, zaman kaybı, ayak bağı gözü ile bakmıştı. Oysa şimdi kendisi için gerekli olmayan para yüzünden yollardaydı. Dünyada başka hiç bir sebep onu bu en dolu ağustos ayında işini bırakıp Chicago'dan Waghington'a giden trene koşturamazdı. Bütün müşterilerini Felix Hart'a devretmiş, üç çocuğu büyükannelerine bırakmış, Sue'yu işinden, analık - karılık görevlerinden çekip almıştı. Bütün bunları ömür boyu hiçe saydığı şeyi elde etmek için yapmıştı, şimdi gerekli olan altın küpünü. Gerçekten başka hiç birşey onu bu hazine arama serüvenine sürükleyemezdi.

Nat Abrahams uzanıp pantolon askıanm çekti, omuzlarının üzerine yerleştirdi. Hasımlarının adı bir özenti kabul ettikleri askıları onun öylesine bir parçası haline gelmişti ki artık farketmez olmuştu. Oysa bu sabah askılar vicdan azabı gibi sıkıcı ve rahatsız ediciydi.

Washington'a yaptığı gezi kendisi için doğru muydu? Kalb doktoru, eski arkadaşı Grenberg, başka çıkar yol olmadığını söylemişti. «Nat,» demişti, «Amerikan Barosu, üyelerinin iyi para almasına kuşkusuz karşı değildir. Öyleyse niye eski usul suçlarla uğraşıp duruyorsun? Yettiyse yetti. Bütün hayatın boyunca kendi kurallarına uydun. Başkalarının sana davranmalarını istediğin biçimde onlara davrandım Şimdi sıra, başkalarına davrandığın biçimde kendine davranmana geldi. Amaç, her ne pahasına olursa olsun yaşamını sürdürmek değil. Avery Emmich'in teklif ettiği herhangi bir paha değil, senin değer, senin koşulların. Daha yürekli, daha genç adamlar bütün azınlıkları, bütün uygar egemenlikleri savunmak, korumak için senin kılıcını savuracaklar, bırak onlar yapsın. İlk uyarı ile yüz yüze geldin, erken bir kalb yetersizliği. Herkes bu kadar şanslı olmaz. Şimdi benim dediğimi ve Sue'nun istediğini yap. Mücadeleyi bırak, Washington'a git, anlaşmayı imzala, 'servet yap, sonra dön gel çiftliğini satın

al. Yaşa ki çocukların mezarın yerine sana saygı göstere-
ler. Git Washington'a Nat,».

Kelimeler, trenin düdüğü ile düet yaparak cınladı kulak-
larında. Hiç bir şey değilse bile söz dinleyen biriydi. İşte şim-
di Capitol Limited'de, Washington'a bir saatlik uzaklıktaydı.

Lavabodan ayrıldı. Tavandaki ufak gece lambası ile ye-
şil güneşliğin altından sızan sabah ışığının aydınlattığı kom-
partımanın yatak bölümüne geçti. Gömleğini, ceketini askı-
dan aldı, giydi. Gümüş zincirin ucunda sallanan saati çıkarıp
zamanını kestirmeye çalıştı. Evet, Washington'a varmaya bir
saat beş dakika kalmıştı.

Sue'nun uyanıp uyanmadığına bakmak için eğildi. Arkası I
dönüktü. Ufak, narin yüzü yastığa gömülmüş, kısa saçları
karmakarışıklı. Soluğunu dinledi. On sekiz yıldır her saniye
duyduğu sevgiyi duydu yine o anda. O kadar derin uykuda,
kargaşalıktan o kadar uzaktı ki, Akron'da duyduğu haber yü-
zünden dün gece onu uykusuz bıraktığını üzüldü.

Çıplak omuzuna dokundu. «Sue, sevgilim.»

Omuzu kalktı, indi, gözleri kapalı başını çevirdi.

«Hımm?»

«Uyanmak gerek. Geliyoruz neredeyse.»

«Peki.»

: «Uyandın mı Sue?» ,

«Evet.»

«Giyinmen için bir saat var. Çabuk olursan kahvaltıya
gelirsin. Lokanta iki vagon geride. Ben oradayım.»

«Tamam.»

Doğruldu, omuz adalelerini gerdi, evrak çantasını aldı,
kapıya yürüdü.

«Nat—»

Durdu, arkaya döndü. Sue dirseğinin üzerinde doğrul-
muş, faltaşı gibi gözlerle kendisine bakıyordu.

«Nat, dün gece söylediğin doğru mu, yoksa ben düş mü
gördüm? Düş değil değil mi?» dedi yavaşça. «Düş olmadığın-
dan korkuyordum. Zavallı Doug Beyaz Saray'da. Yalnız zen-
ci olduğunu söylemiyorum. Ama öyle— öyle duygulu, öyle—
öyle çekingen ki. Nat, çarmıha gelecekler onu.»

Abraham kaşlarını çatı. «O herkesin sandığından hem !

daha serttir hem de daha akıllı» dedi, durdu «Belki en iyisi buydu, yani ülke için diyorum.»

«Gerçekten buna inanıyor musun?»

«Sevgilim» dedi başından savarak. «Kahvaltımı edip, pipomu tüttürmeden önce neye inandığımı kesin olarak hiç bilemem. Bana o zaman sor. Şimdi çabuk ol, lokantada buluşuruz.»

Trenin koridorunda yalnız kalıp pencerelerle kompartımanlar arasında sallana sallana ilerlemeye çalışırken neye inandığını düşünmeye çalıştı. Son pencere önünde durup avucunu cama dayadı, bir an yeşil ağaçların hızla geçen bulanık görüntüsüne daldı, sonra dikkati görüntüden kaydı, belleği dün kalkışları sırasında istasyonda tanık olduğu sahneye takıldı.

Dün Chicago'da Sue ile beraber trenin kalkma saati olan 15.40'dan bir dakika önce Capitol Limited'e bindiklerinde, Başkanın Frankfurt'ta anı ölümünü biliyorlardı. Trenin içinde, dışında, bütün istasyonda, yolcuların, hamalların hepsinin yüzleri, aynı Başkan Kennedy'in Dallas'ta bir katilin kurşunu ile hayatına son verildiği o feci olayda gördüğü hayret ve kederi yansıtıyordu.

Pencereden kendini iterek uzaklaştığında Abrahams kaç tür keder olabileceğini bulmaya çalıştı. Halkın T.C.'nin Frankfurt'ta ölümüne gösterdiği tepki ile Kennedy'in Dallas'ta ölümü üzerine gösterdiği tepkinin hemen hemen aynı olduğundan emindi. Bu tepki, Franklin D. Roosevelt'in Warm Spring'de ölümü üzerine gösterilenden oldukça farklıydı. T.C. hemen hemen Kennedy kadar gençti, canlıydı. Birçok kişi T.C'yi baba gibi değil, daha çok, büyük ağabey gibi görmüşlerdi, çünkü hemen hemen üç yıl kadar baş yöneticüeri olduğundan, kendisine tümüyle bağlanmamışlardı. Ani ölümü çok sarsmıştı onları — dün bu, her yerde açıkça görülüyordu — ama sanki onları asıl sarsan başka şeydi, umut ve hırs dolu, yıkılmaz başarı ve güçle zırhlanmış gençlik ve kuvvet bu kadar çabuk ve kolayca dize getirilip mahvolabilirdi demek. Böylece kamu kederinin hayrete dönüştüğünü tahmin ediyordu Abrahams.

Roosevelt öldüğünde —Abrahams o günleri de gayet iyi hatırlıyordu— Başkan o kadar uzun süre halkın yaşantısının

ve deneylerinin bir parçası olmuştu ki onun kaybı, yalnızca hep başlarında hazır bulunan bir aile babasının kaybı olmamış, her insanın özel yaşantısından büyük bir parçayı alıp götürmüştü.

Tren hareket edip Chicago'dan ayrıldıklarında Nat ile Sue Abrahams, bu trajedinin sonuçları üzerinde konuşup, son çıkan gazete baskılarını yutmuş, sonunda Abrhams kendi işine koyulmuştu. Abrahams T.C.'ye oyunu verip onu desteklediği zaman ona karşı fazla sevgi beslememişti. Şimdi de kişisel yönden büyük bir kayıp duymuyordu. Emmich'in Washington'daki adamı ile yapacağı görüşme için hazırladığı notları gözden geçirirken bu görevi Mac Pherson'un da T.C. kadar başarıyla yürütebileceğini düşünüyordu. Ana prensiplerde bir yara açılmayacaktı.

Trende öğleden sonranın geri kalan kısa süresini çalışarak, uyuklayarak, okuyarak, çocuklardan, ufuktaki yeni görevden ve onun sonunda gerçekleştirebilecek düşlerden söz ederek geçirmişlerdi. Restorana gidip martinilerini içmiş, sonra yemek yemişlerdi. Abrahams Sue'yu kompartımana götürmüştü. Gittiklerinde yatakları hazırlanmıştı. Sue yorgun olduğunu, biraz okuyup erken uyuyacağını söylemişti.

Evrak çantası koltuğunda, Abrahams Emmich'in avukatlarının önerilerini gözden geçirip, değişiklikler, düzeltmeler yapmak üzere restorana dönmüştü. Akron'a geldiklerini farkettiği sırada saat 23.15'ti. Biraz yavaş gidiyorlardı demek. O sırada camdan şöyle bir dışarı baktığında, hamallardan, kondüktörlerden oluşmuş kalabalık bir topluluk dikkatini çekmişti. Dudaklarının heyecanla kıpırdanıp hepsinin el kol salladıklarını gittikçe artan bir merakla farketmişti.

Birkaç dakika sonra Capital Limited yeniden hareket edince buruşuk suratlı zenci barmen restorana dalıp haberi patlatmıştı. MacPherson da Frankfurt'ta ölmüştü. Senatör Douglass Dilman, bir zenci, o anda Amerika Birleşik Devletleri Başkanı olarak and içmişti. Doug Dilman.

Eski arkadaşı ve onun inanılmaz yükselişi karşısında duyduğu o müthiş heyecanı yatıştırması Nat Abrahams'm epey zamamnı almıştı. Gece yarısı dönmüştü kompartımanı.

Karanlıkta onu Sue'nin uykulu sesi karşılamış, iyi geceler dilemişti. Sue'nun yatağının kenarına oturmuş, duyduklarını

ona da anlatmıştı. Sue fırlayıp başucundaki mavi lambayı açmıştı. Abrahams onun sinirli olduğunu ve titrediğini farketmişti. Karısına bir uyku ilâcı vermişti. Sue'nun sesi ağırlaşmış, susana kadar hep bunu konuşmuşlardı. Sonra Abrahams tırmanıp üstteki yatağa uzanmış, ama uyumamıştı. Tren Pittsburg'dan ayrılana kadar, en aşağı bir saat kafası karmakarı-şık, uyanık kalmıştı.

İşte şimdi sabahın erken saatleriydi ve kendisi ülkenin başkentine gittikçe yaklaşmaktaydı. II. Dünya Savaşından beri arkadaşı olan, yakından tanıdığı tek zenci adamın en yük-sek göreve gelmesi ile bir gecede altüst olan, değişen başken-te. Dilman'ın kendisinin Washington'a geleceğine ne kadar sevindiğini bildiren mektubunu daha geçen hafta almıştı. Mektupta, Abrahams'm bu ziyareti süresince birbirlerini sık sık görmeleri yolunda ısrar etmişti. Dilman buluşmaları şere-fine bir akşam yemeğinin tarihini bile saptamıştı. Abrahams bu tarihin hâlâ geçerli olup olmayacağını, olursa bile arkada-şının nasıl davranacağını düşündü.

İçini çekerek daha fazla tahminler yürütmekten vazgeçti. Hızlı hızlı yürüyüp, ağır kapıları açarak vagon restorana gir-di. Pittsburg gazetelerine dalmış birkaç beyaz yolcu dışında burası kondüktörlerin toplantı salonu görünümündeydi. Zen-ci garsonların da aralarında olduğu en aşağı yarım düzine kondüktör, vagonun en gerisinde toplaşmış, harıl harıl konu-şuyorlardı.

Prusyalı suratına yapışmış çerçevesiz gözlükleri üe kısa boylu şef garson fırladı. Abrahams'ı bir masaya buyur etti. Abrahams tekerleklerin raylar üzerindeki ritmine uyarak dans eden pırıl pırıl bardaklarla gümüş takımların bulunduğu ma-saya oturdu; şef garson listeyi ve sipariş fişi ile kalemi önü-ne koydu.

«Listeye ihtiyacım yok» dedi Abrahams.

Sipariş fişini alıp: yulaf lapası, tost ve çay yazdı. Sonra Sue için bir fiş doldurdu: greypfrut, tost ve kahve. Fişleri şe-fe uzattı.

«Kahveyi karım gelene kadar bekletin.» dedi.

«Bağıüstüne beyim.»

Abrahams uzak köşeyi başı ile gösterdi.

«Başkan Dilman'dan söz ediyorlar değil mi?»

«Ondan başka bir şey konuştukları yok. Bu olalı beri kendilerini işlerine veremiyorlar.» dedi şef. Abrahams'a doğru, eğilip: «İkinci bir peygamber indi sanki» diye fısıldadı.

«İnşallah öyledir.»

Şef garson birşey söyleyecekti, sonra caydı, başka bir söz etti. «Sizin bayım, hükümetle herhangi bir yoldan ilişkiniz var mı?»

«Allah korusun» dedi Abrahams. «Tüm vergi ödeyen zavallıları saymazsan, hayır.»

Şef garsonun çekilmeye pek niyeti yoktu «Bundan sonra, önümüzdeki aylarda tren yolcularımızın çoğunluğu zenciler olacak samyoruz, ne demek istediğimi anlarsınız.»

«Neden olsun?» dedi Abrahams sertçe. Sipariş fişini göstererek «Hemen çayımı getirir misiniz?» diye kesti sözü.

Şef garson aceleyle uzaklaşınca Abrahams, adamın aklına taktığı manzarayı gözünün önüne getirdi — yeni görevlerinin basma geçmek için vagonlar dolusu zencinin Washington'a akın edişleri gözünün önünde canlandı. Ortaya çıkan görüntü, en geniş anlamda bir karikatüdü ancak. Çünkü Dilman'ı iyi tanıdığı için bunu çok komik bulmuştu. Dilman'm kusurlarından biri, taraf tutuyor demesinler diye kendi ırkından değerli kişileri arka almayı, onlardan kaçmasıydı. Abrahams bunu her zaman hissetmişti. Dilman tüm insanların eşit yaratıldıklarına, eşit hak sahibi olmaları gerektiğine inanır, ancak içindeki korku, bu inançlarını yürürlüğe koymasına engel olurdu. Bunun yerine, sanki aksine, bir ayırım yapma eylemi gösteriyordu. Abrahams, bu kadar iyi huylu ve bu derece acı çeken bir adamı bu tür yargılamanın çok sert olduğunu biliyordu, ama gerçek buydu.

Düşünceleri 1945 yılının başlarına kaydı. Pentagon Binasındaki askerî yargıtay bölümünün harp divanı merkez kıtasına yüzbaşı olarak atanmıştı. O tarihlerde, onu teğmen Douglass Dilman'la aynı odaya vermişlerdi. Etrafı camekânla çevrili, zeytin yeşili hücrede. Abrahams Chicago üniversitesi hukuk fakültesine devam ettiği sürece birkaç zenci ile tanışmıştı ama hiç biri ile yakın bir dostluk kurmamıştı. Zencilerin çektikleri ıstırapları, sefil tarihleri ve Amerika'daki köleliklerine karşı duyduğu bilinçli nefret dışında, onlara karşı beslediği özel ve güçlü hisleri yoktu. Felfese profesörü olan ses-

siz, züğürt babası ile, hangi taşı kaldırsan altından Qıkan, sözünü esirgemeyen annesi, onu öylesine yetiştirmişlerdi ki, hiç bir ırksal önyargısı yoktu.

Gerçekte, diğer birçok entelektüel ve ilerici arkadaşlarının zencüere karşı duyduğu tolerans büe yoktu Abrahams'ında. Ona göre tolerans kelimesinin - anlamında bir nebze önyargı mevcuttu. — insan belirli kişüere iyi davranır, belirli kişilere eş muamele yapardı, ama onlara gösterilen bu hoşgörü, onların farklı oldukları anlamına geliyordu. Abrahams için zenciler açık siyah ya da koyu siyah renkli adamlardı, tıpkı beyazların duru beyaz ya da esmer oldukları gibi. Tüm insanlar birer insanogluydu, bazıları aptal, bazıları zeki, bazıları diğerlerinden sıkıcı, bazıları diğerlerinden cazip, bazıları iyiden çok kötü, bazıları kötüden çok iyi. İster beyaz, ister siyah, ya da çukulata rengi veya sarı olsun, insan insandı. Abrahams orduya bu düşünce içinde girmiş ve değişmemişti.

Zenci bir subayla aynı odada kapatılmalarında garip olan yan, Dilman'm, rütbelerinin gerektirdiğinden fazla utangaç ve saygılı oluşu ve Abrahams'm Dilman'a karşı duyduğu kuşku-ydu. Bu, Dilman'la ilgili kendi duygularından üeri gelmiyordu. Kuşkusuz, Dilman'm kendi rengi ve Abrahams'm beyazlığına karşı duyduğu alınganlıktı. Ancak, bir metre aralıkla oturup aynı davaya kendilerini verdikleri ve aynı baskılar altında çalıştıkları için Dilman'm savunması yavaş yavaş düşmüştü.

Yakınlıkları ortak askerî hukuk dili ile başlamış, sonunda entelektüel eşit insanların ortak konuşmasına dönmüştü. Yalnızca beraber çalışmamış, Pentagon kafeteryasında her gün birlikte yemek yiyip, nehire açılan girişten birlikte çıkıp, aynı motorla koğuşlarına gitmişlerdi. Birbirlerinin yaşantılarını öğrenmişlerdi. Dilman bu konuda her zaman biraz çekingen davranmıştı. Birbirlerinin hoşlanıp hoşlanmadıkları şeyleri, emellerini, zayıf taraflarını öğrenmişlerdi. İnsan, olarak birbirlerinden hoşlanır olmuşlar, beraberce Londra'ya, Paris'e, işgal altındaki Batı Almanya'ya tayin olmuşlar, dostlukları perçinlenmişti. Bu başarının nedeni, Dilman'm günün birinde Abrahams'ı beyaz bir adam ve bu yüzünden bir hasım olarak kabul etmemeye başlamasıydı.

Savaştan sonra her ikisi de Chicago'da görev yapmışlardı. Abrahams Loop'da,'Düman'sa South Side'da, Dilman'm

evli olduğunu bildiği halde Abrahams onun karısını savaş süresince görmemişti. Dilman'ın karısı kocası ile birlikte Washington'a gelmemişti. Abrahams kadınla Chicago'da üç kez karşılaşmıştı. Dilman'ı çok iyi tanıdığı için karısını Washington'a niye getirmediğini anlamıştı. Aldora Dilman, zenci atalardan gelmesine rağmen cildi açık renkti. Abrahams onun koyu renk kocasına karşı ters, haşın duygular beslediğim, kocasının renginden utandığını anlamıştı. Çok içtiğini de fark etmişti. Dilman Chicago'da on bir ay çalışıp işini doğrultuktan sonra aniden karısını alıp başka bir Orta Amerika eyaletinde bir kente göç etmişti.

Bundan sonraki yıllarda Abrahams sırf dostluk amacı ile fırsat buldukça Dilman'la buluşmuştu. Bu buluşmalarda,, ilk çekingenlikten sonra, Dilman onu hep dostça kucaklamıştı. Abrahams Dilman'm zenci kuruluşlar ve büyük işçi sendikaları hesabına çalıştığını anlamıştı. Dilman'm temsilciler meclisi için adaylığını koymaya razı olduğunu okuduğunda şaşmamış, kazanınca sevinçten uçmuştu. Abrahams davaları yüzünden sık sık Washington'a gitmek zorunda olduğu için eski arkadaşını daha sık görme olanağı bulmuştu.

Yaklaşık olarak bütün konuların kapsamına girdiği bu buluşmalarda Abrahams çok merak ettiği halde tek bir konudan kaçınması gerektiğini öğrenmişti. Aldora'mn, kongre üyesi kocası ile birlikte Washington'a gitmeyi reddettiğini sessizce anlamıştı. Aldora'nın Dilman'a birkaç yıl önce bir erkek evlât verdiğini dolambaçlı yollardan öğrendiğinde çok sevinmişti. Aldora kırk yaşında öldüğü zaman da nedense bu Abrahams'ı şaşırtmamıştı. Dilman'a başsağlığı sözleri etmemişti. Özel yaşantısının bu karanlık bölümünü Dilman'm tartışmaktan hoşlanmadığını her zaman bilmişti.

Onları yaşlandıran yıllar her ikisine de, ayrı yollardan, ülke çapında ün kazandırmıştı. Abrahams, azınlıkların hukukun ezilmelerini kapsamına alan davalarda başarılı savunmaları ile tanınmıştı. Dilman'm adı daha da geniş çapta duyulmuştu. Temsilciler Meclisindeki dört dönemi, Birleşik Amerika Senatosunda boşalan koltuğa atanması, senatoya seçilmesi ve sonunda Başkan yardımcısının bulunmadığı zamanlar için Senato Geçici Başkanlığına seçilmesi. Şimdi de bir ge-

BAŞKAN

ce içinde Dilman'm yaşıntısmdaki, Birleşik Amerika'nın yaşıntısmdaki, tarihindeki, bu inanılmaz yükseliş.

Restorandaki garsonun şaşkın bakışları ile Abrahams kendini topladı. Olayların gelişmesine dalgın dalgın başın sallarken adam onun, önüne koyduğu kahvaltıyı beğenmeyij başını salladığını sanmıştı.

«Hepsi tamam mı beyim?» diye doruyordu garson.

«Mükemmel, çok teşekkür ederim.»

Tost'unu soğutmamak için yulaf lapasını aceleyle yedi. Bir yandan yerken bir yandan da Doug Dilman'm sorununu aklından çıkarması gerektiği bilincine varmıştı. Şimdi üzerinde durması gereken konu, kendisini Washington'a getiren özel işi olmalıydı. Kırk dakikaya kadar Union İstasyonuna varacaklardı. Hemen bîr taksiye atlayıp Maccashusetts Bulvarı'na girecekler, Mayflower Oteline • doğru yol alacaklardı. Sue çocukları, annesini telefonla arayacak, valizleri açacaktı. Bu arada kendisi de Eagles Holding'in murahhas azası, Avery Emmich'in vekili Oliver'i arayıp, buluşmaları için randevu ayarlayacaktı. Bu toplantıların sonucu, gelecekteki yaşıntısı — vicdani yönünden tehlikeli olabilirdi.

Çatalı, bıçağı bırakıp evrak çantasını açtı, içinden Emmich'in hukuk danışmanları tarafından hazırlanan son teklifleri çekip çıkarttı. Bir yandan çayını yudumlarken, bir yandan tekliflerin üzerinden geçerken resmî hukuk dilinin nasıl da Emmich'in amirane kişiliğine bürünmüş olduğunu düşünüp kendi kendine gülümsedi. İnsan sanki şirket avukatlarının, hazırol vaziyette Emmich'in kesin emirlerini banttan dinleyip sonra bunları uygun bir dille ifade etmek için uğraştıklarını görür gibi oluyordu. Her paragraf Emmich'i yansıtıyordu. Dosdoğru bildiriler, bomba gibi emirler, milyonlar patronların sınırlı ve katı sözleri, (olabilir) — (uzlaşma) — (öneri) gibi kelimeleri hemen hemen unutmuş olan üstün kişilerin gücü. Tüm karşı koymaları dize getiren paramn o tılsımlı silahları ile donatılmış azametli kulelerinde Emmich'ler, kendilerine söylenen (hayır) kelimesini yeryüzünden kaldırmışlardı.

Avery Emmich'i yalnız bir kez görmüştü. Daha bir yıl geçmemişti üstünden. Konuşmaları, daha doğrusu Emmich'in konuşması kısa ve kesindi. Emmich birkaç kimya fabrika-

sının satın alınma işlemlerini tamamlamak için Chicago'ya gelmişti. Milyoner adam Abrahams'ı oteldeki dairesine çağırtmıştı. Emmich tarafından bile tanındığına hayret eden Abrahams, merak yüzünden gitmişti.

Bir Alman göçmenin oğlu olan Emmich altmış beşin üstünde, hazımsızlık çeken, dik bakışlı, bodur, tıknaz bir adamdı. Beraber oldukları yirmi dakika süresince bir hesap makiñası kadar ruhsuz ve yararlı olmuştu.

«Nasıl bir adam olduğunu görmek istedim.» demişti Emmich doğrudan doğruya .«Hanım evlâdı birine benzemiyorsun.»

«Avukatım» demişti Abrahams. «Çok çalışkan bir avukat.»

«Biliyorum. Son zamanlarda bazı davalarına dikkatimi çektiler. Hoşuma gitti.

«Hoşunuza mı gitti?»

«Şaşırmış gibisin» demişti Emmich.

«Galiba şaşırdım» diye karşılık vermişti Abrahams. «Sizin hakkınızda duyduklarıma, okuduklarıma bakarak Meksikalıları, zencileri, ufak kuruluşları savunmuş birinin, sizin gibi bir adamın hoşuna gitmesini düşünemezdim.»

«Delikanlı, kimi savunduğun bana vız gelir. Beni etkileyen, güç davaları üzerine alıp kazanmış olman. Beceri ve sertlik hoşuma gider. Yılda ne,kazanırsın?»

Abrahams söylemişti. Emmich kendine güvenle sırtmış,; Abrahams'ın gelirinin ne olacağını gösteren bir kâğıt uzatmıştı. Başka soru sormadan Abrahams'a niyetini açıklamıştı. Onun peşinde olduğunu söylemişti. Onun Washington'a çelmesini istiyordu. Eagles Holding'in (—pamuk üretimi— tekstil fabrikaları—kurutma tesisleri—pirinç ve bakır tesisleri — sigorta şirketleri — gemi şirketleri — başkentte bile çok geniş bir hukuk danışmanları şebekesine sahip olduğunu açıklamıştı. Ancak elindekilerle hiç bir zaman yetinmediğini, en iyisini istediğini, bunun için ne gerekirse ödemeye hazır olduğunu açık açık anlatmıştı.

Washington'un kendisi için sıkıntı olduğunu belirtmişti. r.C. gibi anlayışlı bir Başkan'm eli altındaki Hükümet bile

özel sektöre gitgide daha fazla burnunu sokmaya başlamıştı.. Emmich orada en iyi adamlarını, en iyi beyinleri, sesleri, hukuk açısından çıkarlarını gözetecek en iyi elemanları istiyordu.

Abrshams bütün bunları gittikçe artan bir hayretle izlemiş, ama hiç ilgi duymamıştı. Bu sözleri dinlerken bile kendisine ihtiyacı olan zavallı, perişan insanları, dev gibi güce sahip, daha kârlı bir iş uğruna terk edebileceğine ihtimal vermemişti. Dünyadaki tüm Emmich'ler özel sektörün —yararlı— olduğunu savunmuşlardı. Ancak özel şirketleri bağımsız ekonomik toplum anlamında değü, kendi çıkarları açısından yorumlardı ki o zaman —daha az yararlı— olduğu sonucu çıkıyordu ortaya. Abrahams bunun böyle olduğunu her zaman bilirdi. Yine hep bildiği gibi Emmich'ler rakiplerin, üreticilerin, çalışanların, hükümetin bile kendi anlamlarındaki egemenlik tarafından kontrol edilmesini isterlerdi.

Avery Emmich, Abrahams'm şirkete kaç mal olacağını dolar ve sent olarak açıkladığında, Abrahams başını sallamaya başlamıştı. Açıklanan toplam sayı onu şaşırtmıştı. Teklif edilen yıllık ücret onun deliler gibi çalıştığı son dört yılda kazandığından fazlaydı. Bunu düşününce kafasını sallamaktan vazgeçip dikkatle, ilgi ile dinlemeye koyulmuştu. Kendisinin sözünü etmediği koşulları Emmich'in önceden düşünmüş olmasına şaşmıştı. Kendisinden hukukçu olarak şirketi temsil etmesi isteniyordu, o kadar. Devlet ve yasalarla ilgili sorunlarda şirket adına konuşması ve şirketin işlerini ilgilendiren, gelişmeleri şirkete bildirip tavsiyede bulunması isteniyordu. Bir insan olarak bağımsızlığından hiç birşey kaybetmesi istenmiyordu. Eagles Holding, patronu olacaktı. Nat Abrahams şirketin memuru olacaktı. Beynini yıkamayacaklardı. Kendi öz kişisi olacaktı. Emmich kendisini istiyordu,

O zaman teklifin mahiyetini anlamıştı Abrahams. Her büyük şirkette göstermelik bir zenci gerektiği gibi yine göstermelik bir liberal gerekiyordu.

Emmich'in otel dairesine yaptığı ziyaret bunun başlangıcı olmuştu. Sue'nun teklife karşı duyduğu çılgınca heyecana, kendisinin de birden karşısına çıkan olanağın başını döndürmesine rağmen Abrahams belirli koşullara, bu büyük değişikliğin koşullarına takılmıştı. İşine tutkundu. Para için

işini bozmak, ailesini yerinden yurdundan etmek hiç hoşuna gitmiyordu. Ancak, önünde uzanan yılları garanti altına alacak, karışma ve çocuklarına güven sağlayacak olan da yalnızca paraydı. Merkezi Atlanta'da olan, kârdan başka amaç gütmeyen, insanları sosyal sigorta rakamları kabul eden bir yatırım şirketine kendini adamak istemiyordu. Ama gene de bu, kendisine sınırsız kişisel bağımsızlık vadeden bir şirketti.

Eagles Holding kendisini telefon ve mektup yağmuruna tutarken Abrahams kararsız kalmıştı. Karar vermesine gerek kalmaz umudu içinde cevaplarını geciktirmiş, müzakereleri elinden geldiğince zorlaştırmıştı. Yedi yıl şirkete bağlanmayı kabul etmemiş, üç yılda direnmışti. Emmich beş yıla inmişti. Abrahams direnmışti. Emmich üç yılı kabul etmişti. Abrahams daha fazla para, daha çok yan ödemeler, harcırahlar talep etmişti, hepsine boyun eğmişti Emmich. Sonunda Sue gereksiz yere bu işi sanki saldırgan bir canavarmış gibi görmeye çalıştığını söylemiş, o da karısının haklı olduğunu itiraf etmişti.

Sue ile aralarında ciddi görüşmeler geçmişti. Her ikisi de onun geçirdiği hastalıktan - söz etmekten, önce kaçınmış, sonunda gözönünde tutmak zorunda kalmışlardı. Aynı zamanda geçimlerini kendi kazancı üe sürdürmek zorunda olduklarını da gözönünde tutmaları gerekmişti. Kazancı dışında yalnızca hayat sigortası poliçeleri, hâlâ ipotekli bir evleri, pek az devlet tahvilleri vardı ellerinde. Malî gelecekleri bir hiçti. Hiç bir zaman çalışma hızını azaltacak, yani tekaütlüğün tadını çıkarabilecek, her ikisinin de istedikleri bîr çiftlik alabilecek düzeye gelemeyecekti.

İlk bir pazar sabahı Roger, David ve Deborah'yı da alıp arabalarına binmişler, Illinois yakınma gidip çiftliğe bir kez daha bakmışlardı. Güzelim kulübe, yeni boyanmış kırmızı ahırlar, makinalarm. hayvanların, çimenlerin, buğday ve mısır tarlalarının kokusu onları yeniden etkilemişti. Yolda eve dönerken çocuklar arkada mutluluk içinde uyuklarken Sue ile, böyle bir çiftlikte yaşantısının nasıl olabileceğini düşünmüşlerdi. Şirketteki işi elinde tutabilir, önemli davalarda haftada bir fikri sorulacak danışman olarak çalışabilirdi. Nihayet yazı yazmaya vakit bulabilirdi. İnandıklarını yazmaya, özel davalarından daha iyi sonuç verebilecek yazılar. Çiftliği yönete-

bilirdi, Açık havada kalır, daha sağlıklı olur, Sue'ya ve çocuklara daha fazla zaman akabilirdi. Hepsinden çok, yaşayabilirdi, İsterse bunları üç yılda elde edebilirdi.

Ertesi sabah Avery Emmich'e telefon edip bir anlaşnu hazırlamasını söylemişti. Bir ay içinde Washington'a gelip Gordon Gliverin kargısına oturup anlaşmayı son şekline so kaçağına söz vermişti. Sonra gidip Wheaton dışındaki çiftlik için opsiyon almıştı.

«Nat—»

Sue'sun sesini duyunca başını kaldırdı, onu karşısmdı oturur buldu.

«Nerelerdeydin?» diye soruyordu Sue «Binlerce mil uzak iardaydm.»

Gülümsedi —O kadar uzakta değil— diye düşündü: yalnızca üç yılda erişebileceğim bir uzaklıkta.

Sue greypfrutunu içerken, Abrahams garsona karısı için ısmarladığı kahveyi, tostı getirmesini hatırlattı, sonra Emmich'in tekliflerini evrak çantasına soktu.

«Buradaki garsonlar Dilman hakkında nasıl konuşuyorlar?» diye dolu ağızla sordu Sue,

«Anladığım kadarı ile memnunlar. Yani böyle bir şey? madem olacaktı, sırada kendilerinden biri bulunduğuna seviyorlar.»

«Hepsi değil» dedi Sue «Şimdi bizim kondüktörle konuşuyordum. Bir zencinin herhangi bir insan gibi başarı gösterebileceğini ortaya koyacak bir şans çıktığı için bütün arkadaşları sevinçüymüş. Ama bizim kondüktör o kadar sevinmediğini söylüyor çünkü kendisi düşünen bir adammış. İlersin düşünüp korkuyormuş. Bu ülkenin, yönetimim herhangi bir zenciye bırakmaya hazır olduğunu sanmıyor. Bu olay zencilere yanlış açıdan dikkati çekecek, daha çok ayırım ve kin yaratacak diyor. Nat, konuşurken yüzünü görmeliydin. Öyle—huzursuzdu ki!»

Abrahams'ın kendi huzursuzluğunu kabul edip açıklama arı için daha günün epk erken saatleriydi. Sue'ya ne cevap vereceğini düşünürken, onun yan taraftaki masaya oturmuş üzere olan üç kişiye bakmakta olduğunu gördü. Yaşlıca, halleri vakitleri yerinde olduğu gözükken bir çift ve karşılarının

•da, düz saçlı, düzgün tıraşlı, gıdğı sarkık, şişmanca, öu yön-
den orta yaşlı gözükene gene bir adam vardı.

Şişmanca genç adam bir 'yandan peçete ile gözlük camla-
rını silerken bir yandan yüksek sesle konuşuyordu. «İşte İra-
mın üzerine toplantıyı kesip televizyonun ..basma ilfüştSk»
diyordu. «Doğrusunu isterseniz, bizi endişelendiren Difanan⁵-
m yeterli olup olmadığı değildi, çünkü günümüzde fenam öne-
mi yok. Hükümet komite esasına göre yürütölüyor v* T.C/ECO
güçlü adamları var. Biz Başkan'm kontrol edilemeyeceğı alan-
lardan endişe ediyoruz. Bilirsiniz, atamalar, politik konuşma-
lar ve benzerleri. Bu adamlar, Dilman gibileri kastediyorum—
solcu, bundan kuşku yok. Size bunun delillerini gösiereMo-
rim. Şimdi bunlardan biri yetki sabisi olduğuna göre komü-
nistlere yüz verecektir. — beni yanlış anlama HaroM, Dilmaa
kızıl demek istemiyorum. Onlara kargı sempati besleyecektir.
Buraya sızıp kontrolü ele almalarına göz yumacak, yurt dı-
şında da onlara karşı yumuşak davranacaktır, ÂÎİR bunu ger-
çekleştirmesine izin vermeyeceğiz Harold— «hayır.»

Konuşmacı, arkadaşlarına bazı sırlar vermek vze te sesini
alçaltınca Abrahams başını çevirdi. Sue kendisine bakıyordu,
üzgün, ümitsiz. Onu yatıştırmaya fırsat bulamadan Bir çata-
lın bardağı vurulması duyuldu. Genç adam yarı yarıya arka-
ya dönmüş, bir yandan bardağı vuruyor, bir yandan garsonu
arıyordu. Uzun boylu sıska bir garson koşarak geldi.

«Zamanında geldin sayılır» diye alaylı bir eqŞta içinde!
bağırdı gene adam. «Ne biçim servis bu? Galiba bugün nepi-
niz Devleti yönetmekle meşgulsünüz?»

«Özür dilerim beyim» dedi garson. «Sipariş, HŞJIB doMıar-
manızı bekliyordum.»

«Aa— ne olur bize biraz izin verin, biz zavallı msanîam.
Yazı yazmayı bilmeyiz» dedi genç adam göz kırparak.

Garson bir saniye durdu, hiç ses çıkarmadı, soma yavaş-
ça arkasını döndü, sakın ve gururlu adımlarla kompartmıa-
r.m mutfagına doğru yürüdü.

Karşıda oturan üç Mşi hep birlikte gülüşüyorlardı jpa~
di. Sonra birbirlerine sokulup fısıldanmaya başladılar, Afera-
bams kazara bir kelimesini bile duymak istemiyordu. Çay
fincanını yakaladı, Sue ile göz göze gelmemek için fcajpsî önü-

ne eğdi. ayı bitirdi, pipo içme isteği duymadı, gazeteyi aldı eline.

«Nat—»

Abrahams zorla başını kaldırdı. Sue ağlamak üzereydi. s«Ben de bizim kondüktöre döndüm Nat, çok korkuyorum. Doug'nun arkadaşına çok ihtiyacı var.»

«Arkadaşları var» dedi Abrahams kısaca. «Washington'-da kimsenin bundan endişe etmediğinden eminim.»

Sue gazetenin katlanmış sayfasına bakıyordu. «Nat eğer sen haklıysan —ben— ben şu gazeteyi tersinden okumaya hazırım. Niye bir sürü muhafız koydular peşine?»

«Sevgüim üzölmeyi bırak. Bu her zamanki iş. Yeni bir Başkana iki misli gizli ajan tayin ederler. Şimdi abuk olalım da çıkalım buradan.» Güölümsemeye alıştı. «Sen kocana bak, Douglass Diiman'a da bırak gizli ajanlar baksın.»

•

Tabanca kılıfım omuzundan göğsünün etrafına tutturarak askıyı ilikledikten sonra Otto Beggs koyu renk, yıpranmış ceketini sırtına geçirdi. Cüzdanımı çıkardı, içindeki gizli ajan nişanının gümüş yıldızına, uğur getirsin diye baş parmağını sürdü, cüzdanı kapattı, ceketinin iç cebine koydu.

Açlıktan iinin kazındığını hissediyordu ama kahvaltı için Gertrude ve çocuklara katılmaya hazır değildi henüz. Bu sabah olağanüstü bir gurur duyuyordu içinde. Hasımları ile karşılaşıp bu pek seyrek duyulabilecek duyguyu kaybetme riskine girmeden, yalnız başına birkaç dakika daha tadını çıkarmak istiyordu.

Bir melodi tutturdu, mırıldanarak dağınık yatak odasında dolaşıp ortalığı toparladı. Sonra yazı masasının üzerinde duran, kapaklarında yaldızlı harflerle kendi ismi yazılı üç not defterini düzettti. Son yirmidört saatlik çalışmaları gözönüne alırsa kendini bu derece formda hissetmesi garipti.

Dün sekiz saat yerine on bir saat çalışmıştı. Patronu Beyaz Saray Gizli Servis Şefi Lou Agajanian onu uykudan uyardırıp, hastalanan bir gece nöbetçisi ajamın yerini alması için daha erken gelmesini söylemişti. Arkadan, Başkan ve Meclis Başkanının ölümü üzerine muhabirlerin ve Hükümet görev-

İllerinden yarısının, Batı Kanat'a üşüşmeleri sonucu bir patırtıdır gitmişti. Lou Agajanian'dan başka Gizli Servis Şefi Hugo Gaynor da her yerde bitmiş, öfkeden kimseye soluk aldırmamış, ortalığı daha beter karıştırmıştı.

Asap bozucu bir havaydı. Bütün bunlardan sonra evinde, dinlenebileceği yerde, Gertrude akrabalarını ısrarla eve davet etmişti. Bunların içinde Gertrude'un o Allanın cezası ağabeyi Austin, karısı ve veledleri de vardı. Ev tımarhaneye dönmüştü. Gece yarısı cıvaımda sigara almayı bahane ederek canını sokağa atmış, bir blok ilerdeki Walk Inn'de bîr iki bira yuvarlamak için yürümeye başlamıştı, ama sokak başının çılgına dönmüş sarhoş zencilerle tıkanmış olduğunu görüp eve dönmüş, çaresiz televizyonun basma geçip sabahın üçüne kadar oturmuştu.

Televizyonu kapamadan önce son bir ilginç haber çalınmıştı kulağına. Güvenilir bir kaynaktan verilmişti. Beggs tan-yeri ağarana dek bu haberi düşünmüş, gözüne uyku girmemişti. Haberin ilğine yanı, Frankfurt'ta çöken sarayın T.C. ve MacPherson'dan başka iki gizli ajanın da ölümüne yol açtığıydı. Beggs her ikisini de çok yakından tanıyordu. Biri Agajanian'm yardımcısı, Beyaz Saray Gizli Servis İkinci Şefi Gene Sonenberg'di. Öteki, Beyaz Saray özel ajanı Les Mc'Cune, bu kadrodaki elli ajan içinde Beggs'in üzerinde olan tek ajandı.

Yatakta sırtüstü yatarken bu feci olayın kendisine sağladığı olanağı düşünmüş, bâzı basit toplama çıkarma işferiûeri yapmıştı. Çıkarma yaparken, Sonnenberg'i görevinden alıp Agajanian'm yardımcılığına, McCune'u da, sıra onda olduğu için, bu boşalan göreve getirmişti. İkisi de yoktu şimdi. Toplama işleminde de, kendi isminin yanma bir artı işareti koymuştu. Sıra ondaydı. Terfi edip, Sonnenberg'in yerine, Beyaz Saray ikinci şefliğine getirecek adam oydu. Bu terfi daha yükseklerini de mümkün kılacaktı. İnsan bir kez ayakta emir almayı bırakıp, oturduğu yerde emir vermeye başladı mı dünya onundu artık. Bundan sonra günün birinde Beyaz Saray Gizli Servis Şefi, arkadan Gizli Sends Şef Muavini, arkadan Gizli Servis İkinci Şefi, sonunda Maliye BaSannğı emrinde Gizli Servis Şefi olabilirdi. Atılacak ilk büyük adımın arkasından merdivenin üst basamaklarına atlamak dahs kolay

olacaktı. Bol zamanı da vardı. Daha kırk beşine gelmemişti. Son aylarda, bu yaştan sonra artık yükselmesine imkân olmadığına ima eder olmuştu Gertrude, o da inanmaya başlamıştı ama şimdi, göz açıp'kayıyana kadar gençleşmişti yeniden. Oregon eyaletinin Corvalis kentinde yürümeğe başladığı, Seul ve Kore'de devam ettiği dümdüz ve engebesiz yolda yürüyordu şimdi yeniden.

Dün gece yatağında dönüp dururken bu yoldan ne zaman, nerede ve nasıl çıktığını ya da çıkıp çıkmadığını merak etmişti. Kısa yolculuğunu yeniden yaşamaya çalışmıştı. Son yıllarda bunu o kadar çok düşünür olmuştu ki sanki bunu geçmişten bir anı değü de hep içinde yaşadığı bir olaylar dizisi gibi düşünür olmuştu.

Oregon Devlet Üniversitesindeyken sırtı yere gelmeyen bir gençti. Atletik yarışmaya katılmıştı. Masum, bebek gibi yüzü ve ufak başı dışında herşey mükemmeldi. Güçlüydü, dayanıklıydı. Kilosuna göre şaşılacak kadar çevik ve süratliydi. Hemen oybirliği ile okulun takımına asil oyuncu olarak seçilmiş, son sınıfa kadar takımda kalmıştı. Son sınıfta Rose Bowle'da kazandıkları oyunda özellikle dikkati çekmiş ve Associated Press'in All-American takımına alınmıştı. Popüler olmuştu. Kızlar, gözüne girmek için yarış ediyorlardı birbirleriyle. Bunlardan biri de Gertrude'du. Gertrude güzel değildi, ama alımlı ve zekiye. Ev ödevlerine yardım ederek şükranlarını, öpmesine, okşamasına izin verip, daha ileri gitmesine engel olarak saygısını kazanmıştı Beggs'in. Okulu bitirdiği zaman artık hep, beraber çıkar olmuşlardı.

Bahriye tümenine teğmen • olarak alınıp Kore'ye hareket etmeden önce Gertrude ile evlenmiş, Yellowetone National Park'da üç günlük balayı yapmışlardı. Güney Kore'ye vardığında savaş havası football günlerini hatırlatmıştı, korkusuzdu. Gereksiz bir riske atıldığı vakit üst subayı «korku nedir bilmeyecek kadar aptal» diye bağırduğunda, Beggs gururlanmıştı. Noel'den birkaç gün önce soğuk, buzlu bir gecede gerçek bir kahraman olmuştu. Kore'de bulunduğu on birinci aydı. Hagaru-ri dışında karla kaplı bir fundalık içindelerdi. Dört yaralı bahriyeli, düşman işgali altındaki bölgede mahsur kalmışlardı. Çinlilerin mermi yağmuru durmadığı için tıbbî ekipler onlara ulaşamıyordu. Beggs öne fırlamış, düşe

halka kızıl Çinlilerin çoğunu Öldürüp, dört yaralı arkadaşını tek başına kurtarmıştı. Bu hareketinden dolayı Amerika'nın en büyük askerî -ödülünü, Kongrenin şeref madalyasını almıştı.

Madalyayı Otto Beggs'in göğsüne Beyaz Saray Oval ofisinde Başkan Eisenhower takmıştı. Sütunlar dolusu fotoğrafları ve olayı anlatan öyküleri basını doldurmuştu. Gertrude'un armağanlarından biri, bu gazete kupürlerini yapıştırması için aldığı ilk not defteriydi. Bol maaşlı bir sürü iş teklifi almış, en iyisini seçmiş, bırakmış başka birini seçmiş, sonra üçüncüyü, dördüncüyü, en sonunda hepsini bırakmıştı. Oregon ve Kore'den sonra teklif edÜen işler çok yavan ve tatsız geliyordu. Tehlike, uğraşı arıyordu. Gertrude'un deyi-mi ile —gazete kupürlerini— arıyordu.

Uyanık düşlerinde Beyaz Saray'da Başkan Eisenhower. - in şeref madalyasını taktığı o büyük anın özlemim çekiyordu. İşsizdi arna üzülmüyordu. Gertrude para biriktirmişti. Arkadaşlarına «kendime göre iş arıyorum» diyordu. Derken bir öğle üzeri, berber koltuğunda oturmuş, bir dergi karıştırırken tam aradığını bulmuştu. Dergide Beyaz Saray polislerinden birinin Başkan Truman'a iki Porto Riko'iu tarafından yapılan suikast teşebbüsü sırasında, Blair House önünde vurularak öldüğü yazılıydı. Süahlı bir çatışma sırasında Beyaz Saray'ın çevik ve kahraman polisi üe gizli servis ajanları Başkan'ın hayatını kurtarmışlardı. Bunun altında, gizli servise bağlı Beyaz Saray polisinin rolü anlatılmış, Başkan McKinley'in öldürülmesinden bu yana, ilk sorumluluğu Başkan'ı korumak haline gelen gizli servisin tarihi ve cesur serüvenleri sıralanmıştı.

Cesarete prim veren, hareket, facia vadeden bu güç rastlanırlar işin heyecanı içinde Otto Beggs gizli servis şefine, Maliye Bakanlığına yazılar yazarak geçmişini anlatmış, büyük ilgisini açıklamış ve Beyaz Saray ajanlığı gibi özel bir görev için başvurmuştu.

Bundan sonrası çabuk ilerlemişti. Beggs yazdıklarını doğrulaması için çağırılmıştı. Büyük bir hevesle Birleşik Amerika Sivil Servis testinden geçmişti. Bu, gizli servisin, dört saat süren yazılı bir dikkat ve hafıza testi ile tam bir fiziksel kontroldü. Beggs tüm engelleri aşıp Gizli Servise atanmıştı.

Başlangıç maaşı olarak yılda 5.000.— dolar vermişler, tecrübesi arttıkça bunun yavaş yavaş 10.000'e, üst kademe amiri olursa yılda 16.000 dolara çıkacağını garanti etmişlerdi.

Gertrude, bu işten kazancının para olmadığını hatırlatıp durdukça Beggs bu paranın kendüeri için yeterinden fazla olduğuna değinmişti. Karısına,, yeniden ülke hizmetinde olacağını, bunun tüm paraca fedakârlıklara bedel olduğunu anlatmıştı. Üstelik yılların artıracığı prestijin kendisini politik bir kişi yapabileceğini, o zaman eline geçecek paranın geleceklerini güven altına almaya yeterli olabileceğini anlatmıştı. Eğlenmesi için kendisine para veriliyormuş gibi hissettiğini karışma söylememişti.

Kuşkusuz Otto Beggs için başlangıç çetin olmuştu. Gizli Servis'in VWashington'daki özel yetiştirme okuluna devam ettiği sürece hevesi daha da artmıştı. En modern silahları kullanması gösterilmişti. Judo, ilk yardım, ateş altında savaşma, paraşütle atlama, güreş, psikoloji kursları görmüştü. Atomik, biyolojik ve kimyasal savaş surları konusunda ön bilgiler verilmişti. Tekel eğitim sona erdiğinde gizli serviste en çok hangi görevle ilgilendiği sorulmuştu. Açık kalbliydi. Yeni gelenin Beyaz Saray'da seçkin bir göreve alınması düşünülmezdi. İşe başlayanları iki yıl sahtekârların, hilekârların peşinde koşturur, onları yakalatırlardı. Genelek buydu. Gene de geçmişinin hemen Beyaz Saray kadrosunu istemesine yeterli olacağını düşünmüştü. Adi suçluların peşinden koşmak hiç ilgilendirmiyordu onu. Yalnızca ülkenin en yüksek memurunu korumaktı arzusu. Bu sözleri söyledikten sonra inançla beklemişti. Cevap, Maliye Bakanı'nın kendisinden gelmişti. Otto Beggs Beyaz Saray kadrosu üyeliğine alınmıştı. Şaşır-mamıştı. Eski şeref madalyasının bu işde bir rolü olduğunu biliyordu.

İlk yıl biraz düş kırıklığı olmakla beraber, fena sayılmazdı. Beyaz Saray Doğu kanadının ikinci katındaki amirlerinin onu hemen Başkanın dizinin dibine vermelerini ummuştu. Oysa, önce Doğu, sonra Güney, sonra da Batı kanadında giriş kapılarındaki muhafız kulübelerine, polislerin yanına verilmişti. Başkan Kennedy'nin kızını ve oğlunu, Başkan Lyndon Johnson'un iki kızını koruma görevi verildiği zaman yeniden ümitlenmişti.

Bu görevi sırasında, cesaretlenip, dünyayı toz pembe görmeye başlamış, bir ev satın almayı kafasına koymuştu. Hemen gidip aşağı Connecticut Bulvarında ufak, rahat, iki katlı bir ev almıştı. Yaptığı alışverişten övünmüştü. Ama Gertrude endişesini gizlememişti. Civar komşular hâlâ kibar, orta halli insanlar olmasa rağmen hızla yayılmakta olan aşağı tabaka zenci mahallesinden ancak birkaç blok uzaklıktaydı ev. Beggs endişelenmemişti. Zencilerin kendi yerlerinde kalacaklarından emindi. Onların civarını istilâ etmeye kalkarlarsa evi kârla satabilirdi. O zamana kadar terfi edecek, maaşı artacaktı. Kendilerine Washington'un daha pahalı çevrelerinde bir yer alabilirlerdi. Gertrude ikna olmamıştı. Ona göre zenci istilâsı yakındı, kocasının terfii uzak.

Her zaman olduğu gibi, Gertrude'un iki tezi de doğru çıkmıştı. Zenci istilâsı yavaş yavaş başlamış, sonra hızlanmış ve çoğalmıştı. Hükümette parlak mevki ve görev sahibi beyazlar, kâr şansı görüp evlerini satarak başka yerlere göçmüşlerdi. Beggs'in geceleri dolaşmaya bayıldığı civar sokakları kısa zamanda üçte bir, birkaç yıl sonra üçte iki zenciler doldurmaya başlamıştı. Beggs sık sık uğradığı, birkaç çeşit oyun makinaları bulunan Walk Inn meyhanesi de renk değiştirmeye başlamıştı. İlk zamanlar Beggs akşamları bira içmek için oraya uğrar, beyaz komşuların arasına katılırdı. Kendi düzeyinde adamlardı. Beggs'in önemli görevine saygı duyarlar, onunla oyun makinalarında yarışmalara girişirlerdi. Yavaş yavaş dostları birer birer yok olmaya başlamıştı. Gertrude siyah derili yabancı adamlar kalmıştı, kendisi ile hiç bir ortak yanı bulunmayan adamlar.

Gertrude'un git gide artan isyanlarına zaman zaman boyun eğip karısını almış, Silver Spring ve Bethesda gibi semtlerde emlakçilere satılık yerler sormaya gitmişlerdi. Bunu, oğulları Ogden ve Otis'i düşünerek yapmıştı. Onların daha iyi koşullar altında okumalarını düşünmüştü. Ama yeni yapılar çok pahalıydı. Düş kırıklığı ile sonuçlanan bu her araştırmanın ardından Beggs üzgün, terfiinin çok yakın olduğunu, kısa zamanda taşınacaklarını vaat etmişti.

Şaşılacak şeydi ama bir türlü terfi çıkmıyordu. Beyaz Saray ve binanın oturduğu arazi üzerinde Otto Beggs bir görevden ötekine aktarılıyordu ama bunların hiç biri sonuç ve-

recek türden değüdi. Diğer ajanlar Başkanın Oval ofisinin çevresini sarıyor, büyük adamların yanmasında yürüyor, onlarla birlikte gezilere çıkıyorlardı. Beggs çember dışındaki her günlük görevine çakılıp kalmıştı. T.C. seçüdiğinde yenden ümide kapılmıştı. Beyaz Saray'da her değişiklik, görevlerde bir değişiklik şansı vaadederci. Ve, değişiklik olmuştu. Genellikle T.C, ile görüşmek isteyen basın üyeleri ve konukların doldurduğu Batı Kanattaki bekleme salonuna verilmişti. ÜziilmemişU. Ünlü gazetecilerden hoşlanırdı. Önemli yazuarifida arasım ondan söz eder, ya da onun bir iki sözünü eklerlerdi. Ama Gertrude bir türlü rahat bırakmamıştı.

Bir gün, nöbete girmeden önce Gizli Servis Şefi Hugo Gaynor'a gitmişti. Meşe kaplama duvarlı, kırmızı hah döşeli kabıı odasında beklemiş ve utana sıkıla görüşmeyi sürdürmüştü. Gayuor sabırsız ve kaçamak cevaplar vermiş, gelecek sefer terfi konusunda onu aklında tutacağını vaadetmişti. Beggs asan bozukluğu içinde Batı Kanatta gizli servis bürosuna gidip, kendi amiri Lou Agajanian'ı aramıştı. O da elinden geleni yapacağına söz vermişti. Kısa bir süre sonra bodrum katındaki kantinde yemek yerken, birkaç ajan arkadaşının fısıldattıklarını duymuştu. Onun duyacak kadar yakınlarında olduğunu farketmemişlerdi. Birbirlerini ve orada bulunmayan meslektaşlarını eleştiriyorlardı. Beggs kendi ismini duyar gibi olmuştu. «Yük beygiri», «çok zeki değil», «geçmişinde yaşıyor» gibi sözler çalınmıştı kulağına. Kendisini kaydettiklerinden emin değildi ve öyle düşünmeyi tercih etmişti. Duyduklarını Gertrude'a anlatmamıştı. Karısı artık sırdaş olamayacak kadar zıt gitmeye başlamıştı onunla. Ama bira tüketimi bir bardaktan üç bardağa çıkan birkaç akşam. Walk Inn'de oturup bunu düşünmüştü.

İşini sevmesine karşUık giderek daha fazla düş kırıklığına uğradığını düşünmüştü. Başından beri bu işin, korkusuz bir insanın ateş altında kendisini göstermesi için sorumluluk, tehlike, büyük macera ve sayısız fırsatlar vaadettiğini hesaplamıştı. Oysa alelade bir işten farklı çıkmamıştı. Bir tezgâhtar ya da memur olarak kalsaydı da ancak bu kadar tehlike ile yüzyüze gelebilirdi. Belki düş kırıklığı, her günkü monoton nöbetleri, kendisini durgunlaştırmıştı. Belki hep aynı iş onu daha az canlı, daha az hevesli, daha az sert ve daha

az saldırgan yapmıştı. Belki Gaynor ve Agajanian görmüşlerdi bunu. Ve Başkan'a en yakın altı üe on arası değişen ajandan biri olarak ona güvenmeyeceklerini sanmışlardı. Ya da amirliğe yükselmeğe hak kazanmadığı kanısındalardı. Bilemiyordu.

Ama Gertrude'un son zamanlarda gizli servisten ayrılıp, sözde başarılı ağabeyi Austin ile birlikte emlakçilik yapması yolunda ısrar etmesine rağmen, bu değişikliği göze alamıyordu. Simsar olarak para kazanabilirdi, ancak böyle bir iş şöhretin mezarı olurdu. Ajan olarak dikkati çekmeyi, ün yapmayı her zaman ümit edebüirdi. Ayrıca, her günkü işinde ne olursa olsun, yaşantının ortasında, her zaman, her şeyin olması mümkün bir yerde kalabilirdi. Günlerden bir gün, George Murdock adında önemsiz bir gazeteci kendisi ile röportaj yapmıştı. Büyük gazeteciler ne derse desin Murdock o kadar da önemsiz değildi. Üç eyaleti kapsayan sendikasının tam on iki gazetesi vardı. Yarısı haftalık gazeteydi ama olsun. Ona ajanlıktaki neleri sevip neleri sevmediğini sormuştu. Cevabı hatırlamıyordu, yalnız George röportajına şu cümleleri geçirmişti: «Bana göre gizli servis bir çok güvenlik görevlerinden farklı değildir. Ama bunu yalnızca bir görev olarak düşünmüyorum. Eğer öyle düşünseydim bana teklif edüen yüksek ücretli yönetmenlik pozisyonlarını tercih edip, işimi çoktan bırakırdım. Bu yalnızca görev yapmak değildir. Bir ajan olarak herkese gerçek bir hizmette bulunduğunu hisseder insan. Olaylar insana göz açtırmayacak kadar çoktur. Bir gün diğerine benzemez, insanı sıkan ne program vardır ne de aynılık. Belki halkın düşündüğü kadar şatafatlı değildir, ama her dakikası gerginlik, baskı yüklüdür. Hata kabul etmez. Eğitilmemiz, anî olaylar karşısındaki davranışımızdır en önemli olan. Anî bir olaya karşı tetikte olmalıdır. Sonuç olarak da sıkılacak zamanımız yoktur.» Ohio'nun Sandusky Register dergisinde çıkan bu röportajın bir kupürünü ona vermişti George Murdock. Başkan, Gaynor ya da Agajanian gibi ünlü Mışuerden hiç birinin bu yazıyı görmediğini tahmin etmişti. Ama kendisi görmüştü. Üçüncü defterinin yedinci sayfasına yapıştırmıştı.

Dün gece şafak söküp uykuya dalana kadar hep bunlar geçmişti kafasından. Şimdi giyinik, kahvaltıya hazır. Nö-

betine bir saati vardı. Defterlerinin önünde hareketsiz duruyordu. En üsttekini açtı, yedinci sayfayı çevirdi. İşte oradaydı. Murdock'un yazdıklarını yeni baştan okudu. Doğru hatırlamıştı. Kelimesi kelimesine aynıydı.

«Otto!» Merdivenin başında Gertrude bağıırıyordu. «Otto, okula gitmeden çocukları görmek istiyor musun, istemiyor musun?»

«Geliyorum!» diye neşeyle bağırdı. Kendini iyi hissediyordu. Bir an önce işine gitmek için sabırsızlanıyordu. Bugün •Batı Kanadadaki salon tımarhaneye dönecekti. Dün gece Başkanla beraber Frankfurt'ta ölen Sonnenberg ve McCune'ia ilgili sorular soracaklardı ona. Ne söylemesi gerektiğini düşünmeliydi. İşe yarayacak cevaplar ,hazırlamahydı. Konuşamayacak kadar meşgul da olabilirdi. Agajanian ya da Gaynor'un kendisini beklediklerini biliyordu.

Uçar adımlarla yatak odasından çıktı, merdivenlerden aşağı indi. Oregon ve Kore'de olduğu kadar seri ve uçarı adımlarla. Şimdi o günlere göre kilosu daha fazla, belki yüzü çektiği çilelerden biraz daha kırışık ve sarkıktı ama yine güçlü ve hızlı olduğu için gurur duyuyordu. Hımbıllığın zerresi yoktu üzerinde.

Neşe içinde yemek odasına girdi. Gertrude her sabahki dağınık kılığında, on yaşındaki Ogden ve sekiz yaşındaki Otis'e tabaklardaki yiyecekleri temizletmeye uğraşıyordu. Kendisi için ayrılmış gözlemeyi yemek için yerine otururken Gertrude'un bir zamanlar ince olan yüzünün ve narin vücudunun değiştiğine dikkat etti. Son zamanlarda bunu farketmeye başlamıştı. Burnunun ve ağzının çevresinde keskin hatlar çıkmıştı ortaya. Benekli sabahlığının altında vücudunun kalıplaştığı göze çarpıyordu. Ne karısının ne de oğullarının bir günaydın bile demedikleri de dikkatini çekti. Bu kez neşesini gölgeleyecek hiç bir saygısızlığa izin vermeyecekti.

«Peki, Gerte, bugünkü kötü haber ne bakalım?» dedi gülümseyerek.

Son zamanlarda karısının saldırılarını eşelemek için kullandığı bu biçim lâf atmanın onu ne tür sinirlendirdiğini unutmuş gibiydi sanki.

Gertrude hışımla döndü. Bakışları makineli tüfek gibi ürktüydü.

«Hangi uğursuz saatte uyudun gece?»

«Bilmem, ikide ya da üçte» Gözlemesini bıçağı ile böldü, üzerine tatlı döktü. «Televizyon ekranından gözlerimi ayırmadım. Ne geceydi be.»

«Ağabeyim buradayken uzun süre gözlerini oradan ayırabildin ama. Her halde o korkunç bara gittin.»

«Sigara almaya gittim.» Gözlemeden bir parça kesti, ağzına attı, yumuşak ve soğuk oluşu hoşuna gitti. «Sonra da biraz dolaştım. Şu Frankfurt işi beni bayağı şaşırtmıştı.»

«Austin'e ne diyeceğimi şaşırdım. Bütün istediği sana yardım etmek. Benim ağabeyim de olsa buna mecbur değü.»

«Takdir ediyorum.» dedi Beggs gülümseyerek. Oğullarına baktı. «Ogden — Otis —• hani aldığınız terbiye? Bir merhaba bile yok mu?» İkisinin de saman sarısı başları eğilip doğruldu «Merhaba Baba... merhaba.»

Çocukları için bir tahta parçasından farklı olmadığını düşündü. Gertrude babalarına karşı çocukların beyinlerini yıkamayı başarmıştı. Birkaç yıl önce tepesine binerlerdi, sarılır, okşar Oregon football sahasından, Kore'de savaş alanında kahramanlık öyküleri anlatması için yalvarırlardı. Beyaz Saray'daki görevinin tehlikelerinden söz etsin diye bayırlardı. Hayrandılar babalarına. Yalnız Gertrude'un gidecek artan ve onların yanında her günkü açık ithamları çocukların gözünde geçmiş kahramanlık ve otorite yerini, bugünkü başarısızlık sembolüne bırakmıştı.

Oğullarım kaybetmemeye kararlıydı. «Eee çocuklar, bugün okulda ügünç bir gün olmalı. Yeni bir Başkan ha?»

Gertrude'un kavgacı sesi baba ile oğulları arasma biçimsiz bir perde çekti.

«Sanki iyi bir habermiş gibi konuşuyorsun. Zenci bir Başkanın var. Oğulların da çoğunluğu zenci olan bir okulda okuyor. İkisi de yaralanacaklarından, tekmeleneceklerinden korkuyorlar.»

«Niye bu kadar kötüye alıyorsun?» diye sordu Beggs. «Niye her şeyin kötü olması gerek?»

«Kötü, kötü de ondan» dedi Gertrude buruşuk kâğıt peçetesini masanın üzerine atarak. «Sahiden kötü bir haber duymak istiyor musun? Söyleyeyim. Az önce sütçüden duydum. Shearer'lar taşıyorlar buradan. Evlerini satılığa çı-

karmışlar. Bize söylemek zahmetinde hile bulunmamışlar. Sütçüden aldım haberi.»

Beggs'in kaşları hayretten birer yaya döndü. Sehearer'ler eski komşularından, dostlarından kendileri üe birlikte mahallede kalan en son aileydi. En az haftada iki gün bir arada olurlardı.

Gertrude sürdürüyordu konuşmasını, «Başvurduğu yeni göreve alınmış olmalı. Eh, hiç değilse birazcık kafaları çalışıyor. Sen görmeden bile onlar yeteri kadar gördüler görecekle-rini. Şimdi ben oğlanları düşünüyorum, özellikle şimdi başka bir şey düşündüğüm yok.»

«Ben de onları düşünüyorum» dedi Beggs öfkeyle. Kendini kontrol etmek için sustu, sonra devam etti. «Burada bir değişiklik olacak, burada. Televizyonda duymadın mı, ya da gazetede okumadın mı?»

«Neyi, neyi okumadım mı?»

«Sonnenberg ve McCune Frankfurt'ta Başkan'la aynı odalardı. Onlar da öldüler. Bu, Beyaz Saray'da Agajanian'm yardımcılığı boşaldı demektir, ve sırada ben varım. Sağlam bir terfi demektir.»

«Haa, şu melele» dedi Gertrude bıkkınlıkla. «Daha önce de duydum bu sözleri. İş alacaksın diyen bir anlaşma mı var elinde?»

«Sıra bende Gertri. Şef Gaynor sıranın bende olduğunu biliyor. Ayrıca düşünüyorum da — «kurnaz hissetti kendini, eski günlerdeki gibi güveniyordu yine kendine» bana kalırsa bu mahalleden bir yere taşınmayışımız lehimize iş görecektir. İstedğin açıdan yorumla ama Başkan bir zenci, Gaynor'un politikacılığını da bilirim, Başkan Dilman'm gözüne girmeye bakacak. Gaynor nerede oturduğumuzu biliyor. Bu hiç bir ayrımcı yanımla olmadığım gösterir, hatta zencilerden hoşlandığımı, onlarla iyi geçindiğimi gösterir. Gaynor terfiimin Dilman'm hoşuna gideceğini düşünecek.»

«Dilman kuşkusuz senin varlığından bile habersiz» dedi Gertrude. «Şu geçen yılları düşünecek olursak Gaynor'un da haberi olduğundan kuşku var.» Oğlanların önünde sarfettiği sözler Beggs'i öfkeden çılgına döndürmüştü ama cevap vermesine fırsat kalmadan Gertrude ayağa fırladı. Ogden ve Otis'i kapıya doğru sürdü, ceketlerini giydirdi «Haydi yürü-

yün bakalım» dedi. «Kavşaklara dikkat edin, bir patırtı çıkar-
sa idareye bildirin.»

Otis kapıdan çıkmıştı, büyüğü, Ogden geride kaldı. «Ba-
ba, Austin amcanın oğlu dün gece bir Başkan öldüğünde okul-
lar tatil olur demişti. İnşallah olur.»

«Beyaz Saray'a gidince çaresine bakarım.» dedi Beggs
gururla.

«Ah,» diye kıkırdadı Ogden. «Yaşadık o zaman.»

Beggs heyecandan kızarıp bağırdı. «Başkanın sekreterin-
den o pulları alabilirsem, o zaman...» geç kalmıştı. Büyük
oğlu gitmişti bile.

Bozuldu, Gertrude'un odaya dönmesini bekledi. Gertrude
yüzüne düşen saçları çekti, sabahlığının düğmelerini ilikledi,
başım yukarı kaldırıp kocasına bakmaya başladı. Alnındaki
ve ağzının etrafındaki gergin, meydan okuyan saldırı çizgile-
ri kaybolmuştu. Konuştuğu zaman sesi suçlamadan çok yal-
varma tonunda çıkıyordu.

«Otto, o terfiin senin için ne demek olduğunu biliyorum.
Umarım—umarım gerçekleşir, senin yönünden.» Sustu, son-
ra devam etti. «Gizli Servis'in, bütün o işlerin, heyecanların,,
gazete kupürleri yapıştırdığın defterlerin senin için ne anlam
taşıdığını biliyorum. Ama hayatta daha önemli şeyler var
Otto. Terfi etsen bile—»

«Edeceğim!» dedi öfkeyle.

«Peki edeceksin. Ama o zaman bile oğullarımız için ki-
bar ve uygun bir çevrede daha iyi bir eve para yatırabilme-
miz için ödünç almamız, biriktirmemiz gerekecek.»

«Ayarlarız, önemli olan bu.»

Birkaç adım yaklaştı. «Niçin hem kendin hem bizim için
bu işi bu kadar zorlaştırıyorsun Otto? Epeydir — galiba bir
yılı geçti, Austin, Chevy Chase'e seni ortak yapmak istedi.
3u bir enişteye hayır yapmak değil ki. Burnundan soluyor
para kazanmak için. İşini büyütmek istiyor. Ne kadar—ne ka-
dar büyük başarılar sağlasa da sana saygısı var. Seninki gibi
bir geçmişli olan birinin, işi için mutlak bir değer olacağını her
saman söylüyor.»

«Onun sadakasına ihtiyacım yok, kimseninkine yok —
hele onun.»

Gertrude yalvanyordu: «Otto, sadaka falan yok ortada. Çalışacaksın. Altı ay önce daha uysaldın. Onun için sana o kitapları ödünç vermesini söyledim Austin'e. Simsarlar kurulu sınavları için çalışsın diye. Belki ancak bir kez açtın kapaklarını. O günden beri yazıhanenin gözünde küfleniyor.'Bu işi başarabilecek kadar zekâsin. Bak isteyince bütün testleri verip ne kadar çabuk gizli servise girdin. Çok kısa bir süre içinde lisanslı bir simsar olabüürsün. Austin'in işini üç misli büyütürsün.»

«Ne yaparak? Rüzgârın üfürdüğü evlerde, katlarda çiftleri dolaştırıp, manzarayı, yeni tamamlanmış su, elektrik tesisatlarını, yatak odalarını göstererek mi? Benim sürdüğüm hayattan sonra hayat mı bu? Dinle Gertie, benimle birlik ol, bırak bildiğim yoldan gideyim, sana söz veriyorum—»

Oturma odasındaki telefon çalmaya balşaymca merakla sustu.

«Ben bakarım» dedi Gertrude. «Herhalde Mae Schearer—»

Gertrude gitmişti. Karısı döndüğünde Beggs yağurdunu yemeye koyulmuştu.

«Otto, Beyaz Saray'dan şef Gaynor arıyor.» Beggs ayağa fırladı, birden yüzüne kan hücum etti, şakakları atmaya başladı. «Biliyordum, biliyordum. Söyle geliyor. Yukarki telefondan konuşacağım.»

Başarısını yalnız başına tatmak istiyordu. Yemek odasından fırladı, gıcırdayan merdivenleri ikişer ikişer atlayıp çıktı. Telefonu yaakladığımda soluğu kesilir gibiydi.

«Alo... açtım Gertrude... alo?»

Gertrude'un kapadığını duydu, uzaktan bir sekreterin sesi beklemesini söyledi, arkadan Gaynor'un sert sesi duyuldu, bu sabah öyle güzel geliyordu ki bu ses!

«Beggs? Ben şef Gaynor.»

«Günaydın şef. Nöbete gelmek için çıkıyordum ben de. Çıkmadan yakaladığınıza sevindim. Sonnenberg'le McCune'a çok üzıldüm.»

«Olur, olur bunlar.» dedi Gaynor sabırsızca. «Keşke Başkan'ı kurtarmak için bir şeylej yapabilselerdi. Neyse o geçti şimdi. Bir göreviniz var ve bugün her zamankinden daha güç. Beggs, buralarda bazı değişiklikler yapmak zorundayız onun için aradım seni—»

Kalbi duracaktı neredeyse «Evet, kuşkusuz.»

«Muhafızları çoğalttık, üç vardiyada bazı değişiklikler yaptık. Senin sabahtan öğleye kadar nöbette olduğunu biliyorum. Ama şimdilik öğleden akşama kadarki nöbete koyuyorum seni. Şimdi gelmen gerekmiyor. Saat dörtte gelirsın, geceyarısı bir'e kadar kalırsın.»

Kalbinin atışları daha da arttı. «Değişiklik — değişikliklerden söz ettiniz şef. Hepsi bu kadar mı? Yani, sadece saatler mi?»

«Aslında değil, iyi ki hatırlattın. Bir dakika, galiba öbür telefon çalıyor, hayır değümiş. Evet, üzerine yeni bir görev alacaksın. Lou Agajanian'm dediğine göre zencilerle aran iyiymiş.»

«Doğru şef» dedi çabucak. «Burada, yıllardır onların, aramızda yaşıyorum. En iyi dostlarımdan bazıları—»

«Mükemmel» diye sözünü kesti Gaynor. «Seni Başkan Dilman'ı koruyacak on iki özel muhafızdan biri olarak görevlendiriyoruz. Ne dersin?»

Şaşkın şaşkın şef Gaynor'un devam etmesini bekledi, sonra başka bir şey söylemediğini farkettil. «Ben — ben anlamadım şef. Başkan'ı korumamı mı istiyorsunuz? Yeni görevim bu mu?»

«Agajanian bana senin hep bunu arzuladığını söyledi.»

Beggs fena halde bozulmuştu. «Şef» dedi. «Bu benim dört. aış yıl önce istediğim bir görevdi. Ama o sırada köprülerin dünden çok sular geçti. Şimdi McCune öldüğüne göre ben— ben yükseldim. Sonnenberg'den de bir amirlik boşaldığını biliyorum. Şimdi sıranın, yani Lou'ya yardımcı sırasının ben—»

«O açıklık dolduruldu bile Beggs.» dedi şef kısaca. «Bir saat önce özel ajan Roscoe Prentiss'i teklif ettim, Maliye Bakanı da onayladı.»

«Prentiss mi?» Beggs şefinin yüzüne bağırmamak için kendini zor tutuyordu. «O benden dört yıl sonra hizmete giril O, listenin taa aşağılarında. Benim—»

«Bir dakika Beggs, ağır ol. Ortada olmayan birtakım rütbelere uyduruyorsun. Hizmette bulunma süresi diye bir şey yok yönetmelikte. Terfileri gözönüne alırken bu da bir—bir

faktör kuşkusuz. Ama genellikle uygun adamı, uygun görev, uygun zamanda getirmek açısından ele alırız.»

Beggs haklı bir öfkeyle tirtir titriyordu. «Prentiss kim oluyor? Bende Olmayan nesi var onun?» Sonra hatırladı, biliyordu. «Söylemeyin, anlıyorum. Zenci o. Bir zenci olduğu için amirliğe yükseltildi.»

Birkaç saniye telefonda ölü bir sessizlik oldu, sonra şef Gaynor'un sesi biraz daha yumuşak çıktı. «Beggs, ben bu faktörün esas rolü oynadığını söyleyecek durumda değilim. Ben—» sesi alçaldı, eşit insanların birbirine güven veren konuşma tonuna dönüştü, «Bunu sana iki makul insan olarak anlatıyorum— benim yerimde olsan ne yapardın? Bir gece içinde olağanüstü bir durumla karşı karşıya geldik, zenci bir Başkanımız oldu. Altı gizli servis amirinden birinin onun kendi ırkından olması doğru değil mi? Ben bunu yapmasaydın!, fark gözetiyoruz diye düşünecek, servis'e karşı haşın davranacaktı belki.»

«Bunu Başkan Dilman mı istedi?»

«Hayır—hayır henüz haberi bile yok. Yalnız şu zamanda böyle bir şeyin uygun olacağını düşündük.»

«Allah kahretsin, şef doğru değil bu, ne dersen de. Ben şimdi beyazım diye bana karşı fark gözetilmesi oluyor. Lâ-yık olduğum yerden beni alakoyuyor. Hoşlanmadım bundan.»

«Beggs, anlayışlı olmamız gereken bir zamandayız. Senin düş kırıklığını anlıyorum. Aslında seni daha iyi, her zaman istediğin bir göreve veriyoruz. Birleşik Amerika Başkam'nın burnunun dibinde bir görev. Sonra, Dou da seninle konuşacak ya, maaşında da bir artış olacak. Gelecek için de seni aklımızda tutacağız. Kendi adamlarımızı kollarız Beggs. Şimdi sen sakın ol, saat dörtte Lou'ya geldiğini bildir. Görüşmek üzere.»

Otto Beggs kayıtsızca telefonu kapadı. Hayat yine tükürmüştü yüzüne. Yenildiğini biliyordu. Kapıya kaydı gözleri, Gertrude'la yüzyüze gelmek istemiyordu.

Yatak odasının penceresine sürüklenerek gitti, kalabalık sokağa baktı. Bir sürü insan vardı aşağıda, çoğu zenciydi. Şu güne kadar onlara karşı davranışları, öfke ile tolerans arası bir şeydi. Şimdi hepsine karşı kinliydi. Başkan'a, hak etmediği halde Başkan olan adama, zenci olduğu için yağ yapmak

istemişti şefi. Bu yüzden de Otto Beggs'e omuz vurup, tek meziyeti renginin siyah oluşu olan bir meslektaşına yer açmışlardı. En kötüsü de, önüne bir kaç kuruş fazla para atıp, zenci bir politikacının hayatını koruması için kendi hayatını tehlikeye atmasını istemişlerdi.

Bu işteki haksızlık midesini bulandırdı. Bir savaş kahramanı olan o, ülkesi uğruna neredeyse hayatını kaybedecek, o hanım evlâdı herifler geri cephelerde güven içinde kumar oynar, Koreli kızlarla fıkırdaşırken, onları korumak pahasına neredeyse vurulup öldürülecekti. Başkan Eisenhower'den şeref madalyası alan kendisinin, tüm savaş kayıtları yalnızca Pentagon'da defter tutmaktan öte gitmeyen siyah bir Başkan'ın emrine ve kuyruğuna verilmesi! Hey AÜahım dünya nereye gidiyordu?

Gertrude'la yüzyüze gelmeye hazırды artık. Odadan çıktı, merdivenlerden aşağı indi. Gertrude oradaydı. Sabahlığının püskülü ile oynuyor, gözlerini kırpmaksızın kocasının aşağı inişini seyrediyordu. Beggs yanaklarının kızardığını hissetti. Karısının bildiğini, ama oralı olmadığını anladı.

Bakışlarını karısına dikti. Gertrude'un ağzından tek bir kelime çıkmadı. Beggs, «Nöbet saatim değişti» dedi/ «Saat lörde kadar işe gitmeyeceğim. Boş vaktim var. Değerlendirmek istiyorum. O simsarlık kitapları hangi cehennemde?»

Gertrude yutkundu, çabucak başını salladı. «Şim—şimdi bulurum Otto. Hemen getiririm.»

Daha kolay ve çabuk yürüyebilmek için sabahlığının eteklerini kaldırdı, acele merdivenlerden yukarı çıktı. İlk kez karısından memnundu. İlk kez karısı başka soru sormayacak kadar saygılı davranmıştı.

Öğleden sonra geç saatlerdi. Edna Foster Başkan'ın Oval Ofisi'ne bitişik bürosunda, masasının başındaydı. Elleri kucığında kenetlenmiş, gri elektrikli yazı makinasından birkaç dakika önce çıkardığı kısa mektubu okumakta olan George Murdock'u seyrediyordu.

Bakışlarını nişanlısından ayırmadı. George, parmaklarını

sarı saçları arasında dolaştırıyor, sivilceli soluk yanaklarını ve çenesini kaşıyordu. Edna'ya aitti bu adam.

Bakışları elindeki kâğıttan Edna'ya yöneldiğinde ufak, yarı şeffaf gözleri daha da küçülmüştü.

«Hayır Edna, bunu gösterme ona.»

Dilman'a yazdığı iki paragrafık istifa mektubunu George'dan geri aldı. «Bütün personelin bunu yapması bekleniyor.» dedi.

«Flannery bize Dilman'm kimseyi değiştirmediğini söyledi, Kabine'yi de aynen tuttuğuna ilişkin bir bildiri yayınlanacak.»

«George, imkânsız bu. T.C. için çalıştıktan sonra onunla nasıl çalışabilirim?»

Murdock'un gözleri daha da ufaldı. «Sebep bu mu Edna?»

«Bilmiyorum.» dedi Edna çabucak. «Onun Senato binasında kendi sekreteri var. Zenci bir kız. Onu anlar. Benim — benim için çok zor olacak.»

George Murdock başını salladı. «Doğru olmaz Edna, Bu işi sen biliyorsun. O kız bilmiyor. Adama biraz zaman bırak. Kendisini henüz tanıımıyorsun bile. Onunla daha konuşmadın bile.»

«Saatlerdir Kabine salonunda. Tanısam da —»

Sustu, dinledi. Kabine salonundan koridora doğru ayak sesleri duydu. «Toplantı dağıldı George. Gitsen iyi olur. Buraya gelebilir. Seni burada bulması hoş olmaz.»

George Murdock ayağa kalktı, koridora doğru yürüdü. «Edna, ayrılmadan önce iyi düşün. Ona yardım edebilirsin. Senin şimdi işinde kalman ikimiz için de iyi olur. Akşam görüşürüz.»

Elinde istifa mektubuyla kalakaldı Edna. Mektubu bir kez daha okudu. George'un kendisinden daha akıllı olduğunu biliyordu, onun için sözlerini dinlerdi hep. Ama bu kez yanıyordu George, çünkü Edna'nın içindeki keşmekeşi göremiyordu. Konuşacak, anlatacak zamanı da olmamıştı.

Koridorda uzaklaşan ayak sesleri duydu. Sonra Oval Ofis'e doğru sessiz adımları izleyen sert adımlar çalındı kulağına. Altmıncı hissi Başkan Dilman'm ilk görev gününde ilk kez masasına doğru yürüdüğünü söylüyordu. Kuşkusuz gizli ajanlar da onu izlemekteydiler.

Emin olmak *istedi*.

Yavaşça kendi odası ile Oval Ofis'i ayıran kaim kapıya gitti. Parmaklarının ucunda doğrulup sağ gözünü gözetleme deliğine dayadı.

Eşyalar dışında Oval Ofis boştu.

Koridora açılan kapının önünde birden bir gizli ajan be-rirdi. Zinciri açan ajan Beggs'di. Ardından Başkan Dilman oda-va girdi. Peşinde kimse yoktu.

Edna Foster büyülenmiş gibi seyrediyordu. Douglass Dil-man ürkek ürkek odanın ortasına geldi. Öylece kaldı. Ne tara-fa döneceğini ne yapacağını bilmiyor gibiydi. Tıpkı doğru ad-rese geldiğinden emin olmayan birine benziyordu. Geniş siyah cehresinde şaşkınlık vardı. Kocaman burun deliklerinden bi-rini ovuşturdu, yavaşça olduğu yerde döndü, masanın arkasın-daki pencerelere, Amerikan bayrağına ve Başkanlık flamasına bakındı. Sonra masaya baktı.

Edna onun gelmesini beklemeden hemen girmeliydi.

Kapıdan çekilip istifa mektubunu katladı, Başkan için ha-zırladığı âcil telefon haberlerini ve mesajlarını topladı. Mektubu, mesaj listesini ve steno defterini alıp, Başkan'm bürosu-nun kapısını elleri titreyerek açtı, içeri girdi.

«İyi — iyi günler Sayın Başkan.»

«Miss Foster, nasılsınız? Ben de şimdi nerede olduğunu-zu soracaktım.»

«Telefonların, mesajların ardı arası kesümedi. Bazıları önemli olabilir. Toplantıdayken girmek istemedim. İlk — ilk gün —»

Mesaj defterini sol avcımından çekip Dilman'a uzattı. «Ke-limesi kelimesine daktiloya çektim. Bir şey yazdırmak isterse-niz—» Her zamanki gibi masanın yanındaki koltuğa doğru yürüdü, Düman'da hiç hareket yoktu. Durdu, bekledi.

Dilman'ın bakışları masaya takılmıştı. Sonra kanapelerin üzerine kaydı. Kanapelerin birini gösterdi. «Orası daha rahat hence.»

Edna başını salladı. Sonra yapması gereken bir hareket hatırladı. Çabucak gidip gül bahçesine açılan pencereleri açtı, bir gizli ajana el salladı, pencereyi yeniden kapadı. Koridora açılan kapıya yürüdü.

Dilman, «Ne yapıyorsunuz?» diye sordu. -

Edna şaşırды, «Rahatsız edilmemeniz için kapıyı kapatıyorum.»

Dilman endişesini gizlemedi. «Hayır, o kapıyı açık bırakın.»

«Bana — bana hep böyle yapmam —- kapıları kapamam emredildi. Yazdıracağınız şey gizli — özel olabilir —»

«Kapıyı açık bırakın.» dedi Dilman.

Dilman'm sertliği Edna'yı şaşırtmıştı. «Peki yalnız —»

«Size —en iyisi açıklayayım.» dedi Dilman. «Sizinle açık konuşabileceğime inanıyorum.» Durakladı, gözlerini pabuçlarına dikmişti. «Bir zamanlar Başkan Eisenhower Beyaz Saray'a yönetici olarak bir zenciye, Frederick Morrow'u almıştı. Morrow'a Beyaz Saray çevresinden bir sekreter gerekmişti. Hepsi özel olarak yetiştirilmiş beyaz kızlardı. Görevi hiç biri kabul etmedi. Morrow'un deyimiyle hiç biri zenci bir patronun emrinde çalışma sorumluluğunu istememişti. Sonunda Morrow Beyaz Saray'daki bürosunda yalnız basma kalakalmıştı. Akşama doğru beyaz bir kız utana sıkıla gözükmüştü kapıda. Morrow'un sıkıntıda olduğunu biliyordu. Bu işe gönüllü olmadığı takdirde vicdanının rahat edemeyeceğini söylemişti. Yalnız içeri girdiğinde kapıyı açık bırakmış, oturmak istememişti.» Dilman durakladı. «Bunu hiç unutmam.» dedi. Senatoda olduğum zamanlar içeri beyaz bir sekreter ya da bir hanım ziyaretçi girdiği zaman kapıyı hep açık bıraktım. Galiba, galiba aynı duyguyu Beyaz Saray'a beraberimde getirdim. Alınganlığımı bağışlayın Miss Foster, şimdi hiç değüse anladınız.»

Edna sarsılmıştı, neredeyse hıçkırıkla hıçkırıkla ağlayacaktı. Dilman başını kaldırıp baktığında sesini kontrol etmeye çalıştı ama titriyordu. «Başkan'ın kapısı kapalı olmalıdır.» dedi Koridor kapısına yürüdü, sıkıca kapattı, Dilman'm yüzüne bakmadan gidip yuvarlak kanapeye oturdu.

Dilman masanın başında ayakta duruyordu. Elinde tuttuğu mesaj listesine aldırmadan, «Governor Talley'nin dediğine göre Beyaz Saray personeline, hepsine, görevlerinde kalması yolunda bir bildiri vermem gerekiyormuş. Doğru mu?»

«Evet Sayın Başkan.»

«Sizden başlayacağım Miss Foster. Kalacak mısınız?»

O konuşurken Edna istifa mektubunu steno defterinden

ayırmıştı. Şimdi mektubu eteğinin cebine kaydırıldı. «Evet Sayın Başkan.» dedi. «Benim için şereftir. Teşekkür ederim.»

«Ben teşekkür ederim.» dedi Dilman yorgun bir gülümseyle. «O zaman Birleşik Amerika Başkanı olarak atadığım ilk kişi sizsiniz. Diğerleri ile sonra meşgul olacağım.»

Edna, steno defteri açık, elinde ucu açılmış bir kalemle hazır bekliyordu.

Mesaj listesine bakmamıştı henüz Dilman. Gözleri şöminenin üzerindeki tabloya takılmıştı.

«Miss Foster, Harry Truman FDR öldükten sonra ne demişti hatırlar mısınız? Sanki ay, yıldızlar, gezegenler- üzerime çöktü gibi hissediyorum demişti. Hiç kimsenin yüklenmediği korkunç bir sorumluluk yüklendim. Dua etme alışkanlığınız varsa benim için dua edin demişti gazetecilere. Öte yandan Lyndon Johnson. Onun Andrew hava alanına Başkan Kennedy'nin tabutu ile birlikte gelip, mikrofona yürüdüğünü hatırlar mısınız? Elimden geleni yapacağım. Yapabileceğim ancak bu. Yardımlarınızı rica ediyorum, sizin ve Tanrı'nım' demişti. İşte Miss Foster, benim de duygularım bunlar.»

Edna sesini ayarlamaya çalıştı. «Bunu herkesin anladığı kanısındayım Sayın Başkan.»

«Acaba?» Boş boş baktı Edna'mn yüzüne. «Acaba?» diye tekrarladı.

«Sizin için dua edecekler ve — ve size yardımcı olmaya çalışacaklar. Biliyorum bunu yapacaklarını, tıpkı Harry Truman'a, tıpkı Lyndon Johnson'a yaptıkları gibi.»

Dilman'm bakışları Edna'ya takıldı kaldı. «Şimdi başka... onlar zenci değildi.» dedi. Sonra hemen gülümsedi. «Kuşkusuz kimsenin yardımı olmasa da Tanrı her zaman yardım eder. Ne de olsa 'O' zenci mi, beyaz mı bilmiyoruz.»

Sonra koltuğuna oturdu. Başlamaya hazırdı artık.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Douglass Dilman, kurşun geçmez Beyaz Saray makam otomobilinin arka koltuğuna gömülmüştü. Bu sabahın erken saatinde, son bir haftadır her sabah duyduğu duygu vardı içinde. Evinden hapisane hücrelerine aktarılan bir tutuklu.

Önde motosikletli-polis, kırmızı ışıldakları parlaya parlaya ilerliyordu. Otomobünün iki yanında daha çok gürültü çıkaran motosikletler ilerliyorlardı. Arkadan gelen ve geri kalan muhafızları taşıyan otomobünün ince perdeden canavar düdüğü duyuluyordu.

Lüks arabanın içinde özgürlük yok gibiydi. Öndeki şoför ve onun yanında oturan adam gizli servisin Beyaz Saray kadrosundan iki ajandı. Arkada, Dilman'dan bir kol boyu uzaklıkta Beggs portatif koltukta yanlamasına oturuyordu. Aslında hiç birinin gözü onun üzerinde değildi. Şoför dosdoğru öne bakıyordu. Onun yanındaki ajan geçtikleri on altıncı caddenin sağ tarafına düşen manzarayı seyre koyulmuştu. Beggs'se sol tarafta geçen yayaları ve binaları gözlüyordu.

Şoförün yanındaki elektrikli pencerenin açıklığından giren rüzgâra karşı kahverengi fötr şapkasını başına iyice bastırdı. Dalgın dalgın etrafına bakındı. Bu yollardan sık sık geçmişti. Yalnızca kendine ait yıllardı onlar. Öldüğüne, yaşadığına kimsenin aldırmadığı yıllar. Birkaç dakika içinde otomobil onu buralardan uzaklaştırıp yönetim binasının Güney Kapısına götürecekti.

Bu önemli, kaçınılmaz günü Dilman korku içinde beklemişti. Taşınma günüydü. İşte gelip çatmıştı.

Dün gece, sıkıntılı saatler boyu, uzun süredir kullandığı birkaç parça eşyasını karton kutulara, sandıklara yerleştirmişti. Hizmetçisi Crystal, Senatodaki sekreteri Diane Filler, Rose Spinger ve iki asker toplaşp yardım etmişlerdi. Beyaz Saray'dan kimsenin gelip yardım etmesini istememişti. Rahip

Spinger ya da Wanda Gibson'm da yardımlarım kabul etmemişti. Yeni rolü gereğince Spinger'e artık bir dost değü, Amerika'nın en önde gelen zenci örgütünün lideri olarak bakması gerektiğini düşünüyordu. Wanda'ya gelince, onun varlığı kendisi ile ilişkisi yönünden gizli ajanların merakım uyandırabilirdi. Her gece uyumadan önce Wanda ile telefonla konuşmasına rağmen Başkanlığa başlayalı beri onu hiç görmemişti. Wanda hiç sitem etmemişti. Zayıf taraflarını bildiği için onun kederini paylaşmaya çalışmıştı.

Pencereden, on altıncı caddeden ayrıldıklarını gördü. Birden korku kapladı içini. Korkusunu eleştirmeye çalıştı. Bu, yalnızca mütevazı, kimse tarafından bilinmeyen evinin güvenliğini terkedip, bir yıl beş ay geçirmek üzere yabancı, müze gibi, sık sık herkesin gözünün önüne serilen Beyaz Saray'a taşındığı için değildi. Bu zaten yeteri kadar kötüydü. Ama daha da kötüsü, en kötüsü, hayatta tek sevdiği kadından giderek uzaklaştırılıyordu. Birkaç dakika sonra bir mezara gömülecekti. Burayı ne o ziyaret edebilirdi, ne de kendisi onu çağırmaya cesaret edebilirdi. Onun özgür bırakılmasını ne kadar beklerdi, ya da bekler miydi? Wanda'yi kaybedebilirdi. Kaybedecekti. O zaman yapayalnız kalacaktı, kötü bir dünyada tümüyle yalnız.

Bakışlarını pencereden çevirip yanmasında oturan asık suratlı ajana baktı. İsmi Beggs olduğunu hatırladı. Geçen hafta boyunca Oval Ofis'in kapısında nöbetteydi. Wanda'yı r onsuza dek yitirme korkusu içinde Beggs'i sorguya çekmeye i?rar verdi. Sır vermemeliydi ama neyin mümkün olabileceğinin de bilmeliydi:

«Aaa — Mr. Beggs. —»

Ajan başını çevirdi. «Buyrun Sayın Başkan?»

«Size bir şey sormak istiyorum.»

«Buyrun, emredin Sayın Başkan. Konuşurken bakımlarımı sokağa dikeceğim için bağışlayın. Görevimiz bu efendim.» Dikkatle dinliyordu, yalnız gözleri otomobilin penceresinin dışına, gri sabah ışığında geçişen görüntüdeydi.

«Gizli servisin görevlerini öğrenmeye zamanım olmadı — yalnız anladığım kadarıyla kadronuz beni her zaman korumak-görevli.»

«Evet efendim, 1901'den beri. 18. madde, Kot: Birleşik

Amerika, 3056. bölüm, 82 ve 83. Kongre tarafından onaylandı.» diye ezbere okudu Beggs. Sonra devam etti. «Maliye Bakanlığının onayına bağlı olarak Birleşik Amerika Gizli Servis: Başkan ve ailesini korumakla yükümlüdür.»

«Bunu anladım.» dedi Dilman gülümseyerek. «Bu hafta banyoya gitmem ve uyumam dışında sizin gözünüzden bir ss niye ayrılmadım. Hep *böyle* mi olması gerekiyor? Bazan yalnız başıma bazı — bazı arkadaşları görmeye gidemez miyim?:

Beggs başını salladı. «Korkarım hayır Sayın Başkan. Ya nınızda olmazsak sizi nasıl koruruz?»

«Diyelim ki gizli tutuyorum, ama bazı arkadaşları yalnız: görmekte ısrar ediyorum?»

«Kimi isterseniz yalnız görebilirsiniz Sayın Başkan, yalnız onların yanına kadar muhafızsız gidemezsiniz.»

«Emir veririm?»

Beggs Diiman'a döndü. Yüzünden şaşkınlığı okunuyordu «Veremezsiniz efendim — özür dülerim — yasa bu. Şef Gaynor tehlikeli gördüğü her tür davranıştan sizi koruması için yasaların verdiği yetkiye sahip. Biraz sıkıcı Sayın Başkan ancak dediğim gibi, yasa—»

Dilman çaresiz sustu. «Teşekkür ederim Mr. Beggs.» dedi, Bu konuşma onu daha da huzursuz etmişti. Bu koşullar altında gelecek günlerde buluşma olanakları kalmıyordu. Tümünü yalnız kalmak olan kendi koşulları altında göremezdi Wanda'yi. Ancak gizli servis ajanlarının koşulları altında gidip onu ziyaret edebilirdi. Dilman'm kanısına göre Wanda'nın arzulanı da buydu. O zaman, uzun süredir devam edegelen ilişkiler: herkes tarafından duyulacaktı.

«Biraz kalabalıklaşıyor.» diye seslendi şoför. «Beş dakika kalık yolumuz kaldı Sayın Başkan. Sirenleri çalarak gitsek, Mı sakıncası var mı?»

«Çalmasamz daha iyi olur.» dedi Dilman. «Acelelerimiz yok.»

Yüz yüze geleceği olaylara karşı hiç bir acelesi yoktu Wanda ile buluşmayı bir kenara bıraktı. Buna daha sonra bir çözüm yolu arayacaktı. Daha âcil sorunları düşünmeye çalıştı

Bütün gün yapacağı İşleri düşünmek, geride kalan yed gün boyunca biriken bıkkınlık ve huzursuzluğun bıraktığı gerginliği hatırlattı. Birleşik Amerika Başkanı olalı tam bir haifc

geçtiğine bir türlü inanamıyordu. Şimdi bu mekanik kapsül içinde Beyaz Saray'a doğru yol alırken bile kendini Başkan, gibi hissetmiyordu. Başkanların neler duyması gerektiğini de bilmiyordu ya. Belki de bu, kendisinden neler beklendiğini henüz bilmemesinden ileri geliyordu. Geçen haftaki gelişmeler onun kontroiunda değüdi. Sanki üstün bir gün tarafından yuvarlanıp doruğa erişmişti. Dilman seyirciydi. Böyle olduğu için Eaton ve Talley'e şükretmişti, çünkü kendi sesinin duyulması gereken zamanlarda her ikisi onun yerine konuşma nezaket ve inceliğini göstermişlerdi.

T.C.'nin cenaze törenini bütün açıklığıyla hatırladı. Belleği kaleidoskop gibiydi. Ama gözünün önüne gelenler diyapozitif camlardaki bulanık renkler gibi çabuk çabuk değişiyordu. Dallas hava alanı, Hava Kuvvetlerinin jeti Frankfurt'tan iniyor, T.C. ve McPherson'un tabutları indiriliyor, öğleden sonra, sırlı sıklam. Kabine üyeleri Kongre ve askeri liderlerle birlikte karşıyorlar. Ertesi sabah yas giysileri içinde Arizona'dan dönen T.C.'nin dul karısı Hesper'le karşılaşması. Hesperin bir kolunda oğlu, öbür kolunda Eaton. Beraberce Beyaz Saray Doğu Salonuna gidişleri, T.C.'nin bayrağa sarıh tabutu, çevresinde yanan mumlar, saygı nöbeti tutan askerler. Ertesi gün öğleyn Pennsylvania Bulvarı boyunca sıralanan binlerce insanın üzerine vuran güneş, kendisinin, T.C.'nin dul karısı, oğlu ve akrabalarının ardına yürüyüşü. Önde atların çektiği top arabasında T.C.'nin tabutu, arkada ağır ağır çalan trampetler. Yargıç ve diğer eski Başkanlarla yan yana Meclis binasındaki Kubbeli Salona doğru yürüyüşleri. Orada 21 pare top atışı, Denizcilik Badosu'nun BAŞKANA SELÂm marşı. Kısa bir ayın. Yeniden cenazeden bir görüntü, bu kez halkın gözünden uzak, aile kabristanı.

BeHeğinin kaleidoskopu sarıdan, karışık renklere dönüştü. Kabine Salonunu hatırladı. Törenden sonra bir yanında Eaton, öbür yanında Talley, tören boyunca kortejle birlikte yürüyen, kabristandaki törende bulunan bir sürü ulusun liderlerini, temsilcülerini kabul etmişlerdi.

«Sayın'Başkan,»

Beggs'ti seslenen, Dilman belleğinin kalekîoskopunu çabucak kapatıp sakladı, başım kaldırdı.

«Beyaz Saray'a geldik efendim.»

Gerçekten otomobil güney kapısında durmuştu. Kavisli otomobil yolu ile kapı arasında birkaç kişi toplanmıştı. İçlerinden üçünün pırl pırl kocaman fotoğraf makinaları göze çarpıyordu. Beggs arka kapıyı açmak üzere eğildiğinde üniformalı bir Beyaz Saray polisi ondan önce davranmıştı. Dışarı çıkmadan önce Duman sol tarafına, bir yıl beş aylık süre için kendisine ait olan görüntüye baktı. Bir an için korkusu dağıldı. Sonbahar yaprakları oraya buraya dökülmüş, yemyeşil bahçe sessiz bir kış görünümündeydi. Başkan Cleveland'm Japon ağaçlarının ortasında yuvarlak bir şadırvandan pırl pır su fışkırıyordu. Huş ağacı ve karağaçların gerisindeki Başkan'm özel bahçesi, Güney Bakanlık Bulvarı trafiğine karşı yüksek demir korkulukla çevrilmişti. Korkuluğun gerisinde beyaz mermerden koca Washington Anıtı göğe doğru yükseliyordu. Burada oturacak olandan beklenen yücelik, ruh sükûnunu delip geçti. Dilman'm yeniden korku doldu içine.

Beggs ve polisler otomobilin yanında pür dikkat bekliyorlardı. Onların inmesine yardım etmelerine izin vermeden otomobilden dışarı çıktı. Dışarda bekleyenlerin içinde yalnız Tim Flannery'yi tanıyordu.

Flannery, Dilman'm elini sıkmak için üeri fırladı. «Evinize hoş geldiniz Sayın Başkan.»

«Benim için pek hoş *bir* şey değil bu.» dedi Dilman çevresine bakarak.

«Biliyorum» diye karşılık verdi Flannery. Sonra hemen ciddileşti. «Sayın Başkan, basın kadromuzdan birkaç fotoğrafçı çağırdım, resimlerinizi çeksinler.» Arkasına döndü, «Hadi çocuklar» diye el etti.

Otomobil uzaklaştı. Dilman güney bahçesinde, Washington Anıtının önünde kalakaldı. Dimdik poz veriyordu. Fotoğrafçılar etrafını almış, çömele kalka makinalarına basıyorlardı. Gülümseyemiyordu bir türlü. Başını salladı, kapıya doğru yürüdü. Fotoğrafçılar yan yana yürüyüp daha fazla pozlar çekmeye uğraşıyorlardı. Beyaz Saray polisleri, gizli ajanlar, bahçıvanlar kendisine yol vermek için iki yana çekildiler. Tam yarı yola geldiğinde orta boylu bir zenci öne atıldı, beyaz kıvrıkcık saçları elbisesine uymuştu.

«Sayın Başkan» dedi «Ben eski Başkanın valesi Beecher.»

Dilman durdu, elini uzattı. Vale çabucak sıktı Başkanın

• elini.

«Sizi tekrar gördüğüme sevindim Beecher. Kongrenin buradaki resmi kabullerinden tanıyorum sizi.» durdu, sonra devam etti. «Planlarınızın ne olduğunu bilmiyorum, ama kalırsanız, yani benim emrimde çalışmak isterseniz memnun olurum.»

Valenin tatlı yüzünü ilk kez gülümseme kapladı. «Sağoiun .?aym Başkan. Güney kapısını işaret etti. «Beyaz Saray personelinin çoğu sizi karşılamak üzere diplomatik kabul salonunda tekliyorlar. Onlarla tanıştıktan sonra sizi ikinci kattaki dairenize götüreceğim.»

«Pekâlâ.»

Vale, kapıyı açmak için fırladı, Dilman içeri girdi. Kapıda bir an durakaldı. On sekizinci yüzyıldan kalma eşyalarla döşeli bu yuvarlak salonda en aşağı yüz kişi daire biçiminde sıralanmıştı. Beyaz ya da mavi üniformalı kadın hizmetkârların; çoğu önlüklüydü; 'bazılarının üzerinde günlük sekreter giysiden, ya da etek bluz vardı. Adamların kimi iş tutumları, kimi siyah kostüm, siyah kravatlıydı. Her yana dağılmışlardı. Kimi Başkan hanımlarının duvarlarda asılı yağlıboya tabloları, kimi altın yaldızlı tabakların bulunduğu vitrinlerin önünde duruyordu. Sarı yaldızlı mobilyaların araları, Niyagara şelâlesini, New York koyunu tasvir eden duvar panolarının önleri hep foluydu. «Bunlar Beyaz Saray gündüz kadrosunun bir bölümü» diye Dilman'ın kulağına fısıldadı vale.

Bütün gözler Dilman'ın üzerindeydi, meraklı gözler, eleştirici gözler. Dilman kabul salonunun ortasına gelinceye kadar oval halının üzerinde yavaş yavaş yürüdü.

Boğazını temizledi «Şimdi herbirinizle tek tek tanışıp ellerinizi sıkacak zamanım yok, ama bu davranışınız beni çok duygulandırdı. Bir şey yapmanızı rica ediyorum — uzun süreceğini sanmıyorum — kapıdan başlayarak teker teker rilerinizi kaldırıp bana isimlerinizi ve görevlerinizi söyleyin. Çok memnu olurum.»

Solda, vitrinli dolaba ve kapıya en yakın olanlara döndü. Herkes teker teker elini kaldırıp ismim ve Beyaz Saray'daki görevini söylemeye başladı. Kiminin eli korka korka kalkıyor, kimininki kendinden emin havalara fırlıyordu. Yoklama sırası odanın çevresinde sürüp gittikçe Dilman her biri-

nin kimliğim mırıldanarak tekrarlıyordu. Personelin çokluğuna şaşmıştı. Sarayda bakımı yapılacak 132 oda bulunduğunu okumuştı. Girişleri, koridorları, çıkışları otuz sekiz polis kollamaktaydı; Beyaz Saray'ın içinde ve dışında görevli dört bin kişinin de giriş kartları vardı.

Ama böylesine ayrıntılı işler olduğunu hiç ummamıştı. Kendilerini tanıtan adam ve kadınlar arasında polis, şef, mutfak yardımcısı, oda hizmetçisi, uşak, marangoz, havalandırma teknisyeni, çamaşırcı, elektrikçi, bakım mühendisi, badanacı, kat garsonları, telgrafçılar vardı. Bazıların diğerlerinden daha önemli olduklarını biliyordu. Ama hiç birine farklı selâm vermedi. Önemlilerin arasında kâhya kadın Bayan Craü ve Doğu Kanattaki Sosyal Bürodan üyeler vardı.

Düman'm sandığından da çok zaman almıştı, tam on beş dakika. En son kalan ufak tefek baş hattat — Bütün Beyaz Saray davetiyelerini, yerleri gösteren katları elle yazan adam — da kendisini tanıtınca Dilman yeniden boğazını temizledi.

«Teşekkür ederim, hepinize ayrı ayrı teşekkür ederim. Sizi tanıdığımıza memnun oldum» dedi. «Bazılarınızın bu 1 numaralı ev için yerleri doldurulamayacak kişiler olduğunuzu biliyorum. Bazılarınız Herbert Hoover, Franklin Roosevelt'ten beri Başkanlara hizmet ettiniz, diğerleriniz Mr. Truman'm, General Eisenhower'in, Mr. Kennedy'nin, Mr. Lydon Johnson'un ve Yargıç'm emrinde çalıştınız. Ama eski, yeni hepinizi» T.C. ve 1 numaralı hanıma elinizden geldiğince sadakatla hizmet ettiğinizi biliyorum. Onları kaybettiniz için bazılarınız başka iş aramaya ve burayı terketmeye niyetli olabilirsiniz. Böyle davranabilirsiniz kuşkusuz ve ben bu davranışınızı anlayışla karşılarım. Çoğunuzun kalacağım ümit ediyorum ve buna inanıyorum çünkü —çünkü sadakatinizin kişilere değil, bu yüksek göreve karşı olduğunu biliyorum. Size sadece şunu söylemek isterim, kalmanızı istiyorum ve size güveniyorum.

Bu evdeki yaşantının eskisi gibi olacağı yolunda söz veremem size. Kimse T.C.'nin yerini tutamaz. Ama evin işleri, her günkü programı, buraya gelenlere karşı hizmet değişmemelidir.»

Durdu, yerdeki krem rengi halıya bakıyordu. Sonra hafifçe gülümseyerek devam etti «Belki şimdi işiniz daha kolay olacak. Biliyorsunuz, üniversitede okuyan oğlum dışında yal-

mz sayılırım, tek başına yaşayan dul bir adam; birkaç dostum var, benden beklenenler dışında sosyal faaliyetlere karşı ilgisizim. Evet, kişisel gereklerim işinizi kolaylaştırabilir ama unutmayın, Beyaz Saray yalnız benim değil sizin de eviniz. İşinizden eskisi gibi gurur duymanızı istiyorum. Kalacağınızı umarım. Kısa zamanda kerbibrinizi daha iyi tanıyacağımı umarım. Teşekkür ederim.»

Vale Beecher Dilman'ın yambaşıdaydı. Gizli Servis Şefi Hugo Gaynor ve T.C. nin askerî ataşesi General Robert Faber personel topluluğundan yavaşça ayrılıp Dilman'ın yanına geldiler. General Faber, şef Gaynor ve Beecher onu kabul salonundan çıkarırlarken hafiften bir alkış duyuldu. Zemin katın kırmızı hah döşeli yan koridoruna çıktılar.

Ataşe, neşe içinde «Mükemmel Sayın Başkan» diyordu <Size istekle hizmet edeceklerinden eminim.» Dilman'a sol tarafa doğru yol gösterdi. Koridorda yürümeye başladıklarında Şef Gaynor «Karşısı, hergün ofisten geçeceğiniz kapı» dedi. «Onun yanındaki, personelin servis kapısı.» Daha™ ilerisini göstererek «Bayan Crail'in bürosu» dedi. «Kâhya¹ kadın, bir melektir. Onun yanında, Beyaz Saray doktoru Amiral Oates'm bürosu, karşı tarafta çiçekçi mağazası, — Sarayı hep donatırlar— Şu kapılar da büyük mutfığa açılır; bütün paslanmaz çelik ve elektrikli gereçlerle donatılmıştır. İlk kattaki kilere ve ikinci kattaki sizin ufak mutfığınıza inip çıkan bir yemek asansörü vardır. İkinci kattaki ufak mutfığı Ike yaptırmıştı—geç vakit bir şeyler içmeği ve buz dolabını karıştırmayı severdi. «General Faber ve şef Gaynor koridorda vır masa başında oturan sivil bir ajanla polise selam verdiler, onlar da ayağa fırlayıp selam durdular.

«İşte geldik» dedi şef Gaynor. Kırmızı yol halısının üzerinden çıktı, bir kemerin altından geçerek antreye girdi. «Bu sizin özel asansörünüz Sayın Başkan. Her gün sizi doğruca : kinci kattaki dairenize çıkaracak.» Düğmeye bastı, duvardaki kat ışıklarının 3klen 2 M'ye, 2'ye, İ M'ye, l'e, G ye düşüşünü seyretti Dilman. Vale asansörün kapısını açıp, bekledi.

«Gaynor ve ben sizi burada bırakıyoruz.» dedi General Faber. «Yukarıda yerleştirme işine rahat rahat yalnız başınıza

Başkan — F.: 9

nezaret etmek istersiniz kuşkusuz. Herhangi bir şeye ihtiyacınız olursa Beecher ve Bayan Crail emrinizde olacak.»

«Yardımlarınıza teşekkür ederim» dedi Dilman. Ufak asansöre girdi, Beecher çift kapıyı kapatıp düğmeye bastı. Hareketli dolap yukarı doğru tırmanırken Duman etrafı incelemeye koyulmuştu. Yer yeşü halı ile kaplıydı. Üç duvarında ve kapıda birer ayna vardı. Saatler önce tıraş olduğundan beri ilk kez görüyordu Dilman yüzünü. Kıvr kıvr saçları briyantine rağmen yine sert ve kabarıktı. Geniş siyah yüzü her zamankinden çok bir zenci suratıydı. Bu işin olanaksızlığı yeniden benliğini sarstı. Siyahı ve buradaydı.

Başka bir ufak antreye geçerken neredeyse şemsiyeliğe takılıp düşecekti. Vale sola doğru yürümüşü. Dilman da onu izledi.

«Burası ikinci katın batı holü» dedi Beecher. Hol, koridor denemeyecek kadar uzun ve genişti. Duman burayı bir galeriye benzetti. Neredeyse bütün Beyaz Sarayın eni ve boyunca uzanıyordu.

«Doğudan batıya doğru uzanır» dedi vale «ikinci kat dairelerini ayırır. Bu hole çok önemli odaların kapıları açılır. İlerde, arka bahçeye ve Washington Anıtına bakan güney tarafta, esas odalar bulunur — Başkanın çalışma odası da oradadır. Bu odayı Kennedy'ler, Johnson'lar oturma odası olarak da kullandılar, Truman Balkonunu da oradadır efendim. Onun yanında muahede salonu ve ünlü Lincoln yatak odası bulunur.»

«Karşıda en dipte ne var?» diye sordu Dilman.

«Resmî yatakodaları Sayın Başkan. Güllü Konuk odası. Lincoln oturma odası; orada mükemmel bir televizyon seti vardır, imparator konuk odası, en güzelidir.»

Duman bu muazzam holü incelemeye koyuldu. Bir yandaki duvara kitap dolapları sıralanmıştı. Karşı duvar boyunca yer yer iskemle ve koltuklar yerleştirilmişti. Bunlar genellikle : duvarda asılı, ilk Amerikalılar tarafından çizilmiş kızilderüilerle ilgili tabloların altlarına yerleştirilmişti. Holün en dip kısmında bir masa ve bir BALDWIN piyano duruyordu.

Dilman sağ tarafı işaret ederek «Orada ne var?» diye sordu.

«Özel bir daire Sayın Başkan. Görebilirsiniz. T.C.'nin otur-

ma odasına açılır. İki yanda Başkan, 1 nolu hanımefendi ve oğullarının kullandıkları yatak odaları vardır. Ufak mutfak da oradadır. Bütün odalar Gül Bahçesine bakar. Sizi memnuniyetle gezdiririm—»

«Şimdi değü, teşekkür ederim» dedi Duman. «Önce kendi eşyalarım nerede açılıyorsa beni oraya götürmeni istiyorum.»

«Tabu — Kraliçe'nin yatak odasında — gerçek Güllü konuk odası — üerde holün sonunda. Bu odanın hemen kullanılmayacağını düşündük. Eşyalarınızı orada açmayı uygun bulduk. Neyi nereye yerleştirmeyi arzu edeceğinizi bilmediğimiz için önce her tarafı gezip öyle karar vermek isteyeceğinizi düşündük. Sizi oraya götüreyim Sayın Başkan.»

Dosdoğru holün sonuna yürüdüler, bir antreden geçip bir j/atak odasını, mavi kılıflı koltuk ve kanepelerle döşeli bir oturma odasını geride bırakarak Güllü Konuk Odasına girdiler. İki asker boşalan son sandığı dışarı çıkarırken Dilman kenara çekilip yol verdi.

Yatak odasında Crystâl beyaz tüylü halının, üzerine diz çökmüş, Düman'ın utanacak kadar az sayıda olan kitaplarını üst üste koyuyordu. Diane Fuller de, arkası dönük, kırmızı kadife kaph bir masa üzerinde Dilman'm kâğıtlarını yerleştiriyordu.

Onları rahatsız etmeden odanın etrafına göz gezdirdi. Dün bu oda nefesleri kesecek kadar güzel olmalıydı diye düşündü. Bu sabah curcunaya dönmüştü. Kendi ucuz ve kasvetli mobilyaları, kırmızı beyaz renklerle döşenmiş bu canlı odada insanın gözünü rahatsız ediyordu.

Püro kutularından kül tablalarma, fotoğraf albümlerinden emaye süs tabaklarına kadar kişisel eşyalarının meydana getirdiği yığınlar, düzinelerce köstebek yuvalarını andırıyordu. Askılara asılı, plastik torbalar içindeki giysileri, üstü çardaklı karyolanın, gül desenli yorganının üzerine dağ gibi yığılmıştı.

«Bugün bizi bir kraliçenin ziyaret etmesi uygun olmaz» diye mırıldandı.

«Hemen toplanız» dedi Beecher aceleyle. «Bu odada bir çok kraliçe kalmıştı, bilirsiniz biri İngütere kraliçesi II. Elizabeth'di. Giderken armağan olarak şöminenin üzerindeki aynayı bı-

raktı. Karyolanın Andrew Jackson'a ait olduğu söylenir. Bu koltuk —»

Dilnaan dinlemiyordu artık. Sesleri duyunca Crystal ve Diane Fuller de dönmüşlerdi. Şimdi Crystal oflaya puflaya belini doğrultmaya çalışıyordu. «Sağol Beecher.» dedi Duman. «Şimdi burada kalıp onlara yardım edeyim. Şu anda sana ihtiyacım yok.»

Vale çıkar çıkmaz Duman doğruca Crystal'm yanına gitti. Tombul kolunu yakaladı, gülümseyerek, «Eee, Crystal, ne âlemdesin?» diye sordu. «Van Buren'deki ufacık beş odamdan, biraz farklı değil mi?»

«Sayın Başkan, o ufacık beş odayı her zaman tercih ederim kuşkusuz» dedi Crystal «Burası yaşanacak yer değil. Müze burası müze. Banyoya gitmeye korkarım ben burada!»

Dilman güldü, «Çok geçmeden alışırsın» dedi. Birden ciddileşti. «Yani, istersen» dedi. «Crystal, seninle konuşacak doğru dürüst zamanım olmadı, yoksa daha önce sorardım. Yanımda kalıp bana yardım edecek misin?»

Crystal omuzlarını kaldırıp indirdi, tombul kollarını açıp «Ne yaparak Mr. Dilman — Sayın Başkan — isterim tabii — ama çevrenizde bütün bu lüks hizmetkârlar yanında ne yaparak?»

«Bana bakarak, yapabileceğin bu Crystal, her zamanki gibi. Gördüğün o hizmetkârlar başkaları için —• ziyaretçiler., önemli kişiler — konuklar. Bana kahvaltımı nasıl hazırlayacağımı büen, gömlek yakalarımnda kola istemediğimi bilen, yatak odamda terliklerimi nereye koyacağımı büen biri gerek. Crystal, hiç bir şey değişmedi kabul edelim. Yalnızca adresimiz değişti. Tabu maaşma zam yapılmasına uğraşacağım. Ne dersin?»

«Evet derim, Allahrma şükürler olsun!» diye heyecanla karşılık verdi Crystal. «Belki de sizinle ilgili bir kitap yazmaya kalkar, ün yapar, zengin olurum, "Başkanın İçyüzü" .»

Dilman gülümsedi. «Sana güvenebileceğimi biliyordum.»

Diane Fuller¹ in kadife kaplı masa başında onları seyredip dinlediğini farkettil. Kaşlarını çatmamaya çalıştı. Garipti ama Crystal buraya göreydi, Diane değildi. Sıska görünüşlü, görgüsüz tavırları, zevksiz giyimi (bu sabah sırtındaki giysi san üzerine kocaman turuncu panîydi) çarpık bacakları, heyecanlı, sinirli hali ile buraya hiç uymuyordu. Senato binasında hiç

değilse yazı makinası ile dosya dolabı arasında idare edebiliyordu onu Dilman. Üstelik kendi renginde olan insanlardan da buraya çok fazla kimseyi getirmek istemiyordu. Hoş olmayan laflar edebilirdi. Ama yine de Diane karşısında bekliyordu. Bir şey yapması gerekiyordu.

«Ya sen Diane?» diye sordu. «Kalmak ister misin?»

Güçlkle konuşabildi Diane «Ta — tabi se — senatör. Başka gidecek yerim yok, ayrıca—»

«Ayrıca ne?»

«Bu — bu gerçekten çok heyecanlı!»

«Pekâlâ. Yalnız, eskisi gibi olmayacak, üzgünüm. T.C.'nm özel sekreterine kalmasını söyledim, çünkü bu görevin düzenine alışık, bana kılavuzluk edebilir. Ama aşağıda Doğu Kanatta her zaman bir sekreter daha kullanabilirler. Seni almalarını, istediğimi söyleyeceğim.»

«Çok — çok teşekkür ederim Senatör» dedi, sonra çabucak düzeltti, «Sayın Başkan. »

Crystal odayı eliyle göstererek yaklaştı. «Bütün bu öteberiyi ne yapacağız?»

«Siz ayırmaya devam edin» dedi Dilman. «Ayrı ayrı, üst üste dizin ki sırası gelince neyin nerede olduğunu bilin. Hangi odaları kullanacağımı öğrenince hepsini yerlerine koyar³², merak etmeyin» saatine baktı. «Aslına bakarsanız ortabğa bakacak fazla zamanım yok. Hangisi yatak odam olacak, bakayım öğrenmeye çalışacağım.»

Güllü odadan çıktı, bir an yolunu şaşırdı, sonra içice odalardan geçip holde sabırla bekleyen Beecher'i buldu .

«Seni beklettiğim için üzgünüm» dedi Dilman, «But gece yatacağım bir oda ile başlayalım işe. Ne tavsiye edersin?»

«Bilmem — bu konuk yatak odaları var —»

«Hayır, fazla şatafath.»

«Geriye bu katta kullanılan iki yatak odası kakycr.s dedi vale. «İlerde, solda Başkanların en çok kullandıkları eda. BB~ yükür, geniş bir dolabı ve banyosu vardır, T.C.'nin yatak- odasıydı —»

«O odadan da pek emin değilim» dedi Dilman. Aklından geçenı tekrarlamadı: Seçmenlerin hoşuna gitmeyebilirdi. Aşağılık bir siyah politikacının sevgili T.C.'lerinin iki vı! yedi ?v

yattığı yatağa girivermesine, onların seçtikleri adanı toprağın "altında yatarken bir zencinin aynı yatakta safa sürmesine bilinçaltı kinlenebilirlerdi.

«Başka neresi var?» diye sordu. «Başka bir odadan —»

«Evet Sayın Başkan. Tam karşıda Lincoln yatak odası var.»

«Ben orayı müze olarak saklıyorlar sanıyordum. Son yıllarda kullanıldı mı hiç?»

«Sık sık kullanıldı Sayın Başkan. Bakmak ister misiniz?» Beecher holde yürümeye başladı. Dilman bir adım geriden izliyordu. Beklemediği bir şurada vale sola döndü, bir kapı açtı. Düman'm içeri girmesini bekledi.

Dilman tam gireceği sırada bir an durakladı. Bu sabahtan beri ilk kez, ne bir ziyaretçi, ne de hakkı olmayan bir yere burnunu sokan biri olmadığını hissetti. Onu buraya talihin bir cilvesi getirmişti. O anda, bu odada, bu evin bir parçası, bu evin, tarihinin bir parçasıydı. Ük kez buraya ait olduğunu hissetti. Bunun kendi kendine uydurduğu bir düş olduğunu da biliyordu ama yine de istenmenin verdiği sıcaklık kapladı içini.

Hiç ses çıkarmadan Lineou yatak odasının içinde dolaştı. Eski tarz döşenmiş, sade, huzur verici bir odaydı. Şiddet, nefret ve korkunun içeri girmesine izin vermeyecek kadar huzur dolu bir odaydı. Buranın bir zamanlar Lincoln'un kabine odası olduğunu büüyordu. Şöminenin üzerindeki plaka, Lincoln'un egemenlik bildirisini bu duvarlar arasında imzaladığını hatırlatıyordu. Bu bildiri, Birleşik Amerika'da köleliği yasaklamış, Dilman'm ırkından dört müyon insanoğluna egemenlik vermişti.

Lincoln'un kocaman masif karyolası odayı dolduruyordu,

«Neden yapılmış?» diye sordu Dilman. Vale yanma geldi, anlayamamıştı. «Affedersiniz Sayın Başkan?» diye sordu.

«Karyola neden yapılmış?»

«Ha — evet — masif gülağacı efendim. Şu oymalı başın güzelliğine bakın. Karyoladan iki metre yüksekliği vardı. Karyolanın boyu da iki buçuk metre.»

«Yeterince uzun değil» dedi Dilman. «Kendisi daha uzun boyluydu.» Dilman geniş yatağın iki yanındaki kadife kaplı komodinleri ve üzerlerindeki Victoria stili lambalar, yazı masasını ve aynayı inceledi. Bütün bu eşyalar Bayan Lincoln ta-

rafından satın alınmıştı. Belki odada bulunan her şey, Andrew Jackson'un tablosu, yeşil sarı kadife koltuklar, yazı masası, imparator saati, hepsi, hepsi Lincoln'ua kendi eşyalarıydı. Desenli halı bile Dilman'a huzur veriyordu. Büyüdüğü evde, büyüdüğü kulübede yeri örten seyrek dokunmuş halıya öylesine benziyordu ki. Pencerelerin çerçevelediği Washington Anıtının tepesi bir kez daha tam karşısındaydı.

Odanın içinde biraz daha ilerledi.

Omuzunun üzerinden valeyse seslendi. «Buranın her zaman kullanılabilen bir yatak odası olduğundan emin misin?»

«Evet Sayın Başkan. Theodore Roosevelt ve Calvin Coolidge bu yatakta yattılar. Teddy Roosevelt'in altı çocuğu birden sık sık bu yatakta uyudular. F.D.R. ve yardımcısı Albay Louis Howe burada yattı. Margaret Truman burada yattı. Mamie Eisenhower'in annesi burada yattı. Kennedy ve Bayan Kennedy öbür oda boyanırken burayı kullandılar. Özellikle Bayan Jackline Kennedy bu karyolaya bayılırdı. 'Katedrale benziyor' derdi. Daha sonraları Başkan Kennedy'nin anne ı/e babası, eski elçi Joseph Kennedy ile Bayan Rose Kennedy ziyarete geldiklerinde kendilerine bu oda tahsis edilirdi. Lyndon Johnson'un akrabaları burada misafir edilirdi. TvC.'nin .oğlu Freddie tatillerde geldiğinde bu yatakta yatardı.»

«Ve Lincoln» dedi Dilman.

«Evet Lincoln.»

Duman, gülağacmdan yapılmış kule gibi yükselen karyola basma ve yeşil saçaklı beyaz yatak örtüsüne ibaktı, LİBCÜHI yatak odasım işgal ettiğine dünyada kimsenin bir itirazı olmaz diye düşündü, hele Illinois'li Abe Linoom'un,

«Tamam, burası oldu» dedi kısaea ve hole değra yürüdü,

Vale peşinden gelip kendisine yetiştigi vakit durdu, aklana bir şey gelmişti.

«Bir şey mi istediniz Sayın Başkan?»

«Gece çalışmak istersem hangi odayı kullanabilirim diye düşünüyordum.»

«Bir yanda Lincoln oturma odası, diğer yanda Muahec'e salonu var. Ayrıca karşıda bir oda var, T.C. ve başkamarm çoğu gece orada çalışır ve dinlenirlerdi.»

«Hangi oda?»

«Birkaç ismi vardır efendim. Sarı Oval Oda, Başkanın Çalışma odası bu isimlerden ikisi. Gösterebilir miyim?»

Parke yer döşemesi üzerinde Duman vale ile birlikte yürüdü. «Çalışma odası mı?» diye sordu.

«Her işe yarayacak bir odadır Sayın Başkan. Geziye çıkana kadar T.C. burayı oturma odası, kütüphane, özel büro olarak kullanırdı. Dolly Madison bütün odayı sarı ipek kumaşla döşemişti — göreceksiniz — hemen hemen her şey, oval halı, duvar kâğıtları, iki kanapenin yüzleri ve On altıncı Louis stili iskemlelerin bazıları parlak sarı renktedir. . . . İşte Sayın Başkan. Sarı Oval Oda.»

Beyaz kapılar ardına kadar açılmıştı. Dilman ihtişamlı altın odaya girdi. Odanın genişliği, parlaklığı, zenginliği karşısında durakladı.

Yavaş yavaş dönerek çevresine bakındı. Birden dimdik kesildi, şaşırıp bir adım geriledi. Vale ile yalnız değildi odada. Sarı Oval Odada biri daha vardı.

En yakın kanapenin arkasındaki masanın üzerinden uzanmış çekmeleri aç kapaya bir şey arıyordu. Sonra doğruldu. Dilman onun görüldüğü kadar uzun boylu olmadığını farketti ama öylesine dik duruyordu ki, olduğundan da zarif görünüyor. Sade, siyah bir öğleden sonra elbisesi giymişti. Berberde yapılmış sarı - gri saçlarının üzerinde, yüzünden kaldırdığı matem tülü vardı. Kadın dönmeden önce, onun kim olduğunu anlamıştı Dilman.

T.C.'nin hanımı matem giysilerini düzeltti. Kocaman gözlerinden Dilman'ı tanıdığı anlaşılıyordu. Çıkık elmacık kemikli, bakımlı, ellilik yüzündeki anlam değişmedi. Yine soğuk ve kendine hakim kederini yansıtıyordu.

Dilman güçlkle yutkundu. Ona nasıl hitap edeceğim bilemeyecek kadar tutulmuştu dili. T.C.'nin senato üyelerine verdiği yıllık akşam yemeklerinde uzaktan uzağa tanımıştı onu. Yıllık hafta boyunca ve cenaze töreninde üç kez görmüştü. Bir iki anlamsız sözden ileri gitmemişti konuştukları. Herkesin tanıdığı, hayranlık duyduğu Hesper. Beyaz Saraya zarafet ve incelik getiren 1 numaralı hanımefendiler'den biri. Artık 1 numaralı hanımefendi değildi. Kader çalmıştı onun bu unvanı ama Dilman ona herhangi bir vatandaş gibi doğrudan doğruya ismi ile hitap edemezdi. T.C.'nin dul karısıydı yine de.

Dilman Beecherden yardım umarak arkaya döndü, ama valenin gerileyerek odadan çıkmaya yöneldiğini farketti.

Hanıma döndü: «Günaydın. Habersizce girdiğim için üzgünüm. Gittiğinizi söylemişlerdi bana —»

«Ben özür dilemeliyim senatör Dilman, siz değil. Dün taşınmıştım. Bana taşınmam için bu kadar süre, bütün bir hafta sabırlı davrandığınız için teşekkür ederim. Ama dün gece kocamın bazı özel mektuplarını hatırladım; almayı unuttum.» Arkasındaki yazı masasına dokundu. «Buradaydı. Gece geç vakitler kullandığı bu yazı masasının gözünde idi.

«Aradığınızı bulduğunuzu umarım» dedi Dilman özür dileyen bir tavırla. «Belki biraz daha aramak istersiniz? — Benim ^— benim başka yapacak —»

Hesper eldivenli elini havaya kaldırdı. «Hayır, senatör, lütfen» lastik bantla tutturulmuş bir deste mektubu eline aldı. «Hepsini buldum. Sizin taşınma gününüz bugün, biliyorum. Ayak altında dolaşmamahyım. Bir yandan da böyle karşılaştığımıza sevindim, kalabalıktan ve üzüntüden uzak.»

«Size derin kederimi, bilmem yeterince duyurabildim mi?» dedi Dilman. «Ya da dileklerimi. Her ikisini de yeniden tekrarlama fırsatı bulduğuma memnunum. T.C. hepimizden bir parça alıp götürdü.»

Hesper sessizce Düman'a bakıyordu. «Teşekkür ederim» dedi. «Çok naziksiniz Senatör Dilman.»

Dilinan'm içinde duyduğu alınganlık su yüzüne çıkıyordu yavaş yavaş. Hesper in kendisine hitap ediş tarzının iyice bilincine vardı. İyi yetiştirilmiş olmasına ve kibar davranışlarına rağmen ona Başkan diye hitap etmiyordu. Ona göre Düman eskiden senatördü, hâlâ da senatördü ve Hesper onun Başkanlık sırasında olduğunu kabul etmiyordu. Ya da, daha kötüsü, onu aşağılık biri, aşağılık bir zenci kabul ediyor, baş yönetici olarak kocasının yerini almaya lâyık bulmuyordu.

Ama Dilman Hesper'in isteyerek ya da bilinçaltı hakaret ettiği düşüncesini kafasından kovdu. Hesper'in ona hiç bir şey ima ettiği yoktu. Haksızlık ediyordu. Kendi kendine büyütüyordu işi ve gereğinden fazla duygulu davranıyordu. Bu tarz düşününce acı çeken bu kadını daha iyi anlıyordu. Eşinin elinden tutarak başarılarla, üzüntülerle dolu istekli, hırslı bunca yıl, bunca politik aşama geçirmişti. Eşine destek olmuş,

onunla beraber arzu duymuş, hasret çekmiş, başarıyı onunla beraber paylaşmıştı.* Bir gece içinde, başarının doruğundayken, kocasının başındaki taç çekip alınmış, tarihte ona ait sayfa yandan koparılmıştı.

Bütün bunları Duman* a veremezdi henüz. Kontrol ettiği kederinin altında haksız gerçeklere karşı isyan vardı. Ona göre hâlâ tek bir Başkan vardı, sevdiği, kendine ait olan Başkan. Onun bu kadar çabuk tahttan indirilmesine razı olamazdı. Belki de hiç bir zaman olmayacaktı. Onun aşkına ve ortak düşlerine ihanet etmeyecekti. Elinden saltanatını zorla alan kimseyi tanımayacaktı.

Duman ne yapması gerektiğini büüyordu. «Şunu eklemek istiyorum — yalnızca bir tek şey» dedi. «Ben bu evde kendimi geçici bir kiracı olarak kabul ediyorum. Bu ev birine ait ise, hâlâ kocanıza ve size aittir. Burada oturma hakkım siz kazanmışsınız. Ben değil. Bu gerçeğin tümü ile farkındayım. Bu evi eskisi gibi eviniz olarak kabul etmenizi istiyorum. Kapılar her zaman size ve oğlunuza açık olacaktır.»

«Evet» dedi Hesper gelişigüzel. «Tekrar teşekkür ederim.»

Sinirli sinirli birkaç adım attı, sonra şömineye yakın sarı kanepeye doğru gitti, başını önüne eğip oturdu.

Dilman'ın huzursuzluğu daha da arttı. Kaçmak istiyordu. «Biraz — biraz yalnız kalmaya ihtiyacınız var. Ben gideyim.» dedi.

Hesper başını kaldırdı, onu duymamış gibi konuşmaya başladı. «Sizin de bir oğlunuz var, değil mi senatör? Hatır! ayamadım.»

«Evet, yirmi bir yaşında bir oğlum var, Trafford Üniversitesinde. Bugün beni görmek için buraya geliyor.»

«insanoğlu olması çok güzel bir şey. Benimki Andover'de.» Gözlerini odanın etrafında gezdirdi. «Buraya gelmek onu öylesine mutlu ederdi ki. Öylesine gurur ve sevinç kaplardı içini. Babası gibi tarihe bağlı, çok bağlıdır.»

Duman ne diyeceğini, ne cevap vereceğini şaşırdı. Konuşmayı Beyaz Saray'dan başka bir konuya kaydırmak istiyordu. Masanın gerisinde durup onunla konuşmak güç olduğu için dolaşp öbür kanapenin kenarına ilişti. «Bir plan yaptınız mı? Washington'da kalacak mısınız?» diye sordu.

Hasper başını salladı. «Sanmıyorum. Kuşkusuz Freddie

okula dönecek. Herhalde Phoenix'deki evimize yerleşeceğim. Yapılacak çok, pek çok işim var. T.C.'nin evraklarını elden geçirmek istiyorum. Princeton'da bu belgeler için özel bir Başkanlık bölümü hazırlıyorlar. Sonra, birçok mükemmel bilgin ve tarihçi kocamın biyografisini yazmak istiyorlar. Yazmalılar da bence. Onlara yardımcı olmam güç olduğu kadar da görevim.» durdu. «Bu arada Miss Laurel — sosyal sekreteründür — Miss Laurel benimle birlikte gelip, aldığım binlerce mektup ve diğer işler için bana yardımcı olmayı kabul etti. Sanırım bugün istifa mektubunu alırsınız. Sizce bir sakıncası olmayacağına umarım.»

«Hayır, hayır, hiç bir sakıncası yok» dedi Dilman çabucak. «Onun yeri sizin yanınızdadır.»

Hesper yeniden Düman'ı inceliyordu. «Yalnız olduğunuzu söylediler. Burayı yönetmeniz için kim yardım edecek size?»

«Kendiliğinden yürüyeceğine eminim.»

«Olmaz. Birisi grekli. Öylesine çok iş vardır ki. Bir kadın gerek. Bulun birini — tecrübeli bir sosyal sekreter bulun — hemen.»

«Bi— birini bulmaya çalışırım» dedi. «Miss Foster yanımda olduğu için şanslıyım.»

«Onun yardımı dokunur, ama bu yardım sınırlı kalır. Ha, şunu da ekleyeyim, kocamın dosyalarını boşaltmasını, bir düzene koyup bana yollamasını söyledim Miss Foster'e. Bilirsiniz biyografiler için. Sizin fazla zamanınızı almayacağına söz veriyorum.»

«Miss Foster ve ben size yardım etmek için her şeyi yapacağız. T.C.'nin başarılarını ve liderliğini anmak için ne mümkünse yapmak isterim. Ne olursa olsun, bana söylemekte çekinmeyin.»

Hesper Dilman'a bakıyordu. «Bir tek şey var» dedi yavaşça, sustu.

«Lütfen söyleyin — ne olursa olsun.» Hesper oturduğu yerden doğruldu. Şimdi tutumu daha açık, daha içtendi. «Belki şimdi söyleyeceğim şeyi hiç söylememem gerek. Belki yakkışık almayacak. Yanlış anlamayın. Küstahlık etmek istemiyorum. Özel duygularımın etkisi altında olabilirim. Ama duygularımı açığa vurma gücü, daha çok milyonlarca Amerikalı vatandaşa karşı duyduğum endişeye dayanıyor. Kocama oy ve-

ren, onu destekleyen, ona güvenen insanlar için endişe duyuyorum.» Derin bir soluk aldı, sonra devam etti. «Bugünden sonra kocamın mektuplarını ve evraklarımı toplamam, onun yaşantısının, konuşmalarının basında çıkması, hiç biri, hiç biri -sizin yapabileceklerinizin onda biri kadar yararlı olamaz senatör Duman. Yalnızca siz T.C.'nin anısını ve uğruna hayatını kaybettiği ideallerini gerçek anlamda sürdürebilir, yaşatabilirsiniz. Yalnızca siz onun seçmenlerine ve başkanlardan ötürü ona minnettar kalacak ilerdeki nesillere hizmet edebilirsiniz. Onun gerçek anıtı siz olabilirsiniz.»

Telâşlı Dilman'ı ürküttü ve şaşırttı. Üzerine yüklediği sorumluluk içinde oturdu, konuşmadan bekledi, sıkıntısını belli etmediğini umuyordu bir yandan.

Hesper devam etti. «Önümüzdeki kritik on yedi ay boyunca T.C.'nin oturacağı koltukta oturacaksınız. Onun önerileri ve yasaları masanıza geldiğinde elinizde onun kalemini tutacaksınız. Ülke içinde ve dışında kararları, onun aldığı, ama yürütecek fırsat bulamadığı kararları uygulayacaksınız. İyi ve akıllı adamlar olacak çevrenizde, Governor Talley, Sayın Eaton, Adalet Bakanı Kammler, General Fortney. Hepsi T.C.'nin atadığı, güvendiği, uyarılarını dikkatle aldığı ama artık seslerini duyamayacağı kişiler.»

Durdu, «Sizden — sizden istemeye hakkım yok senatör Düraan, çünkü artık Başkan karısı değilim, bir vatandaşım ve dulum. Yine de bir vatandaş olarak, onu göreve getiren milyonlardan biri olarak isteyeceğim, önümüzdeki on yedi ay için, Büyük Kurtarıcı, T.C.'ye sizin benliğinizde yeniden hayat versin.» Birden sesi de oturduğu da değişti. «Oh — biliyorum T.C. olamazsınız, ama» nemli gözlerine ellerini kapadı, «Bağışlayın—» diye mırıldandı.

Dilman kanapeden kalktı, bu mükemmel kadını kucaklamak istiyordu. Ona yaklaştı, kolunu uzattı, o anda kadının bembeyaz yüzüne doğru uzanan kolunu siyahlığını görüp olduğu yerde dondu kaldı. Doğruldu, konuşmak için uygun kelimeler arıyordu.

Arkasındaki kapı hafifçe vuruluyordu. İrkilip döndü.

«Sayın Başkan?» Katımın aralığında platin saçlı, sık giyimli genç bir hanım kendisine sesleniyordu. «Ben Miss Laurel, Beyaz Saray Sosyal Sekreteri, Edna Foster telefon etti, sizi

bulmaya çalışıyor. Geciktiğinizi söylüyor. Saym Eaton ve Governor Talley büronuzdalarmış, sonra kabine toplantısı—»

Duman kendini topladı, başını salladı, dönüp eski 1 nolu hanımefendiye baktı, kadın mendilini bulmuş, ıslak gözlerini siliyordu.

Derinden gelen sesi üe konuşmaya başladı. «Size söz veriyorum hanımefendi, karşılaştığım her sorun üzerinde uygulamaya geçmeden önce düşüneceğim — T.C.'yi düşüneceğim. Hiç bir zaman onun gibi bir adam olamam. Tek bir noktada ancak aynı onun gibi olduğumu söyleyebilirim. Ben de ülkemi onun sevdiği kadar seviyorum. Ne olursa olsun ülkenin güvenliği ve huzurunu sürdürmek için ne gerekliyse yapacağım.»

Çabucak Hesper'in yanından ayrıldı. Miss Laurel mendili ve gözyaşlarını görüp şaşırmıştı. Koşarak Dilman'ı geçti. «Hesperciğim, ne oluyor? Ne var? Yapma canım — her şey yoluna girecek.»

Dilman odadan fırladı, hole çıktı, asansöre gidene kadar Miss Laurel'in sözleri tekrar tekrar çınladı kulaklarında. Her şey yoluna girecek. İnsanların dirilmeleri mümkün olsa, şu anda T.C.'yi geri getirmek için canım vermeye hazırdı. Çünkü hie bir zaman bir T.C. olamayacağını biliyordu, zayıftı ve siyahtı. Sonra delice bir fikir geldi aklına: orijinal kâğıt beyazdı, karbon kâğıdı ise siyahtı. Ne kadar zayıf da olsa bazen bazen karbon kâğıdı beyazı kadar yararlı olabiliyordu. Çalışacaktı. Bütün gücü ile çalışacaktı.

Asansörün düşmesine bastığında kendini daha iyi hissediyordu.

a

Başkanın Oval Ofis'inde masanın yanındaki antika koltukta Arthur Eaton bacak bacak üstüne atmış oturuyordu. Kabine toplantısı için hazırladığı gündemi dizlerinin üzerine bıraktı. Örgü kravatını düzeltti. Gümüş ağızlığına bir sigara takıp yaktı. Bir yandan dumanı üflerken, bir yandan odayı arşınlayan Wayne Talley'i seyrediyordu.

«Rahat ol Governor,* dedi. «Kabine toplantısına sakla hevesini.»

«Toplantı olacaksa,» diye sıkıntıyla karşılık verdi Talley. «Böyle bir günde ne diye gecikir sanki? Onu hazırlamak için

gereken sürenin yarısı geçti.»

«Senin sandığın kadar süreye ihtiyacımız yok.» dedi Eaton, Yeniden Talley'i seyre, kovuldu. Tıknaz yardımcısı bahçeye açılan kapılara gitti, gül bahçesine bakındı, döndü, üstü hemen hemen boşalmış Başkan masasının yanına geldi.

«Şuraya bak,» dedi. «Her şey gitmiş, saati, kalemleri, koltuğu, hepsi, T.C.'den tek bir şey kalmamış—»

«Bizden başka,» dedi Eaton gülümseyerek.

«Doğru, doğru. Yeni Başkanlık Sırası Yasası Kongreden geçerse sen güven altındasın, ya ben? Bir ay sonra ona söz geçirebileceğimizi nereden bilebilirim?»

«Bir ay sonra ona kimse söz geçiremeyecek.» Eaton başcağını indirdi, gündemi göstererek, «Bay Wayne, Dilman Başkan,» dedi. «Kendini buna alıştır. Zeke Miller'in itirazının Adli Komiteden geri çevrileceğini biliyordum, çevrildi de. Yazılı yasalarda boşluk olsa, yazılmamış yasalara uyulur ki bu da tarihteki örneklerin uygulanması demektir. Örneklerde dokuz kez sırada kim varsa Başkan olmuştur. Eğerler, belküler, özel seçimler falan yok. Sırada Dilman vardı ve şimdi şefimiz o. Bunun üzerinde durmayalım artık. İşimize bakalım.»

Talley Dışişleri Bakanının önünde ayakta durmuş dinliyordu. «Senatör Hankins'in Yeni Başkanlık Sırası tasarısını bugün alt komite tarafından onaylandığını biliyor musun? Hankins komite başkanı olarak tasarıyı yarın ya da öbür gün Senatoya sunacak ve Senatodan geçecek.»

«Acaba?» diye sordu Eaton.

«Tabii geçecek. Ayrıca Zeke Millet eş bir tasarıyı Meclise sunacak. Orada şaşmaz, oya konduğu zaman bir çırpıda çıkacak.»

«Belki.»

«Kuşkusuz Arthur. Mesele — Dilman imzalar mı, veto mu eder?»

«BUemem.» dedi Eaton sıkıntıyla. «Bu dolambaçlı işler beni tedirgin ediyor.»

Gözlerini yumdu, sigarasını tüttürmeye koyuldu. Ne kadar düşünmemeye çalıştıysa da o Allahın cezası yeni tasarı aklını kurcalamıştı kuşkusuz. Düşünmez de ne yapardı? T.C7 nin yakın çevreleri, parti, basın, kendi karısı Kay, bundan sonra Başkanlık sırasının onda olduğunu hatırlatıp durmuş-

iardı. Bütün geçen haftaki konuşmalara kulaklarını tıkamış hile olsa, yasalar gereğince ikmci adam olarak kendisini korumakla görevlendirilen üç gizli ajanı görmemezlikten gelmesi imkânsızdı.

Şimdi istese de istemese de Hankins'in yeni tasarısı ortadaydı. Bu tasarı gereğince Dilman'm arkasından Başkan olması kaçınılmaz bir gerçektir. Onu tedirgin eden yanı, bütün bunların besbelli politika dümeni oluşlarıydı, çünkü bu tasarı eğer Kongreden geçerse Dilman'a güvensizliği ortaya koyacaktı. Senatonun bir gardiyan gibi tepesinde olduğunu gösterecekti. Anayasa Senato'ya, Başkan'm Kabine üyelerini değiştirme yetkisini kısıtlama hakkı vermiyordu. Oysa bu tasarıya böyle bir madde eklenmişti.

Ayrıca Hankins ve Miller'in saflarına itildiği için de kendinden nefret ediyordu. Kamuoyuna hükümetin sürekliliğini korumak için tedbir alındığından söz ediyorlardı, oysa bu tasarının Anayasaya aykırı olduğunu bile bile yine de kanunlaşması için uğraşıyorlardı. Yüksek Mahkemenin incelemesi, geçersiz sayması onlarca öyle uzun zaman alırdı ki, o arada zaten Başkan Dilman'm bir yıl beş aylık süresi Senato kontrolü altında tamamlanmış olurdu. Ondan sonra olanların da önemi yoktu. Bu adamlar için önemli olan, ulusun şimdiki Başkan'a karşı korunmasıydı.

«Arthur,» diyordu Talley, «Dilman sana Hankins'in tasarısından hiç söz etti mi?»

«Hayır.»

«Ya Kabine toplantısında ortaya atılırsa?»

«Sanmıyorum, Bu tasarı tüm kabine üyelerini Başkanlarına karşı koruduğuna göre ne diye ortaya atsinlar?»

«Ya Dilman konuyu açarsa?»

Eaton düşündü, «Hayır.» dedi. «Hafta boyunca onu iş başında gördüm. Ağzını açmaya korkuyor. Bütün istediği partırtı çıkmaması.»

«Umarım öyle olsun.» dedi Talley. «Bakalım hazırladığımız televizyon konuşmasını nasıl karşılayacak? Eğer her kelimesine bağlı kahr da yalnızca T.C.'nin programının bekçiliğini yapacağı yolunda millete söz verirse o zaman haklısın derim.»

«Konuşmanın metnini ne zaman verdin ona?»

«Dün gece buradan ayrılırken.»

«Öyleyse bugün öğreniriz. Hem zaten yarın televizyona çıkacağına göre — öğleden sonra geç vakitti değil mi? — o zaman—»

Eaton cümlesini yarıda kesti. Dışarda beton yolda yaklaşan ayak seslerine kulak kabarttı. Ayağa kalktı.

Kapının önündeki ajan Dilman'ı selamladı, paravanayı açtı, Dilman Oval Ofis'e girmişti. Başı üe selâmladı, «Sayın Eaton, Governor—»

«Sayın Başkan,» diye selâmladı Eaton.

«Günaydın Sayın Başkan.» dedi Tailey,

Dilman onların önünde ne yapacağını bilemeden durdu. Huzursuz bir gülümseme okunuyordu yüzünden. «Geciktığımı biliyorum, özür dilerim.» dedi. «Eşyalarım nezalet ediyordum, o arada 1 numaralı hanımefendiye rastladım—»

«Hesper mi?» diye sordu Eaton. «Dün taşındı biliyordum.»

«Sanırım biraz daha işi kalmış.» dedi Dilman. «Neyse, konuşmaya daldık — hoş bir hanım — bu yüzden geciktim. Toplantıdan önce biraz zamanımız kaldı mı?»

«On beş dakikamız kaldı.» dedi Talley. «Hemen başlarsak yetiştiririz.»

«Hazırım.» dedi Dilman. Masaya doğru yürüdü, besbelli bir isteksizlikle geçip arkasındaki koltukta yerini aldı.

Eaton daha önce oturduğu koltuğa oturdu, Talley de bir koltuk çekip yerleşti.

Talley Dışişleri Bakam'nm elinden gündemi alırken Dilman elini kaldırdı, «Başlamadan önce size şunu hatırlatayım,» dedi. «Ben şimdiye kadar değil başkanlık etmek, hiç bir kabine toplantısında bulunmadım. Geçen hafta bir araya gelmemizi yalnızca saygı duruşunda bulunmak için kısa bir birleşim sayıyorum. Resmî toplantıya gelince—» Çaresizlik içinde omuz silkti.

Talley Eaton'a baktı, sonra Dilman'a döndü. «Kesin kurallar yoktur Sayın Başkan, ancak gelenek haline gelen belirli uygulamalar vardır. Bildiğiniz gibi siz başkanlık edeceksiniz, yine bildiğiniz gibi on kabine üyesi sıraya göre yerlerini alacaklar. Genellikle haftada iki kez, çoğunlukla salı ve cuma günleri toplantı yapacaksınız. Ama bu günler istediğiniz gibi değiştirilebilir. Yararlı olduğunu düşündüğünüz başka devlet görevlilerini de bu toplantılara çağırabilirsiniz.»

«Sizin de bulunmanızı istiyorum Governor Talley.»

«Teşekkür ederim Sayın Başkan. Evet, toplantı bir çeşit kliring bürosudur, yani fikirlerin, görüşlerin değiş tokuş edildiği bir yer. Toplantıyı kendi aklınızda olan sorunları ortaya atarak açmanız beklenir. Ya da üyelere, Sayın Eaton'dan başlayarak bilgi vermek ya da tartışmak istedikleri konuları sorarsınız—»

Eaton atıldı, «Bir dakika Governor Talley... Sayın Başkan, T.C.'nin pek çok kabine toplantısından edindiğim bir görüşü eklemek isterim. Umduğunuz kadar sonuç almazsanız, üzülmeysin. Kabine üyeleriniz değişik alanlarda uzmandılar. Örneğin İçişleri Bakanı bizim — benim Dışişleri Bakanlığımın sorunları ile ne ilgilenir ne de haberi vardır. Aynı şekilde zenci sorunu ile ilgili olayların tümünü bilen ve yalnızca onu düşünen Adalet Bakanı bu konu dışında başka bir şeye kafa yormaz. Kanımca Başkan Kennedy bu kişisel ilgiyi önlemek amacıyla gerçekleri bulup çıkarma görevini ilgili kişilere bırakır, sonra bunları danışmanları ile tartışıp çözüm yolu bulurdu. Onun Kabine ve Güvenlik Kurulu toplantıları için belirli günleri yoktu. T.C.'nin de yoktu. Gerçekleri kabine üyelerinden ya da yetkili uzmanlardan öğrenir, sonra Governor Talley, ben ve birkaç kişi daha, o belirli sorunu tartışıp sonuca bağlardık.» Eaton durdu, sonra devam etti. «Sayın Başkan, bana kalırsa siz de kısa zamanda tümüyle Kabineye mi yoksa akıllı ve yetenekli bulduğunuz danışmanlarınıza mı dayanacağınıza karar verebileceksinizdir.»

Eaton, Dilman beklenmedik bir koşul öne sürecek mi diye merakla bekledi.

«Düşünüyorum da—» dedi Dilman. «—acaba benim sık sık T.C.'nin kabinesiyle resmî toplantılar yaptığımı bilirse millet daha mı rahat eder? Ne yaptığımı açıkça izleyebilirler. Yoksa kapalı kapılar ardında neleri peşinde olduğumu merak edebilirler.»

Eaton, akla yakın diye düşündü ancak Dilman'ın diremediğinden mi, yoksa kişiliğini gizlediğinden mi böyle konuştuğuna karar verememişti. Temkinli davranmaya karar verdi.

«Orada haklı olabilirsiniz Sayın Başkan. Birkaç hafta

içinde hangi tutumu tercih edeceğinize karar verebilirsiniz sanırım.»

«Evet,» dedi Dilman. Talley'e döndü. «Bugün neler konuşacağız Governor?»

Talley gündemdeki maddelerin çabucak üstünden geçti.

Eaton yalnız Talley'i dinlememiş, Başkan'ın geniş siyah yüzünü incelemişti. Hiç değişmeyen endişe dışında yüzü ne olumlu ne olumsuz hiç bir duygu yansıtmıyordu. Eaton tanıdığı beyaz çehrelerden her zaman iç duyguları okuyabilmişti. Bazı mimikler çoğu kez kelimeler kadar belirgin olabilirdi. Oysa bu tanımadığı siyah çehrede hiç bir gizli tepkiyi okuyamıyordu. Siyahlılık Düman'ın düşüncelerini başarıyla gizliyordu.

Doğruldu, saatine bir göz attı, «Korkarım Kabine Salonunda bizi bekliyorlar.» dedi.

Talley itiraz edecek oldu, «Başkan'ı esas konular üzerinde aydınlattınız Governor. Bu kadarı yeter.» Kalktı, Dilman'a gülümsedi. «Neredeyse pes diyeceksiniz Sayın Başkan eminim. Ben de aynı durumdayım.»

Dilman da gülümseyerek karşılık verdi, «Beni anladığınız için teşekkür ederim Sayın Eaton. Fazla bilgi yüklenmiş elektronik beyin gibi hissediyorum kendimi. Bir tıkanıklık ya da kısa devre yapmasından korkuyorum.»

Eaton Başkan'm kalkmasını ve öne geçmesini bekledi. Sonra Talley'le birlikte onun peşi sıra Edna Foster'in odasından geçip Kabine Salonuna girdiler.

T.C.'nin takımı hazır. Dilman girer girmez hemen ayağa kalktılar. Başkan uzun masanın ortasındaki yerini aldı. O oturunca hepsi oturdular.

Eaton bakışlarını her biri üzerinde gezdirdi. Yaşları ve geçmişleri farklıydı. Kimi üniversite profesörü, kimi iş adamı, kimi meslektan gelme politikacıydı ama yine de samimi bir aileydiler. Daha doğrusu başlarında kendilerini atayan bir lider varken böyleydi. Bu sabah farklıydılar. Sesleri soluklan çıkmıyordu. Yeni şeflerini endişeyle gözlüyorlardı. Dilman her birine görevde kalmalarını rica etmişti, onlar da kabul etmişlerdi. Şimdi daha önce pek az karşılaştıkları biri ile yüz yüze gelmişlerdi. Kafasından geçenleri bilmiyorlardı. Rengi bir barikat gibiydi. Eaton bu duyguların, endişeli bakışların gerisinde, beyinlerinde çörelendiğini biliyordu.

Dilman'a baktı, cebinden bir zarf çıkarıyordu. Zarfı önündeki sumenin üstüne koydu. Çevresini saran Kabine üyelerine hîtâbederek, «İlk toplantımızı açıyorum.» dedi. «Geçen hafta, bir araya geldik, biliyorum ama onu hükümet sorunları üe ilgili bir toplantı saymıyorum. Sizi tanımıyorum. Bana miras kaldınız. Siz de beni tanımıyorsunuz. Ancak ortak bir yanımız var, bu da T.C.'nin. temsil ettiği ideallere inancımız.»

Uzanıp zarfı aldı.

«Bu toplantıya gelmek üzere Beyaz Saray ikinci katından ayrılırken eski Başkanımızın dul hanımına rasladım. Görüştük. Asansörle inerken görüşmelerimizden birkaç not karaladım. Bu kederli günlerinde tek endişesi, benim kocasının yerini almam dolayısıyla ülkenin refahı içm kocasının hazırladığı programı sürdürebilmem. Bu mükemmel kadın kendisini değil, başkalarını düşünüyor. Kocasına güvenen, dayanan milyonlarca insanın kaderi için duyduğu endişeye benim aracı olarak çözüm yolu bulmamı ümit ediyor.» Zarfı masanın üstüne bıraktı. «Size burada şunu bildirmek isterim ki, önümüzdeki program konusunda 1 numaralı hanımefendiyi endişelerinden kurtaracak ve T.C.'ye oy veren, destekleyen milyonlarca insanı emeklerinin boşa çıkmadığına inandıracak biçimde yeteneklerim oranında Birleşik Amerika'ya hizmet edeceğim.»

Kabine salonu alkışa boğuldu. Eaton yan gözle yanında oturan siyah adama baktı, siyahlığı yine içini açığa vurmuyordu. Ama şimdi ilk kez, bu donuk, duygusuz maskenin gerisinde, lehte puan kazanmak için gerekli kurnazlık ve sezis yeteneği ~i gizli acaba diye düşündü. Talley'e baktı, Talley göz kırpyordu. İstedikleri gerçekleşmişti. Dilman and içmişti. T.C.'nin rolgesinden ayrılmayacaktı.

Dilman yeniden üyelere hitabetti. «İlk toplantıda sizin : = vsivelerinizi soracağım belirli sorunlar yok. Senatör olarak eiindiğim ve eski Başkanımızın danışmanlarının özetledikleri iisında T.C.'nin ve simdi de benim sorunlarımın neler olduğunu bilmiyorum. Sizlerden öğreneceğim. Onun için bugün siz konuşun, ben dinleyeyim. Gelecek toplantıda daha yapımcı olar::hrim. Her biriniz beser dakika konuşsanız yeterince bilgi sa!vV obırum sanıyorum. Üstelik başka randevularla yüklü gü~or. çeri kalan programına yetişecek zamanım kalır. Sa~y-r. Eaton, eğitimime siz başlar mısınız?»

Eaton gülümsemeye çalıştı. «Sayın Başkan o kadar iyi gi-diyorsunuz ki, siz bizi eğitebmrnsiniz. Üzerinde önemle durul-ması gereken bir iki dış sorun var.»

Hevesle T.C.'nin öldüğü dakikaya kadar belirttiği arzula-rını açıklamaya koyuldu.

«Ruslara göre Afrika ülkelerine, bağımsızlıkları dışardan tehdit edildiği takdirde ekonomik ve askerî yardım yapılacağı vaadinde bulunmak demek, Moskova'yı tahrik etmek demek-miş.» diye konuşmasını sürdürdü Eaton. «Afrika Birliği Pak-tı'ndaki üyeliğimizin yenilenmesi onlarca bu anlamı taşıyor. Kısaca, başka bir NATO. Ancak T.C.'nin söylediğine göre Ba-razza'da antikomünist yasaları teşvik etmekten vazgeçersek Ruslar Paktımıza göz yumacaklarmış. T.C.'nin son sözleri, bu teklifi kabul edip, işi tatlıya bağlamak ve dünya barışını koru-mak olmuştu. Ben, Dışişleri Bakanı olarak, Baraza Elçisi ile konuşmalar yapması için Birleşmiş Milletler daimî delegemiz Sayın Slater'i çağırdım ve Afrika Sorunları yardımcı sekre-teri Sayın Stover'i. Başkan Amboko'yu ikna etmesi için Bara-za'ya yolladım. Belki Sayın Slater size görüşmeleri hakkında bugi vermek ister?»

Slater Baraza Elçisi Wamba ile yaptığı görüşmeleri et-raflıca anlatmaya koyuldu. Bu konuşmalardan açıkça anlaşıldığına göre Baraza, Amerika ABP'ye katılmazsa kendilerini terkedeceğinden korkuyordu. Komünist eğitimi görmüş yerli-leri özgür bırakmaktan da çekiniyordu. Elçi Wamba hiç bir söz vermemişti. Kararın Başkan Amboko'dan çıkması gerekiyordu.

Konuşmanın burasında sözü Eaton aldı. Stover'in Ambo-ko ile görüşmesi de aynı korku ve yararsızlığı yansıtıyordu.

Eaton Dilman'a döndü. «Amboko karar vermeden önce sizinle görüşmek istiyor. Sayın Başkan. Açık konuşmam gere-kirse, kanımca siz bir Amerikalı zenci, o da Afrikalı zenci olduğu için onun emellerini daha anlayışla karşılayacağınızı umuyor.»

Bu katıksız açık sözlülüğünün Dilman'ı hafiften sars-tığını gördü ama ülkenin dışında onun renginden yararlan-a-bilecek kişilerin bulunduğunu da bilmesi gerekiyordu.

«Sayın Başkan,» diye konuşmasını sürdürdü. «Afrikalı dostunuz ne derse desin bizim rotamız T.C. tarafından kesin olarak çizilmiştir. Hiç bir küçük Afrika ülkesinin kişisel arzu-

iarı yüzünden nükleer bir savağı göze alamayız. Amboko gelmeden bu konu etraflıca tartışılabilir. Kanımca onu kabul etmeniz gerekecek.»

«Evet.» dedi Dilman yavaşça. «Onunla görüşmek isterim.»

Sıra Savunma Bakanındaydı. Eaton bir sigara çıkarıp ağızlığına taktı. Bütün bunları daha önce işitmişti. Dilman'm da Senato'dan duymuş olduğunu biliyordu. Sıkıntısını gizlemeye çalıştı. Ardından Maliye Bakam bütçe açığından, düşük faiz oranından, vergi kesilmelerinden söz ettikçe Eaton'm ilgisii iyiden iyiye dağıldı. Sonra Maliye Bakanı Azınlık Rehabilitasyon Tasarısının bütçesinden söz edinse masanın dört bir yanından birbirini bastırma çabası içinde altı ses birden yükseldi. Sesleri birbirinden ayırt etme olanağı yoku. Zaten gerek de yoktu, çünkü hepsi aynı şeyleri başka kelimelerle, kendi açılarından söylüyorlardı. Hepsi tasarıdan yanaydılar ve bütçeden kısıtlama yapılmasına karşıydılar.

Eaton yan gözle Dilman'a baktı. Siyah yüzü her zamanki gibi sakin, elleri hareketsizdi. Yalnız temkinli bakışları bir konuşmacıdan diğerine kayıyordu.

O sırada masanın üzerine biri eliyle vurdu ve hepsinden baskın bir ses duyuldu. Bütün dikatler Adalet Bakanı Kemmler'e çevrildi. Şimşek gibi bakışları her zamankinden soğuk, sivri çenesi her zamankinden uzundu.

«Şu saçmalıkları kesin de Azınlık Rehabilitasyon Programının tek önemli noktası üzerinde duralım.» diye gürleleri Kemmler. «İç savaşlardan sonraki günlerden beri bir zenci sorunumuz var. Eisenhower, Kennedy ve Johnson yönetimlerine kadar dikkate alınmamıştı, çünkü zenciler o günlere iek sessiz durmuş ve yeterince örgütlenmemişlerdi. Ondan sonra patlak verdi. T.C. yönetiminde de sürüp gitti. Onun Kabinesi acele bir çözüm yolu bulmak ya da hergün ırk çatışmalarıyla yüz yüze gelmek durumunda kalmıştı. O zaman T.C. isyanları önlemek için işsizleri meşgul etmeyi, oyalamayı düşünmüştü. İşte ARP bu amaçla hazırlandı.»

Adalet Bakanı soluk almak için sustu, sonra Başkan Dilman'a döndü. Masanın üzerinden eğilip parmağını sallayarak, «Sayın Başkan,» dedi. «Bu tasarıda sizin dikkate ala-

çağınız tek bir nokta var, o da programın amacının, sizin halkınıza ve dolayısıyla ülkeye yardım etmek oluşudur.»

Eaton Diiman'ın çehresinin yine tarafsız bir anlam yansıttığını ama bu kez ellerini sıkırmaktan mafsalları üzerindeki siyah derinin ağardığını gördü.

«Sayın Başkan,» diye konuşmasını sürdürdü Kemmler. «Birkaç gün içinde bizim Bakanlığımızı ziyaret etmenizi ve medenî haklar bölümünü gezmenizi isterim. Kennedy ve Johnson zamanında orada avukat, araştırmacı ve sekreter olarak yüz kişi çalışıyordu. T.C. zamanında bu iki yüze çıkarıldı. Geçen hafta içinde, siz geldiğinizden beri, bir zenci Başkan olduğundan beri personel sayısını iki yüz elliye çıkardık ve bu sayı bir ay içinde üç yüz elliye bulacak. Niçin? Çünkü sizin bu anı yükselişiniz vasat bir zenciye neler yitirdiğini iki misli hatırlattı. Boş mideyle vatandaşlık hakları için kuyrukta beklemekten bıktı artık. Crispus örgütünün ve NAACP nin kendi davası için hukuk kitaplarıyla savaşmasından bıktı. Hareket istiyor. Turnerite örgütü var, onun gibi yüzlercesinden biri. Hepsi ortalığı kızırtıyor. Öte yanda beyazların KLAN örgütü var. Çetecilik açısından güçlendiler, çünkü sizin yönetiminizin beyazlara karşı ikinci bir tutum takmabüceğinden korkuyorlar. Önümüzdeki iç kargaşalığı durdurabilecek tek yol var, o da Azınlık Rehabilitasyon Tasarısı'nın ivedilikle meclislerden geçirilmesi ve güçlü bir yasa olarak yürürlüğe konması. Belki her şeyi kökünden çözümlemeyecek ama ülkeyi bir düzene sokacak. Bu tasarımı sizin de T.C. gibi bütün ağırlığınızı ve yetkinizi ortaya koyarak desteklemenizi sırf ırksal yönünden ötürü tavsiye ederim.»

Adalet Bakanı sustu, soluk soluğa kalmıştı. Eaton bu patlamadan sonra geriye tartışacak pek bir şey kalmadığını gördü.

«Sayın Başkan,» dedi, «Bize ayrılan süreyi sanırım doldurduk. Başka randevularınıza gitmeniz—»

Dilman başını salladı, önünde duran zarfı aldı, cebine koydu, Kemmler'e, sonra diğerlerine bakıp konuşmaya çalıştı. Sesi boğazında düğümlenmişti, neredeyse anlaşılmayacak tonda çıktı.

«Bu gece Azınlık Rehabilitasyon Programını dikkatle okumaya başlayacağım,» dedi. «Gelecek toplantıdan önce ba-

zılarımızı çağırıp teker teker bu konuda ve Baraza konusunda daha fazla bilgi isteyebilirim... Sayın Eaton, yannki televizyon konuşmamı hazırladığınız için size ve T.C.V'nin diğer danışmanlarına teşekkür ederim. Mükemmel bir konuşma, duygularımı aynen yansıtıyor. Yazıldığı gibi sunacağım, yalnız ufak bir değişiklik yapacağım. Bu Azınlık tasarısını henüz inceleyip iyice anlamadım. Bu konuşmamda kamuoyuna bu konuda bir açıklama yapmıyacağım. Bu konuşmanın her bakımdan milleti bir siyah hükümet ya da bir değişik hükümet kuramayacağıma, eski Başkan'm döneminde hoşnut kaldıkları bir hükümetle işleri yürüteceğime ikna eder inancındayım... Hepinize teşekkür ederim. Toplantı sona ermiştir.»

Ayağa kalktı, acele Edna Foster'in odasında kayboldu.

Toplantı hemen dağıldı. Eaton çıkacağı sırada Talley kolundan yakaladı. «Ne düşünüyorsun Arthur?»

«Çok iyi gitti bence.» Dedi Eaton.» Sonuna kadar bizim izimizde gitmeye hazır görünüyor. Bundan iyisi can sağlığı.»

«Evet ama o en sonunda söylediği, konuşmaya koyduğumuz Azınlık lafım kaldırması? Tasarıyı anlamak için incelemesi? Ne demek bunlar?»

«Bu demek oluyor ki, bir kişi olarak kendine bir paye vermek, bir papağan olmadığını kanıtlamak istiyor. Kendi halkım ilğüendiren, yirmi yıldan beri kongreye sunulan en önemli tasarımı, hiç değüse okumak istiyor. Akla yakın. Onun yerinde olsam ben de aynı şeyi yapardım.»

«Ama avueumuza aldığımıza inanıyor musun?»

Eaton kaşlarını çattı. «Bana göre T.C.'nin etkisinde, bu da benim için yeter.»

«Âmin.» dedi Talley. «Bu başarının tümünü sana borçluyuz Arthur.»

«Hiç de değil, Hesper'e borçluyuz.»

«Ben yine de sana diyorum. Dilman geldiğinde Hesper'in yukarda olmasını, onunla bu biçimde konuşmasını sen ayarladın. Dul bir kadını kimse kıramaz. Bu bir anayı pencereden aşağı atmaya ya da bayrağı çiğnemeye benzer. Sen bir dahisin Arthur. Şimdi niye T.C. Başkanlık ofisine geri gelmiş gibi hissettiğimi anlıyorum.»

«T.C. Başkanlık Ofisinde.» dedi Arthur Eaton. «Ve onu orada tutacağız.»

Douglass Dilman Başkan masasının başında koltuğa yaslandı, karşısında oturan oğlunu seyre koyuldu.

Oğlu on dakika önce geldiğinden beri deli gibi heyecanlıydı. Durup durup babasını kutlamıştı. Altı gün önce Trafford üniversitesinde ortaya çıkan gizli ajan eşliğinde New York'tan buraya kadarki tren yolculuğu, Beyaz Saray otomobili ile gelişini, basın lobisinde fotoğrafçıların saldırısına uğrayışını, Tim Flannery tarafından kurtarılışını heyecanla ve göğsü kabararak anlatmıştı.

Julian'm olgunluk, denge ve yargı açısından belirli bir noksanlığı olduğundan korkuyordu Dilman. Kardeşi dış görünüş bakımından annesine çok benzemişti. Julian'sa annesinin belirli huylarını almıştı. Çabuk heyecanlanıyor, çabuk kedere kapılıyor, çoğu kez hiç bir şeyi umursamıyor, yine çoğu kez kinli ve kötümser oluyordu. Bu huylarından ötürü Dilman onun bir zenci okulunda, kendi insanların arasında daha güven içinde olacağına karar vermişti. Karışık okullar onun için tam barut fiçisi olabilirdi.

Oğlunu incelemeyi sürdürdü. Yerinde davranış olduğuna. Julian'da bulunmayan gerçekçi bir görüşle böyle davrandığına kendi kendini inandırmaya çalıştı. Bir baba olarak çocuğunu korumuştı, hâlâ da korumaktaydı.

Bu sabah Julian'da o her zamanki terslik, kin ve dengesiz öfkeden hiç biri yoktu. Cardı ve üstelik neşeli görünüyordu. Ama sonra daha dikkatle dinledikçe oğlunun neşesinin Trafford üniversitesine ısınmaya başlamasından ileri gelmediğini farkettiler. Bir gece içinde Başkan'm oğlu olmasından ileri geliyordu. Duyduğu zevk, kendi rengindeki sınıf arkadaşlarının gösterdikleri ilgi ve saygıdan ötürü de değildi. Beyaz toplumun, beyaz basın üniversitesinin yaltaklanmalarından gurur duyuyordu.

«Baba, dün hukuk fakültesi kitaplığında verilen çayda olmalıydın!» diyordu Julian. «Şeref listesindeki öğrenciler dışında tek öğrenci bendim. Ünlü bir kişi falan sanırdın beni.

Bütün o beyaz profesörler çevremi sardılar. Senin hakkında, hukuk eğitimin hakkında sorular sordular. Diyorum sana görmeliydin. —»

Düşün — o moruk buzdolabı yarıdirektör bile—»

Dilman asıl konuşmak istediği şeyi biliyordu. Oğlunun zırvalarına son verme zamanı gelmişti.

«Julian—»

Julian sustu, babasının yüzüne baktı, merakla bekledi.

«Bu kadar popüler olduğuna sevindim» diye devam etti Dilman «Ama bir tek şey sormak istiyorum. Seni merakla sorguya çekenler arasında Rektör McKaye var mıydı?»

Julian'm ifadesinden, bir tuzaktan kuşkulandığı belliydi. Temkinli olduğu zamanlardaki gibi dışarı fırlak hipermetrop gözleri yuvalarında döndü «Hayır.» dedi. «Ne var?»

«Beni aradı da» dedi Dilman «Eski Başkanımızın ölümünden bir gün önce kendisinden bir mektup aldım.»

Julian kaçamak bir tutum denedi ama pek başaramadı.

«Okulun kuruluş gününde konuşma yapman için seni çağırdığını mı söyleyeceksin? Ben de duydum, konuşuyorlardı. Umarım—»

«Rektör McKaye'in bana yolladığı mektubun bir davetiye olmadığını biliyorsun,» dedi Dilman, canı sıkılmıştı «Evet bir çağırıydı ama senin davranışlarını görüşmek üzere bir çağın. Derslerin birinden zayıfa doğru gittiğini, diğer iki desten de geçer puan tutturamayacağını biliyor. Not ortalaması C'nin altına düşerse seni sınava tabi tutmayı gerekli buluyor. Bunun ne anlama geldiğini bilirsin. Bir hukuk fakültesine girebilmen için yalnız geçer puan alman yeterli değil, ortalama B tutturman gerekli. Sana söyleyeyim, çok şaşırdım Julian. Sen A ile B arasında ortalama tutturuyordun. Derslerin çok kolay olduğundan yakmıyordun. Şimdi birden tepetaklak. Rektör asî, dikkatsiz oluşundan, derslerinden çok dış faaliyetlerle ügilendiğinden şikâyetçi. Onunla gidip görüşmeden önce seni dinlemek istedim. Birbirimize karşı her zaman dürüst davrandık Julian. Şimdi her zamankinden daha dürüst olmamız gerekiyor. O okulda sana ne oldu?»

Julian babasını dinlerken antika koltukta kıvranıp duruyordu. Şimdi duruldu «Hiç» dedi «Meşguldüm, o kadar»

«Neyle meşguldün?»

«İşte, biliyorsun, Carver Hall'm öğrenci örgütündeyim» sonra münazara kolu var, son günlerde bir sürü ev ödevi yığıldılar.»

«Şimdiye kadar hepsinin altından kalkıyordun.»

«Sonra Crispus örgütü. Şimdi ulusal karargâha bizim kampın temsilcisi oldum, Crispus'm ulusal öğrenci danışmanlık konseyindeyim. New York'a daha sık gitmem gerekiyor. Bunların ne kadar zaman aldığını arkadaşım Sprînger'e sor. Neyse merak etme ben—»

«Merak ediyorum Julian. Dış faaliyetlere hiç bir zaman karşı çıkmadım. Onlarla uğraş, ama gerçek görevine engel olmasın. Senin gerçek görevin Üniversiteyi bitirip hukuk derecesi alman.»

Julian'm yüzünü hırs bürümüştü. Dudaklarının titremesini önlemek için dişleri ile bastırıyordu. «Seninle aynı fikirde değilim,» dedi, sesi çatlak çıkıyordu «Benim görevim o koynun sürüsünün arasında kalıp, senin gibi Chicago'nun Güneyinde avukatlık yapıp, halkımı âdi, basit davalarda savunabilmek için kara bir diploma almak değü. Benim görevim halkımın haklarını anayasa çerçevesi altında korumak ve çiğnenmemesine çahşmak. Crispus örgütüne daha fazla zamanımı verip, tüm halkım için savaşıarak bunu daha iyi yapabiliyim. Yoksa zenci bir üniversiteyi bitirip, zenci bir avukat olursam ancak hiç önemi olmayan sorunlarda zehcüeri temsil edebüirim. İlk görevim ülkenin kendini toparlmasına yardımcı etmek. Ancak o zaman okulumu bitirdiğimde bir avukat olabilirim, bir zenci avukat değil. Ancak o zaman zenciler arasında yaşayabilir, her renkte müşterilerimi temsü edebilirim—• vazifem ve görevim işte bu. Ne söyleyeceğine aldırmiyorum baba, ama beni o okula sen soktun, kendi çevremde kalmamı, zenci kalmamı istedin, tıpkı beyazların istediği gibi—»

Dilman bu sözlerin çoğunu daha önceleri de işitmişti ama bu denli öfkeyle anlatılmamıştı bugüne dek. Kendi öfkesini frenlemeye çalıştı, oğluya bir anlaşılmaya varmaya kararlıydı. «Senin bir zenci ya da başka bir şey olarak kalmana çalışmadım» dedi «Ne olduğun, ne olacağın senin bileceğin iş. Kuşkusuz bize karşı birçok haksızlıklar yapılıyor, ama bazı

aşamalar kazandık, daha da kazanacağız ve günün birinde, yasaların ışığı, altında'bu ülke herkesin ülkesi olacak.»

«Karşılığını alma süresi bir yüzyılın üstünde» dedi Julian öfkeyle. «Artık beklemeyeceğiz. Birleşiyoruz.»

Dilman masanın üzerindeki ellerine baktı «Karşılığım yavaş yavaş alıyoruz» dedi yavaşça «Kölelik bitti. Ayırım bitti. Sen benden daha kolay elde edeceksin istediklerini. Hem bütün bu olan bitenlere karşılık bu ülkede baban gibi bir zencinin neler başarabileceğine bak. Beyaz ve zenciler beraberce beni kongreye getirdiler—»

«Beyazların koşulları ile» dedi Julian, hemen ekledi «Saygısızlık etmek istemiyorum ama—»

«Julian, bak nerede oturuyorum, bulunduğun odaya bir bak—»

Julian masayı yakaladı «Senin burada olmanı düşünmediler baba, seni burada istemiyorlar. Biz istiyoruz seni, ama onlar değil.» Sesi yine çatallaşmaya başlıyordu. «Sana duyduklarımın hepsini anlatmadım.»

Dilman kendi kanından gelen ama kendisini anlamayan biri ile bu üzücü sahneye son vermek istedi. «Neler olduğunu biliyorum Julian» dedi «Ne olursa olsun ben buradayım ve bu da ülkedeki durumumuzu açıklamaya yeter. Nelerin olabileceğini ispat ediyor. Ben burada görevimi yapacağım, sende de bütün istediğim, bir hamlede ülkeyi ters yüz etmeye çalışmaktan vazgeçmen ve okulda biraz mantık öğrenmeye çalışman.»

«Baba sana söylemeye çalıştım, söyleyeceğim de. «Sustu» Senin buraya gelmeni hepimiz bir mucize olarak görüyoruz. Şimdi sen bir ömür boyu ele geçmeyecek bir şansa sahipsin. Bizim halkımızın, ölenlerin ve acı çekenlerin, bütün örgütlerin bir yüzyılda başaramadıklarını kısa bir zamanda gerçekleştirebürsün. Beyazların zorla—»

«Kimseyi hiç bir şey için zorlayamam, «Dilman'm sesi haşınlaşmıştı. «Ben zenci toplumun değil, Birleşik Amerika'nın Başkanıyım ve en doğru—»

«Yine de söyleyeceğim baba—dinle, lütfen dinle—Dışarda kendi halkımızın neler söylediğini bilmen gerek—eğer sen Birleşik Amerika'nın tümü ile herkesin Başkanı olsan âlâ,

ama değilsin—olmayacaksın—öncekiler gibi olacaksın, beyazların Başkanı—»

Dilman hızla masaya vurdu «Yeter Julian, yeter artık. Kim olduğunu ve benim kim olduğumu unutuyorsun. Senin doğruyu görmenden, doğru hareket etmenden hâlâ benim sorumlu olduğumu unutma—benim, o boş arkadaşlarının değil.»

Julian suratım asıp masadan elini çekti, koltuğun arkasına yaslandı. «Pekâlâ eğer, eğer konuşmak istemiyorsan—»

«Çanak tutma bana. Çocukluk etmekten de vazgeç.»

«Çanak tuttuğum falan yok. Sadece senin bizim nasıl hep kendin gibi zenci olmamızı istediğini düşünüyorum. Bunu yalnızca sen istiyordun, ne annem, ne Mindy ne de ben. Doğuştan şanslı olduğu ve kaçıp kurtulduğu için her zaman kıskandım. Mindy'yi. Bense böyle doğduğum için burada kaldım. Buna kargı bir şeyler yapmak istediğim, herkes gibi Mindy gibi bir insan olmak istediğim zaman bırakmadın, hâlâ da bırakmıyorsun.»

Kızının adı geçer geçmez Dilman elinde olmaksızın odanın bütün kapıları kapalı mı diye bir göz attı. Düşman kulaklarının duymadığına emin olmak istemişti. Kapıların sıkıca kapalı olduğunu gördü.

Yeniden oğluna baktı., «Mindy'yi burada tartışmak istemiyorum.»

«Beni de tartışmak istemiyorsun.» dedi Julian acı acı «Elimde olsa yarın, onunla yer değiştirirdim.»

«O kadar emin konuşma» dedi Dilman. «Beyaz geçinen bütün zenciler o kadar mutlu değil. Sahtekârlık—»

«Onun işi yolunda» dedi Julian.

Dilman sertçe baktı oğluna «Nereden biliyorsun?» diye sordu. Onun işinin yolunda olduğunu nereden biliyorsun?»

Julian'm huzursuzluğu meydandaydı. «Tah—tanıma ediyorum. Eğer öyle olmasaydı şimdi Başkan olduğuna göre ondan haber almaz mıydın? Beyaz olarak daha iyi yaşamıyorsa şimdi Beyaz Saray'da oturmak için kalkıp gelmez miydi?»

«Anlaşılan onunla ilgili birçok şey biliyorsun,» dedi Dilman «Onunla temas ettin değil mi?»

«Diyelim ki ettim?»

«Şaşmadım, hepsi o kadar.» dedi Dilman. Kızının onu

reddettiğini düşünmek içini sızlattı. Sonra kafasına saplanan korkudan utandı. Mindy, beyazı siyahtan ayıran çizgiyi geçtiğinde, sonuna kadar gitmişti. Eski yaşantısının tüm saflarından silinip gitmişti. Kendi sırrını, kendi benliğini yalnızca kendi biliyordu. Şimdi yalnız değildi. Sırrım paylaşmıştı. Dilman'ı ürküten buydu. «Korkmuyor mu? Niçin sana kendini tanıtmaya cesaretinde bulundu—?»

«Kim olduğunu, nerede olduğunu bilmiyorum» dedi Julian «Bir gün, bir buçuk yd önce okulda kısa bir not aldım ondan, öyle, tepeden inme. Acil bir şey için biraz paraya ihtiyacı vardı. Senden aylık aldığımı hesaplamış. Ödünç para havale etmemi istedi. New York'un merkez postahanesi Genel Dağıtım bölümüne başka bir isme yollamamı söyledi. Ben de yolladım. Ondan sonra bana verdiği ismi New York rehberlerinde bulmaya çalıştım. Hiç böyle bir isim yoktu. Belki birçok isim kullanıyor. Neyse, ben bu isme mektup yazdım, bir kaç ay önce parayı ödedi. Kısa bir mektup daha aldım. Daha iyi bir iş bulmuş, ne olduğunu bilmiyorum. Kalabalık bir topluluk içindeymiş, beyaz olduklarını belirtiyor. İş yolunda, Çok iyi. Eşit haklara sahip, çünkü beyaz insanlar gibi şanslı renkte doğmuş. Benim de senden bütün istediğim, aynı onun gibi kabul edilmek ve dürüstlük görebilmek için okul dışında daha fazla çalışmama izin vermen.»

«Mindy'nin yaptığı doğru değil.» dedi Duman. «Sahtekârlık doğru değil Julian. Açık açık, kendi koşulların altında kabul edilecek ve dürüstlük göstereceksin. T.C. bunun için savaşıyordu, arkadaşlarına söyle, ben de aynısını yapacağım.» Birden kendini yorgun hissetti. «Bugün taşındım, şu—» pence-relerin ötesini gösterdi. «Şu eve taşındım» gülümsedi. «Önümüzdeki bir yıl evimiz burası Julian. Hafta sonları ve tatiller için senin de bir odan olacak. Trafford'a ne zaman dönüyorsun?»

«Öğleden sonra, geç vakit.»

«Güzel, biraz yukarı gık dolaş—İkinci katın asansörünü biri gösterir sana— ne dersin? Görmeye değer. Crystal da orada. Sana bir şeyler yedirir, sonra da valeyi bulursun, sana bir oda gösterir. Gitmeden önce seni yakalarım.»

Julian ayağa kalktı. Beyaz Sarayı dolaşma fikri yumuşatmış, sakinleştirmişti onu.

«Seninle, bütün aklımdan geçenlerle aynı görüşte olmadığımı üzgünüm baba. Crispus örgütündeki görevimde kalacağım ama okulda da daha iyi olmaya çalışacağım. Rektöre bunu yazabilirsin.»

Dilman'm içi ferahladı, rahat rahat gülümsedi. «Teşekkür ederim oğlum. Şu kapıyı aç, köşeyi dönüp zemin katın kapısından çık. Kaybolmazsın.»

Julian çıkar çıkmaz Dilman masanın üzerindeki gümüş mesaj kutusuna eğildi, daktilo ile yazılmış kartı inceledi. "Başkanın angajmanları" diye başlıyordu. Oğlunun isminin altında Leroy Poole yazılıydı.

Dahili telefonun ahizesini kaldırdı, düğmeye bastı, angajman sekreteri Shelby Lucas hemen öbür uçtan cevap verdi «Buyrun Sayın Başkan?»

«Nasıl gidiyorum Mr. Lucas?»

«Yaklaşık olarak—on dakika ilerdesiniz Sayın Başkan»

«Mr. Poole orada mı?»

«Kabul Salonunda efendim.»

«Lütfen buraya gönderin.»

Telefonu kapattı. Oğlunu, onun ilhamlarını, Mindy'yi aklından çıkarıp Poole'a ne söyleyeceğini düşünmeye çalıştı. Biyografisini Poole'un yazacağına Julian'm ne kadar sevindiğini hatırladı.

O günlerde durup durup bu işten eaymaya kalkmıştı. Bir araştırmacının geçmiş yaşantısının anılarına burnunu sokmasından hoşlanmıyordu. Başkanlığa and içtiğinden bu yana ara sıra düşünmüştü bu kitabı. Şimdi rolü değiştiğine göre acaba basılmasına izin vermeli miydi? Bir karar verememişti. Hafta boyunca Poole'un telefonlarından kaçınmış, sonunda çaresiz randevu vermişti. O günden beri kitabı ya da Poole'u düşünemeyecek kadar doluydu. Şimdi çözümlenmesi gereken önemsiz sorunlardan biri de buydu.

Koridorun kapısı ardına kadar açıldı, Mr. Lucas görünmeyen birine seslendi. «Buyrun Mr. Poole.»

Poole top gibi odaya daldı. Arkasından kapı kapandı. Durdu, şişman yüzünü eğerek «Birleşik Amerika'nın Sayın Başkan'ı» diye mırıldandı, masaya doğru yürüdü, tombul elimi uzattı.

Dilman koltuğundan doğruldu, elini Poole'un tombul

avucuna bırakırken bir boks eldiveniyle tokalaşır gibiydi. Koltuğu göstererek, «Oturun Poole.» dedi.

Poole koltuğa yerleşti. Odayı kucaklayacakraış gibi kollarını açtı. «Burası gördüğüm bütün resimlerden değişik sanki.» dedi. «Burayı dünyanın en önemli bürosu kabul edip insan taht odası gibi bir şeyle karşılaşacağım sanıyor.»

«En önemlilerden biri.» diye düzeltti Dilman.

«Doğru, herhalde herkes kendininkini aynı şekilde önemli sanıyor.»

«Evet» dedi Dilman. «Hem herkes de kendisine eşit süreye ayrılmasını istiyor. Sizi aceleye sokmak istemem Leroy, ancak burada randevularımız Senato binasında kiler kadar teklifsiz olmayacak, onun için hemen—»

Sustu. Poole'un arkasında bahçeye bakan kapı ardına, kadar açılmıştı. Julian endişe ve sıkıntı içinde orada duruyordu. Yanında gizli ajan Sperry vardı.

«Böy—böyle rahatsız ettiğim için özür dilerim.» diyordu Julian. «Sizin söylediğiniz gibi zemin katma girdim, bu bey yakaladı izin kâğıdımı sordu, yoktu, kim olduğumu söyledim, güldü, emin olmadan yukarı çıkamayacağımı söyledi.»

«Pekâlâ Julian... Mr. Sperry.»

Ajan bir adım öne çıktı, «özür dilerim Sayın Başkan, oğlunuz olduğunu büüyordum ama kimliği açıklanmadan cesaret edemezdim.»

Dilman başını salladı, «Haklısınız. Şef Gaynor'a Julian için sürekli bir giriş kartı hazırlamasını söyleyin.» Poole'un ayağa kalkmış, oğlunu süzmekte olduğunu far ketti. Çabucak tanıştırdı «Julian, sana, hayranlık duyduğun Mr. Poole'u tanıştırayım.»

Julian Poole'un elini sıkmak için hevesle öne atıldığında dışarı uğramış gözleri daha da belirginleşmişti. «Allahım. Mr. Poole, bu ne şeref—»

«Benim için de büyük bir zevk Mr. Julian. Babanızın biyografisini tamamlamadan önce sizinle hiç değilse bir kes karşılaşmak için can atıyordum.»

«Sizin bütün makalelerinizi okudum» dedi Julian. «Bir kere okulumuzda yaptığınız konuşmayı da dinledim.»

«Okulunuzda mı? Ha, evet, Babanız söylemişti, hatırlıyorum. Trafford'dasmız. Orada konuştuğumu—»

«Crispus örgütünün öğrenci koluydu.»

«Hatırladım» dedi Lere-y Poole.

Dilman'm öksürüşü konuşmayı kesti. «Özür dilerim Leroy, çok doluyum... Mr. Sperry oğlumu yukarı götürür müsünüz?»

«Sağol baba» dedi Julian. Bakışları hayranlıkla Poole'a takıldı «Tanıştığımıza sevindim Mr. Poole»

Bahçe kapıları kapanınca Poole yerine oturdu. «Mükemmel bir oğlunuz var Sayın Başkan. Bana onun Crispus örgütü üyesi olduğunu söylediğinizi hatırlamıyorum.»

«Aldığınız notların arasında vardır,» dedi Dilman. «Ayrıca şimdi merkezdeki millî komitelerin birinde de görevM. İşimize devam edelim mi?»

«Ben hazırım Sayın Başkan. Kitap üzerinde biraz düşündüm.»

«Ben de düşündüm Leroy. Onun şimdi basuması fikri hoşuma gitmiyor. Ama haksızlık da etmek istemiyorum. Onun üzerinde uzun zaman çok çalıştınız. Belirli bir kazanç bekliyorsunuz. Sizi bundan alakoymaya hakkım yok. Onun için—»

«Ülkeyi bundan alakoymaya hakkınız yok.» dedi Poole parmakları ile alnını ovuşturarak, «Bu kitap halkımıza ilham kaynağı olacak bir öykü olarak düşünülmüştü. Şimdiki ortamda, sizin Başkanlığa yükselmenizle, renkleri ne olursa olsun ülkedeki tüm insanlar için ilham kaynağı olacağından eminim. Sizi anlamlarım, daha olumlu ırksal duygular beslemelerini sağlayacak, sizin kişiliğinizi, en doğru biçimde ve ilk olarak gözler önüne serecek.»

Dilman Poole'u dinlerken birkaç gün önce Miss Foster'-den duyduklarını hatırladı. New York'ü basımcılar Beyaz Saray basın bürosuna baş vurup yeni Başkan'm hayat öyküsünü çabuk tarafından yazmalarını istemişlerdi. Eğer biyografiden kaçınması imkânsızca o zaman en iyisi bu işi kendisini az çok tanıyan birinin yapmasıydı.

«Pekâlâ Leroy.» dedi «Biyografi için beni ikna etmenize gerek yok, Kabul ettim, ne olursa olsun sürdüreceğim.»

«Meselâ kitabın sonu» dedi Poole, «Onu değiştirmem gerekecek. Şimdi yeni bir doruk ve son var, bunu yeniden görürüş—»

«Leroy, zamanım yok—bundan sonra oturup konuşamayız—»

Poole beyninden vurulmuşa döndü. «Senatör—Sayın Başkan Allahmızı severseniz, sizinle ilgili bir kitap yazarım da, ilk zenci Başkan olduğunuzu söylemeden nasıl geçerim?»

«Sinirlenmeyin,» dedi Duman. «Bakın dinleyin, kitabı Beyaz Saray'a taşınmamla bitirin. Zaten bugün taşındım. Bir haftalık Başkanlığımla bitirin.»

«Bunun için de yine birkaç görüşme yapmalıyız.»

«Size söz veremem Leroy. İsterseniz birkaç soru hazırlayın, Miss Poster kanalıyla bana gönderin. Boş vaktim olursa bir gece oturup cevaplarımı yazarım.»

«Başka çare yok.» dedi Leroy üzülerek. «Evet nasıl nasıl ayarlamaya çalışacağım. İyi bir kitap olacak, size bunu garanti ederim.»

«Öyle olacağından eminim.» Dilman koltuğunu geri itti. «Öyleyse tamam. Her şey çözümlendi.» Poole'un kalkıp gitmesini bekledi oysa hiç kıpırdamamıştı. Dilman şaşırıp bekledi.

«Aa—Sayın Başkan,» dedi Poole, «Bir dakikanızı daha rica edeceğim—»

«Ama—» diye kuşkuyla başladı Dilman.

«Yalnız bir dakika.» diye yalvardı Poole.

Dilman yazarın alnındaki ter damlacıklarını görüp acıdı, yavaşça oturdu. «Pekâlâ, söyleyin bakalım neymiş?»

«Halkınıza karşı ülkede dönen bütün kötülükler.» dedi Poole acele. «Mississippi'deki duruşma ile ilgili haberleri okudunuz mu?»

«Turnerite'leri mi demek istiyorsunuz? Gazetelerde gördüm, yakından izlemedim.»

«İğrenç bir olay.» dedi Poole. Heyecanı giderek artıyordu «Vahşice saldırıya uğradılar, biri kör, biri ömür boyu sakat kaldılar. Üzerlerine saldıran beyazların yerine onlar tutuklandılar. Şimdi beyaz yeraltı örgütünün en azıllılarından yargıç Everett Gage'in vereceği cezayı bekliyorlar. Duruşma maskaralıktı. Adalet Bakanı size olayla ilgili raporu verdi mi?»

Dilman'm alnı kırıştı. Yüzden fazla benzer olay içinde Poole'un buna karşı duyduğu merak ve ilgiyi anlamaya çalıştı. «Hayır,» dedi. «Bu bir toplum sorunu değü.»

«Ama bütün hukuk sistemimiz rezalet»

«Sizi anlayamıyorum Leroy. Bu önemsiz soruşturma ile neden bu kadar ilgileniyorsunuz?» Durdu, «Siz de bir Turnerite olduğunuz için mi? Daha önce hiç sormadım size bunu, onlardan mısınız?»

«Yok canım, hayır.» dedi Poole. «Ben Crispus örgütüyle yuvarlanıp gidiyorum. Ben öyle güçlü, hareketli topluluklara giremeyecek kadar sakın ve çekingenim. Yalnız, her aklı başında azınlığın yapması gerektiği gibi onlara karşı hayranlık duyuyorum. Bir sürü laftan sonra bu onların ilk gösterileri idi ve yasa adı altında linç ediliyorlar. Benim bütün ilgim bundan ibaret Sayın Başkan. Onlara, karşı derin bir sempatim var.»

Dilman tanımlanmayacak kadar huzursuz olmasına rağmen yüzüne sert bir anlam vermeye çalıştı «Kusura bakmayın Leroy, benim o Turnerite'lere karşı sizden daha az sempatim var. Liderlerinin sorumsuz ve kıskırtıcı konuşmalarının çoğunu beğenmedim.»

«Jeff Hurley mi? Ama Senatör Dilman—Sayın Başkan—o büyük bir adam. Onunla birkaç kez karşılaşma fırsat* buldum, konuşmalarını duydum. Şu öfkeci, vahşi beyaz ayrımcılar gibi hır çıkaracak cinsten değü. Akıllı, iyi yürekli, yalnızca, yalnızca zenci toplumunun duygularını yansıtıyor.»

Dilman kendini güçsüz hissetti ama güçsüzleşmeyecekti. «Leroy, kitap için görüşmelerimizde dolaylı olarak bu konu üzerinde de durdum. Benim tutumumu biliyorsunuz. Zenciyim, bunun farkındayım ve bununla övünüyorum. Doğuştan hakım olan şeylerin bugün her zamankinden çok farkındayım. Biz zencüere olduğu kadar, Meksikalılara, Porto Rikolulara Yahudilere ve katoliklere de haksızlık yapılmasını istiyorum. Ama uygar bir ülkede yaşıyoruz ve bize çoğunluğun koyduğu yasalara uymamız öğretili. Başkalarının kafasını kırarak İstedğini elde edemez insan.»

«Savaşta böyle yapılır. Bu ülkede savaş var.»

«Hayır Leroy, Amerikalılar olarak bu biçim çözümleme-

yolundan vazgeçtik. Daha iyi yollar deneyerek buraya geldik. Aynı yollarla ilerleyeceğiz.»

«Ama şimdi, Başkan olarak bizim için, haklarımız için çok daha fazlasını yapabilirsiniz.» diye yalvardı Poole.

«Leroy, içimden bir zenci olarak ne duyarsam duyayım bir Amerika Başkanı olarak T.C.'nin, Johnson'un ya da Kennedy'nin benden önce yaptıklarından fazlasını yapamam.»

Poole öne doğru uzandı, ay gibi yüzü kederden allak bulak olmuştu. «Öyleyse, size bir Başkan değil, bir zenci olarak yalvarıyorum. Turnerite kahramanlarına yardım etmeniz, davayı tüm ülkenin huzuruna daha güçlü çıkarabilmeniz için yapabileceğiniz tek bir kişisel davranış var. Chicago'dan buraya büyük bir avukatın geldiğini duydum. Nat Abrahams, bu haksızlıkların farkında olan bir adam. Turnerite'leri kurtarabilir. Dava sona ermiş bile olsa hüküm ve kararı temyiz ettirebilir. Bana bir seferinde ondan eski bir dostunuz olarak söz etmiştiniz. Onun prestiji—»

Dilman şiddetle başını salladı. «Hayır Leroy. Nat Abrahams'a böyle bir şey söyleyemem. Evet, eski bir arkadaşım olduğu doğru. Burada. İki gün önce telefonla görüştük, bu gece de buraya yemeğe geliyor. Ama onun davranışlarını etkilemek aklımın köşesinden geçmez. Bu kadar istiyorsanız için kendiniz aramıyorsunuz onu? Ya da o Hurley denen adam?»

«Hurley onu bulmaya çalıştı, duydum . Bu günlerde Abrahams'm başka işlerle uğraştığını söylemişler. Ama siz, arkadaş olarak, bu mevkide»—

«Kesinlikle hayır.» dedi Dilman «Eğer Hurley için bunu yapamayacaksa, benim için yapmasına zorlayamam» sonra ekledi. «Üstelik Mississippi'deki davanın ayrıntıları ne olursa olsun, Hurley'in tutumunu beğenmediğime göre hayır. Üzgünüm Leroy.»

«Eh, ben de üzgünüm» dedi Leroy yavaşça «Özür dilerim. Bana kalırsa hata ediyorsunuz.»

«İnsan olarak bir çok hatalar yaptım» dedi Dilman «Bu ülkenin Baş yöneticisi olarak daha az yapmayı umarım. Sizin kadar rengimin ve rengimdeki insanlara karşı yapılan haksızlıkların ben de farkındayım. Belki bu olanlar—benim bu koltuğa, bu göreve getirilmem ve bütün ulusun ve dünyanın

gözleri önünde tüm ırklara karşı ağırbaşlılık ve sorumlulukla hareket etmem—tarafgirlik barikatlarını kırmak için başka herhangi bir yoldan daha etkili olacak, olabilecektir. Bu benim bağlandığım bir düş. Önemsiz çatışmalara karışarak ya da arkadaşlarım üzerinde etkimi kullanarak bunu yıkmak istemiyorum. Sabırlı olun Leroy. Çok şeyler yapılacak.» Sustu. «Bu görüşlerimiz kuşkusuz konu dışındadır. Kitabınızda bunların hiç birini görmek istemiyorum.»

Leroy Poole ayağa kalktı «Tabii Sayın Başkan. Birbirleriyle ilişkisi yok bunların... Bana ayırdığınız süre için teşekkür ederim. Cevaplandırmanız için size birkaç soru hazırlayacağım. Sizi yakında tekrar görmeyi umarım.»

Gitmek üzere döndüğünde birşey hatırlamış gibi acele masanın yanına geldi. «Neredeyse unuttuyordum, bundan size söz edeceğime birine söz verdim, Genç bir hanımla tanıştım. Washington'da çok iyi tanınıyor — çok yetenekli olduğunu söylediler? Sizin sosyal sekreterliğiniz için baş vurmak istiyor—»

«Beyaz Saray kadrosundaki kızlardan birini o göreve getirmeyi düşünüyordum. Dışardan birinin—»

«Bu, senatör Watson'un kızı.»

Dilman hayretini gizleyemedi «Senatör Watson mu? Emin misiniz? O Güneyli—»

«Tamam o ama kızı Sally Watson başka. Onu iyi tanımıyorum, yalnız görüştük. Renk körlüğü var, ilerici, liberal ve tabii kentte herkesi tanıyor. Eğer açıksa, o göreve baş vurmak için can atıyor.»

«Açık» dedi Dilman. Bir süre düşüncelere daldı. Poole karşısında ayakta bekliyordu. «Açık» diye tekrarladı, «Ben de şimdi olumlu ve olumsuz açılardan tartıyordum. Bu hasımı görmeden bir şey söyleyemem.»

«Bir görün Sayın Başkan. Sizi etkileyeceğim sanıyorum,»

«Pekâlâ göreceğim. Benim aduna onu çağırabilir misiniz?»

«Hemen.»

Dilman angajman kartına, sonra da saatine baktı. Hâlâ programdan biraz ilerdeydi.

«Pekâlâ Leroy. Miss Watson'a on ikiyi çeyrek geçe bura,-

5a oimasını söyleyin. Kendisine ümit vermeyin. Yalnız onu göreceğimi söyleyin.»

«Ben ayarlarım Sayın Başkan, memnuniyetle.» Poole rdi bahçesinin gerisine gözü takıldı. «Hii— ne güzel bir manzara!» Birden parmaklarını şaklattı «Son bir şey daha Sayın Başkan. Kitabı Beyaz Saray'a taşınmanızla bitireceğime göre, yukarı çıkıp bir baksana iyi olurdu.»

«Bugün orası curcuna—»

«Tam istediğim gibi» dedi Poole, heyecanı giderek artıyordu. «Taşınmayı ambalajların açılmasını, odaları görmek işiyorum. Oraya hiç çıkmadım.»

«Başkan'm özel dairesine basın üyeleri ve halktan kimse pek davet edilmez.»

«Mahrem ayrıntılardan bir Allanın kuluna söz etmem. Yalnız kitap için genel olarak canlı bir görüntüye ihtiyacım var.»

Dilman gelişi güzel omuzlarını silkti. Akli randevu listesinde, sırada olan isme kaymıştı bile. «Gerekliyse çıkın bakın Leroy» dedi. «Ama kimsenin işine-engel olmayın ve çok kalmayın. Gizli ajana nereye gittiğinizi bildirin.»

Düğmeye basıp Edna Foster'e, Mr. Poole'un kısa bir süre için yukarı çıkmasına izin verildiğini ve bunu gizli ajana duyurmasını söyledi. Sonra Mr. Lucas için ayrı bir düğmeye basıp on iki on beş'e Miss Watson'u koymasını ve sırada bulunan ziyaretçiyi içeri yollamasını bildirdi.

Koltuğuna yaslandı. Yorgundu. Oğlunun suçlamalarından, biyografi yazarının yalvarmalarından bitap düşmüştü. Kendini bir zenci kabul etmediği yolundaki bu iğneli sözlere, Amerika'nın ilk zenci Başkam olarak (isterse) 'halkını kölelikten kurtarabileceği yolundaki imalara içerlemişti.

Bahçeye açılan cam kapılardan bakınca Leroy Poole'un komik vücûdu ile yalpalaya yalpalaya zemin katın giriş kapışma doğru yürüdüğünü gördü. Bu kadar etkisiz, bu kadar boş lâf eden, komik görünüşlü bir adam, kendi durumunda birine nasıl olur da bu denli huzursuzluk, korku verebilirdi? Poole'larm, Hurley'lerin Allah cezasını versin diye düşündü. Onların büyük sorumlulukları yoktu, onun için isteâikferim düşünür, söyler, yapabilirlerdi. Ufacık bir baltalara vardı bileneek, ama kendisine bir Başkan olarak kocaman bir bıçak;

miras kalmıştı. Bunu, eğer kullanacaksa, akıllıca kullanması gerektiğini hiç aklından çıkarmamalıydı.

Birden Wanda Gibson'u ve kafasında şekillenmeye başlayan çözümü düşünmeye başladı. Önündeki günlere daha güvenle bakıyordu şimdi.

•

Leroy Poole Crystal'ı güçlkle kucakladı. Eş tombulluklarıydı buna sebep. Sonra yırtıcı bir hayvan taklidi yaparak odadaki karmakarışık eşyaların arasından Diane Fuller'e doğru yürüdü. Sıska sekreter karşı koymaya çalışıp çırpırken yanağını öpüp, poposuna çimdik attı.

Sonra ufak not defterini dikkatle çıkardı, Düman'm taşınma gününde bu tarihi odayı tanımlayan notlar almaya başladı. Göz göze gelmeden de kibirli valenin az önceki taşkınlığını beğenmediğini biliyordu.

Güllü Konuk Odasında Crystal ve Diane'ın yanma gelmeden önce vale Beyaz Saray'ın ikinci katını inceden inceye gezdirmişti Poole'a. Başka bir sefer, gençük yıllarında olsa bu ziyareti unutulmaz bir anı olabilirdi. Kendi gibi zavallı bir kulübede oturan bir zenciye Başkan'm valesi tarafından Beyaz Saray'ın mahrem güzelliklerinin gösterileceğini bilmek bile yaşantısının önemli bir olayı sayılırdı. Bu sabah hemen hemen hiçti.

O hain Düman'la yaptığı pis görüşme Poole'u deliye döndürmüştü. Bu öfke, kendi başarısızlığından başka hiç bir şeyi göremeyecek' kadar gözlerini kör etmişti. Ortada yürekli kardeşleri vardı. O Allanın cezası yerde dayak yemiş, ellerine kelepçe vurulmuştu. İğrenç bir yargıcın önünde fare kapanına benzeyen duruşmayı bekliyorlardı. Arkadaşı Jeff Hurley vardı ortada. Hayatlarını tehlikeye atan öbür silah arkadaşları vardı. Ve işte kendisi. Listede adı geçmeyen gizli üyelerden en çok güvendikleri kendisi. Casus bir Yahudi avukatın yardımını sağlasın diye casus bir Başkan'ı kandırmaya lider tarafından gönderilen kendisi. Hepsi ateş hattında onun getireceği sözü bekliyorlardı. Son umutlarını ona bağlamışlardı. Haklarını aramak için onu aracı yapmışlardı ve o bunu başaramamıştı. Ne türlü uğraştığını Hurley anlayabilecek miydi? Yüreği şan olan siyah bir adamın yüreğini zenciye çev-

remediğini anlayabilecek miydi Hurley? Postacı üç gün önce Hurley'den bir mektupla birlikte son bir umut getirmişti. Bu gerçekleşirse yeniden iyimser olabilirlerdi. Başaramazlarsa kıyamet kopacaktı. Poole, Turnerite'lerin son çare olarak hazırladıkları planı hatırlayınca tüyleri diken'diken oldu.

İşte valenin peşi sıra sürüklendikçe gözü hiç bir şey görmemiş bütün o eskici eşyaları arasında kesinlikle buluşması çereken kişiyi aramıştı.

Güllü konak odasında alacağı notları aldıktan sonra yine •.seli tumbul adam çehresini takınıp Crystal ve Diane'la şakalaştı ve onlara veda etti.

Bütün odaları gördüm mü?» diye valeyeye sordu.

«Hayır, hepsini değil, lütfen beni izleyin.»

Bir koridora çıktılar, kırmızılı-beyazlı İmparator Konuk /»lasına girdiler, sonra güney doğu köşedeki odaya yürüdüler.

«Görmediğiniz bu son oda.» diye söyleniyordu casus valeyeye. «Lincoln oturma odası, az önce gördüğünüz yatak odasına bitişiktir. Eşyaların koyu renk olduğunu göreceksiniz, Victoria stilinde. Gülağacından oyma koltuklar oldukça antika'dır. Odanın sakın ve dinlendirici bir havası vardır. Manzara mükemmeldir, Washington ve Georgetown'u güzel bir açıdan alır. Odada diğer eşyalara pek uymayan, tek modern—»

Valeyeye Lincoln oturma odasına girmişti. Birden durdu, hazır oî durumuna geçti.

«Özür dilerim efendim.» diyordu köşede birine. «Sizi rafı atsız etmeyelim Mr. Dilman, Başkanın konuklarından fei-.ini—»

İsmi duyar duymaz Leroy Poole valeyeyi kenara sıkıştırıp odaya daldı. Julian Dilman kırmızı desenli bir koltuğu açık televizyonun önüne çekmiş oturuyordu.

Poole neşe içinde elini salladı, «Merhaba Julian.»

Julian sanki odaya Lincoln'un kendisi girmiş gibi sevinç içinde ayağa fırladı.

«Âa... merhaba Mr. Poole, sizi tekrar gördüğüme gerçekten çok sevindim. Aşağıda sizinle tanışmak büyük bir şeref ve zevkti benim için. Sizin ne kadar hayranınız olduğumu bilmiyorsunuz. Makaleleriniz hakkında günün birinde sizinle görüşmeyi çok isterdim kuşkusuz.»

«Neden şimdi olmasın?» dedi Poole tatlılıkla. Duygusuz

valeye döndü. «Bir sakıncası var mı ahbap?»

«Hayır efendim.» dedi vale. «Turu tamamladık efendim. Gitmek istediğiniz zaman zile basıp beni çağırın.»

Vale geri geri çekildi, kapıdan çıkıp çabucak kayboldu. Poole, vale çıkana kadar arkasından baktı. Kapıyı kapatıp Julian'a döndü.

Koltuğa doğru yürürken aradığı canlı eşyayı bulduğuna ve işinin kolaylaştığına için için seviniyordu.

«Otur Julian,» dedi. «Ancak birkaç dakikalık zamanım var ama bir iki laf etmek hoşuma gidecek.»

Poole bir koltuğa yerleşti. Julian televizyon ekrarını dolduran eski bir kowboy filmini seyrettiğinden ötürü utanarak «Ben— Trafford trenine kadar zaman öldürmeye çalışıyordum. Kapatayım.» dedi.

«Filmin sonunu öğrenemeyeceksin,» dedi Poole.

«Aldırdığım yok,» dedi Julian. Beceriksizce televizyon dolabına gitti, kapattı. Soma utana sıkıla gidip Poole'un yanına oturdu. «İster inanın, ister inanmayın, böyle şeylerden hoşlanmam.» dedi. «Okurum — çok okurum.»

«Ne gibi şeyler?» diye sordu Poole.

Julian sinirli sinirli, «Tabii klasikleri» diye cevap verdi.

«Benim yazdıklarımı okuduğunu söyledin gibi geliyordu bana.»

«Okurum! Aslında şimdi okuduğum hep bunlar Mr. Poole, protesto edebiyatı, onları önemli buluyorum.»

Poole şakacı tavrını değiştirip ciddi ciddi başını salladı

«Aferin,» dedi. «Keşke baban da böyle düşünseydi.»

«Ne demek istiyorsunuz Mr. Poole?»

«Babanı İyi tanıyorum Julian, onun üstün başarılarını ve zekâsını küçümsemek, kötülemek istemem ama bunları seninle—»

Julian heyecandan az kalsın koltuktan düşüyordu. «Lütfen Mr. Poole, lütfen devam edin. Babamı iyi tanırım, iyi tarafları yanında eksik yanları olduğunu da biliyorum.»

«Hımm» diye mırıldandı Poole. «Pekâlâ öyleyse. Söylemek istediğim yalnızca şu. Kendi halkına ve onların sorunlarına gerektiği kadar yakın değil. Bana kalırsa gereğinden uzun süredir bu uyuşturulmuş ortamda bulunmuş, zenci ıstıraplarından, haksızlıklarından uzun süredir ayrı kalmış.»

«Haklısınız, tümüyle haklısınız,» dedi Julian heyecanla. «Hep böyle olmuştur, en azından ben bildim bileli, beyazların desteğine dayanan bir politikacı olduğundan beri böyle. Doğrusunu isterseniz onunla kavga ettik — daha doğrusu bir anlaşmazlık diyelim — siz bürosuna gelmeden az önce.»

Poole masum hayret maskesini takındı. «Atıyorsun?»

«Beni bir zenci üniversitesine zorla soktu,» diye Julian acele devam etti. «Şimdi Crispus Örgütüne fazla, zaman ayırmama karşı çıkıyor. Ben de onu, zenci olduğunu kabul etmemekle, niyetimizi görmemezlikten gelmekle suçladım. Adamakıllı azar işittim.»

«Atıyorsun?» diye tekrarladı Poole. «Eh ikimiz de bayağı canını sıkımsınız bu sabah. Mississippi'de Turnerite'lerin başına gelenleri biliyorsunuz.»

«Oh evet!»

«Bu kılıgışlı duruşmayı düzeltmesi için babandan Adalet Bakanını araya sokmasını rica ettim. Başkan olarak bunu yapamazsa da —nasıl baskı altında olduğunu biliyorum— Jeff Hurley'e şahsen bir iyilik etmesini istedim. Arkadaşı Nat Abrahams'ı—»

«Nat'ı tanıyorum. Mükemmel adamdır.»

«İyi ya, karar çıkınca işe el atması, temyiz ettirmesi için Nat'ı ikna etmesini söyledim babana. Anlaşılan Nat başka bir işle uğraşıyor ama babana, Başkan'a hayır diyemez. Faydasız, baban kabul etmiyor.»

«Etmiyor mu?» dedi Julian. Sonra bilgiç bilgiç başını salladı. «Doğru, etmez. Hele şimdi, zor kullanarak eşitlik elde etmeye karşı. Ben sizin gibiyim Mr. Poole, yazdıklarınız gibiyim. Bizim için çıkar yol yalnızca bu bence. Ama babamı hiç bir şey değiştiremez. Haksız ama, onun tipi bu.»

«Onu sen değıştkebüirsin.» dedi Leroy Poole. Zamanını kollamıştı. Bombayı patlatmadan önce ucunu göstermişti. İlk etkiyi görebüüyordu, Julian'm patlak gözlerinde kıvılcımlar parlamıştı.

«Ben mi?» yüzünü ekşitti Julian, «Yani benim gidip ona Mississippi'dekilere yardım etmesini söylememi mi istiyorsunuz?»

Leroy Poole yüzündeki nezaket maskesini attı. Tombul çehresi sertleşti. Jeff Hurley'in elçisiydi. Felâket gününden önce onun son sözcüsü, araeısydı.

«Julian, sana bu odada tesadüfen rastlamadım. Odaları geziyor gibi yaptım. Bir düzendi bu. Seni arıyordum. Nedenim biliyor musun? Çünkü Hattiesburg'daki o Turnerite'lerin kurtarılması gerek. Hiç bir zenci bu kadar açık haksızlığı ve küçük düşürülmeyi hazmedemez. Hurley'in Hattiesburg'da bir sınır koyduğunu biliyorum. Eğer o orospu çocukları bunu Çiğnerse gerçek bir belâ çıkacak — konuşma değil Julian, belâ — babanın, tüm ülkenin, senin ve benim başıma belâ. Bunun sertlikle çözümlenmesini önlemeye çalışıyorum. Baban gibi kanun yolu ile çözümlenmesinden yanayım. Pekâlâ, o zaman kendi araya girmeli, ya da hükümetten veya özel avukatlardan güçlü birini sokmalı. Bunu yapmalı ve o orospu çocuklarına orta çağların çoktan geride kaldığım göstermeli. İşte bu kadar Julian. Ben uğraştım. Başaramadım. Son ümit sensin. Senin gidip babam buna ikna etmeni istiyorum.»

Julian'm kuru, yapmacık gülüşünde korku seziliyordu. «Mr. Poole ben — ben her şeyi yapmaya hazırım — her zaman da yapmaya çalışıyorum — ama bunu, tek bunu — yapmam. Daha önemsiz bir şey için babam beni bürosundan dışarı atıverdi. Bunun sözünü etmek için ağzımı açsam kulaklarımdan asar beni — aylığımı keser, Crispus'dan çıkartır, daha Allah bilir neler yapar. Protesto için harekete geçmek konusunda birbirimize girdik. Faydası yok. Onunla yeniden konuşamam.»

Leroy Poole soluğunu tuttu. Tam sırasıydı, tam bombanın patlatılacağı soğuk, titretici an gelmişti.

«Julian senden babanın yanma gitmeni istemiyorum. Sana gitmen için emir veriyorum — Bir Turnerite üyesi olarak diğer bir Turnerite üyesine.»

Saldırının sonucundan memnundu. Julian'm gözleri yuvalarından dışarı uğradı, ağzı açık kaldı, çenesi düştü. Yer yarılıp içine girecekmiş gibi ince vücudu bir içgüdü ile korunmaya çalıştı sanki. Dehşetle büyüyen gözleri ile Poole'a, kapağına, sonra yeniden Poole'a baktı.

Çaresizlik içinde ne yapması gerektiğini düşünüyordu. Sonunda kekelemeye başladı: «Ben — ben — yapmamalıydınız — Jeff namusu üzerine söz vermişti — sır kalacaktı — Yıllar sonra kimse bilmeyecekti — şartımız buydu — • gizli örgütte kalacaktı. Bu — bu —»

«Julian, ihanet demeye çalışıyorsan böyle bir şey yok.» dedi kısaca Poole. «Açıkça bilinen küçük bir topluluğumuz var. Ama buzulun gerisi, asıl büyük parçası, asıl etkili bölümü altta gizli. Ben listede adı geçmeyen gizli bir üyeyim, sen de öyle. Senin dahil olduğunu ben bilmeyecektim, geçen gün Hurley bana bu bilgiyi verdi. Kimse bilmiyor, hiç bir vakit bilmeyecek. Yalnız Hurley, Valetti, sen ve ben. Bana duyurdular, çünkü ben Danışma Kurulundayım. Sen ve ben girdiğimizde bize ne söylenirse yapacağımıza and içtik. Benden propagandayı yürütmem ve broşür yazmam istendi. Yaptım. Sonra, babanı bizim tarafımıza çekmem için emir verildi. Emirlerle uydu, uğraştım. Sana Crispus örgütünde kalman, onların New York'taki Talebe Konseyine girmen emredildi, şirdin. Sonra, belâlı bölgeleri, önemli ve önemsiz olanlarım içerdin öğrenip bize bildirme görevi verildi—»

«Yaptım, yapıp durduğum şey bu, yeter işte.» diye mırıldandı Julian.

«Şimdi yetmez Julian» diye devam etti Poole. «Şimdi daha fazlasını yapmalısın, çünkü durum değişti. Baban ülkenin Başkanı, sen de onun oğlusun, bu çok şey ifade eder. Sen bizden birisin, biz senin kardeşleriniz, bu daha da fazlasını ifade eder. Ona git—»

«Ya ben de sizin gibi başaramazsam? Biliyorum başarmayacağımı, biliyorum. O zaman ne olacak?» -

«Onu sonra düşünürüz. Bütün istediğim Hurley'i ve Grubu atlatmadığını görmek. Bugün görecektir misin onu? Onunla konuşacak mısın?»

Julian'ın sesi güçlkle çıktı: «EVET.»

«Aferin.» Poole ellerini dizleri üstüne koyup ayağa kalktı. «Saat kaçta istasyonda olacaksın?»

«Beşte.»

«Orada görüşürüz.»

Kapıya doğru yürüdü, tokmağı çevireceği sırada Julian'ın titrek sesi onu durdurdu.

«Mr. Poole — bu — bu — sır olarak kalmalı — yani bütün bunlar—»

«Julian, bizi ne sanıyorsun? Şimdiye kadar olduğu gibi sır bu, hem senin, hem benim hakkımda. Kimse ne sana, ne bana tuzak hazırlamıyor. Jeff Hurley'e güven. Bu ülkenin çı-

kardığı en büyük zenci o. Bizim kurtarıcımız, bizim geleceğimiz o. Her birimiz onun dediklerini yapalım, belki yakında hepimiz özgür oluruz, kimseden korkumuz kalmaz, sır olmaktan, yakalanmaktan korkumuz kalmaz. İşte bu kadar Julian. Git konuş. Babanın Başkan olarak ilk gerçek davranışının yürekli bir davranış olmasını sağla ki tarihe geçsin, Lincoln'un yatağını hak etsin — sen de.»

Sally -Watson, Başkan'm telefon konuşmasını bitirmesini beklerken saatine baktı. On ikiyi yirmi üç geçiyordu. Hemen hemen sekiz dakikadır Başkan'm yanındaydı. Konuşma- ma çoğunu kendi yapmıştı ama Başkan'ı etkilediğinden emin değildi hâlâ. Beyaz Saray'da onun işine yarayacağını kanıtlayabilmek için yedi dakikası kalmıştı, bilemedin on dakika.

Hâlâ, Lorey Poole'un bu kadar çabuk telefon etmesinden, Pennsylvania Bulvarına kadar hızla araba sürmesinden, Batı Kanadındaki Lobide gazetecilerin arasından ite kaka geçişinden, Başkan'la birden yüzyüze gelişinden soluk soluğaydı.

Bu önemli görüşmenin ilk yansını tekrarlamaya çalıştı. Dilman'm siyahlığı onu şaşırtmamıştı. Kaba hatlarını daha çok egzotik bulmuştu. Genel görünüşü hiç de fena değildi. Saflay'yi şaşırtan onun uzaklığıydı. Çocukluğu, eğitimi, daha önce çalıştığı işlerle ilgili olarak sorduğu birkaç soruyu sanki ona değil, önündeki sumene sormuştu. Sally'nin verdiği cevaplarda söyledikleri doğrudu. Yalnız her şeyi söylememişti. Dikkatle, düzgün anlatımlarla verdiği cevaplar sanki Dilman'm kıvrık saçlı kafasından uçup gitmişti. Hemen hemen hiç göz göze gelmemişlerdi. Sally'nin söylediği şeylerin hiç birine tepki göstermemişti. Dinlediğinden bile emin değildi. Sally Watson erkeklerin ilgisizliğine alışık değildi, siyah ol- âun, beyaz olsun. T.C. bile konuşurken onun gözlerinin içine bakardı.

Başkan hâlâ telefonla görüşüyordu. Sally endişe etmeye başlamıştı artık. İlgisizliği yaradılıştan gelen bir çekingenlik- ten mi yoksa işlerinin çokluğundan mı ileri geliyordu? Ondak sıkılmış mıydı? Onu sıkıldığını sanmıyordu. Efendice, kontrol-

lu ve zeki davranmış, sululuk etmemiştir. Evden çıkarken aynaya baktığında hiç bir gün bundan daha bakımlı ve güzel olmadığını görmüştü. Belki evden buraya gelene kadar, o korkunç hız ve gerginlik yüzünü bozmuştu.

Hemen, daha vakit varken usulca pahalı lezar çantasını açıp mine kakmalı gümüş pudriyerini çıkardı, açtı. Kabarık sarı saçları hâlâ düzgündü, bir teli bile bozulmamıştı. Göz boyası, rimeli hâlâ taze ve düzgündü. Dudakları— belki onlar fazla boyalıydı. Çabucak bir kâğıt mendil alıp dudaklarına bastırdı. Pudriyerin aynası bu düzeltmeden ötürü onu kutladı. Son Afrodite izi de sünmüştü.

Pudriyeri çantasının içine atıp dimdik oturdu, bekledi. Başkan Dilman'ın konuşması bitmeyecek gibi geldi. Her dakika Sally'nin şansından bir dakikayı alıp götürüyordu. Onun bu görevi nasıl deli gibi istediğini düşünebiliyor muydu acaba üilman? —içerde— olacaktı. —Yukarda— güçlü insanların cennetinde olacaktı. Birisi olacaktı. Arkadaş çevresi ona imrenecekti. Arthur Eaton çok daha fazla saygı gösterecekti.

Bu görevi kazanmalıydı. Ama Başkan Dilman'ın onu bu görev için düşündüğünü gösteren en ufak bir belirti yoktu. Onu çağırmıştı kuşkusuz, ama belki bunu Leroy Poole'un gönlünü almak için ya da basma karşı bir jest olsun diye yapmıştı. Düş kırıklığı bir iğne gibi tüm umutlarını delik deşik etti. Zararı yok diye söylendi kendi kendine, hiç bir şey çıkmasa da zararı yok, onu, o yabancıyı, herkesin dilinde dolaşan adamı yakından görmeye can atanların içinde ilk gören kendisi olacaktı. Bir ay yetecek kadar ilgiye ve dedikodu konusuna sahip olacaktı. Ama— Allah kahretsin — dedikodu konusu değildi ki istediği. Yaşamını ve Arthur Eaton'un aşkını sürdürmeye hak kazanacağı bir uğraşı ve kimlik istiyordu.

Telefonun kapanışını duydu, tam konuşmaya hazırlanırken Dilman'ın özür dilediğini hayretle farkettil

«Bu kadar uzun görüştüğüm için beni başışlayın Miss Watson» diyordu. «Eğer Alexander Graham Bell yaşamamış olsaydı bugün merkezi demokrat bir hükümet yerine anarşi olurdu herhalde.»

Sally zoraki güldü. «Beni görmek istemeniz bile yeterli» dedi.

Dilman elindeki kalemle önünde duran kâğıda gelişigüzel daireler çizmeye başladı. «Bana şimdiye kadar anlattıklarınızın hepsi bu tip görev için gereken görgü ve eğitime sahip olduğunuzu gösteriyor Miss. Watson. Yalnız samimi olarak söyleyeyim, beni düşündüren bir iki nokta var.»

Sally, suçunun ne olduğu söylenmeden ölüm cezasına çarptırılmış gibi dondu kaldı. Telâşından dili daha da çözüldü. «Ne gibi sayın Başkan? Aklınızdan ne geçiyorsa lütfen bana söyleyin. Ben kendimi bu görev için o kadar yetenekli,, o kadar uygun görüyorum ki, ne düşündüğünüzü tahmin—» Çaresizlik içinde ellerini kaldırdı, sonra bileğindeki izi hatırlayıp hemen sağ bileğini içe doğru çevirdi. «Ne kadar yararlı olabileceğimi göremeyecek bir kimseyi düşünemiyorum.»

Dilman bir şeyler mırıldanır gibi yaptı. Sally, onun bu çıkışı doğru bulup bulmadığını pek anlayamadı. Sonra Dilman konuşmaya başladı. «Pekâlâ Miss Watson, fazla zamanımız yok. Bu göreve birini getirmem gerek. Bir yanlışlık yapmamalıyım. Kısaca üç nokta üzerinde duruyorum. Bunları size sıralayayım.»

Sally «Evet, lütfen söyleyin» dedi ve solugunu tuttu.

«Bir» dedi Dilman «Çok görev değiştirmişsiniz.»

«Çünkü istediğim gibisini, bana göre olanını bulamadım hiç bir zaman.» dedi Sally hemen. «Burası bana göre.»

«Pekâlâ. Diyelim burası size göre. İkinci nokta— şimdiye kadar Beyaz Saray Sosyal Sekreterliğine benzer bir görevde bulundunuz mu?»

«Tam değil, ancak özel yaşantımda. Bu öyle özel bir görev ki Birleşik Amerika'da bir eşi yok sanırım. Pek az kızın böyle bir tecrübesi olmuştur. Ama Beyaz Saray Sosyal Sekreterlerinin pek çoğunu tanıdım, Miss Laurel'den geri gidin, Miss Tuckerman ve Miss Baldrige'e kadar. Başlangıçta, onların her biri kadar bu görevin altından kalkacağımdan eminim. Size bir dosya dolusu istediğiniz belgeyi getirebülirim. Yatılı okuldan tutun da Radcliffe'e, Park Avenue'deki yazarlardan Junior League'dekilere kadar. Cazibeli olduğumu, iyi giyindiğimi, en iyi şekilde yetişmiş olduğumu biliyorum. Zevkliyim, yaratma gücüne sahibim. Haberleşmeyi yönetebilirim. Samimi ya da resmî bir yemeği düzenleyip yönetebilirim. Kâhya kadına yardım gerekirse onu da yaparım. Bunları yaptım Sayın Başkan,

**babam için yaptım, Babamm ne kadar uzun süredir Senato-
da olduğunu biliyorsunuz. Herkesi tanır, herkes de onu tanır.
Prensler ziyaretimize gelmiştir, mihraceler, elçüer, milyoner-
ler, artronatlar, ve çoğunu ben ağırladım. Babamı tanırırsınız.
Çağırın ona sorun. Sözlerimin hepsini doğrulayacaktır.»**

**Dilman gülümsedi. «Referans olarak babanızı çağırma-
mıza gerek yok Miss Watson ama başka bir sebepten çağırmam
gerekliyor belki, henüz söylemediğim üçüncü nokta için.»**

«O nedir?»

**«Miss Watson, bir zenci olarak Senatodaki güneyli mes-
lekdaşlarımla hiç bir zaman fazla bir ilişkim olmadı. İçlerinden
beğendiğim tek isim senatör Watson, ki onu da iyi tanıımıyo-
rum. Dürüst bir adam, kibar, ama yine de benim rengimde
olan insanları aşağılık sayan bir bölgenin verimi, temsilcisi.
Kızımın bir zencinin emrinde sosyal sekreterlik yapmasını o
nasıl karşılayacak sizce? Buraya geldiğinizden haberi var
mı?»**

**«Buraya geldiğimi bilmiyor, eğer bilse bile bunu engelle-
mez ya da engellemeye çalışmazdı. Beni bir kişi olarak kabul
eder, bağımsızlığımı sınırlamaz. Birçok yönlerde aynı görüş-
de değilizdir. Bu birbirimize karşı duyduğumuz sevgiyi azalt-
maz. Sizin sosyal sekreteriniz olmamı nasıl karşılayacağına
gelince — bundan hoşlanacağını sanmıyorum. Ama hoşlan-
madığından ne bana, ne başka kimseye söz edeceğini de san-
mıyorum. Ayrıca ona karşı duyduğum sevginin, patronuma
karşı göstereceğim sadakatle hiç bir ilişkisi olmadığını anla-
yacaktır sanırım.»**

**Ağzından çıkan her kelimeye Dilman'm ne kadar dikkat-
le kulak verdiğini görüp bir süre sustu, sonra devam etti:
«Sayın Başkan, bu görev için başvuran babam değil, benim.
Ilımlı bir Güneyli olmasına karşılık yine de eski önyargıları
vardır. Benim yok. Lütfen Sayın Başkan, ana babaların suç-
larını çocuklara yüklemek gibi bir haksızlık yapmayın.»**

**Bu noktada Düman'ı ikna ettiğini hissetti. Dilman'm yü-
zündeki olumlu ifade bunu onaylıyordu. «Size inanıyorum Miss
Watson.» dedi. «Beyaz Saraya'da bana yardımcı olacak bir 1
numaralı hanımefendi bulunsaydı, sizi hiç düşünmeden bu gö-
reve alırdım. Ama 1 numaralı hanımefendi olmadığına göre
tutacağım hanıma, sosyal görevler için iki kişinin işini yükle-**

miş olacağım. Washington'da, babanızdan başka biri, sizin bu görev için tam yetenekli olduğunuzu—»

O anda hatırladı Sally «Tanıdığım biri var.» dedi.

«Sizi tavsiye edecek biri mi?»

«Evet inşallah eder. Dışişleri Bakanı Eaton.»

Sonunda onu tümüyle etkilemişti. Dilman'm tepkisinden açıkça belliydi bu. Nedenini de biliyordu. Eaton Hükümette ikinci adam olduğu için değüdi. Eaton'un gustosu vardı. Sosyal işlerde eşsiz olan Dışişleri Bakam'nın uygun bulduğu bir aday'ı hiç bir zenci geri çevirme cesaretini gösteremezdi.

«Peki, bakalım Sayın Eaton sizin hakkınızda neler diyecek, onu duyalım.» dedi Dilman. Telefona uzandı. «Bir dakika Miss Foster'in odasına geçer misiniz? Tam karşıda, arkanızdaki kapı.»

Sally Oval ofistan çıkıp Miss Foster'in odasına girerken Başkan'ın direk hattın Dışişleri Bakanı ile konuşmaya başladığını duydu. Miss Foster yazı makinasından başını kaldırdı. Sally ismini verdi, iki yıl önce Beyaz Saray kongre ziyafetinde tanıştıklarını hatırlattı. Sonra Miss Foster'e işine devam etmesini rica etti. Kendisi de ufacık odanın içinde dolaşmaya başladı. Sinirliydi. Duvardaki fotoğraflara ve raflarda dizili referans kitaplarına bakıyormuş gibi yaptı.

Yapılması gereken her şeyi yapmıştı. Şimdi tüm geleceği Arthur Eaton'un ağzından çıkacak kelimeye dayanıyordu. Evet derse yaşamı yepyeni bir anlam kazanacaktı. Belki, bile dese hayatı yıkılacaktı. Öldürürdü kendini, çünkü yalnız işi kaybetmeyecekti, Arthur'u da kaybettiğini anlayacaktı.

Miss Foster'in telefonunun sesi odayı çınlattı, ya da Sally'ye öyle geldi. Kalbi küt küt atmaya başladı. Miss Foster telefonu kapatmış Sally'e Başkanın ofisini işaret ediyordu, «içeri dönebilirsiniz Miss Watson.»

İçeri girdiğinde Başkan Dilman masasının önünde ayakta duruyordu.

Birden geniş çehresini bir gülümseme kapladı, elini uzattı «Beyaz Saray'a hoş geldiniz Miss Watson. Sayın Eaton sizi öylesine göklere çıkardı ki bir an bu göreve sizi alamayacak kadar mahcup hissettim kendimi. Anlaşılan aradığım yeteneklerin tümü sizde toplanmış. Sosyal yaşantımı yürütecek mükemmel bir küçük hanım. Çok sevinçliyim.»

Sally, Dilman'm uzanan elini avuçları arasına alıp hareketle sıktı. Heyeandandan gözlerini kapatıp, «Çok, çok teşekkür ederim» diye fısıldadı «Bir gün bile pişmanlık duymayacaksınız.» Bayılmak üzereydi. Bu prestijli görevin gururundan mı yoksa Arthur'un aşkını kanıtlamasından mı, pek bilemiyordu.

Dilman onu koridora açılan kapıya doğru götürüyordu. Söylediklerini bellemeye çalıştı. Yarın Miss Foster'i araması, gibi bir şeyler söylüyordu Dilman. Sigorta kâğıtları, aylık bordro doldurulacaktı. Yarından sonra gelip doğu kanattaki bürosunu görmesi ile ilgili bir şeyler söylüyordu. Pazartesi günü işe resmen başlaması ile ilgili laflar ediyordu. Teşekkür ederim Miss Sosyal Sekreter. Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Rüyada gibiydi. Flannery'nin bürosu dışındaki sekreterler bölümünden uykuda gezer gibi geçti. Basın üyelerinin doldurduğu lobiye daldı. Red Blaser, George Murdock ve diğerleri bakışmaya başladılar. Bir şey sormalarına kalmadan çabucak dışarı çıktı. Yarı koşarak Beyaz Saray avlusunu ve nöbetçi kulübesini geçip kalabalık Pennsylvania Bulvarımda buldu kendini.

Bulutların üzerinde yürüyordu. İçinden taşan mutlulukla kanatlanmış, havalara uçmuştu. Tekrar yere indiğinde Onbeşinci caddede RKO tiyatrosunun karşısındaydı. Bu eşsiz, gününü tamamlamak için istediği tek bir şey vardı. Bir eczanebulup içeri girdi, doğrucu telefon kulübesine daldı, cam bir kozanın gizliliğine sığındı.

DU-3-5G0Q ü çevirdi.

Dışişleri Bakanlığı. Yedinci kat. Baş sekreter.

Başkanın sekreteri. Kim? Miss Sally Watson? Bir saniye lütfen, yemeğe çıktılar mı bakayım.

«Alo Sally.»

«Arthur —Umarım bir toplantıda falan—»

«Sally ne oldu?»

«Arthur tamam! İnanamıyorum. Başkan pazartesiye başlayabileceğimi söylüyor. İnanamıyorum. Sana çok teşekkür ederim. Nasıl teşekkür edeceğimi büemiyorum.»

«Hakettiğin için görevi aldın. Ben yalnız kendisine Washington'da senin ayarında başka birini bulamayacağını söyledim. Seni kaçırmamasını söyledim. Senin iş aradığını duysay-

dun, sekreterlerimin yarısına yol verirdim dedim. Çok sevindim Sally, tebrikler.»

«Arthur neler uydurmuşsun öyle. Şimdi ben nasıl altından kalkacağım?»

«Söylediklerimden daha değerli olduğuna inanıyorum Sally, böyle düşündüğümü sen de biliyorsun.»

«Senin için elimden geleni yapmak istiyorum Arthur.»

«Sen işini yap.»

«Sana borcumu ödemek istiyorum.»

«Mmmm— bir yolu olabilir. Beraber olduğumuz son gece teklif ettiğim gibi. Akşamları ev epey sessiz oluyor, özellikle yemek saatinde.»

«Davet et beni Arthur, hadi durma davet et!»

«Davet edildin. Yarın gününü büdüririm.»

«Bu kez unutmazsın inşallah.»

«Unutmadım Sally. Çok işim vardı. Yine de var. Ama şimdi devlet görevlisi olduğuna göre işle eğlenceyi karıştırabilirim. Şimdi kapatmak zorundayım Sally.» durdu. «Benim için yapmanı istediğim tek bir şey var. Buluştuğumuz gün beyaz elbiseni giymeni istiyorum. Hani o dekolte olanı. Hoşça kal Sally.»

Telefon kulübesinden dışarı fırladığında her zamankinden daha emindi. Sosyal faaliyetlerin 1 numaralı hanımefendisi olacaktı — olacaktı ama Dilman'm değil, Arthur Eatcn'un.

B

Akşam üzeri saat yediye çeyrek vardı. İş dönüşü akşam trafiği azalmıştı. Başkanlık otomobili kırmızı ışıkların arasından, karanlık caddelerden geçerek Van Buren sokağındaki eve doğru ilerliyordu.

Bu sabah evinden ayrılıp Beyaz Saray'a gidene kadar bu yol Douglass Dilman'a iki misli daha uzun gelmişti. Onun için bu kadar çabuk döneceğini tasarlamamıştı. Bütün yorucu, usandırıcı ve sonunda huzurunu altüst eden üç gün boyunca bu eve en kısa zamanda dönmesi gerektiğini düşünmüştü.

Doğrudan doğruya Rahip Paul Spinger'i aramıştı.

«Paul, Wanda işinden döndü mü?»

«Evet, mutfakta. Hemen çağırayım Sayın Başkan.»

«Hayır. Telefonla konuşmak istemiyorum. Yalnız, bir

yere ayrılmasın. Onunla görüşmek istiyorum. Sadece birkaç dakika.»

«Söylerim Sayın Başkan. Beyaz Saray'da ilk gününüz, nasü geçti?»

«Doğrusunu istersen bilemiyorum Paul. Çok meşguldüm., dinle Paul, bu ziyaretimi kimsenin duymasını istemiyorum., anlıyor musun? Buradan bunu ayarlamak kolay değil ama ayarlamaya çalışacağım. Görüşmek üzere.»

Dilman angajman sekreteri Lucas'a ve Basın Sekreteri. Tim Flannery'ye bugünlük işini bitirdiğini, geceyi yeni daire-sinde geçireceğini bildirip çıkmıştı. Dışarda bu sabah kendisi-ni evinden Beyaz Saray'a kadar izleyen gizli ajan Otto Beggs'-le karşıt aşmıştı. Beggs Diiman'a zemin kat asansörüne kadar eşlik etmek için bekliyordu. Yalnız başına hiç bir yere gide-meyeceğini söyleyen de oydu.

Karanlık ve soğukta yan yana yürürlerken Beggs'i tart-mıştı. Kolay olmayacaktı ama bu önemli ve gizli ziyaretini yal-nız yapmaya kararlıydı. Zemin kata girdiklerinde Beggs so-la, Dilman'sa sağa dönmüştü. Beggs komik denecek biçimde--hemen koşup yanmasına gelmişti.

Akşam yemeğinden önce kendi evine kısa bir ziyarette bulunmak istediğini ajana söylemişti. Rahip Spinger'le me-denî haklar konusunda resmî olmayan bir görüşme yapması gerekiyordu. Programda olmayan bu görüşmenin basma du-vuruûmamasını, bu nedenle güvenlik tedbirlerinin mümkün olduğu kadar kısıtlanmasını ve gidiş gelişinin, kimsenin dik-katini çekmeyecek biçimde olmasını istiyordu. Kısa bir karşı koyma olmuştu, her iki taraf da sinirliydi, sonunda Beggs güvenlik ekibini otomobilin içinde üç ajan, önde ve arkada birer motosikletli polise indirmeyi kabul etmişti. Beyaz Saray bölgesinden çıkana kadar siren kullanılmayacaktı.

Makam otomobilinin ne kadar da çabuk ve sessizce ge-tirildiğine, ortalığı ayaklandırmadan, ne kadar kolayca Beyaz-Saray'dan ayrılabilirdiklerine şaşmıştı Dilman.

Van Buren sokağına doğru ilerlerken bu tür randevuları pek sık tekrarlayamayacaklarını da biliyordu. Bu kez Beyaz Saray'dan ve kem gözlerden usulca uzaklaşması kolay olmuş-tu ama ergee suçüstü yakalanacaktı. Durmadan Spinger'i bahane edemezdi. Aynı zamanda Wanda Gibson'la olan iliş-

kişinin duyulması riskini de göze alamazdı. Yanlış anlaşılır, yanlış yorumlanabilirdi. Renkli bir Başkan olması yeteri kadar kötüydü. Zenci bir Başkan'm melez bir hanım arkadaş olması imkânsızdı. Yaşayabilmesi için kamu gözündeki yalnız adam, bekâr adam görüntüsünü güçlendirmesi gerekiyordu. Böyle oluşu onu daha az ürkütücü, daha az popüler yapar ve kin besleyen seçmen kitlesinin daha rahat etmesini sağlardı. Ama her şeye rağmen Wanda üe buluşması önemliydi. Eğer istediği gibi yürürse sonuç her şeyi çözümleyecekti,

Otomobilin durduğunu farkettti. Arka camdan sevgili evini görebiliyordu. Evlerin önünde park etmiş arabalar ve sebze dolu bir file ile ıslık çalarak evine doğru giden bir zenci oğlanın dışında sokak bomboştu.

Beggs otomobilden atlayıp çıktı. Dilman onu izledi. Ör. kapıdan inen iki ajanın alçak sesle aralarında kararlar aldığı işitti. Bahçe kapısına doğru yürürken ajanlardan biri evin önünde yerini almıştı. Diğerleri hızlı hızlı evin arkasına doğru gidiyordu.

Evin kapısına vardığında Beggs'in bir adım gerisinde olduğunu gördü.

Kapıyı açtı. «Mr. Beggs, buradan öteye yalnız kalmayı tercih ederim» dedi. «Böyle bir şey yapmaya iznim yok» diye karşılık verdi Beggs.

«İyi ama toplantıda bulunamazsınız. Özel bir devlet işi.

«Gizliliğinizi bozmayacağım Sayın Başkan» diye söz verdi Beggs. «Yalnız yakınınızda olmam gerek. Yaptığınız iş zaten yeterince riskli efendim.»

Dilman Beggs'i yola getiremeyeceğini anladı. Omuzlarını silkip, onunla birlikte içeri girdi.

Holde ilerleyip merdivenlerden yukarı çıktılar, üst hole geldiklerinde kapı açıldı. Rahip Spinger ve arkasında duran karısı gizli ajanı görüp Dilman'ı Sayın Başkan diye selâmladılar. Dilman Beggs'i tanıştırdı, sonra sıcacık eski tarz döşeli oturma odasına girdi. Spinger'e hitabetmek üzere döndüğünde Beggs'in hâlâ yanmasında, odanın içinde olduğunu görünce şaşırıp, paniğe kapıldı.

«Mr. Beggs, beni bir süre yalnız bırakacağınıza söz vermiştiniz.» dedi.

Beggs'in kırmızı yüzünden çaresizlik okunuyordu. Özür

dilercesine «Bu noktadan sonra kendi başınıza kalacaksınız Sayın Başkan» dedi «Ben burada kapının iç tarafında bekleyeceğim.»

Dilman kaşlarını çattı. Spinger'e döndü, «Sayın Peder» dedi «Sizinle beş dakika yalnız görüşebüeceğimiz bir yer var mı?»

«Arka tarafta çalışma odama geçebiliriz,» dedi Spinger.

Dilman, Spinger'in peşi sıra odadan çıkarken Rose Beggs'e kahve ikram ediyordu.

«Paul sen dönme, ajana seninle bir görüşme yapacağınızı söyledim. Bir süre ortadan kaybolabilir misin? Uzun sürmeyecek.»

«Kendi yatak odamıza giderim.»

Dilman, Spinger gidene kadar oyalandı, sonra kapıya >urdu, ama hemen tuttu kendini, Wanda'nın seslenmesini istemiyordu. Onun yerine kapı tokmağını birkaç kez çevirip içeri girdi.

Wanda pencerenin önünde durmuş güneşliği çekiyordu. Dilman girdiğinde arkası dönüktü. Yavaş yavaş, gülümseyerek döndü. Yüzünü görünce Dilman'ın yüreği daha hızlı çarpmaya başladı. Geçen hafta boyunca her akşam alt kattan telefonla onunla görüştüğü halde onu asırlar boyu görmemişti ermk.

Zevkle döşeli yatak odasının kapısında kımıldamadan durup Wanda'yi seyretti. Dünyada otuz altısına gelmiş hiç bir kadının bu denli genç ve aynı zamanda olgun olamayacağından emindi. Kahverengi saçları soylu yüzünü meydana çıkaracak cicimde arkaya taranmış, tüm çehresi sevinçle aydınlanmıştı. Hafif dökümlü bluzu ufak göğüslerine yapışmış, dar yeşil eteği biçimli bacaklarını ortaya koymuştu. Olduğundan daha trzun boylu ve beyazdan çok melez bir kadına benziyordu. Diiman tasarladığı plânın gerçekleşmesini istediği için onun rengini kendi kafasında gölgelediğini kabul edemiyordu.

İlk konuşan Wanda Gibson oldu «Doug, seni gördüğüme tte kadar — ne kadar sevindiğimi anlatamam.»

Dilman ona doğru yürüdü, aylardan beri bu kez içten sırm sıkıya kucaklamıştı Wanda'yi. Yumuşak elleri ensesinde enetlendiği zaman duyduğu mutluluk sonsuzdu. Yanağından,

sonra dudaklarından öptü «Wanda seni — senden ayrı kalmak benim için ne güç oldu bilemezsin.»

Wanda kollarından sıyrıldı «Şimdi beraberiz. Önemli olan bu» Dilman'ın elinden tutup televizyonun karşısındaki sedire götürdü. «Nasıl kurtulabildin" Doug?»

Beraberce oturdular.. «Kolay olmadı, ama kurtuldum» dedi Diiman «Gizli ajanlar, danışmanlar, basın, sanki tehlikeli bir yaratılmış gibi gözlerini ayırmıyorlar insanın üzerinden. Usulca kaçtım. Bir daha yapabilecek miyim bilmiyorum.»

Wanda'mn kahverengi gözleri Dilman'ın yüzünün her hareketini inceliyordu. «Doug uyku uyumuyorsun,» dedi «yüzünden belli.»

«Ne yiyorum, ne yaşıyorum, ne de düşünüyorum. İnsan sabahın köründen, geceye kadar bir sahil gemisinde gibi, sanki gidiyor, durmadan gidiyor. Uyumaya çalıştığında hâlâ gidiyorsun, gemiden incek hiç bir yer yok. Niye başıma geldi bunlar? Ben bu işe göre yanlış bir adamım Wanda. Kurgum buna uygun değil. Kimseye belli etmemeye çalışıyorum ama allak bullak kafam ve korkuyorum.»

«Doug, dünyadaki bütün adamlar kadar hazırlıklısın bu göreve. Bunların hepsini görüşmüştük daha önce.»

«Mecliste, Senatoda iş başkaydı» dedi «Yaptığın işler, paylaşılan sorumluluğun bir parçasıydı. Ağzından çıkan evetler, hayırlar solo değil koro halinde çıkıyordu. Ama Başkanlık,, Harry Truman'm bir keresinde dediği gibi — fırlatılan burada durur. İleteceğin kimse yok Wanda. Çizginin sonu. Neler olduğunu anlıyorum kuşkusuz. Hiç bir tasarının anlaşılmayacak tarafı yok. Beni yıkan son sözü söyleme sorumluluğu. Karar için belgeyi uzatacak birini arıyorsun, bakıyorsun kimse yok. Son karar senin. İşin kötüsü de bu işte.»

«Senin sıkıntının bu olduğunu sanmıyorum Doug.»

Dilman şaşırılmıştı «Değil mi? Peki sence benim sıkıntım ne?»

Wanda eğüdi Dilman'ın ceketinin cebinden bir puro çıkardı, selofon kâğıdını açmaya başladı. «Rengin,» dedi sadece. Puroyu uzattı. «Al, buna ihtiyacın var. Ayrıca kokusu da hoşuma gidiyor. Seni sen yapıyor, eski günleri hatırlatıyor.»

Dilman puronun ucunu ısırpı koparttı. Wanda puroyu

yaktı. İlk duman bulutu arasından Wanda'yi seyretti. «Rengim.» diye gelişigüzel söylendi.

«Senin sürekli sıkıntın bu.» dedi Wanda. «Beyaz olsaydın bu görev senin için bir şok olabilirdi. İşlerden bir süre bunalabilirdin ama ayak uydururdun sonunda. Şimdi, her zaman kimsenin dikkatini çekmek istemediğin — sağlamaya çalıştığın şey ülkede herkesin, bütün dünyanın gözlerinin önüne serildi, seni ürküten işte bu Doug, inkâr etme. Diğer normal insanogluları gibi normal yanlışlıklar yapamayacağından korkuyorsun. Seni seyreden beyazların önünde siyah yanlışlıklar yapmaktan korkuyorsun.»

Bu denli açık konuşması Dilman'ı şaşırtmıştı. Hemen savunmaya geçti. «Belki söylediklerinde gerçek payı var ama, büyütüyorsun Wanda.»

«Anlıyorum Doug. Senin güçlerini bilirim, sen de bilirsin, bunların üzerinde durmayacağım. Başım kuma gizleyerek, kalabalık arasında kaybolarak, kimsenin sesin olduğunu hatırlamayacak kadar evet efendim diyerek siyahlığını saklayamazsın artık. Senin bu yanını ailen, benimle olan ilişkin, ya da kongredeki görevin açısından almayacağım. Şimdi bunun sırası değil. Üstelik senden o kadar çok şey beklenirken bunu ortaya atmaya hakkım yok. Ama Doug oradasın, orada Beyaz Saray'dasın, bunu hiç bir şey değiştiremez. Bütün dünya derinin ne renk olduğunu biliyor, istese de istemese de kabul etmek zorunda. Sen de öyle. Bir kez bunu kabul etsen bir insanoglu gibi hareket etmeye başlayacaksın. Kanımca, o zaman bu kadar huzursuz olmayacaksın.»

Dilman birden sıkılmaya başladı, çünkü Wanda gerçeği söylüyordu. Oysa onun duymak istediği gerçek değildi, üstelik Wanda'nin ağzından, «Bir insanoglu gibi hareket etmek mi?» dedi. «Kimse bırakır mı sanıyorsun? Gazeteleri okumuyor musun? Hiç değilse radyo dinlemiyor musun?»

«Hepsinden haberim var Doug. Bizim halkımız bir Musa türküsü tutturmuş, seni haksız bir baskı altına sokuyorlar. Kötünün kötüsü beyazlar her zamankinden çok kinli, sana erişemedikleri için bize daha fazla eziyet ederek hınçlarını almaya bakıyorlar. Ortadakiler — dinliyorum, duyuyorum — onlar da nasıl düşüneceklerini bilmiyorlar. Onlar da ürkek ve huzursuz çünkü senin varlığın kendilerini ilk kez azınlık gibi

hissetmelerine sebep oluyor. Bir beyaz gibi, T.C. gibi yöneteceğine inanmıyorlar. Siyah bir adam gibi yönetip beyaz topraklarını karanlık bir kıt'aya çevireceğinden endişe ediyorlar. Senden korkmamaları gerektiğini görmeliler.»

Dilman son sözden hoşlanmadı. Onun gözünde gururunu ve erkekliğini yitirmemeliydi. «Wanda, ister inan, ister inanma, ben şimdi sadece görevimi yapmak istiyorum. Yapıp, bitirip, sonra geldiğim yere dönmek. Ama kimse bırakmayacak gibi gözüküyor. Zenciyim diye zenciler onu bunu istiyor. Beyaz olmadığım için beyazlar onu bunu istiyor. T.C.'nin takımı T.C. olmamı istiyor ki hiç değilim. Sen benim — başka biri olmamı istyorsun. Allahım kendi oğlum bile—»

Sustu, perişandı, Wanda bekledi, sonra, «Julian'ı gördün mü?» diye sordu.

«Bugün büroya geldi. Özellikle şimdi çok önemli olan dersleri ve okulu hakkında onunla görüşmek istedim. Zenci alan beyaz okullar masalını yeni baştan dinlemek zorunda kaldım. Biliyorum, biliyorum senin dediğini Wanda, ama olan oldu, şimdi başarması gerek. Crispus örgütüne fazla zaman ayırdığım, oysa kendini ve geleceğini düşünmesi gerektiğini söyledim. Eh, anlaştık sandım. Öğleden sonra birden tekrar beni görmek istedi, öyle önemliymiş ki bekleyemezmiş. İçeri aldım. Bu derece anlayışsız ve huzursuz birine rastlamamışsındır. Bu kez arka aldığı Crispus örgütü değil, o Allahm belâ-sı Turnerite serserileriydi. Mississippi'de sert kayaya çarptılar kuşkusuz, arkası da gelecek. Ama ülke çapında bir sorun değil bu.»

«Senden ne istedi?»

«Nat Abrahams'ı o işe karıştırmamı istedi. Allah biliyor ya Nat bize yardım etmek için kendisine düşeni yapıyor. Şimdi kendi geleceği üe ilgili bir işle uğraşıyor. Turnerite'lere yararlı olamayacağını bürosundan bildirmişler zaten. Ne arkadaşı, ne de Başkan olarak ona tesir etmeye hakkım var. Gelgelelim Julian'm kulağına hiç bir şey girmedi, düpedüz çıldırmıştı.»

• Dilman durmadan yumruğu ile avcunun içine vuruyordu. «Ona ne olduğunu bir türlü çıkaramadım. Ancak buraya gelmeden az önce anladım. Beyaz Saray'da, biyografimi yazan o yazara, Leroy Poole'a rastladım muhakkak. İkisi de aynı za-

manda yukardaydılar. Poole — Crispus dili konuşur ama Turzerite gibi davranır. Hurley'in onun yakın arkadaşı olduğundan kuşkulaniyorum. Poole, konuşmasını ve insanları etkilemesini bilir. Hele Julian gibi çok daha toy ve kolay etkilenen birini. Pooie'un yazılarda hayran olan Julian için Turnerite biçimi konuşma neler yapmaz ki!» Bağırıp çağırması eminim buna dayanıyordu. Neyse, onunla kesin konuştum. Hayır değil, o kadar. Hoşlanmadı. Şu anda küs müyüz onu da bilmiyorum.»

Wanda uzanıp Dilman'm elini tuttu. «Üzgünüm Doug.»

Dilman merakla sordu: «Bu konuda benimle aynı görüştesin değil mi?»

Wanda başını salladı. «Evet Hattiesburg'da kötü muamele görüyorlar. Doğru değil ama olağandışı da değil. Hurley'in konuşmalarından ve istediklerinden hoşlanmıyorum. Paul Spinger de hoşlanmıyor.»

Dilman purosunu yeniden yaktı. «İyi, şimdiden kendimi daha iyi hissediyorum.» Wanda'ya baktı. «İşte bu yüzden sana ihtiyacım var Wanda. Nedenlerden biri bu. Kişisel olsun, olmasın tüm sorunlarımı tartışabileceğim tek açık sözlü ve dürüst insan sensin. Bu yüzden güç olmasına rağmen seni görmeye geldim.»

«Niçin geldin Doug?»

«Senden bir ricada bulunmaya.» Onun söz vermesini beklediysen de Wanda'dan ses çıkmadı. Sonra devam etti: «Wanda, şimdi ben — ben Başkan olduğuma göre seni eski koşullar altında görmem imkânsız. Bunu sen de büyorsun.»

«Biliyorum Doug.»

Wanda'nın sesindeki keder, onu yitirme korkusunu iyiden çoğalttı. «Seni kaybetmek istemiyorum» dedi. «Beni arkamdan itmen için sana ihtiyacım var. Wanda" bugün öğleden sonra bir çıkar yol buldum. Sosyal Sekreterim olarak Güneyli bir beyaz kızı işe alıyordum—»

«Doğrusu bayağı cesaret işi.»

«Senatör Watson'un kızı. Tam o göreve göre. Pis pis sözler edilecek ama zaten ne yapsam edilecek.»

«Peki Diane Fuller?»

«Onu başka bir işe koydum. Miss Watson'un sosyal bölümünde sekreterlik yapacak. Yine de birkaç önemli boşluk ka-

hyor. Beyaz Saray personel kadrosunda sekreterlik, yönetme cılık gibi. Tahmin edeceğin gibi işten çekilenler oldu.»

«Evet.»

«Şimdi bu boşluklar var.» durdu «Wanda, bu görevler den birini kabul etmeni istiyorum.»

Wanda şaşırırışa benzemiyordu. «Çok düşüncelisin Doug,» dedi. «Ne yazık ki iyi bir işim var.»

«Vaduz İhracat Firması mı? Wanda, söylediğim işler Beyaz Saray'da. Sen bana kaç kez patronundan hoşlanmadığını söylemiştin. Neydi adı — Gar, Franz Gar. İyi ya işte onu terketmen için sana bir fırsat. Vaduz'dan dolgun para aldığımı biliyorum ama işin makina gibi,-heyecansız ve sıkıcı olduğunu söylemiştin. İnsanlarla ilişkin olmadığından yalanmıştın. Beyaz Saray'da başka türlü olacak. Kazancı o kadar çok olmayabilir ama bunun da kısa zamanda çaresine bakarım. Senin için çok heyecanlı olacak. En önemlisi bana büyük yardımcı olacak. Seni her gün görebilirim. Konuşabiliriz.»

Wanda, «Kimse de arkadaş olduğumuzu anlamaz ha, ne güzel.» diye acı acı söylendi. «Ne kadar zekisin Doug. Üstelik de cesur. Ya aynı zamanda senin kız arkadaşın olduğumu anlayan biri çıkarsa?»

Wanda'mn pervasızca konuşması Dilman'ı rahatsız etti. «Kızma Wanda,» dedi. «Bu yalmz geçici, geçici bir süre için,, tıpkı benim görevim gibi geçici. Sonra sen ve ben—»

«Yo., hayır teşekkür ederim» diye kesip attı Wanda. «Şu güne kadar ilişkimiz platonik olmasına platonikti ama hiç değilse dürüst olarak kaldı. Seni görmeme pahasına da olsa bunu değiştirmeyi kabul edemem. Aramızda her ne varsa bunun gizlenmesine razı olamam.»

«Wanda—»

«Kesin olarak hayır Doug. Çok sıkıntı içindesin, bunu daha da artırmaktan nefret ederim ama yapamam. Beni tekrar görmek istediğinde nerede olacağımı büüyorsun, ister burada, ister başka bir yerde. Doug ben—».

Kapımın yavaşça vurulması ile sustu. Duman ayağa fırladı. «Evet?»

Kapı aralandı, Rahip Spinger içeri süzüldü, kapıyı kapattı. Odadaküere baktı. «Duymadınız mı?»

«Neyi?» diye sordu Dilman.

«Ön taraftaki sesleri—» Pencereye doğru yürüdü Du-
man, kulak kabarttı. Wanda ile konuşurken duymadığını şimdi duyuyordu. Duvarın gerisinden bir sürü ses uğultu halinde odaya yayılıyordu.

«Ne oluyor?» diye korkarak sordu.

«Bizim odadan iyice göremedim.» dedi Rahip Spinger.

• Sokakta bir sürü insan toplaşiyor galiba. Buradan daha iyi görebilirim.»

Duvara yaslanıp güneşliği biraz araladı. Sonra perdeyi
I orakıp başını salladı. «Gördüğüm kadarı ile birkaç yüz kişi
I olmalı. Basından da birileri var, çünkü televizyon kameraları
I rını gördüm. Galiba gizli servisten de birileri var, sonra tabii
I komşular evlerinden dışarı uğramışlar.»

Dilman'm ilk tepkisi şaşkınlık ve sıkıntı oldu. «Nasıl oldu da buraya geldiğim meydana çıktı?»

Rahip Spinger ak saçlı başını kaşıyarak, «Doug,» dedi.
;Sen bu görev için and içtiğin zaman özel yaşantıya, mahremiyete paydos dedin. Ne kadar uğraşsan, önümüzde bir yıl beş ay özel yaşantın olmayacak. Voltaire'in dediği gibi kamu bir canavardır. Yine Voltaire'in tavsiyesini tutup canavarı zincire vurup, ya da ondan kaçmayacağına göre her gün her dakika ona karşı kendim koruyacaksın.»

Din adamının sözleri Dilman'ı kendine getirdi. Wanda'ya baktı, ayakta durmuş onu seyrediyordu. Şaşkınlığının yerini utanç aldı. Korkak olduğu ve Wanda'nın bunu bildiği için hırslandı. Ama değişemezdi.

«Wanda gitmeliyim. Kabul edecek misin?»

Spinger usulca koridora çıktı.

Dilman Wanda'ya yaklaştı. Bir ışık oyunu ya da kendi kafasındaki endişe ile Wanda'nın melez yüzü yeniden esmerden çok beyazı andırdı. «Görüyorsun sevgilim. Şimdilik tek bir çaremiz var. Lütfen görevlerden birini kabul edip—»

«Hayır Doug. Telefonunu bekleyeceğim.»

Ona yalvarmak istiyordu oysa Wanda arkasını dönmüştü. «Pekâlâ» dedi sonunda. «Yalnız, beni terketme.»

Koridorda Rahip Spinger! buldu, oturma odasına doğru yürürlerken Spinger uydurdukları yalanı destekler gibi, «Benimle toplantı yapıyordunuz.» dedi.

Duman gelişigüzel, «Evet,» dedi. «Crispus örgütünün hükümetle işbirliği yapması—»

Oturma odasına girdiler. Rahip Spinger, «Evet Sayın Başkan bunlar çözüm yolu olabilir.» dedi.

Dilman, Otto Beggs'in açtığı kapıya yürüdü. Muhafızına: önünde durdu, «Aşağıdaki patırtı ne?» diye sordu.

«Basın üyeleri sizi kaybetmişler, soruşturup nerede olduğunuzu öğrenmişler sanıyorum Sayın Başkan. Kokunuzu alıp peşiniz sıra sizi aramaya çıktıklarında Şef Gaynor dikkatlerin çeküleceğini ve kalabalık toplanacağını tahmin etmiştir. Bu yüzden Beyaz Saray ajan kadrosundan birkaç kişiyi koşturmuş olmalı. Üzgünüm ama benim hiç bir şeyden—»

«Bırakalım şimdi,» dedi Dilman.

Rahip Spingerle vedalaşmak üzere arkasını döndüğünde Wanda Gibson telâşla odaya girdi.

«Doug—» sonra birden sustu, boş bulunmuştu, odada Spingerler ve Dilman'dan başka birinin, bir yabancının bulunduğunu farkedince korkudan donup kaldı.

Dilman güçlükle yutkundu. Beggs'in Wanda'ya şaşkın şaşkın bakışını görebiliyordu. Paniğe kapıldı. Sesinden bir şey belli etmemeye çalışarak, «Anlamadığınız bir nokta mı kaldı Miss Gibson?» diye sordu.

«Ha—hayır Sayın Başkan,» dedi Wanda, sesi sakindi.

«Aldığınız notların bir kopyesini isterim,» dedi Dilman. Eli ile veda edip hemen odadan çıktı, Beggs peşinde, acele merdivenlerden aşağı indi.

Gecenin karanlığına daldığında onu birden sinirlendiren, gazeteci gürhunun bağırıp çağırmasından çok televizyon kamerasının güçlü ışığı ve patlayan flaşlar oldu. Işık huzmeleri ve gizli ajan kordonu gerisinde yüzlerce siyah komşu çehresini, havalara kalkmış elleri görüyor, destekleyici bağrışmalar duyuyordu.

Biri koluna yapıştı. Tim Fiannery olduğunu görünce rahatladı. Basın sekreteri kulağına eğildi: «Sayın Başkan bir daha sakın beni atlatmayın. Şef Gaynor'un bürosundan biri olayı meydana çıkardı. Soru sormalarına izin vermeyin. Mikrofonlara ben gidip şimdi soru sorulması için vaktin çok geç olduğunu, kısa bir konuşma yapacağımızı duyurayım.»

«Çok kısa Tim.»

Flannery taş merdivenlerden inip mikrofonlara doğru yürüdü. Dilman sağdan soldan bağıra çağıra sorulan sorulan du-
•abiliyordu. «Burada ne yapıyordunuz Sayın Başkan?»,...
SpingerTe yalnız mı, yoksa başka zenci liderlerle birlikte mi
toplantı yaptınız?»... «Neler konuştunuz?» ... «Turnerite'ler*
•? mi ilgilidi Sayın Başkan?»

Flannery elini havaya kaldırdı, «Beyler, sora sormak
ok. Başkan kısa bir açıklamada bulunacak, bu gecelik bu
:adar.»

Flannery yana çekildi, Dilman mikrofonlara yaklaştı..
Joğruyu söyleyemeyeceği için huzursuzdu.

«Beyler, Crispus Örgütü başkanı Sayın Spinger rahatsız
Idukları için kendilerini evlerinde ziyaret etmeye karar ver-
im. Toplantımızın amacı, hem sosyal, hem de medenî haklar
:onusunda hemen çözüm bekleyen iç sorunlara dayanıyordu,
l'rispus Örgütü ve bu örgütün medenî haklar yasası ile ilgili
rogram için hükümete yardım düzeyi dışında hiç bir belirli
enci grubuna değinmedik.»

Bir gazeteci, «Azınlık Rehabilitasyon programı ile ilgili
ir şey görüştünüz mü?» diye bağırdı.

Dilman önünde yarım daire çizmiş adamlara ve fotoğraf
-akmalarına boş gözlerle baktı, mikrofonlara eğildi, «Birçok
: sarı yanında onu da tartıştık. Ortak inancımız, eşitliğe doğ
;ı Derlemenin meşru yasalarla gerçekleşeceğidir. Hangi ırk-
;m olursa olsun, kanunları kendi ellerinde tutmak isteyen
-edhişçi grupların davranışlarının hiç bir çözüm yolu getir-
meyeceğine inanıyoruz.»

Kalabalığın içinden hafif bir alkış, uzaktan keskin bir
-sık ve hoşnutsuzluk anlamına gelen homurdanmalar du-
•nıldı.

«Sayın Spinger'ie bu konuları özel ve gayrı resmî olarak
ırıştım. Kısa zamanda, bansın korunması ve ortak sorun-
ırimıza çözüm yolu bulmak için Hükümetle işbirliği yapmayı
\;zu eden zenci ve beyaz tüm liderlerle resmî toplantılar yap-
mak istiyorum.,. Bu gecelik bu kadar... hayır, hayır, soru-
-ırmak yok.»

Dilman, önde yol açan birkaç ajan, arkada Beggs, makam
:imobiline yürüyüp kendini arka koltuğa atı. Beggs de por-
e-tif koltuktaki yerini alınca otomobil hareket etti. Duman

başını öne eğip gizlice üst kattaki oturma odasının ışıklı pencerelerine baktı. Pencerelerin birinde Spinger'leri yanyam seçebiliyordu. Öbür pencere boştu. Yüreksiz canavar kamı için Wanda Gibson yoktu.

Arkasına yaslanırken Beggs'i garip garip kendisine bakarken yakaladı. O anda içinde bir eziklik duydu. Canavara karşı insan kendini ne kadar korursa korusun, sonunda yine savunmasız kalıyordu. Nasıl nasıl biri, Beggs gibi biri ortaya çıkıyor, canavarın içeri girmesine izin verebiliyordii Beggs'in ne düşündüğünü merak etti. Canavar serbest bira küacak mıydı? Üzerine saldırtılacak mıydı?

Alev alev yanan gözlerini kapadı, giriştiği çılgınlığı —ve de korkaklığa— lanet okuyordu.

Beyaz Saray'ın birinci katındaki özel yemek salonuna .girdiklerinde Nat Abrahams'm saati tam dokuzu göster.-yordu.

Abrahams, içinde bulundukları durumun her ikisi için de ne kadar garip olduğunu bir kez daha düşündü. Daha önce birlikte nerelerde yemek yememişlerdi ki. İkinci Dünya Savaşı yıllarında Pentagon'un kalabalık kafeteryalarında, askerî üslerde, Fransız meyhanelerinde, adi Alman birahanelerinde, Chicago ve Detroit'de self servis lokantalarında. Dah* sonraki buluşmalarında, zenci arkadaşının kabul edileceği ve hiç bir şekilde küçük görülmeceği lokantalar bulmak için kaç kez sağa sola önceden telefonlar etmişti. Şimdi de beraber yiyeceklerdi, Beyaz Saray'da, Dilman'm A.B.D. Başkan: olarak Beyaz Saray'da ilk akşam yemeği idi. Nat Abraharr.f da ilk konuğu. İnanılacak gibi değildi.

Ev sahibinin peşi sıra yürürken özel yemek salonunun etrafına göz gezdirdi. Duvarlar sarı, tavan beyazdı. Sağdı mermer şöminenin üzerinde, tepesine altın bir kartal oturtulmuş yaldızlı bir ayna asılıydı. Solda, içi mavi—yaldız porselemlerle dolu bir vitrin göze çarpıyordu. Masif maun masay. beyaz döşemeli, oymalı sekiz sandalye çevreliyordu. Güler yüzlü, Güney Amerika'lı şef garson masanın başındaki sandalyeyi çekip Dilman'a yer gösterdi. Beyaz ceketli zenci bir

arson Abrahams'm oturması için Başkan'm yanındaki san-
?. k/ey i çekti. Önce Dilman oturdu, arkasından Abrahams da
erini aldı.

Dilman'un huzursuz olduğu belliydi. Sinirli sinirli buru-
uk kostümünün orasını burasını düzeltiyor, şamdanlara, ma-
rının ortasındaki çiçek aranjmanına, debdebeli sofraya, kla-
ık lâle motifli bardaklara, Limoge tabaklara, gümüş çatal
ocaklara acemi acemi bakıyordu. Gümüş kâsedan domates
urbası servisi yapılırken, ilk hangi kaşığı kullanması gerek-
lini anlamak istercesine Abrahams'a bir göz attı. Abrahams
r.Uümseyip göz kırptıktan sonra altın işlemeli peçetesini açıp
'özlerinin üzerine koydu. Dilman da aynen tekrarladı.

Çorba servisi yapıp garsonlar çekilince Dilman, «Sanki
:ihya kadına samimi bir yemek dememişim,» diye konuşma-
- başladı. «Şuraya bak. Neyse Nat, hiç değilse yemek liste-
mde sözümü geçirdim. Mr. Abrahams eski dostumdur dedim,
cer zaman hoşlandığımız yemekleri yemek isteriz, şöyle bir
ondan yiyip, bir yandan sohbet edebileceğimiz yemek olsun.
• e çıkacak bilmiyorum ama eski günleri hatırlatacağını uma-
•cm»

Abrahams çorbasını kaşıklamakla meşguldü. «Biftek
cm?» diye sordu.

Dilman gülümsedi. «Ta kendisi. Biftek, zeytinyağı, sir-
keli yeşil salata, haşlanmış havuç ve —sıkı dur— elma soslu
o czeleme.»

«Latkes» diye tatlının îbranice adını tekrarladı Abra-
cmms.

«Tam Sue'nun annesinin yaptığı gibi olacağını sanmıyc-
: um, ama idare ederiz. Ha, bir de kırmızı şarap —burada yıl-
immiş Bordo şarapları var, bana uyku verenlerden. Tıpkı
mamps-Elysee'deki meyhanelerde geçirdiğimiz geceler gibi.»

Odaya bir garson girip bardaklarına su doldurdu. Arka-
cım şef garson girip elindeki şarap şişesini yandaki servis
r asasına bıraktı. Dilman sustu, çorbasını içmeye koyuldu.

Sue'nun zorla taktırdığı siyah papyon kravatın verdiği
f.kenti dışında Abrahams'm keyfi yerindeydi. Beyaz Saray
.omobili kendisini May Flower otelinden alıp buraya getirir-
fm protokolla karşılaştığından ya da Diiman'ı değişmiş bu-

lacağmdan endişe etmişti. Karşılaşıp birbirlerini candan kıcakladıkları anda korkuları yok olup gitmişti.

Son karşılaşmalarından bu yana onları birbirinden ayıran ayların Dilman'm üzerindeki etküeri gözle görünüyord"-Senatörken olduğundan çok daha dostça ve daha az çeking .gözükmesine karşılık gözleri kızarmış ve yorgundu. Ağz— etrafında derin çizgiler belirmişti. Yürüyüşü değişmişti Önemli bir ameliyattan sonra nekahat devresindeki yaşlı tr adamı andırıyordu. Ancak bir haftalık Başkanlığı onda ruhs m bir değişiklik yapmamıştı. Her zamanki uzak tutumuna dah fazla bir resmiyet katmamıştı.

Şimdi garson boş tabakları toplamaya başlamıştı. Abr» âıams Dilman'a baktı, «Biliyor musunuz Sayın Başkan—»

«Kes Nat—» diye çıkıştı Dilman. «Benim sana Sayın D* va Vekili diye hitabetmemi ister misin?»

Abrahams gülererek, «Seni sadece deniyordum,» dedi. Arkadaşı hakkındaki düşüncelerinde rahatlamıştı. «Sue'nun gelemediğine, bu geceyi kaçırdığına ne kadar üzüleceğini söyleyecektim,» dedi. «Sade seni Başkan olarak göremediğine değil— ona deli gibi seviniyor, bu debdebe içinde yemek yiye-medğine üzülecek. Burada olsaydı, aylarca annesini oyalayacak, çocukları yatağa yatırırken anlatacak şeyler bulurdu.

«En kısa zamanda Sue'yu buraya getirmeni istiyorum > dedi Dilman. «Hafif bir soğuk algınlığı demiştin değil mi?

«Otelin doktoru bir iki güne kadar kalkar dedi.»

«Öyleyse birkaç gün sonra ikinizi beraber yemeğe beklerim.» Şarap kadehini kaldırdı. «Senin ve yeni işinin şeref ir e ..Nat.»

«Mutlu Başkanlık Doug, başaracaksın.»

Şaraplarını yudumladılar. «Sık sık sizi görmek istiyorum,» dedi Dilman. «Şimdiye kadar bu derece yalnız kalmamıştım. Dul bir Başkan olmak, Beyaz Saray'da kazara bulunmak zaten yeterince kötü, ama bir zenci olarak—»

«Bu saçmalığı bırak artık,» diye sözünü kesti Abraham; «Unutma ki ben de, büyükbabası Polonya'da bir kampta dövülerek öldürülen beyaz bir zenciyim.» Birden ciddileg:. «Doug, seilmeyen, yalnız kalan bir sürü beyaz Başkan vardı... Ama tabi ne zaman boş kalırsan seni görmek isteriz. Yalnız sandığın gibi o kadar sık boş kalmayacaksın. Sana acıdı-

uruz için değil, biz de dostluk aradığımız için seni görmeye eliriz.»

«Burada ne kadar kalacaksınız Nat?»

«Bir iki hafta, belki bir ay. İş olursa döneriz. Ben büro-
:1 toplarken Sue da evin eşyalarını düzene koyar, ya da sa-
:r. Belki de okul dönemi bitene kadar çocukların yanında
alır. Ben dönerim, o arkadan gelir.» Sustu, sonra devam et-
«Yeni programa göre üç yıl Washington'da kalacağım.»

Dilman gülümseyerek, «Bu fevkalâde olur.» dedi. «Bura-
a benden daha uzun süre kalmış olacaksın.» Yavaş yavaş,
işüneeli düşünceli yemeğini yedi. Sonra, «Bana Avery Em-
rich'in teklifini ve bu işi düşündüğünü yazdığın zaman biraz
aşırımsam,» dedi. «Daha ayrıntılı bilgi ver diye yazmış mıy-
m, hatırlamıyorum. Ama geçen akşam telefonla söyledikle-
ri ien de tam—açıkça anlayamadım.»

«Ne demek istiyorsun Doug?»

«Eagles Holding'cen büyüğü yok. Onların ya da öbür
amaların kötü bir tarafı da yok. Yalnız Eagles aşırı sağcı
m firma olarak ün salmıştır. Emmich'e gelince, onu, vatan-
isi hiçe sayan patronlardan biri diye düşünmüşümdür hep.
•İki yanıyorum. Neyse, yine de seni o çevreye pek yakış-
mamadım. Kafamda Eagles ve seni aynı resmin içine oturma-
maca ahenksiz oluyor.»

Abrahams çatalını bıraktı. «Haklısın Doug,» dedi. «Bu-
ma bunları ben de düşündüm, tâ ki mantığım bıkkınlıktan
ıranı kadar. Sonuç şuna varıyor Doug — Eagles'ı araştır-
ma. Eğer dolandırıcı, gerçek dolandırıcı, haydut ya da onun
ıcı bir şey olduklarını ortaya çıkarabilseydim işi hemen• fir-
nır atardım. Diğer bütün Amerikan firmalarından farklı de-
ı. Yapısı aynı, hepsinde olduğu gibi katı yürekli bir baş,
akineleşmiş, robotlaşmış bir bünye, tek amaç—kâr. Pekâlâ,
ıççies Holdmg'in bana, benim gibi yakasında BAĞIMSIZ
ıiti taşıyan adamlara ihtiyacı var. Benim de cebi dolu bir
aaronu ihtiyacım var, çünkü meteliksizim, sorumluluklarım
ar. geleceğimin hiç bir sigortası yok. Eğer patron, baskı
armadan benim de cebimi doldurmaya razı olursa iyi bir an-
mana sayılır.»

«Geleceğinin sigortası yok ne demek?»

Abrahams arkadaşının siyah çehresindeki endişeyi f; ketti. Omuzlarını silkti. «Abartıyorum. Kendi kendime büyütüyorum. Gerçek bir tehlike yok, yalnız ağırdan almamı uyaran sarı ışık yandı. Kırmızıya dönüşüp beni ölüme sürüklemekten yavaşlamak istiyorum: Henüz ciddi bir şey değil a: Sue'yu seviyorum, o çiftliğe sahip olmak istiyorum. On için" emin yolu seçmek niyetindeyim. Beni bir ömür boyu 02 olarak ilgilendirmeyecek bir işi üç yıl yapmaya karşılık sonunda beni ilgilendiren şeylerle uğraşabilme fırsatını satın alıyorum. İşin aslı bu Doug.»

«Seninle aynı fikirdeyim,» dedi Dilman yavaşça. «Ser yerinde olsam aynı şeyi yapardım. Gordon Oliver'le görüşmü?»

«İki kısa görüşme yaptık. Otele geldi. Hâlâ benim bataleplerini üzerinde anlaştırmaya çalışıyoruz.»

«Onu nasıl buluyorsun?»

«Oliver'i mi? Bilmem. İlk karşılaşmamızda beni şaşmatığını kabul etmeliyim. Ben her zaman insanları ön yargılara değerlendirim.—doğru değil tabi. Neyse, ben büyük firmaların sözcülerini hep tilki gibi kurnaz, kaypak, yaltaklanan cepleri dolu, kızlarla düşüp kalkan adamlar olarak büirdi Oysa Oliver'in dürüst, açık sözlü, yetenekli bir avukat ve aile babası olduğunu anlayınca şaşırdım.»

Dilman dikkatle dinlemişti. «Evet, anladıkların doğru Nat. Biraz, çok az da önceden tahmin ettiğin tarafları var. Yıllarca Parlamento binasındaki büroma girip çıktı. Bir sürü söz etti, bedava bilgi verdi, bedava biletler, davetiyeler getirca. Ona güvenmemem, ya da onu sevmemem için hiç bir sebebi yok. Ama bu tip adamların yararları kadar zararları da da kunur. Kuzeyli olmasına rağmen merkezi Güney'de buluna! bir firmanın adamı olduğunu hiç aklımdan çıkaramam. Neyse, bu seni rahatsız edecek bir şey değü. Sen insanlara karabenden daha dayanıklısın. Onun üstesinden gelirsın.»

Garsonlar yine içeri girmiş, boş tabakları ve kullanılmıçatal bıçak kaldırıyorlardı. İkisi birden susup yalnız kalmalarını bekledüer.

Abrahams'm kafasına takılan bir şey vardı. Arkadaşım: kişisel üüşküeri konusundaki çekimserliğini ve bunları gizitutmak istediğini biliyordu ama yine de merak ettiği şeyi

maya kararlıydı. Tathısını bitirdi. Piposunu yaktı, gelişigüzel olmasına dikkat ederek konuşmaya başladı. «Doug, yalnızlığından yakındığın sırada aklıma mektuplarında sözünü ettiğin biri geldi. Bir akşam sende yemekten bize tanıştırdığın genç hanım. Miss Gibson, Wanda Gibson.»

1^! Dilman kahvesini içiyordu. Başını kaldırmaksızın, «Onu düşünmek nereden aklına geldi?» diye sordu.

«Dedim ya, yalnızlığından. Onunla tanıştığımız akşam kuşkulandım — Sue da kuşkulandı — bu hanımdan hoşlanışımızı anladık.»

j «Beğeniyorum,» dedi Dilman.

«Onu hâlâ görüyor musun? Belki bir yıldır isminden söz etmedin.»

«Senden başka en yakınım o. Şimdiye kadar arkadaşlık ettik. Kimseye benzemez.»

;- «Üstelik güzel.» dedi Abrahams. «Olgun ve zeki bir ka-

a im.»

«Hepsi doğru. Şimdi ne olacak bilemiyorum. Şu Başkanlık işi aramıza demir perde gibi girdi. Nat, konuştuklarımızın

i. .tepsi gibi bu da aramızda kalacak biliyorsun — bu gece bü-

r. ün olanlardan sonra onu ilk kez yalnız başıma görmek isterim—korkunçtu.» Kısaca, bir çırpıda, Spinger'lerin yanında

11 -talan Wanda'yi görme çabalarını anlattı. Ona Beyaz Saray'ca iş teklif ettiğini, onunsa kesinlikle reddettiğini de ekledi,

ü İşte olan bu,» diye sözünü tamamladı. «Hem birbirimizi ısırtıyoruz, hem her zamankinden daha ayırırız. Keşke bu kafi-

i. ar gururlu olmasaydı. Onun Beyaz Saray'da olması için ne gerekirse yapmaya hazırım.»

)• «Ne gerekirse mi Doug?»

& Dilman gözlerini kısıp dik dik baktı. Cevap verecekti

'- ;ma sustu, bekledi.

s Hassas nokta diye düşündü Abrahams. Ama işi sonuna

-Ş radar götürmeye kararlıydı. «Doug, onu buraya getirmen ko-

•" ay. Yalnızca üç kelime yeter. — Benimle evlenir misin? —

3 iminiz kalmamanın tek çıkar yolu bu. Ona böyle bir teklifte emundun mu?»

«Hayır.»

«Pekâlâ, — soracağım başka bir şey yok.»

«Sorabilirsin,» dedi Dilman. «Bana yardım etmek istediğini biliyorum. Ama bu işi yapamam. Daha kendimi hazırlamadım. Belki günün birinde seninle bu konuyu tartışırız. Hele şimdi, olacak şey değil. Beyaz Saray'da zenci bir adam ve karısı, düşünebiliyor musun? Bunu kimse kaldıramaz. Ben de buna hazır değilim. Zayıf tarafım benim bu biliyorum ama yenemiyorum.»

Utanç içinde bir puro çıkardı. Abrahams onu seyrediyordu. Uzanıp purosunu yaktı, sonra arkasına yaslandı.

«Doug,» dedi. «A.B.D. Başkanı'na söylev veremem ama en yakın arkadaşıma istediğimi söylerim ve söyleyeceğim de.»

Dilman gülümsedi, «Bütün gün boyunca biyografimi yazan adamın, oğlumun, Wanda'nın ve kendi kendimin eleştirilerini dinledim, bir kez daha dinlemekten bir şey çıkmaz ama söylenecek ne kaldı ki?»

Abrahams piposunu avucuna vurup yeniden doldurdu, yaktı. «Doug, ülkemizin tarihinde, politikada senin kadar yükselen hiç bir zenci olmadı. Buna sevinenler de var, üzülp hırslananlar da var. Kızanlar kuşkusuz çoğunlukta. Eğer ellerinde yetki olsa seni kolundan tutup kapı dışarı ederler. Yetkileri yok. Bunun için Başkanlık dönemi sonuna kadar sana ses çıkaramazlar. Bu tarihî gerçeği kimse değiştiremez. Öyleyse nasıl davranmalısın? Başkanımızsın, bu bir gerçek. Amerikan vatandaşısın, bu da bir gerçek. Zenci bir Amerikalı olduğun da gerçek. Şimdi, iktidarda olan azınlık bir parti gibi sağa sola kafa mı tutmalısın, yanlış bir yere girmiş de yakalanmadan kaçmaya çalışan biri gibi mi davranmalısın, yoksa bu belâlı görevi herhangi bir insanoğlu gibi elinden geldiğince başarıyla yürütmeye mi çalışmalısın?»

Duman Abrahams'ın omuzu üzerinden boşluğa bakıyordu. «Sağol Nat. Mantiğin hakim olduğu kuzey mahkemeleri için mükemmel. Ama burası için, her zaman kuralları ve mantığı gözönünde tutmayan iki yüz otuz milyonluk topluma hizmet ettiğim burası için o kadar mükemmel değil.» Endişeli gözlerle Abrahams'a baktı. «Nat, esas hakkındaki mütalâan sağlam temele dayanmıyor. Bir delile daha ihtiyacın var ki o da yok. Dışardaki insanlara, en iyisine göre bile ben bir insanoğlu değilim. Evet, ben bir insanoğlu değilim.»

«Doug, Allahını seversen—»

«Deliller Nat, iki avukat birbirine delil gösteriyor. Sen benim kötü bir zenci, beyaz maskeli bir zenci, ya da köle bir zenci olmamı istemiyorsun. Benim Başkanlık denen bir görev ve sahip bir insanoğlu olmamı ve insanca hizmet etmemi istiyorsun. Nasıl? Kim bırakır? Senatör ya da Başkan maskesi takmadığım sürece ben siyah bir adamdan başka bir şey değilim. Dışarı çıktın mı, eğitim, iş, eşit haklar, mesken refahı, kamu kolaylığı gibi hükümet çevrelerinde dönen süslü kelimelerin hiç biri yoktur. Orada konuşulan dil daha basit, daha gerçekçi. Bu, insana bir insanoğlu olmadığım, siyah bir adam, yani yarım adam olduğunu unutmaya kalksa bile kemmen hatırlatır. Başkan olmasına Başkanım, ama siyah ter adam olduğumu, Başkam bırak, henüz bir insanoğlu olmaya, yetkim bulunmadığımı unutmuyorum. Kimse de unutturmayacak. Nasıl düşünürsem düşüneyim tek bir şekilde davranabilirim Nat, tek bir şekilde, o da T.C. yokken onun uşağı îmişim gibi bu evi düzenli tutarak... Çocukluğumda duyduğum bir öykü vardı: Zencinin biri beyaz bir adama "şapkanı unut-tun" demiş, o da "git getir" diye emir vermiş. Benini görevim bu olacak Nat, gidip T.C.'nin şapkasını getireceğim.»

Abrahams konuşamayacak kadar derinden etkilenmiş, yüreği beyaz adamın suçu altında ezilmişti. Yıllar *hmu* Dumanla birlikte zenci sorunlarını tartışmışlardı ama arkadaşının bu kadar acı çektiğini hiç bir konuşmalarından natırlamı-yordu.

«Pekâlâ Doug.» dedi yavaşça. «T.C.'nin şapkasını getireceksin. Ama senin de kendi kafanla yapacağın, kabul ettireceğin bir iki şey olacak. Buna hakkın var—»

Dilman yorgun elini havaya kaldırdı. «Nat, burada hiç bir şey yapmaya, dışarda olduğundan fazla hakkım yek. BeîKi günün birinde değişebilir. Ama şimdiyi ve burayı konuşuyoruz. Neler döndüğünü bümüyor muyum sanıyorsun? Alelacele çıkarmaya çalıştıkları yeni Başkanlık Sırası tasarısından haberim yok mu sanıyorsun? Parlamentodaki meslekdaşların bu telâşı neden? Çünkü bir zenci olduğumu unutamıyorlar, bana güvenmiyorlar, bir gün benim yerime geçebilecek siyah bir Dışişleri Bakanı getirmemi istemiyorlar, Biliyor musun Nat, bu tasarımı veto etmeyeceğim. Hayır.»

«Etmelisin.»

«Hayır. Onaylamayacağım da. On gün ve bir pazar masın üzerinde bırakacağım, sonra benim onayım olmaksızın kanunlaşacak. Kendilerini güven içinde hissetmeleri için onların oyununa katılacağım. Zaten sonunda Anayasa Mahkemesi iptal edecek. Yerimi bildiğimi, istesem de istemesem de benden bekleneni yapacağımı anlasınlar. Azınlık Programına, Afrika sorununa gelince, T.C.'nin danışmanlarını dinleyerek yanlış kararlar almayacağımı sanıyorum. Nihayet onlar da ülke için en iyisini istiyorlar.»

Abrahams piposunu ceketinin cebine koydu. «Herkes ülkeyi için en iyisini ister ama herkes her zaman haklı değildir.» dedi. Gülümsemeye çalıştı. «İnce, ufak basılmış yazıları oku Doug. Her zaman böyle ufacık yazılar vardır.»

«Üzülme Nat. Belki T.C.'ye hizmet ediyorum ama onun mühürünü kullanamam. Her şeyin altında kendi ismim bulunacak. İmzalamadan önce de muhakkak okurum.»

«İyi öyleyse,» dedi Abrahams. Dilman'm gerinip esnediğini gördü, kalktı. «İlk celse sona erdi Doug. Sue'nun yanma gideyim, sen de biraz uyumaya çalış.»

«Galiba en iyisi o. Bitkinim. Seninle asansöre kadar geleyim.»

Asansöre girip yalnız kaldığı zaman Abrahams Sue'nun gelmediğine şükretti. Gelseydi ağlayacağını büüyordu.

Douglas Duman loş ışıklı Lincoln yatak odasında yalnızdı. Sirtında bol pijamaları, kadife kaplı antika koltuğa oturmuş, Azınlık Rehabilitasyon Programı tasarısını okumaya çalışıyordu.

Arna imkânsızdı. Uzun gün, yemek, şarap, hepsi, göz kapaklarını ağırlaştırmıştı. Tasarıyı mermer masamın üzerine attı. Abrahams'la geçen konuşmalarını hatırlamaya çalıştı. Yorgundu. Belleği Wanda'ya, Julian'a, Leroy Poole'a, Arthur Eaton'a, Sally Watson'a, Clay Kemmler'e ve Kabineye kaydı. Sonra hepsini geride bıraktı, dinlenmek istiyordu.

Koltuktan kalktı, saate bir göz attı. Geceyarısı geçiyordu. Esneyerek gülağacı karyolaya yürüdü, üzerine oturdu: terliklerini ayakından fırlattı. Yorgun gövdesini beyaz çar-

şafıların araşıma bıraktı. Uzanıp lambayı kapattı. Arzuladığı karanlık içinde başım yastığa koydu. Yorgun kafası Beyaz Saray'da uyumaya hazırlanan siyah bir Başkan'ı kutlamak için soylu bir düşünce, yüce bir duyguya sarıldı.

Abe Lincoln'ün yatağında yattığına göre onun felsefesinden bir şeyler hatırlamaya çalıştı. Kelimeler aradı... soylu... yüce... tarihsel... herkese iyilik... herkese yardım... doğruya bağlılık... doğruya... doğruya...

Uyku üzerine çöktükçe bunlar silindi, yerine zenci kulübelerinde söylenen bir tekerleme kaldı... soylu... yüce... tarihsel.

Zenci ile beyaz adam

Yazı tura oynar

Kazanır zenci adam

Parayı almaya korkar

lincoln... korkuyorum... korkuyorum... korkuyorum...

Kalın beyaz battaniyenin altında kıvrılıp yan döndü. Gecenin güven ve sıcaklığım kucaklamak için can atıyordu. Uykunun her şeyi silip süpürmesinden önce bir dakikalık boşluk vardı.

Bir dakikalık düşünce: Bu yatak ne kadar sert, ne kadar sert, büyük ve beyaz, yumuşak bir adama göre fazla sert, ufak bir adama göre fazla büyük ama belki, belki de siyah ter adama göre fazla beyaz değil. Belki..

Amerika Birleşik Devletleri Başkanı Douglass Dilman sonunda uyuya kaldı.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Beyaz Saray'ın üzerindeki gönderde dalgalanan bayrak ajtık yarıda değildi..

İkinci kattaki Sarı Oval Odaya Crystal kahvaltısı ile birlikte bu haberi getirince Dilman şaşırmıştı. Crystal olayı kendi gözleri ile gördüğü için gururla anlatmıştı: Dün işe gelirken bayrağın yarı yerde sallandığını görmüştü. Bu sabah baktığında gönderin en tepesinde dalgalanıyordu. Değişikliği sanki çok önemli bir olaymışçasma heyecanla bildirmişti.

Şimdi kahvesini içerken Dilman Crystal'in cıvıltıya üre ısıldayan yüzünü hatırlayıp onun haklı olduğunu düşünüyordu. Bayrağın eski yerine yükselmesi, ülkenin otuz günlük ulusal yasının sona ermesi anlamına geliyordu. Görevi devralalı dört hafta iki gün geçmişti. Başkanlığının ikinci ayının basma rastlayan bugün vatandaşları için bir dönüm noktası olacaktı. Geriye bakmaktan vazgeçeceklerdi. Yeniden ileriye bakacaklar ve karşılarında onu bulacaklardı.

Zeke Miller'in gazetelerinden birindeki makaleyi hatırladı. «Yurttaşlar, T.C.'nin ölümüne değil, ulus olarak, gurur ve düzenimizin ölümüne yas tutarak, Dilman'm dönemi boyunca bayraklarınızı yarıya indirin!» Oysa şimdi Crystal'in verdiği habere bakılırsa Miller'in tavsiyesi tutulmamış, bayrak, yaşayan bir Başkan bir kez daha tepede dalgalanarak kutlamıştı.

Kahvesini aceleyle içti. Bugünün yine çok dolu, yorucu, belki öncekilerden daha yorucu geçeceğini biliyordu. Kolunun dibindeki telefon odanın sakini ve soylu havasına uygun biçimde, müzikal bir tonda çalınca hiç şaşırmadı. Son günlerde Edna Foster onu kahvaltıda yakalamaya başlamıştı. Çünkü onun masasına gelmesini bekleyen mesajlar, yüzleşmekten kaçındığı güne doğru onu çekmeye çalışan güçlü mıknatıslar gibi giderek çoğalıyordu.

içini çekerek fincanını masaya koyup telefonu bir daha çaldırmadan açtı.

Arayan Edna Foster'di.

«Bazı mesajlar var Sayın Başkan—»

«Pekâlâ Miss Foster.»

«Grover Illingsworth telâş içinde sizi aradı.»

Dilman bu sabah ilk kez neşelendi. Illingsworth'un telâş içinde olduğunu göz önüne getirmek, Madame Tussaud'da Prens Albert'in mumdan heykelinin burnuna konan bir sineği kovalamasını düşünmek kadar zordu. İki gün önce Baraza Cumhurbaşkanı Kwame Amboko'nun gelişinden beri esmer, uzun boylu Protokol Şefi Dilman'm yaşantısında büyük bir yer almaya başlamıştı. Illingsworth'un her şeyi kusursuzdu — Öylesine mükemmel İngilizce konuşuyordu ki bir yabancıyı andırıyordu. Beyaz çizgili gri kostümü, askeri üniforma kadar etkileyiciydi. Fransızca, Almanca, İtalyanca ve İspanyolca konuşmadaki rahatlığı kusursuzdu — gene de Dilman'ı ürkütmüş yordu, çünkü bir protokol şefi olarak Illingsworth ırklarını, dinlerini, geçmişlerini düşünmeden tüm Devlet Başkanlarını eşit tutuyordu, ırlanda'da, İspanya'da, Nijerya'da, İran'da, Hindistan'da, Japonya'da milyonların lideri olan insanlarla jet-: ferde, ciplerde ya da at sırtında seyahat ederken bu adamları renklerine göre değil, hayattaki seviyelerine göre sınıflandırır- di. Illingsworth için Dilman da bir Devlet Başkanıydı. Tanıdığı v e beraber olduğu bir sürü siyah, sarı Başkanlar gibiydi. D u - mana karşı tutumu rahattı, hiç bir ayrılık yoktu. İşte böyle bir adamın panik içinde olması? Miss Foster aklını mı kaçırmıştı?

«Neymiş canımı sıkın?» diye sordu. «Kötü bir şey mi olmuş?»

«Bu akşam Cumhurbaşkanı Amboko onuruna vereceğiniz ziyafetle ilgili. Mr. Illingsworth yemek listesinin hazırlandığını biliyor, ama şu dakikada Amboko'nun etyemez olduğunu öğrenmiş!»

Dilman güldü, «Hepsi bu mu? Öyleyse kâhya'ya söyleyin Amboko'ya özel bir mönü hazırlasın. Etyemez biri sebzededen başka neler yer?»

«Mr. Illingsworth'a sordum. Henüz öğrenememiş ama doğal halindeyken bir hayvan tarafından ısırılmamış ne varsa yiyebilir sanıyor. Sizin ilk ziyafetiniz, Baraza da bugünlerde

kritik bir ülke olduğundan, ona göre bu yemek ayrı bir önem taşıyor. Ayrıca—»

«Miss Foster, Illingsworth'u arayın, Baraza Elçiliğinden Amboko'nun yaveri ile temas edip konduğumuzun neler yiyip neier yemediğini öğrensin. Sonra bu bugüeri Miss Watson'a versin, o da Mrs.' Cfa'ü'e ve Şefe üetir. Dışişleri Bakanlığmdan liillingsworth'u hemen arayın — telefon açık bekliyorum—»

Beklerken Duman, Kwame Amboko ile yaptığı iki toplantıyı hatırlamaya çalıştı. Nedense çocukça bir düşünce ile *bu* toplantıların resmiyetten uzak ve dostça geçeceğini, kendi kabine üyeleri ile yaptıklarından daha kolay olacağını ummuştu. Çünkü hem Amboko hem kendisi siyahı ve t̂u, ikisi arasında çabucak bir anlayış ve işbirliği yaratmaya yeterliydi. Ne kadar yanlış olduğunu hayretle görmüştü.

Amboko otuz beşten yukarı olmayan genç, kültürlü ve çekingen bir adamdı. Yün yumağını andıran siyah kıvrıkcık saçlar: ve çerçevesiz gözlüklerinin gerisinde kuşkulu gözleri vardı. Yassı burnu bir yanaktan bir yanağa çehresini kaplar gibiydi. Ağzı geniş, dudakları kalındı. Hanvard aksam üe konuşmasına, Amerika'da kaldığı süreden birçok güzel anıar taşımasına ve yeni bağımsızlığa kavuşan ülkesi için Amerikan Anayasasını örnek almasına karşılık Amboko, ABD'nin gerçekten güvenilir bir dayanak ve dost olduğuna inanmamış gibiydi.

Zencilerin azınlıkta olduğu dev bir beyaz ülkede kendi ırkır.'ian bir:nin Başkanlığa gelmesi Kwame Amboko'yu etkilememişti. Açık açık söylemese de sanki Dilman'ı fesat bir beyaz toplumun önündeki kalkan gibi görüyordu. Bu Afrikalı adam Dilman'm beyazların sözlerini tekrarlayan bir kukla olduğunu kabul etmiş, bu nedenle onun, tüm siyah bir milletin sorunlarını patronlarından daha fazla bir anlayışla ele almayacağına inanmıştı.

Dilman, Cumhurbaşkanı Amboko üe aralarında tek bir ortak bağ bulmuştu. Her ikisi de beyazların küçük görmelerine, saygısızlıklarına karşı aynı derecede duyguluydular. Ama onları birbirine yaklaştırabilecek bu tek bağ bile işe yarayacak türden değildi, çünkü alınganlıklarının kökü değişik incinmelere dayanıyordu. Dilman bir kişi olarak insancıl ve demokratik haklarına dokunan konularda alıngandı. Oysa Amboko -nunki, ufacık ülkesinin zayıflığından ve yabancı hâkimiyetinin

korkusundan ileri geliyordu. Amboko, uzun süre tutuklu kalmış, sonunda affa uğrayıp özgür bırakılan ama bağımsızlığından emin olmayan, biri gelip de onu yeniden içeri atacakmış gibi dönüp dönüp arkasına, kendim yıllar boyu tutuklayan tan duvarlara endişe ile bakan bir adama benziyordu. Duman iki gece önce Sue ve Nat Abrahams'a bundan söz edince Nat, «Evet» demişti. «Sanırım bağımsızlığa kavuşan tüm ülkeler birden evhamlı ve egoist olurlar — herkesin onlara karşı olduğunu sanır, kendilerinden başka kimse ile ilgilenmezler. Amerika Birleşik Devletleri bu gibi ergenlik bunalımlarını geçireli pek çok olmadı.»

Dilman'm Amboko üe politik görüşmeleri bir sonuca bağlanmamıştı. Dilman bir uzlaşma gerektiğini açık açık savunmuştu. Senatonun onayından geçen Afrika Birliği Paktını imzalayacaktı. Eğer Amboko yerli komünistlere ve Sovyet Rusya'ya karşı baskısını azaltırsa, Baraza'yı sanayileştirmek için ekonomik yardımı sürdürecekti.

Cumhurbaşkanı Amboko inatla bu uzlaşmaya yanaşmamıştı. Evet, Baraza'daki komünist partisi önemsizdi. Sovyet Rusya'nın Baraza'daki Elçiliği'nin yeraltı faaliyetlerinde bulunduğunu gösteren bir delil yoktu. Kültür mübadelesi ile Moskova'ya giden genç Barazahlara Marksist fikirlerin aşılandığı kanıtlanmamıştı. Ancak, bütün bunlara rağmen Amboko geçiş döneminde bulunan bu ülkenin komünizmin doğuşu için elverişli olduğunu hissediyordu,

Hepsinden fazlası, Cumhurbaşkanı Amboko Sovyet Rusya'ya güvenmiyordu. Rusya'nın, ufacık ülkesinin kaynaklarına — altın, demir, elmas madenlerine — göz diktiğinden ve bir yumrukta siyah milletini yeniden sömürgeye çevireceğinden korkuyordu.

Dilman, Amboko'nun endişelerine hak vermiyor değildi ama dünya barışma karşılık ufak bir ülkenin sorunlarına kanmaması gerektiğini de hissediyordu. T.C.'nin davranacağı biçimde davranmıştı. Pazarlıkta ısrar etmişti. CIA Başkanı Montgomery Scott'un Baraza'ya herhangi bir yeraltı faaliyetine gizliden göz kulak olmaya yetecek kadar gizli ajan yollayacakğma söz vermişti. Amboko konuyu yeniden düşünüp, ülkesine dönmeden önce son kararını bildireceğini söylemişti. Dilman,.

ornın bu geceki ziyafetten sonra Baraza'ya hareket edeceğini

«Sayın Başkan» Edna Foster telefondaydı yine «Mr. H-luigsworth'le görüştüm. Söylediklerinizi yapacak.»

«Güzel.»

«Leroy Poole'dan iki mesaj var. Biyografinin son paragrafı üzerinde sizinle görüşmek istiyor. Mr. Lucas kendisine bir randevu versin mi?»

Dilman Poole'un niyetini tarttı. Bir kez aramış olsaydı, kuşkusuz kitabı tartışmak istiyordu. Oysa iki kez aramış olması daha âcil bir haber var demektir. Yine Turneritelerle ilgili olmalı diye düşündü. Çünkü bu tedhiş taraflısı örgütün üyesi olmadığına ısrar eden biri için, Poole'un bu örgüte karşı duyduğu ilgiyi açıklamak gücü. Üç hafta önce Julian'ı babası ile kavgaya tutuşturacak kadar şişirmişti. Bir hafta önce Mayflower otelinin lobisinde Nat Abrahams'ı sıkıştırmaya kalkmış ama başaramamıştı. Şimdi ise kuşkusuz, yargıç Gage'in karara bağladığı Hattiesburg davası için Dilman'ı yenibaştan görmeye çalışıyordu.

Mississippi'deki soruşturmada yargıç Gage'in sanıkları «suçlu» bulması belki teknik açıdan doğrudu ancak verdiği cezalar haksızca haşin ve kasıtlıydı. İki gün önce Güneyli mahkeme salonunda eyleme katılan tüm Turnerite'leri, gözleri kör olan dahil, Ceza Kanununun 2011 maddesi gereğince Mississippi Cezaevinde on yıl tutuklama cezasına çarptırmıştı. Crispus? örgütü davayı temyiz karan aldığı halde Turnerite'ler sabredemeyecek kadar ateş püskürüyorlardı. Jeff Hurley'in dün basına verdiği demeç tehdit havasındaydı.

Dilman, Hurley'in tedbirsiz konuşmasından hoşlanmamıştı. Yasaları hiçe sayan bu tür konuşmalar zenci ırk düşmanlarının eline daha fazla cephane verir, Dilman'ı da çok güç durumda bırakırdı. Hayır, bir daha genç yazar Poole ile Turnerite konusunu görüşmeyecekti. Daha başka yollar, kanun çevresi içinde daha uygun çareler vardı ve imkân bulduğu zaman bunları ortaya koyacaktı.

«Miss Foster, Poole'u arayıp, şimdi çok meşgul olduğumu bildirin.» dedi. «Kitabı gelecek hafta görüşürüz.»

«Sizi bu sabah görmek istiyor.»

«İmkânsız.»

«Pekâlâ Sayın Başkan. Sonra, Rektör McKaye'in mektubu. Bugün cevaplandırılması gerektiği yolunda not almışım.»

Dilman unutmuştu. Rektör McKaye ve Trafford Üniversitesi yönetim kurulu bir mektup, yazıp kendisini kuruluş gününe davet etmişlerdi. Felsefe Doktor'u olarak şeref unvanı alacak ve öğrenci, mezunlar ve hocalar karşısında bir konuşma yapacaktı.

Oğlu bile, dargınlığı bir yana bırakıp gelmesi için yalvarmıştı. Dilman karar vermekten kaçınmıştı ama artık bir karara varması gerekiyordu. İçgüdüğü gitmesine karşıydı. Şeref unvanını geri çevirmese bile konuşma yapmayı kabul etmemeliydi. Belki Julian üzülecek, sinirlenecekti ama dikkate alınması gereken daha önemli görüşler vardı. Bu güne dek T.C.'nin danışmanlarının tavsiyelerini tutup toplum önünde konuşma yapmaktan kaçınmıştı. Çünkü danışmanlara göre her ne söylerse söylesin, halk arasında yanlış yorumlara sebep olabilirdi. Bugün öğleden sonra ilk televizyon konuşmasını yapacak ve arkadan daha birkaç kez televizyonda halkın önüne çıkacaktı ama kamu ile bu karşılaşmalarında gazeteciler tampon vazifesi göreceklerdi. Sırası gelince halkın önünde de konuşacaktı, yalnız ilk konuşmasını bir zenci okulunda yapması kuşkusuz aküsizlik olurdu.

«Miss Foster» dedi «Rektör McKaye'e şu tarzda bir şey yazın — bu şerefli unvanı bana teklif etmenizden çok duyulandım, mümkünse daha sonra bir gün gelip kabul edeceğim, ancak kuruluş gününde yapmamı istediğiniz konuşma teklifini kabul edemeyeceğimi üzümlere bildiririm— İşlerimin çokluğu nedeni ile Washington'dan ayrılamayacağımı bildirin. Mümkün olduğu kadar — lastikli yazın. İlerisi için açık kapı bırakın. İlerde işler biraz hafifleyince başka bir fırsatla Trafford'a gayri resmî bir ziyarette bulunabileceğimi söyleyin. Büyük başarılarından habersiz olmadığımı ve bunu yalnızca baş yönetici değil, bir veli sıfatı üe söylediğimi ekleyin. Nasıl yazacağınızı bilirsiniz. Sonra okur imzalarım. Başka bir şey var mı?»

«Şimdi Mr, Flannery üe Governor Talley içeri girdiler. Basın toplantısı için sizi aydınlatmaya hazırlar.»

«Büromda beklemelerini söyleyin. Hemen geliyorum.»

Telefonu kapadıktan sonra bir kahve daha içmeyi düşün-

dü. Sonra geç kaldığı için vazgeçip ayağa kalktı. Ceketini düzeltti, çantasını aldı, Sarı Oval odadan Batı Holüne çıktı.

Asansöre doğru yürürken birinin seslendiğini duydu. Döndü, Sally Watson elinde bir kâğıt sallayarak kendisine doğru geliyordu. Sally'nin giysisi bir kez dikkatini çekti. Üç hafta boyunca aynı giysiyi ikinci kez üzerinde görmemişti. Dilman bugünkü de bütün giydikleri kadar beğendi. Eflatun ince bluz ve mor bir etek giymişti. Hiç bir süsü, şatafatı olmayan, ancak pahalı olduğu gözle görünen bu giysilerin ustalıklı seçilmiş renkleri, omuzlarına dökülen sarı saçları ile ahenkli bir tezat meydana getiriyordu, Dilman onun bir sekreterden çok bir hanımefendiye benzediğine karar verdi, ilk zamanlar Sally'nin çarpıcı güzelliğinden endişe ediyordu, oysa şimdi artık o da Beyaz Saray'ın ihtişamlı güzelliğinin arasına karışmıştı. Ayrıca, şükürler olsun ki, bir kişi dışında basında onun sosyal sekreterliğe getirilişi ile kimse uğraşmamıştı. Bu bir kişi de zaten beklenen biriydi. Red Blaser, Başkan'm utanç verici rüşvetlerle Güney Blok'unu silahsızlandırmaya çalıştığını, işe senatör Hoyt Watson'un kızma görev vermekle başladığını yazmıştı. Dilman bu çirkin yoruma hayret etmişse de Sally işi şakaya boğmuştu. «Kuzum Sayın Başkan, bende Güneyli bir Truva Atma benzerlik görüyor musunuz?» diye gülererek sormuştu.

Sally'nin kapisine pek rastlamamıştı Dilman. Bu kızda onu şaşırtan şeylerden biri de onun ciddiyeti olmuştu. Dilman bu şımartılmış, zengin çocuğundan nedense bazı uçarı davranışlar beklemişti. Oysa randevularına zamanında gelen, dürüst, kendini işine adayan, her saatte gönüllü olarak çalışmaya hazır bir sosyal yardımcı bulmuştu karşısında. Sally doğu karnattaki bürosunun sorumluluk sınırını aşp Dilman'm Beyaz Saray dışındaki angajmanlarını da yönetmeyi üzerine alacak kadar insiyatif sahibi olduğunu göstermişti. 'Bir iki kez Dilman özer işlerinde ona karşı tedbirli olmayı bile unutmuştu neredeyse.

Şimdi Sally karşıdan kendisine doğru yürürken kulağına çalman dedikodu ile bu genç kızın melek gibi yüzünü bağdaştıramıyordu. Bir gece önce Sue Abrahams, Bayan Gorden Oliver'den duyduğu bir söylentiye tekrarlamıştı: Kay Varney Eaton, uzun süredir Washington'da değildi ve Dışişleri Bakanı

yalnızlığını Miss Sally Watson'la gidermeye çalışıyordu. Sue Abrahams'm amacı dedikoduyu kızıştırmak değildi. Yalnızca bütün duyduklarından Dilman'ı haberdar etmek, istiyordu. Bu ilişkinin doğru olduğunu sanmıyordu ve Dilman yalan olduğunu söylediği zaman sevinmişti. Arthur Eaton gibi ağır başlı, temkinli, yaşını başını almış bir diplomatla senatör Watson'un kızı gibi ne de olsa uçarı, tecrübesiz ve herkes tarafından tanınan bir genç kızın arasında aşk bağlantısı olabileceğini Dilman aklının ucundan geçirmeyeceğini söylemişti. Nat'm düşüncesi neydi? Nat omuzlarını silkip «Sonbahar şarkısı» ndan bir iki mısra mırıldanmış, hepsi birden gülüşüp başka bir konuya geçmişlerdi.

Şimdi Sally'nin yaklaşmasını beklerken Nat'm kuşkusunu düşündü. Dünyada olmayacak şey yoktu. Ama etrafta dönenleri merakla süzen, bunu iş edinen binlerce göz önünde, uluslararası üne sahip bir devlet adamının hiç bir genç kız uğruna şöhretini tehlikeye atacağı düşünülemezdi. İmkânsız diye düşündü, Sally Watson'un masum ve temiz olduğunda karar'kıldı.

«Günaydın Sayın Başkan» dedi Sally. «Bir iki dakikanızı alacağım — bu geceki ziyafet—»

«Miss Watson, üzgünüm ama, sonra görüşemez miyiz? Zaten geç kaldım—»

«Öyleyse yalnız bir dakika. O kadar önemli olduğunu sanmıyorum yalnız—»

«Pekâlâ Miss Watson. Büroma gidene kadar yolda konuşsak olur mu?»

Asansöre doğru yürürlerken Sally elindeki kâğıtlarda bazı notlara göz gezdiriyordu.

«Eğlence platformu yukarda Doğu salonunda» dedi. «Dekore edildi, çok güzel oldu. Hay Adams'ı, Statler Hilton'u aradım, Hollywood temsüci grubu da tam kadro hazır. Herbie Teele'i dinlemek için sabırsızlamıyorum. Libby Ownes'e hayranım, siz de beğeniyor musunuz?»

Asansöre girerlerken, ziyafeti izleyecek olan eğlence programı Dilman'ı Sally kadar heyecanlandırmıyordu. Bu eğlenceyi Parti Başkanı Allan Noyes teklif etmişti. Dilman karar verememişti. Hiç bir eğlence olmaması ya da hiç değilse daha ağır başlı bir gösteriyi tercih etmişti. Ancak Illingsworth, Am-

boko'nun sinemadan hoşlandığını ve beğendiği Amerikan artistlerini karşısında canlı olarak görmekten büyük zevk duyacağını öğrenince çaresiz kabul etmişti.

Gruptan savaş filmleri kahramanı Trig Gunnig, Seks sembolü Betsy Buckner, kadın soytarı Tilly Reyes ya da kambur gitarist Rick Wade'in gösteri yapmasına karşı değildi. Onlar beyazdı. Grubun geri kalan iki üyesine karşıydı. Bunlar hicivleri ile ün yapmış, sahneye beyaz kızlarla çıkıp gösteri yapan komediyeyle hüznü şarkılar söyleyen şahane şarkıcı i Libby Owens'di. Zenciydiler. Dilman işte bunları istemiyordu. Daha çok erkendi. Ulusal yasın sona erdiği gün böyle bir davranış uygun kaçmazdı. Ama Cumhurbaşkanı Amboko onları seyretmek istiyordu. Anlaşılan Sally Watson da istiyordu. Ve işte sonuç buraya varmıştı.

«Evet ilginç olacak» dedi. «Önceden biraz çalışıp dikkatli olmaya ahşşalar iyi olur. Başkan Amboko bazı şakalardan alınabilir.» Aslında Amboko'yu değil kendini kasetetmişti ama bunu kızın önünde açıklamı azdı. Zencilerin yaptığı zenci şakalarından ve toplum önünde söylenen zenci şarkılarından nefret ederdi.

«Meraklanmayın Sayın Başkan, Mr. Illingsworth'un yardımcıları öğleden sonra Hilton'daki provada bulunacaklar. » Sally elindeki kâğıtları karıştırıyordu. «Ziyafetin programı hazırlandı—»

«Evet, devam edin.»

«Şeref konukları dışında bütün davetliler güney kapımdan girecekler — Deniz Bandosunun çalmakta olduğu birinci kat koridoruna çıkacaklar. Ben yardımcılarımıyla birlikte orada olacağım, gelenlere oturma planını göstereceğiz ve yerlerini belirten kartlar vereceğiz. Sonra onları Doğu Salonuna alacağız. Siz gelene kadar yaklaşık olarak yirmi dakika orada kalacaksınız.»

Asansör durmuştu. Sally hemen kapıyı açtı, Dilman'ın çıkmasını bekledi. Akli fikri basın toplantısında olan Dilman öyle hızlı yürüyordu ki, ona yetişebilmek için Sally birkaç adımda bir sekmek zorunda kalıyordu. Zemin katın kırmızı halısı üzerinde yürürlerken Sally yeniden konuşmaya başladı.

«Cumhurbaşkanı Amboko ve beraberindekiler Mr. Illingsworth'le birlikte Pennsylvania Bulvarı yönünden — Kuzey ka-

nısmıdan — sekizi beş geçe gelecekler. Onları Sarı Oval Salon-da karşılayacaksınız. Başkan Amboko ile sohbet etmek için on, qn beş dakikalık bir zamanınız olacak. Sonra hep beraber merdivenlerden aşağı ineceksiniz. Fotoğraf çekilmesine izin verilecek—»

«Buna gerek var mı?»

«Bunun T.C. ve ondan öncekilerin izledikleri bir gelenek olduğunu söylediler.» Dilman'a baktı, Dilman başı ile kabul ettiğini anlattı. Sally devam etti. «Siz Amboko ile Doğu Salonuna giderken Deniz Badosu, Başkan'a selâm! marşını çalacak. Sonra, resmî kabul töreni ile yemeği birleştirmek zorunda kaldığımız için siz, Amboko ve beraberindekiler bir kabul sırası meydana getireceksiniz, konuklar teker teker önünüzden geçip ziyafet salonundaki masalarına gidecekler, sizin gelip yerinizi almanızı bekleyecekler. Şerefe ilk kadehi tatlıdan sonra kaldıracaksınız.»

Bir Beyaz Saray polisi fırlayıp kapıyı açtı, Dilman Sally ile birlikte sütunlu yola çıktı, yönetmelik bürolarının bulunduğu Batı Kanada doğru döndü. Tertemiz havayı kokladı, bağını kaldırıp gri mavi, bulutsuz gökyüzüne baktı sonra toplanmaya gitmek üzere yürümeye başladı.

«Mr. Illingsworth'un dediğine bakılırsa» diye Sally konuşmasını sürdürüyordu. «Diğer konuklar şampanya içmek için Kırmızı, Yeşil ve Mavi salonlara geçince siz Başkan Amboko ile birlikte yukarı çıkıp Sarı Oval Salonda başbaşa görüşebileceksiniz. Ondan sonra kendisini eğlence programının yapıldığı Doğu Salonuna davet edeceksiniz.» Sally kâğıtlarını karıştırırken durakladı. Dilman da onun yetişebilmesi için adımlarını yavaşlattı.

«Toplam — 140 davetiye ve giriş kartı gönderdik.»

«Herkes geliyor mu?» diye sordu Dilman.

«Doksan altısı geleceklerini bildirdiler.» dedi. «Diğerleri ya burada değiller, ya da hastalar — ha, evet konuklardan birinden — hayır iki kişiden cevap almadım. Senatör Bruce Hankins—»

«Bunu tahmin etmiştim. Talley'e zahmet edip çağırmayalım dedim ama dinlemedi.»

«— ve Miss Wanda Gibson. Rahip ve Bayan Spingerle birlikte davet edilmişti. Spingerlerden cevap aldım ama Miss Gibson'dan hiç bir haber çıkmadı.» Başını kaldırdı. «Miss Gibson'a telefon edip—»

«Hayır» dedi Dilman. Sonra Sally'nin merakla büyüyen göz bebeklerine bakıp çok çabuk ve yüksek sesle emir verdiğini anladı. Yumuşatmaya çalıştı. «Gereği yok» dedi. «Spingerlerle beraber oturur. Onların cevabım yeterli saymıştır.»

«Peki» dedi Sally ama Dilman onun bu konuyu burada kapatmayacağını biliyordu. Sally konuşmaya başladı: «Bütün davetlileri tanıyorum sayılır. Hiç değilse onlar hakkında az çok bilgi sahibiyim. Yalnız Miss — Miss Wanda Gibson'u tanımıyorum. Size her yoldan — biliyorsunuz, tanıştırma işleri, yabancılara yalnızlık hissettirmemek gibi — her açıdan yardımcı olmalıyım istediğime göre bana bu hanımla ilgili herhangi bir bilgi vermek ister misiniz?»

Davetiye listesine Wanda'nın ismini koyduğu için Duman kendi kendine lanet okuyordu. Başına gelecekleri pekâlâ biliyordu. Bunu sırf Wanda'ya kendisini toplum içinde görmekten korkmadığını ispat etmek için yapmıştı. Illingsworth'un soru sormasını beklemişti ama ondan hiç ses çıkmamıştı. Sally Watson'un merakı onu bir anda hazırlıksız yakalamıştı.

Oval Ofis'e açılan cam kapıların önünde durdu. Bir gizli ajanın selâmına karşılık verdi. Sonra Sally'ye döndü, mümkün olduğunca gelişigüzel bir tonda «Miss Gibson için üzülmenize gerek yok.» dedi, «Senatör olarak, komite soruşturmalarında bazı kez kendisinin bilgilerinden yararlanırdım. Maryland'da bir Liechtenstein firması olan Vaduz İhracat Şirketinde çalışır. Bu firmanın Afrika ülkeleri ve Baraza üe büyük ticari ilişkileri olduğunu sanıyorum. Başkan Amboko ve Elçisi — hay Allah neydi ismi? Wamba, evet Wamba — onlarla görüşebile-- «ek biri daha olsun istedim. Hepsi bu. Bu gece onunla uğraşmanız gerekmez. Yalnız kalmayacaktır. Spingerler onu bırakmazlar, sonra Mr. Abrahams — tanılıyorsunuz — o da sanırım işinden ötürü kendisini az çok tanır.»

Biraz fazla açıklamada bulunduğunu ve Sally Watson'un normalin üstünde bir ilgi ile dinlediğini farketti.

«Başka soracağınız bir şey var mı? İçeri girmem—»

«Önemsiz bir iki şey daha—»

«Gerisini Mr. Illingsworth'la beraberce halledin. Bu geceyi düşünüp heyecanlanacak zamanım yok. Gücümü basın toplantısına saklamahyım. Kusura bakmayın Miss Watson. Kendi başınıza işleri mükemmel.yürütüyorsunuz.»

«Teşekkür ederim — ayrıca özür dilerim Sayın Başkan, zamanınızı aldım, dikkatinizi dağıtmak istemezdim. İzin verirsiniz size iyi şanslar dilemek istiyorum.»

Dilman en yakın cam kapıya doğru ilerledi. Tim Flannerjr içerden kapıları- açtı. Basın sekreterine teşekkür edip sıcak: ofisine girdi. Önündeki dosyada daktilo edilmiş sayfalar üzerinde düzeltmeler yapmakta olan Talley kalkmaya yeltendi, Dilman eliyle oturmasını işaret etti.

Masasının başına geçip, gecikmesinden ötürü özür diledikten sonra «Evet, beyler» dedi, «Son birkaç gecedir ödevimi hazırladım, şimdi ne yapacağız?»

Talley «Bunun üzerinde çalışacağız» diye elindeki dosyayı gösterdi. «Basın toplantısında size yönelebilecek bütün soruları hazırlamaya çalıştım. Sonra Tim de gazetecilerin bazıları ile oturup içki içmiş, ortaya atabücekleri sorulardan bazı ipuçları yakalamış. Hepsinin bir listesini yapıp ilgili dairelere gönderdik. Her birinden politik açıdan gerçeklere ve rakamlara dayanan uzun cevaplar aldık. Tim'le birlikte bunları beş daktilo sayfasında topladık. Bir şey atlamış olduğunuzu sanmıyorum. «Koltuktan kalkıp dosyayı Dilman'a uzattı. «Şimdi kendi kendinize hepsinin üzerinden geçecek zamanuzu sanmıyorum.» Koltuktan kalkıp dosyayı Dilman'a uzattı. Gelen bir şey çıkarsa hemen burada konuşuruz.»

Dilman endişe içinde mavi dosyanın bir ucundan tuttu: «Ya rakamlardan birini unutur ya da—»

«Ezber üstadı olmanızı beklemiyoruz Sayın Başkan» dedi Talley, «Tim elinde bu dosya ile yanınızda oturacak, unuttuğunuz bir şey olursa dönüp sorabüirsiniz.»

«Televizyonda garip kaçmaz mı?»

Plannery başım salladı: «Hiç kaçmaz. Seyirciler size kendileri gibi şaşırabilen, unutabilen normal bir insan gözü ile bakıp kendülerini daha rahat hissederler.»

Dosyayı açtı — İlk sayfada büyük harflerle: BAŞKANIN DİKKATİNE — BASIN TOPLANTISI ÜZERİNDE AYDINLATMA — yazılıydı.

«Güzel» dedi Dilman, «Ben sunlarm üzerinden geçene kadar siz ne isterseniz yapın. Soracak bir şey çıkarsa hiç düşünmeden sorarım. Bugün en basit yol göstermeye bile ihtiyacım var.»

Dosyadaki ikinci sayfayı inceledi. AÇIŞ KONUŞMANIZ yazısı altında değineceği konular sıralanmıştı. Onun altında AÇIŞ KONUŞMANIZDA SORULACAK SORULAR VE DİĞER HUSUSLAR (SORULURSA) yazılıydı. Kısa soruların on dört maddede toplandığı gözüne çarptı. Sayfayı çevirdi, AŞAĞIDAKİ CEVAPLARI VEREBİLİRSİNİZ — yazısı altında her soru yeni baştan yazılmış, altlarına uygun görülen cevaplar birer paragrafa sıkıştırılmıştı. Bu, iki sayfa kadar sürüyordu. Son başlık DAYANAK adını taşıyor, soruların ve cevapların numaralarını göstererek karşılarında devlet istatistikleri ve yetkili kişilerin sözleri ile dolu paragraflar yer alıyordu.

Sayfaları geri çevirip daha önceden kendisine verilen ve asıl metni evrak çantasında olan bildirinin ikinci sayfadaki ana hatlarını çabucak gözden geçirdi. Bildiri genel olarak aşağıdan alan, yatıştırıcı bir tonda kaleme alınmıştı. Kamuoyunun kendilerine güvendiği basın üyeleri ile tanışma fırsatı bulduğu için çok mutlu olduğunu söyleyerek başlayacaktı. Onların da kendisi gibi sorumluluk duygusu içinde görevlerini yapacaklarından hiç kuşku olmadığı söyleyecekti. Tarih boyunca hiç bir Başkan'm, hiç bir toplumun doğru ve güvenilir haber almak için basma bugünkü kadar ihtiyacı olmadığını söyleyecekti. Thomas Jefferson'un sözlerini tekrarlayacaktı. «Basra, insan zihnini en iyi aydınlatan, onu rasyonal, moral ve sosyal açıdan geliştiren bir alettir.» Tim Flannery böyle bir girişin, bu tür. pohpohlamanın huysuz gazetecileri yumuşatacağını hesaplamıştı. Gururlan okşanacak, karşılarındaki baş yöneticinin kendileri ile işbirliği yapacağını anlayacaklardı. Red Bîaser ve onun gibilerin yazılarını hatırlayınca bunların işe yarayacağından pek emin değildi ama Flannery'yi çok sevdiği için itiraz etmemişti.

Bundan sonra, geçen ay başında verdiği demeçler tekrarlanacaktı. Başkanlığa heves etmemişti, ama yasalara göre bu görevi üzerine alması gerektiği için elinden gelen en iyi şekilde yürütmeye çalışacaktı. Çok az zamanı vardı, T.C nin

fikirlerine bekçilik edecekti. Bir senatör olarak T.C yi her zaman desteklemişti. Onun bir kongre üyesi olarak, seçmenlere sunduğu görüşleri aynen savunacaktı. T.C nin kabinesinden ve özel kadrosundan kimseyi değiştirmeyişi iyi niyetini göstermeye yeterli değil miydi?

Dilman'm canı sıkılmıştı. Başını kaldırdı. Talley ile Flannery şömineye dayanmış, bir yandan sigara içip bir yandan fısıltı halinde konuşuyorlardı. Bu açış sözlerini beğenmediğini onlara söylemeyi düşündü. Fazla aşağıdan alır tondaydı. Sanki basından ve 230 milyon Amerikalıdan yanlış yerde bulunan bir zenci olduğu için özür diliyor, sanki azınlık bir ırkın üyesi olmasının ülkeyi felâkete sürüklemeyeceği yolunda onlara teminat veriyordu. Ama bu saatte bunları ortaya atacak cesareti yoktu, çünkü, bu sözlerin Flannery'ye ait olmadığını anlamıştı. Bunlar Talley, Eaton ve Kabine üyeleri gibi politik deneyleri olan beyaz adamların diliydi. Belki de kendisi için en iyisini onlar biliyorlardı.

Açış konuşmasının geri kalan bölümünü incelemeye koyuldu. Çoğunlukla resmî haberler bildirecekti.

Bir puro'nun selefona kâğıdını açtı, ucunu ısırdı, yaktı. Açış konuşmasında bir sürü haber vardı ama bunların yeterli olmayacağını biliyordu. Flannery ve Talley de biliyorlardı. Purosunu tüttürerek sorulabilecek sorular üzerinde göz gezdirip, kendisi için hazırlanan cevapları inceledi.

Soru : Afrika Birliği Paketi tasarısını imzalayacak mısınız?

Cevap : Evet, bütün dünyadaki egemen ulusları ve demokratik idealleri desteklemekte kararlıyız vs.

Soru : Kwame Amboko üe görüştüğünüz konuları açıklayıp bunları ABP ve Roemer Konferansına bağlayabilir misiniz?

Cevâp : Başkan Amboko ile görüşmelerimiz çok başarılı olmuş; birçok alanda ilerleme kaydedilmiştir. Konuşmalarımız bu akşam resmî ziyafetten sonra tamamlanacaktır. Yarın konuğumuz ülkemizden ayrılınca bîr ortak bildiri yayınlayacağız.

Soru: Bir zenci olarak, Turnerite'ler gibi eylemci örgütlerin sert davranışlarda bulunmalarını önleyebileceğinize inanıyor musunuz?

Cevap : Rengimin hiç bir yönden söz konusu olacağına inanmıyorum. Bir senatör ve şimdi de Başkan olarak sert davranışlara ve şiddete karşı olduğum herkesçe bilinir. Selefim gibi ben de gelişmenin yasal çerçeve içinde ve ülkedeki yargı organları kanalı ile çözümlenmesi inancındayım. Amerikalı zenciler adına çalışan Crispus örgütü ve NAACP'nin izledikleri yolu uygun buluyorum.

Soru : Azınlık Rehabilitasyon programının mevcut gerginliği gidereceğine inanıyor musunuz ve bu çalışma ve eğitim tasarısını destekleyip imzalamayı düşünüyor musunuz?

Cevap : ARP'nın ülkedeki azınlıklara çok büyük kazançlar sağlayacağına inanıyorum, ancak bu tasarı tüm insanlara uygar haklar sağlamak yolundaki çabalarımızı gevşetmemelidir vs. Tasarırı incelemekteyim, kısa zamanda görüşlerimi açıklayacağım.

Purosunu bırakıp gözlerini ovuşturdu. Cevabını kendisinin hazırladığı tek soru bu sonuncusuydu. Şimdi yetersiz olduğunu farkettiler. Basını tatmin etmeyecekti.

«Tim,» diye seslendi «ARP konusunda beni sıkıştırıyorlar mı dersin?» Flannery başını salladı «Bunu beklemelisiniz.» Talley şömineden birkaç adım ileri yürüdü, «Sayın Başkan» dedi. «Gereksiz sorulardan kaçınmak için en iyisi doğrudan doğruya tasarırı desteklediğinizi—»

«Governor,» diye Dilman sözünü kesti. «Tasarırıya karşı olduğumu söylemiyorum. Öyle önemli bir konu ki doğru bir karar olduğundan, gerginliği azaltacağından emin olmalıyım.»

Flannery, «O halde,» dedi. «Ne sorarlarsa mümkün olan en uygun ve en yararlı yasayı çıkarmak için danışmanlarınızla istişarelerde bulunduğunuzu söyleyin.»

«Anlıyorum,» dedi Dilman,

Birkaç sorudan sonra sonuncusu geliyordu. Doğruldu. Yeni Başkanlık sırası tasarısı ilk kez tüm çıplaklığı ve soğukluğu ile gözlerinin önüne serilmişti. Senatoya kendisinin üzerinde bir yetki vererek kabineyi donduracak olan tasan altında basının sorması düşünülen bir soru değildi. Danışmanlar tarafından soruluyordu.

Soru: Yeni Başkanlık Sırası Tasarısının kongreden geç-

ceğine kesin gözü ile bakıldığına göre bunu imzalayacak mısınız, yoksa veto mu edeceksiniz?»

Dilman, başını kaldırmadan Talley'in kendisini seyrettiğini biliyordu. Onun sözü edümemiş sonucu soruya geldiğini anlamıştı.

Cevap: Başkanlık sırası ile ilgili sistemimizde uzun zamandır bir reform ve daha yerinde tedbirler gerekliydi. İçinde bulunduğumuz nükleer çağda Başkanlık sırasında bulunanlardan birçoğunu birden kaybetmemiz artık kabul edilmesi gereken bir gerçektir. Senatör Hankins'in sunduğu tasarısı, ulusu büyük ölçüde güven altına alan bir tedbir olarak uygun görüyorum.

Bir şey eksikti. Tasarıya eklenen, onun Bakanları değiştirme yetkisini elinden alan o utanç verici maddeden hiç söz edilmemişti. Talley ve diğerleri basınının bunu bilmediğini ve soru sormayacaklarını mı sanmışlardı?

Eline kalemi alıp Talley'e baktı. «Governor, şu son soru ile ilgili. Sizin hazırladığınız cevapla kurtulacağımı sanmıyorum. Tasarının sadece dörtte üçünü kapsıyor. Son paragrafla ilgili soru soracak biri çıkar kuşkusuz, onun için hazırlıklı olmalıyım.»

Talley masaya doğru yürüdü, Flannery de arkasındaydı. "Yardımcısının yüzünün şaşkınlıktan mosmor kesüdüğünü görmek Dilman'm hoşuna gitti.

«Ben — biz bununla ilgili olarak ne söyleyeceğinizi bilmiyorduk Sayın Başkan.» diyordu Talley. «Bu maddeyi hiç tartışmamıştık—»

. «Konuyu açan olmadı ki,» dedi Dilman. Flannery'ye döndü. «Tim, bununla ilgili bir şeyler söylemek için hazırlıklı olmalıyım.» dedi. «Böyle bir soru sorulacak olursa, ki sorulacaktır, bir şeyler söylemeye çalışacağım. Yalnız şuraya yazılı cevabın altına senin için bir not kaymak istiyorum, şöyle ki: — sıranın Başkan yardımcısının altına düştüğü özel durumlarda Bakanları değiştirme yetkisinin senatoya geçeceği-ne ilişkin maddeyi inceledim — bunun seçilen ve atanan kabineyi korumak amacına dayandığını bildiğim halde bu maddenin anayasaya uygun olmadığına ve Hükümetin yönetim •organını zayıflatacağına inanıyorum. Bu madde dışında mükemmel olan bir yasayı sırf bu yüzden geri mi çevireceğim;

yoksa imzalayacak mıyım bilmiyorum. Veto edecek olursam, ortalığın ayağa kalkacağından korkuyorum. O zaman kongredeki Güney bloku ve ülkedeki ırk düşmanları T.C.'nin Kabinelerini tüm zenci bir takımla değiştireceğimden emin olacaklar. Bunu istemem. Ne düşünürsem düşünüyüm—»

«Mesele bu işte Sayın Başkan,» diye Talley heyecanla sözünü kesti, «Yasanın tümü, bu korkuyu silmek—»

«Ancak tasarının yanlış olduğunu düşünüyorum, çünkü anayasaya uymuyor.» dedi Dilman. «Buraya bir not koyup, tasarının hangi koşullar altında masama ulaşacağını bilmeden tutumumla ilgili açıklamada bulunamayacağımı, ancak ondan, sonra, bunu ülke bütünlüğünü korumak için gerekli bulursam onaylayacağımı, yalnız daha önce yasal açıdan araştırma yapıp ülke çapında ün yapmış Anaysa avukatların danışacağımı söyleyeceğim.»

Son. cevabın altına acele bir iki cümle ekledi.

Başını kaldırdı. «İşte oldu, bu kadarı herkesi — şimdi-lik — tatmin eder.»

«Çok güzel Sayın Başkan.» diye Talley rahat bir soluk aldı.

Dilman sayfayı çevirdiği sırada Miss Foster'in bürosuna bağlı zil çaldı.

Edna'ya çok önemli olmadıkça hiç bir telefonu bağlamasını tembih ettiği için hemen ahizeyi kaldırdı.

«Sayın Başkan» dedi Edna, sesi titriyordu. «Adalet Bakanı buralar. Sizi hemen görmeleri gerekiyormuş. Çok 'önemli olduğunu söylüyorlar.»

«Hemen içeri alın.»

Telefonu kapattı. «Çay Kemmler burada,» dedi. «Anlaşılan kritik bir—»

«Bu arada biz dışarı—» diye başladı Flannery.

Dilman, Flannery ve Talley'e kanapeye oturmalarını işaret etti.

Edna Foster'in kapısı hızla açılıp kapandı, Adalet Bakanı Kemmler fırtına gibi içeri girdi, şapkasını koltuğun üzerine fırlattı, Flannery ve Talley'e ağırmaksızın bir yandan paltosunu çıkarırken, Başkan'a doğru yürüdü. Dilman, Kemmler'in terslik ve huysuzluğun canlı bir örneği olduğunu biliyordu. Birbirine yakın öfkeli gözleri kısılmış, sanki ateş;

saçıyordu. Başını arkaya atmış, köşeli çenesi burnunun ucunu geçecek kadar ileri uzanmıştı. Kızgın bir canavarı andırıyordu.

Öfkeyle, «Sayın Başkan, başımız dertte,» derken neredeyse Başkan'ın masasına çarpacaktı. «Telefonla haber vermeyi uygun bulmayıp sizinle şahsen görüşmek istedim, çünkü acele kararlar almamız gerekiyor.»

Durdu, masanın üzerine eğildi. «O Allanın belâsı Turneriteier öc alma programlarını uygulamaya başlamışlar. Şimdi Mississippi'den haber aldım. Huiey'in eşkiyalarından birkaçı Hattiesburg'a gidip, silah zoru ile yargıç Gaye'i kaçırmışlar. Mahalü, ulusal ve Federal makamlara fidye istediklerini büdiren bir not bırakmışlar. Mississippi eyaleti on yıla mahkûm olan o Turnerite'leri serbest bırakınca yargıç Gage'i iade edeceklermiş. Şimdi benim ne yapmanı gerekiyor söyler misiniz?»

Kemmler'in ağzından, «Onu kaçırmışlar» sözü çıkar çıkmaz Duman elinde olmaksızın ürpermişti. Kendi ırkının bir parçası olan bu insanların şiddet kelimesini kullanmaktan vazgeçip bunu eyleme döktüklerini anlamış, bunu yaparken, delice emellerine kendisini de kattıklarının tüm bilincine varmıştı. Buydu onu korkutan.

«Aptalca bir davranış,» dedi. «Hurley'in sorumlu olduğundan emin misiniz? İnanamıyorum.»

«Bü-mingham ve Jackson gazetelerine bunu inkâr ettiğini bildiren bir haber göndermiş ama sizce Hurley ve onun Turnerite'lerinden başka kim yapabilir bu işi?» diye Kemmler sabırsızca sordu. «Tabî Örgütün bu işle hiç bir ilişkisi 'Olmadığını söylemiş ama ırkdaşlarının haklarını elde etmek için ayaklanmalarını doğru bulduğuna da deyinmiş. Sorguya çekmek için arıyoruz onu, ancak şimdiye kadar bir sonuç alamadık. Yalnız, inkâr da etse, bunun kişisel bir eylem olduğunu da söylese, onun tarafından tertiplenmiş olmalı. Bütün konuşmalarında bizi tehdit etmedi mi? Hem sonra, bir avuç tutuklu Turnerite'i kurtarmak için diğer Turneritelerden başka kim canını tehlikeye atar?»

Dilman'm içinde zayıf bir umut belirdi. «Şimdiye kadar öğrendikleriniz kaçırma olayının kişisel bir eylem olduğunu mu gösteriyor?»

«Evet, şimdiye kadar öyle,» dedi Kemrnlr. «Yalnız Sayın Başkan, Bakanlığımda, suçun doğrudan doğruya Turnerite'lerin politikasına dayandığından kimsenin kuşkusu yok.»

Dilman, masanın yanmasına gelen TaUey ve Flannery'ye baktı. İkisi de huzursuzdu. Başını sallayarak, «İyi ama» dedi, «ister kişilerin ister bir örgütün işi olsun, bununla nasıl bir sonuca varmayı tasarladılar sanki?»

«Nasıl olduğunu anlatayım» dedi Kemrnlr. Flannery'yi iterek geçip, masanın yanından dolaştı, Dilman'm yanmasına dikildi. «Her şey, bütün ayrıntıları ile düşünülmüş,» dedi. «İmzasız notada tutuklu on Turnerite'in derhal Parchman cezaevinden çıkarılıp sağ salım Tampico'ya, Meksika limanına getirilmesi isteniyor •— çok akıllıca — çünkü son zamanlarda Meksika hükümetinin Meksikalı, Japon, ya da Zenci kaçakları geri vermemekte ne kadar direndiğini, terslik ettiğini hepimiz biliyoruz. Eşkiyalar Tampico'ya varır varmaz yargıç Gage'i sağ olarak serbest bırakacaklarına söz veriyorlar. Pazarlık bu.»

Dilman bu işte kendi yetkisini ne olabileceğini merak etti. «Bu işin bizimle ne ilgisi var?» diye sordu. «Bana anlatığınız kadarı ile doğrudan doğruya bir eyalet sorunu oluyor.»

Kemrnlr hırsla dizine vurup, «Hayır Sayın Başkan!» dedi. «Bizim sorunumuz. Derhal Lombardi ile temasa geçip FBP m işe koyulmasını emrettim, çünkü eyalet sınırını geçtiklerini görenler olmuş. Şimdi elimizde, yargıç Gage'in Mississippi'den Louisiana'ya götürüldüğüne dair FBI'm ortaya koyduğu kesin deliller var. Belki de eşkiyalar onu Texas'a, oradan da Meksika'ya, kaçırmaya çalışıyorlar. Böylece bizim meselemiz oluyor. İnsan kaçırma yasasına girer. Kesinlikle Federal bir suç.»

«Madem böyle, en yetkili sorumlu sizsiniz.» dedi Dilman. «Ne gerekiyorsa—»

Kemrnlr yerinde kuramıyordu, yine dizine vurarak, «Hay Ailahım, Sayın. Başkan, bu sadece bir başlangıç!» diye bağırды. «Bunun ne demek olduğunu anlamıyor musunuz? Bu Hurley, Valetti, tüm Turnerite çetesi — istedikleri kadar inkâr etseler de — misilleme eylemlerine başlıyorlar demektir. Bundan paçalarını kurtarırlarsa, eylemlerini sürdürüp yasaları ellerine alacaklar. Ne zaman bir zenciye haksızlık yapıl-

dığı kanısına varsalar birini kaçıracaklar. Üstelik suçu bilinmeyen kişilerin üzerine atıp örgütün suçsuz olduğunu bize yutturmaya kalkacaklar. Bunun sonunun nereye varacağım göremiyor musunuz? İsyân, zincirleme suçlar ve ülkenin dört bir tarafında kol gezen silahlı çatışmalar. Allah kahretsin, hemen bir çare bulmazsak yeniden iç savaşa sürükleneceğiz — hem bu kez daha kötü olacak, çünkü siyah beyaz karşı karşıya gelecek.»

I Dilman şaşkına dönmüştü. Önüne bakıyor, purosunun izmaritini parmakları arasında eziyordu. «Belki Hurley'e şahsen bir çağında bulunup bizimle bir anlaşma—»

«Hayır, kesinlikle hayır.» dedi Kemmler.

Talley dikkati çekmek için parmaklarını şaklatarak, «Sayın Başkan,» dedi. «Ben de sayın Kemmler'le aynı görüşü paylaşmak zorundayım. Sizin muhtemelen adam kaçırmış birine eşitinizmiş gibi davranmanız, onu kendi düzeyinize çıkarmanız ya da onun düzeyine inmeniz yakışık almaz. Sonuçları—»

Kemmler, «Hiç bir pazarlığa kesinlikle razı değilim,» diye sözünü kesti. «Durum çok nazik. Yasaları hiçe sayan bir örgüt liderinin neyin haklı, neyin haksız olduğuna karar vermesine ve kendi suçunu kendi tayin etmesine razı olamayız. Sayın Başkan, bir ülkede iki hükümet olmaz. Taraf tutma gibi kusurlarımız varsa, bunları normal yollardan düzeltmenin ı çaresine bakacağız. Hiç bir eylem çetesi bizi bunu yapmaya I zorlayamaz.» Doğruldu, burnundan soluyordu. Sonra devam I etti. «FBI, yargıcı kaçırılan çok geçmeden yakalayacaktır, ! bundan emin olabilirsiniz. O zaman bu adamların Turnerite'lerle ilişkisini ispat edip, haklarında dava açacağız. Yalnız, bunu bekleyecek zamanımız yok, inanın bana. Sayın Başkan, sizden istediğimiz, Turnerite'lerin başka tedhiş hareketlerine | meydan vermeden duruma el koymanız. Böyle yapmakla siyah ya da beyaz bütün yasa dışı örgütlerin cesaretlerini kıracağız. Bugün bir basın toplantısı yapacaksınız değil mi? 'Gazeteciler yakanıza yapışacaklar, onun için hazırlıklı olma- | lıyız.- Bana kalırsa, Hükümetin Turnerite örgütünü kapatmaya ve bu örgüte üye olduğu ortaya çıkan—»

Dilman, «Bir dakika,» diyerek sözünü kesti. Koltuğunu geriye kaydırdı, Kemmler'in gözlerinin içine bakarak, «Bir-

leşik Amerika'da hiç bir özei topluluğu ya da örgütü yasaklamaya ya da kısıtlamaya yetkili değilim,» dedi. «İster siyah. ister beyaz olsun yıkıcı ve bölücü—»

«Yıkıcı ve bölücü amaç güttükleri saptanmadıkça,» diye tamamladı Kemmler. «Doğru. İşte biz de Turnerite'lerin foyasını meydana çıkaracak durumdayız. T.C. tıpkı bunun gibi bir durumla karşılaşabileceğini düşündüğü için yıkıcı eylemlerle ilgili yasanın daha etken olması yolunda kongreye baskı yapmıştı.. Ulusun bütünlüğüne ve devletin güvenliğine karşı yıkıcı eylemlerde bulunan her tür komünist örgüt kapatılıp liderleri cezalandırılacak ve buna uymayan—»

«Bu yasayı bana okumanıza gerek yok.» diye kesti Duman. «Senatoda onun lehine oy vermişim. Yalnız, bu yasanın. Turnerite'lere nasıl uygulanacağını anlayamıyorum. Onlar—»

Kemmler, «Turnerite'lere komünist damgasını yapıştırırız!» diye karşılık verdi.

Dilman, «Turnerite'lere mi komünist diyeceğiz?» diye hayretle sordu. «Hadi, canım. Turnerite yöneticilerinden birinin — adı neydi — Valetti, onun kızıl olduğu yolunda çıkan haberin soruşturmasını yaptığınızı biliyorum — ama —»

Kemmler Diiman'a iyice sokuldu. «Fakat Valetti'yi soruguya çektik bile.» dedi. «Yıllardır komünist partisi üyesiymiş. hâlâ da öyle. Hurley'in yardımcısı. Bu bir. İkinci bir nokta daha var. Bakanlığında Turnerite'lerin nereden para bulduğunu merak eder dururduk. Maî olanaklarını kim sağlıyordu? "Ya Crispus örgütü yardım ediyordu, ki buna ihtimal vermiyordum — ya da komünist partisi. Şimdi artık Valetti'nin komünistlerden Turnerite'lere para taşıdığını öğrendiğimiz için meraktan kurtulduk.»

Dilman, Kemmler'in yüzüne baktı, «Turnerite'lerin kodedi. «Turnerite yöneticilerinden birinin komünist olduğunu kabul etmek başka, Turnerite'lerin örgüt olarak devleti yıkmayı tasarladıklarını ispat etmek başka — kimsenin buna inanacağını sanmıyorum.»

«Öyle mi dersiniz?» Clay Kemmler öfkesini gizlemiyordu. «Sayın Başkan, kusura bakmayın ama sizin halkınız yıllardan beri komünist dalaverelerine kanmaya hazırdır.»

Dilman, Kemmler'in yüzüne baktı. «Turnerite'lerin ko-

münist parası ile beslendiklerini kanıtlamış değilsiniz henüz.» dedi.

«Sayın Başkan, eümüzde Valetti ile ilgüi çok kabarık bir dosya var. Hiç bir işten anlamayan, ilkokul mezunu bir adam ama yıllık banka geliri şaşılacak kadar çok. Nereden? Komünistlerden. Valetti'nin parayı yatırmasıyla büyük banknotlar halinde çekmesi bir oluyor. Nereye gidiyor? Söylememe gerek var mı? Dosyamız emrinize amadedir.»

Dilman koltuğun kollarına dayanıp ayağa kalktı. Bir an. Kemmler'e bakıp, masasından ayrıldı. Odanın içinde dolaşmaya başladı. Üçünün de kendisini seyrettiği ve konuş masını beklediklerini biliyordu. Düşünmeye çalıştı. Bir zenci olarak duygularına gem vurup işittiklerini ve kendisinden beklenenleri soğukkanlılıkla ve hukuk bilgisine dayanarak yargılamaya çalıştı.

Sonunda onlara döndü, «Beyler, sonradan pişman olacağım yanlış bir davranışta bulunmak istemem. Yıkıcı eylemleri kapsayan yeni tasarı yürürlüğe girdiğinden bu yana beş yüzden fazla kuruluş Adalet Bâkanlığı'nın soruşturma. listesine alındı. Bütüğüm kadarıyla bunlardan bir tanesinin büe ne aleyhine dava açıldı ne de kapatıldı. Doğru mu?»

«Evet — doğru, ama bu—»

«Bu, böyle bir yasaklama yapılamaz ya da yapılmamalıdır demek değil,» dedi Dilman. «Ülkenin güvenliği tehlike-deyse ve içerdeki düşmanın suçlu olduğu ortaya çıkarsa, yapılacaktır. Size şunu hatırlatayım, Sayın Kemmler, benim de sizin gibi hukuk derecem var ve size söylüyorum, elimizde yıkıcı eylemler yasasımı Turnerite'lere uygulamaya yetecek delil yok. Gage'in kaçırılmasından Hurley'in ve Turnerite'lerin sorumlu olduklarından ve komünist yardımı gördüklerinden emin olmadıkça bu Örgütü ne kısıtlayabilir, ne yasaklayabilir, ne de kapatabilirim.»

Kemmler hayretini gizleyemedi. «Ama Sayın Başkan — bir şey yapmak zorundasınız.»

Dilman masasına doğru yürüyordu. «Evet, yapacağımı. Bir noktadan emin olmak istiyorum. Ondan sonra bir şey yapacağım.»

Edna Foster'i aradı, Crispus örgütü merkezinden Rahip Paul Spinger'e telefon etmesini söyledi. Ahize elinde bekler-

ken, diğerlerine oturmalarını işaret etti. Talley ile Flannery 'kahapeye yerleştiler. Clay Kemmler ayakta kaldı. Cam kapılara doğru yürüyüp dışarıyı seyre koyuldu.

Bir dakika içinde Rahip Spingerin sesi duyuldu.

«Sayın Rahip,» diye seslendi Dilman; «Hattiesburg'da olanlardan haberiniz var mı?»

«Evet Sayın Başkan, korkunç bir şey. Bu sorumsuz ve adi haydutlar davamıza bundan büyük bir darbe indiremezlerdi.»

«Sayın Rahip, sizinle aynı görüşteyim. Şimdi sizi neye aradığımı söyleyeyim. Sayın Adalet Bakanı, Governor Talley ve Mr. Flannery burada, yanımdalar. Kaçırma olayını ve bunun muhtemel yankılarını konuşuyorduk. Harekete geçmek için hazırlıklı olmalıyız. Sayın Rahip, kaçırma olayını birtakım başıbozukların mı yoksa Hurley'in ve onun adamlarının mı yaptığını düşünüyorsunuz?»

«Bir şey söyleyemem Sayın Başkan. Hiç bir haber almadık.»

«Peki, bilmiyorsunuz.» Dilman dönüp omuzu üzerinden hâlâ arkası dönük duran Kemmler'e baktı.

«Sayın Rahip, bu konuya birkaç kez değinmiştik, yalnız size doğrudan doğruya sormamıştım. Şimdi soruyorum, resmî olarak soruyorum.» Her kelimeyi yakalayabilmek için Kemmler'in döndüğünü gördü. Dilman telefon görüşmesini sürdürdü.

«Turnerite'leri meydana getirmek için birçok Crispus örgütü üyesi sizden ayrıldığına göre onlarla, eğer varsa, ne gibi ilişkileriniz olduğunu bilmek zorundayız. Ben—»

«Hiç Doug, bunu biliyorsun.» Din adamı konuştuğu Dilman sesindeki korkuyu seziyordu. «Hurley'in kendisine, onun tehditlerine, eylemlerine karşı olduğumuz gibi onlar da bizim meşru yolları tutmamıza, Azınlık Rehabilitasyon Programını desteklememize, bizim—»

«O halde Turnerite'ierie hiç bir bağınız bulunmadığından eminsiniz. Örgütünüz şimdi ya da daha önceleri Turnerite'lere hiç bir malî yardımda bulundu mu?»

«Cevabım yine hayır, Doug. Ne şimdi, ne daha önce, hiç "bir zaman.»

«Hiç bir zaman. Pekâlâ. İkinci soru. Turnerite'lere malî yardımın kimin tarafından yapıldığını biliyor musunuz?»

Spinger, «Kesin olarak bilgin yok Sayın Başkan.» diye daha dikkatle cevap verdi. «Bazı söylentilere göre — biliyorsunuz Valetti—»

«Söylentiler beni ilgilendirmiyor Sayın Rahip.» Sustu, sonra, «Jefferson Hurley'i tanıyor musunuz? Hiç karşılaştınız mı?» diye sordu.

«İki seçim kampanyasında birkaç kez aynı kürsüde ve bir televizyon programında da beraber gözüktük, hepsi o kadar.»

«Size az çok saygısı var mıdır?»

«Ne saygısı,» dedi Spinger. «Benim çoktan gömülmesi gereken modası geçmiş bir ihtilâlcî olduğuma inanıyor.»

«Anlıyorum» dedi Duman. «Görüşme teklif etseniz Hurley razı olur mu?»

«Bilmiyorum ama niye olmasın... evet razı olur sanıyorum.»

«Pekâlâ Sayın Spinger, şimdi ne yapmak istediğimizi söyleyeyim. Bugün kaçırma olayı meydana çıktığında gürültü kopacağım, bunun huzursuzluk ve heyecan yaratacağını sanıyoruz. Adalet Bakanlığının elindeki bazı delillere dayanarak Turnerite örgütünü kapatmam isteniyor.»

«Doug, yapma, emin olmadıkça yapma.» diye yalvardı Spinger. «Bunu zenci toplumunu nasıl etkileyeceğini biliyorum. Senin, kinci beyazların avucunun içinde olduğunu, başka bir deyişle beyaza boyandığın düşünebilirler. Sana kargı, yönetimine karşı korkunç bir tepki yaratabilir, daha da kötüsü, Hurley'e ve Turnerite'lere acımaya başlayabilirler. Onlara haksızlığa uğramış, eziyet çeken kimseler gözü ile bakıp şimdiye kadar olmadığı biçimde onların tarafını tutabilirler. Crispus örgütünü, baskı hareketinde Hükümetle işbirliği yapmakla suçlayıp bize karşı dönebilirler—»

«Bir dakika Sayın Rahip, Turnerite'leri kapatmaya hazır olduğumu söylemedim. Gerçekleri, tüm gerçekleri öğrenene kadar düşüneceğimi söyledim. Doğruyu bulup çıkarmak, benim olduğu kadar sizin de yararınıza. Mümkünse benim içi» bir şey yapmanızı istiyorum.»

«Emredin Sayın Başkan, ne isterseniz yapmaya hazırım.»

Dilman kelimeleri dikkatle seçti, «Sayın Rahip, Jefferson Hurley ile buluşup bu işi görüşmek üzere sizi resmî temsilcim, Başkan'm aracısı tayin ediyorum.»

Konuşurken Dilman'm bakışları sıra ile Kemmler'in nefret, Talley'in şaşkınlık, Flannery'nin memnurluk yansıtan •çehreleri üzerinde dolaştı. Ahizeyi ağzına biraz daha yaklaştırdı. «Sayın Rahip, Hurleyi bulmanızı, yüz yüze olmasa bile hiç değilse telefonla onunla görüşmenizi istiyorum. Bu suçla bir ilgisi olup olmadığımı en doğru şekilde öğrenmenizi istiyorum. Suçun herhangi bir bölümünü inkâr edecek olursa kendisine Adalet Bakanlığının niyetini olduğu gibi söyleyin. Eğer kendisini temize çıkarmak ve örgütünü korumak istiyorsa Hattiesburg'da işlenen suç kınadığımı kamuoyuna bildirmesini ve malî hesaplarını size göstermesini söyleyin. Bunu yaparsa yıkıcı eylemler yasasını uygulamayacağıma söz verebilirim. Kabul etmezse hiç bir söz veremem. Bu görevi üzerinize almaya hazır mısınız Sayın Spinger?»

«Hazırım Sayın Başkan. Ne zaman başlayayım?»

«Hemen şimdi ve öğrendiklerinizi doğrudan doğruya bana bildireceksiniz.»

Telefonu kapattıktan sonra ötekilerin masasının etrafında toplattıklarını görüp olduğu yerde kaldı.

Kemmler mutsuzluğunu gizlemekte çok başarısızdı. «Hatta yapıyorsunuz Sayın Başkan,» dedi.

«Belki haklısınız» dedi Dilman. «Ancak acele harekete geçmenin daha büyük bir hata olabileceği kanısındayım.»

Talley, Kemmler'in yambaşmdaydı. «Sayın Başkan, ben yine Sayın Kemmler'le aynı fikirdeyim. Spinger'i atamanız, kaçınılmaz bir davranışı yalnızca erteler. Hükümeti zayıf ve yumuşak gösterebilir ve — ve hatta daha başka yasa dışı eylemleri teşvik edebilir — yani bizim ağırdan alıp, konuşmaktan ileri gitmeyişimiz, Hurley gibilerin başka suçlar işlemlerine yol açabilir.»

«Bu kumarı oynamam gerekiyor Governor.»

Hâlâ burnundan soluyan Kemmler'e baktı, sakın sakın, «Spinger'e yirmi dört saatlik süre tanıyın,» dedi.

Kemmler, «Öyleyse siz de bana yirmi dört bin FBI ajanı âafea verin.» diye çıktı. «Pekâlâ Sayın Başkan, sizin dediği-

niz olsun. Büromda olacağım. Diken üstünde bekleyeceğini. Her türlü sonuçtan siz sorumlusunuz.»

Adalet Bakanı sert adımlarla Oval Ofis'ten ayrılırken Dilman birden içinde terkedilmenin verdiği bir acı, bir eziklik duydu.

Yavaş yavaş koltuğuna otururken Tim Flannery ile göz göze geldi. Parmakları, önündeki dosyaya dokundu. «Tim, Basın toplantısı için bazı değişiklikler gerekiyor sanırım. Şimdi neler soracaklar bana — ve ben ne cevap vereceğim?»

Nat Abrahams kiraladığı Ford marka otomobili Parlamento binasından bir blok geride kaldırıma yanaştırdı, karısını öptü, kendisini nereden ve saat kaçta alacağını hatırlattıktan sonra direksiyonu ona verdi. Sağ salım uzaklaştığını gördükten sonra Parlamento binasının merdivenlerine yürüyüp, yavaş yavaş çıktı.

Washington'a geleli bir ay olmuştu. Sue'nun sıkıldığını ve çocukları özlediğini biliyordu ama nedense kendisi ne sıkılmış ne de sabırsızlanmıştı. Washington'u her zamankinden daha fazla heyecan verici bulmuştu. Dilman'la başbaşa yediği yemekten başka Sue ile birlikte Beyaz Saray'da üç kez yemeğe kalışları bu geziyi bir kat daha renklendirmişti kuşkusuz. Gorden Oliver'le müzakereleri böyle uzayıp giderse Sue'yu bu hafta Chicago'ya; çocukların yanına göndermeye söz vermişti. Kendisinin de çok geçmeden onun yanında olacağından emindi.

Gorden Oliver'le yaptığı yarım düzine görüşme verimli olmuştu. Gecikmeye sebep, Gorden'm Abrahams'm isteklerini kabul etme yetkisine sahip bulunmayışydı. Anlaşma ile ilgili bir madde tartışma konusu olduğunda Oliver, hemen cevap vereceğine söz verip, birkaç gün ortadan kayboluyordu. Abrahams, Oliver'in yalnız Washington'daki Eagles yetkililerine danışmayıp, Atlanta'dan Avery Emmich'le de temas ettiğini anlamıştı. Üstelik Oliver'in bir iki kez uçağa atlayıp Emmichle buluşmak üzere Eagles'm merkez bürosuna uçtuğunu da öğrenmişti.

Dün gece Oüver'in telefon etmesine değil de, kendisini anlaştırmadan başka bir iş için görmek istediğine şaşmıştı.

Anlaştırmayı bırak şimdi Nat. » demişti Gorden Oüver. «Temize çekilmek üzere büroda bekliyor. Bugün yarın alırsın. Kendini Eagles'm temsilcisi sayabüürsün. Hayır Nat, seni görmek istememin nedeni anlaşma değil — senin kadar bana da bıkkınlık verdi dostum. O değil, Washington'da ük görevinle ilgili bir şey. Yarın görüştüğümüzde anlatırım. Öğleyin, Parlamento binasında temsilcilere ait okuma salonunda buluşalım mı? Kapıdaki polise ismini veririm.» Abrahams daveti kabul etmişti.

İşte şimdi buradaydı. Üniformalı polise ismini verip içeri girdi. Mavi ceketli bir polisin kendisine bakmakta olduğunu gördü. Yanma yaklaştı. «İsmim Abrahams» dedi. «Burada Mr. Gorden Oüver'la buluşacaktım. Kendisini gördünüz mü?»

«Oliver mi dediniz? Gazeteci mi?»

«Hayır değil—»

«Ben yeni geldim,» diye özür diledi polis. «Başka birine sorayım.»

O uzaklaştığı sırada Abrahams'm kulağına tanıdık bir ses çaldı. Daha arkasına dönmeden sesin Doug Düman'a ait olduğunu anlamıştı. Dilman'ın kalın, gergin sesi televizyonun çıkardığı vınlamayı bastırmaya çalışıyordu. Birkaç temsilci, masalardan birinin üzerine yerleştirilmiş ufak bir televizyonun karşısına koltuklarını çekip oturmuşlardı. Nat. Abrahams arkadaşının ilk basın toplantısını nasıl yürüttüğünü görmek için onların arkasına geçip seyretmeye başladı.

Ekranda Dilman, Kabine masasının başında, Plannerjr ve Governor Talley'nin arasında oturuyordu. Hazırlanan konuşmanın son sayfasını okuyor, son haberi veriyordu: Yargıç Gage'in kaçırılma olayını kınıyor, FIB'm eşkiyalarm peşinde olduğunu, şimdilik kaçırmayı kişilerin ya da bir örgütün planladığı yolunda bir haber alnamadığını, Crispus örgütü başkanı Rahip Paul Spinger'i özel temsilcisi olarak atadığını ve Spinger'in aşırı örgütlerden herhangi birinin bu suça ortaklık edip etmediğini soruşturup gerçeğe söylentiye birbirinden ayıracağını anlatıyordu.

Kamera tam bir görüntü almak için uzaklaştıkça önce Başkan Dilman'm önündeki bir sürü mikrofon, sonra ellerin-

de kalem kâğıtları ile kırk elli gazeteci ve fotoğrafçı ekranda gözüktü.

Dilman yazüi bildirisini masanın üzerine bırakıp başım kaldırdı. Televizyon ekranında zenci çehresi, olduğundan daha geniş ve daha siyah gözükiyordu.

Hemen hemen fısıldar gibi, «Beyler,» dedi. «Haberler bu kadar. Sormak istediğiniz bir şey var mı? Ellerinizi kaldırın, Mr. Flannery size teker teker söz hakkı verecek.»

Bir sürü kuklanın kolları iplerle yukarı çekilmişcesine en azından bir düzine kol havaya fırladı. Flannery hepsine başı ile işaret edip önündeki kâğıda herbirinin ismini not etti. Sonra seslendi. «Washington Citizen American ve Miller Gazeteciler Birliğinden Mr. Blaser!»

..Nat Abrahams ekrandaki basın üyelerinin arasından Blaser'i çıkartmaya çalıştı. Kısa boylu, tıknaz, orta yaşlı bir adamı seçebüdi. Kabarık saçlı, çirkin suratlıydı. Son kez yemeğe gittiğinde Dilman, «Gazetecilerin çoğundan çekmiyorum,» demişti. «Ama şu Red Blaser çiçek tarhında bir kurbağaya benziyor.» Blaser masaya yaklaşmak için kalabalığın arasından •onu bunu dirsekleyerek ilerlemeye çalışıyordu.

Herkesçe bilinen ters, huysuz kişiliğini gizleyebilmek için yaltaklanarak, «Saym Başkan,» diye başladı. «Mississippi'de T'urnerite'lerin giriştikleri alçakça kaçırma olayı ile ilgili haberiniz—»

Abrahams, Düman'm öne doğru uzanıp gazetecinin sözünü kesmesine hayret etti.

«Mr. Blaser, kaçırma olayını herhangi bir örgütün yaptığını söylemedim. Bu noktayı açıkladım sanıyorum. Soruşturmamız sonuçlanmadan kimseyi itham edemeyiz.»

Blaser gülümseyerek, «Özür dilerim Saym Başkan» dedi. «Sanırım — biliyorsunuz, gazetelerimize gelen haberlere göre — olay bir avuç Turnerite tarafından gerçekleşmiş—»

«O halde haberlerinizi Adalet Bakanlığına bildirin.» dedi Dilman gülümseyerek. «Uydurma bir haber değilse memnun olurlar.»

Bazı gülüşmeler oldu, ama Abrahams ekrandan izlediği bu karşılıklı konuşmadan hiç hoşlanmamıştı. Dilman tuzağa düşürülebilirdi. Buna fırsat veriyordu, uzak durmuyordu.

Blaser'in ekranla çerçevelenen çehresi ciddileşmişti. «Sa-

yın Başkan, tavsiyenizi tutacağız. Bu arada Rahip Spinger'e verdiğiniz emirde korkunç olay hakkında neler öğrenmesini istediğinizi sormak istiyorum. Ayrıca, olayı herkesin bildiği önyargılarla ele alacak bir zenci liderinin, tarafsız haber getireceğini nasıl bekleyebiliriz?»

Kamera yeniden Dilman'm yüzüne çevrildi. Abrahams; arkadaşının sakın olduğunu görüp rahatladı. Dilman^vereceği cevabı dikkatle düşünüyordu.

«Bu görevi Rahip Spinger'e vermenin nedeni.» diye konuşmaya başladı Dilman. «Kaçıranlar eğer zenci iseler bir örgüte bağlı olsun olmasın, herkesten fazla kendisine güvenirler. Rahip Spinger'in bu tür bir olaya adı karışan kimselerle uzlaşabilecek, onların güvenini kazanabilecek en uygun kişi olduğuna inanıyorum. Kendisinden tam olarak ne istediğime gelince, özellikle böyle kritik bir zamanda verdiğim emri açıklamamın doğru olmayacağı kanısındayım. Sayın Adalet Bakanını birhkte gerçekleri öğrendiğimiz zaman gerekeni yapacağız sıra kimde?»

«U.S. News and World Report'dan Mr/I?aletta» diye seslendi Flannery.

«Sayın' Başkan, şimdi masanızdaki yeni Başkanlık sırası ile ilgili tasarımı onaylamayı mı, yoksa veto etmeyi mi düşünüyorsunuz?»

Nat Abrahams birinin koluna dokunduğunu farkedip arkasına döndü. Az önce konuştuğu genç polisle karşılaştı. «Sizi beklettiğim için özür dilerim efendim. Mr. Oliver'in size bir mesaj bıraktığını öğrendim, Meclis çoğunluk grubunun odasında sizi bekliyor. Benimle gelir misiniz?»

Abrahams istemeye istemeye Doug Dilman'm gazetecilerin önünde çetin bir sınavdan geçtiği basın toplantısına arkasını dönüp, polisi izleyerek kocaman Meclis Salonuna girdi.

Deri kaplı sıraların arkasından elinden geldiği kadar sessizce ilerlemeye çalışırken salonun dörtte üçünün temsilcilerle dolu olduğunu gördü. Bir kısmı kongre üyesi Hightower'in konuşmasını dinliyor, bazıları gruplaşmış, aralarında fışıldıyorlardı.

Abrahams, Azınlık Rehabilitasyon Programı tasarısı üzerindeki tartışmaların iyice kızıştığını büüyordu. O sırada California bölgesinden muhalefet partisi sözcüsü Hightower yedi

milyar dolarlık kamu hizmetleri tasarısının, özellikle okumamış ve elinde bir sanatı olmayan zencileri, Porto Rikoluları ve Meksika asıllı Amerikalıları çırak olarak: yetiştirmeyi, sanat öğretmeyi amaçlayan bölümlerini hararetle övüyordu. «Bu tasarı yürürlüğe konduğu takdirde, bugün Mississippi'nin Hattiesburg kentinde tanık olduğumuz türde vahşetle bir daha karşılaşmayacağız!» diye söz veriyordu. «Azınlık vatandaşlarımız kölelik, ırk ayrımcılığı ve boyunduruk altında bulundukları sürece eğitim ve geçim alanında uğradıkları kayıpları bu yasanın verdiği huzur sayesinde kapatabileceklerdir. İş bulabileceklerdir. Kendilerine yıllar boyu gördükleri eşitsizliğin zararı ödenecektir. Onlar huzura kavuşunca, biz de hem adalet yerini bulduğu için mutlu olacağız, hem ekonomimiz kalkınacaktır 1»

Tasarıyı meclisten geçirecekler diye düşündü. İki harf taya kalmaz Doug Dilman'm masasında olurdu. Zavallı Doug, ne kadar da çullanıyorlardı üzerine ve bu çok önemli yasaı incelemek için ne kadar az zamanı vardı. Ama eğer T.C.'nin şapkasını giyecekse, kendisi kadar verecek değildi. Yok, kendisi karar verecekse, o zaman iş başkaydı. Doğü Dilman bir hayaletle hizmet etmekte direnecek olursa çok yazık diye düşündü. Pırıl pırıl zekâsı ve üstün yargı yeteneği boşa gidecek ulus, ne kadar çok şey kaybettiğini hiçbir zaman bilemeyecekti.

Polis durmuş, Abrahams'ı bekliyordu. «Bu kapıdan efendim.» dedi. Abrahams ona teşekkür edip kapının tokmağını çevirirken bu odalara hiç girmediğini farkettil. Meclis Salonlarına birçok kez girdiği halde, eskiden gizlilik içinde ulusal kararların alındığı bu efsanevî odaları görmemişti.

İçeri girdi. Duvarlar boyunca yarım düzine kanepe ve bir o kadar da koltuk sıralanmıştı. Köşedeki barın önünde üç kişi toplanmıştı.

Arkası dönük olmasına rağmen.. Eagles sözcüsü Gordon Oliver'i hemen tanıdı. Kolalı yakası, lacivert spor ceke-ti, gri pantolonu ve metal saplı bastonu onu tanımasına yardımcı olmuştu.

«Gorden—»

Oliver hemen döndü. O zaman Abrahams, Eagles söz-

eüsü ile diğer iki adamın bir televizyon ekranından Dilman'ın basın toplantısını izlemekte olduklarını gördü.

«Merhaba Nat, yolu şaşırdığından endişe etmeye başlamıştım.» Oliver Abrahams'm koluna girip onu diğer adamlarla tanıştırdı. «Nat, seni en etkili temsilcilerimizden ikisi ile, Colorado temsilcisi Mr. Stockton ve West Virginia temsilcisi Mr. Kramer ile tanıştırmak istiyorum... Beyler karşınızda Eagles'in hukuk danışmanı Nathan Abrahams.»

El sıkışmasından sonra temsilci Kramer «Gorden sizin Başkanın dostu olduğunuzu söylüyor Mr. Abrahams, dedi.

Abrahams sıkılarak «evet» diye cevap verdi. «İkinci Dünya Savaşından beri Başkanla tanışırız. Harp Divanı Savcılık Dairesinde beraber bulunduk.»

Temsilci Kramer yüzünü ekşiterek «Eh,» dedi. «Duman bu görevden kazasız' belâsız kurtulsa bile bugün bir kalp yetersizliği kazanacağı kuşkusuz. Yirmi dakikadır adamı bombardıman gidiyorlar.»

Abrahams'm gözleri televizyon ekranına,. Dilman'ın bir soruyu dinlerken yüzündeki yorgun anlama kaydı. «Birçok kimse henüz anlamadı ama Başkan Dilman çok zekidir.» diye içtenlikle konuştu. «Basın toplantısının bir bölümünü buraya gelirken seyrettim. Onlarla baş edebilir. Bir adam zenci olarak Kongreye kadar çıkmayı başarmışsa çok daha çetin sınavlardan geçmiştir zaten. Başaracaktır.»

«Başaramıyacak demek istemedik,» dedi Oliver hemen «Sadece ilk çıktığı alanın her noktasına mayın döşemişler, o kadar. Sen ona.—»

«Sus Gorden,» diye sözünü kesti temsilci Stockton. Televizyonu işaret etti. «Life'm muhabiri azınlık tasarısını sor-du,».

~

Dört adam dikkatlerini ekrana verdiler. «Niçin Azınlık Rehabilitasyon Programı lehine konuşmadığımı öğrenmek istiyorsunuz.» dedi Dilman «cevap olarak şunu söyleyeyim, ne ondan yana, ne de ona karşı olduğumu söyledim. Tasarırı inceliyorum. Bu ülkedeki azınlıklara pek çok yararlar sağlayacak ve ekonomimizin kalkınmasına büyük ölçüde yardımcı olacak. Yalnız bu tasarıya tüm medenî haklar sorunlarımızı çözümleyeceği gözü 'ile bakmanın yanlış olduğu kanısındayım. Tasarı toplumumuzun azınlık bünyeleri üzerindeki be-

lirfi baskıları hafifletebilir. Yine de, yürürlüğe girsin, girmesin, her vatandaşımıza Anayasanın garanti ettiği eşit hakları korumak için sürekli çabalarla desteklenmesi zorunludur. Kongredeki tartışmaları yakından izliyorum, tasarının hangi biçimde benim onayına sunulacağını görmek için bekliyorum.»

Gorden Oliver dirseği ile Abrahams'ı dürtüp «Kurnazca bir cevap.» dedi. «Dostun soğukkanlı ve kurnaz.»

Abrahams bir an rahatsız oldu ama dikkatini ekrandan ayırmadı. Flannery görünmeyen birine işaret etmişti. Karşılık olarak United Press InternationalPm muhabiri «Teşekkür ederim Sayın Başkan» dedi ve ilk basın toplantısı sona erdi. Ekrandaki görüntü Başkanlık amblemine dönüştüğünde temsilci Stockton televizyonu kapattı.

Colorado temsilcisi Abrahams'a döndü. «Mr. Abrahams, yeni Başkanın dostu olduğunuza göre ve anlaşılan başka hiç kimse ona yaklaşmadığına göre kendisine bizim adımıza söyleyin, bu tasarımı sürüncemde bırakmayacağını ve o Bar aza Başkanına duracağı yeri bildireceğini umarız. Kulistekiher böyle diyor deyin.»

«Siz kendiniz söyleyin.» dedi Abrahams sertçe. «Korkarım Başkanın üzerinde hiç bir etkim yok.»

Gorden Oliver yalandan bir kahkaha koyverdi. «Aaa ^y-Nat, o kadar ciddiye alma canım. Dilman'dan hiç birimizin endişesi yok. Kendini parti görüşlerine ve T.C.'nin politikasına adadı. Yürüteceğini biliyoruz... Ne yiyelim dersin? Açlıktan ölüyorum. Yolun ilerisinde Hotel Congressionafda, rüâsa ayırttım... Sonra görüşürüz çocuklar. Emmich'e analizini okumakta olduğunuzu bildireceğim.»

Gorden Oliver önde, Abrahams arkada odadan çıktılar, Meclis Salonunun arkasından geçtiler. Azınlık Rehabilitasyon tasarısı üzerindeki tartışma hâlâ sürüp gidiyordu.

Parlamento bînasımm doğu yönüne çıkıp, günevli soğuk havada Hotel Congressional'a doğru yürümeye başladılar.

«Yalnız bir iki blok ilerde» dedi Oliver. Ama Abrahams bu bir iki bloku geçmenin epey süreceğini anladı.

Herkes Gorden Oliver'i tanıyor, o da herkesi tanıyordu. Her birini metal saplı bastonunu sallayarak selâmlaması! yetmiyordu. Her rastladığını durdurup Abrahams'la tanıştı-

riyor, tatlı bir şaka ya da zararsız bir dedikodu ile eğlendirip, sonra yoluna devam ediyordu.

Yürüdükleri sürece aralarında ne işden, ne de politika-dan söz ettiler. Oüver gözleri ile yayalar arasında tanıdık çehreler araştırırken, bir yandan da Abrahams'a tatlı tatlı Washington'dan ve gelmiş geçmiş kongre üyeleri ile ilgili söylentilerden, söz ediyordu.

Hotel Congressional'a girdiler. Oliver bastonunun ucu ile sağ tarafı gösterip «yemek için lokanta mı, yoksa önce birer içki için bar mı?» diye sordu.

Abrahams eep saatini -çıkartıp baktı «Bir saat sonra Sue gelip beni buradan alacak» dedi.

«Öyleyse yemeye gidiyoruz,» dedi Oliver.

Abrahams'ın koluna girip bir duvarı şimdiki kongre üyelerinin fotoğrafları ile süslü koridordan geçtiler. Masaların hemen hemen dolu olduğu büyük yemek salonuna girdiler. Otelin bahçesine bakan yuvarlak bir pencere önünde kendile^rine ayrılır-masaya yürüdüler.

Oturup, yemek listeleri önlerine konduktan sonra Oliver göz kırparak «En güzel masa Nat,» dedi. «Burada Eagles Holding itibar görür, sen de göreceksin. Kongre üyeleri gelip geçicidir ama Eagles sürüp gider... Ne yiyeceksin?» yemeklerden bazılarını salık vermeye başladı ama Abrahams yalnız ufak bir yeşil salata ile mantarlı omlet ısmarladı. Oüver hemen bir biftek söyleyip «Biliyorsun Nat, masrafa geçeceğiz» diye hatırlattı.

«Rejimdeyim» diye karşılık verdi Abrahams. «Kilom düşük ve karnım aç olduğu sürece rahat ediyorum.»

«Güzel, güzel» dedi Oüver ilgisizce. Dikkati yine çevredeki tanıdık çehrelere kaymıştı. Diğer masalardaki tanıdıkları selamlamaya başladı «Merhaba Mike... Jim, dostum ne haber?... Merhaba Ruthie.» sonra özür dileyip, elinde bastonu ile beş dakika kadar masaları dolaştı. Her nfasadan ayrılırken arkasından bir kahkaha kopuyordu.

Salatasını yemeğe başlayan Abrahams'ın yanma dönünce onu yalnız bıraktığı için üstünkörü bir özür diledi. «Benim işim dostluğa dayanır,» dedi «dost edinmek ve bunu sürdürmek.»

«Ben pek beceremem Gorden.»

«Sen mi?» diye yapmacık bir korku ile sordu Oliver» Se7nin gibi bir dâhiyi böyle, bir işte hareyamayız. National Press, Bürning Tree Golf, Metropolitan kulüpleri benim alanıma girer. O benim işim, senin değil. Avery Emmich sana ödeyeceği parayı — senin alacağın yanında benim aylığım solda sıfır kalır — halk ilişkileri için ödemeyecek. Senin güler yüzünü değil Nat, beynini kir alıyor.»

«Bu anlaşıyorsa jnesele yok.» dedi Abrahams. Yemeklerini yemeye koyuldular. Şimdi Oliver daha az konuşuyordu. Kendi düşüncelerine dalmıştı. Abrahams yemek salonundakilere göz gezdirip, okuduğu haberlerle bağdaştırabileceği kişiler aradı. Omletini bitirince başını kaldırıp beyaz ve sarı renkli plastik panolarla süslü tavana bakarken bu öğle yemeğinin hangi amaca dayandığını çıkarmaya çalıştı.

Oliver sanki'sını, kendisi de çayını yudumlarken bu buluşmanın anlaşma ile bir ügisi bulunmadığından emin olmak istedi. «Gorden, dün gece beni anlaşma için değil YVashington'da ilk görevimle ilgili olarak görmek istediğini söyledin. Emin misin?»

Birden Oliver'in kırmızı yüzünü, bu da sorulur mu derer cesine bezgin bir anlam kapladı. «Nat, söyledim sana, anlaşma artık programa girdi. Kısa zamanda son şeklini alacak. Gecikmeye, Emmich'in Ulusal İmalatçılar Birliğinde bir konuşma yapmak üzere Dallas'a gitmesi sebep oldu.»

«İyi ama, eşyaları toplamak için Sue'yu eve göndermek istiyorum.»

«Gönder, hiç düşünmeden gönder. Yalnız anlaşmayı son bir kez okuyup imzalamak için sen ayrılma buradan. Ondan sonra Chicago'ya bir haftalığına gider, anahtarlarını teslim edersin.»

- *

• Abrahams etrafa bakmırken gözü duvardaki saate ilişti., «Pekâlâ Gorden. Öyleyse benimle konuşmak istediğin neydi?x Onbeş dakikam kaldı.»

Oliver elindeki fincana üfleyip Sankasını içti, fincanı masanın üzerine bıraktı. «Nat» dedi «Az önce temsilci Stoek-şton'un söylediklerini işittin.»

«Ne hakkında? Başkan'm Azınlık Tasarısı ve Bar aza işini sürüncemede bırakmasını mı demek istiyorsun? İşittim tabii.»

«Azınlık tasarısı onu gerçekten endişelendiriyor. Afrika'-

daki o ufacık ülkeyi kimsenin düşündüğü yok.»

«Sovyet Rusya düşünüyor.» dedi Abrahams. Oliver masaya dayak bastonunu alıp sapı - ile oynamaya başladı. «Canım ne demek istediğimi anlıyorsun. Meclistekiler için şu anda Önemli olan, bu azınlık tasarısı. Yanlış bir tutum, bir sürü oy kaybettirir. Onlar için önemli olan bu» sustu, «Stockton seni biraz sinirlendirdi, biliyorum ama doğru söylüyor. Sana sadece Mecliste her iki parti çoğunluğunun ne düşündüğünü anlatmaya çalıştı.»

«Niye bana anlatıyor?» diye sordu Abrahams.

«Senin Başkanı tanıdığımı duydu ve—»

Abrahams'ın sözünü kesmesini önlemek istercesine daha çabuk, telâş içinde devam etti. «Bak Nat, dinle, Meclisteki adamlar, Güneylileri bırak — diğerleri — önlarm Douglass Dilinan'dan fazla bir endişeleri yok. Uysal davrandı. Partinin yolunda yürüyeceğini, T.C.'nin danışmanlarına kulak vereceğini açıkça söyledi. Onları kuşkulandıran tek bir şey var. Önemli tasarılar içinde Başkan'm hararetle desteklemesi gereken, fakat ne özel ne de resmi açıklamalarında — peki — demediği tek tasarı bu azınlıklarla ilgi olanı. Ülkedeki ırksal huzursuzluğu tek yatıştırma yöntemimiz. Yürürlüğe girer girmez tüm'kargaşalıklar ve gösteriler sona erecek. Bugün Mississippide olanlar bir daha tekrarlanmıyacak. Zenciler işlerinden şikâyet edecek zamanı bulamıyacaklar. Dayanışma olacak.» Bir süre Abrahams'ı inceledi, sonra sordu «Tasarıyı okudun mu?»

«Hayır» diye kısaca karşılık verdi Abrahams. Yine hafiften bir rahatsızlık hissetti. Gorden Oliver'in sözü nereye getireceğini hemen anlamıştı, işini zorlaştırmak istedi. «Hayır» diye tekrarladı. «Okumadım. Okumam gerekir miydi?»

'Oliver bastonunun sapını sıkıştırıp, yeniden masaya dayadı. «Sadece, kamu hizmetleri konusunda çok önemli bir tasan olduğu için ve Eagles Holding'deki görevlerinden birinin de Emmich'i, çıkarlarını etkileyecek her yeni yasa üzerinde uyarmak olduğu için.» /

Abrahams zorluk çıkarmaya iyice kararlıydı. Anlamazlıktan gelerek kaşlarını kaldırdı «Azınlık Tasarısı Emmich için bu kadar önemli mi?»

Şimdi tedirgin olma sırası Oliver'deydi. Duygularını belli etmemeye çalışıyordu. «Nat, yapma kuzum, bu tasarının yü-

rürlüğe girmesinin Emmieh için ne demek olduğunu pekâlâ bilirsin. Yedi milyar dolar söz konusu — milyar. Özel endüstri arasında paylaşılacak pasta. Eagles payını istiyor. Tüm rekabeti yok etmeye hazır. Eagles bunu başarabilir. Güneyde güçlüyüz, paranın çoğunun harcanacağı güneyde en güçlü biziz. O yeni sanat okullarım, yolları, meskenleri, fabrikaları kurabilecek bugi ve ekipmana sahibiz. Endişe ediyoruz kuşkusuz hem de çok endişe ediyoruz. Emmich için şimdi en önemli şey bu. Bunun bildiğini sanıyordum.»

Abrahams birden numara yapmaktan sıkıldı. «Biliyordum» dedi. «Biraz ağzıu aramak istedim Gorden. Bu yasanın sizi ne derece ilgilendirdiğini öğrenmek istedim.»

«Öyleyse tasarımı okudun»

«Hayır, gerçekten okumadım. Genellikle ne olduğunu biliyorum, ama okumadım. Henüz işe alındığımı bilmiyordum.»

«Alınmış sayılırsın.»

«O halde bir kopyesini bulurum.»

«Bulman gerekmeyecek.» Oliver göğsüne vurdu. «Senin için bir kopyesini getirdim.»

«Demek birinci görevim askıdaki yasayı okumak,» dedi Abrahams. «Görev bir, ARP, tamam mı? Pekâlâ. Okuduktan sonra ne yapacağım? Emmich'e gidip mükemmel mi diyeceğim?» Bunu zaten biliyor. Kendisi için fazla yararlı olmadığı sandığını mı söyleyeceğim? Böyle bir şey duymak istemiyor. Ona ne söyleyeceğim Gordön?»

«Ona birşey söylemeyeceksin.» dedi Oliver bıkkınlıkla «Tasarımın yürürlüğe girmesini istiyor kuşkusuz. Bana kalırsa, senin de bunu istediğini öğrenmeyi arzular.»

Abrahams ensesindeM damarların gerildiğini hissetti. Benim isteyip istememem ne fark eder?»

«Nat, zorluk çıkarıyorsun.» Oliver kaşlarını çatmış bastonunu süzüyordu. Uzanıp aldı, kucağına koydu, başını kaldırmadan bastonu birkaç kez döndürdü. «Aynı takımdanız. Aynı kasadan para alıyoruz. Yapacağımız işler var.»

«Ben sadece işimin ne olduğunu öğrenmek istiyorum.»

Bu söz Oliver'in hoşuna gitti., «Çoğunluk lideri Harv Wickland, partinin tasarımı Meclisten geçireceğine inanıyor. Bugün yarın Başkan Dilman'ı» masasmda olur. Emmich'i, hepimizi düşündüren Dilman. Ne yapacağı bilinmeyen o.»

«Son şekli ile tasarımı okumak istediğini duydunuz.»

«Bırak şimdi Nat, artık fazla bir değişiklik yapılmayacak. Herkesin okuması için açık. Dilman'm okuyup karar verecek bir sürü zaman vardı. Gerçekten Emmich çok endişeli. Ona göre Dilman'm bu tutumu yeni Başkan olarak kendisini tanımlayacak.»

«Onu Eagles Holding'in gözündə tanımliyacık demek istiyorsun.»

«Yani bizden yana mı, bize karşı mı olduğu ortaya çıkacak.»

Çok yönlü bir yasaya böylesine dar ve bencil bir açıdan bakılması Abrahams'ı ürpertti. «Belki Dilman bunun büyük endüstriler için iyimi kötü mü olacağından daha önemli sonuçlar üzerinde durulması gerektiğini düşünüyordu?»

«Bilmiyorum.» dedi Oliver. Sonra çabucak ekledi. «Belki sen biliyor sundur. Başkan Dilman sana —sık sık Beyaz Saray'da onunla bir arada olduğunu herkes biliyor— sana hiç ARP ile ilgili gerçek düşüncesinden söz etti mi? Bu bize çok şey gösterir. Emmich böyle bir bağlantı—»

«Gorden, Başkan'm tasaridan yana mı, yoksa ona karşı mı olduğunu bilmiyorum, ama bilsem de, benimle bu konuda görüşmüş bile olsa, sana bundan söz etmem. Kendisini eski bir dost olarak ziyaret ettim. Eagles'm avukatı olarak değü.»

«Attığın taş gediğine oturdu» dedi Oliver buruk bir gülümsemeyle. «Hak etmiştim. Ama benim de görevim var biliyorsun.»

Abrahams peçetesini buruşturup masaya fırlattı. İskemlesini geri itti. «Gorden işi nereye vardırırmak istediğini ibliyorum. ARP tasarısı Eagles Holding'in tipine uygun. Meclislerden geçikten sonra Başkan'm onaylayacağından emin olmak istiyorsunuz. Benim doğruca ona gidip imzalayıp imzalamayacağını öğrenmemi istiyorsunuz. İmzalayacaksa önce siz bilmek istiyorsunuz ki iş ihalelere, teklif vermeye gelince rakiplerinizden önce davranabilesiniz. Kuşku luysa, ya da karşı işe ona sizin adınıza tesir etmemi istiyorsunuz. İşin de yemeğin de aslı bu değil mi?»

Gorden Oliver rahatladı. Ama Abrahams'ın asık yüzünü görünce gülümsemesini gizlemeye çalışarak yarı ciddi bir tavır takındı. Amacı besbelli ortadaydı. «Eğer Emmich'in ve be-

1 i üim, Eagles'a birkaç milyon kazandırmak için ilk görev olarak sana gidip Başkan'm dostluğundan yararlan dediğimizi sınıyorsun, yanılıyorsun. Bu kadar aptal değiliz ve bu tür taktilklere rağbet etmeyiz. Hayır, iş bu değil, senden yalnız tasarıyı okumamı ve sonra da ekonomimize ve —ve iç huzurumuza neler kazandıracağı yolunda Eagles'dan bizlerin hazırladığı bir raporu incelemesini—» ceketinin cebinden bir tomar belge ile birtakım katlanmış kâğıtlar çıkardı. Belgeleri uzatarak «İşte ARP tasarısının metni» dedi.

Abrahams tomarı açtı, (ABD Senatosu ve Temsilciler Meclisi ortak kararma— Madde: Bu tasarı bundan böyle Azınlık Rehabilitasyon Programı» adı ile geçecektir.) Yazısı ile başlıyordu. «Pekâlâ»; dedi yavaşça.

Oliver, «Bu da değerlendirme raporu» diyerek katlanmış kâğıtları uzattı. Bunu kim okusa, bu beş yıllık çalışma programının zencilere, tüm azınlıklara ekonomik, sosyal ve eğitim alanından ne gibi yararlar sağlayacağını, ayrıca onlara kalkındırıp beyaz topluma kazandıracağını hemen anlar. Kısa ama herşeyi kapsıyor Nat. Elli eyaletin her birine ne gibi yararlar sağlıyacağı, eyalet isimleri ve sayılar verilerek gösterilmiştir. Görmemezlikten gelinecek gibi değil.»

Abrahams belgeyi de alıp, ikisini birden cebine koydu. «Bunları okuyacağım. Sonra?»

«Uygun bulursan — ki bulacağını sanıyorum, bir avuç aşırı sağcı ve aşırı solcu dışında herkes buldu— bize söylersin. Sonra, bir sırası gelirse, dikkat et sırası gelirse diyorum, Başkan Dilman'a görüşünü bildirmeni umarım. Bu zaten normal ama beğenmesen de o zaman ne bileyim — hiç değilse bizim o kısacık değerlendirme raporumuza bir göz atmasını söyle. Belki de o zaman gerçekleri daha iyi anlar. Zaten bizim tarafımızda olduğunu sanıyorum... Bana hiç bir söz verme Nat. Yalnız Avery Emmich'e bunu inceleyeceğini ve ülke için neyin doğru olduğuna inanırsan onu yapacağını söylemek istiyorum.»

«Ülke için,» diye mırıldandı Abrahams, çabucak kalktı. «Seni ararım Gorden.» dedi. «Yemek için teşekkürler.»

Abrahams koridorda yürürken ateş püskürüyordu. Asıl sihirlendiği, bu aptal adamın rastlantı sonucu dostu olan Baş Yönetiei'ye baskı yapmak için onu kullanmaya kalkması de-

ğildi. Daha çok kendine kıızıyordu. Sorumluluk duygusu olan. bir adam olarak şerefine tehlikeye girebileceği bir durumda bırakılmıştı ve ömrü boyunca ilk kez böyle bir şeye izin vermişti.

Hotel Congressional'dan çıktı. Karşıya geçip Sue ile buluşacakları yere vardığında öfkesi dağılmıştı. Serin hava sinirlerini yatıştırmaktan başka, uyuşmuş olan gerçekçi duygularını canlandırmıştı.

Abrahams'm kusurlarından biri, her zaman romantik duygularına kulak vermesiydi. Bu onun egosunu ve vicdanını tatmin ediyordu. Ama bu, ilerleyen, makineleşmiş çağda karısını çocuklarını ve hasta kalbini koruyacak ve hasta kalbini koruyacak bir silah değildi. Eagles'ila ilk müzakerelerinden beri çoluğunu çocuğunu kurtarmak için ejderleri, modası geçmiş kılıçlarla öldüremeyeceğini anlamıştı. Burası yeni bir evrendi, ejderlerle baş edebilmek için körü körüne kılıç sallamanın bir yararı yoktu — çok büyüktüler, sayıca pek çoktular ve kendisi çok küçüktü, silahsızdı. Onun yerine onlarla uzlaşmak gerekiyordu. Onların bir şeyler vermesine karşılık kendinden de bir şeyler vermesi zorunluydu. İhtiyar Edmund Burke, hemen hemen tüm çıkarlar ve zevkler, tüm iyilikler karşılıklı fedakârlıklara dayanır demişti. Kendi büyük babasının çocukluğunda onu kucağına alıp, salyasını tutmaya çalışarak «Evlât, bazı kez, kırılmamak için eğileceksin. «Dediği gibi yada düşerken başkalarını kırmamak için diye düşündü Abrahams.

Cebinden piposunu çıkardı, tütün doldurup yaktı. Daha bir nefes çekmişti ki kiralık Ford önünde durdu, jine'nun çehresi yan pencere ile çerçevelenmiş, sol eli klaksonu çalışıyordu.

Otomobile bindi, karısını yanağından öptü, Ford üeri fırladı. Sue'ya neler yaptığını ve şimdi nereye gittiklerini sordu. Karısı anlatmaya koyuldu ama o pek dinlemiyordu. Eğilmen gerekiyorsa nereye kadar eğilirsin diye düşünüyordu.

Bir köşeyi dönerlerken Sue'ye yaslanınca karısının susmuş olduğunu ve otomobili kullanırken bir yandan da kendisini süzdüğünü farketti.

«Nat, bir şey mi var?» diye sordu Sue.

«Bir şey mi? Bir şey olduğunu nereden—»

«Söylediklerimin bir kelimesini duymadın. Binlerce kilometre uzaktasın.»

Abrahams gülümsemeye çalıştı. «O kadar uzak değil, yalnız birkaç blok geride, Hotel Congressional'da, Atiandaki şeytanla buradaki Nat arasındaki haberci Gorden Oliver'in yanındaydım.»

«Demek öyle,» dedi Sue «anlat bana, her şeyi anlat.»

Sue otomobüü sürdü, o konuştu. Oliver'in ne istediğini, kendisinin nasıl tepki gösterdiğini hatırlayabildiği kadar kelimesi kelimesine anlattı. Bitirince dönüp karısına baktı. Alnından başka kırıışığı olmayan güzel çehresi dosdoğru karşıya, uzanmıştı. Kocasını için endişelenen bir kadının anlamı okunuyordu-yüzünden.

«İşte öyle Sue,» dedi «Bütün konuşmaların altından bir emir çıkıyor, büyük yerden — git, Doug Dilman ne düşünürse düşünsün, Azgınlık Tasarısını onaylaması için ona baskı yap. Onu kandırıp imza atmasını sağlarsan aylığını hak edersin.» , * —

«Gorden Oliver bütün bunları söyledi mi?»

«Söylemeden anlattı.»

Sue gözünü yoldan ayırmadan «Nat», dedi «Belki boşuna sinirleniyorsun. Eagles Holding yararına olan her şeyin ülke için, Dilman için, ve kendin için zararlı olacağını sanıyorsun. Onların istedikleri, herkesin istediği ve gerek duyduğu şeyler olamaz mı?»

«Olabilir—»

«Dilman'm tasarıya genellikle beğendiği ve imzalayacağı görüşü ağır basıyor. Sana imzalamıyacağım demedi değil mi?»

«Hayır, böyle bir şey söylemedi.»

«Gazeteleri ben de okudum, okuduklarıma bakılırsa hemen hemen basın, siyasal kuruluşlar ve Kongre bu tasarının arkasında.»

«Bu onun doğru olduğu anlamına gelmez.»

Sue kocasına baktı «Yanlış olduğu anlamına da gelmez sevgilim. Bana kalırsa öfkeni yanlış yerden çıkarmaya çalışıyorsun. Kısa zamanda çok para kazanmak uğruna işini ve sana muhtaç kişileri yüzüstü bıraktığın için kendini suçlu hissediyorsun. Utanıyorsun, bunun hıncını Eagles'dan, Emmich'-

den, Oliver'den çıkarmaya bakıyorsun. Nat, çocuk olma. Cebindekileri bir dava konusuymuş gibi, objektif olarak incele. Sonra ne düşündüğüne karar ver. ARP yi akla yakın bulursan savun. Eğer doğru bulmuşsan bundan Doug'a söz etmenin bir sakıncası yok. Seninle tartışmak hoşuna gidebilir. Beğenmezsen hiç ağzını açma.»

Sağ elini direksiyondan çekip kocasının elini tuttu,» Nat belki ülke için gerçekten yararlıdır. Erkek olduğunu göstermek için büyükleri ne derse karşı çıkan öfkeli bir çocuğa benzeme. Sen dünyadaki erkeklerin en iyisi, en mükemmeüsün. Sen çoluğunu çocuğunu düşünerek de kendisine ve topluma yararlı olabilecek bir erkeksin. Don Kişot gerçek değüdi ama sen gerçeksin. Ejderler de yok artık. Freud onları korkutup kaçırdı. Geriye yalnızca senin gibi insanoğullarınm çözümleneceğı sorunlar kaldı. Bunu da, önümüzdeki üç yılı da bu açıdan ele alacağını biliyorum.»

Karısının, az önce kendi düşüncelerini yansıtan sözleri öfkesini iyiden yatıştırdı. Kadınlar, diye düşündü, mükemmel kadınlar. Tıpkı senin onların düşüncelerini eğittiğın gibi, onlar da senin düşüncelerini eğitiyorlardı. Sonunda, ölüm sizi ayırana dek tek ve aynı görüşü paylaşan kişiler oluyordunuz. Karısını seviyordu, kendi iyi yanlarına sahip~ö!düğü için de ayrıca hoşlanıyordu ondan. Karısına sarılmak, onu göğsüne bastırmak geldi içinden.

Onun yerine, eğilip dudağının kenarına bir öpüçük kondu. Sue önce şaşırdı, sonra hoşlandığını gizlemedi. \

«M m m» diye fısıldadı «neredeyse önümdeki kamyonu bindirecektim ama hoşuma gitti. Bu sevgi gösterisi nereden çıktı?»

Abrahams gülümsüyordu. Onu harekete geçirenin ne olduğunu Sue hiç bir zaman bilmeyecekti. Önemi de yoktu. Sadece «Güzel konuştuğın, makul olduğun için, beni beğendiğın için seni sevdiğim için,» dedi «Seni her zaman seveceğim!»

Arkasına yaslandı, rahatlamıştı, piposunu yeniden ateşledi. Gerekirse biraz, çok az eğitebilecek kadar güçlü hissetti kendini.

•

Otto Beggs bir blok beriden Walk Inn barının önünde uzanan kırık neon ışıklı yazıyı görüp adımlarını yavaşlattı. Bu

hafta ikinci kez, evden erken çıkabilmek için Gertrude'a yalan söylemiş, Nöbet saatini ileri almıştı. Ve yine bu hafta ikinci kez bara geliş saatini ayarlamıştı, çünkü Ruby Thomas'ın orada olacağını biliyordu. Birden bir huzursuzluk ve suçluluk duygusuna kapıldı. Önce normal —oldukça normal— gördüğü ilişki şimdi onu tedirgin ediyordu.

Kore'de geçen günler dışında, —Kore'dekiler sayılmazdı, çünkü askerdi o zaman, hayatı tehlikede idi, kızlar da yabancıydı— ve görevle yurt içinde çıktığı gezilerde dört beş kez dışında —onlar da sayılmazdı, çünkü boş saatlerinde içmişti ve kadımlar kadın değil orospuydular;— bunların dışında Otto Beggs karısını hiç aldatmamıştı. Kocalık ve babalık sorumluluklarını' bilen bir adamdı. Gizli Servisdeki görevinin önemini, bilen bir adamdı. En önemlisi şeref madalyası kazanmış bir adamdı. Şöhretini gölgeleyecek hiç bir şey yapamazdı. Karılarını aldatan arkadaşlarına yüksekte (biraz da hasretle) bakardı. Tom Swift rüşvet kabul etmiş, ya da bir astronot karışım dövmüş gibi skandallarla ilgili gazete kupürlerinin not defterine giremeyeceğinden gurur duyardı.

Yine de Otto Beggs'i bu kez, ilk defa olarak huzursuz eden şey Gertrude'a yalan söylemesi değildi (iki gün önce de yalan söylemişti). Ruby Thomas'a burada olacağını söylemesi de değildi (daha önce üç kez beraber olmuşlardı.) Dün gece birkaç saat uyanık yatmış ve düş kurup Ruby'yi düşünmüştü. Daha da kötümü bugün öğlene doğru ve öğleden sonra yeniden Austin'in o Allahm cezası simsarlar kitabını açtığında, tek bir satır okuyamamıştı. Çünkü sayfaların üzerinde Ruby oturuyordu. Giyinik Ruby (başka kadınların çıplak haline benziyordu), çıplak Ruby (dünyada bundan güzel bir görüntü olamazdı) kollarım açmış, onu çağıran Ruby (okul çocuğu gibi heyecanlandırmıştı onu),

İşte birden hep onu düşünmeye başlaması ve düşlerinin gerçekleşmeme korkusuydu bugünkü buluşmadaki başkallığın nedeni. Raslantı sonucu tanışan kimselerin rasgele karşılaşması değildi, hiç değilse Otto için. Onun için bir başkallığı vardı: bir randevuydu bu. Dürüst bulmayıp beğenmediği türden gizli bir davranıştı ama iradesini ve korkusunu hiçe sayan bir güçle sürükleniyordu. Mantığı ne kadar direniyorsa bedeni o

kadar çok istiyordu bu buluşmayı. Taptığı bir işde onu görmezlikten geldikleri, nefret ettiği sıkıcı bir meslek için zorlandığı, erkek olarak küçümsediği, düş kırıklıkları ile dolu yaşantısında tek bir ümit ışığı parlıyordu. Ruby. Onu yakışıklı bulan, işine önem veren Ruby'ydi. Genç, güzel, ihtiraslı (emin-di) Ruby. Onu aklından çıkaramadığına şaşmıyordu. Otto'yu şaşırtan, yaşantısının bu karanlık döneminde tek ümit ışığının siyah bir kaynaktan parlamasıydı. Çünkü yirmi dört yaşındaki Ruby Thomas zenciydi.

Bara biraz daha yaklaşmıştı. Şimdi Walk Tnn'in kapısındaki neon yazılar daha büyümüş ve belirginleşmişti. İsteksiz adımlarını yavaşlattı. Düşünmek ve karar vermek için biraz daha zaman gerekiyordu. Aptak mıydı yoksa şanslı mıydı? Üç gün içinde Gertrude'e iki kez yalan söylemesine degecek bir risk miydi?

Neredeyse iki hafta önce, bunun gibi bir öğleden sonraydı. İşine gitmeden önce Rambier'ini Walk Inn'in önünde park etmişti, çünkü sigarası kalmamıştı. Loş salona girip sigara almak için tezgâha gitmiş, sonra susadığını farkedip barın önündeki taburelerden birine oturup barmen Simon'dan bir bardak fıçı birası istemişti.

Bardağı alıp önünde koyduğu sırada Ruby Thomas gelip yanındaki tabureye oturmuştu. Simon'a Beggs'in bardağını göstererek: «Bana da ondan» demişti. Otto Beggs o anda iki şeyin farkına varmıştı. Biri, bu kız gördüğü en güzel zenci kızydı, ikinciside, bu kadar boş yer- varken gelip yanbaşındaki tabureye oturduğuna göre ondan hoşlanmış olabilirdi.

Önce, sokak kızı olduğundan korkup onu görmemezlikten gelmişti. Kızın görünüşü ve hali tavrı bu endişesini çabucak yok etmişti. Bembeyaz bir üniforma vardı üzerinde — sonradan, mahalleye yeni taşman bir dişçinin asistanlığını yaptığını öğrenecekti — taptaze ve saf, temiz bir hali vardı. Kendi işinden, başka bir şeyle ilgilenmeyen insanların havasındaydı.

Elinde olmaksızın, belli etmeden kızı birkaç kez tepeden tırnağa süzmüştü. Taburede dimdik oturmuş, bacak bacak üstüne atmış, bir dizi ve biçimli baldırı açıkta kalmıştı. Kalbinin çarpmasından Otto kızın soluk kesen bir güzelliğe sahip olduğunu söyleyebilirdi. Çok eskiden, kolejde öğrenci

olduğu sıralarda şarkıcı Lena Horne'a karşı uzaktan uzağa duyduğu aşkın verdiği mutluluk ve üzüntü dışında, beyaz olmayan hiç bir kız onu bu kadar etkilememişti. Kahverengi, ipek gibi saçları darmadağınktı. İri, badem gibi gözleri, ufak bir burnu Vardı. Alt dudağı somurtur gibi kıvrıktı. Pek uzun boylu sayılmazdı. Beyaz üniformanın altında göğüslerinin bu kadar dik ve iri gözükmesi, gerilmiş eteğine yapışan kalçalarının bu kadar geniş gözükmesi bu yüzdendi. Siyah-tı ama rengi onun güzelliğinden bir şey kaybettirmemiş, aksine çok şey katmıştı.

Beggs bardağını boşaltıp cebinden parasını çıkartana kadar ne kız konuşmuştu ne kendisi. Sonra kız birden ona dönüp «Sizin kim olduğunuzu çıkarmaya çalışıyorum.» demişti. «—tamam, buldum siz ünlü Mr. Beggs, Gizli Servis kahramanı Mr. Beggs'siniz.» Beggs zevkten ve gururdan kıpkırmızı olup kahraman falan değil ama Otto Beggs olduğunu, evet, ve Gizli Servis ajanı olduğunu kekelemişti. Nereden bildiğini merak etmişti. Mahallede bilmeyen yoktu ki —mahallede ünlü bir kişiydi— geçen hafta kendisine göstermişlerdi. «Ünlü bir kişi olmaktan bıkmışsınızdır kuşkusuz.» demişti —ama arkadaşlarına kendisi ile tanıştığını söyleyebilmek için lâf atmıştı. Beggs ismini sormuştu, o da söylemişti; nerede çalıştığını da söylemişti. Beggs onunla yeneden karşılaşmayı umduğunu söyleyip sokağa fırladığında onun kadar genç ve canlıydı. —

Bu ilk karşılaşmalanydı ve geçen haftaydı. İkincisi,, bundan bir iki gün sonraydı, yine işine giderken bara uğramıştı. Bu kez Ruby oturuyordu barda, Beggs gidip onun yanmasına oturma cesaretini göstermişti. Kız dişçi muayenehanesindeki görevine gitmek üzere kalkana kadar belki yirmi dakika hiç durmadan konuşmuşlardı.

Bunu izleyen beş.gün arka arkaya Beggs, Walk Inn'e gelip Ruby'yi aramış ama bulamamıştı. Sonunda onun niye gözükmemediğini, birşey belli etmeden Simon'a sormuş, Ruby'nin şimdi kahve içmek için işinden dörde çeyrek kala yerine üçte ayrıldığını^ öğrenmişti. İşte bu haberi aldıktan sonra Gertrude'a ilk küçük yalanını söylemişti. Beyaz Saray'da nöbeti dörtte başlıyordu ve dörde yirmibeş kala evden çıkması gerekiyordu. Öğle yemeği" sırasında Gertrude'a yeni nöbeti-

nin saat üçte başladığını ve evden bir saat erken çıkması gerektiğini söylemişti. Üç yirmi kala çıkacaktı. Gertrude üstünde durmamıştı. Yalnız simsarlık sınavlarına hazırlanabilmesi, için gerekli süreden bir saat eksildiğine üzülmişti. Beggs de bu zaman kaybım gece kapatacağına söz vermişti.

İşte böylece, iki gün önce Walk Inn'e gelip Ruby'yi bulmuş, yanbaşıma oturmuş ve tam yarım saat onunla güzel bir vakit geçirmişti. Bu buluşmanın sonunda, ki hepsinden iyisiydi, Ruby Thomas'la ilgili çok şey öğrenmişti. Ailesinin tek çocuğuydu, Louisiana ve Indiana'da yaşamıştı, bir yü kolejde okuyabilmiş, sonra ailesine yardım edebilmek için okuldan ayrılmak zorunda kalmıştı.

Ebony dergisinde bir ilân görmüş, Dişçi asistanı yetiştiren mektupla eğitim kursuna yazılmıştı. Sonradan diplomasının yetenekli bir dişçi asistanı olmasına yeterli sayılmayacağını öğrenmişti. Bir asistana asistanlık etmeye, dişçi muayenehanelerinde hasta karşılamaya, hasta fişleri tutmaya, telefona bakmaya yarayacaktı yalnızca. Şimdiye kadar bu tür işlerde, bu yenisi dahil, üç yerde çalışmıştı. Dişçilerden memnundu çünkü, bütün gün ayakta çalıştıklarından gece onun peşine düşmeyecek kadar yoruluyorlardı. Öğleden sonra kahve içmeye çıkabilmek için öğle yemeklerini işyerinde yiyordu. Bu kahve saatleri tam işe ara verme gereği duyduğu saatlerdi, günün yorgunluğunu gideriyordu. Walk Inn'den bir blok ilerde pahalı olmayan şirin bir kat kiralamıştı. Mobüyalrydı ve özel bir giriş kapısı vardı, bu -önemliydi çünkü kimsenin, işine burnunu sokmasından hoşlanmazdı. Bütün lüksü, yeni aldığı stereo pikaptı — on sekiz ayda ödeyecekti — caz plakları koleksiyonu yapıyordu. Otto Beggs, Jell Roll Morton'u beğeniyor muydu? Beggs bu ismi hiç duymamıştı ama ondan daha iyi çalan yoktur diye cevap vermişti.

Hepsinden güzeli, Ruby Beggs'i dinlemekten zevk duymuştu. Ona sorular sormuş, uzun uzun anlattıklarını kocaman badem gözlerini dudaklarına dikip merakla izlemişti. Beggs yıllardır kimse ile görüşmediği kadar rahat görüşmüştü onunla. Gertrude'la geçen son yıllar gururunu kırmıştı. Şimdi uzun süredir içinde tuttuğu duyguları koyverebilmişti. Ruby'ye gençliğinden, Oregon eyaletinde atletik başarılarından, Kore'deki savaş' günlerinden, şeref madalyasından, sayısız görev-

lerinden, gizli servisteki yıllardan söz etmişti. Ailesinden söz etmekten kaçınmıştı. Ruby'ye anlattıkları, bütün ayrıntılar, bütün anılar, her şey her şey onu çok etkilemişti. «Allahım» diye çılgığı basıyordu, «Doğru mu? Gerçekten yaptın mı bunu?» Hepsinden önemlisi, Ruby onun görevine yüksek bir değer veriyordu. Gertrude gizli servis ajanlığını beş para etmez bir cezaevi müdürlüğüne benzetirken, Ruby için Başkan'ı korumak, Başkanlık kadar gurur vericiydi.

Bu ilişkiyi gölgeleyen ve Beggs'in kafasını kurcalayan tek şey Ruby'nin zenci oluşuydu.

Beggs zenci erkeklerin yanında pek anlatamayacağı bir rahatsızlık duyuyordu. Özellikle şimdi, sözümona dostları Schearer'lerin de terkettikleri bu pis mahalledeki erkeklerin arasında bulunmak onu huzursuz ediyordu. Zenci kadınlarla ilgili görüşleri hâlâ karmakarışık olmasına rağmen daha yumuşaktı. Ne de olsa çok gençken Lena Horne'a âşık olmuştu. Yatak odasının penceresinden, yoldan geçen zenci kadınları seyretmeye bayılırdı. Gençleri pek alımlıydılar. Vücutları, hele vücutları kahraman erkeklerle göreydi. Bazı kereler, Ruby'den önce, zenci kadınları düşünüp çılgınca düşler kurmuştu. Sonunda nep aklı karıştırdı, çünkü zaman zaman onların aşağıda sokakta değil, sosyal olarak kendinin altında olduklarını, ona yaramayacaklarını, bu Afrika yapısındaki kadınlarla zenci erkeklerin başa çıkabileceğini düşünürdü.

Birkaç kez, Başkan Dilman'la birlikte Rahip Spinger'lerin evine gittikleri geceyi ve ayrılmadan önceki garip olayı düşünmüştü. Yaşı geçkince ama güzel bir zenci kızı Dilman'm peşi sıra odaya dalmıştı. Başkan ona Miss Gibson diye hitap edip sekretermiş gibi davranmıştı. Belki de öyleydi. Spinger'le görüşmelerinin notlarını almıştı belki. Ama Beggs onun Başkana 'Döğ' diyecek kadar yakınlık gösterdiğini unutmamıştır. Beggs hiç bir sekreterin patronunu ilk ismi ile çağırdığını duymamıştı. Hele patron ABD.'nin Başkanı ise. Miss Gibson'u gözünün önüne getirmeye çalışmıştı, sadece pek koyu renk olmadığını, ince ve yaşma göre fena sayılmadığını hatırlayabilmişti. Spinger'in sekreteri olduğu için Dilman'ı uzun zamandır tanımasından ötürü mü ona ismi üe hitap etmişti, yoksa Dilman'm gizli bir arkadaşı mıydı, merak etmişti. İkinci aklına gelen, onun görevinde biri için pek büyük bir saygısızlık olacağı için

hemen kafasından silip atmış, gördüklerini Gertrude'a bile tekrarlamamıştı.

Oysa dün gece uyumayıp Ruby ile çılgınca düşlerin tadını çıkarırken bu düşünceyi yeni bir açıdan değerlendirmişti. Eğer Dilman güzelce'blr zenci kızla baş edebiliyorsa, o, Otto Beggs onlardan birini on defa daha iyi idare edebilirdi. Bu üstünlük duygusu çelişik düşüncelerini düzene sokmuş, Ruby Thomas'a karşı ateşini körüklemişti. Gertrude'a yalanını söylemek için öğle yemeğini beklememişti. Kahvaltıya oturur oturmaz hemen söylemişti.

Birden Walk Inn'in kapısı önünde durduğunu farketti. Dün geceki düşler geride kalmıştı artık. Geçen haftaki raslantı buluşmalar da geride kalmıştı. Buradaydı, şimdi, bugün, çünkü planlamıştı. Otomobili bile anlayışlı koca pozunda, aslında hesaplı olarak Gertrude'a bırakmış, otobüsle gideceğini söylemişti. Çünkü otomobilin o kadar uzun süre, yakın bir barın önünde park edilmesi tehlikeliydi. Her şeyi planlamıştı. Karısını ilk aldatışydı bu. İçeri girdi, oyun otomatlarını geçti, doğru bara yürüdü.

Yarı yolda durdu. Barda üç erkek vardı, iki zenci ve bir beyaz amele, ama Ruby yoktu. Beyninden vurulmuşa döndü.

Bardakları kurulamakta olan Simon'a doğru yürürken uzaktan kahverengi bir elin sallandığını gördü. Parmaklarının ucuna kalkıp elinden geldiğince yükseldi. Simon'un başı üzerinden baktı. El hâlâ havada sallanıyordu. O zaman Ruby'nin eli olduğunu anladı. Tahta masaların ve iskemlelerin arasından çabucak geçip salonun en dip köşesine doğru yürüdü. Ruby önündeki boş bardağın ağızlığında parmağını dolaştırarak kendisini bekliyordu. Beggs'i asıl ümitlendiren onun kendisini böyle herkesten uzak bir köşede beklemesi değildi. Ruby ilk kez beyaz üniformasını giymemişti.

Beceriksizce kanepeye ilişirken karşısında oturan kızın güzelliğine ağız açık kaldı. Şimdiye dek onu yalnız dişçi önlüğü içinde gördüğü için başka bir giysinin onun güzelliğine bu kadar katkıda bulunacağını düşleyememişti. Şu dakikada ne kadar yanıldığını anlıyordu. Dantelli pembe şifon bluzun cömertçe sergilediği sımsıkı dolu pembe ipek sutyeni göğüslerini yeterince kapatamıyordu. Kırmızı çiçekli eteğini sıkı bir kemer beline yapıştırıyordu. Şahaneydi.

Ürkek ürkek gülimsediğinde düzgün beyaz dişleri ve derin bir gamze ortaya çıktı. «Gelesin diye dua ediyordum Otter,» dedi. Onun ağzından, Otter olan ismi, Otter olarak ilk çıktığında hırslanmıştı, çünkü ona Rüby'nin zenci, kendinin beyaz olduğunu hatırlatmıştı, ama mahremiyetinden de hoşlanmıştı, tıpkı şimdi olduğu gibi. «Çünkü» diye devam etmişti Ruby. «Aptal yerine konmak istemedim, nedeni de, buraya özelikle bugün rasgele uğrarsın diye gelmedim.»

«Ruby,» dedi Beggs. «Her günkü giysin, üniforman nerede?»

«Doktor dün gece grip olmuş, biz de hastalara haber saldı. Bugün hepimiz boşuz. Ben evi toparladım, bir iki plak satın almaya çıktım. Yine de gelirsın diye burada olayım istedim.»

Beggs'in başı dönmeye başladı, dün geceki düşleri gün ışığında gerçekleşmeye başlıyordu. «Çok tatlısın Ruby, benim, benim bir içki içmek için sana raslamayı umduğumu biliyordun demek.»

«Evvelki günkü konuşmandan öyle anladım.»

- Beggs kollarını açtı, «İşte geldim» dedi. «Sen geleli çok oldu mu?»

«Bir içki içecek kadar.»

Beggs zenginmiş gibi hissetti kendini, «Bir tane daha iç».

«Sen içecek misin?»

«Nöbete gideceğim ama — boş ver — bir bira kimseyi sarhoş etmemiştir.» Döndü, kolunu havaya kaldırdı, parmaklarını şaklatarak, «Simofr!*Bir.buzlu viski, bir fıçı birası» diye bağırdı, «Biraz da cips getir.»

Ruby sigara aramak için yanında duran paltosuna uzandı, Beggs hemen kendi paketinden bir tane çıkarıp ona verdi, yaktı.

«Dün gece seni düşündüm Otter.»

«Kötü bir şeyse söyleme.»

«Simsarlık yaparsan yazık olacak. Bana düşmez ama—•»-

«Devam et Ruby, lütfen.»

Ruby dirseklerini masamn üzerine dayadı, Beggs'e bakmaya başladı. «Senin tam bir erkek olduğunu,' daha fazla para kazanmak için Başkan'ımızı korumaktan, bir kahraman olmaktan vazgeçmeyecek kadar tam bir erkek olduğunu düşü-

nüyordum. Zengin olmak, senin şimdi olduğundan- daha önemli değil ki.»

«Bu kadar önemli biri olduğumu sanmıyorum Ruby, yine de teşekkürler — ama işim çok önemli. Onu terketmek konusunda ben de senin gibi düşünmeye başlıyorum. Yalnız, kazancım simsarlıktan elime geçecek para kadar değil kuşkusuz. Her insan fazla parayı harcıyacak yer bulur.»

«Ayrılacağımı bir söyle, Başkan Dilman'm hemen zam yapacağına kabımı basarım.. Seni kaybetmek istemeyecektir.»

Dilman'm belki onun varlığından bile haberi olmadığını Ruby'ye söylemek geldi içinden ama onun gözündeki kendini küçültmek istemedi .«Belki» dedi. «Dilman'ı sık sık düşünür müsün?»

Ruby ince, uzun elini havada salladı, «yok çanım» dedi. «Benim politikaymış, ırk sorunuymuş, öyle saçmalıklarla işim yok. Annem her zaman 'tatlım' derdi. 'Sen kendi işine bak, bırak herkes de kendi işine baksın. Öyle, onun bunun dediklerine kulak asma.' Yalnız tabii kendimi yetiştirmek ve bilgili olmak isterim ki iyi yaşayabileyim — Sadece günümü gün etmeye, eğlenmeye bakarım.»

Beggs, Ruby'nin söylediklerini de değerlendirmeye çalıştı. Acaba onu sinirlendirmek miydi amacı? Emin olmadığı için bilgiçlik taslayarak, «En iyisi o Ruby,» dedi.

İçkiler gelmişti. İçmeye başladılar. Sonra Ruby konuştu. «Tabii politikayla ilgim olmayışı senin önemli görevine hayranlık duymuyorum demek değil Ötter. Evvelki gün buradan çıktıktan sonra ne yaptın, dün neler yaptın?»

Beggs başladı anlatmaya, anlattı, anlattı. Ruby arada «Sahi mi?», «Ne müthiş» gibi laflar etti, başka da sözünü kesmedi. Evvelki gün ve dün neler yapmışsa hepsini anlattı. İş arkadaşlarından, onların görevlerinden söz etti. Gizli Servis tarihinin parlak öykülerini anlattı. Batı Kanat'taki ofisleri, oradaki insanları ve yaşantıyı tanımladı, Beyaz Saray'da kendi girip çıktığı yerleri tarif etti, hepsinde ön planda hep kendisi vardı.

Ruby dalgın dalgın dinledi, içkisini yudumladı, hayranlığını belirten sesler koyverdi.

- Beggs'in konuşması yarım saat sürdü. Bitirdiğinde ses mes

kalmamıştı ama mutluydu. «Yahu Ruby, kafanı şişirdim. Beni susturmalıydın.»

«Mükemmel bir öğretmensin Otter, bayıldım.» Bardakta kalan birayı bitirdi. «Peki senden ne haber Ruby? Bugüne kadar sen neler yaptın?»

«Dediğim gibi, hiç bir şey yapmadım. Yalnız bu sabah iyice kendime gelebilmek için fazla uyudum. Hiç — Otter —»

Ama sonra stereo pikabından söz etmeye başladı. Caz plakları koleksiyonuna değerli plaklar katmak için alış veriş ederken ne kadar mutlu olduğunu anlattı. Bix Beiderbecke, Joe Oliver, Fats Walter gibi Beggs'in hiç duymadığı isimleri heyecanla sıraladı. Bir sürü topluluk isimleri saydı,

On dakika sonra sustu, «Bir şey anlıyor musun Otter? Hayır, anlamıyorsun, eğitilmen gerek.

Beggs yutkundu, «Her zaman bir şeyler öğrenmeye hazırım Ruby.» dedi.

«Bu sabah aldığım plağı bir dinlesen çıldırırsın — ne biliyor musun? — Jelly Poll'un piyano solosu — The Pearls — Dinlemen gerek. Bir de evime gelip Duke Ellington'un Rainy Nights — mı dinlemelisin. Dinlerken değişeceksin Otter, benim gibi hissedeceksin.»

Beggs soluğunu tutmuştu. Şimdi bir çırpıda koy verdi. «Beni evinde bir konsere mi davet ediyorsun Ruby?»

Badem gözleri bir süre Beggs'in yüzünde dolaştı. Sonra yavaşça, «Evim sana her zaman açık Otter.» dedi. «Yalnız pikabımın bir bozukluğu var, ama makineden anladığını—»

«Elime bir maymuncuk geçti mi sihirbaz kesilirim. Bir pikaba hiç el atmadım ama seninkini iki dakika beş saniyede bomba gibi yapacağıma söz. Anlaştık mı? Bir şişe viski ve bir iki alet alır gelirim, bana ilk caz dersini verirsin.»

Ruby-'bardağını kenara itti. «Söz. Ne zaman gelmek istiyorsun?»

Beggs cevap veremeden sol taraftan kaim bir ses yankılar yaparak konuşmalarını kesti. Dönüp baktı, tyi giyimli zenci, bir müşteri elinde transistör bir radyo ile kapıdan içeri girmiş, bara doğru yürüyordu. Radyo sonuna kadar açıktı. Spike-rin yüksek perdeden sesi salonu doldurmuştu. «— Bugün ilk basın toplantısını Beyaz Saray Kabine Salonunda yapmıştır. Başkan Dilman basın üyelerine onların bildiklerinden fazla bir

şey söylememiştir. Azınlık Rehabilitasyon Programı hakkında kesin bir karar vermemiş, ülkeyi ziyaret eden Baraza Cumhurbaşkanı ile geçen görüşmeler konusunda açıklama yapmamış, yeni Başkanlık Sırası tasarısı üzerinde bir yorum yapmaktan kaçınmıştır. Ancak Başkan, Ruslarla yeni bir barış görüşmesi yapılacağından söz etmiştir. Mississippi'deki kaçırma olayının soruşturması için Crispus örgütü lideri Rahip Spinner'i ataması yolunda sorulan sorular sırasında basın üyeleri Başkan'a en sıkıntılı dakikalarını yaşatmışlardır—»

Radyodaki haber ajansı başladığı gibi birden kesüdi. Beggs yeni gelen müşterinin, radyoyu kısıp barın üzerinden uzanarak Simon'a bir şeyler söylediğini gördü.

Ruby'ye döndüğünde saati tümüyle unuttuğunu farketti. Radyodaki haberler Dilman'ı korumak üzere dörtte nöbeti devralması gerektiğini hatırlatmıştı. Saatine baktı, dörde yedi vardı.

«Ruby, senin saatin kaç?»

«Dörde beş var.»

«Eyvah, hemen bir taksi bulmalıyım.»

Yerinden fırladı. Acele cüzdanını çıkarıp masanın üzerine üç dolar bıraktı. «Böyle birdenbire gitmek zorunda olduğum için özür dilerim Ruby.»

Ruby gülümsedi. «Dediğim gibi, erkeklere yaraşan bir görevin var. Fakat Otter soruma cevap vermedin — ne zaman geleceksin bana?»

Beggs'in telâşı birden yok oldu.. Uzanıp Ruby'nin eline dokundu. «En kısa zamanda Ruby. İlk izinli günümde. Bak ne yapalım — yarından sonra aynı saatte burada buluşalım — söz mü?»

«Seni bekleyeceğim sevgili Otter.» Otto'nun elini okşadı, «Senin yanında olmak istiyorum.»

Beggs göz kırptı, yürüdü, el sallamak için bir kez daha arkasına baktı, sonra bir taksi çevirmek için telâşla dışarı çıktı. Gizli Servise gireli ilk kez işine geç kalacaktı. Ama Agajanian'ın, Gaynor'm hatta Başkan Dilman'ın ne diyeceği hiç umurunda değildi. Tek önemli olan Ruby Thomas'm söyledikleriydi. «Sevgili Otter, senin yanında olmak istiyorum.»

Bir blok ilerde boş bir taksi görüp ıslık çalarak ona doğru koştu. Kız onu eğitmek istediğini söylemişti^ Güzel. Hiç bir

şey onu bundan daha fazla mutlu edemezdi. Yaşantısında hareket, hareket ve biraz da yeni şeyler öğrenmek istediği yaşa gelmişti. Dilman o zenci sevgilisi ile her ne yapıyorsa, kendisi isterse çok daha iyisini yapabilirdi.

«Beyaz Saray, Pennsylvania girişi» diye taksi şoförüne adresi verdi. «Bütün ışıkları geçersen fazlada» yarım dolar.»

Yaşamaya başlamıştı yeni baştan, her şey güzel, gerçekten güzeldi.

Edna Foster ve George Murdock H sokağına yakın, Connecticut Bulvarındaki Chez François'da alelacele ve erkenden akşam yemeği yemişler, beş buçukta lokantadan çıkıp Lafayette Meydanına doğru yola koyulmuşlardı.

Bu ayaküstü yemekten Edna hiç bir zevk almamıştı. George'la oturup rahat rahat ve uzun uzun sohbet etmek istediği için yemek saatleri herhangi bir biçimde sınırlandırıldığı zaman keyfi kaçırıyordu. Son zamanlarda işleri giderek çoğalmış, bu yüzden masasının üzerini toparlamak için geç saatlere kadar bürodan ayrılamaz olmuştu. Bunun nedeni, Dilman'ın kendisine T.C.'den daha fazla iş yüklemesi değildi. Doğru söylemek gerekirse Duman bir şeyler yazdırmak ya da özel görevler vermek için Edna'yı yanma çağırmakta 'daha çekingen davranıyordu. Hayır, Dilman değildi sebep. Daha çok onun Oval-Ofis'te bulunmasmm doğurduğu geçimsizlik ve gerginlikti. Bazı zamanlarda masası sanki düşman topraklarında etrafı sarılı bir kale oluyordu, (yazı makinesi de makineli tüfek) ve bu kale çok güçlü bir düşman saldırısına, boşuna karşı koyma-j'a çabalıyordu.

Edna'yı huzursuz eden, yemeği apartopar yemeklerinden çok, şimdi el ele Beyaz Saray'a doğru yürürlerken George'un havasıydı. Bütün kusurlarının yanında,George Murdock hemen hemen hep neşeli ve iyimser bîr insandı. Durgun olduğu zamanlar pek seyrekti. Halinden şikâyetçi olduğu zamanlarda, ki çoğunlukla işi şakaya boğardı, 150 dolar haftalık aldığı değil, bağlı olduğu on iki gazetenin de ufak ve tanınmamış gazeteler olmasından ve Washington'da kendi yazdıklarının kimse tarafından okunmamasından yakınırdı. Sonuç olarak da Ba •

tt Kanat'taki Basın Salonunda ve arkadaşları arasında sürekli ve belirli bir yeri yoktu. Gazetesi için gerekli fotoğrafları da bazen kendisi çekmek zorunda kalınca iyiden iyiye cam sıkılıyordu. Yine de çoğunlukla işini seviyordu. Ufak apartman katında kendi başına hesaplı bir yaşantı sürdürüyordu. Tek israfı, para koleksiyonu ve Edna'ya aldığı armağanlardı.

Beraber çıkmaya başladıklarından beri Edna onun başarıya ulaşmasını arzulamıştı. Çünkü bu sayede bekârlıktan kurtulup, kendi yaşam koşullarını da düzelteneğine inanmıştı. Birçok kez ufak tefek, özel öyküler aktarıp ona yararlı olabileceğini bildiği halde bundan kaçınmıştı. İlkelerine aykırıydı. George bunu her zaman anlayışla karşılamış,, hiç üstüne varmamıştı. Bazen iki saat ya da birkaç gün içinde herkesin duyacağı bir sırdan ona söz edip, kimse duymadan yararlanmasını sağlamak için can atmıştı. Ama hiç bir zaman böyle bir şey yapmamıştı. Bunun nedeni, ele geçirdiği bu değerli görevi kaybetme korkusu değildi. George'un gözünden düşeceğinden korkuyordu. T.C. ile ilgili konuşmalar geçmişti kuşkusuz aralarında ama bunlar onun genel politikasından ya da bilinen söylenilerden ileri gitmemişti. Ancak Dilman'dan beri bu tür konuşmalar daha da seyrelmişti, çünkü içgüdüğü, Dilman hakkında konuşulabileceklerin basını çok daha fazla ilgilendireceğini anlatmıştı Edna'ya.

Yine de kendine göre George'a yardımcı olmaya çalışmıştı. Son zamanlarda fırsat düştükçe Dilman'a ondan söz etmeye başlamıştı. (Sayın Başkan, bana ihtiyacınız olursa gazeteci arkadaşım George Murdock'la birlikte Iron Gate lokantasında yemekte olacağız.) Dilman'm duyup duymadığından emin değildi.

George hiç bir zaman gelirinin azlığından şikâyet etmediği halde, Edna evlilikten söz etmeyişinin ekonomik nedenlere bağlı olduğundan c-mindL Aldığı birkaç küçük hisse senedi dışında para biriktirecek kadar kazanamadığını biliyordu. Para biriktirene kadar da evlenme teklif etmesi pek zayıf bir ihtimaldi. George için pek uzak bir umut ışığı vardı. O da Hawai'de oturan, şimdi yetmiş dokuz yaşındaki zengin, emekli Víctor amcasıydı. George, bu amcanın sevgilisiydi. İhtiyar adamın vasiyetnamesinde hatırı sayılır bir gelirin varisi olarak adının geçeceği kuşkusuzdu. Ancak Hawai güneşi Víctor amcağı genç-

leştirmişe benziyordu. Edna, George'la çıkmaya bağladığından bu yana hiç hastalanmamıştı. Yine de bir umut, bir imkândı.

Böylece George'la, hangi yöne gittiği belirsiz yaşantıları ortak bir yolda birleşmeden, ayrı ayrı yollarda sürüp gitmişti..

Aslında bu beraberliklerinden huzursuz olan George değil, Edna'ydı. Çoğu kez çok şey istemeyen bir kız olduğunu George' a dolaylı olarak anlatmaya çalışmıştı. Hayatta- önem verdiği, tek zenginliğin sevdiği bir erkeğe ve dürüst .bir yuvaya sahip olmak olduğunu anlatmaya çalışmıştı. Anlamış mıydı George? Anladığını hiç bir zaman belli etmemişti. George bir sözünü etse, onun ufacak katma yerleşmeye hazır olduğunu, o çalışırken kendisi de çalışmaya ve yuvaları, gelecekleri için para biriktirmeye hazır olduğunu söylemeyi ne kadar isterdi. Edna'nın gelecekle ilgili çözüm yolu buydu. Ama George'un böyle düşünmediğini biliyordu. Boyu uzun gözüksün diye topuklarına destek koyan, yüzündeki ergenliklerden aşağılık duygusuna kapılan, kalemi güçlü olup, yazıları okunmayan Bir erkek, bunu kabul etmeyecek kadar gururludur diye düşünüyordu.

Şimdi yanyana yürürlerken onun durgun haline bakıp bugüne kadar beraberliklerinin onun yumuşak huyu ve neşesi sayesinde sürdüğünü düşünüyordu. Oysa şu dakikada George hiç de neşeli değildi. Yol boyunca tek kelime konuşmamıştı. Bir şeye canı sıkıldığı besbelliydi. Edna bunun ne olabileceğini merak ettiyse de sormaya korkuyordu.

Meydana varmışlardı.

George elini bıraktı, «Bir dakika Edna» dedi. «Citizen •— Ameriea'nın son baskısı çıktı. Zeke Miller'in senin patronun ilk basın toplantısını nasıl karşıladığını merak ediyorum.»

Gazeteciye doğru yürürken Edna kenarda bekledi. Onu uzaktan seyretmek hoşuna gidiyordu. Seyrelmeye yüz tutan, düzgün taranmış saçları, sivri burnu ve çenesi ona entelektüel bir görünüm kazandırıyor (öyleydi zaten). Modası geçmiş olmasına rağmen twid paltosu da çok yakışıyor.

George Edna'nın yanına döndü. Elindeki gazeteyi açmış, gri gözleri ile sayfayı boydan boya inceliyordu. Bir ıslık koy-verdi.

«Ne var?» diye sordu Edna.

«Kongre üyesi Miller içindeki zehiri boşaltıyor,» dedi. George, «Red Blaser'in yazısının başlıklarına bak.»

Gazeteyi Edna'ya doğru uzattı. Ük sayfaya beraberce bakmaya koyuldular. George'a sokulmak Edna'mn hoşuna gitti. Niyeti gazeteye yalnız bir göz atmaktı, çünkü bu gece bambaşka şeyler vardı kafasında, bu tip haberlerle ilgilenecek durumda değildi. Ama başlıklar görnemezlikten gelecek gibi değildi.

ilk başlık:

BEYAZ SARAY GERÇEKTEN SİYAH MI?

İkinci başlık:

DİLMAN YÖNETİMİ SİYAH BOYAMAYA BAŞLADI

Daha ufak yazılarla:

Başkan, Adalet Bakanı'na karşı koyuyor. Yargıç Gage'i kaçıran teröristlere karşı harekete geçilmesine engel oluyor: zenci dostu Spinger'i soruşturma yapmakla görevlendiriyor.

Edna, Blaser'in üç paragraftık yazısını okudu.

Gazeteden başını kaldırdığı zaman öfkeden tir tir titriyordu. «Ne cesaret! Okudun mu? (tanınmış bir kongre üyesinin dediği gibi) — kim yani? Kim olacak Zeke Miller.»

George Murdock gazeteyi katladı. «Miller olmalı.» dedi. «Gazete onun — ama aynı şeyi söyleyecek daha bir sürü adam var.»

Edna sesinin titremesine engel olamadı. «Korkunç, korkunç bu George. Çok kötü yazılar okudum —Başkan görmek istiyor— ama bu, Beyaz Saray'ı siyaha boyadığı, bu — bu pis bir iftira. Dava etmesi gerekir George, bu gazeteyi bir daha alma.»

George Edna'mn koluna girdi, trafik durup yol açıldığı zaman karşıya geçtiler. «Ben de senin gibi bunu doğru bulmuyorum Edna, biliyorsun» dedi. «Ama Allah kahretsin, Red Blaser'i suçlayamam ki. Ne söylerlerse onu yapıyor. Hepimiz gibi onun da görevi var. Yalnız bir şey söyleyeyim, kalemi güçlü bir yazar.»

«Öyleyse niçin dürüst birinin emrinde çalışmıyor? Bana sorarsan bağışlanacak—»

«Biz gazeteciler kendimize göre dürüst ve gerçekçi olmaya çalışırız. Blaser de benim gibi uymak zorunda. Patronum •muhafazakâr diye yazıuarımı örtülü kapaklı yazmaktan hoşlanıyorum mu sanıyorsun? Ama yine de bunu yapmak zorun-

dayım. Sen de, örneğin bu gece olduğu gibi, fazla mesai yapmaktan hoşlanmıyorsun kuşkusuz. Ama buna mecbursun-Sanki Dilman bu tip gazeteleri okumaktan hoşlanıyor mu? Hayır ama okuması gerek, onun da benim de okumamız gerek ki neler olup bittiğini bilelim. Ülkede bir çok tip insan var Edna ve bunlarla birarada yaşamak zorundayız.»

«Doğru, ama elimde olsa ben onlarla birarada yaşamak, istemem.» Parkın ortasına vardıklarında Edna'nın öfkesi dağılmıştı. George'un tarafsızlığı ve iyimserliği hep yatıştırırdı onu. Lafayette Parkı da sinirlerini gevşetirdi. George'u dinlerken bile çevredeki ağaçları, yeşilliği, kuşları seyretmişti. Bütün bunlar ona Wisconsin'deki çiftliği ve pembe düşlerle süslü çocukluk günlerini hatırlatıyordu. «Zavallı Başkan,» dedi. «Yarın sabah gazeteyi açışını gözümün önüne getiriyorum.. O saatlerde hep yanından kaçmaya çalışırım. Yüzüne bakmaya dayanamıyorum—»

«Nasıl oluyor?»

«Nasıl mı oluyor? Güneyde yakalanıp sopa yiyen zencilerin yüzüne benzetiyorum. Gördüğüm bir dizi fotoğraf geliyor gözümün önüne — yerde tekmelenen bir zenci, ilk şaşkın bakışları, sonra acı çekip de belli etmemeye çabalaması, sonunda, onlara aei çektirmenin zevkini tattırmamak için acısını içine gömüp teslim olması. Gazeteleri okurken Başkan işte buna benziyor. Fazla bir şey göstermiyor. Ama içeri okuyabiliyorum.»

George Edna'nın yanağını okşadı. «Umarım patronun dayanıklıdır,» dedi. «Bunlar daha işin başlangıcı. Her başkan birçok saldırıya hedefdir. Görevi istediğine göre bunlara hazırlıklı—»

«Başkan Dilman görevi istemedi.»

«Senatoya girerek ve senato geçici Başkanlığını kabul ederek bunu istedi. Dilman daha büyük bir hedef, çünkü beyazlar arasında siyah bir nokta. Karavana diye bir şey söz konusu olamaz. Tam karşıda durup duruyor. Ne yapsa, mantık açısından yargılanmayacak bir zenciden geldiği anlamına alınacak. Hayatın gerçekleri bunlar Edna. Her geçen gün onun için bir öncekinden beter olacak.»

Edna George'a baktı, bu kez onun vurdu duymazlığı Edna'yı rahatlatmıştı. «Daha mı kötü olacak diyorsun?» ^

«Hiç kuşkun olmasın.»

Kafasında kurduğunu söylemeye karar verdi. «Eğer böyleyse, o zaman — belki o dayanır George, ama ben dayanamam. Ayrılacağım.»

George şaşırды, birden durup, ne derece ciddi konuştuğunu anlamak için Edna'nın yüzüne baktı. Edna yüzündeki endişenin George'u inandırdığını biliyordu. «Buraya gel bir dakika» dedi George, koluna girdi. Beraberce parkın sonunda bir banka yürüdüler. Oturduktan sonra «Edna,» dedi. «İşinden ayrılman konusunu, benim tavsiyemi tutup görevde kalmakla daha ilk gün çözümledik sanıyordum.»

«George, benim kafamda tam olarak hiç bir zaman çözümlenmedi. İlk gün kalmaya karar verdim, çünkü hem D u - ma n'm bana ihtiyacı olduğuna beni inandırmıştın, hem de, ne bileyim, ona acı mıştım. Oysa şimdi, bu olup bitenlere dayanamayacağımı anlıyorum, çok yanıkım hepsine. Sana nasıl anlatacağımı bilemiyorum.»

Ellerini kavuşturup gözlerini yere dikti. «Yeterince-sinir gerginliği geçirdim George. Mesele yalnız her gün onunla birlikte acı çekmem değil, hayır. Ben — ben de herkes kadar liberalim ama nedense kendimi onunla bir görmüyorum. Benden öyle farklı ki, korkunç bir şey bu, biliyorum, ama galiba, buna sebep rengi, geçmişi, hepsi benim bildiğim, tanıdığım ne varsa, onlardan başka. Yine de onu anlayabilirim. Böylece onun dışındayım ama orada olmam gerekir Bir boğa güreşine benziyor — gidip bir boğa güreşini seyretmeye. Dilman boğa •sanki, korumasız, şanssız, pikadorlar durmadan ellerindeki şişleri batırıyorlar, sağından solundan kanlar akmaya başlıyor, inliyor, canı yanıyor, iyiden güçsüzleşiyor, sonunda matador gelip ensesine kılıcı batırıyor. Eğer şeyirciysem boğa kadar acı çekemem kuşkusuz ama bütün o eziyetler gözümün önünde yapılıyor, ta ki işi bitip arenadan sürüklenerek dışarı çıkarılmasına kadar. İşte George, Dilman'la çalıştığım sürece böyle düşünüyorum. Dayanamam. Yarın sabah gidip onun yüzünü seyretmek istemiyorum.»

George Murdock Edna'nın elini sıktı. «Edna, geriye yalnız bir yıl dört ayı kaldı. Kuşkusuz—»

«Kaç gün eder? Dört yüz, dört yüz seksen, ya da daha fazla. Dört yüz seksen boğa güreşi demektir. Hayır George.

.'Kendisine başka bir yardımcı bulabilir artık. Bürosuna yerleşti. Ben de, başka bir iş bulurum, üzüntüsüz bir iş, yalnız satışlar ve rakiplerle uğraşan birinin yazılarını yazabilirim.»

«Bunca yüdan sonra öyle bir iş sıkar seni, çıldırırın, kurursun.»

Edna Foster omuzlarını silkti. Kurumak kelimesi ona bekârlığını hatırlattı. Belki tam ağzını aramanın sırası diye düşündü. «Öyleyse daha ilginç bir uğraşı bulurum. Sana söylemedim, Hesper Phoenix'e gidip T.C.'nin evraklarını düzene koymak için Miss Laurel'e yardım etmemi teklif etti. Onun—»

«Hayır Edna, beni bırakmana razı olamam.»

George'un gözlerinin içine baktı. Gerçekten endişeliydi bu g-Jzler. Yüreğine su serpildi.

«Buna sevindim George, yalnız—»

«Gerçekten böyle düşünüyorum,» dedi George telâşla. «Benim için bir şey yapmanı istemeğe hiç hakkım yok. Bunu biliyorum. Yalnız biliyorsun seninle gelecekle ilgili pek ciddi bir görüşme yapmadık, çünkü daha iyi bir duruma gelmemi bekliyordum.»

Tiim boğa güreşlerinden Uzak gerçek bir duygu vardı Edna'nın içinde. «George,» dedi. «Bana kalırsa yeterince iyi durumdasın.» Hiç bir kez geleceğe bu kadar hevesle baktığını açıklamamıştı. George'un cevabını korkarak bekledi.

George iç geçirerek «Belki» dedi. «Sanırım- benim gözüm hep yükseklerde. Seninle ilgili düşüncelerimi bilirsin. Senin için hiç bir şey yeterli değil bence. Belki çok fazla şey istiyorum. Bu gece her şey dünkü gibi olsaydı sana şimdiye dek söylediklerimden başka söyleyeceklerim de öldü. Anla bu gece söyleyemem Edna. Başım dertte, çok sarsıldım;»

Edna birden George'a döndü. Onun bir derdi olduğunu biliyordu. Niye durgunluğundan anlıyamamıştı sanki. «Bir şeye canının sıkıldığını anladım.» dedi. «Söyle George, belki yardımım dokunur.»

«Bir kere bü sabah Honolulu'dan telgraf aldım. Victor amca, deli bunak, kalkmış, evlenmiş. Düşünebiliyor musun? Yirmi yıldan sonra? Adadaki sosyetik hatunlardan biri faka bastırmış onu, yetmiş dokuz yaşmdaî Bunağın bu kadar ak-

İmdan zoru olduğunu bilmezdim. Böylece her şey suya düştü. Elveda yeğen George. Şimdi baş başa vermiş, yeni vasiyetnameyi hazırlıyorlardır.»

«George, hay Allah, sen buna bel bağlıyordun değil mi? Ben hiç üstünde durmamıştım.»

«Ona bel bağlayıp bağlamadığımı bilmiyorum ama, aklımdaydı yine de. Şimdi yok artık.» Sustu, «Önemli olan bu değil zaten. Daha kötüsü geldi başıma.»

«Ne?»

«Edna, bugün üç gazeteyi kaybettim. Çıkardılar beni. Anladığım kadarıyla yeterince olayların içinde değilmişim. Kendi muhabirleri yerine büyük ajanslardan haber toplayacaklar. Büyük ajansların ne olursa olsun olayları daha yakından izleyebildiklerini hesaplıyorlar.»

Edna kendini güçsüz ve biraz da suçlu hissetti. «Yine de dokuz gazetede işin var.» dedi.

«Şimdilik,» dedi George. «Ve şimdi gelirim de azaldı.»

«Anlıyamıyorum George. Daha az kazanacaksın, aına—»

George Murdock oturduğu banka vurdu. «Bir gazete daha kaybedersem işim tamam» dedi. «Başka birini bulacaklar. Ashında yazdıklarımı da beğenmiyorlar. Ne dediklerini bir biisen!»

«Söyle, her şeyi söyle.»

«Niye daha başarılı olamadığıma şaşıyorlarmış. İki başkana özel sekreterlik yapan bir kızla gezip, özellikle bugünlerde Beyaz Saray'dan haber toplayamamam inanılacak gibi değilmiş. Allah kahretsin.»

Edna'nın başı dönmeye başladı. «George, nasû konuşabilirler böyle!»

«Konuştular işte... ayrılmayı düşündüm. Sen deminden beri işini bırakmaktan söz ederken benim aklımda bu vardı. Hayatımda saygı duyduğum tek dürüst kadını kişisel çıkarlarım için kullanmak bir dakika olsun düşünmeyeceğim bir şey.»

Bu efendice ve dürüst düşüncesinden ötürü George'u kucaklamak geldi içinden. Ona engel olan, suç ipine bağlı ağır bir başarısızlık çapasıydı.

«Belki sana yardımcı olamadım George—»

«Edna sus, kendini bu işe karıştırma.»

«Sen her zaman benim sorumluluklarıma saygı gösterip, Mç bir şey sormadın. Onun için ben de biraz suçluyum. Senin -uğradığın zararda dolaylı olarak benim de rolüm var.»

«Bırakalım bunları, tartışmak bile istemiyorum.»

«George, birbirimizden saklamıyalım. Sızan haberler var. Her gün oluyor. Şu şimdi okuduğumuz Blaser'in öyküsüne bak. İftügün Kemmler'le, Başkan'm arasmda kaçırma olayı ile ilgili tartışma oldu, ama sırdı bu. Blaser nereden duydu? Biri İhaber verdi kuşkusuz.»

«Eminim bundan. Adalet Bakanlığı'ndan biri olmalı. Belki de Kemmler, kendisi verdi. Yaranmaya, göze girmeye bakıyorlar. Tüm basın muhabirlerinin, içerden birileri ile bağlantısı var. Birbirlerini kullanıyorlar.»

«Senden başka... o da benim yüzümden!» diye bağırdı .Edna. Bir karara vardı ve bunu kelimelere döktü. «Seni bundan böyle sırf benimle üişkin var diye töhmet altında bırakmayacağım. Gözümü, kulağımı açıp ne duyarsam — çok gizli değilse ve nasıl oîsa biri duyuracaksa — gelip önce sana söyleyeceğim. Söz veriyorum George.»

«Unutalım bunları—» dedi George gelişigüzel. «Tri-Sate tek sendika değü yâ. Başka iş ararım, yaparız bir şeyler.» Ayağa kalktı. «Hadi iş başına.» :

Edna ağır ağır kalktı. «George,» dedi. «Boğa güreşindeki yerimi korumak istiyorum.»

«Benim yüzümden yapma, benim için yapmanı istemem.»

«Bizim için,» dedi Edna. «İkimiz için yapmak istiyorum.»

George Edna'yı kolundan yakaladı. Pennsylvania Bulvarına doğru çekti. «O başka,» dedi. «Bu beni çok mutlu eder. Beraberce bir yolunu bulacağız.»

Pennsylvania Bulvarını hiç konuşmadan geçtiler. Beyaz "Saray giriş kapısında bu akşamki ziyafet nedeniyle iki misli ne çıkan polislere kartlarını gösterip geçtiler.

Batı Kanat'taki lobiye doğru yürürlerken arkadan birinin Tuzla yaklaştığını duydular. Edna omzunun üzerinden bakıp yüzünü buruşturdu. Kurbağaya benzeyen suratında gülümsemeyle Red Blaser yambaşlarındaydı.

«Merhaba çocuklar!» dedi. «Çifte kumrular ne âlemde?»

•cevap. beklemeden ışıklarla donatılmış kapıyı gösterdi. «Büyük bir geceye benziyor, ne dersiniz?»

«Beyaz Saray'ı siyaha boyamak için,» dedi Edna öfkeyle-

«Aa, yapma Edna,» dedi Blaser sırıtarak. «İşim bu benim, hepsi o kadar. Aslında yazdıklarım biraz da doğru. Zeke'nin seninle alıp vermediği de yok. Patronuna sadıksın diye seni suçlamıyor.»

Edna cevap veremeden George atıldı. «Sahi Red, yazdıklarının biraz sertti ama Kemmler'le Dilman'ın anlaşamamaları da haberdirdi doğrusu. Nereden duydun?»

Blaser göz kırparak, «İlişkiler George'î» dedi. «Önemli bir dönemde' kongre üyesi olan birine kölelik etmek işe yarıyor. » Batı Kanad'm giriş kapısına geldiklerinde üçü birden. durdular.

«Ha, George, benim kongre üyem evvelki gün senden söz etti. Sana söyleyecektim ama zaman bulamadım.»

«Zeke Miller benden mi söz etti?» diye merakla sordu George.

•
«Tabu senden söz etti. Galiba biri senin onun çiftçilerle ilgili konuşmasından hazırladığın makaleyi yollamış, çok beğenmiş. Bana: "çok zeki bir çocuk bu Murdock. Haberleri iyi yakalıyor. Onu gözden kaçırmıyadm!" dedi.»

«Sevindim.» dedi George.

«Herkesin dediği kadar kötü bir adam değildir Miller,» dedi Blaser. «Çıkarım nereden olduğunu da çok iyi bilir. Seninle çok ilgileniyor George.»

Edna bakışlarını Blaser'in mide bulandıran yüzünden George'a çevirdi. Onun bu övgülerden pek hoşlandığını görüp sinirlendi.

Blaser'i hiçe sayarak, «İyi akşamlar George,» dedi. «Çok fazla çalışma. Yarın görüşürüz.»

«Peki— iyi geceler Edna. Yarın ararım seni.»

Lobiye doğru yürüdü, kapıya varıp muhabirlerden birine yol vermek için yan döndüğünde George'la Blaser'e bir kez daha baktı. Kurbağa hâlâ ötüyor, George da hevesle, merakla dinliyordu.

Bir an George'un oradan çekilip gitmesini arzuladı. Sonra haksızlık ettiğini düşündü. Kötü, çok kötü bir gün geçmişti. Şimdi kendisi için de öyleydi.

Onun için bir şeyler yapmalıydı. Ama ne?
Boğa güreşindeki yerini almak için isteksizce içeri girdi.

Önüne konan tatlıyı yemeğe koyulduğunda Douglass Duman derin bir utançtan başka bir şey hissetmiyordu.

Daha erken saatlerde, Kwame Amboko mavi-beyaz çizgili rahat ipekli entarisi, kendisi, çoktan beri giymediği modası geçmiş fraklarla sıkıntı içinde, Doğu Salonunda duvara dayanmış, sık giysili konukları karşılarken kuşkulandı. Karşılama töreni pek çabuk sona erdiği için bir terslik olduğunu anlamıştı. Sally Watson'u yakalayıp sormak istemişti ama son moda taranmış sarı saçları, omuzlarını açıkta bırakan pırıl pırıl saten tuvaleti ile oraya buraya koşuşturan Miss Watson Öyle meşguldü ki Onu bir türlü yakalayamamıştı .

Yıldızlı ziyafet salonuna girip nal biçimindeki kocaman masanın başında yerini alınca kuşkusunun doğru olduğunu gözleri ile görmüştü. Bir yanma Kwame Amboko,- öbür yanma konuğun ablası oturmuştu.

Konuklar yerlerini alıp, garsonların Çin paravanasının arkasındaki ofisten yemekleri taşımaya başlamalarına kadar geçen kısa bir sürede, Dilman gerçeği kavramıştı. Bu sahan Sally Watson gönderilen 104 davetiyeden doksan altısının kabul ettiğini haber vermişti. Giyinmeden az önce JDBagswerth'ün gönderdiği oturma planına göre elli altı konuk nal biçimindeki esas masada oturacak, geri kalan kırk konuk da daha ufak dört masaya yerleşecekti. Hepsi doksan altı kişi oluyordu. Konuklar yerlerini aldığı zaman ortaya çıkan manzara Dilman'a Washington'TM sosyal lideri değil T-&.xân emirberi olduğunu hatırlatmıştı.

Utancı iliklerine kadar işlemişti. Afrikalı konuğunun, tüm personelin ve garsonların önünde çıplak bir utanç

Nal; biçimindeki masada her, iki yıldızlı koltuktan biri boştu. Dört ufak masadaki boşluklar kendisi ile alay eder gibiydi. İlk resmî doksanaltı önemli konuk davetiyeyi kabul etmiş, elliden fazlası gelmemişti. Tüm iyi niyetlere ve çabalara rağmen A.B.D.'nin Başkanı olsa da, olmasa-da ayrı tutulıyore», hem kendi, hem de oturduğu ev.

O dakikadan itibaren bu resmî gece onun için görmemezlikten gelinmesi imkânsız bir fiyaskoydu. Ne yediklerini hatırlıyordu, ne de Amboko'nun söylediklerini ve ona verdiği cevapları.

Beyaz Saray'ın minyatürü biçimindeki dondurmasına kaşığı batırıp, başım kaldırdı. Yemek boyunca bir iki kezdi ancak başını kaldırması. Çabucak salonun etrafına göz gezdirdi. Fazla duygulu davranıp yanılmış olabilirdi. Belki bu arada boş koltuklar dolmuştu. Ama işte yine karşısındaydılar. Hiç bir değişiklik olmamıştı. Kırtan fazla koltuk hâlâ boştu.

Bakışları Nat Abrahams'a takıldı. Nat, kravatını düzelttikten sonra onu anlar ve ona güven verir biçimde hafifçe parmaklarını kaldırdı. Duman gizlice Rose ve Paul Spinger'e ve yanlarındaki boş koltuğa baktı. Bu da üzücüydü ama değişik bir anlamı vardı. Wanda koşullarını kesinlikle ortaya koymuştu. Beyaz Saray'a bir görevle değil, başka birinin konuğu olarak değil; Düman'm kendi konuğu olarak gelecekti.

Spinger'ler en arka gelmişlerdi. Rose sade giyimliydi, kocası telâşlı. Onlar geldiklerinde resmî kabul sona ermiş, Düman Amboko ile diplomatik görüşmelere dalmıştı. Spinger'leri görüp Amboko'dan Öziir dilemiş ve yanlarına gitmişti.

«Hoş geldin Rose,» demişti gözleri ilerde. «Wanda nerede?»

«Kabul etmedi Doug. Onu azarladım ama—» Rose Spinger omuzlarını silkmişti, «Senni anlayışla karşılayacağını söyledi.»

Rahip Spinger de yanlarına varmıştı. Dilman din adamının yüzüne bakıp umut üşşü aramıştı ama bulamamıştı.

«Mesajım aldım Paul,» demişti Dilman. «Hâlâ Hurley'den cevap beklediğini yazıyordun. Şu sıralarda onunla buluşmak üzere yola çıktığını düşünüyordum. Ne oldu?»

«Gidecek bir yer olsaydı, yolda olacaktım.» demişti Spinger üzüntüyle. «Little Roek'dan Frank Valetti ile şimdi bir telefon konuşması yaptım. Onun orada olduğunu öğreninceye kadar âz uğraşmadım — Bana telefon etmesini sağlayana kadar da en azından altı yedi kez aramam gerekti.» Spinger etraftan kimsenin duymaması için sağa sola bakıp, daha alçak sesle devam etmişti. «Valetti'ye resmen sizi temsil ettiğimi açıkça anlattım, ama zaten daha önce radyo ve televizyon-

dan öğrenmiş, Jefferson Hurley'i görmem gerektiğini söyledim. Hangi koşullar altında ve nerede olursa olsun onu görmeye hazırım, dedim. Faydasız. Valetti Hurley'in geziye çıktığım, erişilemeyecek bir yerde olduğunu ve kendisinden iki üç gün haber almayı ummadığını söyledi.»

«Ya peki Valetti?» diye sormuştu Dilman. «Kendisini görebileceğini söyledin mi?»

«Evet — evet — tabu söyledim Sayın Başkan. Turaerite örgütünün ikinci lideri olduğuna göre Hurley kadar yararlı olabileceğini söyledim. Bu gece onunla görüşmek için Lattie Rock'a gelebileceğimi söyledim.» Spinger duraklamış, basısı sallamıştı. «Kaçamak cevaplar verdi ve — ve konuşmalarından güvensizlik sezdim. Kendisi üe buluşmanın bir yaran *di~* miyacağını söyledi durdu. Yalnızca Hurley onlar adına konuşabilirmiş, o da imkânsızmış. Bazı sorularıma onun da karşılık verebileceğinde ısrar ettim. Hayır dedi, ortalarda gözük-nüyormuş, basının ve »Federal Soruşturmacıların peşine düzmesini istemiyormuş. Benim oraya gitmem, herkesin duyup-haber alması demekmiş. Ayrıca kenti terketmeye hazırlanı-yormuş. Hiç bir ümit olmadığını anladım—»

Dilman şeref konuşunu fazla yalnız bıraktığını farkedip hemen sözü kesmişti.

«Paul, onun¹ ağzından bir şey alabildin mi?»

«Sizin sorulannızı Valetti'ye telefonla iletmekten başka çarem kalmadı. Hattiesburg'daki kaçırma olayına çok üzül-düğünüzü söyledim. Hem sizin, hem Adalet Bakanı'nın îra korkunç olayla Turnerite'lerin ilişkisi bulunmadığından emin olmak istediğinizi ve ilişkisi yoksa, Hurley'in çıkıp bu tür şid-det hareketlerini kınamasının kendi yararlarına olacağı» anlattım. Kendisine Adalet Bakanlığı'nın Turneriteîlerin ve-benzer örgütlerin komünist yardımı görüp görmediklerini araştırdıklarım hatırlattım, üye listelerim ve malî hesaplarsa kendiliklerinden Adalet Bakanlığına getirip göstererek bu *im* goniştirme ve suçlamalardan kurtulacaklarını anlattım. İş-birliği yapması için yalvardım. Jefferson Hurley/i razı etts4e-sini rica ettim. Eğer yaparsa—» Spinger susup, yutkunmuş, gözlerini yere indirmişti.

«Bunlara ne cevap verdi Paul?»

«Tek kelime Sayın Başkan, Çok pis bir kelime, tekrarlamama imkân yok. Sonra, sonra telefonu kapattı.»

Dilman şaşkına dönmüştü. «Hepsi o kadar mı?»

«Hepsi bu Sayın Başkan. Korkarım sizi düş kırıklığına uğrattım ama elimden geleni yaptım. Çok adi ve şaman altından su yürüten adamlar. Bir şey var. Konuşmamın arasında, sonuna doğru açık kapı bıraktım. Valetti'ye kendisinin ya da Hurlay'in size bir mesajı olursa beni istedikleri saatte arayabileceklerini söyledim.»

«Aramazlar,» demişti Duman. «Şimdi ne düşünüyorsun? Turnerite'lerin kaçırma olayında parmağı var mı sence?»

«Bu sabab bUdiklerimizden fazla bir şey bilmiyoruz. Belki evet, belki hayır. Kuşku içinde olduğumuz sürece örgütü nasıl yasakhyabilirsin bilmiyorum.»

«Ben de... Tim Flannery bir bildiri hazırlamak için bürosunda bekliyor. Fırsat bulunca çık, giriş holündeki telefonda onu ara. Bana söylediklerini ona da tekrarla ve benim adıma üstü kapalı bir bildiri hazırlamasını istediğimi söyle, Örneğin—Turnerite yöneticilerinden biri ile bağlantı kurduğum ve görüşmelerin sürdürüldüğü, örgütün olayla ilişkisi bulunmadığını iddia ettiği, bu arada Federal Büronun suçluları aramakta olduğu, falan. Anladın değil mi Paul?»

«Evet Sayın Başkan.»

«Şimdi Amboko'nun yanma döneyim. O da aşağı yukarı Valetti kadar uysal. Ne gece!»

Dilman ziyafet salonunda Spinger'leri seyrederken bu başarısızlığı düşünmüştü. Ne yediğini farketmeden dondurmasını bitirdi. Bakışları dostlarından, ısıltı ısıltı yanan avizeye, masanın ortasındaki çiçek aranjmanına, sonra da önündeki boş tabağa kaydı.

Boş koltuklardan duyduğu utancın yüzünden okunmaması için dua etti. Kendisinden başka hiç kimse," örneğin Kwame Amboko bu garipliğin farkında mıydı acaba?»

Amboko'ya bakınca, çerçevesiz gözlüklerinin gerisinden düşünceli düşünceli kendisini süzmekte olduğunu gördü. Garip Harvard aksanı ile: «Mükemmel bir yemek,» dedi. «Ne yazık ki sona erdi.»

«Bunun gibi bir yemek daha yiyebilmek için yine gelmeniz,» dedi Dilman. Sonra «Burada kalırsam sizi davet eder-

ceğim.» diye acı acı ekledi. Masanın ucunda sallanan bir peçete gözüne ilişti. Protokol şefi ağzını siler gibi yaparak yemeyi sona erdiğini ve şampanyadan önce bir formalite daha gerektiğini hatırlatıyordu.

Bir formalite daha — ve hatırladı Dilman. Çabucak koltuğunu geri itip, ayağa kalktı. O anda çatal kaşık gürültüsü ve konuşmalar kesildi. Yarı doyu salonda tüm gözler üzerine dikildi.

Uzanıp şampanya kadehini aidi, titreyen eliyle havaya kaldırdı. «Sayın konuklar, sizleri Amerikan halkı adına, Baraza Cumhurbaşkanı Kwame Amboko ve bağımsız ulusunun sağlık ve refahı şerefine kadeh kaldırmaya davet ediyorum!»

Tüm kadehler havaya kalkıp pırıltıları salonu kapladı.

Dilman şampanyasından bir kısmını beyaz sofraya örtüsü üzerine dökerek acemice yerine oturdu. Cumhurbaşkanı Amboko ayağa kalkmıştı. «Amerika Birleşik Devletleri Başkanı ve onun temsil ettiği ulusun sağlık ve refahı ve—» yarı yarıya arkasına dönüp Lincoln'un portresine doğru kadehini kaldırdı— «ve büyük kurtarıcınızın anısına ulusum adına kadeh kaldırıyorum. Tanrı bağımsız ülkelerimizi her türlü belâdan korusun.»

Dilman da herkesle birlikte şampanyasını içti ama şampanyanın tadı kekremsiydi. Şeref konuğunun kadeh kaldırırken kullandığı sözleri düşündü. Amboko yalnız kendi geri kalmış ülkesinin Amerika'nın yardımı ile bağımsızlığını sürdürmesi gerektiğini, aynı zamanda Amerika'nın da bağımsızlık yolunda kendi tutumunu yeni baştan düzene sokması gerektiğini salondaki beyazlara kumaşça hatırlatmak mı istemişti? Yoksa geleneksel biçimde bir konuşma mıydı?

Şerefe kadeh kaldırmalar devam ediyordu. Dışişleri Bakanı Eaton ve Millî Savunma Bakanı Steinbrenner'e Baraza Dışişleri Bakam ve Büyükelçi Wamba karşılık verdiler. Dilman her seferinde şampanyadan bir yudum alarak iyi dileklere katılıyordu.

Tören sona erdi. Amboko ile birlikte kalktılar. Konukların kalkıp Kırmızı, Mavi ve Yeşil salonlara geçmek üzere hanımlar önde, kavalyeler arkada salonu terkedişlerini seyrettiler.

Dilman, Amboko'nun yine kendisini süzdüğünü farketmişti. Formalite ve protokoldan sıkılmıştı. «Saym Amboko,» dedi. «Yasalara göre sizinle yukarı çıkıp' bir iki dakika yalnız kalmamız ve sorunlarımızı çözümlememiz gerekiyor. Bu gece ya da yarın sabah bir ortak bildiri hazırlamamız gerek. Merdivenleri yeniden çıkmaya hazır mısınız?»

«Gereği yok,» dedi Amboko. «Kararımı verdik. Söyleyeceklerimi burada da söyleyebilirim.»

Dilman durakladı, «Pekâlâ,» dedi. Amboko'nun yüzünde şimdiye dek görmediği bir sıcaklık, bir anlayış vardı. Salondan ayrılan konuklardan uzak, ük kez yanyana, bir Afrikalı ve bir Amerikalı değil, beyazların güçlü olduğu dünyada çabalayan iki siyah adamdılar.

«Kadeh kaldırdığım zaman değindiğim gibi, şimdi daha açık konuşacağım.» dedi Amboko. Kelimeleri seçmek istercesine susup düşündü, sonra konuşmaya başladı. «Riski göze alıyorum. Uzlaşmaya hazırım. Baraza'ya döner dönmez ülkemdeki komünist partisini yasaklamayı amaçlayan tüm taşanları durduracağım. Sovyet Elçiliğini kovmayacağım, Moskova ile öğrenci mübadelesini yasaklamayacağım. Kısaca, sizin buradaki gibi açık fakat gözetim altında bir toplum sürdürmeye çalışacağız. Afrika Birliği Paktını onaylayarak iyi niyetinizi gösterdiniz. Biz de Ruslarla pazarlık etmeniz için size gerekeni vererek iyi niyetimizi göstereceğiz.»

Dilman'm içini bu genç adama karşı büyük bir sevgi kapladı. «Bunun ne kadar mutlu bir haber olduğunu anlata-mam Sayın Amboko. Ne kadar sevindiğimi bilemezsiniz.»

«Yalnız izin verirsiniz ortak bütiride bundan söz etmiyelim. Yalnız görüşmelerin her iki taraf için verimli geçtiğini ve aldığımız kararların yakın bir gelecekte ortak bir açıklama ile duyurulacağını söyleyelim: Bu bana ülkemde durumu düzene koyma fırsatı verecekti. Siz de Saym Kasatkin'in karşısına, omarm bilmedikleri, beklemedikleri bir haberle oturmuş olursunuz. Kabul mü?»

«Kabul,» dedi Dilman, Afrikalı'daki bu değişiklik karşısında hâlâ şaşkıncı. Âmboko'yu daha önceden kesinlikle karşı koyduğu uzlaşmaya razı eden neydi acaba?

Amboko gözlerini kısmış, Dilman'a bakıyordu. «Saym

Başkan, belki de bendeki değişikliği merak ediyorsunuz,» dedi. «Bakışınızdan bunu—»

«Çok merak ediyorum,» dedi Dilman. «Kuşkusuz çok memnun oldum. İşbirliğini kabul etmeniz çok önemli. Yalnız nasıl olup da—•»

«Anlatayım» dedi Amboko. «Sizinle, bundan böyle hep birbirimize samimi davranacağımızı umduğum için açık ' konuşacağım. Bu geceye kadar size tam olarak güvenemiyordum. Bu geceye kadar sizin bu ülkedeki üstün ırkın bir kuklası olduğunuzu düşünüyordum. Özür dilerim ama böyle düşünüyordum. Sonra, bu gece gerçeği gördüm. Bakışlarınızın salonun etrafında dolaştığını gördüm, ben de baktım ve gerçek meydandaydı.»

Dilman utancından yerin dibine girecekti. «Koltuklar, boş koltukları demek istiyorsunuz.»

«Evet dostum. Onlardan biri olmadığımızı, çünkü buna izin vermediklerini anladım. Sizi ilk kez kendim gibi siyah bir adam olarak gördüm. O zaman her ikimizin de sorununun aynı olduğunu anladım. Bağımsızlık. Bizim Afrika'da bağımsızlığımızı korumamız gerektiği gibi, siz de burada bağımsızlığınızı kazanmaya çalışmalısınız. Siz Amerika'da gerçek demokrasi olduğuna kendinizi inandırmaya çalışırken, ben Baraza'da bunun mümkün olabileceğine kendimi inandırmaya çalışmalıyım. Bu gece gelmeyen davetliler ve onların gelmeyişinden sizin incinmeniz, kavganızı gözlerimin önüne serdi. Beni ve halkımı anlayacağınıza karar verdim, çünkü daha geniş anlamda kendi halkınız oluyor. Şimdi size güvenebilirim. Şimdi, ülkeme dönüp halkımı daha özgür bırakma riskine girebilirim. Çünkü bizi asla yüzüstü bırakmıyacağınızı biliyorum. Size yardım etmeye hazırım çünkü sizin de bize yardım etmeye hazır olduğunuzu biliyorum, ikimiz de siyah olduğumuz için değil, ikimiz de bir zamanlar boyunduruk altında ezildik ve bunun tekrarlamasını istemeyerek ortak bir arzuyu paylaşıyoruz.» Basık burun delikleri yayılarak gülümsedi, «Sizi ne kadar üzdüğümü bildiğim halde, sonunda bizi dost yaptığı için boş koltuklara teşekkür ederim.» dedi.

Amboko yakut yüzüğü ışıldayan siyah eMni uzattı, Dilman bu dost elini hararetle sıktı. Minnettar olduğunu anlatmak istiyordu ama duyguları konuşmasını engelleyecek kadar

coşkundu. Sonunda «Gelin Sayın Amboko,» dedi. «Konuklarımıza, eğlenmeye hak kazandığımızı bildirelim.»

Anlaşmanın verdiği rahatlık içinde iki adam ziyafet salonundan çıkıp Kırmızı Salona girdiler. Dilman Grover Illingsworth'u, upuzun boyu sayesinde, şampanyalarını içen kalabalığın arasından 'kolayca seçebildi. Protokol şefini yanma çağırdı.

«Mr. Illingsworth, konuklarımızı küçük eğlence programınıza davet etsenize. Herkesi Doğu Salonuna almaya başlayabilirsiniz.» Amboko'ya döndü. Sizi bir dakika yalnız bırakacağım,» dedi. «Dışişleri Bakanımı bulup anlaşmaya vardığımızı büdürmeüyim ki hemen bir ortak bildiri hazırlasınlar. Daha geç saatlerde bir kopyesi sizin onaylamanız için Blair House'ta olacaktır.»

Amboko beraberindeki heyetle birlikte Illingsworth'u izleyerek Kırmızı Salondan çıkarken mutluydu. Ödadakiler onların peşi sıra çıkıp kalabalık azalmca Dilman Eaton'u aramak için etrafına bakındı. Sonunda bir köşede Sally Watson'la sohbet ettiğini gördü. Bir an Sue Abrahams'm bu çiftle ilgili dedikodusunu ve kendisinin de Eaton'u çok ciddi ve senatör Watson'un kızına göre yaşlı bulup inanmadığını hatırladı. Ama şimdi onları böyle birarada görünce kuşkulandı. İççeydüer, Eaton şakaklarında ve saçlarının arasındaki beyazlara rağmen gene ve yakışıldı, Sally Watson ise masum çocuksu yüzüne rağmen omuzlarını açıkta bırakan beyaz tuvaleti ile olgun bir hanımı andırıyordu. Birbirlerine yaklaşıyorlardı. Dilman böyle bir gecede Eaton'un karısının nerede olduğunu merak etti. Hâlâ Florida'da ise niye gelmemiştii?

Onları ayırmakta duraksadı ama bunun gerekli olduğunu biliyordu. Daha onlara doğru yürümeden Eaton Dilman'dan yana başını çevirince onu çağırması kolay oldu. Eaton Sally'nin kulağına bir şeyler fısıldayıp hemen Dilman'ın yanma geldi.

Dilman Dışişleri Bakanını duyarın yanındaki kanepeye, yalnız kalabilecekleri yere götürdü. «Amboko ile isimiz bitti,» dedi. «Herşeyi —- herşeyi kabul etti.»

Eaton'un duygularına gem vurmaya alışık uzun diplomatik çehresi bu kez şaşkınlığını gizleyemedi. «Gerçek mi? Mükemmel Sayın Başkan. Bunu nasıl başardınız?»

Dilman, Eaton gibi birine gerçeği hiç bir zaman söylemezdi. Sadece, «Bir çok şeyden söz ettik, sonra birden, bir iki dakika önce havluyu attı,» dedi. «Yerli komünistlere ve Sovyet müdahalesine karşı onu korumamız için tümü ile bize güveneceğini söyledi.»

«Koruyacağız,» dedi Eaton. «Yarın Monty Scott ile görüşürüm. En iyi ajanlarım oraya göndermesini sağlarım.' Herhangi bir koşul üeri sürdü mü?»

«Hayır tek bir koşul bue yok.» dedi Dilman. Sonra yeni aklına gelmiş gibi parmaklarını şaklatarak, «Tek bir şartı var,» dedi. «Ortak bildirinin iyimser, ancak kapalı olmasını istiyor. Ülkesine dönüp durumunu güven altına almadan kararın kamuoyuna açıklanmasını istemiyor. Ayrıca bunu gizli tutup Ruslara karşı pazarlık olarak kullanmamızı düşünüyor.»

«Tabii — tabii» diye sabırsızca karşılık verdi Eaton. «Ben zaten başından beri Baraza ile anlaşmaya varırsak Ruslarla karşılıklı gelene kadar bunu gizli tutmamızı tavsiye ediyordum. Kasatkin, Afrika Birliği Paktını onayladık diye bağırıp çağırmaya başlayınca bu anlaşmamızı kendisine uzatıp iyi niyetimizi işbat ederiz. ABP'yi imzalayacak mısınız?»

«Bu gece.»

«Mükemmel Sayın Başkan. Roemer konferansının sürdürülmesi için hemen görüşmelere başlayacağım. Ruslar konferansın Fransa'da, Chantilly'de yapılmasını uygun buluyorlar. Ya siz?»

«Uygun.»

«Öyleyse bu iş oldu sayılır.»

«Bir şey var Sayın Eaton.» Dilman, Arthur Eaton ile hâlâ samimi olamadığına dikkat etti. Ne kadar uğraşsa bu üstün kişiye bir türlü Arthur diyemiyordu. «Edna Foster ile *ÎFim* Flannery aşağıda bekliyorlar. Bir ara gidip onlara haber verebilir misiniz? Ortak bir bütürlü taslağının bu gece Blair Höuse'da olacağına Amboko'ya söz verdim. Değişiklik arzu edecek olursa yarın sabah ekleriz. Flannery'ye söyleyin, basın üyelerini evlerine yollasın. Yarın sabah dokuza kadar onlara verecek haberimiz yok.»

«Hemen gider haber veririm Sayın Başkan.» Hemen git-

tnedi. «O halde ilk resmî ziyafetinizin başarı ile sonuçlandığını söyleyebiliriz.»

«Bazı yönlerden.» dedi Dilman. Başka bir şey söylemeye karar verdi. «Doğu Salonuna gitsem iyi olacak. Beni bekleyebilirler.»

«Ben de hemen gelirim,» dedi Eaton.

Safiy Watson'a bakmadan odadan çıktı.

Arthur Eaton, Kırmızı Salondan büyük hole çıkarken. Sally Watson yerinde kalıp onu seyretmişti. Düşünceli ve kararlı yürüyüşünden onun henüz eğlence programına katılmak üzere Doğu Salonuna gitmediğini anlamıştı. Salonun boşalmasını bekledi. Başkan Dilman'm da çıktığını görünce daha çabuk hareket edebilmek için uzun eteklerini toplayıp Eaton'urt peşi sıra hızlı hızlı büyük hole çıktı.

İkinci kattaki özel dairelere çıkan merdivenlere doğru, yürürken Arthur Eaton'u şöyle bir gördü. Holdeki kırmızı duvar üzerinden merdivenlere doğru ilerlerken gizli ajan Beggs ve bir Beyaz Saray polisinden başka onu gören olmamıştı. Merdivenlerin başında iki gizli ajan daha vardı. Onlar da kendisini hayranlıkla selâmladılar.

Resmî ziyafet Sally için, başarısızlığına rağmen heyecan, dolu bir gece olmuştu. Başarısızlığından ötürü bir sosyal sekreter olarak geleceğini pek güven altında hissetmiyordu ama. Arthur Eaton Kırmızı Salonda onu arayıp yanına geldiği an tüm endişeleri uçup gitmişti. Arthur — şimdi artık onun Arthur'u - - Georgetov/n'daki evde iki kez onunla yalnız kaldığından ve bir gece yarısı Normandy çiftliği yakınındaki küçük bara gittiklerinden beri onun sevgilisi olan Arthur, uyanık geçen bütün saatlerini dolduruyordu. Bu gecenin her dakikası çok tatlıydı Arthur ve önemli konukların gözü önünde biraz da cüretkârdı. Kendini tutamayışından, alışık olduğundan fazla içtiğine karar vermişti Sally. Aldırmamıştı, üstelik hoşlanmıştı, çünkü Arthur'u daha samimi ve daha romantik yapmıştı.

Geçen hafta onun evinde geçirdikleri geceyi hatırladı,. Yemekten sonra ahçı ve hizmetçi çekilince Sally antika eşya-

larla döşeli salonu incelerken Arthur içki hazırlamıştı. O gece, Sally heyecandan sarhoş olmuştu. Son içkisini yudumlar-ken, «Arthur, seni utandırmak istemem ama karın nerede?» diye sormuştu.

«Florida'da,» diye sakın sakın karşılık vermişti Arthur.

«Hayır—hayır.» Eliyle odayı gösterip, «Karının tek bir fotoğrafını göremiyorum. Garip değil mi?» diye sormuştu.

Arthur olduğu yerden gülümseyerek, «Hiç de değil sevgilim» demişti. «Sen gelmeden önce hepsini çekmelere kaldırdım, hâlâ oradalar.»

«Ya aniden eve dönerse?»

Arthur yine sakın sakın, «Daha birkaç ay geleceğinden şüpheliyim,» demişti.

O zaman Sally acaba sessizce ayrılmaya mı karar verdiler diye düşünüp dua etmişti, ama hemen sormamıştı, çünkü bu kadar erken ve Arthur'un kendisinden ayrılamıyacağından emin olmadan kesin bir cevap almak istemiyordu.

«Anladım, eh, böylesi daha iyi. Beni seyretmesinden hoşlanmazdım. Çok düşüncelisin Arthur. Herşeyi düşünüyorsun.»

Gelip Sally'nin yanına oturmuştu. «Benimle beraber olduğun zaman başka şeyler düşünmeni istemem. Beraber olduğumuz geceler benim için çok değerli.»

Sally kollarını açmış, Arthur ona arzu ile sarılıp alın- dan, kulaklarından, dudaklarından öpmüştü. Sonra Pentagon'- dan gelen telefon aralarına girmişti. Hepsi o kadardı.

Sonraki beraberliklerinde, Café Potonac önündeki parkta otomobilin içinde onu okşamış, öpmüş, evine bırakmadan önce de yine bir süre sevişmişlerdi. Daha ileri gitmemişti.

Sally onu arzulamıştı. İsteddiği zaman onu tatmin etmeye hazır- dı. Henüz istememişti Arthur. Hiç değilse bu gece biraz sarhoş olup, açık yakalı beyaz tuvaletinden başı dönünceye kadar. Kay'iri fotoğraflarını sakladığı geceyi Sally'ye hatırlatıp gülüştükten sonra ikisi de ciddileşmişti. Sally'yi özlediğini fısıldamıştı. Onu daha sık ve daha yakından görmek, tanımak istediğini söylemişti. Sally son ve kesin daveti beklediği sırada Başkan Dilman gelip Arthur'u elinden almıştı.

Bu fırsatı kaçıramazdı, bu değerli sözün peşini bırakmazdı. Sonunu getirmeye kararlıydı. Belki Dilman'ın sözleri onun havasını değiştirmişti. Belki de değişen bir şey yoktu.

Öğrenmeliydi. Bu yüzden sosyal sekreter olarak Doğu Salona gidip konukların yerlerini almalarına yardım edeceği yerde, Arthur Eaton'un peşi sıra yukarı çıkmaya karar vermişti.

Şimdi Başkanın özel dairesi olan ikinci katın koskoca holünde kararsız duruyordu. Kimse, vale bile yoktu görünürde. Arthur'un on beş odadan hangisinde olabileceğini ve yalnız mı yoksa yanında biri ile mi olacağını düşündü. Şampanya gözlerini buğulandırmış, arzusunu kamçılıyordu.

Monroe odasına yürüdü, kapıyı açıp içeri baktı. -Boştu* Kapıyı usulca kapatıp Sarı Oval Salona doğru yürürken onun sesini duydu. Aralık kapıdan, Arthur'un telefonla mı yoksa odada biri ile mi konuştuğunu anlamak için dinledi.

Tim Flannery ile konuşuyordu. Ama yüz yüze mi, yoksa telefonda mı olduğunu anlıyamadı. Daha dikkatli dinledi. Yalnız Arthur'un sesini duydu. Sonra sessizlik ve yine Arthur'un sesi. Artık kesindi. Telefon. Tedbir falan düşünecek hali yoktu.

Elleri ile kaldırdığı eteklerini koyverdi. Tuvaletinin yakasından göğüslerinin orta çizgisine baktı. İki eliyle tuvaleti biraa aşağı çekti. En çekici yanı olan beyaz göğüsleri cömertçe meydana çıktı. Saçlarını eliyle düzeltti, her şeyin yolunda olduğuna karar verip doğruldu. Kapıyı açıp Sarı Oval Odaya girdi.

Arthur bir kanapeye dayanmış, elinde ahizeyi tutuyordu. Onu görünce gülümsedi, eli ile içeri girmesini işaret etti, bir yandan da Öbür uçtaki sesi dinliyordu. Birden elini ahizeye kapatıp, «Şimdi yanma geliyorum sevgilim,» dedi.

Sally kapıyı kapattı. Onun konuştuklarına kulak vermeden odanın içinde dolaşmaya başladı. Galiba Arthur Baraza ile ilgili bir şeyler yazdırmıştı. Şimdi Tim Flannery yazdıklarını okuyordu. Masalardan birinin üzerinde üç kitap üşti gözüne, Başkan'ın okuduğu kitaplar. Eğilip isimlerini okudu. Bu odanın döşemesi ile ters düşen bu kitaplardan biri son kongre çalışmaları, biri Montgomery Scott'un yazdığı CIA'nın Görevleri, biri de eski, kullanılmış bir baskıydı. Douglass tarafından yazılmış, «Köleliğim ve Özgürlüğüm» isimli kitaptı. Sally bu en alttaki kitabı çekip aldı. Frederick Douglass tarafından yazılan kitap 1855'de bastırılmıştı. İlk sayfayı açtı, açık

mavi kalemle bir kadın yazısı olduğu belli olan bir iki satır gözüne ilişti. «En çok beğendiğim Senatöre — İlk Douglas» yaşıyordu şimdiki ile övünürdü. Sonsuz sevgilerimle W.» Tarih geçen yıl ve Başkan Dilman'm doğduğu ay ve gündü.

Sally imzayı inceledi. «Sonsuz sevgilerimle W.» kitabı kapattı, yerine koydu. Duvardaki tabloları incelemek üzere şöminenin yanına giderken Dilman'a kitabı armağan eden imzayı düşünüyordu. Merakla, Başkanın tanıdığı hanımları aklından geçirmeğe başladı. Mecliste çoğunluk Lideri'nin karısı Bayan Wiekland? Hayır, ondan böyle özel bir imza düşünülemezdi. Birden Sally'nin aklına geldi. W., Wanda'tun baş harfiydi. Miss Wanda Gibson, Spinger'lerin dostu, Dilman'ın bu gece ziyafete davet' etti, davete cevap bue vermeyen (çekingeni) Dilman'm mutlaka gelir dediği halde gelmeyen (ilginç) Wanda Gibson, eğer W. oysa, belki de Dilman'm arkadaşındı, doğum gününü bilecek kadar yakın.

Daha derinlemesine düşünmeye zaman kalmadan güçlü ellerin çıplak omuzlarını tuttuğunu hissetti. Dönünce Arthur Baton'la gözgöze geldi.

«İş bitti,» dedi Arthur. «Buraya geldiğine sevindim Sally.»

«Belki bir sekretere ihtiyacın olur diye düşündüm.

Arthur kollarından tutup sıktı. «Bana ihtiyacı olan biri gerek benim için.»

«Bunu söylemeni bekliyordum. Başkan aramıza girdiğinde öyle üzuldüm ki. Ne iyi gidiyordu.»

«Benim de canım sıkıldı ama önemliydi. Bu gece Baraza işini yoluna koydu. Ö kadar zor değildi ama gururunu ayakta tutmak için olumlu bir sonuca varması gereküydi. Ömrümde aşağıdaki gibi pasif bir direnişe rastlamadım.»

«Korkunçtu. Umarım suçu bende bulmaz.»

«Sende mi? Saçma. Sen elinden geleni yaptın.»

«Yemin ederim, doksan altısı daveti kabul etmişti. Kaç kişi geldi biliyor musun? Kartları saydım. Elliye. Yemekten önce Büroma sordum, Edna'yı aradım. Bir sürü mesaj, telgraf, telefon. Herkes bir anda hastalanıp yatağa düşmüş. Washington'da böylesine bir salgın hatırlamıyorum. Asıl vah-

şet son dakikada haber'vermelerinde. Ben işin farkına vara^na kadar boş koltukları ve tabakları masalardan kaldıracak zaman kalmamıştı. Düman'a çok acıdım. Yarın bütün gazetelerde çıkacak kuşkusuz. Ne kadar kusurları da olsa bunu baktetmedi.»

«Benim de canım sıkıldı,» dedi Eaton. «Görüşlerimiz ne olursa olsun uymamız gereken toplumsal gelenekler var.»

Sally birden az önce aklından geçenleri hatırladı. «Hiç değüse dostları Spinger'ler, Abrahams'lar geldiler, yalnız bir tek dostu yoktu.»

Eaton kaşlarını kaldırdı. «Kim?»

Sally keyifle anlatmaya koyuldu. «Miss Wanda Gibson diye birini duydun mu? Vaduz İhracat Firmasında çalışıyor... duymamışsındır tabii. Neyse, Spinger'lerin yanında oturuyor ve anladığım kadarı ile Başkan'm eski bir arkadaşı. Onu bu gece özel olarak davet etti, cevap alamayınca bu sabah ne yapayım diye sordum, Spingerler'le gelir dedi. Özel bir ilişkisi olduğunu belli etmekten kaçındı. Çalıştığı ihracat firmasının Haraza üe ticarî ilişkileri olduğunu ve Amboko ve Wamba ile konuşacak konu bulabileceğini söyledi, yanılmış. Miss Gibson gözükmedi. Hem de, sana söylememde bir sakınca görmüyorum, Miss Gibson'un Vaduz Firmasının, Baraza ile ilişkisi" olduğunda da yenilmiş, yemekten önce Büyükelçi Wamba ile görüşmek istedim, Vaduz'dan söz ettim, hiç bir şey anlamadı. Hiç duymamış. Wamba mı numara yapıyordu acaba? Yoksa Başkan mı bilmiyordu? Ya da çok ayıp bunu söylemek ama — Başkan Miss Gibson'u davet etmek için bir bahane mi uydurdu dersin?» , t

Eaton hâlâ Sally'yi kollarında tutuyordu. Gülümseyerek, «Hiç bir fikrim yok Sally.» dedi. «Ama senin Beyaz Saray'da Dışişleri Bakanlığını çok iyi temsil ettiğim biliyorum.»

«Arthur, benimle alay etme. Bütün istediğim sana yardım etmek. Senin için her şeyi yapmaya hazırım.»

«Azınlık tasarısı ve daha birkaç konuda Başkan'm düşüncelerini öğrenebilmek için neler vermeyiz ki,» dedi Eaton yavaşça.

«Ben öğrenirim,» diye telâşla karşılık verdi Sally. Arthur, Sally'yi şaka yollu sarstı. «Şaka ettim Sally. Beyaz Saray'da bir casusa ihtiyacımız yok. Her ikimiz de Başkan'm yanında

«çalışıyoruz, işlerimizi iyi yürütmemiz yeter.» Gülümsemesi kayboldu. «Olduğun gibi kalmanı isterim, bir Mata Hari olmam değil.»

Sally kollarını Arthur'un boynuna dolayıp ensesini okşadı. «Arthur — demin — beni ne kadar özlediğini söylüyordun — daha sık — yalnız buluşmamızı istiyordun — ben de istiyorum.»

«Şimdi seni öpmek istiyorum.» dedi Arthur.

Sally kuşkulu gözlerle önce oda kapısına, sonra balkon kapısına baktı. «Dışarı çıkalım.» dedi.

«Donarsın.»

«Isıtırsın beni.»

Arthur Sally'nin kollarını bıraktı, Sally balkon kapısına yürüdü, açıp buz gibi karanlık balkona çıktı. Arthur gölge gibi yanma sokuldu. Sally çabucak kendini onun sert kolları arasına attı. Göğüslerinin ezildiğini hissediyordu. Arthur'un aralık dudakları kendi dudaklarına dokundu ve üzerine kapandı. Birbirlerine sımsıkı sarıldılar. Dudakları ayrıldığı zaman Sally soluk soluğa, «Seni seviyorum Arthur» dedi. «Seni istiyorum — sen de söyle.»

«Bu gece» dedi Arthur.

«Bu gece.»

«Burada işin bitince doğru evime gel. Bu gece eve gitmezsın.»

«Hizmetçiler?»

«Kimse yok, yalnız ikimiz.»

«Peki Arthur» Kalbi deli gibi atıyordu. Arthur'un yüzünü avuçlarının içine alıp öptü. «Bu gece binlerce yıla bedel olacak.» Kendini Arthur'un kollarından kurtardı, elini tuttu. «Kimse aramadan aşağı melim... yok, bekle, önce ben ineyim, sonra sen... saatler geçmek bilmeyecek şimdi. Beni seviyorsun,, değil mi? Pişman ölmüyaeksm, hiç pişman olmıyacaksm.»

Doğu Salonda ön sıraların ortasında oturan Başkan Dilraan huzursuzdu. Koltuğun iki yanma kollarını koymuş, hareket etmeksizin Hollywood ve Manhattan eğlence truplarına gösterilerini hoşnutsuzluk içinde seyrediyordu.

Bir saat önce Başkan Amboko ile birlikte oturup, diğer konukların yerlerini almalarını beklerken keyfi yerindeydi. Önünde yükselen platformda beş kişilik orkestranın konseri boyunca da neşesi yerindeydi.

Libby.Owens sahneye çıkıp kendi piyanistinın eşliğinde, «Biues»lar söylemeye başlayınca Dilman'm huzuru da kaçmaya başlamıştı.

İsteksizce sahneye baktı. Zenci komediyen Herbie Teele hicivler anlatıp peş peşe şakalar sıralıyordu. Her alkıştan sonra çirkin, simsiyah yüzü aydınlanıyor, bembeyaz dişleri sırtıyordu. Niye sanki böyle bir gecede bula bula Herbie Telle'i bulmuşlardı? Aynı topluluk T.C.'ye, Yargıca, Lyndon Johnson'a, Kennedy'ye aynı programı mı sunarlardı? Duman buna ihtimal vermedi.

Yan gözlük Amboko'ya ve onun maiyetine baktı. Memnun gözüküyorlardı. Kahkahalar atıp duruyorlardı. Arka sıralardan yükselen, alkış ve kahkahalar da Parti Başkanı Alan Noyes'un program konusunda yerinde bir seçim yaptığını gösteriyordu. Dilman sonunda aşın duygululuğu yüzünden yine kendini suçlamak zorunda kaldı. Ama değişmesine, başka türlü hissetmesine imkân yoktu.

İsteksizce alkışladı. Ortalık sessizliğe kavuşunca tepedeki iki avize karardı, platformda daracık pullu tuvaleti ile Libby Owens görüldü. Kendisine eşlik edecek zenci piyanist de yerini aldı.

Libby Owens mikrofonu eline aldı, «Sizlere bestecileri bilinmeyen üç ürik okuyacağım» dedi.

Başladı, loş salonda çıt çıkmıyordu.

Bu melankolik lirik, Dilman'ı hemen hemen unutulmuş çocukluk yıllanna götürdü. Geçmiş'in öyle derinliklerine dalmıştı ki, birinin eğilerek sıraların önünden çabucak geçip önünde çömeldiğini farketmemişti.' Birden vale Beecher'in önünde diz çöktüğünü gördü.

«Sayın Başkan.» diye fısıldadı vale, «Adalet Bakanı Sayın Kemmler Mavi Salonda. Sizi hemen görmek istiyor. Çok aceleymiş.»

Dilman'm kalbi hop etti. Çok acele. Çok uzaklarda, zavallı bir beşikte sallanırken birdenbire uzun boylu adamların •eleştirileri üe yüz yüze gelmeye hiç hazırlıklı değildi.

Sırtı ürperdi, «Hemen geliyorum,» dedi. Vale usulca çekilip gitti. Dilman Libby Owens'in liriğinin bitmesini bekledi. Salonda alkış başladığı zaman Amboko'dan özür dileyip kalktı, ön sırada oturan konukların önünden geçip kapıya doğru yürüdü. Eaton ve Nat Abrahams'm merakla kendisine baktıklarını gördü, ikisine de bir şey söylemeden dışarı çıktı.

Hole çıkar çıkmaz iki ajan hemen iki yanını aldı.

«Niye Başkan Ambokoya göz kulak olmuyorsunuz?» diye sordu Dilman. «Beni merak etmeyin.»

Ajanlar yine de yanmasında koridor boyunca yürüyüp Mavi Salonun kapısına kadar Dilman'ı izlediler. Orada Otto Beggs nöbetteydi. Beecher kapıyı açtı, Dilman henüz bilmediği saldırıya kendisini hazırlamak için bir süre durdu, sonra odaya girdi, arkasından kapısının kapandığını duydu.

İçerde kendisini iki kişi bekliyordu. FBI Başkanı Lombardi, dazlak kafalı hont ve şişman adam odanın ortasındaki kadife örtülü yuvarlak masanın yanında kısa ve aceleci adımlarla dolaşıyordu. Alın teri içindeydi. Onun gerisinde, paltosu hâlâ sırtında, ellerini arkada kavuşturmuş Adalet Bakanı Clay Kemmler'i görebiliyordu.

«Beyler,» diye geişini duyurdu. Lombardi durdu, saygılı bir biçimde geri çekildi. Kemmler pencereden döndü, az önce İTBI Başkanının durduğu yere geldi. Dilman da onun yanına gelmek için ilerlerken Adalet Bakanının buz gibi gözlerinde şimşekler çaktığını gördü. İnce dudakları öfkeden sınıksı kapanmış, bir çizgiye dönmüştü.

«Sayın Başkan» dedi Kemmler, «beklediğim oldu. Bob Lombardi görevlilerden haberi alır almaz bana geldi. Ben de hemen buraya geldim. Sizi böyle rahatsız etmek istemezdim ama haberin önemli olduğunu kabul edeceğinizden eminim.»

Dilman sallanmamak için önündeki masaya dayandı, bekledi.

«Ayrıntıları henüz elimizde değil ama asıl haber şu,» dedi Kemmler. «Hattiesburg'daki kaçırma olayını Jeff Hurley başkanlığında bir grup Turnerite yapmış, Yargıç Gage'i insafsızca öldürmüşler. FBI Hurley'i ele geçirmiş/Diğerleri kaçırmışlar. Ama Hurley elimizde. Şimdi artık kuşkunuz kalmamıştır herhalde!»

Dilman, duyduklarını sindirmeye çalıştı. Baş dönüyor-

du. Bu sabah Kemmler'e inanmadığı için kendine lanet okuyordu. Sonunda karar vermekten âciz bir aptal, ya da daha kötüsü ırkdaşlarını koruyan bir zenci durumuna düşmüştü. «Hurley yakalandı mı?» diye gelişi güzel konuştu. «Gerçekten öldürmüşler mi Gage'i? Başka ne biliyorsunuz?»

Kemmler FBI Başkanına başını çevirip, «Bob —» dedi. Robert Lombardi tekrar masanın yanına geldi. .-Alındaki ıslaklık, çıplak tepesini de kaplamıştı. Burnundan konuşur gibi Kemmler'in sözlerim doğruladı. «Sayın Başkan, yarım saat önce olanlar bunlar ve hepsi kesin. Adamlarım onları Mississippi'den, Louisiana ve Teksas'ın güney doğusuna kadar izlediler. Çok hızlı yol alıyorlardı ama amatör oldukları ve —özür dilerim Sayın Başkan— zenci pldukları için izlemek pek zor olmadı. Beaumont'a varmadan önce bir çiftliğe sığındılar, adamlarım etrafı sardı. Jeff Hurley'i yakaladı, yargıç Everett Gage'in ölüsünü buldu. Kaç kişi oldukları henüz bilinmeyenleri kalan eşkiyalar kaçtılar. Hurley söylemiyor ama iki kişi daha olması gerek.»

«Yargıç Gage'i Hurley'in öldürdüğünü biliyor musunuz?» diye sordu Dilman.

«İtiraf etti Sayın Başkan. Hemen değil tabii. Anladığımız kadarı ile ortalığı toparlamak, bazı kâğıtları yakmak ve süahmı saklamak için biraz fazla zaman harcamış. Tabancayı bulduk. İçinde kurşun yoktu. İki kurşun da yargıcın üzerine saplanmıştı, biri göğsüne, biri karnına. Balistik dairesi mermilerin Hurley'in silahından çıktığını kanıtladı. Sonra biz Hurley'i biraz sıkıştırdık. Sonunda suçu kabul etti. Elimizde imzalı anlatımı var. Söylediğine bakılırsa baştan Gage'e bir kötülük yapmak niyetinde değillermiş, onlar Gage gibi katil değilmiş, falan gibi bir sürü propaganda, bizden saklanmaya ve Meksika'ya doğru yola devam etmeden önce gizlenebilecekleri bir yer bulmaya çalışırken Gage'i yalnız bırakmışlar. O da ellerini çözüp onların silahlarından birini almış, kaçacağı yerde, onlara ateş açmaya hazırlanmış, Hurley odaya girince ona ateş etmiş, Hurley'in dediğine bakılırsa kendini korumak için, o da Gage'e ateş edip iki kurşunda işini bitirmiş.»

Lombardi başını salladı, «Sayın Başkan bu tür konuşmalara inanmayın. Biz çok dinleriz böyle yalanmaları. Düpedüz bir katliam. Neyse Clay'in dediği gibi önemli olan Hur-

ley değil, yakalandı, suçunu itiraf etti, onun işi tamam. Asıl önemlisi, bunun Turneriteler tarafından planlanan bir suç olduğunu ispat ettik. Onların zaten kızıl olduklarını bildiğimize göre, şimdi bu bize tam istediğimiz ipucunu veriyor.»

Dilman'ın içinden bir şey koptu. «Neyi ümit ediyordunuz?» diye sordu.

Kemmler kolunu uzatıp Lombardiyi geri itti. «Bundan sonrasını ben anlatayım Bob.» dedi. «Benim Bakanlığımıza girer... Sayın Başkan bu sabah da-size anlatmaya çalıştım. Turneriteler'in ikinci adamı Valetti'nin Komünist Partisi üyesi olduğunu, bizi içerden ve dışardan zayıflatmak için ülkede isyan ve kargaşalık çıkarsınlar diye Turnerite gibi tedhiş örgütlerine para taşıdığını, aracılık yaptığını söyledim. Bu tür suçların ilkinin işlediklerini ve daha ileri gitmelerini önlemek için örgütü yasaklamamız gerektiğini hatırlattım. Benim acele karar verdiğimi düşündünüz. Ben kuşkusuz Turnerite'lerdir dedim, siz belki Turnerite'lerdir dediniz. Harekete geçmeden önce daha fazla delü istediniz. Şimdi elinizde delil var. Artık kuşkunuz olamaz. Şiddet eylemleri yasasını hemen uygulayacağım. Bu ülkede etkin yasalar bulunduğunu o Allahm belâsı adamlara göstermek için elimize düşen ilk kesin fırsat bu. Bu fırsatı kullanıp güvensizliğe bir son vereceğim.»

Kemmler bunları söylerken Dilman o yasaın getireceği sonuçları düşünmeye başlamıştı. Kendi ırkına korkunç bir darbe olacaktı. En kötüsü, alınacak tedbirler yakında kötüye kullanılacak ve medenî haklara da darbe inecekti. Yine de ortada bir yasa ve bu yasaya karşı işlenmiş bir suç vardı. Kemmler haklıydı — Adalet gözönünde tutulmalı ve ulusal güvenlik korunmalıydı. Yalnız bir hata, en ufak bir yanlışlık yapılmamalıydı. Lombardi aşırı bir anti-komünist olarak ün salmıştı. Kötü değildi tabii ama her fikir ve davranışı hemen kızd olarak nitelendiriyordu. Sonunda onun tutukladığı kişileri daha taraf sız olan başkaları serbest bırakmıştı hep. Şimdi de gerçek bir vatanperverlik mi gösteriyordu, yoksa bunu bilinçaltında halkın koruyucusu, yasaların bekçisi olduğunu ispat etmek, daha da yükseüp, şöhret olmak için bir fırsat olarak mı görüyordu?

Clay Kemmler'e gelince o da haristi ama Dilman onun yargısına bir kusur bulamıyordu. Kemmler avukatlık, Fede-

fal. yargıcılık yapmış ve T.C kabinesinde bulunmuş kusursuz üne sahip bir kişiydi. Yine de biraz sabırsız davranmıştı. Dilman bunu tedbirsizlik olarak nitelendiriyordu. Ayrıca anlaşılan politik gelişmeleri pek göz önünde tutmadan olayın yalnızca haklı ya da haksız olduğu üzerinde duruyordu. O, sözü dinlenecek bir adamdı ama ağzından çıkan kelimeleri tartmadan, etkisinde kalınmamalıydı.

İçinde bulunduğu çıkmazı düşünüp tarttı. Atlamak ya da itilmek istemiyordu. Ama düşmeye de niyeti yoktu.

«Sağlam bir davanız var» dedi sonunda. «Ben Hurley düşünmüyorum. Adam kaçırma suçunu işledi, bu kesin. Kas-ten mi yoksa kendini korumak için mi cinayet işledi? Bu da Federal mahkemelerin karar vereceği bir şey. Gördüğünüz gibi beni de düşündüren daha büyük sorun. Bu tedhiş hareketi bir örgütün işi mi yoksa özel kişilerin mi? Hâlâ daha kesin — »

«Lütfen Sayın Başkan, yeniden başlamayın» diye Kemmler sözünü kesti. Yüzü öfkeden allak bullak olmuştu. Kendini tutmaya çalıştı ama pek başaramadı «Sayın — Sayın Başkan böylesine apaçık korkunç bir suç için nasıl başka şeyler düşünebilirsiniz? Bizde Hurley'in Turnerite'lerin lideri olarak yaptığı konuşmaların dosyası var. Niyeti istediği kadar iyi olsun, isterse bir gecede halkınıza eşitlik kazandırmak için çalışsın,, bunlar onun işlediği suçu bağışlatmaya yetmez. Zencilerin istedikleri yapılmazsa şiddet hareketlerine geçeceklerini kaç kez açık açık söyledi, arkadan bir kaçırma ve adam öldürme olayı çıktı, kim yaptı? Hurley ve adamları. Kendi sözlerini yerine getirdi. Amerikan halkının karşısına çıkıp bundan kuşkunuz olduğunu mu söyleyeceksiniz?»

Duman Adalet Bakam nın haklı öfkesi karşısında kendini güçsüz hissetti. Kendi görüşünü anayasaya dayanarak güçlendirmeye çalıştı. «Ortada delil olduğu zaman hiç bir şeyden, kaşkulanmam. Evet bu suçu Turnerite'lerin işlediğine inanıyorum ve sorumluları cezalandırmaya kararüyım. Yalnız Saym Kemmler, şu anda güvenliğimiz için gerekli olmakla beraber aynı zamanda zararlı sonuçlar da verebilecek bir karar almadan önce yüzde yüz emin olmak isterim. Bu suçu Tunaerite örgütü planlayıp, Hurley örgüt adına mı uygula-

maya geçmiştir? Eğer öyleyse bu doğrudan doğruya yıkıcı eylemdir. Derhal cezalandırılması gerekir. Yoksa — ki benim yüzde bir kuşkuyla işte bu noktada — Hurley örgütün karşı koymasına rağmen kendi başına mı eyleme geçmiştir? Örgüte karşı harekete geçebümem için bu ikinci olasılığın doğru olmadığını bilmem gerek. Bunun hangisinin doğru olduğunu Hurley'den ya da yakaladığınız zaman suç ortaklarından, ya da sorguya çekeceğiniz diğer Turnerite üyelerinden, ya da elinize geçen Turnerite kayıtlarından öğrenmem gerek.» Ellerini havaya kaldırdı: «Benim görüşüm bu beyler.»

Kemmler gözlerini Dilman'ın yüzüne dikmişti: «Ya başka delil bulamazsak?» diye sordu.

«O zaman düşünüyoruz. Mr. Lombardi'nin bulduğu delilleri ve Hurley'in soruşturmasını inceler, bir karar veririm. Her halde kontrol yasasını uygulamanıza izin veririm. Ancak ben buna izin vermeden hiç bir acele davranışta bulunmamanızı ve hiç bir açıklama yapmamanızı tavsiye ederim.» Havayı yumuşatmaya çalıştı: «Dinleyin/ beyler. Hurley elinizde. Onunla işe başlayın. Bunu ilân edin. Örgütü kapatmaya gelince, bana bir iki gün, hiç değilse bir gece —»

«İyi geceler Sayın Başkan» dedi Kemmler. «Yürü Bob!»

«Ben sizi ararım,» dedi Lombardi Dilman'a. «İyi geceler efendim.»

Douglass Dilman arkalarından baktı üzümlere kendisini terkedişlerini seyretti. Onları yalnız düş kırıklığına uğratmamış, kararsızlığı ile çileden çıkarmıştı. Acaba onun adalet açısından endişe içinde olduğunu anlamışlar mıydı? Yoksa sadece kendi ırkından olan suçlulara karşı sempatisinin mi onu böyle kararsız yaptığını düşünmüşlerdi? Dilman onların cevabını biliyordu. Kendi cevabından pek emin değildi.

Gitmişlerdi, kapı hâlâ açıktı. Otto Beggs bir şey söylemek üzere kapıda-bekliyordu.

«Sayın Başkan,» dedi Beggs: «Sizi telefonda bekliyorlar, Miss Foster görüşmek istiyor. Buradan konuşur musunuz?»

«Evet. Lütfen.»

Beggs kapıyı kapattı. Dilman yorgun adımlarla telefona yürüdü.

Ahizeyi kaldırdı. Edna Foster'in de kendisi kadar huzursuz olduğu sesinden belliydi.

«Sayın Başkan,» diyordu: «Diğer telefonda Leroy Poole sizinle görüşmek için bekliyor. Bu gece bu altıncı telefonu. Sizinle şahsen görüşmekte ısrar ediyor. Çok telâşlı ve —»

«Hayır» dedi Dilman sıküarak: «Bu gece onunla görüşecek zamanım yok.»

«Sizi rahatsız ettiğim için üzgünüm» diye özür diledi Edna Foster. «Yalnız çok önemli olduğunu, Teksas'da Jefferson Hurley'in tutuklanması ile ilgili bir şey olduğunu söyledi — neden söz ettiğini anlamadım?»

Dilman tam telefonu kapatmaya hazırlanırken birden, «Bir dakika Miss Foster» dedi «Leroy, Hurley'in tutuklanması hakkında mı konuşacak dediniz?»

«Evet Sayın Başkan.»

Dilman'a bu haber birden başka bir haberi hatırlattı. İki olay birbirini tutmuyordu. Nasıl olup da çatışmışlardı? Mantığı, bunun cevabını öğrenirse, Kemmler ve Lombardi'ye karşı kararsızlığının nedeninin de ortaya çıkacağını söylüyordu.

«Fikrimi değiştirdim Miss Foster, bağlayın.» Bir iki saniye telefonda çıt çıkmadı, sonra Leroy Poole'un cırlak, telâşlı sesi duyuldu: «Sayın Başkan, siz misiniz — siz — Sayın Başkan.»

«Evet Leroy, benim, söyleyin.»

Soluk almaksızın kelimeleri sıralamaya başladı Poole. «Sayın Başkan — duydunuz mu? — FBI Jeef Hurleyi Teksas'da yakaladı — • yargıç Gage'i öldürmekle suçluyorlar. Sayın Başkan buna izin vermemelisiniz. Kendini korumak için ateş etti, ispat edebilir — kaçırma olayı da anlattıkları gibi değil — yargıçla anlaşmaya varmak, ona deiller göstermek istiyorlardı • — sonra Gage çığına dönüp eline geçirdiği süahla Hurley'i öldürmeye kalkınca Hurley de sizin, benim, herkesin yapacağı gibi hareket etti. Kendini korudu, hayatını korudu, hayatını korudu. Yemin ederim gerçek bu ve her şey sizin elinizde. Zavallı Hurley'i yakaladıklarını duymamışsınız —»

Dilman «Leroy!» diye emir verircesine sözünü kesti Poole'un: «Leroy, ben bunların hepsini duydum, hepsini biliyorum, ama SEN nereden biliyorsun?»

«Ben mi? Ben mi nereden biliyorum?» Leroy şaşırmişti: «Anlıyamadım, ne demek istiyorsunuz?»

«Ne demek istediğimi söyleyeyim. Birkaç dakika önce .FBI Başkanı ve Adalet Bakanı'ndan Hurley'in Teksas'da tutuklandığı haberini aldım. Beyaz Saray'da üçümüzden, bir kaç FBI ajanından ve Hurley'in kaçmayı başaran arkadaşlarından başka kimsenin bu olaydan haberi yok. Daha olayın üzerinden bir saat bile geçmedi. Ve biz yeni öğrendik. Peki sen nereden biliyorsun?»

Sanki telefonun öbür ucunda kimse yoktu.

«Leroy, orada mısın?» diye sordu Dilman. «Dinle beni. Telefon edip benden yardım istiyorsun. Eğer yardımımı istiyorsan senin de bana yardımcı olman gerek.»

Karşı taraftan yine ses çıkmadı. Ama Dilman Leroy'ün derin derin soluk alışı duyabiliyordu.

«Leroy, eğer FBI ile başının derde girmesini" istemiyorsan —çok ciddi konuşuyorum— benimle açık konuşman gerek. O ajanlarla konuşmaktansa benimle konuşmayı tercih etmelisin.» Durakladı, sonra azarlar gibi devam etti: «Zaten anladım sanırım. Kaç kez inkâr etmene rağmen Turnerite üyesisin değil mi? Anlaşılan gizü bir üye, doğru mu? Son zamanlarda sarf ettiğin birçok söz şimdi anlam kazanıyor. Jeff Hurley senin arkadaşın, biç değilse patronun değil mi? Şimdi biri seninle bağlantı kurdu, Hurley'değil tabii, başka biri, suç ortaklarından biri, sana telefon etti, olayı haber verdi, ne yapacaklarını bilmiyorlar, beni tanıdığını büdükleri için bana baş vurmam istediler. Doğru mu Leroy?»

Sonunda Leroy'ün ağlamaklı sesini duyabüdi: «Sa — Sayın Baş — Başkan, anamın üzerine, kutsal olan her şeyin üzerine yemin ederim ki şehirlerarası aradılar. Üyelerden biri, kim olduğunu, ismini falan bilmiyorum, sadece Hurley'in başına gelenleri anlattı, gerçeği anlattı, ona yardım etmemi, gerçeği meydana çıkarmamı istedi. Hepsi bu kadar, yemin ederim bu kadar.»

«Pekâlâ Leroy, inanıyorum. Ama benim öğrenmek istediğimi hâlâ söylemedin. Bu kaçırma olayı Turnerite örgütü tarafından mı düzenlendi?»

«Öyleyse ne çıkar? Tabii öyle, Hurley tipinde bir adamın kişisel kinle harekete geçeceğini ummazsınız herhalde. Bunu Turnerite adına yaptılar — aslında adam kaçırmak da değil.

Amaçları o âdi herifi, o yargıcı, karşılarına alıp yola getirebilecekleri bir yere götürmekti. Bu bir tedhiş hareketi değil Sayın Başkan. Yalnızca dürüst bir örgütün giriştiği protesto hareketi. Bu ülkede beyaz olmayan tüm erkek, kadın ve çocukların gördüğü farklı muameleyi protesto. Bunu asü, asıl siz anlayacaksınız Sayın Başkan. Eğer çevremizdeki o beyaz herifleri silkeleyip Jeff Hurley'i kurtarırsanız bir kahraman olarak tarihe —»

Dilman gerçeği anlamıştı. Neler olduğunu ve ne yapması gerektiğini düşündükçe kendini hiç de iyi hissetmiyordu. Gerçeği bir türlü kabul etmek istememiş ve sonuç buraya varmıştır. ,

«Leroy» dedi sıküarak : «Mesele Hurley değil. Bütün örgüt, Turnerite'ler, sen ve bütün üyeler, finans durumunuz,- programınız, mesele bunlar. Bilsen iyi olur, Adalet Bakanlığı örgütü kapatmak ve üyeleri tutuklamak için kanunî takibata geçiyor.»

Poole'un titrek sesinden şok geçirdiği anlaşılıyordu. «Buna — buna izin veremezsiniz.»

«Elimden bir şey gelmez.»

«Hayır, hayır lütfen dinleyin Senatör — Sayın Başkan. Eğer Hurley'i öldürürseniz, onun uğraşıp kurduğu bir gücü dağıtırsanız, hem beni, hem kendinizi öldürmüş olursunuz. Bir çırpıda bizleri iç savaştan önceki günlere atarsınız. Şimdiki egemenliğimizi bile ararız. Bizi dağıtırsanız geriye yine uyuşuk Grispus ve NAACP örgütleri kalacak. Beyaz adamların yediklerinden istedik mi ağzımıza Azınlık Rehabilitasyon Programı gibi bir parmak bal çalacaklar ki susalım. Yapmayın Sayın Başkan, sizi küçük görenlere boyun eğmeyin, bizi satmayın, çünkü böyle bir şey yapacak olursanız bizi öldürmekle de kalmayacaksınız, kendi ırkınızdan herkesi kendinize ve Partiye düşman edeceksiniz.»

Ufacık yazarın akıl öğretmesi ve saygısızlığı Dilman'a bir an suçunu ve korkusunu unutturdu. «Yeter Leroy. Daha fazla konuşacak zamanım yok. İşim var. Ne yapılması gerekirse onu yapacağım. İyi günler ye—•»

«Bir dakika Sayın Başkan» diye bağırdı Poole. «Hiç bir şey değiştiremez mi fikrinizi, emin misiniz?»

Dilman durakladı. Poole'un sözlerinden değil, söyleyiş tarzından ürkmüştü. Sesinde yalvarma, yakınma, heyecan kalmamıştı. Meydan okumaya benzer zaüm bir tona dönüşmüştü. Belki de bana öyle geldi diye düşündü.

Ahize hâlâ elindeydi, şimdi ağzına yaklaştırdı. «Hayır Lgroy, hiç bir şey fikrimi değiştiremez. Yasalara göre hemen, takibata geçmeleri için Adalet Bakanlığına emir vereceğim. Başka söyleyeceğim bir şey yok.»

«Benim var!» dedi Leroy Poole. «Son bir söz. Dinleyin. Turnerite'leri yıkıcı eylem suçundan itham ederseniz kendi oğlunuzu da itham etmiş oluyorsunuz. Duydunuz mu? Kendi öz oğlunuzu itham ediyorsunuz. Belki şaşıracaksınız ama Julian bizden biri. Crispus örgütünde kayıtlı. Gizli üyelerimizden biri. Görevi de o örgütün, beyazların zulüm yaptığı bölgelere ait istatistik kayıtlarına dayanarak bize hareket noktalarımızı göstermek, örneğin Hattiesburg'un başlama noktası olması ile ilgili bilgiyi bize Julian verdi. Eğer bizi tutuklarsanız—»

Dilman elindeki ahizeyi parmaklarındaki kan çekilene kadar sıktı. Boğazına kadar yükselen safra korkudan değil tiksintiden geliyordu. «Senin Hurley'den kalır j^mm yok — her şeyi yaparsın — oğlumu bu işe sürükleyen pis, âdi bir yar Sancısın!»

«Öyle mi — Pekâlâ Büyük Adam, kendisine sorun — o zaman bakalım ne yapacaksınız!»

Telefonu Düman'm, yüzüne kapadı.

Douglas Duman, ahize elinde, hareketsiz kalakaldı. Kemmler ve Lombardi haklıydılar.¹ Pöole bunu doğrulamıştı. Bir konuda daha hakları vardı. Amerika'da ister siyah ister beyaz, Turnerite'lere yer yoktu. Vahşiydiler, kötüydüler, yapmıyaeakları hiç bir adilik, aşağılık yoktu. Adam 'kaçırma — 31dürme, şimdi de — şantaj. Topunun canı cehenneme, diye söylendi.

Telefona bir iki kez basıp santraldan Miss Foster'i bağlamasını istedi. «Miss Foster, büroma iniyorum. Adalet Bakanımı arayın. Henüz eve gitmemişse mesaj bırakın. Derhal Beyaz Saray'a dönmesini söyleyin. Başkan kararını verdi, sizi hemen görmek istiyor deyin.»

«Peki Sayın Başkan. Hepsi bu kadar mı?»

«Hepsi mi?» Düşündü, daha ne olsundu. Bir şey hatırladı. «Ha, Miss Foster, eve gitmeden önce, Trafford Üniversitesine yazdığımız o mektubu, gelececeğim için özür diletiğim mektubu — yırtın atın. Fikrimi değiştirdim. Rektöre daveti kabul ettiğimi, onurlu payeyi kabul edeceğimi ve memnuniyetle konuşma yapacağımı yazın. Yalnız öğrenci ve öğretim üyelerine değil, kamu oyuna hitap ederek ulusal önem taşıyan bir karardan söz edeceğimi kendisine bildirin. Anladınız mı Miss Foster?»

«Evet Sayın Başkan.»

«Sonra oğluma, Juüan'a — kısa bir not yazın. Kuruluş gününde orada olacağımı, onun da orada olmasını istediğimi, çünkü törenden sonra ikimizi birden ilğündiren bir konu üzerinde onunla özel olarak görüşmek istediğimi yazın. Anladınız değil mi Miss Foster? Her iki mektubu da masamın üzerine bırakın, sonra evinize gidin. Şimdi önce Kemmler'i arayın.» -

Telefonu kapattı, kapıya doğru yürüdü, kapıyı açıp koridora çıktı. Hiç peşini bırakmayan Otto Beggs hâlâ nöbetliydi.

«Program sona erdi mi?» diye sordu.

«On beş dakika oluyor Sayın Başkan. Konuklar gittiler. Yalnız bir bey kaldı—»

Dilman, Nat Abrahams'ı o zaman gördü. Holdeki kırmızı kanepeye oturmuş piposunu içiyordu. Ayağa kalktı, el sallayıp Dilman'a doğru yürüdü.

Yaklaşırken, «Biraz kalmayı uygun buldum» dedi. «Salondan çıkarken öyle endişeliydin ki, belki bir arkadaşına gerek duyarsın diye düşündüm. Yapabüeeeğim bir şey var mı Doug?»

«Çok nazıksın Nat, sağol. Ama bu gece benden başka kimse benim için bir şey yapamaz.» Gülümsemeye çalıştı. «İhan Nat, Adalet Bakanı yerine seninle görüşmeyi tercih ederdim ama aşağı inip onu görmem gerekiyor.»

Nat Abrahams anlayışla başını salladı. «Öyleyse başka bir sefer.» dedi, gözleri hâlâ Dilman'm üzerindeydi. «Dough, burnumu sokmak istemem ama, her şey yolunda mı?»

«Nat, her şey karmakarışık ve daha kötüye gideceğinden korkuyorum. Belki yakında sana hepsini anlatmak fırsatını bulurum. Hani az önce içerde kızın söylediği şarkıda ne diyordu — mezarıma girip kolumu bacağıma uzatsam — istet benim de bu gece istediğim bu.» •

«Henüz değil.»

«Doğru, henüz değil İyi geceler Nat..... Nat, çocuklarım Başkan olmak için yetiştirme. Daha iyi şeylere lâayık onlar. Bunu unutma.»

BEŞİNCİ BÖLÜM

«Il'de yayınlanmak üzere
Beyaz Saray Basın Bürosu'ndan»

Başkan'm New - York, Traf f ord Üniversitesi'nin kuruluş yıldönümü şerefine verilen törende felsefe dalında kendisine sunulan payeyi kabul ettikten sonra yaptığı konuşma.

Bu konuşmanın kopyeleri Trafford Üniversitesinde basma dağıtılacaktır.

«Sayın Rektör MyKaye, kıymetli vatandaşlarım:

Şerefli eğitim müessesenizin doksan ikinci kuruluş yıldönümüne katıldığım için çok mutluyum. Bana sunulan akademik payeden gurur duyuyorum. Buna sebep sadece bir zenci üniversitesinden bir zenciye ödül verilmiş olması değildir; Program ve eğitimi, dar görüşlü ırkçı düşüncelerin üzerine çıkmış bir müessesenin, ulusun bir Afro— Amerikan vatandaşı gibi değil, bir Amerikan vatandaşı gibi görev yapan üyesine verilen bir paye olmasıdır.

Bugün sizlere, bir bütün olan ulusumuza yalnız ve yalnız Amerikalılar olarak bağlılığımızdan söz edeceğim. Ülkedeki ırksal huzursuzluğun farkındasınız. Ayrıca böyle kritik bir dönemde siyah - beyaz aşırı sağcı ve solculardan oluşan ve huzursuzlukları tahrik eden örgütlerin faaliyet raporlarını Adalet Bakanlığı ile incelemekte olduğumuzun da»

•

Serin, güneşü bir sonbahar sabahıydı. Başkan Dilman püsküllü kolej kep'i ve siyah uzun cüppesi içinde bayraklarla donatılmış açık hava kürsüsünde oturuyor, Rektör McKaye'in açış konuşmasına pek kulak vermeden güneşte ısınmaya çalışıyordu.

Sol tarafına düşen sıralarda çoğunluğu beyaz olan Washington basın muhabirleri az önce Tim Flannery'nin dağıttığı

.konuşmanın kopyelerini okuyup oraya buraya işaret koymakla meşguldüler. Onların dışında etraftaki bütün çehreler siyahtı. Öğretim kadrosu ve mezunların, ilgili ve konuksever oldukları yüzlerinden okunuyordu, çünkü en ön sırada ve yakındaydılar. Onların gerisinde ayakta duran kalabalık öğrenci topluluğu (Julian da aralarında olmalıydı, çünkü kürsüde •oturmaya kabul etmemişti) kendisine ne dostluk ne de düşmanlık göstereceği yolunda en ufak bir ipucu vermiyordu. Ama işte oradaydılar, düzeni ve sessiz oluşları Dilman için iyiye işaret sayılıyordu.

Duman kalabalıklar üzerine pek tahmin yürütemezdi ama şimdi burada üç binden fazla insan, okulun dikdörtgen biçimindeki çimli bahçesini tıklım tıklım doldurmuştu.-Kalabalığın gerisinde yükselen okulun eski taş binaları görünüme daha da yücelik katıyordu. Trafford Üniversitesi mükemmel bir okul diye düşündü. Julian'm buraya neden alışamadığını bir türlü anlayamıyacaktı.

Güneşi daha iyi alabilmek için koltuğunda biraz yana döndü. Yorgun ve sinirlerinin gergin olmayışına bir kez daha hayret etti. Yorgun olması için çok-sebep vardı. Son günler yorucu ve yıpratıcı geçmişti. Senatonun onayladığı Afrika Birliği Paktına imza atmıştı. O küçük düşürücü yeni Başkanlık Sırası yasasının yürürlüğe girmesine izin vermişti. Onaylamamıştı ama on gün ve bir Pazar masasının çekmesinde bırakıp otomatikman kanunlaşmasına izin vermişti. Bu yasa üe ilgili görüşlerini tek bir kez Flannery kanalı ile açıklamıştı: Ne onaylamaya ne de veto etmeye gönlü razı olmamıştı. Anayasaya uygunluğundan kuşkulandığı için Yüksek Mahkemece incelenineeye kadar Meclis ve Senatonun çıkardığı bir yasa olarak kalmasını tercih etmişti.

Son günlerde endişe duyması, huzursuz olması için kuşkusuz pek çok sebep vardı. Beyaz Saray Basın Salonu ve kendi Oval Ofisi, Hurley'in duruşması, Turnerite Örgütünün kapatılmasının iyi ve kötü sonuçları, Raleigh, Fort Lauderdale, Wichita, Oklahoma. Cincinnati, Houston, San Diego, Oakland'-da çıkan ırk kavgaları ile ilgili raporlar ve haberlerle dolup taşmıştı. Buraya Trafford'a gelmeyi hiç arzulamamıştı, çün-

kü bu vesile ile açıklayacağı haber kadar, oğlu ile yüz yüze* gelmekten de hoşlanmıyordu.

Ama işte buradaydı, hiç de kötü değüdi. Kendini rahat, hissediyordu. Kendinden olan insanların arasında evinde gibiydi. Konuşması da herhalde iyi karşılanacaktı. Julian'a gelince, onu karşıama komitesinde bir an görmüştü. Leroy Poole'un iddia ettiği sert rolle bağdaştırılamıyacak kadar ufak tefek ve çelimsizdi. Ama Dilman birden düşündü: doğru olup olmadığı kolayca meydana çıkabilecek bir yalan söylemeye cesaret edebilir miydi Poole ?

O sırada kulağma, «— sözü Amerika Birleşik Devletleri Başkanına bırakıyorum—» sözleri çaldı. ,

Rektör McKaye dönmüş kendisine bakıyordu. Ön sıralardan bir iki alkış sesi de duyunca sırası geldiğini anladı.

Ayağa kalktı, şeref payesini kabul etti, Rektörle el sıkıştı. Sonra ödülünü kenara bırakıp, kürsüye çıktı, üç sayfa konuşmasını cübbesinin altından çıkardı, kürsünün üzerine mikrofonların altına koydu. Önünde hiç gülümsemeden uzanan siyah çehrelere gülümsedi. «Sayın Rektör McKaye, kıymetli vatandaşlarım—» diye konuşmasına başladı. Kendi sesini değil, onun binalarla çevrili bu açık hava arasından gelen garip yankısını duyuyordu.

Konuşmanın ilk bölümü iyi gitti diye düşündü. Talley, Flannery, Kemmler hep birlikte hazırlamışlardı. Ama üçüncü cümleyi Nat Abrahams'la tartışıp Dilman kendisi koydurmuştu. Bu, duyduğu gururun bir zenci üniversitesinden bir zenciye değil, ırkçılığı geride bırakan liberal bir "eğitim müessesesinden kendisine, bir Amerikan vatandaşı olarak verilen değerden ileri geldiğini bildirmesiydi.

Şimdi biraz daha güçlkle, ama sesini bozmamaya çalışarak konuşmasının tehlikeli bölümüne girdi. Neler söyleyeceği bütün hafta tartışılmış, basında uzun uzun tahminler yürütülmüştü. Bugün söyleyecekleri artık resmî bir bildiri olacaktı. T.C.'nm danışmanları haberin Trafford Üniversitesindeki konuşması sırasında verilmesini uygun bulmuşlardı. Çünkü okumuş, makul, çoğunluğu zenci olduğu için kendisi ile gurur duyan bir kitle önünde konuşacaktı.

Gözleri, ağzından çıkacak kelimeler üzerine kaydıkça sesi çatallaşmaya, başlıyordu. İstirap verecek haberleri toplum

önünde açıklamaya alışıktı değildi. Ama işte önünde duruyordu. Daha önce basma dağıtılan metni şimdi okuması gerekiyordu. Sesini kontrol edip, dikkatle okumaya başladı.

«Ayrıca ülkede bütünlüğümüzü ve dışarda gücümüzü korumamız gereken böyle kritik bir dönemde, siyah, beyaz aşırı sağcı ve solculardan oluşan ve huzursuzlukları tahrik eden örgütlerin faaliyet raporlarını Adalet Bakanlığı ile birlikte incelemekte olduğumuzun da farkındasınız.»

Soluğunu tuttu, sonra temkinli tutumunu bırakıp kendisinden önceki Başkanların çekindikleri konuya girdi.

«Yaşama düzenimize yönelen olağanüstü saldırıların, yasaların gerektirdiği olağanüstü tedbirlerle derhal ve kesin olarak önlenmesi gerektiğine karar verdik. Hükümete karşı girişilen şiddet hareketleri, şiddetle cezalandırılmalıdır. Ama ne olursa olsun, son günlerde Hattiesburg, Mississippi'de esef verici bir suç işlenmiştir. Bir eyalet yargıcı kaçırılıp, canlı fidye karşılığı rehin olarak tutulmuştu. Kaçırma olayının önderi Federal Büro tarafından yakalanmış, soruşturmasına başlanmıştır. Hiç bir önyargıda bulunmaksızın, hakkında gereken karar alınacaktır. Ancak hükümetimiz, bu suçun dayandığı faktörler üzerinde durmaktadır.»

Artık önündeki kâğıtlardan başını kaldırmıyordu. Bakışları dikkatle hazırlanmış metnin üzerindeydi. Gerekli kelimelerin üzerine bastırarak okumaya devam etti.

«Kesin delülin ortaya koyduğuna göre, bu suç birtakım sorumsuz kişiler tarafından işlenmemiş, bir örgüt tarafından planlanmıştır. Kaçırma olayı, komünist partiden mâf yardım alan Turnerite örgütünün ulusumuzu yıkmak, alt list etmek ve yönetimi kendi ellerine geçirmek için giriştikleri ilk tedhiş hareketidir. Demokratik bir ülkede bu tür eylemlere izin verilemez. İşte bu nedenle, bu eylemleri durdurmak ve yayılmasını önlemek amacı Ue şiddet eylemleri kontrol yasasını Turnerite Örgütüne karşı kullanacağımı bu vesile ile vatandaşlarıma duyurmak istiyorum. Bu sabah saat 11'den itibaren Turnerite örgütü yasaklanmış ve kapatılmıştır. Üyelerinin girişecekleri her türlü eylem suç kabul edilip—»

Dilman'ı susturan ince bir çatlama sesiydi. Sanki bir yumurta kırılmıştı. Başını kaldırdı. Evet çiğ bir yumurta mik-

rofona çarpıp kınılmış, sarısı Dilman'ın önündeki kâğıdın üzerine akıyordu.

Şaşkın şaşkın çevresine bakındı. Gördüğü manzaraya inanamadı. O sakın, uysal dinleyici kitlesi, birden canlanmış, kocaman bir mikroskopun altında hareket eden, bölünüp kopan siyah bir Amip'i andırıyordu. Arkadaki kalabalık öne doğru kayıyor, öğretim kadrosunu ve şeref konuklarını ileri itiyordu.

Canlanan üç bin kişilik siyah kalabalığın arasından birden *kırmızı mavi ve beyaz pankartlar, bayraklar yükseldi*. Duman yan gözle bakınca insafsız kelimeler, bir daha, bir daha çarptı gözüne: EVİNE GİT TOM AMCA! KEŞKE BAŞKAN OLACAĞINA BEYAZ OLSAYDIN. . . . DİLMAN, YÜZÜNDEKİ BOYAYI SİL! GERÇEK ÇEHRENİ GÖSTER!.. İKİ HAIN — DİLMAN VE ZEKE MİLLER!

Pankartların altında, arkasında, etrafında, kendisine saldıran binlerce öfkeli kara yumruk gibi koro halinde yükselen bir uğultu çınladı kulaklarında, «Hain Dilman in aşağı!»

Havada uçuşan yumurtalar, çürük elmalar, tavuk kemikleri, kavun ve salatalık kabukları sağına soluna indikçe Dilman'ın gözleri faltaşı gibi açıldı. Korkudan, şaşkınlıktan ağzı açık kaldı.

Koro halinde çıkan ses yüzlerce soloya dönüştü. Her kafadan ayrı protesto çalınmaya başladı kulaklarında. «Defol, orospu çocuğu! Bizi köleliğe götürüyorsun İn, in, in!»

Kendini korumak için kolunu kaldırıp yüzünü sakladı. Polis düdüklarını duyuyor, onu kendi halkına karşı korumak için görevlerin bir çember meydana getirdiklerini görüyordu. Üzerinde durduğu ahşap platform şimdi onu korumak için çevresini saran rektör, profesörler ve gizli ajanlarla dolmuştu.

Biri omuzuna yapışmış, çekiştiriyordu. Başını çevirip bakınca gizli ajan Otto Beggs olduğunu gördü. Tam konuşacağı sırada çenesine bir yumurta indi. Eli üe çenesini sildi. Cam acıamıştı, gururuna inmişti darbe ve bunu korku ve şok duygusu izlemişti;

«Gelin, çabuk, çabuk buradan çıkalım. Sizi emin bir yere götürmeliyim!» diye bağıırıyordu Beggs.

Beyaz kurtarıcıları şimdi iyice etrafını almışlardı. Ayakları yerden kesilircesine onu platformdan aşağı indirip sıkı:

polis kordonu arasından yönetim binasına götürdüler.

İçeri girmeden önce, soluk soluğa bir kez daha dönüp arkasına baktı. Çügma dönmüş topluluğa seslenmek, niye böyle bir karar aldığını açıklamak, kendilerini korumak amacı ile bu bildiriye yayınladığını açıklamak istiyordu. Ama hiç bir yararı olacak gibi değildi. Görebildiği kadarı ile çileden çamış kalabalık ellerindeki yazıları sağa sola sallayıp piç küfürler savururken polis ve yardıma gelen eyalet askerleri coplarını sallayarak, düdüklerini • öttürerek ortalığı yatıştırmaya çalışıyorlardı.

Birden kendini Rektör McKaye'in yüksek tavanlı odasında bir kanepede buldu. Buraya nasıl geldiğini hiç hatırlamıyordu. Dışardaki curcunadan sonra buranın sessiz havasına, geçiş, başını döndürdü. Tamdık kişiler odaya girip çıkıyordu,. Beggs, Dilman'm çenesindeki yumurtayı temizliyor. Rektör durmadan özür diüyor, Amiral Oates stetoskop'u ve teskin edici ilâçları ile etrafında dolaşıyordu. Beyaz Saray doktora Oates içerde bulunması gereken kişilerden başka herkesi dışarı çıkarıp, kendisi de çekilince Dilman Tim Flanneryyi kbul etti.

«Üzgünüm, çok üzgünüm Sayın Başkan» dedi basın sekreteri. «Hiç beklenmeyen bir şey bu. Gazeteciler bile dışa atıldı.»

«Onlar ne diyor?» diye merakla sordu Dilman.

«Çoğunlukla bunu Turnerite'lerin planladıkları kanımsın-dalar» dedi Flannery.

Dilman düşündü, «Hayır, benee değil» dedi. «Tek bir örgüt bu kadar güçlü olamaz. Bana kalırsa zencilerin duygularında hepimiz yanıldık.»

«Şimdi anlıyorum. Biz Crispus, NAACP ve Urban League gibi örgütlerin çoğunluğu temsil ettiğini sandık. Onlar hakların yavaş yavaş kazanılmasını savunuyorlar, azınlık tasarısını uygun buluyorlar, Turnerite'ler gibi tedhiş taraflısı olanlara karşı çıkıyorlardı. Zencilerin çoğunluğunun bil görüşte olduklarını sandık, yanılmışız Tim. Galiba dışardaki çocuklar haklı. Turnerite olmayabilir ama onlara karşı sempatileri var, hareket istiyorlar. İstekleri yavaş yavaş elde etme çağı geçti. Farklılık sistemine boyun eğen babalarına karşı isyan ediyorlar. Gençlerin gözleri -açıldı'. Babaları başaramadılar. H B Î -

ley ve arkadaşları onlara yeni bir umut verdi. İlk zenci Başkanın da olayları kendi açılarından görmesini beklediler. Ben-se bunu reddettim. Ben de, babalan ve onlân engelleyen beyazlar gibi davrandım. Kanunî bir gereçle hızlarını kesip amaçlarına ulaşmalarını güçleştirdim. Bunu yapacağımdan emin değillerdi ama kuşkuandıkları için hazırlıklı geldiler, işin gerçeği işte bu bence.»

«Basma böyle bir açıklama yapmak ister misiniz?» diye sordu Plannery, «Bir bildiri için ortalığı yıkıyorlar.»

«Şimdi mi? Bırak Allahını seversen. Şimdi açıklama yapacak zaman değil. Belki daha sonra bir şeyler yayınlanz.»

«Pekâlâ, muhabirleri sizin yanımıza yaklaştırmam,» dedi Flannery. «Onlara sizin sağlıklı ve güven içinde olduğunuzu, yann ya da öbür gün bir bildiri yayımlayacağınızı söylerim. Bazı öğrencileri, göstericüeri yakalayıp röportaj yapmak, bu davranışların nedenini araştırmak onları yeterince meşgul edecektir.»

«Red Blaser'e iyi şanslar,» dedi Dilman yüzünü buruşturarak.

Flannery kalktı. «Sayın Başkan, beni yine de bu gösterilerin tüm zencülerin duygularını yansıttığı kanısında değilim. Azınlık tasansı kanunlaştığında çoğunun sizi destekleyeceğine düşünüyorum.»

«Yanıldığını anlayacaksın» dedi Dilman, «Tasarıya beyaz adamların tasarısı gözü ile bakacaklar. Bugünkü haberin üzerine af dilemek için bir rüşvet kabul edecekler onu.»

«Belki» dedi Flannery.

«Ben de — Belki — olmasını dilerim.» dedi Dilman. «Buradan ne zaman çıkıyoruz?»

«Rektörün vereceği öğle yemeği—»

«iptal edin» dedi Dilman. «McKaye anlayışla karşılayacaktır.»

«Başüstüne.» dedi Flannery. «Oğlunuzla kısa bir süre görüşmek istiyordunuz.»

«Evet. O emniyette mi? Gidip öğrenir misin? Ben biraz toparlanayım, sonra onu buraya gönder.»

— «Pekâlâ.»

«Tim, biraz içki istiyorum, sert olmasın. Bir likör-veya biraz şarap—»

Beggs kapıyı açıp basın sekreteri yeniden odaya girene kadar Dilman on dakika yalnız kalmıştı. Flannery kristal bir sürahi ile bir bardak getirip masanın üzerine bıraktı.

«Rektör bunu verdi» dedi. «Sherry. Olur mu?»

«Mükemmel.»

«Kalabalık yavaş yavaş dağılıyor,» dedi Flannery.

«Ciddi yaralanma falan var mı?»

«Birkaç burun kanamış, bir bilek kırılmış, hepsi o kadar. Bu arada, Julian'ı birisi bulmuş. Arkadaşları ile beraber ya-
'akhanesinde. Biraz sarsılmış tabii, ama bir şeyi yok.»

«On — on beş dakika sonra onu görebirim.»

Tekrar yalnız kalınca Dilman bir puro çıkarıp hazırladı, ama akli başka yerlerde olduğu için yakamadı, tepsinin üzerine bıraktı. Titreyen elini sürahiye uzattı. Sonra Flannery'nin kadehi doldurmuş olduğunu farketti. Kadehi sağ eline alıp, sol eli ile titremesine engel olarak içkisini yudumladı.

Bugün yaptıklarım düşünmeye çalıştı. Zaten yüreği yarı-
nık halkına beyaz adamların yasasını zorlamıştı. Zenci des-
teğini kaybetmişti. Karşılığında beyazların desteğini ve ço-
ğumluğun güvenini kazanmış mıydı? Pek emin değildi. Kuş-
I kuşuz beyaz seçmenler onun T.C.'nin danışmanlarının çizdiği
yolda yürüdüğünü düşünüyorlardı. Çok şey kaybetmiş, pek az
şey kazanmıştı.

Bu hesaplar değildi onu asıl endişelendiren. Eğer yaptığının yüzde yüz doğru olduğundan emin olabilseydi onu dün-
yada hiç bir şey huzursuz edemezdi. Onu başından beri huzursuz eden şey, Turnerite'lerin kapatılmasına ancak komünistler tarafından malî yardım görmeleri sebej) olabilirdi. Bu ithamın gerçek olup olmadığından hâlâ kuşkusu vardı. Allahm belâsı Leroy Poole'un telefonundan sonra Adalet Bakanını Kemmler'in davasını kabullenmişti. Leroy'dan kaçırma olayun Turnerite'lerin düzenlendiklerini öğrenip korkmuş, bu şiddet hareketinde oğlunun da rolü olduğu yolundaki yalanı duyunca, bu örgüt üyelerinin amaçlarına ulaşmak için masum insanları alet etmekten büe kaçmmıyacak kadar ileri gidebileceklerini anlamıştı. Mantiğı Tumeritelerin gerçekten hükümeti devirmek gibi yıkıcı bir amaç güttüMerioden kuşkuluydu. Tumeritelerin yıkmaya çalıştıkları eşitsizlikten başka bir şey değildi. Ama bunu Kemmler ve Bakanlığındaki

adamlar anlayamıyorlardı. Şimdi ise bunları düşünmek için zaman çok geçti. Eğer bu haksızlıkta, düzeltmek için başka çareler bulmalıydı.

İçkisini bitirdi. Sonra birden on beş dakika değü, yarım saat geçtiğini farketti, fırlayıp kapıyı açtı, Beggs hemen döndü.

«Oğlum — ? » O zaman Julian'ı gördü. Bekleme salonunda bir koltuğa büzülmüş oturuyordu. «Merhaba, Julian, içeri gel.»

Julian sadece mırıldanarak karşılık verip babasının önünden odaya girerken Dilman, Beggs'e, «Nasü gidiyor?» diye sordu.

«Kontrol altına aldık efendim.»

«Güzel. Tim Flannery'ye söyleyin, on beş dakika sonra otomobil burada olsun. Helikoptere de haber versin.»

Kapıyı dikkatle kapatıp oğluna döndü. Julian masanın yanında ayakta duruyor, spor ceketinin ceplerine soktuğu elleri üe pantolonuna vuruyordu. Gözlerini sürahiye dikmişti.

Dilman sürahiyi göstererek, «Biraz ister misin?» diye sordu.

«Hayır.»

«Pekâlâ, otur. Fazla zamanımız yok. Konuşalım.»

Julian önce kıpırdamadı. Sonra babası, kanepeye yerleşince o da bir sandalye çekip oturdu.

«Ne hakkında konuşacağız, anlamıyorum.»

«Bakalım, görürüz... dışardâki kalabalığın arasında miy-din?»

«Bir süre. Çocuklar pankartları çıkarıp bağrıışmaya başlayınca aralarından çıkmaya karar verdim. İki arkadaşım ile birlikte yatakhane gittim.»

«Böyle olacağını büiyor muydun?»

«Yapmanı istemedikleri, ummadıkları şeyi yaptığın takdirde böyle olacağını biliyordum. Hurley tutuklanalı beri herkes istim üstünde.»

«Öğrenciler seni sıkıştırdılar mı?»

Julian tırnaklarını inceleyerek, «Pek sayılmaz,» dedi. «Ne yapacağını bilmediğimi söyledim onlara. Eğer örgütü kapatırsan buna karşı olduğumu ve kendilerinden yana olduğumu söyledim.»

«Anlıyorum.»

«Beyaz adamların emirlerini dinleyemem,» dedi öfkeyle Julian. «Kendi kararımı kendim veririm.»

Dilman henüz yakmadığı puroyu aldı, «Belki ben de ne beyaz, ne siyah kimseyi dinlemiyorum. Belki benim daha.büyük sorumluluğum var. Belki ben Anayasayı dinliyorum.»

«Tabii — tabii.»

Yüksekten atmakla, gösteriş.yapmakla eline bir şey geçmiyeceğini biliyordu Dilman. Oğlu ile görüşüyordu. Bir kez daha babası ile fikir ayrılığına düşen ve ilişkilerini tehlikeye sokan oğlu ile. «Benim yasalara olan bağlılığımı bilirsin Julian. Bunu arkadaşlarına anlatırsan belki yararı olur.»

«Kime yararı olur?» diye sordu Julian. «Benimle konuşacak birini bulsam şanslı sayılırım.»

Dilman'm yüreği sızladı. Puroyu yemden bıraktı. «Buradan başka yere naklölünmek ister misin Julian?»

«Bir ay önce olsaydı evet. Şimdi hayır. Şimdi olmaz. Onlara, kimsenin emrinde olmadığımı göstereceğim.»

Dilman derin bir iç geçirdi. Sırası gelmişti. Uygun bir saman değüdi ama kafasını kurcalayan şeyi sorması, için belki de hiç uygun zaman bulamıyacaktı. «Kimsenin emrinde olmadığından emin misin Julian?»

Julian başını kaldırdı. Kuşku ile babasına baktı.

«Bu ne demek?»

— «Hiç başka bir yere bağlılığın var mı? Crispus örgütünün öğrenci kolunda görevli olduğunu biliyorum.»

«O uyuşuklar — şaka etmiyorsun ya? Onlara katıldığım zaman çocuktum.»

«Julian, büyüdükten sonra nerelere katıldın?»

Julian'ın alını kırıştı, ayakkabısının sivri bumu ile halıya vuruyordu. «Nereye mi katıldım? Baba, anlamıyorum.»

Dilman oğluna doğru eğildi. «Pekâlâ Julian, kartlarımızı açalım. Kaç gün önceydi, unuttum, Hurley'in yakalanmasından bir gece sonra — senin hayranlık duyduğun o genç adam — Leroy Poole, bana telefon edip Hurley'i savunmam ve Turneriteleri kapatmamam için yalvardı. Kapatmam gerekli dedim. Bana he söyledi biliyor musun?»

Kuşkulu oğlunu dikkatle süzdü. «Bana, Turneriteleri itham ederseniz kendi oğlunuzu da itham etmiş olursunuz çün-

kü Julian bizdendir, bizim için Crispus'dan bilgi çalar dedi.»

Julian'm yüzünü öfke kaplamıştı. «Leroy Poole? O mu söyledi bunları?»

«Bunları ve daha başka şeyleri. Evet Julian. Ben de ona âdi bir yalancı olduğunu söyledim. Pekâlâ, Julian'a sorun, dedi. işte geldim ve soruyorum Julian.»

«Neyi soruyorsun? O pis herifin konuşmalarını bayağı dinledin mi demek istiyorsun? O ha! Demek o söyledi bütün bunları.»

Dilman oğlunun böyle kelimeler kullandığını hiç duymamıştı. Yine de öfkelenmesi onu rahatlatmıştı. «Hemen hemen kelimesi kelimesine tekrarladım sana. İnanmadığımı söylüyorum. Buraya emin olmak için geldim.»

Julian ayağa kalkmış ellerini sinirli sinirü salhyarak: «Ö piç oğlu piç, o Allahın belâsı—» diye söyleniyordu.

«Julian, daha fazla ileri gitmezdim ama her ikimiz için çok önemli, Turnerite örgütünde hiç, bir gün, bir saat büe oî-eun gizli üye olarak çalıştın mı? Bana sadece evet ya da hayır de.»

«Hayır, hiç bir zaman. Yemin ederim. Şimdi memnun oldun mu?»

Dilman ayağa kalktı. «Memnun değilim ama kendimi daha iyi hissediyorum. Mantığımı kullandığın için mutluyum.»

«Onlara hiç bir zaman katılmadım,» dedi Julian. «Ama bu, onların senden daha haklı olduklarını düşünmediğim anlamına gelmez.»

«O beni ilgüendirmiyor Julian. Teşekkür ederim. Sağlıcakla kal. Yakında Washington'da görüşürüz.»

Kapıya doğru yürümek istedi, Julian yolunu kesti. «Baba, ister Başkan ol, ister başka bir şey ama senden çok Hurley'in fikirlerine güvenen bir sürü insan var.»

«Beni ügüendirmiyor.» Oğlunu geçip- kapıya yürüdü.

«Ügilensen iyi olur, çok iyi olur!» diye bağırdı oğlu ardından.

Dilman daha fazla sorguya çekilmek istemiyordu. Buraya oğluna bir soru sormaya gelmişti. Cevabım almıştı, memnundu. Aldığı cevap karanlık bir günde pırlanta gibi ışıldamıştı. Bu küçücük mutluluğun bu kadar çabuk sönüp gitmesine izin vermeyecekti.

«— olayın üstünde durmayan Başkan, serinkanlılıkla konuşmasını sürdürmüş ve kendisini dinleyenlere, ılımlı zencileri işbirhigine davet ettiğini —»

Leroy Poole'un motel odasının köşesinden bir ses, «Sus-turun şu hain spikeri!» diye bağırdı.

Poole hemen koltuğundan kalkıp yerdeki meyve torbasına dayalı transistör radyonun yanına sıçradı ve haber bülteninin sesini kısıtı.

Ufak radyoyu cebine koyup geniş odada oturan ya da dolaşan diğerlerine döndü. Bu odayı Poole, o Dilman piçine, oğlu ile ilgili kamışı attığı gecenin ertesi sabahı tutmuştu* Kaçırma olayının Turneritelerin işi olduğunu söyleyip, Julian'ın gizli üyeliğini de müzevirleyinee, daha fazla bilgi toplamak için Dilman FBI katillerini peşine takar diye korkmaya başlamıştı. Hiç vakit kaybetmeden bir araba kiralayıp Washington'un içindeki otelinden pılısım pırtısını toplamış, Georgetown'a üç mil uzaklıktaki bu ikinci sınıf, gösterişsiz otele kapağı atmıştı. .

O günden beri de belki kimsenin daha fazla bilgi almak için kendisini aramadığına karar vermişti. Oğlu Julian'ı ele vermek korkusu ile herhalde Başkan onun telefonundan kimseye söz etmemişti. Poole, sonunda, ilgili kişilere nerede olduğunu duyuracak kadar güven içinde hissetmişti kendini. Turnerite örgütünün son yöneticileri, Hurley için ve örgütü yaşatmak için neler yapmaları gerektiğine karar vermek üzere teker teker toplaşmışlardı.

Kendini saymazsa, yedi kişiydiler şimdi burada. Dört saattir bira içip, peynir, salam yiyerek toplantı halindeydiler. BUDiklerini anlatmış, tartışmış, tahminler yürütmüş, arasına görüşmeleri kesip haberleri (linîemişlerdi. Artık sıra bir sonuca varmaya gelmişti.

Hurley'in yardımcısı, zenci İtalyan karışımı ve içlerinde en etkili ve en bğüü olan (Lorey Poole hariç) Frank Valetti, toplantıya başkanlık etmişti. Üye kayıtlarını ve toplantılarda tutulan zabıtları yakmış, eldeki parayı hesaplayıp nasıl harcanacağı yolunda öneride bulunmuştu. Vlefti'nin, paranın Hurley'in savunmasına harcanmak üzere Manhattan'-

•da solcu bir beyaz avukata teslim edilmesi fikri, bire karşı yedi oyla kabul edilmişti.

, Aleyhte tek oyu, Hurley'in Gage'i kaçırmaya yardım eden. iki- kişiden biri olan ve kaçmayı başarıp motel odasına en arka gelen, Burleigh Thomas vermişti. Durmadan sigara içen.-sinirli^"iri yarı' bir kamyon şoförü olan Burleigh Thomas, Turneritelerin elinde kalan paranın çoğu üe yeraltı tedhiş tLareketlerinin desteklenmesini istemişti.

«Jeff Hurley artık kesilmiş, yiizülmüş kızartılmaya hazır bir domuz,» demişti Burleigh Thomas. «Niye parayı kubura, atalım?. Aramızda bu işi sürdürmek isteyenler, bunu beyazların başına bir kaç dert daha açmak için kullanalım.»

Valetti makul bir karşılık vermiş ve Dilman'm örgütü j-asak etmesi ile dağddıklarını, tehlikede olduklarını, böyle fotr zamanda eyleme geçmenin gereksiz olduğunu söylemişti. Daha sonra belki, ama şimdi değil. Leroy Poole, Hurley'in henüz ölmediğini, onu kurtarabilecek yollar bulunduğunu, bunun ye bu arada fikirlerinin propagandasını yapmanın onlara düşen bir görev olduğunu eklemişti.

Bunları yapmak için kalan paranın tamamı gerekliydi. Böylece Valetti'nin önerisi bire karşı yedi oyla kabul edilmişti.

Sonuca bağlama zamanı gelip çatmıştı. «Arkadaşlar,» dedi Valetti. «Bitirdik sanırım. Hepimiz ayrılmayı düşünüyoruz. Liderimiz yok. Kayıtlarımız yok. Paramız kalmadı. İşimiz bitti — hiç değilse şimdilik.»

«Sen ne yapacaksın Frank?» diye sordu Poole.

«Bir süre dışarı gideceğim.»

«Dışarı mı, dinleyin nakın!» diye alay etti Burleigh Thomas. «Dışarı ha? Yani kaçırırsun?»

Valetti ağır ağır başını salladı. «Benimle uğraşma Burleigh, aynı yolun yolcusuyuz. Evet dışarı gidiyorum, çünkü FBI'mn beni yakalamasını, ya da Hurley'e karşı külanması-tu istemiyorum. Ayrıca davamız için para toplamak istiyorum, büyük para. Sonra gelip yeni bir örgüt kurmak istiyorum.» ;

«Dışarda sana para veren kim?» diye kahkahayla güldü Burleigh Thomas. «Bizi başka yerde kim umursar? Umursayanda metelik yoktur, meteliği olan da umursamaz.»

«Sakin ol Burleigh.» Valetti bilgiç bilgiç gülümsedi. «Elbet bir bildiğim var. Size tavsiyem, gidin kibar çevrelerde eski dostlarınızla birleşin, onları kızıştırmaya çalışın. Elinizden geleni yapın. Burada ortam uygun olup, ben de para toplamışsam sizi, birbirinizi arıyacağım. Jeff'e gelince, avukatların ne gerekirse yapacaklarına inanmalıyız. Hiç bir şey yapamazlarsa o zaman Başkan'm merhametini dilemek için Poole'a güvenebiliriz.»

«Dilman'm beni görmek isteyeceğinden bile kuşkuluyum,» dedi Poole.

«Seni yeniden görmesi için yeterince koz var elinde!» diye göz kırptı Valetti. «Belki kayıtlardan bir ikisi yanmamıştır.»

Burleigh Thomas ayağa kalkmış, pantolonunu çekştirip yordu. «Bırak gidip yalvarmayı, o kahrolası Dîman'a tükürmem bile. Onu yalnız bir şey için görmeye giderim, o da uğursuz suratını dağıtmaya. Bütün başımıza gelen belâların sebebi o. Daha göreve geldiği gün anladım, Dilman bizim en büyük, en kötü düşmanımız olacak diye söyledim Jeff Hurley'e.. İlk başından Hurley'e de dediğim gibi beyazlar kadar, bu beyaz zenci ile de mücadeleye hazırlanmalıyız. Eh, haklı olduğumu görüyorsunuz değil mi? Herife bakın, Dîman'a bakın. Başa geçen HAIN bir zenci olursa, geriye doğru ilerleme kaydedersin. Bırak zenciyi, rastgele beyaz poütikacıdan bile beter muamele ediyor bize. T.C. geri gelse, hattâ Eaton basa geçse razıyım, hiç değilse oylarımızı düşünür de o yıkıcı eylem yasasını uygulamaya kalkmazlardı. Ama Dilman—» Thomas, Poole'a baktı. «Jeff Hurley için gidip o hain Dîman'a yalvarmaktansa onun elektrikli sandalyede Ölmeşini tercih ederim.»

«Dîman'a yalvarmayacağım ki,» diye atıldı Poole. «Frank'm dediği gibi dönemleri yola getirecek başka yöntemlerimiz var.»

«Elbette var, ama yalvararak değil,» diye homurdandı Thomas. Bir bir hepsinin yüzüne baktı. «Pekâlâ, siz içi geçmiş korkak herifler nasü isterseniz öyle yapın. Ama biz, bir kaçımız o kadar kolay teslim olmayız. Yok öyle şey. O tarla faresinin koyduğu uyuz bir kontrol yasasının bizi ezmesine izin vermeyeceğiz!»

«Kendi başına bir şey yapamazsın,» dedi Frank Valetti. Trençkotunu koluna alıp kapıya yürüdü. «Yola koyuluyorum. Hepinize iyi şanslar. Kazanacağız. Jeff'in ve hepimizin peşinde olduğumuz şey er geç, kısa zamanda gerçekleşecek. İyi geceler.»

Valetti gittikten, sonra diğerleri de Poole'un elini sıkıp birer ikişer ayrıldılar. Oda birden boşalıverdi. Geride yalnız Lorey Poole ve Burleigh Thomas kalmıştı.

Thomas kaim kazağım sırtına geçirirken Poole ayakta, onu bekliyordu. Thomas'm mahsus oyalandığım, bir şey söylemek için geri kaldığını anlamıştı.

Huzursuzdu. Aym amaca ve hedefe yönelmiş bir Örgütte Thomas ve kendisi gibi bu kadar zıt adamların bulunması. Pool'u her zaman şaşırtmıştı. Ona göre Thomas gibiler isyanı ve özgürlüğün inceliklerini anlayamayacak kadar ilkel ve cahil insanlardı. Zeke Miller, Bruce Hankins, Everett Gage gibi beyazların uygar eşitliğe lâyık görmedikleri işte bu Thomas gibilerdi. Onlara özgürlük vermeyi kabul edince kafesin; kapısını açmak gerekti. Sonra ne olacaktı? Bu cahil ve vahşi yaratıkları tahsilli, yetenekli ve yasalara uymasını bilen, üstün yaratıklar arasına salıvermek mümkün müydü?

Poole birden kendini topladı, beyazların düşüncelerini paylaştığı için kendinden nefret etti. Sabah jimnastiklerini düşündü. Burleigh Thomas'm da, ne kadar hazırlıksız da olsa, özgürlüğü kendisi kadar hak ettiğine karar verdi. Kamyon şoförüne acımaya başladı.

Burleigh Thomas'm kendisini süzmekte olduğunu farketti. Suçluluk duygusuna kapıldı. «Burleigh — sana iyi •—»

«Leroy sen ne yapacaksın şimdi?»

İlkel arkadaşının bu tür endişe duyabilmesi Poole'u şaşırttı. «Ne mi yapacağım? Bir kere, yiyecek param bitti. İlk iş onun çaresine bakacağım. Herhalde şu kitabı, Dilman'la ilgili olanı bitirip paramı alacağım. Sonra yazı makinamı gerçek, değerli yazılar için kullanmaya ve halkımızı kızıştırmaya çalışacağım.»

«Onu değil, bizim hareketimizle Ugüi olarak sordum.»

«Yapılacak ne kaldı ki? Jeff Hurley'in duruşmasını bekliyorum. Anası ve diğer akrabalarından haber aldım. Hepsi; bana güveniyorlar. FBI Jeff'i adam öldürme suçundan yâr-

güayaeak bence, daha ileri gitmezler, gürültü çıksın istemiyorlar. Eğer ileri giderlerse o zaman galiba Dilman'ı görmem gerekecek. Beni görmek zorunda. Okuduklarıma bakılırsa Jeff'i kurtarmak onun elinde.» Thomas'm tatmin olmadığını anlayıp, hatırladı. «Hareketimiz mi demiştin? Frank Valetti'nin dediği gibi, Adalet Bakanı ile Dilman bizi yere yıktılar. Ateş kesüene kadar ölü numarası yapacağım galiba.»

Burleigh Thomas başına yün bir bere geçirdi. «Ben değil.» dedi. «Ben ve daha yarım düzine kadarımız hileli zar atıyorlar diye o sersemlelere oyunu vermeyeceğiz. Hayır., Üzerlerine yürümeye devam edeceğiz. Tıpkı Hurley'in yapacağı gibi.»

«Sana iyi şanslar dilerim Burleigh, ama hâlâ hileli zar atıyorlar. Valetti akıllı çocuk. Niye onun sözünü dinleyip işi ağırdan alıp, o—»

«Valetti'nin canı cehenneme. Onun dönüp gidebileceği Moskof dostları var. Bundan bize ne. Bizi bekleyen, dövüşten başka bir şey yok.» Sustu, Poole'u süzdü. «Sen çok akıllı çocuksun Leroy. Konuştuklarını dinledim. Tabii senin yerini bilen yok henüz, değil mi?»

«Hiç kimse bilmiyor, bilmeyecek de.»

«Öğrenim dışında seninle birbirimize benziyoruz. Duman'ı iyi tanıdığına göre onun siyah olarak doğmuş en hain piç olduğunda herhalde aynı görüşü paylaşıyoruz.»

«Gerçekte yalan değü, ama suçu kötü olması değil, korkak olması—»

«İt gibi korkak, doğru. Ama bana göre daha da kötü, çünkü korkusundan beyaz heriflerin peşinde gezip, işaret ettiklerinde arka ayaklan üzerinde kalkıp havlıyor. Sanki bizi tanımaya korkuyor. Bizi tanımadığım ispat etmek için de İki misli kötü davranıyor. O işkembe suratlı Zeke Miller bile daha iyi—»

«Yo—o kadar ileri gitme Burleigh!»

«Haklı olduğumu göreceğiz,» diye ısrar etti Burleigh. «Dilman görevini tamamlamadan hepimiz pamuk tarlalanna döneceğiz. Sana söylüyorum, sen istediğini yap, ama biz buna izin vermeyeceğiz. Jeff'in başladığım biz bitireceğiz. O Duman siyahı beyazdan ayırmasını Öğrenene kadar rahat bı-

Takmayacağız.» Thomas sustu. «Bizimle kalmak istemediğinden emin misin?»

Poole göbeğine vurarak, «İşin dövüş tarafı bana göre değil,» dedi. «Benim işim kelimelerle. Kelime de yumruk yerine geçer.»

Thomas yumruklarını sıkı, «Bunların değil, bunların yerine geçmez hiç bir söz. Pekâlâ Leroy, sen bûdığın yolda yürü, ben de kendi yolumda.» Kapıya yürüdü, tokmağı çevirmeden önce döndü. «Belki fikrini değiştirirsin. Eğer değiştirirsen birkaç gün buradayım. Benimle görüşmek istersen kız kardeşimle konuşup yerimi öğrenebilirsin. İyi kızdır. Walk Inn'de ona bir mesaj bırak. Onyedinci Cadde'de bir meyhane — Seni aramamı istediğini söyle. Kardeşime bir not bırak yeter.»

Kapıyı açarken Poole seslendi. «Adı ne, Burleigh ?»

«Ruby — • benim gibi — Ruby Thomas. Her dakika nerede olduğumu bilir.»

Öğleden sonra saat birde Douglass Dilman bu deniz gezisinin hiç de yerinde bir karar olmadığı, yeni bir fiyaskoyla karşı karşıya bulunduğunu anladı.

Özellikle Trafford Üniversitesindeki olaylardan sonra sinirleri biraz bozulmuş, tansiyonu çıkmıştı. Amiral Öates bir günlük kısa bir dinlenme, bir deniz yolculuğu tavsiye ettiği zaman karşı koymamıştı. O sırada bürosunda bulunan Governor Talley, Eaton ve daha bir iki danışmanının önünde sanki itibarı sarsılır gibi gelmiş, yapmacık bir hevesle geziyi kabul etmişti. Bir kez buharlı gemiyle gölde dolaşmaktan ve birkaç kez araba vapuru ile Staten adasına geçmekten başka hiç gemiye binmediğini ve ömründe denize, açılmadığını onlara söyleyememişti.

Sabah erkenden yata binip güvertede Binbaşı Chappel ve altı süvari tarafından karşılanıp selâmlanınca korkusu biraz azalmıştı. Yat, Anacostia ırmağı boyunca üerleyip Chesapeake körfezine açıldığında Amiral Rivard ve emekli Deniz Kuvvetleri Kumandanı ona gemiyi gezdirmişlerdi.

Tekneyi baştan kıça, iskeleden sancağa hayranlık için-

de dolaşırken geminin beşik gibi sallandığını, tahtalardan çıkan sürekli çıtırtıyı farketmeye başlamıştı.

Alt güvertede bambulardan yapılmış bir koltuğa şükrederek atmıştı kendini. Dışişleri Bakanı Eaton, Sovyet Elçisi Rudenka ile görüşmeleri hakkında bilgi verirken dikkatle dinlemek için kendini zorlamıştı. Ama onu dinlediği sürece omzu üzerinden güverte korkuluğunun denize inip çıkması ile büyülenmişti. Korkuluğun ufak çizgisinin yukarılarda ve çizginin altına inişi arasındaki uzaklığı gizlice ölçmüştü. Kamı guruldadıkça, safra boğazına doğru yükseldikçe Eaton'ın sesine daha dikkatle kulak vermeye çalışmıştı.

Dışişleri Bakanının konuşmasını daha ne kadar sürdüreceğini bünüyordu ama Edna Foster kıydan gelen bir mesajı iletmek için araya girdiği zaman çok sevinmişti. Ardından Binbaşı Chappell Atlantığe çıktıklarını neşe içinde müjdelemiş, balık takımının hazır olduğunu bildirmişti.

«Çok işim varı,» demişti Dilman.

Binbaşı ısrar..etmişti. «Sayın Başkan, böylesine ılık ve rüzgârsız bir günün tadını çıkarmalısınız. Bü mevsimde böyle güzel günler pek azdır. Şuraya bakın, güneş pırıl pırıl, en ufak bir esinti yok, deniz çarşaf gibi. Balıklar tutulmak üzere hazır bekliyorlar.»

«Sağolun Binbaşı, işim biter bitmez tutarım.»

Ayağa kalkıp Miss Foster'i arar gibi yapmış, koridorda Safıy Watson'la yüz yüze gelmişti. Deniz havası onu her zamankinden daha cazip ve güzel yapmıştı. Arkaya toplanmış sarı saçları, parlak renkli çizgili süveterinin kapişonu ile kısmen örtülüydü. Daracık kalçaları, yürüdüğü zaman dar beyaz pantolonu altında tahrik edici biçimde hareket ediyordu.

«Harika değil mi?» Güneş gözlüklerini alına kaldırıp coşkuyla sormuştu.

«Güzel, güzel,» diye karşılık vermişti Dilman.

«Açlıktan bayılmak üzereyim. Tuzlu hava insanın gerçekten iştahını açıyor. Yalnız siz istemedem yemek yememize izin yok Sayın Başkan. Her şey hazır.»

«Öğle oldu büe. mi?» derken safra yine boğazına doğru tırmanmaya başlamıştı. «Benim için çok erken. Şefe benim

daha sonra yiyeceğimi söyleyin. Haber verin, herkes başlayabilir.»

Herkes aşağı yemeğe indiğinde güvertede yalnız kalmıştı. Koltuklardan birine oturup bir süre yatın sallantısına gözlerini yummuş, dinlenme odasında kendisini bekleyen işi düşünmeye koyulmuştu. Bir yandan da dün gece yolladığı mesajı Nat Abrahams'm alıp almadığını ve kendisini ziyarette gelip gelmeyeceğini merak etmişti.

Yemeklerini bitirip güverteye çıkan insanların sesini duyunca bir saatin ne kadar da çabuk geçtiğine şaşmıştı. İşte şimdi saat birde deniz tutmasından perişandı. Bulantısı giderek artıyordu. Başını çevirip azgın denize baktı. Kendi kendine acıyordu. Bu Allanın cezası yat tüm olanaksızlıkların sadece sembolüydü: Toplumun dışında, kenarda büyümek ve tüm yaşantısını böyle sürdürmek çok kötüydük Dünyada ölüme dek didinmekten, lükse ayıracak zamanı olmayan bir sürü insan böyleydi. Boğazı safrayla doldu, kendini tuttu, dişlerini sıktı. Eaton'm, Amirâl'in, kadınların ve dünyadaki tüm Zeke Miller'lerin önünde gerçek kişiliğini göstermemeye çabaladı.

«Sayın Başkan—»

Döndü, özer doktoru Amiral Oates endişe içinde yüzüne bakıyordu.

«İyi misiniz?»

«İyiyim tabii.» Boğazına düğümlenen safra neredeyse sözünü yalanlıyordu.

«Sizi gozlüyordum. Biraz rahatsız görünüyorsunuz.»

«Yorgunum, çok yorgunum.»

«Niye gidip biraz uzanmıyorsunuz? Ben size birkaç balık tutayım.»

Herkesin içinden uzaklaştıracak bir emir verdiği için doktoru kucaklamak geldi içinden.

«İyi akıl ettiniz. Belki biraz kestirirsem iyi olur.»

Yürümeye başladığı sırada Oates elini yakaladı, avucuna yuvarlak, sert bir şey sıkıştırdı. Dilman sorar gibi doktorun yüzüne baktı.

«Cankurtaran yeleği kadar gereklidir,» dedi doktor ve uzaklaştı.

Dilman merdivenlerden aşağı ininceye kadar avcunu aç-

mach. Son basamakta açıp baktı. Oates ufacak bir ilâç kutusu vermişti. Çevirdi. Etiketinde — deniz tutmasına karşı dört saatte bir tablet — yazılıydı. Berbat durumuna rağmen, bir rahatlık duydu. Yalnız doktorun anlayışlılığı değil, tedbirli oluşu da hoşuna gitmişti.

Kamaraya, girince lavabonun üzerinde asılı gümüş kupalardan birini çekip su doldurdu, bir Dramamine yuttu. Yatağın kenarına tutunup boğazındaki sessiz iç savaşın sonucunu beklemeye koyuldu. Ya tablet düşmanı yarıp kendisini kurtaracak, ya da düşman tableti püskürtecekti. Bildiği kadar ilâcın etkisi yirmi dakikada kendini gösterirdi. Kıvrılarak, kan ter içinde bu sürenin dolmasını beklemeye koyuldu. Yatağa uzamp ölmek istiyordu. Yenilgi çok korkunç olacaktı. Boyun eğmemek için direndi.

Yaşamaya kararlı olarak kamaradan çıktı. Yandaki salona girdi. Teknenin sallantısı burada daha az duyuluyordu. Koltukların birinde evrak çantası gözüne ilişti, ona doğru yürüdü. Kendini koltuğa attı, çantayı açtı. içinde bir tek dosya vardı. Senatodan geçen Azınlık Rehabilitasyon Programı imzalanmak üzere elindeydi. Dün gece, başından sonuna kadar okumuş, bazı notlar almış ve kenara belirli bölümlerle ilgili soru işaretleri koymuştu. Şimdi yedi milyar dolarlık tasarımı bir kez daha okuyup gerekeni, çoğunluğum beklediği şeyi yapması gerekiyordu.

Dosyayı açtı, ama baktığı her şeyi çift görüyor, midesi, boğazına doğru durmadan yükseliyordu. Dosyayı yandaki sehpanın üzerine bıraktı, ögürdü. Koltuğun kollarım yakaladı, eski Başkanların dayanıklılığını kendisine vermesi içit Tanrıya yalvardı. Sonra bulantıları durdu, kollarını yana; sallayıp bacaklarını uzatarak arkaya yaslandı, ufak bir çarpışma kazamıştı. DRAMAMİNE düşmanı geri püskürtmüştü.

Bu sersemlik içinde düşüncelerini denizden karaya kaydırды. Belleği Wanda, Julian, Mindy, Aldora..., zavallı Aldora'ya takıldı. ...Terslikler daha halayının ikinci haftasında başlamıştı. Joplin'den evlerine dönüyorlardı... bir bara girip içki içmek istemişlerdi, çünkü Aldora akşamları içki içmeye bayılırdı. İçerde kokteyl'lerini yudumlayan iki sarhoş genç debelleş olmuşlardı... Hey ahbap! Bizim beyaz kızlardan biriyle ne işin var senin?... Zil zurna sarhoş olduklarını bildi-

gi için dövüşmek yerine açıklamaya çalışmıştı. Aldora'nın beyaz değü, kendi gibi zenci olduğunu ve karısı olduğunu anlatıp çekilmek istemişti... koluna yapışmışlardı... Yok ahbap, bir yere gidemezsin... kolunda beyaz bir kızla bir adım bile atamazsın... yere yıkmışlar, kan revan içinde kalana kadar ve Aldorá çılgı basana kadar bırakmamışlardı yakasını... adamlar alay ederek çekip gitmişti sonunda... ve Aldorá üe kendisi... Belâ orada başlamıştı, ama gerçek belâ Aldorá siyahtan çok beyaza benzeyerek, açık ten ve katı yürekle doğduğu zaman başlamıştı. Kendisini beyaz yaratmadığı ve bunu gözler önüne sermek için karşısına Dilman gibi simsiyah birini çıkardı diye kadere, hayata kinlenmişti... Ona zavallı bir zenci parçası olmadığını, bir erkek, ona lâıık bir erkek, bir hukukçu, büyük bir politikacı olduğunu göstermek için didinip durmuştu... hiç bir yararı olmamıştı, çünkü ortada Mindy vardı, kendi gibi hemen hemen beyaz, öylesine beyaz ki Aldora'nın yitirdiğı umutlara sahipti ve Aldora'nın artan nefreti, Mindy'yi sanki kirletecek, lekeleyecek gibi babasından kaçırıp uzaklaştırması... sonra Aldora'nın ikinci bir Mindy beklemesi, bir umut, bir şeyler kanıtlama arzusu, belki ondan kaçması, ama yine bir yararı yok... daha beter... Julian'ı alması kucığına, kömür gibi simsiyah, kocasının, Mindy'nin ve kendisinin siyah olduğunu hatırlatan Julián... ve kendi çabalan, onları politikada yükseltmek, beyaz adamlar kadar yukarlara çıkarmak, siyahlığını bağışlatma çabalan... çok geç, onları da kendisi ile birlikte yükseltmesi için çok geç çünkü kaçtılar, ikisi de kaçtı ... Mindy, Aldora'nın gizli tertipleriyle Colorado'ya, kendisinin ismini bile bilmediğı özel bir okula... oradan da doğuya, beyaz, bembeyaz doğuya uçup gitti... Aldorá da kaçtı, şişeye sığındı, günde bir şişe, koca bir şişede kaybolup gitti. ... Ona ulaşabilmek, onu kurtarabilmek için, şişeye girip yanma varmak için çabalan... yararı yok... Hastanede beraber kalmaları, yaran yok... sonunda kaçtı, bir tabuta girip toprağın altına kaçtı... kimse'nin hemen hemen beyaz olmadığı, herkesin sessiz ve eşit olduğu, aynı ölü ruh, beden ve çehrelerin bulunduğu, — hemen hemen — diye bir canavarın girmesine izin verilmeyen "bomboş yeraltı dünyasına göçüp gitti...

Onu kısıkanıyordu. Bu, kâbusa benzer uyuşukluktan kaç-

inak istiyordu. Şimdi Dramamine almış kurtulmuştu.

Daldı.

Ömür boyu mu? Bir saat mi? Ne kadar zaman geçmişti? Bümiyordu. Kapısının kurcalanması, ısrarla vurulması, sonra isminin çağrılmasıyla kendine geldi.

Gözlerini ovuşturarak kalkıp oturdu. Yutkundu. Boğazından aşağı tükürüğünün rahatça geçebileceği kadar açıklık vardı. Bir düğüm vardı yine de gırtlığında ama bulantı yok olmuştu, tıpkı Aldora ve o korkunç yıllar gibi.

«Kim o?» diye seslendi. İyice kendine geldi. «Kim var orada?»

«Sayın Başkan—»

Miss Festeren sesini tanıdı. «Girin,» diye seslendi.

Edna kapıdan başını uzattı. «Sayın Başkan, Mr. Abrahams gemide. Sizi—»

«Tabii, hemen buraya yollayın. Kendisini bekliyordum.»

Miss Foster kapıyı açık bıraktı, kauçuk altlı pabuçların çıkardığı ses koridorda Abrahams'm kösele pabuçlarından çıkan sese yer verdi.

Dilman Abrahams'm da kendisi gibi denizci olarak doğmadığını hatırlayıp rahatladı. Motorla gelirken kahverengi saçları darmadağın olmuştu. Puposunu tıttırarak yanma gelip elini sıktı, bir koltuk çekip oturdu.

«Güzel bir yer,» dedi eliyle odayı göstererek. «Nasılsın, tadını çıkarıyor musun?»

«Felâket Nat.»

Abrahams arkadaşım süzdü. «Deniz tutması mı Doug?»

«Sanki daha da beter,» dedi Dilman. «Daha gemiye adı-mımı atar atmaz içim kalktı. Ne kötü olduğunu bilemezsin. Tüm yardımcılarım, askerlerim, danışmanlarım tuzlu havayı ciğerlerine doldururken, bana durmadan ne güzel gün, çarşaf gibi deniz derken ben sallanıp durdum. Onlardan kaçmaya, yalnız kalmaya, kusmamaya çalıştım. Balık tutmadım, yemek yemedim, Eaton'la konuşurken bile aklımı başıma toplayamadım. İnsan bir yolculukta kafasını lavabodan kaldıramazsa nasıl Deniz Kuvvetleri Başkumandanı olabilir söyler misin bana? Yukardakiler doğuştan alışık, mideleri eğitilmiş. Onlara Başkumandanlarımn şimdiye kadar yatı en yakmdan Holiday dergisinin sayfalarında gördüğünü ve

bugün yaptığı tek işin kusmamayı başarmak olduğunu nasıl anlatabilirim? Kimseyi aldatmadım Nat, Beyaz Saray'a yakışmadığım gibi buraya da yakışmadığımı biüyorlar. ... Neyse nasılsın diye sormuştun. Hasta ve bitik. Şikâyetlerimi dinlemeye geldiğin için teşekkür ederim.»

Nat Abrahams piposu dişlerinin arasında, başım iki yana sallarken bir iki kıvılcım yere düştü, ayağı ile onları ezerken, «Doug,» dedi. «Neyi kanıtlamaya çalışıyorsun? Hastasın ve kendini küçük mü görüyorsun? Yatlarda dolaşmaya, alışık olmadığın, bunun için gereken sosyal bir geçmişe sahip olmadığın için kendini küçük görüyorsun. Şaşırmışsın sen. Denizden anlamayan ,bir sürü Başkan vardı, görevlerini yürütemediler mi? Pekâlâ yürüttüler, hem de büyük bir başarıyla. Hasta mısın? İyi ya, patron sensin. Sallanmaktan rahatsız oluyorsan inersin. Sana daha önce de söylemiştim, kusura bakma ama T.C.'nin ya da Eaton'm ayakkabısı ayağını vuruyorsa niye giymekte ısrar ediyorsun?»

Sonunda Dilman gülümsedi. «Sağol baba. Şimdi daha iyiyim. Kocaman, buz gibi bir içki fena gelmeyecek. Ya sen?»

«Çok hoşuma gider... sen otur ben hazırlarım.»

Abrahams bara gitti. Düman'a sodalı, kendine buzlu birer viski hazırladı. Yerine oturup bir süre konuşmadan içkilerini yudumla dılar.

«İyiyim, çok daha iyiyim,» dedi Dilman. Yarı yarıya boşalan bardağını sehpanın üzerine, Azınlık Tasarısının yanına bırakıp kravatını gevşetti. «Seni kandırmış oldum Nat. Balık tutmaya çağırıştım seni—»

«Saçma.»

«—zaten aslında seninle konuşmak için fırsat kolluyordum. Son zamanlarda pek vakit bulamadım. Trafford'da oğlanların beni hedef alıp atış tâtîmi yaptıkları günden beri görüşmedik galiba değil mi?»

«Hayır. Benim de vaktim olmadı. Evi toparlaması için Sue'yu Chicago'ya gönderdim. Bu arada senin yasama organından birkaç kişiyle tanıştım. Oliver beni neredeyse fahri kongre üyesi yapacak.» Durakladı, «Trafford hem senin hem Julian için çok üzücü oldu muhakkak.»

«Öyle oldu. Başka şansım da yoktu. O olayla zenci des-

ieğini kaybettiğimi anladım. Beni en çok şaşırtan da bu oldu galiba.»

«Yeniden kazanacaksın hiç üzülme. Azınlık Tasarısını imzalayınca zencilerin yüzde sekseni senin tarafım tutacak. Geri kalan aşırı uçları zaten ne yapsan memnun edemezsin.» Abrahams masanın üzerindeki tasarıya bir göz atıp dalgın dalgın oturan Düman'a baktı. «Tasarıyı imzaladın mı Doug?»

«Hayır, henüz imzalamadım. Bilemiyorum. Bugün seni biraz da bunun için görmek istedim. Balık tutmak, evet, ol-tayı atıp senin fikrini yakalamak istedim.» Dilman'aarkada-şı oturduğu yerde huzursuzca kıvranıyor gibi geldi, şaşırdı. «Ama tabii okumamışsan ve konuşmak istemezsen—»

«Okudum, okudum Doug. Unutma yeni bir Nat Abrahams oldum. Askıda ve yürürlükteki tüm yasalar üzerinde söz söyleyebilmek zorundayım. Azınlık Tasarısı da —kabul etmemiz gerekir ki— yıllardan beri kongreden geçen ve işçi sınıfını kollayan en büyük yatırım programı.»

Dilman Abrahams'ın piposunu boşaltıp yeniden dolduruşunu ve yakışım seyretti.

«Yararlı olacağına, T.C.'nin adamları ve Kongre kadar inansam — maliyeti düşündürmüyor beni.» dedi Dilman. «Yalnız içimi kemiren bir duygu bunun —ne-bileyim— hani ellerine bir lokma ekmek verip ağızlarını kapatmak — olduğunu söylüyor.»

«Çok daha fazla,» dedi Abrahams çabucak. Puposundan derin bir nefes çekerken bir yandan da cebinden bir şeyler çıkarmaya çalışıyordu. «Ben de yanımda bir belge getirdim zaten—» Bir tomar kâğıt çıkardı, açtı. «Burada yanımda, tasarının önemli noktaları, sayüarla gösterilen tahminler, yetkili ağızlardan ülkeyi toplu olarak içine alacak görüşler var. Hatta pek açık olmayan bölümlerin altlarını da çizdim. Ancak ekonominizin kalkınması için büyük, çok büyük bir hamle olacağı kesin—» Sesi birden kısıldı, kâğıtları yavaşça uzattı, «Görmek ister misin?»

«Tabu.» Dilman aldı, kısa olduğu için hemen okudu. Nat Abrahams'ın sinirli sinirli kendisini seyrettiğinin farkındaydı.

Okudukça, sayfaları çevirdikçe, Dilman'ın şaşkınlığı art-tıkça arttı. Mantıklı, istatistik bilgiye dayanan, yetkili kişi-

lerin hazırladığı raporda bir şey, gerçek ve önemli bir şey eksikti. Eksik olan, tanıdığı, ya da tanıdığını sandığı Nat Abrahams'dı. Nat'm zekâsı, anlayışı, insancıl duyguları ve dili yoktu bu raporda. Nat'm doğrudan doğruya değinmeyi amaç edindiği ana sorun yoktu. Dilman sonlara doğru bulmayı ümit etti. Bitirdi, ama bulamamıştı. Kendini aldatılmış gibi hissetti, kafası allak bullak olmuştu.

Başını kaldırdı, hoşnutsuzluğunu gizleyemiyordu. «İlginç. Ekonominin kalkınması konusu kesin deüllerle gösterilmiş. Yalnız her şeye sahip bir ırkla her şeye sahip olmayan ırklar ar asındaki uçurumu nasıl kapatacak, onu bulamadım.»

Artık arkadaşının huzursuzluk içinde kıvrandığından emindi.

«Neyi şansa bırakıyoruz Nat?» Duman doğruldu. «Seninle dostuz —yanlış anlama— seni tenkit etmek istemem, ama bu bir AZINLIK tasarısı. Bence en önemli nokta bu. Vergi mükellefinin yedi milyar parası ekonomiye değil, azınlık vatandaşa ne kazandıracak? Yatırım, harcamalar, herkese eşitlik kazandıracak mı, yoksa sadece endüstri ve iş alanına refah mı getirecek ? Nat, kendimi düşünecek olsam tasarımı imzalamamı gerektiren bir sürü sebep var. Herkes bunu istiyor ve Allah biliyor ya, şu anda her türlü desteğe ihtiyacım var. Belki de imzalayacağım. Yalnız şimdiye kadar bir karar veremeyişimin tek nedeni, tasarıda tıpkı senin raporlarında olduğu gibi eksik olan bir husus. Azınlıklara, onların gerçekten istedikleri birinci sınıf vatandaşlık hakkını garanti edecek bir tedbir bulamadım.»

Abrahams kıpkırmızı olmuştu. «Doug—» diye başladı.

«Dur, daha bitirmedim. Şurada bir çok yatırımlara harcanacak yedi milyar var. Tabii işçi olarak azınlıkların tercih edilmesi öneriliyor. Ancak, şimdiye kadar çıkan medenî haklar yasalarında hâlâ zencilere verilmeyen beş haktan — bir değil — beş haktan söz ediyoruz. Çalışma hakkı, kovulacak ilk adam, işe alınacak son adam ve'pis işlere sürülecek adam. Pekâlâ bu tasarı bunun çaresine bakıyor. Diğer dört hak ne olacak? Bu tasarı zencilere birinci sınıf kamu hizmetlerinden yararlanma olanağı verecek mi? Birinci sınıf eğitim olanağı

taniyacak mı? İsteddiği yerde oturma özgürlüğü? Herhangi bir Amerikalı gibi oy kullanma hakkı? Hayır. Bir iki kırıntı var elbette ama toplansan toplansan ne eder? Bu tasarı altında inşa edilecek binalarda ayrılık yok. Aşağı tabaka bölgelere ya da karışık okullara girmeyi kabul eden öğretmenlere daha yüksek maaş, bazı parasız eğitim programları ve burslar. Zencilerle birarada oturmayı kabul edenlere daha ucuz meskenler. Ama oy kullanma, belirli haklar, hiç biri yok. Yalnız her zamanki vaadler. Ve zenci liderler kırıntıları kabullenmeye hazır çünkü bir asırdır aç gezen insanlar bütün bir ekmeğe sahip olmak için dövüşmekten bıkmışlar. Bunu çok iyi anlıyorum. Tasarı azınlığı malî yönden kalkındırabilir, ama onları tam bir eşitlik düzeyine çıkaramaz. Sonunda sadece olayları erteleyecek. Beyaz toplum için de bir çözüm yolu olmayacak. Ancak belki yanlıyorum, belki savaşlar adım adım kazanılır. Hem sonra bu kadar akıllı adam tasarımı desteklerken ben kim oluyorum da kararsız davranıyorum? Yi-ne de—»

Abrahams'm gözlerinin içine bakıp elindeki kâğıtları salladı. «Bütün bunları senin şu raporunda bulmak istemem haksızlık belki ama bir destek arıyorum. Rapor senin yazdığın bir şeye benzemiyor da şaşırdım?»

Dilman arkasına yaslandı, içki bardağını eline aldı.

Nat Abrahams hemen uzanıp Düman'm kucagındaki kâğıtları aldı. «Ben yazmadım Doug. Eagles Holding yazdı. Avery Emmich yazdı. Gordon Oüver yazdı. Sana ulaştırmamı istediler —ük görevim— ben de yaptım. Şimdi kendimden utaniyorum. Daha sana uzattığım an kendim yazdım gibi numara yapamıyacazımı anladım.»

«Unutalım Nat, yapman gerekeni yaptın. İyi hazırlanmış noktalar da var.»

Abrahams ayağa kalktı, kâğıtları ortadan iki parçaya yırttı, topak edip pantolonunun cebine soktu.

«Bitti,» dedi sadece. «Sana bir daha böyle bir şey yapmıyacağım, kimsenin inançlarına çevirmenlik yapmıyacağım. Doug, dediğin gibi tasarının iyi yanları da var, kötü yanları da. Büyük bir karar almak gerek. Göz önünde tutaeğin pek çok konu var. Ancak, kendin ve başkaları için ne yapman ge-

rekiyorsa onu yapacaksın. Seni kimse etkileyemeyecek. Bana fikrimi sordun. Hâlâ öğrenmek istiyorsan söyleyeyim.»

«İstiyorum, tabii istiyorum. Başka kimin fikrini alabilirim ki?»

«Kendinin. Ama dürüstçe ne düşündüğümü açıklayalım, sonra susarım... Doug, bu Azınlık tasarısından nefret ediyorum. Yapmacık havasından nefret ediyorum. Bana sorsan ortaya attığın her sakıncada haklısın. T.C. ve Kongre bu tasarımı âcil bir tedbir olarak yarattılar. Ülkede bölünmek üzere çatlama oldu — her zaman olmuştur — ama bu son yularda daha da kötüye gitti. Zenci ihtilâli gibi bir şey başgösterdi, ve yakındır da. Eh bir ihtilâl, özellikle haklı bir ihtilâl nasıl önlenir? Kuvvetle mi? Demokratik yönetimimizde bu imkânsız, düşünülemez bue. Haklı olarak baş kaldıranlara hak tanıyıp gerçek anlamda demokrasi yaratmak mı? Zor. Cehalet, körü körüne *nefret*, *bilinçsiz korku* ve *ta-viz* demek olan politika. Rüşvetle mi? Evet, tek çare. Ve işte ARP tasarısı ortaya çıktı. Para ile isyam bastır, sükûneti satın al. Para dürüstlükten daha ucuz. İşte zencileri satın almak için variller dolusu rüşvet. Zenciler de hayır diyemiyorlar. Zayıf ve uzun süren sinsi savaştan yorgun düşmüşler, hem de —dediğin gibi—karınları aç. Sana tam bir bağımsızlık mı, yoksa üç övün yemek, bankada para ve tüm maddi olanaklar mı diye sorsalar hangisini, seçersin? İşte zenciler de, çoğu, ağzını açmadı. Beyazlarsa, büyük iş sahiplerinin, büyük işçi kurumlarının bayıldığı şey. İhtUâlcüerin bedelini ödeyip güvenliğini satın aldılar. Bununla da kalmayacak tabii, cömert elin biriyle verip öbürüyle geri alarak büyük kâr sağlayacaklar. Herkes mutlu, hemen hemen herkes, yalnız haklarının beşte biri yerine beşte birini kazanmak için aç gezmeye razı olan birkaç zenci, benim gibi pratik düşünemeyen ye azınlıklar için neyin doğru olduğunu bilen beyazlar dışında herkes memnun. Yalnız bizim karnımız yok olduğu için tasarımı reddetmemiz kolay. Şimdi söylemek istediMerirnin tümünü duydun Doug, ama bunlara kulak asma. Karar verecek olan ben değilim. Yanlış mı, doğru mu düşünüyorum, nasıl davramırsam halkıma yararlı olur, imzalarsam ne olur, imzalamazsam ne olur diye düşünecek ben değilim. Benim sözlerimi hiç dinleme. Eagles Holding'den gelen, karnı tok

bir adamım ben. Bütün konuştuğlarımız yine de eski tanıdığın ve sevdiğin Nat olduğumu bilmen içindi. Sana gelince, biliyorum ki?»

Kapı hızla vuruldu. «Sayın Başkan, ben Eaton.»

«Giriniz.»

«Kapı ardına kadar açıldı. Eaton içeri girdi. Abrahams'ı görünce biraz şaşırdı ama hemen kendini topladı. Dilman'a karşı şefkat ve sevgi doluydu tutumu. «Güvertede sizi aradım, merak edip geldim. İyisiniz ya Sayın Başkan?»

Dilman ayağa kalktı, yarı gülümseyerek, «Sayın Eaton,» dedi. «Çok samimi söyleyeyim, daha kötü olamazdım. Deniz tuttu—»

«Üzgünüm Sayın Başkan.»

« — şimdi biraz daha iyiyim ama yine de . rahatsızım. Eğer karadaki bütün orduların ve denizdeki bütün gemilerin Başkumandanıysam ilk emrimi vermek istiyorum. Biri şu Allanın cezası yatı döndürüp beni sağ salım karaya çıkar-sın.»

. Eaton'un yüzünden bu kararı olumlu ya da olumsuz karşıladığını okunmuyordu. «Naşü arzu ederseniz Sayın Başkan. Emirlerinizi hemen Binbaşı Chappell'e bildireceğim.»

«Gezilerini kısa kestğim için konuklarımdan da özür dilediğimi bildirin.»

Eaton başını sallayıp çabucak çıktı. Kamaranın kapısı kapanır kapanmaz Dilman Nat Abrahams'a döndü. Tüm çehresini kaplayan bir gülümseme ve yapmacık bir reveransla, «Nasıl öğretmenim?» diye sordu.

Abrahams da gülümsüyordu. «Öğrenmeye başladın. 10 atıyorum.»

Duman yeniden ciddileşti. «Şimdi daha geçerli bir ders-ten, politikadan 10 almam gerek.» Tasarımın bulunduğu dosyayı alıp düşünceli düşünceli tarttı, «Tabii önemli olan, notu kimin vereceği, öyle değil mi?»

Dosyayı evrak çantasına koyup, kapağı sımsıkı kapattı. Sonra Abrahams'm yanına gidip koluna girdi. «Nedense şimdi kendimi daha iyi hissediyorum. Anatomik olarak ele alırsak galiba her şey yerli yerine oturmaya başladı. İstersen bi-

raz balık tutabiliriz. Kimbilir, belki de övünebileceğimiz bir şey gelir oltamıza...»

«Beyaz Saray Basın. Bürosu'ndan»

— Başkan, imzalanmak üzere kendisine sunulan Azınlık Rehabilitasyon Tasarısı konusunda kamu oyuna bir açıklama yapmak üzere tüm büyük radyo televizyon istasyonlarından saat 19'u kendisine ayırmalarını istemiştir. Konuşmanın tam metni, programın başlamasından on dakika sonra başına dağıtılacaktır.—

On dakika önce Beyaz Saray'dan gelen telefonda Governor , Talley'nin örtülü kapaklı, ancak besbelli panik içindeki sesini duyuh beri Arthur Eaton yerinde duramıyordu. Bu konuşmanın tonundan ve doğurabUeceği akıl almaz sonuçlardan hoşlanmamıştı. Talley'nin Beyaz Saray'da kendi odasında olmasına rağmen birinin duymasından ya da konuştuHarırım banda alınmasından kuşkulandığı belliydi. Yine de aşırı bir cesaretle her şeyi açıklamıştı.

Odanın içinde dolaşırken Arthur Eaton, fazla bir şey de duyamadığını düşündü:

«Arthur? Ben Wayne Talley. Şimdi Edna Fosteriin bürosundan geliyorum. Başkan beni kabul etmedi. Yazdığımız konuşmayı Miss FeMer'le geri yollamış. Konuşmayı kendi yazmış.»

«Kendi mi yazmış? Neler söylüyorsun Wayne? Ne biçim saçmalık bu? Bana numara mı yapıyorsun?»

«Arthur, yemin ederim—»

«Neler saçmalamış? Neler var yazıda?»

«Arthur, konuşamıyorum. En iyisi öbürleri gelmeden hemen seni görmeliyim. Bürona geleyim mi?»

«Evet — hayır, bir dakika, E kapısından gir, özel asansörümü kullan ve en üst kata, sekizinci kata çık. Seni orada bekleyeceğim. Ne dersin, tasarımı imzalayacak tabii, değil mi?»

«Herhalde, başka ne yapabilir ki? Beni düşündüren, bununla ilgili olarak söyleyecekleri . Hemen geliyorum Arthur, hoşça kal.»

Eaton'ün on dakika önce öğrendiği ve şimdi de bildiği işte bu kadardı.

Haberin bıraktığı etki şaşkınlık olmuştu.

Dilman ne istedilerse yapmıştı, daha doğrusu iki konu dışında hepsine boyun eğmişti. Sonunda, o iki konuda da ne yapması istendi ise onu yapmıştı. Yeni Başkanlık sırası tasarısını imzalamamıştı ama sessiz sedasız yürürlüğe girmesine izin vermişti.

Tedhiş hareketlerini kontrol yasasını uygulamada biraz, çekimser davranmıştı ama bu beklenmedik bir davranış sayılmazdı. Makul düşünülecek olursa haklıydı, çünkü kendi ırkından bir grubu yasaklaması, bu yüzden vicdan azabı çekmesi söz konusuydu. Turneritelere karşı tutumu aslında yaradılışının doğal bir tepkisiydi. Birçok kez korkak ve kendinden emin olmadığını, bu nedenle kararsızlık gösterdiğini kanıtlamıştı. Sonunda- umulduğu gibi Turnerite Grubunu yasaklamıştı.

Ama şu on, onbeş dakika öncesi gelişme beklenen bir şey değildi. Bu güne dek azınlık tasarısını imzalamayışı sürpriz değil, yalnızca her zamanki tutumuydu. Dün kabine toplantısı başlamadan önce tasarı hakkında kamu oyuna bir açıklamada bulunacağını haber verince biraz şaşırmışlardı çünkü, ondan böyle bir hareket ummamışlardı. Ancak bu da anlayışla karşılanabilecek bir arzu idi. Böylesine büyük ve önemli yasaları onaylamadan önce birçok Başkan halka seslenmek ve yasanın getireceği yararlar yanında ufak tefek sakıncalarını (politik açıdan kendilerini güven altına almak için) açıklamak ve yararlı bir devlet kararında aslan payını almak isterlerdi. Dilman da, bunun T.C.'nin tasarısı olduğunu bildiği için vatandaşların karşısına Jıkıp kendine bir j)ay koparmak, T.C.'nin ününden ve imtiyazlarından biraz olsun çalabilmek (ki buna çok ihtiyacı vardı) isteyebilirdi.

Dün kabine toplantısından sonra T.C.'nin yazarları ve özel danışmanları her zamanki gibi gece yarısına kadar oturup uğraşmışlar, tasarının yararlarını ve Dilman'ın onayım kapsayan onbeş dakikalık bir konuşma metni hazırlamışlardı. Dilman yazının hazırlandığını biliyordu ve hiç karşı çıkmamıştı. Geç vakit Talley kendisine metni verince de yine hiç bir itirazda bulunmadan teşekkür edip almıştı.

Şimdi, ilk kez umulmadık, bir şeyle karşılaşıyorlardı. Du-man konuşma metnini kabul etmiyor, yerine kendisi yeni bir konuşma hazırlıyordu. İlk kez kendi basma bîr karar alıyor, ve kendisinden üstün —hayır üstün değü— tecrübeli danış-manların tavsiyelerini hiçe sayıyordu.

Eaton bu önemsiz fakat garip isyanın nedenini bulmaya • çalışıyordu. Dilman kongrenin, ulusun, kendi ırkının arzula-rına karşı koyuyor değüdi. Sadece okuyacağı konuşmanın kendi kaleminden çıkmasını istemişti. Buydu. Dilman'm tüm kararsızlıkları, çekimsellikleri, kolayca uzlaşmaya yanaşması hep renginin verdiği aşağılık kompleksinden üeri geliyordu. -Zaman zaman da çevresindeki beyazlara kendinin de eşit ye-teneklere ve kafaya sahip olduğunu gösterme gereği duyuy-ordu. İşte hepsi buydu. Danışmanları ne söylemesini istiyor-larsa söyleyecekti, yalnız hiç değilse kendi sözleri ile.

Eaton vardığı sonuçtan, bulduğu çözümden memnundu. -Oysa yine de sinirliydi. Neden? Allah kahretsin, diye düşün-dü. Birleşik Amerika'nın hiç bir Başkanı çok önemli politik bir konuşmada neler bulunduğunu çevresindekilerden gizle-miş midir?

Yetersiz anahtarlarla bilmece çözmekten yoruldu. Ta}-ley 'nin Dilman'la ya da koruyucu meleğı Miss Foster'le ara-sında geçenleri öğrenmek için sabırsızlanarak bürosundan çıktı. Dilman'm televizyon konuşmasından sonra Sally Wat-son'la evinde buluşacaklarını hatırladı. Şimdi biraz gecikmesi gerekecek diye canı sıkıldı, Sally'ye daha geç gelmesini tele-fonla bildirmeliydi. Sonra kabul salonundan geçti, hiç kimse yoktu, saate baktı, altıyı onbir geçiyordu, herkes evine git-mişti. •

Çabucak özel asansörüne doğru yürüdü, anahtarını çık-a-rıp kapıyı açtı. İçeri girmesi ile kendini sekizinci katta bulma-sı bir oldu.

Asansörden çıkıp holü ve barı geçti, loş ışıklı yemek sa-lonuna açılan çift kanat kapıları çekip açtı. Masanın çevre-sindeki bir düzine iskemle gibi, televizyonun önüne çekileri koltuklar da boştu. Sıkıntı içinde salonu boydan boya geçip yine boş olan bitişik salona geçti, oradan terasa çıktı. Akşam serinliğı çıkmıştı, ürperdi. Terasın beton korkuluğuna daya-

nip aşağıya baktı. Otomobil parkı ile kendi özel asansörüne giden giriş kapısı çevresinde kimseler yoktu.

Karşılara baktı, Lincoln anıtı ile onun gerisinde Pentagon binasını seçebiliyordu. Bu gece Beyaz Saray'ı bunun yanı sıra kadar seçik görebilmeyi ne kadar isterdi. Hangi cehennemde kalmıştı Talley? Onu gelirken görmek için zatürree tehlikesini göze almaya değmez diye düşündü-

İçeri girdi, doğruca yemek salonuna döndü. Girer girmez Wayne Talley'nin holden kendisine doğru geldiğini gördü. Bir yandan da devetüyü paltosunu çıkarıyordu. Talley paltosunu ve şapkasını bir koltuğun üzerine attı.

«Yahu nerede kaldın Wayne, neredeyse başlayacak.»

«Trafik,» dedi Talley soluk soluğa. «Bırak Beyaz Saray otomobilini, gökten peygamber inse yol bulamazdı.»

Yemek masasının başına geldiler. «Ne oldu?» diye sordu Eaton. «Hepsini hatırlamaya çalış.»

«Sana telefonda söylediklerimden başka söyleyecek şey olsaydı keşke, ama yok,» dedi Talley. «Dün gece konuşmanın, metnini verdiğim zaman herhangi bir değişiklik arzu ederse görüşmeye hazır olduğumu söylemiştim. Çok memnun olduğumu söyledi, ben de inandım. Bütün sabah büromda oturup bekledim, ses seda yok. Yemekten sonra Edna Foster'in bürosuna uğrayıp Başkan beni aradı mı diye sordum. Hayır, dedi meşgulumuş. Konuşma metni masasmda mı diye sordum. Galiba orada gördüm dedi. Son bir değişiklik ister diye beklediğimi unutma, söyle dedim. Peki dedi. Bütün öğleden sonra geçti, tek bir haber yok—»

«Bugün Dilman'ı hiç görmedin mi? Yani herhangi bir iş için?»

«Hiç görmedim,» diye yakındı Talley. «Böyle bir şey ilk bugün oluyor. Eh, bir saat önce artık dayanamayıp yeniden Miss Foster'in bürosuna gittim. Başkan beni aradı mı diye sordum. Bildiğim kadarı ile hayır dedi. Bu kadan fazlaydı artık. Edna,, dedim, Başkan'la görüşmek istiyorum. Ne dedi biliyor musun? Özür dilerim Governor Talley, bütün randevularımı iptal etti ve rahatsız edilmemek için kesin emir verdi. Beğendin mi Arthur? Neymiş o kadar meşgul olduğu şey? diye sordum, bilmiyorum, yalnız durmadan yazıyor, dedi. Yazıyor ha? İşte beni çıldırtan bu—»

Eaton saatine bakıp ters ters, «Governor,» dedi. «Duygularınızı, üzüntülerinizi bir yana bırakın da ne olduğuna geçin. Bir iki dakika sonra gelecekler.»

Talley kırılgan kırılgan: «Pekâlâ — pekâlâ, Edna'ya kesia olarak: Ben yardımcıyım, dedim. Burada olduğumu bilse belki beni yanma çağırır. Onun için içeri gir, seni benim gönderdiğimi söyle ve konuşma hakkında ne düşündüğünü ve üzerinden beraberce geçmek isteyip istemediğini merak ettiğimi öyle. Biraz duraksar gibi oldu ama direttim. Bunun üzerine içeri girdi, ben de merakla bekledim. Sonra çıktı, elinde ne vardı biliyor musun? Bu!» Wayne Talley, elini cebine daldırıp bir gece önce hep birlikte Dilman için hazırladıkları konuşma metnini çıkardı. Metnin üzerinde dolma kalemle yazılı kelimeleri işaret ediyordu.

Eaton başını uzatıp gözlerini kısarak okumaya çalıştı. Başkan'm notunu hayretler içinde yüksek sesle okudu: «Zahmetleriniz için teşekkürler. D.D.» Kaşlarını çatı, «Okudüğundan bile kuşkuluyum.»

«Bilmiyorum,» dedi Talley. «Yalnız Miss Foster bana Başkan Dilman'ın zahmetlere teşekkür ettiğini, ancak konuşmayı kendisi yazacağı için buna gerek olmadığını söyledi. Öyle şaşırdım ki, Edna'ya hiç bir Başkan konuşmasını kendi başına yazmamıştır diye bağırdım. Bunu uzmanların yazması gerektiğini, hiç bir adamın tek başına başaramıyacağını söyledim. Acemilik eder dedim. Üzülme Governor dedi. —Yalnız başına hazırlamadı. Sizin yardım etmek istediğinizi söyleyince teşekkür etti ve bütün gün arkadaşlarının yardım ettiğini söyledi— Canım sıkılmıştı. Bana bugün kimseyi kabul etmediğini söylemişsiniz, dedim. — Evet doğru, bürosunda kimse ile görüşmedi. Ama belki öğle yemeğinde kendi dairesinde konuğu vardı. Hem ben kimse ile görüşmedi demedim ki, bir-sürü telefon geldi dedi. Kim aradı ya da o kimi aradı diye soraamadım. Teşekkür edip bir kez de Mr. Lueas'a uğrayıp hiçbir ziyaretçi geldi mi diye araştırdım, kimse gelmemiş. Bunun üzerine odama gidip seni aradım. İşte hepsi bu kadar Arthur. Ne dersin?»

«Beğenmedim, Başkanımız deli galiba!» dedi Eaton. «Karmakarışık edebilir işi. Umarım tasarının gerçek anlamını açıklayabilecek kadar edebî yeteneklere sahiptir.»

«İmzalasın da ne diyeceği, nasıl anlatacağı önemli değil bence,» dedi Talley. «Bizi hiçe sayıp kendi başına harekete geçmesinden hoşlanmıyorum. Ayrıca—» Talley masanın üzerindeki metni sevgi ile okşadı. «Öyle güzel edebiyat yapmıştık ki tasarıyı göklere çıkaracaktı. T.C. olsa ballandıra ballandıra okurdu. Şuraya bak.»

Geri çevrilen konuşma metninden bölümler okumaya başladı. «Muhterem vatandaşlarım, bu tasarı selefim, eski Başkan'm adına ve anısına dikilen granitten daha sağlam bir anıt olarak kalacaktır—»

«Yeter Governor!» diye sözünü kesti Eaton. «Bu yazı artık postaya atılmamış bir mektup kadar değersiz. Zaman kaybetmeyelim.» Sustu, kulak kabarttı. «Asansörün sesi mi?»

Talley çabucak konuşma metnini katlayıp cebine koydu. Eaton'a döndü. «Onlara ne söyleyeceğiz?»

«Hiç, sadece Dilman'm metni biraz değiştirdiğini söyleyeceğiz.» Başını kaldırdı. «Merhaba Alan... iyi akşamlar senatör—»

Senato çoğunluk lideri John Selander ve onu izleyerek Parti Başkanı Allan Noyes salona girdiler. Az sonra Gorden Oliver neşe içinde, kolunda giriş kartı gibi taşıdığı bir şişe viski, Temsilciler Meclisi çoğunluk lideri Harvey Wiekland'la birlikte geldiler. En arka gelen İçişleri Bakanı Lionel Ruttenberg'di.

Talley televizyonu açıp en net kanalı bulmaya ve sesi ayarlamaya çalışırken diğerleri, ekrana karşı yarım daire biçiminde yerlerini aldılar. Eaton aralarına katılmadı, masaya •dayanıp kollarını göğsünde kavuşturdu.

Ekranda bir reklâm, arkadan istasyon amblemi görüldü.

Senatör Selander koltuğunu arkaya doğru eğdirip Eaton'a, «Hazırladığımız metin üzerinde Başkan'm değişiklikler yaptığı yolunda Wayne'nin söyledikleri ne kuzum? Yazı ben-ce kusursuzdu. Neleri değiştirdiğini bilmiyorsunuz değil mi?» diye fısıldadı.

«Hiç bir fikrim yok Senatör. Son dakikada verilen bir karar olacak. Kuşkusuz medenî haklar bölümünü güçlendirmiştir. Irkdaşlarımızın gözünde yitirdiği itibarı geri kazanmak

istiyor almalı. Ama doğrusunu isterseniz—» Eaton kollarını indirip ekranı gösterdi. «İşte bağlıyor. Şimdi öğreniriz.»

Gözlerini Başkanlık amblemini gösteren ekrana diktiler.

Eaton o anda, T.C. ulusa hitâbetmeye hazırlanırken kaç kez Oval Ofiste bulunduğunu hatırladı. Bir iki dakika kaldı mı, fotoğrafçılar dışarı çıkarılır, içerde, masasında oturan T.C.'ye yöneltilmiş dört beş televizyon kamerası ve operatörleri kalırdı.

«Sayın seyirciler, karşınızda Birleşik Amerika Başkanı.»

Kamera Başkanlık Amblesinden, masasının başında oturan Başkan'a döndü. Eaton düşlerine öylesine dalmıştı ki karşısında T.C. yerine kara bir yabancı görünce birden irkildi. Kamera Douglass Düman'm geniş Afrikalı çehresi ekranı kaplıyana kadar ilerledi. Siyahlığı nedeniyle pek seçümeyen yüz hatları açık renk gömleği ve kostümü ile ters düşüyordu. Eaton haftalardan beri ilk kez kendinin ve ulusun neler yitirdiğini acı acı düşündü.

«İyi akşamlar muhterem vatandaşlarım. Bir hafta önce altında Temsilciler Meclisi ve Senato Başkanının onayı ve imzası bulunan ve Azınlık Rehabilitasyon Programı adı ile bilinen tasan masama geldi. Yürürlüğe girmesi için yalnız benim imzama bekliyor. Ya da Başkanlık yetkimi kullanarak veto ettiğim takdirde imzalanmadan Meclise geri verilecek.

Bugüne kadar bü tasarıyı ne onayladım ne de karşı çıktım. Çünkü her birimize sağlayacağı yararların nelere mal olacağım iyice düşünüp tartmam için zamana ihtiyacım vardı. Tasarının belirli bölümlerini sizlerle tartışmak istedim.

Çoğunluk bu programın arkasındadır. Kongredeki temsilcilerimizden beşte dördü arkasındadır. Arkasındayız diyorlar çünkü çoğunluğu zenci olan azınlık vatandaşların yıllar boyu çektikleri yoksulluğun kefaretinin ödeneceğine ve ırk kavgalarının kesinlikle önüne geçileceğine inanıyorlar. İş sahipleri ve işçi liderleri ulusal ekonomimizi kalkındırıp refah ve huzur getireceğine inandıkları için tutuyorlar. Hatta zenci kuruluşların çoğunun liderleri bile bir yüzyıldan beri, Önce kölelik sonra da ayrımcılıktan açılan yaralan saracak umudu ile bu tasarıya bir kurtarıcı gözü ile bakıyorlar.

Fazla ayrıntıya girmeden sizlere tasarının arkasında ve karşısında hangi görüşler var, onu anlatacağım.

Tasarıyı imzalamamı isteyenler, tekrar ediyorum büyük bir çoğunluk, sizlerin vergilerinizi oluşturduğu yedi milyar doları beş yıllık bir program çerçevesinde ülkenin geri kalmış azınlıklarına harcayarak ülkede sükûnete kavuşulacağına inanıyorlar. Bu para üe, beyazlarla siyahlar arasındaki ekonomik uçurumun kapatılacağını düşünüyorlar. Siyahlara ekonomik alanda eşitlik, yüksek ücret, ya da daha iyi koşullarla iş vererek ellerini ve kafalarını meşgul edip, karınlarını doyursak demokratik yoldan huzuru sağlamış oluruz diyorlar.

Ancak, düzen ve huzurun sağlanmasını arzuladıkları kadar, azınlıkların yoksulluğuna da üzülen bir kısım Amerikalı vatandaş, bu ulusun bu azınlık tasarısını kaldıramıyacağı kanısındadır. Malî yükü değildir onları düşündüren, ideallerimizi, demokrasimizi ve anayasamızı sarsmasıdır.

Tasarıya karşı çıkmaları nedendir?

Onların öne sürdükleri sakıncalara basında pek az rastlanmış, kongredeki itirazların da ancak birkaçı kulağınıza gelmiştir. Bütün bu sakıncaları bu gece duyup benim kadar üzerinde düşünmelisiniz.

Tasarıya karşı olanlar bunun, şikâyetleri susturmak için Hükümetin hazırladığı bir rüşvet olduğuna inanıyorlar. Irk kavgalarını susturabilir ancak demokratik kaynaşmamıza ne yararı olacaktır? Anayasa çek defterine dönecektir. Azınlıklarımıza medenî haklar değil, eşitlik değil, ancak bağırıp çağırmasınlar diye çok büyük bir para vereceğiz. Bu yasa ile bir zenci oy kullanma, kamu hizmetlerinden eşit yararlanma, bağımsız bir Amerikan vatandaşı olma hakkım kazanmayacaktır. Onun yerine iş sahibi olacaktır.

Evet sevgili vatandaşlarım, sizler gibi, benim gibi düşünebilen dürüst Amerikalılar var. Ve onlar bağımsızlık gurunun parayla değiştirilemeyeceğine yürekten inanıyorlar.

Sayın vatandaşlarım, her iki görüşün de haklı olduğu taraflar vardır. Ama Başkanınız olarak ben ancak tek bir tarafı tutabilirim. Karar verme zamanı gelmiştir. Irk ayrımı gözetmeksizin, azınlık, çoğunluk düşünmeden, alman her kararın yalnız demokratik bir ülke olan Birleşik Amerika'yı güçlendirmesine, bütün dünyanın gözleri önünde açık ahlâla,

gururla, kuruluşuna ışık tutan idealleri uygulamasına yardım etmesi gereğine inanan biri olarak, bu tasarımı veto ettiğimi sayın kongre üyelerine ve tüm vatandaşlarıma duyururum.

Bu gece tasarımı meclise geri gönderiyorum. Ne benim,, ne de hiç bir Başkan'ın bağımsızlığa ücret koyan böyle aşagılık bir tasarımı imzalamaya hiç bir zaman zorlanmaması için dua ediyorum.

Ancak bunun yerini alacak güçlü bir yasaya ihtiyacımız, vardır. Huzur yerine eşitlik sağlayacak bir yasa. Kısa zamanda—»

Salonda bulunanların öfkeli sesleri Başkan'ın konuşmasını bastırırken Arthur Eaton fırlayıp, televizyonu hırsıyla kapattı.

Yüzü kireç gibiydi, tır tır titriyordu. Kendini toplamadan dönüp odadakilerle yüz yüze gelmek istemiyordu.

Tailey'nin, «Gözüm çıksın bu piçoglu piç bizi yerin dibine batırdı!» dediğini duydu.

Oliver, «Bu budala ne sanıyor kendini?» diye soruyordu.

Noyes, partinin bunu onun yanına bırakmayacağını bağırtıyordu.

Senatör Selander, «Vetosunu örtbas etsek bile ülkeyi ikiye böldü,» diye kehânet yürütüyordu.

Arkasından öfkeli sesler giderek yükseldikçe Eaton onlara kulak vermeyip kendi kafasını toplamaya çalıştı. İlk aklına gelen T.C. idi. Bu tasan T.G.'nin eseri, amti olarak kalacaktı. Bu geceden itibaren ne olursa olsun bu olanak kaybolmuştu. Bu geceye kadar T.C. ve onun kabinesi yaşıyordu. Bu gece siyah bir adam efendilerinin ve çoğunluğun arzularını hiçe saymıştı. Bu gece siyah bir yabancı kişisel gurura pahasına ulusal bütünlüğü sarsmıştı.

Sonra, düşüncelerini mantık süzgecinden geçirince Dilman'ın bu isyanının T.C.'ye karşı olmadığını anlamaya başladı. T.C. sonunda bir hayaletten başka neydi ki. Aslında T.C.'nin ardında olan Arthur Eaton'un, kendisinin yönetim ve karar alma yetkilerine karşı bir isyandı bu.

Arkada temsüei Wickland'm bağırdığını duydu. «Parti yönetimi kalkarsa geriye ne kalır? Anarşi!»

O sırada telefon çaldı. Eaton diğerlerinin yanından ayrı-

labilmesi için bir bahane çıktığına sevinerek çabucak telefona gitti.

Heyecanlı sesi güneyli aksanından hemen tanıdı.

«Merhaba Zeke.»

«Arthur?» diye bağırdı Kongre üyesi Zeke Miller. -Ne dersin buna Arthur? Dur cevap verme. Sen pek kibarsındır. Ben sana söyleyeyim ne düşündüğümü. Ben doğruyu söylemekten korkmam. Bana kalırsa o ahmak zenci bize ve uhısa büyük iyilik etti. Hepimize, hükümetin tüm yönetim kollarını kırmaya ve zenci bir diktatörlük kurmaya hazırlandığını gösterdi. Gerçek rengim ortaya koydu. Önce Turneriteleri yasaklayıp sonra onlardan beter —»

Eaton'm bunları dinleyecek sabrı yoktu. «Zeke, aşırı zenci uçları zaten kaybetti. Bu hareketi onları yeniden kazandırmayacak. Sırf çoğunluğu kendi tarafına çekmek için y?pti bunu. Kendine bir paye verdi, göklere çıkardı—»

«Daha iyi ya!» diye bağırdı Zeke Miller. «Şimdi alaşağı edebiliriz onu. Artık tüm çıplaklığı ile karşımızda. Ona acıyan, zavallı arap diyen kimse kalmadı. Şimdi artık maskesi düştü. Biz de düşüreceğiz maskemizi. Arthur, onun T.C.Tin eserini yok etmesine ve burayı ikinci bir Afrika'ya çevirmesine izin vermemelisin. Onu kızgın bir koltuğa oturtup yeter, beni buradan kaldırın diye bağırana kadar kıcımlı dağlamalıyız. Onu istifaya zorlayacağım, ne sebeple olursa olsun istifaya. Eğer karşı koyarsa zorla istifa ettireceğim!»

«Bütün bunları nasıl yapacaksın Zeke?»

«Görürsün. Seyret de gör. Bu arada senin bizden yana, olup olmadığım öğrenmek istiyoruz.»

Eaton, «Acele karar vermeyelim Zeke,» dedi. «Bırakalım Dilman kendi kuyusunu—»

«Uzun sürer,» diye atıldı Miller. «O kuyuya bizi de sürüklemeyen önce onu düşürmek istiyorum.»

«Biraz düşünelim, hepimiz düşünelim, bir süre bekleyelim—»

«Sen bekle. Bu akşam neler işittiğini hatırla. Şimdi artık iki cephe var, onunki ve bizimki. Sen bizim tarafı tutmalısın. Seni aramızda sayıyorum. Sonra, sana anlatacağım çok şeyler var!»

Arthur Eaton Güneyli kongre üyesine bu akşam eskisi

kadar sinirlenmediği halde yine de telefonun kapanması içini rahatlattı.

Arkasını dönünce Wayne Talley üe yüz yüze geldi. «Ze-ke Miller'di.» diye açıkladı.

«Tahımn etmiştim,» dedi Talley. «Niyeti ne? Düman'ı j kapı dışarı etmek mi?»

«Onun gibi bir şey. Bir sürü zırva. Aynı görüşü paylaş-j madiğin için bir adamı atamazsın ya.»

«Bazan atarsın,» dedi Talley. «Ama atmaz ya da atamaz-j san, hiç değilse kontrol altına almaya çalışırsın.»

«Nasıl kontrol edebiliriz onu? Bu gece olanlara bak.»

«Arthur, bir adam tehlikeliyse daha fazla zarar verme-mesine çalışırsın.» Talley sustu. «Eline silah vermezsin kuş-j kuşuz. Ne demek istediğimi anladın değil mi?»

«Anladım, evet anladım sanırım.»

Talley etrafına bakımp kimsenin duymayacağına emini olduktan sonra, «Arthur,» dedi, «Ben olsam o CIA raporunu j ona göndermem.»

«Belki de gereksiz endişeye kapılıyorsun. O kadar önem-| li değil.»

«Ne olursa olsun,» diye İsrar etti Talley. «Dilman'da so-| rumluluk duygusu yok. Chantilly'deki konferansa gitmeden! pireyi deve yapabilir. Bugünden tezi yok hükümeti koruma-1 ya başlamalıyız.»

«Belki haklısın.»

«Zeke Miller zırvalıyorsa, o halde başka birinin bir şey-| ler yapması gerekir. Ülkeyi kurtarmak bizim elimizde sanı-j yorum.»

«Bu geceden sonra geriye ne kaldıysa.» dedi Eaton ac acı, sonra ekledi. «Haklısın Wayne, başka yapacak şey yok. Duman kamu önünde ilk sınavını verdi. Dürüstçe yargılana-j bilir. Sorumluluk duygusundan yoksundur ve bu yüzden tek-j İlkelidir. Onu cezalandıramazsak, • engellemek için çarele aramalıyız. Özel taktiğimiz bu olmalı. Senin dediğin gibi, di-j ne silah vermemeliyiz. Bu ülkeyi yerle bir etmesi için ona bir fırsat daha tanımamalıyız.» -

Bulutlu, çisentili bir öğleden sonra, saat dördü çeyrei

geçe Otto Beggs normal olarak bulunması gereken Beyaz Saray'daki Oval Of isin gül bahçesine açılan kapısı yerine, Ruby Thomas'm odasında yumuşacık kanapeye gömülmüş, bir saat önce onardığı pikaptan müzik dinliyordu.

Kravatsız, pabuçsuz, içinde yıllardır duymadığı tek bir arzu giderek kabarıyordu. İkinci cin ve toniğinden sonra yambaşmdaki Ruby'nin esmer tenine karışan baş döndürücü parfüm kokusu yavaş yavaş benliğini sarmaya başlamış:;. Bunda King Oliver, Louis Armstrong'un tahrik edici ritimlerinin de katkısı olduğunu düşündü. Ama aslında sebep içkiydi. Otto Beggs görevi gereğince hep ayık kalmak zorunâay:lı. Biraz da yakışıklılığına düşkün olduğu için bira ve koka kola gibi içkiler içerdi. Yalnız Noel'de, evlenme yıldönümü ya da maaşına zam yapılması gibi özel günlerde cin ve tonik •emişti, ama öğleden sonra asla. Oysa bugün, baştan biraz suçlu gibi, içki etkisini gösterip bu duyguyu yendikten sonra daha zevkle içmeye devam etmişti, çünkü bu kuşkusuz özel bir gündü.

«Ne düşünüyorsun Otter ?» diye sordu Ruby.

Beggs başını kaldırıp Ruby'nin dalgalı saçlarına, badem gözlerine, kusursuz siyah çehresine, açık yakalı turuncu bluzuna ve eteğinin altına sokuşturduğu çıplak ayaklarına baktı.

«Fazla bir şey düşünmeyecek kadar gevşedim.» dedi.. Ne güzel.»

«Ben hoşlanıyorum diye böyle konuşuyorsun.» dedi Ruby. Viski bardağını aldı, sonuna kadar içti. «İnsanı neşeliendefes- vor,» dedi. Bardağın gerisinden Beggs'i süzdü. «Umarım tam eğlenmeye başladığım sırada hemen bırakıp gitmezsin beni. Kalabilir misin biraz?»

«Ruby hatırlamıyor musun, bütün gün izinli olduğumu sana daha önceden söyledim. İstersen bütün gün ve akşamı burada geçirebilirim.»

«Bu haberin şerefine! Bundan daha mutlu olmadım sim- liye dek inan.» Ruby bardağını bıraktı. «Nasıl ayarladın Otter? Bütün gün işinden nasıl ayrılabiliyorsun? Daha önce vapmış mıydın hiç?»

«Hiç yapmamıştım Ruby. Ama iyi bir sebep olursa.... Her olayın bir ilki vardır. Seni buna değer bir sebep olarak gördüm. İşe gitmek üzere evden çıktım, sonra Walk Inn'is

önünde arabayı park edip patronuma telefon ettim, belim ağrıyor, doktora gideceğim dedim. Hepsi bu kadar.»

Lou Agajanian'a haber vermek için ettiği telefonu hatırladı Beggs. Ne garip ki karşısına o zenci, kendi hakkı olan göreve terfi ettirilen Roseoe Prentiss çıkmıştı. Numarayı çevirmeden önce bir süre duraklamış olmasına karşın Prentiss'in açması üe birlikte biraz da kendi dilediği gibi hareket etme arzusu güçlenmişti. Hasta olduğunu, doktora gitmek üzere evinden çıktığını, bugün dinlenip belki yarın kadar düzeleceğini söylemişti.

Prentiss'in fena halde canı sıkılmıştı. Beyaz Saray özel ajanlarından on tanesi Paris'te, Chantüly ve çevresini kontrole gitmişti, ikisi gripten yatıyordu. Geriye Beggs'in yerine koyabileceği bir kişi kalıyordu, Ross. Baltimore'dan transfer edilen bu yeni çocuk da Beyaz Saray'ın düzenine ve Başkan'ın huylarına yabancıydı. Belki doktor sağlam bulur da geç de olsa nöbete gelebiürdi. Beggs bir an görev aşkı ile tutuşmuş, sonra kendisini köstekleyen, şimdi de onu kendi kızlarından birinden uzaklaştırmaya çalışan Prentiss'e ve Başkan'a karşı duyduğu kini düşünmüştü. Biraz zor da olsa acılı bir sesle direnmiş, bu gece Agajanian'a durumu bildireceğini söylemişti.

Komşular görmesin diye arka sokaklardan Ruby'nin apartmanına doğru giderken, Agajanian merak eder de evli ararsa ve Gertrude da işin farkına varırsa diye korkmuştu. Ama bu pek olmaz diye düşünmüştü, çünkü Prentiss'e gene bir kontrolden geçeceğini söylemişti, ki bu da zaman ahreti. Ayrıca Agajanian onu düşünmeyecek kadar meşguldü hep. Yeni gelen çocuk, Ross, idare edebilirdi.

Ruby'nin tarifi üzerine kolayca bulduğu apartman katına girişinden yarım saat sonra iki cin ve Ruby'nin tahriki edici sıcaklığı görevini ihmal etme duygularından hâlâ kafa içinde kalan bir iki kalıntıyı da süp götürmüştü.

Ruby'nin yüzündeki sevinci görmüş, kendi içini de bizzat gımsızlığın mutluluğu kaplamıştı. Bu her türlü riske değerdi. Ruby dünyadaki hayvanların en güzeliydi ve Beggs onunla yalnızdı.

«Yani ben senin için Başkan'dan önemliyim mi deme»

istiyorsun Otter? Yani sırf beni görmek için önemli görevine boş mu veriyorsun?» diyordu Ruby.

Cin ve Ruby'nin kokusu birbirine karışmış, Beggs'i fütursuz yapmıştı. «Şuracıkta olmayı dünyada bir şeye değişmem tatlım. Gece gündüz hep bunu, senin yanında olmayı düşledim.»

«Hii...» diye çığlığı bastı Ruby, birden dizleri üzerinde doğrulup ona doğru eğildi. «Konuşmana bayılıyorum, tüyle- rim diken diken oluyor —bir ödül hakettin—»

Ruby Beggs'in üstündeydi. Yanağına öpücükler kondu- rup durdukça Beggs şaşkına dönmüştü. Yumuşacık dudaklar Beggs'i çileden çıkarmıştı. Dayanamadı, kızı kendine doğru çekip göğsüne iyice yapıştırdı, dudaklarını onu yarı açık ağ- zına bastırdı. Ruby de dudakları üe karşılık verdi. Sırtının şehvetle inip kalkması ve yandan avuçlarına değer göğüsle- rinin kabarıklığı Beggs'i çılgına çevirmişti.

Ruby kendini kurtarıp doğrulduğunda ikisi de soluk so- luğaydılar. «Vay canına, ne erkekmişsin sen, zavallı Ruby'yi deli ettin!»

«Sevgilim—»

Ruby fırlayıp ayağa kalktı. «Bana ne yaptığının farkın- da mısın?»

«SevgUim—»

«Tam erkekmişsin meğer, birden heveslendirdin beni, üstümü değişeyim — ister misin?»

Beggs korku ve şaşkınlık içinde, «Nasıl istersen Ruby,» dedi. «Evet değişsen iyi olur,»

Ruby bir adım attı, sonra vazgeçip Beggs'in dizine otur- du, arkasını döndü. «Düğmelerimi açar mısın sevgilim?»

Beggs elleri titreye titreye düğmeleri açtı. Buluz iki ya- na açılıp kızın siyah, düzgün omuzları, omurga çizgisi ve be- yaz sutyeni meydana çıktı. Kız başım arkaya çevirdi. «Anla- şılan bu gibi işlerde epey tecrübelisin.» deyip Beggs'in bur- nuna bir öpücük kondurdu, çabucak kalktı, arkası açık bu- luzu düşmesin diye eli ile önden tutarak, «Hemen gelirim—» dedi. «İstersen içkileri doldur.»

«Tabü.»

«Seni bekletmeyeceğim — bayılıyorum sana —»

Kalçaları ve eteği sallanarak çabucak yatak odasına girip kapıyı aralık bıraktı.

Otto Beggs kımıldamadan oturdu. Ruby odada değildi arca teninin kokusu Beggs'in mıklerfihe kadar işliyor, arzusu-na, daha da kamçılıyordu. "Değişmek"ten söz etmişti. Ne demek istemişti? Ne giyecekti? Aklına gelen bir şey vardı: Beggs'in. Ama olabilir miydi? Tabii olurdu, niye olmasın. Heveslendiğini söylemişti, yani doğal ve ilkel içgüdülerini uyandırdığını ima etmişti. Zenci bir kız bu duyguları uyandırdığı zaman ne yapardı? Beggs'in hiç bir fikri yoktu ama çok şeyler bekliyordu. Eğer onu yanlış anlamamışsa az sonra öğrenecekti.

Kalktı, mutfığa gidip bardaklara buz attı. Ruby'nin bardağına viski doldurdu, kendininkine de cin. Toniğe boş verdi. Ruby'nin bardağı elinde, kendininkini yudumlayarak salona dönmesi ile, olduğu yerde kalması bir oldu. Oradaydı. Beggs sinemalar ve erkek dergileri dışında hiç böyle bir manzara görmemişti.

Bir elini kaftasına koymuş, kanapenin yanında, poz almıştı Ruby.

«Beni nasıl buluyorsun Otter?» diye sordu. Olduğu yerde yavaş yavaş dönerken limon sarısı şeffaf geceliğinin altında vücudunun düzgün siyah hatları açıkça görünüyordu. «Otter'imle bu buluşma için pahalı çamaşırlar almak istedim.»

«Sana çok yakışmış,» derken sesinden utandı Beggs. Kaim ve boğuk çıkmıştı. «Beni şımartıyorsun—»

«Benimle dalga geçme — sen etrafında beyaz kızların pervane gibi döndüğü bir kahramansın—»

Beggs içkisinden bir yudum aldı. «Onlar senin eline su dökemez Ruby. Sinema artistine benziyorsun, inan.»

Ruby kanapeye oturup bacak bacak üstüne attı, Beggs'i süzmeye başladı. Beggs Ruby'ye içkisini uzattı, boynundan başlayıp iki göğsünün arasına doğru kaydırdı bakışlarını. Ruby kollarını kaldırdı, ellerini başının arkasında kenetledi. Şeffaf geceliğin pek gizleyemediği göğüslerinin kıpırdanışı Beggs'i büyülemişti. Yanı başım işaret ederek, «Gelsene Otter,» diye seslendi. «Bu kadına yakınlık göstermeyecek misin?»

Beggs astımlı gibi soluyarak kanapeye yürüdü, Ruby'nin yanma çöktü. Bir elini kanapenin üzerine attı, öbür elinde içki bardağını tutuyordu: Bakmadan da kızın pembe bikini külotunu ve siyah baldırını görebiliyordu. Yüzüne bakmak için başını kaldırırken bakışları ileri çıkık göğüslerine takılıp kaldı.

«Otuz sekiz,» dedi Ruby.

Beggs çabucak başını kaldırdı. «Ne—»

Ruby göğüslerini avuçladı. «Otuz sekiz beden,» dedi. «Emin olmak ister misin?»

Beggs titreyen elinde tuttuğu bardağı alev alev yanan yüzüne yapıştırdı. «Artist falan, öyle bir şey olmahymışsın sen Ruby.» dedi. Kaynayan umutlarını güçlendirmek için yeniden içti.

«Dediğim gibi, bir sürü beyaz oğlan asıldı durdu ama yüz vermedim. Sen başkasın Otter—»

Uzandı, Beggs'in elinden bardağı alıp masanın üzerine bıraktı, iyice yanaştı, başını Beggs'in omuzuna dayayıp gömleğinin düğmelerini açtı, elini gömleğin altına sokup Beggs'in kılı göğsünü okşamaya başladı.

Beggs kolunu kanapenin arkasından indirip Ruby'nin omuzlarına attı. Onun kedi gibi mırıl mırıl konuşmasını dinliyordu. Şimdi hangi hareketi yapması gerektiğinden emin değildi. Doğrudan doğruya onu yakalayıp başlamalı mıydı? Yoksa önce ne yapmak istediği kızı söylemeli miydi? Ya da daha sabırlı olup bu işin sonunun nereye varacağına karşılıklı anlaşmanın sağlanmasını mı beklemeyliydi? Eğer kız dalga geçiyorsa, doğrudan doğruya işe girişmek onu güç durumda bırakabilir ve işi bozabilirdi. Emin olmalıydı. Hem bazı kadınlar, bu işi parayla yapanlar bile yavaştan gitmeyi severlerdi. Belki bu da onlardan biriydi. Eğer öyleyse Beggs şansını berbat etmek istemezdi. Vakti vardı nasıl olsa.

«Beni neden başka buluyorsun Ruby?» diye sordu, komik de buldu bu soruyu. «Büyük istiyorum inan. Bir sürü genç adam tanımış olmalısın.» ;

«Pek o kadar değil Otter. Hele senin gibi birine hiç rastlamadım. — yakışıklısın — güçlüsün — şu adalelere bak — bir kahramansın — madalyaların içimi ısıtıyor —» Bu sözünü beğenip kıkır kıkır güldü. «Büyük musun Otter, dün gece

seni düşündüm. Sen A.B.D. Başkanını koruyarak büe kendini harcıyorsun — biliyor musun bunu? Senin yarm kadar değeri olmayan o ikiyüzlü Başkan*! korumak senin gibi önemli bir adam için yazık. Seni böyle düşünüyorum ben Otter, Sen ondan kat kat üstünsün, tabii, tabu üstünsün.»

«İltifatlarına teşekkür, ederim Ruby ama o Birleşik Amerika'nın Başkan'ı, ondan daha önemli kimse yok.»

«Hayır, sen daha. önemlisin — Beyaz Saray'daki o kara adam senin eline su dökemez.»

Az daha diye düşündü Beggs. Bu saçma sapan konuşmayı biraz daha sürdürüp emin olunca harekete geçecekti. «Geçen konuşmalarımızda Başkan Dilman'm ne lehinde ne aleyhinde hiç bir fikrin yoktu Ruby, o günden bu yana ne oldu da değiştin? Cevap vermek zorunda değilsin .— Dilman'a aldırın yok zaten — Yalnız, zenci bir - Başkan olduğu için senin—»

Ruby birden elini Beggs'in göğsünden çekip yan döndü. Sesi sertleşti. «Artık memnun değüim,» dedi. «On para etmez. Baksana, Jeff Huriey için parmağını kıpırdatmadı, Turneriteleri dağıttı. Azınlık programım büe halkına çok gördü, Otter, senin koruduğun adam kimsenin iyiliğine çalışmıyor, yalnız belâ saçıyor—»

Beggs kendi arzusuna ulaşabilmek için köprü gibi ortaya attığı konu kızı böylesine sinirlendirince kendi kendine lanet okudu. Ruby'nin gözlerinde aşktan, arzudan eser kalmamışa. Beggs -telâş içinde onu yumuşatma çabasına girişti, «•Ruby, demin söylediğin gibi, onunla uğraşmaya değmez. Ben de onu fazla sevmiyorum zaten. Zenci olduğu, ya da zencilere neler yaptığı değil buna sebep, sana açık açık söyleyebilirim, bu kadar yakınız — ondan hoşlanmayışımın nedeni zayıf oluşu. Benim için önemli olan bu. Turneriteleri kendi yasaklamadı, emir verdiler ona, o da kabul etti. Azınlık tassarısına gelince, örgütü yasakladığı için korkuya yapüdü, yaptığı hatayı örtmek için—»

Ruby başını salladı. «Çok iyimsersin Otter. Arkadaşlarım, akrabalarım, hiç biri Dilman'ı zayıf bulmuyor. Onu tepeden tırnağa belâ kabul ediyorlar. Neden bilir misin? Çünkü rengini inkâr ediyor.»

Bir düş kurmak vardı, bir harekete geçmek. Otto Beggs

yeterince düş kurmuştu. Artık harekete geçmek istiyordu. Kolunu biraz daha aşağı kaydırıp Ruby'yi sıkıca sardı. Geceliğin altından sünger gibi göğsü elinin altında hissediyordu.

«Bırakalım şu adamı Ruby, unut artık. Ne senin ne de arkadaşlarının bu kadar kızmasına değecek biri değil o. İnan bana, kendi gölgesinden bile korkar, yaptıkları hep bu yüzden.»

Ruby Beggs'in elinin, kolunun nerede olduğundan da, giderek kabaran arzusundan da habersiz gibiydi. Biraz daha doğruldu. «Yaptıkları hep bu yüzden derken ne demek istiyorsun? Kendi ırkından utandığı için bize karşı bir tutum takındığını kabul etmiyor musun yani?» Sesinde bir endişe belirdi. «Yakınında olduğuna göre bildiğin bir şey mi var? Sen söylersen belki inanırım—»

«Dinle Ruby,» Konuşmayı çabucak bitirip işe girişmeye kararlıydı Beggs. «Dediğim gibi bu adama özel bir sempati yok ve onu korumakla görevlendirilmekten hoşlanmıyorum. Ama senin de boşuna sinirlendiğini istemem, onun için sana işin doğrusunu anlatayım, aramızda kalmak üzere, senin ve benim—»

«Tabu Otter — söz.»

«Seni rahatlatayım da eğlenmeye bakalım. Başkan'a benim kadar yakın pek kimse yoktur, kabul mü?»

«Tabii, ama yani sence—»

«O, zeneüere karşı senden benden ya da senin arkadaşlarından farklı duygular beslemiyor. Sırf Başkan, zenci bir Başkan olduğu için tüm gözler üzerinde, o da bunu biliyor ve hissediyor. Ne yapsa, hangi yöne dönse doğru kargılanmıyacağı biliyor. Onu korumak zorunda olduğum için ne zaman sinirlensem birkaç şey hatırlarım. > O zaman kızacağıma acırım ona üstelik. Doğru söylüyorum Ruby.» Sustu. «Neden biüyor musun? İke'in, Kennedy'nin, Johnson'un koltuğunda oturduğu halde kendini otobüsün arkasında oturur gibi hissediyor, çünkü çevresindekiler ona bu duyguyu veriyorlar. Politikadan anlamam ama gözüm kulağım var. Bazıları onu yıkmak için uğraşıyor, bunu kolaylaştırmak için de ona aşağılık bir yabancı olduğunu hissettiriyorlar. Köpek gibi acı çeker. Benden gördüğü tek şey işte bu acıma duygusu.»

Ruby garip bir biçimde korku ve telâşa kapılmıştı. «Neler söylüyorsun Otter, ne demek istiyorsun?»

Beggs bu konuşmanın yarattığı zaman kaybına iyice öfkelenmeye başlamıştı artık.

«Pekâlâ, sana kısaca anlatacağım, sonra politika da Duman da paydos, söz mü?»

«Tabii, tabii söz. Ama sen ne demek—»

«Geçen akşam Azınlık Tasarısını veto ettiğini bildiren konuşmasını hatırlıyor inusun? Konuşma sırasında da, sonradan da bürosunun açık duran kapısında bekliyordum, her şeyi gördüm ve duydum. O konuşmadan sonra görmeliydin zavallıyı. Sinirden ve meraktan hasta gibiydi. Arkadan bir sürü telefon yağdı, besbelli önemli kişilerden, ona ağızlarına geleni söyleyip, doğduğuna pişman ettirdiler. Her neyse, daha sonra bir arkadaşı ile, Chicago'dan bir avukatla konuştuklarını duydum. Tabu aynı kelimeler değil ama— "Şakayı bırak Nat" diyordu. "Beni paralayacaklar. Çevremdeki insanlar ne beyaz ne siyah, bencil bir ırkın insanları. Kendilerinden başka ne kimseyi ne de ülkeyi düşündükleri var. Şimdiye kadar yaptığım gibi yine eyvallah diyebilirdim, yalnız bir kez olsun kendi başıma harekete geçip doğru bulduğum gibi davranmak istedim. Hata işleyerek bir şey kazanamayacağımı herkes görür sandım. Politika yapmamın gereği yok, çünkü yeni baştan seçilme endişem yok. Kısacık bir sürem var, onun için dürüstçe hareket edebilirim. Herkes bunu anlar, veto edişimin nedenini araştırır ve rüşvet değil, gerçek bir tasarı hazırlar diye düşünmüştüm. Bana böylesine saldıracaklarını ummadım. Bugün yüzüme karşı söylenenleri tekrarlayamam. Böyle yaklaşabilir misin insanlara?" ve bunun gibi konuştu durdu Ruby. Ona o anda acıdığım kadar hiç acıamıştım, ta ki—»

Ruby Beggs'in koluna yapışmıştı. «Otter, doğru mu anlattıkların? İnanamıyorum — sanki —»

«Doğru, aynen böyle oldu.» dedi Beggs. «Dahası da var. Okudun mu bilmem — Afrikalı Başkan'a resmî ziyafet verdiği gece önemli davetlilerin çoğu gelmedi. Düşünebiliyor musun? Doğru, ben oradaydım.»

«Olamaz—» dedi Ruby. Beggs'in kolunu bırakıp uzaklaştı, içkisini alıp kocaman bir yudum içti.

Söylediklerinin Ruby'nin üzerinde bıraktığı etkiye şaşıp onu bu yoldan etkilemeyi düşünen Beggs devam etti. «Sana anlatmak istediğim bir şey daha var. Televizyon konuşmasının ertesi günü bir ara Düman'ın sekreteri ile yalnız kaldım. Başkan'ın telefonlarla ve gazetelerle saldırıya uğramasına bayağı eanı sıkılıyordu. Konuştuk bu konuda biraz. Biliyorsun beyaz bir kız, Wiseonsin'den. Genellikle şakin bir kızdır ama o gün heyecanlıydı. Rengi yüzünden Başkan'ın başına bütün bunların gelmesi çok kötü dediğim zaman, onun neler hissettiğini büemezsin dedi bana.»

Ruby bardağına dikmişti gözlerini. «Ne demek, ne demek istedi?»

«Miss Foster mi? Sekreterin adı Miss Foster. Başkan olarak ilk gününü unutamam dedi. İlk kez yalnız kalmışlar. Miss Foster istifasını vermek için Oval Ofis'e girdiğinde kapıyı kapamak istemiş, Dilman razı olmamış. Anlamamış tabii Miss Foster, o zaman Dilman ona Eisenhower'in zenci bir danışmanının anısını anlatmış. Bu danışman, beyaz sekreterlerin, odasına girince sanki güvenlik tedbiri olarak kapıyı açık bıraktıklarını, onu bir vahşi ya da saldırgan kabul ettiklerini farketmiş. Dilman da bunu gelenek haline getirmiş, beyaz bir kız yanma girdi mi kapılardan birinin açık—»

Ruby birden ayağa fırlamış, odanın ortasına gitmişti. Sırtı Beggs'e dönüktü. «Neyse,» diye devam etti Beggs. «Miss Foster ağlamamak için zor tutmuş kendini, gidip kapıyı kapatmış ve istifa etmekten da vazgeçmiş. Onun için, arkadaşların Dilman'm bir şeytan olduğunu söyledikleri zaman—»

Beggs sustu, kulak kabarttı.

İnanılır gibi değildi. Ruby ellerini yüzüne kapamış, hıçkırığa hıçkırığa ağlıyordu.

Beggs şaşkına dönüp kalktı, yanma gitti. «Ruby, ne oluyor kuzum—» kollarından yakalayıp kendine doğru çevirdi. Ellerini yüzünden çekti. Ağlıyordu Ruby, boyaları akıyor, gözyaşları sicim gibi iniyordu.

«Otter, Otter, Otter,» diye tekrarlayıp duruyordu.

Beggs sarstı onu biraz. «Ruby, ne oluyorsun?»

Kız yutkundu, kendini tutmaya çalışıyordu. «Otter, şey-

tan benim, eğer sana söylemezsem cehennemde çatır çatır-
yanacağım— Otter senin anlattıklarına bakılırsa—»

«Ne anlattım ki? Gerçeği söyledim—»

«Allahım kötü, çok kötü bir şey yaptım ben, biliyorum,
ama merak ediyorum — of Allahım, çok üzülüyorum — çün-
kü eğer senin anlattığın gibiye, Başkan Dilman'm canı yan-
sın istemem.»

Kan beynine çıkıyordu Beggs'in. «Ne — ne demek isti-
yorsun?» Korku ve suçluluk duygusu ile sırtı ürperdi, adale-
lerinde bir gevşeme hissetti. «Senin yaptığın bir şey onun—
•onun nasıl canını yakarmış?»

«Dinle Otter — hiç bir şey bilmiyordum — yalnız Du-
man Başkan olduktan hemen sonra bazı kimseler seninle bu-
luşmamı istediler çünkü Turnerite'lere karşı tutumunu be-
ğenmiyorlardı. Benim ırkımdan oldukları için ben de kabul
ettim. Ama seni tanıyınca onları unuttum,, çünkü hoşlandım
senden. Sonra Dilman Turnerite'leri kapatıp Hurley'e sırtını
çevirince bizimkiler bağırıp çağırmaya başladılar — beni ha-
tırladılar — hâlâ Otter Beggs'le dostluğun devam ediyor mu
diye gelip sordular, ben de evet dedim, sonra bu işi verdiler,
seni bugün buraya çağırıp işten uzaklaştırmamı istediler,
çünkü Başkan'ı görmeye gittiklerinde senin oralarda olmam
istemedüler. Ben — Otter — bunu bana kimin söylediğinin
önemi yok — Otter — bana öyle bakma — yalnız Başkan'-
dan nefret edenler var. — gerçekten nefret edenler — onun-
la hesaplaşmak isteyenler — sen orada oldukça yaklaşamaya-
caklarını hesapladılar — bürosunda işini bitirip yukarı çıkı-
na kadar seni oyalamamı—»

Beggs ateş pür kuruyordu. «Allah belâm versin pis oros-
pu!» diye bağırdı. Kollarına yapışmış büküyordu. «Bana ya-
lan söylüyor san, ya da her şeyi anlatmadıysan—•»

«Otter, yapma, canımı yakıyorsun — doğru, hepsi doğ-
du, niye yalan söyleyeyim, günaha girdim, günaha—»

Beggs kollarını bırakmıyordu. «Allah kahretsin — ar-
kadaşların kim — planları ne — ? »

«Bilmiyorum — Yemin ederim bilmiyorum—»

Kollarını hırsla bıraktı, «Seni öldürmem gerekirdi — ah,,
öldürmem — beni enayi yerine koydun —»

«Ama senden hoşlanıyordum Otter — vallahi doğru, inan.»

Beggs'in dinlediği yoktu artık.

Saatine baktı. Beşi on altı geçiyordu. Her akşam hemen, hemen beş buçukta Başkan bürosundan çıkardı. Ruby'nin arkadaşları Beggs olmadığı bir sırada, daha az tecrübeli, yeni birisi nöbette iken Dilman'ı görmek istemişlerdi. Bunun tek anlamı, korkunç, feci bir anlamı olabilirdi. Dilman'a yetişmesine ya da Agajanian'a haber vermesine yalnız on dört dakikasını vardı.

Başını kaldırdı, Ruby Thomas yatak odasına girmiş, korku içinde onu seyrediyordu.

«Senin gibi bir orospunun kemiklerini kırıp FBI'ya sürüklemeydim!» diye bağırdı. «Ama görevim senden daha, önemli—»

Döndü, paltosunu yakalayıp kapıya yürüdü.

Ruby arkasından bağııyordu. «Sana önceden haber verdim Otter — söylemedin deme — onun canını yakmalarına, izin verme — lütfen — kurtar onu —»

Kapıyı vurup çıktı. Merdivenleri ikişer ikişer inerken bir yândan paltosunu giyyordu. Sokağa çıkarken ilk aklına gelen Gaynor'a, Agajanian'a ya da Prentiss'e telefon edip Başkan'ı bürosundan dışarı bırakmamalarını, ajanları iki üç misline çıkarıp Ruby'nin arkadaşlarını aramalarını tembih etmek oldu. Sonra, telefon etmesinin imkânsız olduğu geldi birden aklına. Bu bilgiyi kimden, nereden nasıl öğrendiğini soracaklardı. Ne diyebilirdi? Kulak misafiri mi olmuştu? İçine mi doğmuştu? Birisi imzasız mektup mu vermişti? Hiç bir delil gösteremezdi. Tek, gerçek bir delili vardır — Ruby. Eğer ondan söz eder de işe gitmeyip bir kızla — üstelik zenci bir kızla maceraya kalktığı ortaya çıkarsa işi bitik sayılırdı. Gizli Servisi de Gertrude'u da, çocukları da kaybederdi. Telefon etmesi imkânsızdı. Bu işi kendisi halletmeliydi.

Hızlı hızlı, koşarcasına yürüdüğü sürece düşünmüştü. Walk Inn'in arka sokağına geüp orada park ettiği Rambler'ine atladı. Arabayı çalıştırdı, geri aldı, döndü, hızla caddeye çıktı. Uçuyordu. i

Hergün geçtiği yollardan deli gibi bir hızla kayıyordu otomobil. Işıklara falan aldıracağı yoktu. Tek düşüncesi D u - man Oval Ofisten çıkmadan ona yetişebilmektir. Bir trafik polisi çevirse bile hemen gizli ajan kartını gösterip acele işim var diyerek çekip gidecekti. Önüne geçtiği, yolunu kestiği arabalar öfke içinde klakson çalarak bir süre peşinden geliyor, sonra kayboluyorlardı. Hiç birine aldıracağı yoktu.

Arada bir kuşku da kaplıyordu. Sarhoş değildi, aklı başına gelmişti, yalnız nefesi alkol kokuyor olmalıydı. Ya deliler gibi Beyaz Saray'a girer de Ruby Thomas'm anlattıklarının yalan olduğu anlaşılırsa ne olurdu hali. Alay konusu olduğu bir yana, aşıl, içki içmiş olması basma belâ açardı. Hemen elini cebine daldırıp hep yanında taşıdığı nane şekerlerinden üç tane birden çıkarıp attı ağzına.

Hedefine yaklaştıkça düşüncelerini ayırmaya çalıştı. 0 arap karısı yalan mı söylemişti? Sadistse bu mümkündü. Başka bir ihtimal: belki — bunu düşünmeyi büe erkekliğine yediremiyordu — eğlenmek, hoşça vakit geçirmek istemiş, iş ciddiye varmadan onu, beyaz bir adamı başından savmak, defetmek için masal uydurmuştu. Bu tip kadınlar vardı. Belki. Yalnız bu pek akla yakın bir ihtimal değildi. Beggs Duman konusuna kendi girdiğini ve kızın akımı çeldiğini hatırladı. Onun zenci duygularım tahrik etmişti. Kız da itiraf etmişti. Ayrıca tüm yetküeri ile onun basma belâ olabileceğini kestirip böylesine bir yalan uydurması pek olacak iş değildi.

Sadist değüse —ki öyleye benzemiyordu— o zaman geriye tek ve en kötü ihtimal kalıyordu — gerçeği söylemesi Tanıdığı biri Başkan'a suikast hazırlamış, Gizli Servisteki en güçlü adamı uzaklaştırıp oyalaması için de onu kullanmıştı.

Gerçeği söylemiş olması ihtimali Beggs'in canını sıkta, gaza daha fazla bastı. Allahım, diye düşündü, beş dakikaya kadar suikast, her ne ise, başlayabilirdi. Kendisi, şeref maddalyalı Otto Beggs, Başkan'm muhafızı, sadece orada bulunmayıp, görevinden kaçmış, Başkan'm hayatını koruyamamış olmakla kalmayacak, suikastçilerle bir çeşit işbirliği yapmış sayılacaktı.

Bir an durup bir yerden telefon etmeyi, olayı haber veremeyi düşündü. Kendi adını veremeyeceğine göre isim verme-

den arıyabilirdi. Oysa bunun için vaktin geç olduğunu biliyordu. Bir süre isimsiz telefon gelirdi hep, bunlar soruşturulup değerlendirilirdi. Onun telefonu ciddiye almana kadar şimdi beş dakikadan da az kalan süre zaten dolardı. Hem geç kalmamış olsa, Başkaa'ı bürosunda oyalasalar bue yine de Beggs sesini değiştirmeyi beceremeyeceğini biliyordu. Faydasızdı. Son hızla yoluna devam etti.

Başkan'a suikast ihtimali kafasına iyice yerleşti. Çok kötü bir dönemdeydi ülke. Beggs'in hatırladığı kadarı ile hiç bir dönemde Başkan'a karşı hırs ve kin bu denli açıklığa dökmülmemişti. Gizli Servis'in araştırma bürosuna hiç bir vakit bu kadar çok iş düşmemişti. Başkan Dilman'ın Turnerite'leri yasakladığından ve Azınlık Tasarısını veto ettiğinden beri her on Amerikalıdan sekizinin ona karşı olduğu meydana çıkmıştı. Gizli Servis'e havale edilen isimsiz tehdit mektuplarının daha yarısı bile okunamamıştı.

Şef Gaynor ajanların günlük programdan sıkııp laçkalaştıklarını anlar anlamaz hemen bu mektuplardan tutuştururdu ellerine. Çoğu zararsız cinstendi. Vatandaşların öfkelerini çıkartmak için yazdıkları anlaşılıyordu. Ama bazıları tetiği çekmekle tüm kötülöklere son verip ulusu kurtaracaklarına inanan kişülerden geliyordu. Gaynor bunlara dikkat edilmesini hatırlatır dururdu. Böyle insanlar çoktu. Hem de aramızda dolaşan, normal yaşantı sürdüren, yiyen, içen, eğlenen Amerikalılardı. Her zaman ani olaylara karşı tetikte bulunmalarını tembihlerdi Gaynor.

Otto Beggs karşıda Beyaz Saray'ı gördü. Bir arabayı solladı. Kırmızı ışık yanınca deli gibi fren yağıp durdu. Sonra trafiğin arasından ok gibi fırladı. Kuzey Batı kapısından içeri girdi.

Giriş kartını gösterirken bir Beyaz Saray polisi gülerek, «Merhaba Otto,» dedi. «Önemli kişilere mahsus kapıdan giriyorsun ha! Madalya falan mı aldın yine?»

«Evet, öyle oldu,» diye bağırdı Beggs.

Park yerine vardı. Arabadan atladı. Hâlâ kravatsız olduğunu farkettil. Bu dikkat çekebilirdi. Cebindeki kravattı çıkarıp takacak zamanı da yoktu. Ortalığı ayaklandırmadan, basın üyelerine ya da mesai arkadaşlarına takılmadan acele etmesi gerekiyordu. Gideceği yere çabuk varmalıydı, ama

panik yaratmamalıydı, yoksa yanlış bir haber aldıysa aptal yerine konabilirdi.

Batı kanadın Lobisinde yürürken saatine baktı, doğru ise beşi otuz iki geçiyordu.

Bu saatlerde her zaman olduğu gibi basın fuayesi gazetecilerle doluydu. Kılıksızlığına bakışmalarım umursamadan -aralarından geçti. Ağzındaki son nane şekerini de yutup Gizli Servis odalarına arkasını vererek Oturma salonuna geçti. Deri koltuklarda oturan gazetecilerin ve Tim Flannery'nin bürosundan geçip koridora çıktı.

Şimdi yalnızdı. Koşmaya başladı. Kabine Salonunu, Mi Foster'in odasını geçip Başkan'm Oval Ofisine açılan kapıyı vardı. Kapı zincirlenmişti. Ajan Wickler kapıda nöbet bekliyordu.

«Hey Otto,» diye seslendi ajan. «Neredeydin?»

«Başkan'a özel bir mesajım var. Nerede?» Başını içeri uzattı. Oval Ofis boştu. •

«Yukarı çıkmak üzere şimdi ayrıldı.»

Beggs bir eli ile zinciri' açarken öbür eli ile paltosunuz düğmelerini açıyordu. «Onu görmeliyim. Mesaj önemli.» dedi. Zincirin ucunu arkadaşının eline tutuşturdu.

Hızlı adımlarla Oval Ofis'e girip Gül Bahçesine açılan kapıya yürüdü. •

Dışarı çıktı, kalbi küt küt atıyordu. Durdu. Batı Kanatındaki bürolardan Beyaz Saray özel bölümü girişine bağlar sütunlu yola ve avluya göz gezdirdi. Önce onları göremedi. Sonra birden beyaz sütunun arkasından yavaş yavaş çıtılarını gördü. Önde Dilman, hemen arkasında Başkan'dan daha kısa boylu olan yeni ajan Ross giriş kapışma doğru yürüyorlardı.

Görüntü sakın ve normaldi. İki aydır Beggs'in Dilman'ı peşi sıra attığı otuzbeş adımlık yolda garip, beklenmedik, hiç bir değişiklik yoktu.

Beggs şükürler olsun, boşuna telâş ettim diye derin soluk aldı. Mutluluğunu gölgeleyen tek şey o arap karışın duyduğu kindi., Kendisinden kurtulmak için ona çeyrek attır cehennem azabı çektiymişti.

Tam dönüp Oval Ofis'e gireceği sırada Başkan'm durdu

ğunu, eli ile beton yolla tarihî bahçeyi ayıran çiti gösterdiğini farketti.

Beggs otomatik olarak çiti inceledi, sonra başını kaldırıp Beyaz Saray kubbesini, Truman Balkonunu gözden geçirdi. Bakışlarını Andrew Jackson'un manolya ağacına çevirdi, yerdeki çiçek tarhlarına, bahçe masası çevresindeki demir sandalyalara, yere diz çökmüş, çiçek diken yeşü tulumlu bahçıvana, Gül Bahçesinin çevresine bakındı — birden kafasında şimşek çaktı — garipliği, olağan dışı şeyi farketmişti.

Boynu dimdik kesildi. Bakışlarını bahçıvana çevirdi. Yeşil tulumu manolya ağacının önünde onu neredeyse kamufle ediyordu. Bahçıvan doğruldu. Sonra çiçek fidesini almak için eğüdi. Ardından, manolya ağacından Başkan'm durduğu yere doğru üerlemeye başladı.

Beggs içgüdü ile öne fırladı, beton yolun sol tarafından Başkan'm Ross'la durup konuştukları yere doğru ilerledi. Kısık gözlerini bahçıvandan ayırmıyordu. Uzaktan bahçıvanı seçemiyordu. Yalnız kuzguni bir zenci olduğunu görebiliyordu. Dış görünüşü, elindeki fideyi taşıyan, krizantem tarhına ve beyaz sütunlara doğru üerleyen alelade bir bahçıvandı.

Her gün bu bahçede bahçıvanlar çalışırdı. Çiçek fidelelerini, tohumlarını oradan oraya taşır dururlardı. Ama — Beggs yürüdükçe düşünüyordu — olağan dışı bir şey vardı. Bir ke zenci — zenci bir bahçıvan hatırlamıyordu Beggs. Yok yok yanılmıştı, bir tane vardı, sıksa, ihtiyar bir zenci vardı. Ancak Dilman zenci olduğuna göre başka bir ırkdaşını da işe almış olabilirdi. İkinci gariplik, bu saatte, güneş batmak üzereyken ve tek basma, diğer işçilerin evlerine gittiği saatte, hiç çiçek dikilmeyen bir saatte bu adamın ne işi vardı burada?

Beggs Dilman ve Ross ile kendi arasındaki sütuna kimseye görünmeden varmıştı. Hâlâ konuşuyorlardı. Dilman yeni ajanın anlattıklarını dinliyordu. Ross'un bahçıvana arkası dönüktü ve yakında başka birinin bulunduğu da habersizdi. Arkasını dönse büe personele ve günlük olağan işlere yabancı olduğu için bunun yabancı bir bahçıvan olduğunu ve olağan dışı bir saatte çiçek diktiğini farkedemezdi. Yolun ortasında durmuşlar, hiç bir şeyden kuşulanmaksızın konuşup duruyorlardı. Ve tam karşılarında, bahçenin ortasında zenci

bahçıvan garip bir şekilde durmuş, elindeki fideyi yere bırakmış, tulumunun içine sokuyordu elini.

Bir arap karısının aptalca ikazı ve olağan dışı bir olayın yarattığı kuşku nedeni ile evham da sayılsa Beggs artık bir şeyler yapmalıydı. • ' - •

Yürümeye başladı. «Hey Ross! Ross!» diye seslendi.

Yeni ajan arkasını dönerken Başkan Duman da başını kaldırıp şaşkın şaşkın çevresine bakındı. -

Beggs eli ile ağzını kapattı. «Arkandaki bahçıvana dikkat et — kim o?»

Söylediklerini Ross da Dilman da duymamışlardı. Şimdi de Beggs'in hayretten faltaşı gibi açılan gözleri önünde yeni ajan çabucak Dilman'ın yanından ayrılıp, parmağı ile kulağını öne uzatarak kendisine doğru yürümeye başlamıştı.

Bir an Beggs konuşamıyacak kadar dehşete kapılmıştı. Yeni ajanın bu refleksi belki normal bir hareketti ama Başkan'ı koruma görevinde hiç mi hiç yeri yoktu. Bu hareketi ile Ross Dilman'ı yalnız ve korumasız bırakmıştı.

«Ne var? Ne dedin?» diye sesleniyordu bir yandan.

Bu aptalca harekete sinirlenen Beggs hemen olduğu yere diz çöküp yumruğunu sallayarak, «Allahın cezası Başkan'ı yalnız bıraktın! Ben sana—» dedi. O anda gözü bahçıvana ilişti, ani bir hareket sezmişti.

Zenci bahçıvan tulumunun içinden bir şey çıkarmış, bir anda sakın bir çiçek dikicisinden bir suikastçiye dönüşmüş, yıldırım gibi Başkan'a yaklaşıyordu.

Beggs'in tepkisi Kore'deki o dondurucu gecede olduğu kadar ani, seri, olumlu ve bilinçsizdi. Ross'un omuzlarından yakaladığı gibi yana fırlattı.

Elini cebine sokup tabancasını çekti, Başkan'a doğru koşmaya başladı. Dilman şaşkınlıktan alnını ovuşturarak olduğu yerde duruyor, büyülenmiş gibi Beggs'i seyreliyordu. Sağda zenci bahçıvan da aynı hızla Başkan'a doğru koşuyor, ıslak çimenlerde kayıyor, yeniden toparlanıp koşuyordu. Elinde tuttuğu şeyin bir Luger olduğu seçiliyordu ve dev gibi büyüyordu her an.

«Yere! Yere yatın!» diye Düman'a bağırdı Beggs.

Dilman solundaki ayak seslerine döndü, elinde süahi üe yaklaşan siyah gölgeyi gördü, kuşkusuz bir saldırıydı bu ve

alaca karanlıkta nişan almak için çiçek tarhının kenarındaki çit boyunca koşuyordu. Dilman'm kuruyan boğazından «Ha-yır!» diye bir çığlık yükseldi, ellerini yüzüne kapattı .

«Yere!» diye kükredi Beggs bir kez daha. Korkudan olduğu yerde çakılıp kalan Dilman yalnızca saldırıya arkasını dönüp tam ve zavallı bir hedef oldu. Saldırgan kendini çiçek tarhına atıp Luger'ini doğrulttuğu sırada Beggs beş metre uzaklıktaydı.

Patlama korkunç bir gök gürlemesi gibi Beggs'ın kulaklarında gümledi. İsabetsiz atışın Başkan'm başı üzerinden çaracağı yırtıp geçtiğini gördü.

Bir an Beggs'in kafasmda bir araya gelişlerini gösteren tablo şekillendi — katil, kurban, koruyucusu. Bir an çitin arkasında katilin aptalca bir mutlulukla ıslıl ıslıl yanan gözlerini, beyaz dişlerini görür gibi oldu. Bir an, Başkan'm korumasız, ölümü bekleyen zavalh bir yavruya benzeyen faltaşı gibi açılmış, kan çanağına dönmüş gözlerini, havaya kalkan etkisiz kollarını görür gibi oldu. Ve kendisi, bir insanın atabileceği en uzun adımda, bir bacağı yerde, öbürü gökte, madalyalı Beggs, Kore'deki Beggs, ileri, üeri fırlamıştı.

Patlama üe birlikte o an da uçup gitti.

Beggs havaya uçtu, dizleri ve bacakları Başkan'm göğsüne çaptı. Tabancanın namlusu metal bir parmak gibi intikam almak istercesine çitin üzerinden kalkıp sivri uçlu, yakıcı, sağır edici mermisini koyvermişti .

Bir süre Beggs'e yükseklere, yükseklere kaldırılıyor gibi geldi, sonra aşağıya düşüyordu. Bacakları yoktu sanki, belden aşağısı öylesine hafifti. Beton yola çarptıklarında Dilman alta, kendisi onun üstündeydi.

Kalkmaya çalıştı, bir uçuşunun kenarmdaymış gibi sallandı, düşeceğini biliyordu. Şimdi her şeyi hissediyordu artık. Düman'ın yanağımdaki kanın, kendi pantolonunu bacağına yapıştıran kan olduğunu hissediyordu .Sağ elinde tuttuğu tabancanın kabzasını da hissediyordu.

Katilin mermisi halâ kafasmda patlıyordu. Başkan'ı açıkta bırakmamaya çalışarak birden yan döndü. Tam katil Başkan'm ölüp ölmediğinden emin olmak için tabancasını yeniden doğrulttuğu anda dönmüştü Beggs. Katil boşluk arıyordu, bir kez daha ateş etmeye kararlıydı. Bütün bunlar saniyenin onda biri

kadar kısa bir anda geliyordu. Silahını doğrulttuğu sırada. Beggs'in sağ elindeki tabanca da doğruldu. Şeref madalyasına yaraşır bir refleksti, bu. İşaret parmağı usulca tetiğe dokundu. Aynı sükûnet ve kesinlikle cevap vermişti silahı.

Katilin.-'siyah yüzünün bir anda nefretten şaşkınlığa dönüşmesine hayret etmedi. Katilin parmakları oyuncak bebekçinkiler gibi açılıp süahi beton yola çarpınca hayret etmedi. Adamın, sanki tulumun üzerinde beliren kırmızı lekeyi kapatmak istercesine, iki elini göğsüne götürüp, sonra çenesi düşüp, yavaş yavaş çitin arkasına yığılmasına da şaşmadı.

Ayak sesleri duyup başını çevirdi. Bir sürü ayak sesi. Yattığı yerden ilgisizce seyretti. Sanki dört bir yandan geliyordu insanlar, oluk oluk. Pek iyi göremiyordu. Pohsler vardı, Ross, Prentiss, Gaynor'un adamlarından beş altı kişi daha, Miss Foster ^ Flannery, Talley, daha bir sürü insan.

Uğultu' halinde sesler duydu, bağışmalar, seslenmeler, emirler.

«Doktoru çağırın — Oates'i bulun — tam karşıda köşeyt dönünce—»

«Başkan ölmüş mü?»

Beggs mutluydu, herkes başında, tüm dikkatle üzerinde. Kendini bir battaniyede sırt üstü yatar buldu. Çevresindeki bulanık çehrelere bakıyordu. •

Uzaktan Ross'un sesini duydu. «Bahçıvan ateş etti, vura-madı, sonra Beggs Başkan'm üzerine atlayıp onu yere indirdiği sırada zenci adam bir daha ateş etti.. Sonra Beggs dönüp onu vurdu. . . . Cesedi şurada, Şef—»

O ara Amiral Oates'in sesini yanmasında duydu. «Sayın Başkan — Sayın Başkan—» sustu. «Yaşıyor — vurulduğunu sanmıyorum — kan onun kanı değü — bakın— hemşire hanım biraz eter verin — Sayın Başkan, hah, tamam, şimdi daha iyi—»

Sonra Başkan Dilman'm sesini duydu, zayıf ama endişeli. «Benim bir şeyim yok. Bırakın beni. Beggs, benim yerime o vuruldu. Gidin ona yardım edin.»

Beggs gözlerini açtı. Ne oluyordu bunlara? Hiç bir şey seçik değildi. Amiral Oates'in yüzünü gördü, bulanıktı. «Bir dakika Mr. Beggs, bakayım — ooo, evet, evet — bakın burada, sağ bacağında — parçalanmış — Miss Foster hemen bir ambulans çağırın, onu Walter Reed Hastahanesine kaldırsın.

Beggs, ızdırabm var mı? Yok, sanmam, şok geçiriyor. Bir iş-
ne yapayım—»

İğnenin girdiğini hissetti ama hiç acı duymadı. O sırada arkalarında bir yerde Şef Gaynor'un sesini duydu. «Sayın Başkan iyisiniz ya efendim? Katilin ölmüş olduğunu haber vermek istedim. Beggs bir kurşunla işini bitirmiş. Cüzdanı işte burada — Burleigh Thomas, yirmi sekiz yaşında — kamyon şoförü ehliyeti — • gazeteden kesilmiş yazılar, Turnerite'lerin masalları kuşkusuz... Bu, bu da Beyaz Saray çevresini koruma planı. Bakın kırmızı kalemle işaretlenmiş, gördünüz mü? Zemin katından yukarı çıkmış, Ziyafet salonuna girmiş, diğerleri Kırmızı Salona geçince o arkada kalmış olmalı, oradan ufak yemek salonuna geçmiş, ki bundan her zaman korkardık — orada saklanıp paltosunun içinde geçirdiği tulumu giymiş olmalı — Hawkins zenci bir adamın saat üç buçuk dolaylarında elinde çiçek fideleri taşıırken gördüğünü hatırlıyor — her zaman çalışan bahçıvanlar gidene kadar kıyıda köşede oyalandı her halde, sonra da sizi bekledi... Efendim? Hayır Mr. Flannery, çevreyi kolaçan etmek için bize biraz zaman verin. Yarın sabah basma verebileceğimiz kesin bir haber olur. Şimdilik bir suikast teşebbüsü yapıldığını, Başkan'm sağlıklı olduğunu ve mütecavizin öldürüldüğünü haber verin.»

Beggs, Diknan'm yorgun sesini işitti. «Tim, dikkat et, bütün şeref Beggs'e ait, anladın mı? Bütün şeref. Amiral, ona elinizden geleni—»

Biri bağırıyordu; « B—u—r—l—e—i—g—h yazılıyor, evet, Burleigh, Burleigh Thomas.»

Miss Poster'in sesini duyar gibi oldu, çok uzaklardan geliyordu sanki. «Ambulans yola çıktı Amiral. Zavallı Mr. Beggs nasıl? Yürüye—»

Oates'in uzaktan gelen sesi çarptı kulaklarına. «Cesur bir adam. Allaha şükür ki böyle adamlar var dünyada.»

Beggs'in içi rahattı, hiç bir acı duymuyordu. Dinleyemeyecek kadar yorgundu ve uykusu vardı.

Duydun mu Gertrude? Otis, Ogden, duydunuz mu? Cesur bir adam diye düşündü.

Haklısın Ruby, Otter'in önemli bir adam. Cesur bir adam.

Ruby Thomas, Burleigh Thomas, hak yerini buldu Ruby. Ölüyor muyum? Bir fellahı kurtarma pahasına? Pis, Allahın

cezası bir oyun. Tarih kitapları Başkan'ı kurtardığımı yazacaklar, fena değil, hiç fena değil, ha, ne dersin Gertie?

Allahım beni kurtar... karardıklara atma, bırak yaşayayım, teşekkür ederim, amin.

«Beyaz Saray Basın Bürosu'ndan»

Başkan'm özel doktoru Amiral Oates, dünkü suikast teşebbüsünden sonra Başkan'm bugün başında birkaç sıyrık ve genel yorgunluğu dışında sağlığının mükemmel olduğunu bildirir. Başkan'm bütün randevuları iptal edilmiş, kendisi odasında istirahat çekmiştir. Fransa'daki Chantüly konferansına saptanan tarihte katılacaktır.

Amiral Oates, ayrıca Başkan'm hayatım kurtaran Beyaz Saray Gizli Servis Ajanı Otto Beggs'in Walter Reed Hastahanesinde halen kritik listesinde bulunduğunu bildirir. Beggs'in yaralı bacağının kurtarılıp kurtarılamayacağı konusunda kırk sekiz saate kadar bir karar verilecektir.

•

Mayflower otelinin loş barında Edna Foster tek başına oturuyordu. Düşünceli düşünceli üçüncü votkasını yudumlar-ken bu ufak ve şık salonun tek müşterisiydi.

Altıya çeyrek kala burada George Murdock'la buluşacaktı. Normal olarak işinden çıkıp Connecticut Bulvarından • bir taksiye atlayıp tam zamanında burada olması ve George'u da kendisini bekler bulması gerekirdi.

Ancak bugün normal bir günden başka her şeye benziyordu. Dün geceki korkunç olaydan ötürü Başkan'm tansiyonu yükselince (gizli tutuyorlardı bunu) odasında istirahat zorlanmış ve bu yüzden de Edna'nın işi azalıp, çalışma saati de kısalmıştı. Dilman'm randevuları başka buralardaki patronlara aktarıldığı için kendi işleri de diğer sekreterlere dağıtılmıştı. Saat dört buçukta masasının üstü derlenip toplanmıştı büe. İkinci kata telefon ettiğinde Başkan dükkânı kapatıp erkenden eve dönmesi için ısrar etmişti. George'la bu-

luşmadan eve uğraması için vakit geçti, ama buluşma „yerine gitmesine de henüz erkendi. Zaman doldurmak için Mayflower Oteline yürüyerek gitmeyi düşünmüştü. Dışarı çıkar çıkmaz havanın serin ve rutubetli olduğunu, ince pardösüsü ile üşüyeceğini anlayıp planını değiştirmişti. O zaman ne istediğini biliyordu. Sarhoş olmak istiyordu.

işte şimdi üçüncü votkasını da bitirdiği sırada rahat ve hoş bir sarhoşluk içindeydi.

Eski İngmz ailelerinin uşaklarına benzeyen kırmızı ceket gri pantolonlu garson masaya doğru eğildi, boş votka kadehini aldı.

«Bir tane daha arzu eder misiniz hanımefendi?»

İçi gidiyordu Edna'nın ama belki o zaman George'a söylemek üzere dikkatle hazırlayıp kendi kendine tekrarladığı sözleri unutabilirdi.

«Hayır, teşekkür ederim, bir arkadaşım bekliyorum.»

Garson çekilip gittikten sonra arkadaşı için hazırlanmak üzere pudriyerini çıkardı. Aynaya hoşnutsuzlukla baktı. İşte ucuz pudriyer alırsan böyle berbat aynası olur diye düşündü. Ucuz aynalar insanın hak etmediği çizgüler çıkarırdı ortaya. Ama sonunda gerçeği kabullendi. Sahip olduğu en iyi marka pudriyerdi. Madison'daki teyzesinin cömert armağanıydı. Ayna kusursuzdu. Çizgüler kendisine aitti. Alnında, göz altlarında ve ağzının etrafındaki kırışıklar için zamanı değil patronunu suçluyordu.

Birkaç ayda insan bu kadar yaşlanamazdı. Gerçek bir neden olmadıkça tıpta bile yeri yoktu bunun. Ancak bir gecede insanların saçını bembeyaz yapan türden yıpratıcı olaylar da vardı. Edna için sebep Douglass Dilman'di. Günde sekiz on saat o adamla bir arada olup da üzülmemek, yıpranmamak için insanın yüreksiz ya da duygusuz bir yaratık olması gerekirdi. Dilman sanki William Tell'in oğluydu. Tüm Gessler'ler, ya da isimleri her ne ise, başındaki kurtlu elmaya ok atıp duruyorlardı. Aslında hepsi dé elmaya değil, ona nişan alıyorlardı. Ama elmayı onun başında tutan Edna'ya saplanıyordu okların çoğu. Tıpkı dün geceki gibi. O serseri katil Thomas ve silahı. Bang... Bang... Dilman'ı vuramadı. Beggs'i vurdu. Edna'yı vurdu. Zavallı Dilman sonradan kustuydu. İnsanın her an başında elma taşıması ne korkunç olmalı. Ya

zavallı-Beggs... Hem de o maaşa... Hepsinden fazla da zavallı Edna. Kendisi... Hedefin özel sekreteri, artık aynanın bile göstereceği kadar sık sık vurulmak..

Alnım, burnunu, çenesini pudraladı. Saçım fırçaladı, pudrierini kapatıp çantasına koydu.

Başım kaldırdığında George karşıda garsonla konuşuyordu. Her zamanki gibi derli toplu giyinmişti. Yanına geldi, eğilip alnından öptü, masa lambasını yana çekip Edna'nın karşısına oturdu.

«Sevgilim, çok oldu mu sen geleli?»

«George,» dedi. «İşi bırakıyorum.» Hıçkırdı, «gelecek hafta, Paris'ten dönünce işi bırakıyorum.»

Zavallı George şaşkınlıktan çok sıkılmıştı. «Edna, bu konuyu iki kez tartışmıştık zaten—»

«Bu kez kararlıyım.»

George Murâock kendinden söz etmeyi tasarlayıp, «nasılsın» diye nezaketen konuşmaya başlayan kişilerin sabırsızlığı içinde, «Bu sefer ne oldu Edna?» diye sordu.

«George, gazeteleri okumuyor musun, ha? Dün gece bütün sekreterler hiç bir şey olmamış gibi yazı makinelerini örttüler, dosyaları kilitlediler, kahve fincanlarını yıkayıp evlerine gittiler. Ben ya ben, büronun kapısı önünde korkudan tir tir titriyordum — Başkan yerde, Otto Beggs yan ölü, o —o Thomas ölü, bir ceset. Sekreterlik okulunda bunların da başıma geleceği hiç öğretilmedi bana. Bütün gece gözüme uyku girmedi George. Üç kez uyku ilacı aldım, beş on kâbus gördüm. Onun için böyle bitkin görünüyorum.»

George uzanıp elini tuttu, «Ne hissedersen et sevgilim mükemmel görünüyorsun.»

«Teşekkür ederim George, ama doğru söylüyorum.»

«Edna, bunlar hep olağan şeyler. 1835'de o badanacı Lawrence hemen hemen aynı yerde Başkan Jackson'a ateş edeli beri oluyor böyle şeyler. Başkan olmak demek bunları kabul etmek ve bazı kişiler tarafından istenmediğim bilmek demek. Dilman'ın buna pek şaşmadığından eminim. O Burleigh Thomas aşırının da dışında biri idi. Dilman'ın zenci davasını kösteklediğine karar verdi ve işi kökünden halletmek istedi. Kimse onaylamadı. Dilman'a karşı olan basın bile kınadı onu.»

«Basını bırak şimdi George, gelecek hafta nefret kam-

panyasını sürdürüp yeni bir suikasti kızıştırırlar. Yok, George, bu kez kararlıyım. Beni durdurmaya çalışma. İlk sefer T.C.'yi aradığım ve bir yabancı için çalışmak istemediğimden ayrılmayı düşünmüştüm. Geçen sefer Dilman'm neler çektiğim görüp ona acıdığım ve bu duruma dayanamayacağım için işi bırakmak istedim. Bu kez başka. Dilman'm hayatı, tehlikede, tabii çevresindekilerin de ve ben korkuyorum.»

George Murdock omuzlarını sükti, garson içkilerini önlerine koyarken, o da arkasına yaslanıp bekledi.

İkisi de içkilerini alıp yudumlamaya başladılar. George'un yüzünü asık gören Edna, «Kızma bana George.» dedi.

«Sana değil, kendime kızıyorum» dedi George.

Edna'mn başı, onun ne söylediğini anlayamayacak kadar dumanlıydı. «Benim o belâlı görevde kalmamı neden istiyorsun? Sana hiç bir yararım da dokunmuyor. Bir ipucu vermeye niyetlensem gizliliği bozacağım diye aklım çıkıyor, çünkü çok şey biliyorum. Başka bir yerde çalışırsam sen daha rahat edersin. Bu sabah babam Mîwaukee'den telefon etti. Düşün, o bile ayrılmamı istiyor.»

«Sana ayrılmamalıydın demedim Edna.»

George içkisini içti, öksürdü, bardağı masanın üzerine bıraktı. «Biraz zaman kazanmak istiyorum. Senin tehlikede olduğunu düşünsem yaka paça ayırırım oradan, ihanet bana.»

Edna'mn yüreği rahatlardı, ama kararlıydı. «Sağol George ama sen, benim gibi düşünemezsin. Sen olaya bir gazeteci gözü ile bakıyorsun. Dün benim yerimde bahçede olsaydın—>

«Edna—»

Ses tonundaki acelecilik Edna'yı susturdu. «Ne var?»

«Edna, ben artık gazeteci falan değilim. İşsizim. Sana söyleyecek fırsat bulamadım.»

Edna'mn ortak geleceklerine bağlı olarak kendi işinden duyduğu endişe bir anda uçup gitti. George'a şaşkın şaşkın bakmaya, başladı. «Sahi mi George?» dedi. Uzanıp kolunu yakaladı, «Doğru söyle, kovdular mı seni?»

«Öyle görünmekle beraber pek kovuldum sayılmaz.» dedi George. Elinde olmaksızın dudakları titredi. «Sendika bir gazete daha kaybetti. Benim bağlı olduğum gazete sayısı sekize düştü, hem de en az para verenler. Weidner beni çağırdı, eğer bu şartlar altında çalışmayı kabul etmezsem daha taam-

miş birini işe alacağını söyledi. Ben de ne halin varsa gör, dedim.»

«İyi etmişsin George.»

«Sonra biraz aşağıdan almaya başladı—» George durakladı. «Yok canım, anlatmam anlamsız. Birer tane daha içelim.» Bardağını havaya kaldırıp garsonu çağırdı.

«Aşağıdan almaya başladı ne demek?» diye sordu Edna Aslında anlamıştı ne çıkacağını ve hiç de hoşlanmamıştı, yalnız çok önemliydi, hayatı söz konusuydu.

«Hoşlanmayacaksın, onun için hiç—»

«Lütfen George.»

«Tabi, dedi, yine de içerde kız arkadaşın var. Birçok mı, habirin kız arkadaşları gibi o da sana havadis verirse ve birk haftaya kadar biri iki bomba haber edinebilirsen durumu y ni baştan ele alırız. Ben, yoo dedim, özel yaşantımla işi karı. tırmam. Ve ayrıldım, iki gün önce işi bıraktım.» -

Edna soluğunu tutmuş dinliyordu. Birden koyver x<Geörge niye peki demedin? Bunu daha önceden buseydim ne kötü— George Başkan'a ve görevime kötülük etmeden sana yardımcı olabilirim. Dinle, belki suikast teşebbüsü ile ilgili, kimsenin bilmediği şeyleri, ya da Chantilly ve Versailles-gittiğimiz vakit bazı—»

«Çok şekersin sevgilim, şimdi yararı yok artık. Ba vereceğin haberleri ne yapacağım? İşimden ayrıldım ded sana. Yazacak yerim yok.» Edna'ya baktı. «O kadar — ot dar trajik bakma Edna. Gazetecinin elinden gazeteyi çekü; alamazsın. O heriften başka bana değer veren insanlar var. Red Blaser'in söylediklerini sen de duydun. Patronu yazılar, mı beğeniyor.»

«Onlarla çalışamazsın.»

«Rahatça yazabileceğim her yerde çalışırım. Buna MÜ ler grubu da girer, herhangi başka bir gazete topluluğu da. Okuyucu kitlesi benim gibi düşünen, benim bildiklerimi bile bir gazetede yazmaktansa, yazdıklarımın heyecan yaratacağı işe yarıyacağı bir gazetede çalışmayı tercih ederim.»

George'un şaşmaz mantığı her zamanki gibi Edna'yı sındırdı. «Galiba haklısın.» dedi.

Garson içkileri getirdi. Konuşmadan içtiler. Bu kadar iç kiye rağmen kafasının berrak oluşu hoşuna gitti Edna'nm.

«Keyfimize bakalım,» diyordu George. «Roma yanmadı, henüz. Üzme canını, George'una bırak işi. Başka bir iş bulurum.»

«Ben de sana yardım edeceğim!» diye bağırdı Edna. «Bu kez yardım edeceğim, söz. Hakkım bu. Bundan böyle her akşam gelip Başkan'ın bürosunda olup bitenleri anlatacağımı.»

«Edna, tekrar ediyorum, buna gerek yok. Hem gelecek hafta sen de ayrılıyorsun, unuttun mu?»

«Sahi,» dedi Edna ve sindi. «Doğru.»

George bir süre Edna'ya, sonra da içkisine gözlerini dikti, alçak sesle konuşmaya başladı. «Edna, insanın başından büyük olaylar geçerse yaşantısı değişir, bilmem anlatabildim mi? Kendini tartmak, değerlendirmek zorunda kalır insan, işte ben de kendimi daha iyi tanıyorum. Hiç bir fırsattan yararlanmayacak. kadar tutucuymuşum ben. Başımı dik tutup da ben bir şahsiyetim, hayattan daha çok yararlanmak benim de hakkım diye ne kendimi, ne başkalarını inandırmışım. Ne olursa olsun bunu yapacağım, anladın mı?»

Edna'nın kafası bomboştu, ama «Evet George,» diye uysal uysal karşılık verdi.

«Bu geceden başlayarak taptaze bir adım atıyorum. Kararım bu. Yeni bir iş mi arıyorum? İkinci sınıf işlere paydos. Doğrudan doğruya en yüksek mevkiye ulaşmak için uğraşacağım. İkimize gelince, mucize falan beklemeyeceğiz. Gününüzü gün edeceğiz, anladın mı sevgilim?»

«Evet George.»

«Hayır, anlamadın.» dedi George. «Anlasaydın öyle küskün küskün oturmazdın.» içkisini bırakıp masanın üzerine eğildi. «Edna, kendi kendimi yeterince hiçe saydım. Şimdi yeni baştan başlamak, istiyorum, ikimizin de işten ayrıldığı bir sırada bunun zamanı değil belki ama belki de yaşamaya başlamanın tam zamanı. Edna, sen Fransa'dan döner dönmez evlenelim.»

Edna tam dalgın dalgın, «Evet George» diyecekken birden kendini topladı. «Ne? Ne dedin? Kusura bakma, anlamadım.»

George gülümsüyordu. «Evlenelim dedim sevgilim. Seni bu kadar beklettiğim için üzgünüm ama artık büyük bir adam olacağım, büyük bir adam gibi yasaya—»

«Evlenelim mi?» Ağlamak üzereydi Edna. Gerçek miydi duydukları? Olabilir miydi? «George, galiba — öleceğim sen — sevgilim — benimle evlenmek mi istiyorsun?»

George hâlâ gülümsüyordu. «Eğer kabul edersen?»

«George, bana bir şeyler oluyor — yanıma gel— ağlama engel ol — öyle heyecanlıyım ki, daha mutlu olduğum bir anı hatırlamıyorum. Düşün — George — öp beni—»

George sinirli sinirli etrafına bakındı, yalnız olduklarından emin olunca çabucak sandalyesini çekip Edna'nın yanına geçti. Onu öperken Edna burnunu çekiştiriyordu.

«Evet — dediğini duymadım» diye mırıldandı.

«Evet — Evet — Evet — müyon kere evet—» George't omuzlarından yakaladı, yüzüne dikkatle baktı. «Emin misin George? Şimdi sarhoşum — yarın sabah ayıhp düş görmüş-olmak istemem — evlenecek miyiz?»

«Senin hatırlaman, herkese de söyleyebilmen için bir not içnelerim üzerine.» Uzaktan garsonu gördü. «Hey,» diye seslendi. «Aynısından birer tane daha.»

«Yapma George, çok içtim.»

«Müstakbel Bayan Murdock olarak içmedin ama.»

Edna, George'un iki elini birden avuçları arasına alıp ona iyice sokuldu. «Sevgilim, ne zaman yapacağız bu işi?»

«Dediğim gibi, sen Fransa'dan döner dönmez. Tabii Düman'a bir iki hafta önceden haber verirsin. Birleşik Amerika Başkanı'nın özel sekreter bulması kolay olmaz. Ondan sonra evleniriz. Nerede ve nasıl evleneceğimizi düşünüyoruz. Her ikimiz de iş ararken bizi geçindirecek beş on kuruşum var— hem belki hemen ye iyi bir iş bulursam, senin bundan böyle çalışman gerekmez—»

George yeniden durgunlaşmıştı. Edna elini sıkıp, «Sevgilim» dedi. «Öyle üzgün durma. Sana yük olmak istemem. İşimden ayrılmak istiyorum ama acelesi yok. Sen bir yere yerleşene kadar kalırım tabi.» George'u yanağından öptü. Üstelik bunda ısrar edeceğim.»

Kutlama içkilerinin servisi yapılırken arkasına yaslanı ♡ hanım hanımcık bekledi. İki garson, iki George, dört bardak görüyordu gözleri. Salon fırıl fırıl dönüyordu. Ömrü boyunca bu kadar mutlu, bu kadar heyecanlı olmamıştı. Artık onun George'undu.

Şerefe kadeh kaldırdıktan sonra yerinde olup olmadığına aldırmadan konuştu durdu. Yaşantısından, umutlarından, ortak yaşantı ve geleceklerinden, onun için neler yapacağından, evliliklerinin tarih boyunca gelmiş geçmiş örnek bir evlilik olacağından söz etti durdu.

Ne zamandan beri konuştuğunun, pek farkında değildi, ama müstakbel Bayan Murdock olarak önüne gelen bardağı boşaltmıştı. Şimdi ciddileşmiş, verdiği kararda yanılmadığını George'a kanıtlamaya kararlıydı.

«Dünyadaki tüm evliliklerden daha başarılı olacak bizimki George. Gözün dışarda olmayacak çünkü gerek duymayacaksın. İyi bir ev kadını ve mükemmel bir anne olacağım, benimle gurur duyacaksın. Neler yapabileceğimi görmek şaşırtacak seni. İlk tanıştığımız günleri hatırlıyor musun? Son zamanlarda değiştim, ama nedenini biliyorsun değil mi? Sen istediğin gibi bir iş bulur bulmaz ayrılırim Beyaz Saray'dan. Ne kadar değişeceğim o zaman gör. Rahatlayacağım.»

«Kuşkusuz.» dedi George.

«Hele o zavallı arkadaşsınız, dertli, üzgün, karısı alkolik olup ölen, oğlu okulda başarısız, kızı beyaz geçinen adamın yanından ayrılıp bizim gibi mutlu insanların arasına karışayım, bak nasıl değişeceğim. Adamcağızın sorunları öyle çok ki--»

Sevgili George'unun elini okşadığını, parmaklarını parmakları araşıma geçirdiğini ve sanki evlenmişler de yataktaymışlar gibi tatlı tatlı, «Edna neler söylüyorsun?» diye mırıldandığını farkettiler.

«Neler mi söylüyorum?» diye hatırlamaksızın tekrarladı.

«Başkan'm bir kızı olduğu. Karıştırıyor olmalısın. Artık içmek yok. Ya biri duysa?»

«George, şakayı bırak. Senden fazla içmedim. Sarhoş fa-⁵an değilim. Söylediklerimin farkındayım, başka kadınlar gibi hiç bir şey uydurma huyum yoktur. İlerde göreceksin. Karının biç yalan söylemediğini anlayacaksın.»

«Düman'm üniversitede bir oğlu olduğunu herkes biliyor ama—»

«George, hiç ama hiç yalan söylemem dedim sana. Julian'dan büyük bir kızı var, bu bir sır, çünkü kız New York'ta be-

yaz geçinerek yaşıyor ve baba kızı, ya da kız babayı, hangisi ise artık tanımıyor, bu yüzden kimse bilmiyor, ancak doğru.> Bulanık bakışlarının gerisinde George'un ikna olmadığı anladı. Evliliğe böyle başlamak doğru değildi. «George, Dilman da, Julian da ona Mindy diyor ama şimdilik kullandığı ismi Linda. Linda Dawson.»

«Bunun Düman'ı ne kadar üzeceğini anlıyorum.» dedi. George Murdock acıyarak: «Onun kadar siyah birinin, beyaz geçinecek kadar açık tenli bir kızı olması çok garip.»

«Hormon meselesi.» dedi Edna bügiç bügiç. George'un bir süre yüzünü inceledi ve gözünün önünde birleştirmeye çalıştı. «Yalan söylemiyorum George—»

«Yalan söylüyorsun demedim.»

«Ama belki de Edna içip içip herkesin ortasında yalanlar uyduracak, beni rezil edecek diye düşünüyorsun. Sana ispat edebilirim. Hatıra defterimde kelimesi kelimesine yazı. H « - t ıra defterim olduğunu biliyor muydun? T.C. Beyaz Saraya taşındığı gün tutmaya başladım. Belki bir gün anılarım tarihe geçer diye düşündüm. Çok değil, iki Başkan'm özel sekreterliğini yaptım. Hepimiz ölüp gittikten sonra belki çocuklarımız bunları kitap haline getirecek bir yazar bulurlar da milyoner olurlar. Böyle şeyler olmuyor değil.»

«Çok akıllısın Edna. Akıllı bir karım olacak. Yalnız sakin beni katma anılarına.»

Edna kıkırdamaya başladı, zorla sustu. «Tabu içindesin ama hoşlanmıyacağım bir şey yok. Sen, T.C., Başkan Duman—>

. Mindy Dumanlar, Linda Dawson'lar. Oldukça ilginç bir grup insan.» Edna'nın elini kaldırıp öptü. «Bütün bu ailesi ile ilgili konuları Duman kendisi mi anlattı sana?»

«Şaşırdım mı George? — Bir içki daha içsek mi? Ha? Kutlamak için? Dilman ha, hiç sır verir mi o. Ama haklı, değil mi? Yalnız bu kızı üe ilgili haberi kendi verdi sayılır — ben sır vermem bilirsın — doğru değil mi George?»

«Senin kadar sır saklayan kimse olamaz.»

«Sağol. Öyleyse anlıyorsun. Bilirsın benim görevlerimden biri de Başkan'm telefon konuşmalarım steno ile kaydetmektir M gerektiğinde üstünden geçebilsin. Ancak Abrahams⁵ îar, Spinger'ler, onıarm yanında kalan Gibson adında bir kadın ve oğlu ile olduğu gibi özel telefon konuşmalarında bana

.aradan çekilmemi söyler, ben de kapatırım. O gün konuşma-Harını kaydediyordum. Ya çok meşguldü, ya da heyecanlıydı, bilmiyorum, oğlunu aradı, bana da aradan çekil demedi, belki arada olduğumu bilmiyordu, ya da unuttu ve başladılar baba oğul konuşmaya. Konuştuklarını duyunca aradan çekilmem gerektiğini anladım ama telefonu kaparken ses çıkar da benden kuşkulanır diye kapatamadım, sonuna kadar zorla dinledim, onlar kapattı, ben kapattım. İşte böylece kızı hakkında konuşulanları, annesine benzediğini, beyaz geçindiğini, annesinin bunu başaramadığı için kendini içkiye verdiğini — alkolik olmaya da aklım ermiyor George, senin? — ta ki Illinois'deki sanatoryuma düşüp, sonradan ölene kadar. Çok eskiden olmuş bu olay. Korkunç değil mi George? İnsanlar hayatlarını nasü da mahvediyorlar. Bizimki olmayacak değil mi? Ben kendi hesabıma söz veriyorum.»

«Ben de sana söz veriyorum.»

«O korkunç ortamdan bir kurtulayım, dünyanın en birinci karısı olacağım.»

«Şimdi de en mükemmelsin sevgilim. Bunun şerefine birer tane daha içelim, tamam mı?»

İçtiler, yarım saat kadar sonra otelin kafeteryasında birer hamburger yediler ve tonla kahve içtiler.

Sonra, Edna ayıhp üşüylene kadar uzun uzun soğukta yürüdüler. George eentümence bir taksi çevirip onu evine götürdü. Çok geç olduğu ve ertesi sabah iş aramak için erkenden kalkması gerektiği için içeri girmedi. Yalnız apartmanın holünde kucaklaştılar, öpüştüler. Edna göğüslerini istediği kadar okşamasına izin verdi George'un, çünkü artık her şeyi onundu, üstelik hoşlanıyordu da, çok hoşlanıyordu.

George gitmeye hazırlanırken, «Bu gece söylediklerinde samimiydin değil mi George?» diye sordu.

«Hepsinde sevgilim.»

«O kadar çok konuşarak canını sıktım galiba, ama öyle neyeeamıydım ki. İnsana her gün evlenme teklifi yapılmaz ve insan her gün peki demez. Umarım aptalca bir şey söylemedim, boşboğazlık etmedim. Söyledim mi?»

«Katiyen.»

«Söylesem de ne çıkar, artık aramızda gizli kapaklı hiç

bir şey yok, söz mü? Bana güvenebilirsin, ben de sana. Doğru-
değil mi George?»

«Sevgilim, bundan böyle sen Edna Foster değilsin, ben
de George Murdoek değilim. Bay ve Bayan Murdock'uz. Bir-
birimize ne söylesek aramızda kalacak. Kabul mü? Kabul.»

«George, seni seviyorum. Ünlü bir yazar olacaksın, bili-
yorum,»

«O önemli değü. Ben de seni seviyorum. Önemli olan bu.
Fransa'ya gideceksin, o saldırgan Fransız erkeklerinden uzak
dur— »

«George, deli misin—»

«—Döndüğünde düğün bandosu ve. yeni, gerçekten büyük
bir işle bekleyeceğim seni. Bundan emin olabilirsin.»

ALTINCI BÖLÜM

Yaşantısı çeşitli kişilerden, her saatte, her konuda, hepsi de kendine göre âcil o kadar çok telefon konuşmasıyla doluydu ki, bir konuşmanın daha, diğerlerinden ne kadar ayrı olursa olsun, onu bu kadar sarsması şaşılacak şeydi.

Bütün bunları sonradan hatırlayacaktı.

Avrupa'dan döneli beş gün olmuştu. Douglass Duman Beyaz Saray'ın birinci katındaki özel yemek salonunda Birleşmiş Milletler baş temsilcisi Slater ve Amerikan delegasyonu ile gayri resmi bir öğle yemeği yiyordu. Azınlık Rehabilitasyon Tasarısını veto edişinden bu yana son derece resmi ve olumsuz olan Arthur Eaton'ın varlığına rağmen Birleşmiş Milletlerde çalışan mesai arkadaşlarının sıcakkanlılığı bu öğle yemeğinin neşeli geçmesini sağlıyordu.

Duman, Prömiyer Kasatkin'le aralarında geçen dış politika ile ilgili bütün konuşmaları ayrıntılı olarak anlatmıştı. Kendisini dinleyenler, bulutların dağılıp barış ufuklarının açıldığı ve Başkan'm gerçek bir başarı kazandığı yolunda birleşmişlerdi. Bu görüş birliğinden gurur duyan Dilman'm etten bir porsiyon daha alacak kadar iştahı kabarmıştı.

Yemek hemen hemen sona ermek üzereydi. Sally Watson, kapıdan başını uzattı, sonra içeri girerek çabucak yanına geldi, kulağına eğüdi. «Telefondan sizi arıyorlar Sayın Başkan.» diye fısıldadı. «Miss Foster arayanın, önemli olduğunda ssrar ettiğini söylüyor.»

«Kimmiş?»

«Miss Foster kim olduğunu söylemedi, yalnız—»

«Öyleyse bekleyebilir.»

«—yalnız özel olduğunu, Vaduz İhracat Şirketinden biri olduğunu söyledi.»

Dilman'm ani endişesi yüz hatlarına vurmuştu, Miss Watson'm bunu farkettiğinden emindi. «Pekâlâ,» dedi, «galiba, -konuşmam gerekiyor.»

«Buraya mı bağlayayım, yoksa—»

«Hayır — hayır:» Sandalyesini geri itip acele özür diledi, Sally Watson'm peşi sıra yemek salonundan çıktı.

Miss Watson Kırmızı Salonun önünde durdu, «Burada,» dedi. Dilman salona girdiğinde ahizeyi kaldırmış. «Miss Foster, Başkan yanımda, bir dakika,» diyordu.

Dilman ahizeyi aldı. «Teşekkür ederim. Şimdilik başka bir şey yok Miss Watson. Çıkarken lütfen kapıyı kapatın.»

Bekledi. Sally Watson çıkar çıkmaz döndü, ahizeyi kulağına yapıştırıp, «Miss Foster?» diye seslendi. «Bağlayabilirsiniz.» Yine bekledi.

Bu telefon kendisini tedirgin etmişti. Wanda Gibson Beyaz Saray'da bulunduğu bir kaç haftadan beri onu buradan bir kez olsun aramamıştı. Bu ilk arayışydı. Son zamanlarda Dilman onu haftada en az bir kez akşamları, Spingerler evdeyken arıyor, böylece santralda görevli olanların ya da raslantı sonucu duyabüceklerin aklına gelebilecek herhangi bir kuşkuyu önlemeye çalışıyordu.

Şimdi de Wanda açıktan açığa-kendisini arıyordu. Merak etti. Mesajda Miss Gibson arıyor denmemişti tabı, sadece Vanduz Şirketinden biri demişlerdi. Belki Wanda hastalanmış, kaza geçirmiş ve aynı büroda çalışan başka biri ya da patronu Franz Gar kendisine haber vermeye çalışıyordu. Ama, hayır, Wanda çalıştığı firmada hiç kimseye Başkan'm arkadaş olduğunu söylemezdi. Dilman şaşkıındı.

Birden Wanda'nın tamdik sesi kulağına çaldı. «Sayın Başkan, siz misiniz?»

Dilman onun sesindeki çekimserliği hemen farkettti. «Bir dakika, kapatmayın» dedi. «Miss Foster—»

«Buyruri efendim.»

«Özel bir telefon konuşmasıdır, kayda geçirmenize gerek yok. Teşekkür ederim.»

Sekreterin telefonun kapanmasını bekledi, Wanda ile yalnız olduklarından kuşkusu kalmadı. «Evet Wanda—»

«Bizi dinleyen yok mu?»

«Kesinlikle hayır.» Wanda'nın sesindeki gerginlik Dilman'ı rahatsız ediyordu. «Wanda ne oldu, iyi misin? Bir şey mi oldu?»

«Bilmiyorum Douğ. Sabahtan beri seni aramak istedim ama tehlikeli olduğu için—»

«Tehlikeli mi dedin? Ne demek istiyorsun? Wanda, bak—»

BAŞKAN

«Bir dakika Doug, beni dinle. Kimse farketmeden bürodan ayrılabilmek için öğleyi bekledim. Şimdi bir kasap dükkânı/-daM telefon kulübesinden arıyorum. Çok şeyler oldu—» düşün-celerini sıraya koymak ister gibi ara verdi, sonra ölçülü, kalın ve berrak sesi yeniden duyuldu. «Bu sabah bizim, büro cu?-cuna'ya döndü. Mr. Gar, New-York, Savannah, Galveston, San Francisco'dan bütün Vaduz ortaklarını çağırmış. Öylesi-ne teJâş içindeydiler ki benim orada olduğumu bile. unutmîi^.'-lardi sanki. Neyse ben duyduklarımı birleştirmeye çalıştım. Seni etkileyeceğini düşündüğüm için bilmen gerektiğine ki-rar verdim.» Bir süre soluğunu tuttu, sonra devam eui. .-.Dcuğ, Vaduz ihracat şirketinin son aylarda Liechtenstein'daki depolarına gönderdikleri sadece tarımsal malzeme dcjîö, tabeoi-ca, makineli tüfek ve mermiymiş. Çalıştığım firma Liechtew-tein'i sırf bir işi gizli tutmak için kullanıyormuş.. Aslında si-lahlar demirperde gerisinde Bulgaristan ve Arnavutluğa, ora-dan da — Afrika'nın belirli bölgelerine sevkediüyormuş..» ,

«Yani Baraza'ya mı demek istiyorsun? Komünistler Ea-raza'ya silah mı sevk ediyorlarmış?»

«Baraza'nın adı bir kez kulağıma çalındı, ama hemen fee-men bundan eminim.»

Dilman'm başından aşağı kaynar sular inmişti. «Ve ..se-nin Vaduz İhracat Şirketin de aslında orada Komünistlerin cephesi oluyor desene?»

«Sovyetlerin bir ticaret şirketi olduğundan eminim.»

«Wanda, daha önce bundan kuşkulandığın oldu mu hiç?»

«Hayır, hiç olmadı. Her şey birden bu sabah "patlak ver-di. Bir sürü insan deü gibi büroya doldu. Birkaç kişi arasında bana da hiç görmediğim, başkası tarafından daktilo edilip Mr. Gar'ın kasasmda sakladığı sipariş mukavelelerinin kopyelerim yakma görevini verdiler. Evraklar yakılmadan önce gözüme çarpan yazılardan Vaduz Şirketinin silah sevkettiğini ve bun-ların Afrika limanlarında Komünistlerin ellerine, geçtiğini ak-ladım. Ama asıl önemli olan—»

«Wanda, bütün bu evrakı bu sabah yakmalarının necfeBİ ne, neden çekindiler?»

«Ben de şimal sana bunu anlatacaktım. Asıl önemli ©îaa da bu. Î!a kez CIA'dan söz ettiklerini duydum. Artık iyiş© kulak kesilmiştim, dmlediğimin kimse farkına .varmadı sans-

yorum, Mr. Gar, kendi adamlarından birinin, Baraza ya da çevresinde Komünistlerin silah yığmağı yaptıkları yolunda özel bir CIA raporunun senin eline geçtiğini bildirdiğini, Vadduz şirketinin göz altında olabileceğini anlaşımların —kimin anlaşımları olduğu hakkında hiç bir bilgin yok — yakılması gerektiğini söyledi. Bunlar kesin istihbarat olmayabilir Doug ama ortada bir şeylerin döndüğü kesin. Belki sen bütün bu olan bitenleri zaten biliyorsun, benim sana anlattıklarım komik gelebilir. Bütün CIA raporları elinden geçiyor—»

«Öyle olması gerekir Wanda ama böyle bir rapor görmedim. Baraza çevresinde süah yığmağı yapıldığından hiç haberim yok. Şu anda da Birleşmiş Milletler delegasyonu ile yemek yiyor ve kendilerine Rusların bana verdikleri sözleri anlatıyordum.»

«Doug, belki de—» Wanda'nın ses tonunda kuşku sezüyordu. «Yanlış duymadığıma eminim ama belki yanlış yorumluyor olabilirim. Sadece seni çok merak ediyorum. Belki de bir şeyler yapman —? yani, benim sözlerime yüzde yüz dayasana ama — kendin biraz araştırma yapsan demek istiyorum. JBana kalırsa—»

«Beni aramakla çok iyi ettin Wanda. Sonunda bir şey çıkmazsa ne âlâ. Ama anlattıkların doğrulanabilirse—» Şimdi olayı tüm çıplaklığı ile görebiliyordu. Wanda'nın, telefonun öbür ucunda endişe içinde beklediğini hatırlayana kadar kafası her yönde hızla çalıştı. «Wanda—?»

«Efendim—r-?»

«Bu.yaptığın için teşekkür ederim. Hemen meseleyi tetkik edeceğim. Benim için tek bir şey yapmanı istiyorum. Vadduz şirketinden ayrılmanı, orayı mümkün olduğu kadar çabuk terketmeni istiyorum.»

«Boşuna telâşa kapılma da olsa, ben de bunu yapmaya karar vermiştim zaten. Onlardan ve başıma gelebileceklerden korkuyorum. Bütün bunları hayal etmiş bile olsam aldığım para kalmamla çekeceğim sıkıntıya değecek kadar değil. Bu gece Mr. Gar'a haber vereceğim. Doug, artık gitsem iyi olur. Ne olursa olsun dikkat et.»

«Sen de dikkatli ol Wanda. Bu gece, ya da en geç yarın akşam seni evden arar haber veririm. Hoşça kal.»

Dilman telefonu kapadıktan sonra bir süre hareketsiz

kaldı. Her şeyini yitirmiş insanların garipliğini, ardından çaresiz bir sıla özlemi duydu. Tepkisini, Azınlık Rehabilitasyon Tasarısını veto ettiği akşam duydukları ile karşılaştırdı. İş*yan edip sonunda acı bir tepki ile karşılaştığı o akşam, tayfa-, lan ile arasındaki bağ kopmuş gibi gelmişti. Tüm benliğini garip ve acımasız bir yalnızlık duygusu kaplamıştı. Sanki Devlet gemisini azgm sulara boğuşan bir tekne haline getirmiş, yardım görmeden onu limana ulaştıramıyacağım sanmıştı. Ama o günlerdeki yalnızlık duygusu sürüp gitmemişti. Elin-den geldiğince çalışmış, umutlarını yitirmemişti.

Bu başkaydı şimdi: Eğer Wanda'nın anlattıkları doğruysa —ki o kolay kolay paniğe kapuacak, işi büyütecek biri değildi— o zaman tayfalan ile arasındaki bağı koparan kendisi değildi. Asi tayfalar onu denizin ortasında yapayalnız bırakmışlardı. Kendi adamları gemiyi ele geçirmek için tertip hazırlamışlardı.

İlk kez ortada neler dönebildiğinin tüm bilincine vardı: Kendisi sadece ismen Başkan'ken, çevresindekiler ondan habersiz ülke yönetimini ellerinde tutuyorlardı.

Eğer durum buysa — şimdi artık artan öfkesi ile güçlenmeye başlamıştı — düşmeyecek, ülkenin de tepetaklak olmasına izin vermeyecekti, çünkü birtakım eller kendisini güverteden aşağı atıp geminin kontrolüne el koymak istiyorlardı. Hâlen Birleşik Amerika'nın Başkanıydı ve bu en yüce görevin tüm yetkilerini elinde tutuyordu. Güvertesinde de sadık tayfaları vardı.

Ahizeyi kaldırdı, Beyaz Saray santralından Edna Foster'i istedi.

«Miss Foster? Not alın lütfen. Gizlidir. FBI'dan Lombardi üe temas edin. Dış. ülkelerdeki, özellikle Komünist cepheye ait olduğundan kuşkuyla bütün yeraltı örgütleri ile ilgili raporların dosyasını görmek istediğimi kendisine bildirin. İyice anlaşıldı mı?»

«Evet Sayın Başkan.»

«Bugün saat iki buçukta dosyanın masamın üzerinde olmasını istiyorum. İkincisi—» Bir süre düşündü. CIA şefini üç kez görmüş, yalnız olarak hiç karşılaşmamıştı. Kendisine inanması mı gerektiğine, yoksa onun da karşı cepheden mi olduğuna karar veremiyordu. Eğer karşı ise o zaman yapı-

bileceği hiç bir şey kalmıyordu. CIA başkanına güvenemezse zaten her şey bitmiş demektir. «CIA'dan Montgomery Scott'u bulun. Kendisine Afrika Birliği Paktı, özellikle Baraza ile ilgili günlük raporların orijinal kopyelerinin tamamını istediğini bildirin.»

«Sayın Başkan, izin verirseniz bu raporların komple dosyası bizim—» ..

«Kopyelerinin bizde olduğunu biliyorum Miss Foster, Birer kopyenin de Dışişleri Bakanlığında olduğunu biliyorum. Ben orijinallerini istiyorum. Mr. Scott'a orijinal raporlarla birlikte tam saat üçte büromda olmasını söyleyin.»

•«Randevularınızı yeni baştan düzenlemem gerekecek. Bu akşamki yemekten önce de dinlenmeniz için zaman ayırmam—»

«Ne yapmanız gerekiyorsa onu yapın. Yalnız Scott'u gör-laem en önemlisi. Anlaşıldı mı?»

Telefonu kapattı, sonra Birleşmiş Milletler delegasyonunu Eaton'ın ellerine bıraktığını hatırladı. Şimdi, hele Chantüly'de korumayı başardığı dünya barışından pek o kadar emin olmadığı şu dakikada delegeleri görerek hali yoktu ama yanlanma dönmesi gerekliydi. Başkan olduğu hiç değüse bu adamlara hatırlatılmalıydı.

Çabucak kapıya yöneldi. Konuşması süresince kapının sralık kalmış olduğunu farketti. Bir daha sefere Miss Watson'a daha dikkatli olması gerektiğini hatırlatmalıydı. Vale'nin ya d s. diğer hizmetkârların Wanda üe konuştuklarını duyup arkadan dedikodu etmelerini hiç istemezdi.

Koskocaman holü gözden geçirdi, uzakta acele işine koş-turan beyaz buluz, mavi etekli bir kız gördü. Kız ancak köşeyi dönüp gözden kaybolunca bugün Miss Watson'un da beyaz bluz, mavi etek giydiğini hatırladı. Seslenip emin olması için geç kalmıştı. Ayrıca bu öğleden sonra kendisini bekleyen sorunların yanında bu çok önemsiz kalıyordu.

Şaşkın, masanın başındaki yerini almak üzere özel yemek salonuna doğru yürümeye başladı.

Edna Foster, gözünün önündeki bir tutam kahverengi saç ile eliyle itip Başkam yirmi dakika önce masasına getirilen bir

yığın FBI dosyası ile başbaşa bırakarak o tatsız görevi yerine, getirmek üzere sinirli sinirli kendi bürosuna döndü.

İçeri girer girmez, daha buna hazırlanmaya vakit bulmadan Leroy Poole yerinden fırladı. Alnı ter içinde, gözleri şişmiş, siyah çehresi öne doğru uzanmıştı. Edna yazı masasının gerisine sığınmaya çalıştı, o da peşinden gelip makinenin üzerinden eğildi.

«Ne dedi Miss Foster? O pis bölge mahkemesi yargıcının Jeff Hurley'e ölüm cezası verdiğini, gaz odasında ölüm mahkûm edildiğini Başkan'a anlattınız mı?»

Edna Foster ezüip büzülerek, «Evet» dedi. «Başkan Mr. Lombardi'den haber almış. «Şu andaki görevinden nefret ediyordu, Poole'un bakışları ile karşılaşmamaya çalıştı. Bu zavallı zencinin sabahtan beri, hem de kendi ailesinden olmayan bir adamın ölüme mahkûm edilmesine ağladığı belliydi. Bir insanoğlu, başka bir insanoğluna ağlıyordu. Kendi kendinden utandı.

Poole, «Beni kabul edecek mi, yoksa hâlâ kızgın mı?» diye sordu.

Edna kendini topladı, «Başkanın size —- kendi deyişinizle — kızgın olup olmadığını bilmiyorum, ama şu anda kabul etmesi, bir dakika için bue olsa kesinlikle imkânsız. Bu en meşgul olduğu günlerden biri, emin olun.»

Leroy Poole durmadan başını sallıyordu. Sanki bir çeşit sinir krizi geçiriyor gibiydi. Sonra ağlamaklı bir sesle, «Hükümü değiştirmesi konusunda ne dedi?» diye sordu. «Bunu yapabilecek yetkiye sahip. Elimde yeni deliller var, temyiz mahkemesine baş vurduk ama bunlar Dilman'ın masasına ulaşana kadar Jeff Hurley gömülmüş olur. Kendisine bunu söylediniz mi?»

Edna, «Hepsini anlattım Mr. Poole.» diye elindeki notları işaret etti. «Bana ne söylediyse hepsini anlattım, cevabı da işte burada kelime kelime yazılı — Mr. Poole'a, Jeff Hurley olayında yasal yolları izlemesini söyleyin. Ben de Adalet Bakanı Kemmler ile şahsen temas edip temyiz sonucunu beklemesini rica edeceğim. Yeni demler elime geçip Kemmler'in onayını aldıktan sonra temyiz kararını inceleyip son sözümü söylemek için Mr. Poole'u çağıracağım. Bunun Mr. Hurley'in gaz

odasına gitmeden önce yapılacağına söz veriyorum—» Edna başını kaldırdı. «Hepsi bu kadar.»

Poole'un ağzından bir balonun sönmesini andıran soluk bir çırpıda çıktı, oysa yüzünün şiş batlarında hiç bir değişiklik olmadı. «Pekâlâ, anlaştık.» dedi. «Ben uğraşmaya devam edeceğim. Kararın Temyize verilmesini sağlayacağım. Siz de Jeff Hurley ölmeden benim Başkanla görüşmemi sağlayın.»

«Başkan bu konuda size söz verdi Mr. Poole.»

«Pekâlâ. Allah dünyanın en dürüst insanoğluna ölümü lâ-yık görenlerin belâsını versin. Ben buna izin veremem, gerçekleri öğrenip, benim söyleyeceklerimi dinledikten sonra Duman da izin veremez... Pekâlâ Miss Foster, biliyorum işiniz çok ama beni çağırmayı unutmayın.»

Leroy Poole geçici bir süre için sakinleşip büronun kaplıamdan çıkınca Edna Foster derin bir soluk alıp döner koltuğunun arkasına yaslandı. Not defterini kenara koyup gözlerinin gerisindeki ağrının migrene dönüp dönmiyeceğini anlamak için endişe içinde bekledi. Bütün bu baskı, bu siyah insanlar, tıpkı az önce başından geçenler gibi gitgide kötüye doğru gidiyordu.

Hâlâ bu korkunç görevde olmasının nedeni George'du. Onun evlenme teklif etmesi tabu ki tüm yaşantısının en önemli konusuydu. Bu yüzden Fransa'ya yaptığı geziden hiç bir şey anlamamıştı. Çalışmadığı saatlerde durmadan George'u düşünmüş, bir an önce geri dönmek için can atmıştı. Louvre müzesini büe gezmemişti. Bütün bunlardan sonra büyük umutlarla uçar gibi döndüğünde George kendisini beklemiyordu büe. Doğrusu bu kadarı fazlaydı. Apartmanın kapısında sadece feir not vardı o kadar. Bir iş ümidi üe New York'a gitmişti. Bîr iki güne kadar iyi haberlerle dönecekti. Bu bir iki gün, bir haftayı bulmuş, aradaki kısa telefon konuşmaları da onun bu geziden kesinlikle ne beklediğini daha fazla açıklığa kavuşturmamıştı.

• . • • -

Bir saate yakın bir süre önce, bugünkü telefon konuşmasını yapmışlardı. George hâlâ New York'ta olduğunu söylemişti. Bu gece ya da yarın orada olacağı yolunda bir söz vermemiş, belki yarın demişti. Edna ilk kez huzursuzluğunu gizleyememişti. O New York'da, kendisi Washington'da, on gündür birbirlerinden ayrı, evliliğe başlangıç bu muydu? George

onu yatıştırmak için konuşmasını biraz daha uzun sürdürmüş, harika bir işten, hemen evlenmekten söz etmiş durmuştu. Bu sözler Edna'yı az çok rahatlatmıştı, ancak George kapar kapamaz santral kendisini arayıp fazla mükâleme olduğunu bildirmişti. Karşı taraf genel bir telefonda arayıp fazla ücreti ödemeden kapatmıştı. Lütfen kendisi bunu ödeyebilir miydi? Evet, ödeyebilirdi. Bir dolar on cent'i nereye götürmeliydi? New York eyaleti, Trafford telefon idaresine. New York'a değil. Hayır, Trafford'a. Pekâlâ, Trafford'a gönderecekti.

Şimdi, bu George Murdock'a ne oluyor diye merak etmeye başlamıştı. Niye New York'tan aradığını söyleyip, sonra Trafford'dan aradığı ortaya çıkıyordu. Trafford'da ne işi olabilirdi? Tek caddeli, bir üniversite, hem de bir zenci üniversitesi kasabasıydı. Başkan'm oğlundan başka ikisinin de orada tanıdığı bir Allahın kulu yoktu.

Ve işte burada kendisi sıkıntıdan bunalırken, o oralarda bir yerde gizli kapaklı işler çeviriyor, hiç de bir damada yakışacak davranışta bulunmuyordu.

Kolunun dibindeki zilin sesi ile irkildi.

Düğmeye bastı. «Buyurun Sayın Başkan?»

«Miss Foster, telefon hatlarını devredin, steno defterinizi alın ve buraya gelin.»

Edna telefon hattını Mr. Lucas'm bürosuna bağlattı, defterini kalemlerini ahp kapıya gitti. Bir an duraklayıp gözünü kapının deliğine uydurdu.

İçerde maun masanın başında iki kişi vardı. Kapı gözünün büyüteç camından bakarken onları garip bir şeküde olduklarından büyük görüyordu. Bunlardan biri, bir yığın kâğıdın üzerine dikkatini yoğunlaştırmış, kaim parmağı ile durmadan sayfaları çeviren Başkan, diğeri de onun tepesine dikilmiş, seyreden ve bazan konuşan, konuşmadığı zaman kuru dudakları bir şeyler söylemek ister gibi kıpırdayan Montgomery Scott'du.

Edna, Montgomery Scott'u, onun T.C. tarafından CIA başkanlığına atandığı günden beri tanıyordu. Onun dış görünüşü ile kayıtlara geçen geçmişini hiç bir zaman bağdaştıramamıştı. Scott'un ipek gibi kahverengi saçları tepesindeki açıklığı örtecek biçimde yukarı doğru taranmıştı. Gür ve sivri bir sakalı vardı. Arada kalan pembe, aydınlık çehresindeki ço-

cuksu hatlar yumuşak ve masum bir anlam taşıyordu. Sırtında, yine her zaman giydiği şpor ceket ve gri pantolonu vardı. Orta Doğu hükümdarlarından birinin armağanı olan lületaşından yapılmış piposu soylu görünümüne katkıda bulunuyordu. Kesin konuşması, yüksek sesle gülmesi ve sivri sakalı dışında, Scott'un başkalarından farklı olduğunu belirleyen hiç bir şey yoktu ama yarım milyar dolar tahsisatlı gir örgütün başkanlığını yürütüyor, Virginia eyaletinin Langley bölgesinde ve dünyanın dört bir tarafında 15.000 görevli onun emrinde bulunuyordu. Kendisine hayran olan muhabirler de, ondan hoşlanmayanlar da ona «Koca Scott» adını takmışlardı.

Edna Foster kapıyı açıp Başkan'm Oval Ofisi'ne girdi.

Masanın yanma gidene kadar iki adam da başlarını kaldırıp bakmamışlardı.

«Merhaba Edna» dedi Montgomery Scott, «Epeydir görüşmemiştik.»

«Evet Mr. Scott sizi gördüğüme sevindim.»

Dilman yanındaki sandalyeyi işaret etti. «Buraya oturun Miss Foster. Mr. Scott'a sorular soracağım. Önemlidir, onun için her şeyi kaydedin. Sonra notlarınızı dikkatle daktilo edip bugün bana verin. Bu gece yemekten sonra üzerinden geçmek istiyorum.»

Edna oturdu, eteklerini düzeltti, kalemını kâğıdını hazırlayıp beklemeye başladı. «Bu notlar için herhangi bir özel tedbir uygulanacak mı Sayın Başkan?»

«Benim için tek bir kopye, başkasına verilmeyecek, üzerine, «Çok gizlidir» ibaresi konacak.» Dilman masanın öbür yanındaki sandalyeyi işaret etti. «Lütfen oturun Mr. Scott.»

«tzin verirsiniz oturacağım.» CIA başkam sandalyeye çöktü, sakalını sıvazlayıp gözlerini öbür elinde tuttuğu piposuna dikti.

Dilman gözlerini Scott'dan ayırmadan omuzunun üzerinden «Başlıyoruz Miss Foster» dedi. Sonra döner koltuğunu Scott'un tam karşısına çevirdi. «Mr. Scott, günlük raporlarınızın orijinal kopyelerini ve sizi niçin görmek istediğimi anlatacağım. Bugün öğleyin saat biri biraz geçe özel bir kaynaktan Bethesta'da büroları bulunan ve bir Leichtenstein firması olan Vaduz İhracat Şirketinin Sovyetler Birliği adına kanunsuz yollardan çalışan, Leichtenstein kanalı ile demir

perde ülkelerine oradan da Afrika'ya silah ve mühimmat sev-
keden bir kuruluş olduğunu öğrendim. Şimdi de bu bölgedeki
yabancı yeraltı örgütleri ile ilgili FBI dosyalarında bunun te-
yid edildiğini gördüm.»

«Evet Sayın Başkan iki hafta önce bu konuda Federal
İstihbarat Bürosunu biz uyardık.» diyen Scott'un yüzün-
deki gurur açıkça okunuyordu. «Vaduz yetkilileri, tescüe geç-
memiş düşman ajanlarıdır. Lombardi onların epeydir göz al-
tında bulundurulduklarını söylemişti ama asıl burada dönenler
hakkında ilk kesin delil Baraza'daki harekât sonucu elimize
geçti. FBI bugün yarın işe el koyacak sanırım.»

«Yarın» dedi Başkan Dilman. «Yarın FBI işe el koyup
şirketi kapatacak.»

George'un garip telefon konuşmasına aklı takılan Edna
Foster yavaş yavaş steno ile kaydettiği yeni konunun etkisi
altında kalmaya başlamıştı. İlgisi bu iki adam üzerinde top-
lanmaya devam ederken,, kucağındaki not defterinin üzerinde
kalemi şeküler çizip duruyordu.

Montgomery Scott, «Mükemmel» dedi. «Tabii bu artık
kesinlikle bir CIA sorunu olmaktan çıkıyor.»

Başkan Dilman, öne doğru eğildi. «CIA'yı ilgilendiren ve
beni ciddi olarak meraklandıran şeyi şimdi söyleyeceğim. Va-
duz silahlarının Afrika'ya, Baraza'daki yerli Komünistlere sev-
kedildiğini nereden büüyordunuz?»

Scott yerinde biraz daha doğruldu. «Size gönderdiğimiz —
iki hafta önceki diye bahsettiğim — günlük rapordan.»

«Mr. Scott siz bana böyle bir rapor göndermediniz.» diye
gülümseyerek karşılık verdi Dilman. «Dosyamda yok bakın,
Miss Foster bunu bana siz gelmeden önce getirdi ve incele-,
dim. Dosyamda bir günlük rapor eksik. Bu da sizin sözünü
ettiğiniz iki hafta önceki gün. Bu nasıl olabilir?»

Şimdi Montgomery Scott piposunu ceketinin cebine sok-
muş, dimdik oturuyordu. «BUemiyorum Sayın Başkan.» dedi.
Sonra işaret parmağını Duman'm önündeki kâğıtlara doğru
uzattı. «Her halde—»

«Şimdi getirdiğiniz CIA orijinal raporlarınız arasında ol-
malı.» diyerek CIA başkanının sözünü tamamladı Dilman.
«Ama yok. Birkaç dakika önce orijinal raporları karıştırdı-
ğımı gördünüz. O bir tek günlük rapor onların arasında da

yoktu.» Sayfaları geriye doğru bir kez. daha çevirdi. «Sadece onun yerine konan hatırlatıcı nitelikte mavi bir kâğıt ve üzerinde tarih ve bir de not bulunuyor. Talley - Eaton geri vermek üzere!» Başını kaldırdı. «Bu ne demek oluyor?»

Tedirginliği giderek artan Scott birden masaya vurdu. «Tamam, hatırladım, O sabah her zamanki yöntemle iki kopye hazırlattım, birini size verilmek üzere Governor Talley'e, diğerini de Dışişleri Bakanı Eaton'a gönderdim. Sonradan Talley bana telefon ederek sizin ve Sayın Eaton'm bu rapordan endişe duyduğunuzu, iki suretin çıkarıldığı orijinal rapor dahil bütün dosyayı görmek istediğinizi söyledi.»

«Bu garip değil miydi Mr. Scott?» diye sordu Başkan.

Scott sakalını çekiştirdi. «Eh, evet— şimdi yeniden düşününce galiba garipti. Ama karşı gelmek için bir neden görmemiştim.» Gözlerini kısıp öne doğru eğildi. «Yani Sayın Başkan, Governor Talley ve Sayın Eaton o günkü raporun bütün ayrıntılarını sizin adınıza istedikleri halde siz ne kopyesini ne de orijinalini görmediğinizi mi söylüyorsunuz?»

«Hiç bir şey görmedim.» dedi Dilman. «ve iki saat önce-sine kadar hiç bir şeyden de haberim yoktu. Bunun için sizi buraya çağırdım.»

Scott sakalının arasından çenesini kaşıyarak, «Hiç bir şey anlamıyorum.» dedi. «Ben tabii politikaya karışamam ama doğruyu söylemek gerekirse yardımcınızın ve Dışişleri Bakanının bu şekilde davranmalarının nedeni çok basit ve anlaşılması kolay bir temele dayanıyor olmalı.»

Bir süre, bundan sonra ne söyleyeceğini düşünür gibi bekledi. Sonunda konuşmaya başladı. «Dışişleri Bakanı ya da Bakanlardan herhangi biri bir bilgiyi kesinlik kazanmadan önce ya da önemsiz kabul ettiği sürece Başkan'a göstermeyebilir.

«Ben tanık olmadım yalnız, bana anlatıldığına göre Eisenhower yönetimi sırasında Meksika'daki Büyükelçi Fidel Castro'nun eskiden beri Komünist olduğu ve Cuba'yı ele geçirmek, Sovyetler Birliğinin bir peyki haline sokmak üzere eğitildiğini öğrenmiş. Çok gizli rapor Washington'a gönderilmiş. Her nedense bir kenara atılmış ve Başkan Eisenhowerie gösterilmemiş. Bu nedenle Başkan ve yardımcıları Castro'nun kızıl eylemlerinden habersiz kalmışlar. Önceleri onun davranışlarını demokratik isyan olarak yorumlamışlar ama aslında

Sosyet Rusya'nın bir kuklası olduğunu sonradan anlamışlar. Eisenhower'e gönderilen ihtar raporu mu? Kimse bilmiyor. Belki de birisi bunu çok aptalca bulup ciddiye alınmasını gerekli görmemiştir.»

Başkan Dilman elini havaya kaldırdı. «Mr. Scott, Baraza ile ilgili bu kayıp rapor sizce aptalca, ya da teyid edilmemiş bir bilgi olarak yorumlanabilir mi?»

GIA başkanının iyice huzursuz olduğu Edna Foster'in gözünden kaçmamıştı. «Sayın Başkan, ben bu işe karışmasam daha doğru olur. Biz gerçekleri bulan bir örgütüz. Araştırır, kaynaklarını • saptar, görüşünüze sunarız. Bundan sonrasına siz karar verirsiniz.»

«Pekâlâ» dedi Dilman. «O halde bu Baraza ile ilgili rapora üşkin gerçekleri araştıracaksınız, kaynaklarını bulacaksınız, ben de ne yapılması gerektiğine karar vereceğim. Orijinal raporu almak için henüz Talley ve Eaton'la yüz yüze gelmemeyi tercih ettiğim için o raporda olanları bilen birine güvenmem gerekiyor. Kapsamı sizin aklınızda mı?»

«Evet Saym Başkan.»

«Öyleyse dinliyorum.»

«Aldığımız bilgi aynen şöyleydi: 'Halen Baraza'nın kuzeyindeki tepelere âsi Komünistler ordusu yağmak yapıyor. Vaduz İhracat Şirketinden sandıklarla birlikte, Afrikalı Komünistleri eğitmek için Sovyet subayları geliyorlar. Baraza'daki Sovyet Elçiliği bu yağmağı malî yönden destekliyor ve yönetiyor. Henüz bu Komünist gücünün ne kadar olduğundan ve ne dereceye kadar silahla donatıldığından haberimiz yok. Bu konuda vereceğimiz bilgi bu kadar.' Şimdi kaynağını bilmek istiyor musunuz?»

«Evet, kaynağını bilmek istiyorum.» dedi Dilman.

«Bu haberi Baraza'daki Elçiliğimize Komünist aleyhtarı bir yerli getirdi. Doğruluğunu araştırmak için oradaki CTA ajanımız yerli kılığına girerek olayı yerinde izledi. İki hafta önceki raporumuz bu araştırmaya dayanılarak hazırlanmıştı.»

«Kaynağın doğruluğu ile ilgili kararınız nedir?» diye sordu Duman.

«Saym Başkan, bütüğünüz gibi aldığımız bütün bilgileri 1 —

Yani tam güvenilir bugi'den başlayarak sırası ile 6'ya — yani beki de asılsızdır— kadar derecelendiririz. Dikkatle üzerine eğildiğimiz bilgüer 2, 3 ve 4. derece olarak değerlendirdiğimiz bugilerdir. Baraza ile ilgili olana gelince, bunu 3 - 4 arası .sınıflandırdığımızı gayet iyi hatirhyorum, yani inandır gibi, ancak daha çok araştırma gerektiren bir haber anlamına gelir.»

«O günden bu yana neler yaptınız?» diye sordu Dilman.

«Oradaki ajanlarımıza daha fazla bÜgi toplamaların emrettik.»

«Yeterli değil» dedi Dilman kesinlikle. Ayağa kalktı, arkasındaki pencerelerden dışarı baktı, sonra ağır ağır Scott'a döndü. «Talley ve Eaton'ın niyetleri ne olursa olsun — ister bu haberi önemsiz buldukları için benden saklamış, ister bana güvenmek istememiş olsunlar — yetkülerimi elimden almalarına, bu ofisin yetkilerine elkoymalarına ve benim adıma karar vermelerine izin vermeyeceğim. Bu çok ama çok ciddi bir sorun olabilir. Mr. Scott, ben Başkan Amboko'yu Komünizme karşı aldığı tedbirleri gevşetmesi ve Baraza'daki Ruslara baskı yapmaması yolunda ikna ettim. Beş gün önce, Baraza'da ısrar ettiğimiz demokrtik Özgürlüğün Sovyetler Birliği tarafından kötüye kullanılmayacağı yolunda Prömiyer Kasatkin'den teminat aldım. Ülkemizde başkaları Baraza hakkında ne düşünürlerse düşünsünler bize güvenen ve bize dayanan Amboko ve hiç bir Afrikalı lideri yüzüstü bırakamayacağım. Diğer taraftan Rusların bizi aldatmalarına, bizi aptal yerine koymalarına, elimizi kolumuzu bağlayıp özgür, geri kalmış bir Afrika ülkesini zorbalıkla ele geçirmelerine de izin vermeyeceğim. Mr. Scott—»

Scott ayağa kalkmıştı. «Buyrun Sayın Başkan?»

«Gecikmiş durumdayız. Baraza tehÜkede olabilir, biz de tehlikede olabiliriz. Kaybettiğimiz sürenin telâfi edilmesini istiyorum. Baraza'daki gizli ajanların hemen iki misline, gerekirse dört misline çıkarılmasını istiyorum. Bu araştırmaya harcanan gizli ödenegin iki, üç misline çıkarılmasını istiyorum. Bundan böyle Baraza ile ilgili bütün raporların doğrudan doğruya bana ve sizin tarafınızdan getirilmesini istiyorum. Talley ve Eaton başlarını kuma göme dursunlar. Ben bunu yapamam ve yapmayacağım. Baraza ile ilgili son raporu

ister 1. derecede, ister 6. derecede önemli olsun, görmek istiyorum. Ne olursa olsun gerçeği hemen öğrenmek istiyorum.»

B

O akşam, yemekten önce içtiği iki Bloody Mary, yemekteki iki kadeh şarap ve yemekten sonra elindeki ikinci şampanya ile iyiden iyiye güç kazanan Sally Watson, saat onu beş geç, harekete geçme zamanının geldiğine karar verdi.

Mavi Salonun yollu saten duvar kaplamasına çıplak omuzlarını dayamış, sohbeti koyultmuş olan askerî konukların birkaç adım uzağında duruyordu. Büyük yemek salonunda Pentagon ahalisine verilen gayri resmî ziyafet aksaksız yürümüştü. Ne son dakikada daveti geri çeviren ne de Dilman'ı eleştiren çıkmıştı. Çünkü ordu, tahsisat yönünden Başkanın desteğine muhtaçtı. Şimdi şeref madalyalı, kahverengi, mavi, gri, yeşil üniformalı subaylar ve yarı resmî giysili hanımları şampanya üe vermut arasında bir tercih yapmaları gereken yemekten sonraki içkilerini yudumluyorlardı.

Sally, şampanya kadehinin biraz eğrilmiş ağzından ileri doğru bakınca Düman'm Savunma Bakanı Steinbrenner (laudala), Genelkurmay Başkanı General Fortney (zampara), Amiral Rivard (sıkıntı), Hava Kuvvetleri Kumandanı General Ormsby (sosyete düşkünü) tarafmdan sarılmış olduğunu gördü. Kuşkusuz Başkan'm yarın akşam çıkacağı ve bir hafta kadar sürecek gezisini tartışıyorlardır diye tahmin etti. Dilman ülkenin dört bir yanını dolaşıp askerî tesisleri ziyaret edecek, bu arada üç konuşma yapacaktı: Chantilly'de Sovyetlerle anlaşmaya vardığı konular, savunma giderleri ve üç uzay adamı Apollo Projesi üe yakışıklı genç General Leo Jaskawich yönetiminde ayı tanıma programı.

Düman'm dikkatle dinler görünmeye çalışıp aslında hiç dé ilgüenmediğmi seyretmek Sally'nin hoşuna gidiyordu. Başkan bütün gece boyunca çevresine karşı ügisiz ve içine kapanık oturmuştu. Öğle yemeği sırasında gelen telef on aklını başından aldı diye karar verdi Sally. Aslında dinleyip Arthur Eaton'â arılattıkları, onun tepkisi ve ona verdiği söz Sally'yi de aynı şekilde meraklandırmıştı.

Durduğu yerden şu Allanın cezası içMlerini bitirip bir

an önce aşağı, Hava Kuvvetleri filmini seyredecekleri salona inseler de cesaretini yitirmeden, ayılmadan, kendisini yalnız bıraksalar diye dua etti. Ama kimse istifini bozmuyordu.

Yosun yeşili kokteyl elbisesine bir göz attı, keşke daha az tahrik edici bir şey giyseymdim diye düşündü. Şimdi General Pitt Fortney yanma yanaşır, karanlıkta elini dizine koyabilmek için projeksiyon salonuna giderken kendisine eşlik etmesini teklif ederdi. Dilman'a vereceği mazeret hazırды, bunu Teksash bir zamparanın bozmasına izin veremezdi.

Düşünceleri, tavam pirinç kaplı salondan, sevgilisinih altın yıldızlı bürosuna kaydı. Bu gece her şeyi onun için yapmıştı ama bu geceki düğüm noktasıydı. Bu geceden sonra Arthur onun yalnız yatakta değil, tüm yaşantısında iyi ve mükemmel bir eş olacağını anlayacaktı. Hem aslında Arthur'un bu kritik döneminde sadece ismen karısı olan Kay Varney nerelerdeydi sanki? Kay ona banka hesabı ve soğuk bir yatak dışında ne verebilmişti? Sally daha fazlasını — aslında her şeyini veriyordu. Aşk konusunda ona şimdiye dek tatmadığı heyecanı veriyordu — son seferinde Arthur bunu kendi ağzıyla itiraf etmişti — ve şimdi de onu koruyacak ve yükseltecek her türlü riski göze alıyordu.

Söz konusu sorunu pek iyi bilmiyordu. Politikadan anlamadığını kendi kendine itiraf edebiliyordu. Bütün bildiği, ortada dönenlerin Arthur için ölüm kalım meselesi olduğu ve Arthur'u kurtaracak olursa onun da kendisini kurtaracağıydı. İstese de istemese de kurtarmak zorundaydı, ayrıca isterdi de. Bu işte beraberdiler, üstelik sevişiyorlardı, çocukça bir aşk değil, ömür boyu sürececek bir bağlılıktı bu.

Tam o sırada fellah garsonlardan biri bardağına şampanya doldurmaya başlayınca Sally kadehi geri çekti, şampanya halının üzerine döküldü. Sarhoş olmak istemiyordu. Riski büyüktü. Neydi riski? O heyecan dolu öğleden sonrayı düşündü.

Yemek sırasında, Dilman'm sevgilisi Miss Gibson üe konuşmak üzere telefona götürüp yanından ayrılırken kapıyı bilhassa aralık bırakmıştı. Nedenini kendisi de bilmiyordu. Ama neden olmasın? Duyduklarmı tam anlamadığı halde Dilman'ı korkunç hayretler içinde bırakan, dış sorunlarla ilgili olduğunu ve hemen Arthur'a haber vermesi gerektiğini sezmişti. Neredeyse de yakalanıyordu^ paçayı zor kurtarmış-

tx. Dilman'ın hiç bir şeyden kuşulanmadığından emindi. Biraz zekâsı kıttı, iyi adamdı ama cin fikirli değildi.

Bürosunun güvenliğine sığınır sığmmaz Dışişleri Bakanlığından Arthur'u aramıştı. Daha fazla bir şey anlatmadan Arthur sözünü kesmişti. Telefonda anlatmamasını, hemen yanma gelmesini söylemişti. Sally, bir kıvılcım yaktığına sevinerek Diane'a bir yalan uydurup hemen aşağı inip, spor arabasına koşmuştu.

Bakanlığa varıp Arthur'un şahane bürosuna girince düş kırıklığına uğramıştı. Arthur yalnız değildi, oysa Sally başbaşa olacaklarını ummuştu. Bir üçüncü kişi, Wayne Talley de oradaydı. Onun sıkıldığını anlayınca Arthur anlayışla kolunu beline dolamış, Talley'nin yanında rahatça konuşabileceğini söylemişti.

Sally, Başkan'm Miss Wanda Gibson'la telefon görüşmelerinden «istemeyerek» işittiklerini, hatırladığı kadarı ile anlatmıştı. Başkan'm 'böyle bir GIA raporu görmedim' dediğini söyler söylemez Arthur'un yüzü değişmiş ve Talley ile aralarında acele bir konuşma geçmişti.

Arthur, «Dilman biliyor. Şimdi bu CIA raporunu görmek isteyecek» demişti.

TaÜey, «Görebileceği bir rapor yok» diye karşılık vermişti.

«Emin misin?»

«Eminim Arthur.»

«iyi öyleyse... doğru hareket ettiğimizden kuşum yok. T.C. olsaydı bize bu yolda emir verirdi.»

«Hiç kuşkusuz Arthur. Dilman gibi birinin bu haberi duymasına — ve belki de yanlış bir girişime kalkmasına nasıl izin verebilirdik? Ülke değil, yalnız kendi Afrikalı dostları için en doğru yolu düşünürdü.»

Bundan sonra Sally öyküsünü sürdürmüş, o öğleden sonra da Dilman'ın Scott'la toplantı yapacağını söyleyerek bitirdiğinde Arthur bir kez daha Talley'e dönmüştü.

«Wayne, endişe ediyorum. Her şey Scott'un ona ne söyleyeceğine bağlı. Onu bir öğrenebilsek.»

Talley akşama Arthur'la buluşmaya söz verip oradan ayrılmıştı. Sally için Arthur'la başbaşa kalmak zaten yerince ödüllü, hele Arthur ona sarılıp öptüğü zaman neredeyse kendinden geçecekti.

Yanından ayrılmadan önce Arthur'a sımsıkı sarılmış, «Sevgilim,» diye fısıldamıştı, «Governor Talley'e bugün Du-manla Scott'un neler konuştuğunu bir öğrenebüsek derken ciddi miydin?»

«Bunun benim için çok büyük önemi var, evet.»

«Ya ben öğrenirsem?»

«Öğrenirsen mi? Nasd?»

«Nasılını bırak — öğrenirsem? Bu, karının senin için yapmıyacağı bir şey olur, öyle değü mi?»

«Kay mi?» diye alayla gülümsemişti. «Üzerime yıkılmak-ta olan bir ağaç görse belki de sesini çıkarmaz.»

«İşte bak.» diye zafer edası içinde konuşmuştu Sally, «Be-nim Kay olmadığımı göreceksin. Sen benim için dünyadaki en değerli varlıksın—»

«Sevgilim, ben—»

«Ciddi söylüyorum Arthur. Neyse, senin için bu işin pe-şine düşeceğim.»

«Sally, delice bir şey yapmam, riske girmeni istemem.»

«Merak etme. Sadece sana yardım etmek istediğimi söy-lüyorum, bunu istiyorum, çünkü seni seviyorum.»

«Sevgilim, ben de seni seviyorum.»

«Eğer • — eğer bir şey öğrenebüürsem bu gece seni ararım.»

Sally, Arthur'un kendisine engel olmadığını hatırladı. Kendini riske sokacak bir davranışta bulunmamasını söyle-mişti. Hiç bir şey yapma dememişti. Bu yüzden ne öğrenebi-lirse Arthur için-önemliydi ve aynı şekilde, onun için bir şey öğrenmek, Sally için, her ikisi için önemliydi.

Gözlerini bardağından yukarı kaldırdı. Düşüncelere daldı-ğı sırada konukların içkilerini hemen hemen bitirmiş olduk-larını sevinçle farkettiler. Kalabalık aynı anda gruplardan ko-pup ikiye ikiye kendisine, yanbaşındaki çıkış kapısına doğ-ru ilerlemeye başlamışlardı. Şimdi Doğu Kanattaki projeksi-yon salonuna gitmek üzere salondan dışarı akın ediyorlardı.

General Fortney'in yanından ayrılan Başkan Dilman ken-disine doğru yaklaştı, yüzüne baktı, Sally onun yüz hatlarını biraz bulanık görüyordu.

«Miss Watson, geliyor musunuz?»

Sally her zaman uyguladığı numarası üe, «Yok hayır, » diye mırıldandı. Dilman bir kez daha onun oyununa gelip, du-

yamadığı için yanma yaklaştı. «Ne söylediğini işitemedim—»

«Sayın Başkan, filmi seyretmesem olur mu acaba?— galiba biraz fazla içtim, başım dönüyor. Birkaç dakika bir yerde uzanıp, sonunda gelsem—»

«Gerek yok Miss Watson. Kendinizi iyi hissetmiyorsanız eve gidip yatın.»

«Sağolun. Aslında henüz eve gitmek istediğim yok. Gerçekten bir sakıncası yoksa biraz uzanacak bir yer bulur, sonra—»

Dilman'm askerî yardımcıları kapıda kendisini bekliyorlardı. «Nasü isterseniz Miss Watson. İsterseniz sonra aşağıya bizim yanımıza geürsünüz. Yemeğı mükemmel hazırlamışsınız. Teşekkür ederim.»

Gitmişti. Diğerleri de gitmişlerdi. Bir iki saniye sonra Mavi Salonda kendisi ve boş bardakları toplamakta olan iki garsondan başka kimse kalmamıştı. Dışarda büyük Holde ses seda kesüene kadar kısa bir süre bekledi. Sonra boş şampanyaya kadehini bir kenara bıraktı, boncuk işli gece çantasını eline alıp salondan çıkmak üzere ilerledi. Kapıya vardığında di zi burkuldu, sendeledi, ama çabucak kendini topladı. Bayağı sarhoş olduğunu hayretle farkettti.

Büyük merdivenlerden çıkıp sessiz sedasız kırmızı halıların üzerinden yürüyerek ikinci kata çıkmayı tasarladı ama yukarki cam kapıların otomatik olarak içerden kilitlendiklerini, yukarı çıkanların oradan giremeyeceklerini hatırladı. Hemen Başkan'ın özel asansörüne bindi, birkaç saniye sonra üst kattaki holdeydi.

Dikkatle üerleyerek Batı Holüne geçti. Vale Beecher, ya da kâhya kadın Mrs. Craü'e rastlayacağını sanarak onlara uyduracağı bahaneleri hazırlamıştı. Hiç birini göremeyince biraz bozuldu büe. Sola döndü, Sarı Oval Salonun önünden geçti. Şimdi daha hızlı yürüyordu. Her an bir gizli ajanla burun buruna gelebilirdi. Koridoru geçtiğı sürece kimse ile karşılaşmadı.

Dilman'm kullandığı Lincoln yatak odasının kapısına varınca durakladı. İçerde odayı hazırlamak üzere valenin bulunup bulunmadığını anlamak için kapıya hafifçe vurdu. Hiç bir cevap çıkmadı. Memnun, serüvenine tanık kimse olmadığını

dan emin olmak için koridoru baştan başa kontrol etti. Kimse yoktu.

Kalbi hızlı hızlı atarak çabucak içeri daldı, kapıyı yavaşça kapattı.

Odanın ağır başlı sessizliği giderek artan heyecanını biraz olsun yatıştırdı. Vale gelmiş, odayı hazırlamış ve gitmişti. Gül ağacından karyolanın beyaz dantel örtüsü kaldırılmış, yastıklar yerlerine konmuş, battaniyenin bir köşesi üçgen biçiminde açılmıştı. Başkan'm pijamaları yatağın ayak ucuna özenle yerleştirilmiş, yerde halının üzerine deforme olmuş kahverengi terlikleri konmuştu. Oda loş ışıkla aydınlanmıştı. Sadece karyolanın iki yanındaki yuvarlak fanuslu lambalarla mermer masanın üzerindeki lamba yanıyordu.

Çantasını sıkıca tutarak odanın içinde dolaşmaya başladı. Yazı masası, duvar kenarındaki Victoria stili masa, divan, karyolanın yanındaki komodinlerin, koltukların üzerinde birer birer göz gezdirdi. Bütün bu eşyalar aradığı şeyle ilgili bir ipucu vermiyorlardı. Cam sıkılmıştı, ama eğer varsa, o aradığı mutlaka bu odada olmalıydı çünkü Başkan'm geç saatlere kadar okuduğunu, notlar hazırladığını biliyordu. Odada dolaşmaya devam etti. Sonunda gördü. Desenli halının üzerinde, yatağın öbür yanındaki komodinin ayağına dayalıydı.

Derin bir soluk alıp deri evrak çantasına doğru koştu. Bir yandan dua ederek diz çöktü, elini kiüdine attı. Fazla zorlamasına gerek kalmadan çantanın kocaman ağzı açılverince sevincinden ağlamamak için kendini zor tuttu. Başkan odadan çıkmadan önce kilidi açmıştı. Belki de giyinirken biraz çalışmayı tasarlamıştı.

Sally kocaman yatağın yanı başına yerleşti, eteklerini kaldırıp ayaklarını "altına aldı, elini evrak çantasının ilk gözüne daldırdı. Buldukları, halen kullanılan askerî silah ve ekipmanla ilgili Savunma Bakanlığının yeşil kapı ufak kitaplarıydı. Dikkatle bunları yeniden aynı göze yerleştirip ikinci gözdeki bir tomar kâğıdı çıkardı. Acele başlıklara göz gezdirdi. Bunlar da çıkacağı yurt içi gezisinde yapacağı konuşmaların metinleriydi. Düş kırıklığı içinde bunları da evrak çantasının içine soktu.

Bir göz daha vardı, ve orada da yine birbirine ilişik bir tomar kâğıt duruyordu. Çekip çıkardı. İlk ikisinde yarınki randevuları sıralanmıştı. Onların altındaki açık mavi dosya-

nın üzerinde kırmızı kalemle büyük harf iki ihtar yazısı bulunuyordu: SADECE BAŞKANIN DİKKATİNE ve ÇOK GİZLİ.

Dosyayı açtı. İlk sayfadaki daktilo ile yazılı başlıkta: BAŞKAN'LA CIA BAŞKANI MONTGOMERY SCOTT'UN ARASINDA BUGÜN 15:15 ile 16:22 ARASINDA GEÇEN KONUŞMA METNİ (S: Başkan tarafından sorulan sorular, C: Mr. Scott'un verdiği cevaplar anlamına gelir.) Yazıyı daktilo eden E. F.

Sally Watson'un duyduğu başarı ürpertisi, çıplak ve titreyen kollarından, değerli belgeyi tutan parmaklarının ucuna kadar yayıldı. Arthur benimle ne kadar gurur duyacak, bir iki hafta önce ilk aşk gecemizdeki gibi ne kadar mutlu olacak diye düşündü.

Sayfaları sayarak bir bir çevirdi. Yedi sayfa tek aralıklı ama oldukça cömert boşluklarla doldurulmuştu. Sally böyle bir el becerisine sahip olabilecek sabırdan yoksun olduğu için kendine özgü ve yalnız kendi anlayabileceği kısaltma ve komik şekillerden oluşan bir steno sistemi uydurmuştu. Bu sistem işe yaramakla birlikte ne yazık ki tüm evrakı kopye edilmesi için çok uzun bir süre gerekebilirdi.

Kol saatine göz attı. Akreple yelkovanı küçücük kadrandan zorla seçebildikten sonra Başkanın konukları projeksiyon salonuna aldığından bu yana on beş dakika geçmiş olduğunu farketti. Bir film seyrediyorlardı. Eğer normal bir fümse bir buçuk saat sürerdi. Sonra bitince üzerinde tartışmalar olacaktı ve ardından subaylar ve hanımları ile vedalaşmak için de epey bir süre geçecekti. Eski örneklere dayanarak Düman'ın bir yarım saatini daha alırdı. Demek ki iki saat, eksi onbeş dakika, yani bir saat kırkbeş dakikalık zamanı vardı. Yalnız filmden sonraki oyalanma olmayabilir, Başkan bir an önce işinin başına dönmek isteyebilirdi. Onun için güvenlik tedbiri olarak yarım saati kesip atması yerinde olurdu. Bu da bir saat onbeş dakikalık kesin bir yalnızlık süresi oluyordu.

Dosyayı ve değerli sayfalarını şöyle bir tarttı. Hayır, geriye kalan süre, yapılacak iş, üzerinde hissettiği baskı ve kabullenmesi gereken az buçuk sarhoşluğu gözönüne alınırsa her şeyi kopye etmesine yetmeyebilirdi. Ne yapması gerekti-

ğine karar verdi: Bu sayfaların kapsamını tam anlamamakla i beraber önemli gözüken ya da dış sorunlarla ilgili ne varsa, özellikle Scott'un Dilman'a verdiği cevapları tam olarak kopye edecekti. Sonra, zamanı kalırsa geriye dönüp hoşlukları doldurmaya çalışacaktı.

Ayağa kalktı, bir elinde dosya, öbür elinde çanta, yüksek , topuklu ayakkabıları üzerinde sendeleyerek odanın ortasındaki mermer kaplı yuvarlak masaya gitti. Kadife koltuklardan ; birini çekerek dosyayı üzerine koydu. Gece çantasını çabucak açıp içinden iki düzine boş index kartı ile altın dolmakalemini çıkardı. Çantasını kenara bırakıp dosyaya döndü ve ilk sayfayı çevirdi, okumaya başladı:

S: Mr. Scott, günlük raporlarınızın orijinal dosyası ile sizi niçin görmek istediğimi anlatayım. Bugün, öğleyin saat biri biraz geçse, özel bir kaynaktan Vaduz İhracat Şirketinin Sovyet Rusya hesabına çalıştığım ve Liechtenstein kanalı üe demirperde ülkelerine, oradan da Afrika'ya silah ve cephane sevkettiğini öğrenmiş bulunuyorum. Bunun FBI dosyalarında da teyid edildiğini az önce okudum.

C: Evet Sayın Başkan, bunu araştırması için FBI'ya iki hafta önce biz haber verdik...

Sally daha bir süre okudu. Sonra birden durdu. Kendisini öyle kaptırmıştı ki okuduklarını kopye edeceğini unutmuştu. Tabii bunların çoğu zaten duyduğu ve Arthur'a ilettiği haberlerdi, ama yine de Arthur için esasını öğrenmek isteyecekti.

İlk küçük dikdörtgen kartı metnin yanına yanaştırdı, kalemmini alıp yazmaya koyuldu: «Mr. Scott, günlük raporlarınızın orijinal dosyası üe sizin niçin görmek istediğimi...»

Yazdı, yazdı. İlk bölüm sıkıcıydı, çünkü daha önce okumuştu ve heyecanlı bir şey yoktu ama sonra, yeni konuşmaya geçince yaptığı işi daha ilginç, daha eğlenceli olmaya, uyuşan parmakları daha rahat çalışmaya başladı.

Doldurduğu kartlar bir düğün pastasından kesilen dikdörtgen bir parçayı andırırcasına üst üste yığıldığı sırada bir kez saatine baktı. Bir saat onbeş dakikalık sürenin kırkbeş dakikasından çoğu geçmişti. O süre içinde dosyanın yarışma bile gelmemiş olduğunu farketti. Otuz dakikadan az bir vakti kalmıştı. Yazdıklarının Arthur'un işine yaramasını ümit etti. Yalnız, her şeyi kelime kelime kopye ettiğini farkedip birden şim-

diye kadar yazdıklarını önemli görmemeye başladı. Paniğe kapıldı. Keşke Miss Foster'in stenografi bilgisi ile gerekli ve gereksiz noktaları seçme yeteneğine sahip olsaydım diye düşündü. Ama o zaman yetenekleri bu kadar sınırlı bir kızla Arthur ilgilenmezdi ki

- Kendine özgü steno stilini uygulamanın en doğru yol olduğuna karar verirken bir yandan da yazdıklarını bu gece deşifre edebilmeyi umuyordu. Ayrıca biraz atlayıp Arthur'un hayatı ve geleceğini ilğüendiren bölümleri bulup kaydetmeye karar verdi.

Okumaya başladı, birkaç dakika kopye çekmeye ara verdi. Bu arada Scott'un eksik rapor hakkında Dilman'a bilgi verdiğini not olarak kartlarına geçirdi. Biraz daha atladı. Birden Arthur'un ismi Düman'm sözleri arasında sayfalardan üzerine doğru fırladı. Başkan'ın sözleri tehdit doluydu. Bunları Arthur'un kendi gözleri ile görmesi gerektiğini düşündü. Bu bölümü yeniden okudu:

S: Bu konuda ne gibi çalışmalarınız oldu?

C: Ajanlarımıza bilgi toplamaları emrini verdik.

S: Yeterli değil. Talley ve Eaton'm niyeti ne olursa olsun —ister önemli olmadığına karar verdikleri için benden saklasınlar, ister bana güvenmemekte ısrar etsinler'— benim yetkilerimi, bu ofisin yetkülerini elimden almalarına, benim adıma karar vermelerine izin vermeyeceğim. Bu çok ciddi bir sorun olabilir...

Kelimeleri bulanık görüyor, şampanyadan boğazı yanıyor, kalemi tutan ehne sık sık kramp giriyordu ama bu sözleri de hem de kelimesi kelimesine yazması gerektiğini biliyordu. Bunların Arthur için hepsinden daha önemli olduğunu seziyordu, insan başkalarının kendisi hakkında ne düşündüğünü, neler tasarladığını bilirse, rakibine karşı güçlü ve kararlı olabilir. Elinde Arthur ile o felâket karısı arasında geçen telefon konuşmasının yazdı bir kopyesi olmasını ne kadar da isterdi Sally. O zaman kusursuz olabilmek için nasıl davranacağını saptayacağı bir süahi olurdu elinde. Ama sonradan bunun gereksiz olduğuna karar verdi. Arthur kolları arasında her uyuyuşunda sakın ve güzel profüi onun Kay'le Ugili düşüncelerini, Sally üe ilgili- düşüncelerini pekâlâ yansıtıyordu. Safiy ona baktıkça Mersi için neye güvenebileceğini görüyordu.

Başım iki yana sallayarak kendini topladı, yeni bir kart çekti, yazmaya koyuldu.

Kartın sonuna gelmişti ki titreyen elindeki kalem asılı gibi havada kaldı.

Kapının dışında bir ses vardı,
Başı kalktı, sırtı dikleşti, kalbi küt küt atmaya başladı.
Kulak kabarttı. -

Biri konuşuyordu, derken bir ses daha duydu. Pek anlaşılır gibi değildi, uğultu halinde çarpıyordu kulağına; duyduğu, dehşetle giderek daha yüksek perdeden yankılar yapıyordu.

Kapının gerisindeki sesler sanki üzerine saldırıyordu. Sonunda Douglass Dilman'm ve vale Beeher'in seslerim tamdı.

Tüm vücudu bir anda buz gibi ter içinde kaldı, benliğini kısaç gibi yakalayan panik içinde kalemi sıkı sıkıya yakaladı. -

İçinden durmadan imkânsız, olamaz diye tekrarlıyordu. Birden korkunun yarattığı şok kafasından sıyrıldı. Seyrettikleri normal bir film değildi diye hatırladı. Biri, yarım saat, diğeri on yedi dakikalık iki belgesel film seyretmişlerdi. Kuşkusuz bitmişti ve kuşkusuz Başkan kapının dışındaydı.

Yakalanmıştı. Yanlış hesap yapması yüzünden kendisi ve Arthur suçüstü, üstelik bir yalan uydurmaya zaman kalmadan yakalanmışlardı.

Kapının gerisinde seçilmeyen sesler yükselip alçalıyordu. Uyuşuk parmakları uyuşuk beyninden çaresizlik içinde emir bekliyordu. Kalemi çantasının içine attı, kartları üst üste koyup onları da çılgın gibi çantaya soktu. Sonra çantayı eline alıp dosyayı yakaladı, yerinde doğruldu. Sendeleyerek yatağın kenarını yakaladı. Diz çöktü, evrak çantasını açıp dosyayı içine kaydırıldı.

Ayağa kalktı, deli gibi odanın içinde göz gezdirdi. Yatağın öbür tarafında, oturma salonuna açılan ikine bir kapı vardı. Tek kaçabüceği yol buydu. O içeri girmeden bir eka-büseydi! Sonu gelmek bilmeyen yatağı dolanıp yarı koşarak kurtuluş kapışma vardı, tam açacağı sırada elinin boş olduğunu farkettili.

Geriye döndü, hırsından haykırmak üzereydi. Allahm cezası çanta, Arthur'a hazırladığı notlardan davul gibi şişmiş.

yatağın ta öbür ucunda kendisi ile alay edercesine pırıl pırıl duruyordu.

Yatağın üzerine abandı, çantaya ulaştı, dengesini kaybedip battaniyenin üzerine yuvarlandı. Çantayı yakaladı, yatağın üzerinde yuvarlanıp ayağa kalkacağı sırada kapının gıcırtısını duydu. Dirseğinin üzerinde doğrulup büyülenmiş gözlerle kapı topmağının dönüşünü seyretti. İş bitmişti.

O müthiş korku anında geçmişinden bir anı şimşek gibi belleğinde çıktı: José, kentte orkestra ile çalıştığı sırada, Porto Rico'da karısı olup olmadığını araştırmak için onun Green-Trieh Village'daki pis dairesine girmişti. O sıralarda marijuana etkisi altındaydı ve deh gibi kışkançtı. Evli bir erkekle flört etmeyi ya da evliliği asla kaldıramazdı. José'nin sözlerine inanmıyordu.- Dışarda tahta döşemede onun ayak seslerini, kilitli kapıda dönen anahtarını duymuş, yakalanmıştı. Kendini perişan bir halde onun yatağının üzerine atmış, uyur numarası yapmıştı. José onu ilk kez odasında bir durumda bulmuş, aşağıda meyhanede kendisini beklerken içkiyi fazla kaçırıp buraya çıkıp sızdığına karar vermişti. Tümünüyle kanmıştı zavalı şaşkın, ilkel adam. Sally de onun kuşkuvarım, kendisim ona vererek iyiden silmeyi başarmıştı. Ertesi sabah kaçmışlardı. Önemli olan, Sally'nin akıllı davranması sayesinde José'nin onun odasında bulunuş nedenini anlıyamamış olmasıydı. Eğer anlâsaydı boğazım kesebüirdi. O berbat günlerde José de ken-Jisi gibi salaktı ve tek gururu olan sözüne inanmamak dışında her türlü hakareti hazmedebilirdi.

Bu anı şimşek hızıyla belleğini yalayıp geçti.

Bakışları kapı tokmağına takılıp kalmıştı. Tokmak bir kez dönmüş, ancak kapı açılmamıştı. Düman'm valeyeye bir şeyler söylediğini duydu. Beecher'in uzaktan gelen cevabını duyduğu, sırada da kapı açılmadı.

Acaba Başkan içeri girmeden, yataktan doğrulup yere düşen ayakkabısını ayağına geçirip öbür kapıya ulaşabilir ve çıkıp arkasından kapatabilir miydi? Yatağın üzerinde oturmak üzere davandı, o sırada kapının yavaş yavaş açıldığını gördü, Başkan ertesi sabah için valeyeye bir takım emirler veriyordu.

Çok geç kalmıştı.

Tüm soluğu ciğerlerine tıkalı kaldı. Öbür ayakkabım>--

•da fırlatıp attıktan sonra bacaklarını havaya kaldırıp yatağa ortasına yuvarlandı. Saçları karmakarışık, ki böylesi daha •iyiydi. Yeşil tuvaletini tutan ince askılardan biri kolunun üzerine düşmüş, eteğinin bir ucu kendini yatağa atarken battaniyeye takılıp sıyrılmış, jartiyeri ve baldırı açıkta kalmıştı. •Önce jartiyerini mi yoksa ipek sutyenini mi örtecekti bilemedi, sonra ikisinden de vazgeçti çünkü kapı açılyordu ve uyar numarası yapması, sızmış gözükmesi gerekiyordu, onun iç de bu durumda, kalmalıydı. Ayrıca bu odada yalnız ikisinic olduğu sırada bu adam ne Başkan, ne bir -politikacı, ne de ünlü bir kişiydi. Sadece haftalardır ehlin altında cazip bir diş bulunmayan zavallı zenci bir erkekti ve kendisi de Beyaz Saray'daki en alımlı dişiydi. Gözleriyle görmeliydi bunu. Jose-nin kafasını çelmişti. Bu zencinin de kafası çelinecek, çilede! •çıkacak, onun burada ne aradığını düşünmeyi büe akıl edemeyecekti. Başaracaktı, emindi bundan, yalnız şampanyamı midisini bulandırmaması gerekiyordu. Gergin adalelerim gevşetti, kolunu yatağın üzerine koyverdi, askı iyiden iyiye aşağı kaymış, sutyenin yarısı şimdi tümüyle açıktaydı.

Kapı açıldı.

Gözleri sımsıkı kapalı, soluğunu derin ve bomboş uykuya düzeyine göre ayarlamaya çalıştı.

Dilman'm şaşkın ve ürkek sesini bekledi. Ses yoktu. Sa-i dece halının üzerindeki yumuşak ayak seslerini ye bir esneme duydu. i

Tek gözünü aralayıp görüntü yakalamaya çalıştı. Aralık; .gözünün uzun açısını doldurdu Dilman. Geniş sırtı kendisine dönüktü. Smokin ceketini çıkarmış, beyaz gömleği kıvr kıvr siyah saçları ile ters düşüyordu. Tokaç parmakları üe papyon kravatını çözmeğe uğraşıyordu. Çünkü, masanın üstüne atıp yakasındaki düğmeyi açtı. Dönmeye başladı, Sally orta yaşı erkekleri iyi tanıdığı için şimdi ne olacağını tahmin ediyordu; Önce yatağın kenarına oturup ayakkabı ve çoraplarını çıkara-¹cak, terliklerini giyecek, sonra okumak için bir yere yerleşecekti.

Daha Sally gözünü yummadan Dilman dönmüştü. Onz gördüğü andaki şaşkınlığı, huzursuzluğu, telâşı bir an yüzünden okuyabilmişti.

Gözünü kapadı, derin uykudaymış gibi ağzından soluk, alıp vermeye başladı.

«Miss Watson — Miss Watson —»

Sesini duyamayacak kadar derin ve bilinçsiz bir uykuda; olması gerekiyordu. Hafifçe ona doğru dönerken derin derin solumasını sürdürdü.

«Miss Watson?»

Çıplak kolunda kaim parmaklarının hafifçe dokunuşunu ! hissetti, derisinin altındaki sinirleri gerildi ama duymamış gibi öylece kaldı. Dilman'ın parmakları kolunu bastırmaya, sonra onu sarsmaya başladı: Uyku numarası tamamdı. Ne yapılması gerekiyorsa hemen yapmalıydı.

Yavaş yavaş gözlerini araladı, uykulu uykulu bakıp, yeniden yumdu, sonra birden faitasi gibi açıp içgüdüsel bir tavırla kendini korur gibi omuzlarını büktü. Elini ağzına götürüp, «Burada — burada ne arıyorsunuz?» diye sordu. «Burası — • neredeyim ben?» Sesinin bozuk ve şaşkın çıkmasına dikkat ediyordu.

Dilman tepesine dikilmiş, öylece duruyordu. «Miss Watson, korkarım benim yatağımın üstünde uyukalmışsınız. Daha. j önceden fazla içtiğinizi, bir yere uzanmak istediğinizi söylemişsiniz. Buraya nasıl çıktığınızı bilemem ama—»

«Öyle mi yapmışım, aman Tanrım. Ne korkunç. Ben — kimsenin — görmeyeceği bir yer aradım galiba — Pembe Konuk odasında uzanmayı tasarladım, ama — tamam — hatırladım şimdi — oraya kadar ulaşamadım. Buradan geçiyordum, birden kendimi iyi hissetmedim, en yakım sizin odamzdı, ondan sonra, hatırladım — önüme ük gelen yere kendimi attım. Kendimi gülünç duruma soktum galiba, özür dilerim.»

«Zararı yok. Böyle şeyler herkesin basma gelebilir. Yalnız—» Huzursuzca yutkundu, hafiften gülümsüyordu. «Eğer i yanımda biri olsaydı bu her ikimiz için de pek hoş olmazdı. Saçma tabu—»

Sally kıpırdamamıştı. Gözlerini Düman'm boynuna ve sinirli parmaklarına dikmişti. Bakışlarının jartiyeri üe ipek çorabının arasından görünen çıplak baldırı üzerinden çaresizlik içinde kayıp bir kez daha dik sutyenine takdisim izliyordu. «Ne diyeceğimi bilemiyorum,» dedi. «Benim hakkımda kimbi-

lir ne düşündünüz. Utanıyorum. Bana, yani görevime karşı bu olayı kullanmıyacağımızı umarım.»

Dilman yutkundu, gülmeye çalıştı. «Yok canım,» dedi. «Sizi ayağa kaldırmak için bir içki sunmalıyım ama sanırım yeterince içmişsiniz. En iyisi sizi Beyaz Saray otomobillerinin biriyle hemen evinize yollamak.»

«Teşekkür ederim Sayın Başkan, çok teşekkür ederim. Çok nazıksınız.» Dirseğinin üzerinde doğruldu, sonra iniledi, gülümsemeye çalışırken yine de sızmış olduğunu kanıtlamak için yüzünü buruşturup elini alınma koydu. «Off... Başımın içinde havan dövülüyor sanki.»

Dilman hemen ciddileşti. «Gidemeyecekseniz Mrs. Crail'e haber veririm, üçüncü katta size bir oda bulur.»

«Yo, hayır Sayın Başkan. Mrs. Crail mi dediniz? On saniye içinde beni günahkâr ilân eder. Kendi başımın çaresine bakarım. Size şükran borçluyum.»

Doğrulurken Dilman arkasını dönmeye yeltendi. «Kendinizi toparlayana kadar yanınızdan ayrılacağım.»

Sally düşen askısını ve çıplak baldırım iik kez görmüş gibi, «Aman Tanrım!» dedi. «Ne çirkin durumdayım. Gitmeyin—bir saniye içinde buradan çıkarım.»

Kâbusu atlattığına karar verip bir an önce kaçıp gitme telâşi içinde bir sıçrayışta yataktan kalktı. Bu sırada, kalçası ile yatağın kenarında duran çantasını yere düşürdü. Çanta hızla yere çarpıp açılınca içindekiler halının üzerine dağıldı.

Ortalığa yayılanlar sadece ruju, pudriyeri, mendili, anahtarları değildi. Kendi el yazısı ile dolu kartların her biri buyana dağılıvermişti. Bir an korkudan gözleri dışarı uğradı Kendini yere atıp bunları saklamak, toplamak istedi ama çok geç kalmıştı.

Dilman otomatik bir centilmenlikle hemen yere diz çöktü, çantayı alıp ruju, pudriyeri, mendili ve anahtarları içine koydu, sonra etrafa saçılan kartları toplamaya başladı.

«Ben — ben toplarım — lütfen rahatsız olmayın,» diye seslendi Sally ama kımıldamıyor, oturduğu yatağın kenarından kopamıyordu. Çakılıp kalmıştı."

Dilman kartların çoğunu toplamıştı ancak Sally'nin sesindeki telâşa şaşıp başını kaldırdı, sonra birden en üstte duran karta indirdi bakışlarını.

«Önemli bir şey değil—» diye atıldı Sally.

Duman ona aldırmadan kartı incelemeye başladı, bir yandan da öbür eli ile yerde kalanları toparlamaya çalışıyordu. Toplayıp öbürlerinin üzerine koydu, bu kez üstte kalan karta bakmaya başladı. Ağır ağır doğruldu, çantayı yerde bırakmış, eKndeki kartları süzüyordu.

Sally yüzünü tam göremiyordu. Kartların üzerine eğü-mişti. Kollarını kavuşturup titremesini engellemek için tırnaklarını etine batırdı. Saklanabileceği, gidebileceği, kurtulabileceği hiç bir şey yoktu. Ölmek istiyordu oysa bütün yapabildiği, ük patlağm vermesini beklemektir.

Tam göremediği .yüzden ve dudaklardan gelen ses şaşılacak kadar kontrollü, sakin, ürpertici bir yumuşaklıktaydı.

«Miss Watson, her ikimizi de şimdi zor durumda bıraktınız işte.»

«Hayır — sizin düşündüğünüz gibi değil —»

«Tabu suç benim. Kimseye güvenilmeyeceğim bilmeliydim. Evrak çantanı kitlemeden bırakmamalıydım. Ancak yatak odamın — bana ait bir yer olduğunu düşünmüştüm.»

Kanla alkol Sally'nin beynine saldırıyor, oda beşik gibi sallanıyordu. Korku ve telâşından tüm organları felce uğramış gibiydi. «Nasü isterseniz öyle düşünün — ama bana inanmaya çalışın — Kutsal Kitabın üstüne yemin edebilirim — sarhoştum — buraya — buraya banyoyu kullanmak sonra da uzanmak için girdim — evrak çantanıza çarptım — dışarı sarkan bir şey vardı — sarktığına göre önemli değildir diye düşündüm — onun için okumak istedim — sadece bir kaç sayfa okudum — sonra bir iki şeyi kopye etmeye başladım — çünkü — çünkü — doğrusunu öğrenmek ister misiniz? Günün birinde sizinle ügüü bir kitap yazmak istiyorum — sosyal sekreteriniz olarak, bu notları da anılarımın arasına katmak, yıllar sonra gizliliği kalktığında kullanmak istiyordum — yemin ederim — sadece — o anda aklıma gelmişti — inanın bana —»

Dilman sonunda ona döndü. Sally yüz hatlarının öfkeyle gerilmiş olduğunu umuyordu. Oysa, olmayacak bir yalan anlatan kızım dinleyen bir babanın çehresinde okunan acımalı

anlamı görünce sinirlendi. «Anlıyorum Miss Watson. Demek siz gece çantanızda kartlar taşıma alışkanlığına sahipsiniz öyle mi?»

«Hayır — • tabii ki hayır. Bunları evdeki büroma götürüyordum. Yemekten az önce yanıma aldım. Yarın sabah işe gelmeden önce kullanacaktım.»

Dilman biraz daha dökülmüş, tepeden onu gözlüyordu. «Yoksa bunları çantanıza Arthur Eaton mu soktu Miss Watson? Onun için mi buraya geldiniz? Arthur için mi?»

Sally öfkelenmiş görünmeye çalıştı. «Eaton mu? Onun bu işle ne ilgisi var? Buraya onun için neden gelecekmişim?»

«Miss Watson, bu bütün Washington'un dilinde. Ben dedi-koduya inanmam ama herkes Eaton'la sizin aranızdaki üşşikiyi biliyor.»

«Allah kahretsin'» Şimdi gerçekten öfkelenmişti. «Pis, adi insanlar! Ne cesaretle böyle bir şey söyleyebilirler!» Soluk soluğaydı ama karşısındaki adam gibi kontrolü elden bırakmamak istiyordu. «O ihtiyar adamlar ne işim var? Benim kendi arkadaşlarım yok mu? Üstelik evli, karısı var, nasıl böyle bir şey düşünebilirsiniz? Kendisini sadece sosyeteden tanıyorum, babamın eski dostlarından biri, ve de—»

Dilman'ın yüzünde hiç bir anlam değişikliği yoktu. «—Ve de benim görevimi istiyor. Aslında siz nasıl Bayan Eaton'ın görevini yapmaya çalıştıysanız o da benim görevimi yürütmeye çalıştı. Pekâlâ. Şimdi gidip kendisine benim her şeyi bildiğimi söyleyebilirsiniz.» İlerledi, kartları Sally'ye uzatırken dizine değdi, bu dokunuş, bu sessizlik Sally'ye çılgınca son bir umut daha verdi.

«Hayır—dedi, kartları kabul etmedi. «Size bunu yapmam. Durmadan düşünüyorum sizi.»

Dilman göz göze gelmekten ve sutyenine bakmaktan kaçınarak kartları kuağına bırakmak için eğüldü Sally içini çekerek Dilman'ın kollarını yakaladı, onun dönüp gitmesini engelledi.

Dilman karşı koymadı. «Bırakın gideyim Miss Watson..»

«Hayır,» diye inledi Sally. «Dinleyin beni — pekâlâ — gerçeği söyleyeceğim — pekâlâ, siz beni zorladınız — korkunç bir şey — ama anlatacağım. Ben — ben buraya uzanmaya gelmedim, başka biri de yollamadı beni, doğrudan doğruya si-

izin için, bir süre sizinle yalnız kalıp konuşmak için geldim. Sizi beklemek için geldim, sonra canım'sıkılmaya başladı, etraf a bir göz attım — yazılarımızı karıştırdım — bu kadar çok çalışmanız beni duygulandırıyor, üstelik birkaçımız dışında kimse sizi anlamıyor — kartlara, notlara gelince, bir şeyle uğraşmak için, anüarım için aldım, inanın bana — işin aslı bu. Yaptığımdan utanmıyorum, sizinle yalnız kalmak, size başınızdan geçen güçlükleri anladığımı, beni bir dost kabul etmenizi söylemek, istedim—»

Dilman kollarını sertçe Sally'nin ellerinden kurtardı. «Miss Watson, hemen buradan gidin.»

«Hayır — bir dakika —» Sally şimdi anlıyordu. Maliye Bakam Hamilton'u Bayan Maria Reynolds'dan daha iyi tanıyan olmuş muydu? Başkan Cleveland'ı Bayan Maria Halpin kadar? Başkan Harding! Bayan Nan Britton kadar? Şu anda bunlarla ilgili öykülere ve nelerin mümkün olabileceğine iyice inanıyordu. Başarısızlığı yüzünden Arthur'u kaybedecekse dünyadaki tüm kadınların eline geçiremeyeceği bir fırsat vardı karşısında. Kartları kenara itip ayağa kalktığında oda sallanıyordu. Düşmemek için Dilman'm kolunu yakaladı. Sarhoş olduğunun farkındaydı ama ne istediğini biliyordu.

«— bir dakika — size karşı zaafım var — size yardım etmek istiyorum. Beni — beni daha yakından tanımak istemez misiniz?»

Vücudunu sunmanın kendisini hiç bir zaman başarısızlığa uğratmadığını bilerek güvenle sokulmuştu. Onun karşı koymadan sarılmasını bekledi.

«Miss Watson, buradan çıkıp gidin.»

Sally kollarını Dilman'm üzerinden çekti, inanamayarak gözlerinin içine baktı. Yüzünü ilk kez kapkara bir öfke kaplamıştı.

Geriye tek bir şey kalıyordu. İlkokula zencilerle birlikte gitmişti. Onları çok iyi tanıyordu. «Beyaz, Güneyli bir beyaz olduğum için başınızın belâya gireceğinden korkuyorsunuz. Bırakın — bırakın bunları. Bir sürü zenci erkek tanıdım. Onları herkesle — herkesle bir tutarım — onlar da beni tanıyınca benden hoşnut kahrılar. Söylediklerimi duydunuz, o halde—»

Dilman'm gözlerinde çakan şimşekleri görünce korkup sustu.

«Siz sarhoş, aptal, hasta bir kadınsınız!» dedi Dilman. «Buradan çıkıp gidin, bir daha da bu binada gözükmeyin!»

Sally kendine güvenini yitirdikçe yüzü öfke ve utançtas allak bulak olmaya başladı. «Siz ? SİZ beni kovuyorsunuz ha?»

Dilman sırtını döndü, yerden Sally'nm çantasını, yatağın üzerinden kartları aldı, çantanın içine koyup eline tutuşturdu. «Sizi kovuyorum Miss Watson. Mr. Eaton'un size iş vereceğimden eminim.»

Sally Dilman'm yüzüne bomboş bakışlarla baktı, yanından geçip kapıya yöneldi, tokmağı yakaladı, döndü, omzunun üstünden «Pis domuz!» diye bağırdı. «Sen •— o zenci kıza ilişkini unuttum sanma — biliyorum.— aşağılık bir zenci bana hakaret edemez! Arthur Eaton'a gidiyorum, haklısın. O da unutmayacak... Bu evin keyfini sür sürebüdüğün kadar, çünkü zamanın doluyor beyim, artık başımızla efendi adamlar istiyoruz, aşağılık herifler değil •— anladın mı? Senin gibi iki bacaklı yaratıklarla işimiz yok!»

•

Arthur Eaton Tudor stili salonun duvarına gömülü barı açtı, iki şişe ve bardakları çıkardı. Senatör Bruee Hankins için viski, Temsilci Zeke Miller için Grand Marnier şiselerinden cömertçe boşalttı. Arkasında yaşlı Hankins'in Wayne Talley'nin karşısına, divana yerleştiğini, Zeke Müler'inse bacaklarını iki yana açıp saldırıya hazırlanan sabırsız bir konuşmacı gibi ayakta beklediğini büüyordu. Talley viskisinin üçte ikisini henüş bitirmemişti, yenilemek gerekmiyordu.

Yeni gelen konuklarına bardaklarını vereceği sırada kendine de bir şeyler hazırlama gereği duydu. Yeni gelenlerin varlığı ağzının içinde buruk bir tad bırakmıştı. Bunu süip atmak için bir karşıt gerekliydi. Raftaki iki sıra şişeyi gözden geçirip Remy Martin konyasını indirdi, bardağının dibine bir miktar boşalttı.

Gözü şöminenin üzerinde Romen rakkamlı antika saatin kadrana ilişti. On biri yirmi üç geçiyordu. Bu toplantı için ye Sally Watson için oldukça geç bir saatti. Akşam yemeğin-

den sonra Talley geldiğinde bugüne dek Baraza konusundaki gelişmeleri ve tek CIA raporunun Dilman'dan saklanması ses-sizce tartışmışlardı. Davranışlarını karşılıklı olarak haklı görmüşler, Talley durumlarının güven altında olduğuna kuş-kusu bulunmadığını söylemişti. Sally'nin, Dilman'm bildiği ya da kuşkulandığı yolundaki haberi, karşılaşılabilecekleri güçlük-lere karşı tetikte olmaları bakımından büyük yarar sağlamış-tı. Ancak Dilman'm CIA Başkanından, kesin olarak kendisin-den nelerin saklandığını öğrendiğini bilmeleri gerekiyordu. Eğer Scott Dilman'la yüzde yüz işbirliğinden kaçınmışsa, o zaman onun eline ülke barışını sarsacak deliller vermemiş olurdu. Öbür taraftan, eğer Scott bugün öğleden sonra her şe-yi anıttıysa o zaman Dilman Talley'e, kendisine ve Ruslara karşı harekete geçmek gibi bir aptallıkta bulunacak, dış politi-kadaki dalgalanmanın kamuoyuna yansıtılması zorunluğu do-ğacaktı.

Eaton, belki de Miss Watson'un Başkanla Montgomery Scott arasında geçenleri öğrenebileceğini ve bu gece kendileri-ne bildirebileceğini Talley'e imâ etmişti. Talley neyse ki bu-nu sevinçle kabullenmiş, Sally Watson'un niye Eaton'a yardım etmek istediği ve Eatonla olan ilişkisi konusunda hiç bir so-ru sormamıştı. Tabii Eaton Talley'nin bu ilişkiden haberi ol-duğunu tahmin ediyordu. Gizlilik denen şeyin yeryüzünde tu-tunamadığını çok iyi biliyordu. Ne var ki Talley çok efendice davranmıştı. Kuşkusuz bü, kendi geleceğinin Eaton'unkine sa-kı sıkıya bağlı olduğunu bilmesinden ileri geliyordu.V

Bu konuyu daha fazla tartışmadan Sally Watson'dan ge-lecek telefonu beklemeye koyulmuşlardı. Umutlarını yitirme-ye başladıkları sırada, saat onbirde telefon çalmıştı. Eaton he-yecanla koşup açmış ama karşısında Sally yerine Temsilci Ze-ke Müier'in sesini duymuştu. Millerin sesi öylesine heyecan-lydı ki Eaton onu tanımasa sarhoş olduğuna karar verirdi.

«Arthur, o fellah, Azınlık Tasarısını veto edince sana onu lâyıık olduğu yere indirmek için elimizden geleni yapacağız de-miştim, hatırlıyor musun? İşte bunun için sağa sola başvurup araştırmalar yapıyorduk M bu gece bir haber yakaladık Evet dostum, bir haber.» Miller sevinç içinde bir kahkaha at-mıştı. «Beş altı kişi Parlamento binasında toplantı halindey-dik. O fellah Başkanla ügüli haber gökten iner gibi kucağı-

imza düşüverdi. Evet dostum. Bu gizli haberi seninle paylaşmak üzere Bruce Hankins'le birlikte Georgetown'a geliyoruz.»

Eaton başka birini beklediğini söylemeyi düşünmüş, sonra artık bu saatten sonra Sally'den haber çıkmayacağına karar vermişti. Yine de Miller'in üstün beyaz ırkla ilgiü düşlemini dinleyecek haü yoktu. «Zeke, beni aradığına sevindim ama çok geç oldu. Yarma kadar bekleyemez misin?» demiş, ancak Dilman'la kendi arasındaki durumu gözönüne alarak muhtemel bir taraftara karşı açık kapı bırakmıştı. «Yalnız tabu, heyecana kapılmayı gerektiren önemli bir haberin varsa—»

«Önemli ve gerçek!» diye bağırıyordu Miller. «Bizim fellahı istifaya zorlayacak ve seni Birleşik Amerika Başkanı yapacak kadar önemli.»

Eaton cümlelerin sonundaki olanaksızlığa dudak bükmüşse de daha fazla karşı koymanın yersiz olduğunu anlamıştı

«Pekâlâ, gelin. Governor Talley de burada.»

«Tamam, az sonra oradayız.»

Şimdi de burada Eaton'ın tüm dikkatini kendilerine vermesini bekliyorlardı. Arthur Eaton bu denli önemli haberin ne olabileceğini merak ederek içki tepsisi elinde divana doğru yürüdü. Tepsiyi Senatör Hankins'e uzattı, yaşlı anayasa avukatının içkisini alıp çilli yüzüne yaklaştırışını izledi. Eaton'ın Hankins'le bir samimiyeti yoktu, bütün bildiği, onun T.C. için iç yasalar, kendisi için de dış politika sorunlarında kaçınılmaz bir danışman olan otuz yıllık siyaset adamı oluşundan ileri gitmiyordu.

Dış yardım programları ve uzlaşma mukavelelerinde öncülük eder, ilerici bir Güneyli olduğunu sık sık belirtmekten hoşlanırdı. Tek ilerleyemediği nokta zencilere karşı olan tutumuydu.

Senatör Hankins için Dilman'm ülkenin en yüksek mevkiine yükselmesi, feci bir olaydı. Hankins'e göre insanoğlunun fellah bir Başkana tahammül etmesi kesinlikle imkânsızdı. Ancak şu dakikaya kadar meslekdaşlarını Dilman'a karşı savaşa yöneltmemişti. Sanki karşı koyarak Dilman'm düzeyine inmek istemiyordu. Genç Miller'e, güçleri yönetme yetkisini vermiş, son darbeye sıra geldiğinde yönetimi ele almak üzere kendisini hazır bulacaklarına değinmiş gibiydi.

İçkisini yudumladıktan sonra, «Sayın Eaton,» diye konuşmaya başladı. «Kutlama töreni için içkilerimizi hazırladınız.»

«Kutlayacak bir şey olduğuna inanıyor musunuz Senatör?» diye sordu Eaton ve tepsiyi Zeke Miller'e uzattı.

Senatör Hankins olumlu anlamda başını salladı. * Sayın Eaton, az önce Governor Talley'e söylediğim gibi, soñ "derece temkinli bîr adamım. Şu ihtiyar gözlerim ve kulaklarım her şeye inanmamayı bana çok iyi öğretti. Yalnız bir iki saat önce duyduklarım fellah dostumuzun Pennsylvama Baivarroâa pek fazla günü kalmadığı yolunda yeni umutlar besle neme sebep oldu. Şimdi Zeke size duyduklarımızı anlatacak. Bu gece sizin de bizler gibi daha rahat bir uyku çekeceğinizden kuş-kum yok... Hadi anlat Zeke.»

«Anlatacağım Senatör, yalnız Sayın Eaton"?n tüm dikkatini vermesini bekliyorum Noel ağacı altındaki armağan paketlerini açmak için herkesin hazır olmasını bekler gibiyim.»

Miller içki kadehim almış, ancak tadına bîc- bakmadan masanın üzerine bırakmıştı. Çıplak başını'mendili ile kuruladı'. Kımıldamaksızın ayakta durduğu halde sabırsızlık ve sevinçten tüm bedeni dans eder gibiydi.

Bu birbirinden uğursuz iki adamın varlığı Eaton'ın canını sıkmıştı ancak neler Öğrenmiş olduklarını merak ettiği için eline kadehini alıp Talley'nin yanma kanapeye çöktü.

«Hazırım Zeke, seni dinliyorum.»

Talley öne doğru uzandı. «Zeke, umarım yanlış bir-haber duymadınız çünkü Başkan'ı kontrol altında tutabilmemiz için sağlam delillere ihtiyacımız var.»

Zeke Miller'in burun delikleri açılıp kapandı, sırtıttı, sapsarı dişleri ortaya çıktı. «Bü o fellahı bağlamaya yarayacak sicim falan değil. Bu delille onun kara poposunu dağılayıp, geldiği yere tepetaklak geri göndereceğiz.»

«Anlat, durma anlat,» diye söze karıştı Senatör Hankins «Burası Meclis salonu değil Zeke. Kısa kes ve gerçeği anlat.»

Zeke Miller Eaton'a doğru bir iki adım attı. «O suikast teşebbüsüne ben de sizin kadar karşı çıktım ama Dilman'a cep he almamız gerektiğini bize kanıtladı sayılır. Bu olayla yaîBiz; beyaz değü, zenci desteğinden de yoksun olduğu ortaya çıMav Bunun üzerine Senatör Hankins, ben ve parti liderleri sağa sola başyurup kafa kafaya vererek buna bir çare aramaya, ko-

yulduk. Bu geceye kadar pek sonuç alamadık. Belki Crispus örgütüne bağlı olabileceği, dostu Spinger ve kara avukatlara avantajlar tanımış olabileceği yolunda haberler aldık. Dilman'ın eski dava dosyalarını, seçim kampanyaları ile ilgili belgeleri muhtemel yolsuzlukları araştırmak amacı ile inceledik. Eninde sonunda sağlam bir delil yakalayacağımızdan ve onu istifaya zorlayacağımızdan emindik. Derken, Senatör Bruce'un deyişiyle bu gece gökten kucagımıza düşüverdi.»

Senatör Hankins, «Kuzum Allahını seversen Zeke, uzun etme de anlat,» diye araya girdi

Miller sözünün kesümesine bozulup, «Onlara kendi tarzımda anlatacağım.» diye söylendi. Mendüini çıkarıp gürültüyle hınkırdı, sonra mendili arka cebine soktu. Eaton ve Talley'e döndü. «Beyler, George Murdock adında birini duydu-nuz mu?»

«Gazeteci olan mı?» diye sordu Talley. «Evet Miss Foster'in erkek arkadaşı.»

«Ta kendisi,» dedi Miller. «Ya Miss Foster? O da Dilman'ın özel ve güvenilir sekreteri, tamam mı? Tamam. Bundan birkaç gece önce bu ikisi gezmeye çıkmışlar. Sıkı fıkı. Murdock evlenme teklif etmiş, yaşı geçkin Miss Foster mutluluktan içtikçe içmiş, içtikçe açılmış, Beyaz Saray'daki Kara Musa ile ilgili sırları sayıp dökmeye başlamış Şimdi sıkı durun beyler, işte bomba haber:» Sırıtarak sustu, bekledi, sonra konuşmasını sürdürdü. «Bir: Dilman'ın New York'da beyaz geçinen bir kızı var — damarlarında mürekkep kadar siyah kan dolaştığı halde saf beyaz geçinen sahtekâr bir Başkan kızı! iki: Dilman'ın Trafford'daki fellah okulunda öğrenim gören oğlu var ya, onun kim olduğunu bileneğiniz var mı? Kızıl Turnerite Örgütünün gizli bir üyesi. Üç: Dilman'ın karısı alkolik olup ölmüş, kendisi de alkolikmiş, bir zamanlar karısı ile birlikte bir sanatoryumda tedavi görmüşler ve Dilman'ın hâlâ alkolik olduğuna dair delüleri var ki davranışlarını pekâlâ izah etmemize—i

Eaton'ın ilgisi şimdi yerini kuşkuya bırakmıştı. Zeke Miller'in duyurduğu suçlamalar, bu haberleri verenin karakteri kadar hayalî görünüyordu. Kongre üyesinin sözünü keserken •koltuğunda doğruldu. «Bir dakika Zeke. Bunlar inanılacak şeyler değil. Hiç kimsenin, ne senin, ne benim, kimsenin geç-

misi pırl pırl değildir. Dilman'ın da geçmişinde bazı hataları* olması olağandır. Yalnız her ne olursa olsun, hiç değilse Sena-törlüğü süresince ciddiyeti ve dürüstlüğü ile ün salmıştır,- Şimdi sen bize—»

«Bırak da sözümü bitireyim,» diye lafa karıştı Miller

«Önce ben bitireyim,» dedi Eaton. «Birden, bir gece içinde onu ayyaş, kötü bir aile babası ve kızının —eğer bir kızı varsa.— beyaz geçinmesine göz yumarak ırkına ihanet eden bir adam, oğlu gizli bir terörist olan bir baba olarak ortaya koyuyorsun. Zeke ben—»

«Oğlunun bir terörist olduğu kesin,» diye sertçe çıkıştı Miller. «Yoksa neden Dilman Adalet Bakanına karşı çıktı, içlerinden biri zavallı yargıcı öldürene kadar neden Turnerite örgütünü yasaklamadı? Yargıç Gage'in ölümünden Hurley'-den çok Duman sorumlu — gerçekler hele ortaya dökülsün, halk da bunu böyle bilecek.»

Talley, «Bunlar sonra—» diye başladı.

Eaton elini kaldırıp Talley'i susturdu. Gözlerini Miller'e dikti. «Gerçekler,» dedi. «Gerçekler kaynaklara dayanır. Kendi çıkarı için masallar peşinde koşan tanınmamış bir gazeteci ile sarhoş sekreterden başka hangi kaynaklara dayanıyorsun? Zeke, senden daha akıllıca hareket etmeni beMerdim.»

«Daha akıllıca hareket etmesini bilirim,» diye tersledi Miller. «Bana fırsat ver hele, sonra soru sormayacaksın. Kaynak Düman'ın ta kendisi. Miss Poster onun telefon konuşmalarım kayda alıyor. Bir iki kez Dilman oğlu üe konuşurken Miss Foster'e aradan çekilmesini söylememiş, o da konuşulanları dinlemiş. İşte beyaz geçinen Mindy adındaki kızı ve Springfield sanatoryumunda ölen karısı üe ilgili haberleri böyle duymuş. Miss Poster yalan uydurmaz. Hatıra defterine bile i geçirmiş bunları, ister inan, ister inanma. Gerek duyduğumuz zaman yazılı olarak elimizin altında. »

Eaton kaşlarını çatmıştı. «Peki o Turnerite saçmalığı?»

Miller'in yüzü aydınlandı. Burun delikleri hızla açılıp kapanmaya başladı. «Pekâlâ, devam edelim... Bak Arthür, ben öyle önüme gelen habere kolay kolay pabuç bırakmam, delil isterim, hem de sağlam delü. Bu akşam Red Blaser bana bu Murdock denen çocuğu getirdi. "İşte size göz kulak olmamı tembihlediğiniz gazeteci arkadaş getirdim, size anlatmak iste-

diği güzel öyküleri var" dedi. Murdock'un anlattıklarını dinledim. Ben de sizin düşündüğünüz gibi kuşkuya kapıldım. Ama öyküsünü bitirip delilleri ortaya koyduğu zaman satın almaya razı oldum." "Pekâlâ evlât" dedim. "Karşılığında ne istersin?" O da bana,, "200 dolar haftalık ücretle başlamak üzere beş yıllık kontratla Washington gazetenizde sürekli bir iş." dedi. "Tamam,' bizini gruba girecek kadar zekisin, kabul, pazartesiye kontratı imzalarız." diye karşılık verdim. İşte onun delillerine verdiğim önem bu kadar büyük.»

O sırada Senatör Hankins'i gıcık tutmuş, öksürüp duruyordu Miller hemen ona doğru yiiryüp sırtına bir kaç kez vurdu. «Sağol evlât,» dedi Hankins. «Durma anlat, gerisini de -anlat onlara.»

EatoE konyağım yudumlarken bekliyor, bir yandan da duyduklarının ne dereceye kadar doğru olabileceğini ve eğer deliller kanıtlanabilirse ne gibi sonuçlar doğacağını düşünüyordu. Miller'in burnunu silişini duydu, başını kaldırdı. «Dahası da mı var?»

«Bu George Murdock denen çocuk Miss Foster'den bu bilgüeri alınca hemen kalkıp bana ya da başkasma gitmemiş. Zaten beni etkileyen de bu oldu. Eğer öyle yapsaydı belki hemen kapı dışarı ederdik. Akıllı çocuk. Kalkmış kızın anlattıklarının gerçek olup olmadığını araştırmış. Geçen hafta New York'a gitmiş, bugün dönmüş. New York'da neler sapmış büiyor musunuz? Dihnan'm kızının her iki ismini de — asıl zenci ismi ile uydurma beyaz ismini — aklında tutmuş. Zenci adı Mindy Dilman, beyaz adı da Linda Dawson. Nasü, güzel isim değil mi? Daha beyaz bir ad düşünebüiyor musunuz? Murdock bu isimle onu aramış ve 'Merhaba Mindy' diye onu gafil avlamış. Kız tabii onu hemen içeri almış. Ayrımtüara girmeyeceğim, yalnız Murdock kızın gerçekten beyaz ve bayağı güzel olduğunu söylüyor. Ancak bir hayli küstah ve tersmiş. Sonunda itiraf etmiş ama epey direnmiş. Ardından, gerçeğin duyulmaması için ağlayıp sızlanmaya başlamış. Eğer durumu anlaşılırsa hayatının mahvolacağını ileri sürmüş. Çocukluktan beri beyaz olarak yetiştirildiğini anlatmış. Wall Street'de bir emlâk bürosunda çalışan beyaz bir erkek arkadaşı varmış. Nişanlanmak üzereymişler. Bütün arkadaşları da beyazmış. Böyle bir şeyin duyulması, her şeyin sonu demekmiş. Niye sanki insanlar hiç

kimseye zararı dokunmayan kendisi gibi birini rahat bırakıp, o pis fellah arkadaşları ve Turnerite eşkiyaları ile haşır neşir olan erkek kardeşi Julian ile uğraşmazlarmış? Eh Arthur,- Murdock'un bu haber üzerine kulaklarını bir radar aygıtı gibi açtığını tahmin edersin.»

Eaton avucunun içinde ısıtmakta olduğu konyağa gözlemini dikmiş, New York'daki apartman dairesinde geçen feci olayı gözümde canlandırmaya çalışıyordu. «Yani kız, erkek kardeşini gammazlamış, öyle mi?» diye sordu.

«Tabii, ne sandın?» dedi Miller. «Çünkü tıpkı babasından, ünlü fellah Başkanımızdan nefret ettiği kadar nefret ediyor ondan. Her neyse, Murdock, erkek kardeşinin Turnerite üyesi olduğunu kamtlayabüir mi diye sormuş. O da mecbur kalırsam tabii diye karşılık vermiş. Daha fazla bilgi almak isterse Murdock'un gidip Julian'a konuşmasını önermiş. Bunun üzerine Murdock Trafford Üniversitesinde almış soluğu. Öğlanı sıkıştırmış, onu Turnerite üyesi olmakla itham etmiş. Julian kesinlikle reddetmiş, bunun sadece babasını üzme için uydurulan bir yalan olduğunu, hiç bir zaman Turnerite üyesi olmadığını, Murdock'un bunu kamtlayamayacağını kardeşinin bir yalancı olduğunu ileri sürmüştü. Bunun üzerine gazeteci dostumuz yeniden Mindy'nin apartmanına düşmüş, Julian'ırr her şeyi inkâr ettiğini, kendisinin bir yalancı olduğunu söylemiş. Kız hırsından çılgına dönmüş, gidip dolaptan bir tomar mektup çıkarmış. Bunlar Julian'dan aldığı mektuplarmış. En eski tarihli ilk mektubunda bir zenci okuluna sokulduğundan, babasının buna lââyık olmayacak kadar kanma su katılmış bir adam olduğundan, babasının zenci ırka yararı dokunmayacak kadar korkak olduğundan, Mindy'nin kendi ırkına sırt çevirdiğinden, oysa kendisinin böyle olmayacağından, aüede tek gerçek zenci gibi davranacağından söz ediyormuş. Bu nedenle tüm zencilere eşitlik tanıyacak Turnerite adında bir örgüte gizlice katılacağını anlatıyormuş. Daha sonraki mektuplarında şaka ettiğini, hiç bir zaman örgüte katılmadığını, sadece şaka olduğunu yazmış. İşte sana yazılı belge Arthur. Yeter mi?»

Eaton boş konyak kadehini masanın üzerine bıraktı. «O ilk mektubu alabüir misin?» diye sordu.

Miller sırtıttı. «Aldım bile dostum.»

«Aldın mı? Nasü aldın?»

«Mindy bu mektubu George'a, kendisini rahat bırakacağına ve öz kimliğini açığa vurmayacağına dair yazılı ve imzalı bir kâğıda karşı vermiş. Murdock mektubu bana verdi. Mindy' Ein beyaz geçindiğinin açığa vurulmaması ve nişanlısı Miss Fuster'in hatıra defterinin hiç bir şekilde bu işe karıştırılmaması şartı ile yarın Murdock'un anlattıkları zapta geçirilecek.» Miller bir süre sustu, sonra konuşmasını sürdürdü. «Çocuğa ö ö z verdim ve işe aldım. Şimdi elimizde fellah Başkanımıza fe-îrşî kullanabileceğimiz deliller var.»

Senatör Hankins öksürdü. «Hem de çok sağlam deliller beyler.» •

Taliey de, «Çok sağlam.» diye onayladı.

«Ne için?» diye sordu Arthur Eaton. Ayağa kalktı bir sigara aldı. Gümüş masa çakmağı ile yaktı. Miller'a döndü. «Elde ettiğimiz bu bilgilerle ne yapmayı tasarlıyorsunuz?»

Zeke Müler omuzlarını kaldırıp kollarını iki yana açtı. «Gayet basit. Niyetim, kalkıp doğruca sevgili Başkanımıza gidip ya da sizin veya Governor'ın gidip, bak arkadaş, sen bu ülkeyi felâkete sürüklüyorsun, bizse ülkeyi kurtarmaya karar verdik demek. Bunun çaresi, senin sağlığını öne sürüp istifa etmen. Sözgelimi o suikast teşebbüsü sinirlerini yıpratmış, aile doktorun da böyle sorumluluk isteyen bir görevi yüklenemeyeceğini söylemiş olabilir. Ve sen çeküüp yerini sırada bulunan Dışişleri Bakanımız Sayın Arthur Eaton'a bırakırsın. Eğer istifa etmeyi reddedecek olursan biz de oğlunun komünist bir Turnerite üyesi olduğunu, yeraltı faaliyetlerine katıldığını, karının alkol yüzünden öldüğünü, ırkından utandığın için kızının beyaz geçinmesine göz yumduğunu kamuoyuna açıklarız. Eh. o zaman da senin ve ailen için bunların ne demek olacağını tahmin edersin. Onun için iyisi mi sağlığını bahane edip istifanı ver.»

Eaton alaycı bir tonda, «Bayağı etkili bir konuşma» dedi.

Miller neşe içinde, «Hiç kuşkun olmasın.» diye karşılık verdi.

Eaton birden sigarasını kül tabağına bastırıp, «Dilman istifa etmeyi reddederse ne olacak?» diye Miller'e sordu.

«Arthur şaşırдың mı? Hemen yelkenleri suya indireceğini sen de biliyorsun.»

Eaton, «Amerika Başkanları istifa etmezler.», dedi. «Şim-

diye kadar hiç biri, hatta kriz geçirip yatağa düşen Woodrow Wilson bile etmemiştir. Ölürlər. Öldürölürler. Hastalanır, hatta görevi yürütmekten âciz duruma düşebilirler, ama istifa etmezler. Başkan Yardımcısı da aynıdır. Bunlardan yalnız bir tanesi, Jackson'un yardımcısı John C. Calhoun istifa etmiştir, o da devrenin bitimine iki ay kala ve Senatoya zaten seçülmüş olduğu için istifasını vermişti ki, bu da tâ 1832 yılındadır.» Başını olumsuz anlamda salladı. «Hayır. Başkan Dilman'ın boyun eğip çekileceğini sanmıyorum. Bütün bildiklerinizi açığa vurmanızı, ailesinin bundan acı çekmesini, hepsini hepsini tercih edecektir. Bunu hesaba kattınız mı?»

Miller'in cevap vermesine kalmadan Senatör Hankins elini kaldırdı. «Ben bunu hesaba kattım Sayın Eaton. Aslına bakarsanız Zeke de kattı. Buraya gelmeden önce arkadaşlarla konuştuk. Kararımız şu. Eğer bu adam Beyaz Saray'dan kendi arzusu ile çıkmayacak olursa o zaman onu biz çıkaracağız.»

Eaton kaşlarını çatı, «Çıkarmak mı dediniz?»

«Evet çıkarmak, zor kullanarak çıkarmak.» diye karşılık verdi Senatör Hankins. «Anayasayı unutmayın. 11. madde 4. Bölüm: — Vatana ihanet, rüşvet ve diğer ağır suçlarla ahlâksızlık yüzünden hakkında dava açılan Birleşik Amerika Başkanına görevden el çektirilir. Beyler bu, ülkemizin temelini atan atalarımızın koyduğu yasaların bir bölümüdür.»

Arthur Eaton kendini kontrol etmeye çalışıyordu ama çok sarsılmıştı. Dimdik ayakta durup gözlerini yerdeki halıya diktı. Yüksek bir göreve getirilen biri hakkmda dava açılması ilk kez tüm çıplaklığı ile gözlerinin önüne serilmişti. Geçmiş ve yetiştiriliş tarzı böyle bir davranışı kabullenmesini engelliyordu.

Miller de o sırada, «Evet,» diyordu. «Dilman tıpış tıpış çıkıp gitmezse onu kanun yolu ile kapı dışarı edeceğiz.»

«Beyler,» dedi Eaton, «Böyle bir girişimi düşünmenize bile katılamam. Bu tür davranış bu gibi bir zamanda ülkeye Dilman'ın yapabileceğinden daha büyük kötülükler getirebilir. Sonuçları kendi çıkarıma bue olsa böylesine çirkin bir hareket için sizi destekleyemem.»

Miller, «Fakat Anayasa—» diye başlayacak oldu.

« Atların çektiği arabalarla toplantıara giden, tüy kalemlele Anayasayı yaratan atalarımız, bir yandan Komünistler,

bir yandan ırk sorunu ile uğraştığımız bu nükleer çağda onun her maddesinin ne anlam taşıyacağını hayâl büe edemezdi.» diye karşılık verdi Eaton. «Hayır, dava açmak bence tehlikeli, olur. Zaten Jefferson bunun Anayasaya bir 'gözdağı' olarak konduğunu ileri sürer. Öyle olmasa bile elinizdeki delillerin Dilman'ı görevden uzaklaştırmaya yeteceğini sanmıyorum. Bunlar sadece onun karakterini açığa vuran, skandal yaratabilecek haberler. Hiç biri vatana ihanet, rüşvet ya da ülkeye karşı işlenen büyük suçların delili değil.»

Miller öne doğru uzandı. «Bunların hepsi vatana ihanet ve görevi sürdürmesini engelleyen suçlar biçimine sokulabilir.»

«Hiç sanmam.» dedi Eaton.

«Hem zaten o kadar çok şey kanıtlamak zorunda değiliz.» dedi Miller. Hankins'e döndü. «Senatör Bruce, yanınızda mı?»

«Yanımda tabii.» dedi Hankins. Bir kitap sayfasının foto kopisi elindeydi. Gözlüğünü düzelterip kâğıdı çabucak gözden geçirdi. Sonra Eaton'a döndü. «Sayın Eaton, dava açılmasını gerektiren suçların kesin bir tanımı yok. Aslında kocaman bir şemsiyeyi andırıyor. Elimizdeki deliller de altına sığıyor pekâlâ. Şu elimdeki tanıma bir bakalım. 1889'da George T. Curtis tarafından hazırlanmış.» Hankins okumaya başladı. «— Doğrudan doğruya yasaları ihlâl gibi bir suç olmaksızın da bunama, ahmaklık ya da kötü yönetim gibi görevi yürütmeye olanak bırakmayan hallerde Başkan'a görevden el çektirilir.»

«Nasıl!» diye heyecanla aüldı Muler. «Sanki Dilman için biçilmiş kaftan.»

«Ben yine de emin değilim.» dedi Eaton.

Tailey, «Bana kalırsa boşuna nefes tüketiyoruz.» diye söz ze karıştı, «Sonunun bu kadar kötüye varacağına ihtimal vermiyorum. Arthur, ben Zeke ve Senatörün tarafını tutmaya karar verdim. Eğer delilleri toparlayıp Dilman'ın yüzüne vururlarsa karşı koymayacağından eminim. Teslim bayrağını çekecektir.»

Eaton alt dudağını ısırıldı. «Keşke ben de sizler kadar emin olabilseydim. Bana kalırsa elimizde onu ancak yavaşlatacak, bizim önerilerimizi kabullenmesine yetecek kadar delil var. Ancak bunu yapabiliriz. Yoksa bu elinizdekilerle onun hakkında dava açabileceğinizden çok şüpheliyim. Onu istifaya

bile zorlayabileceğinizi sanmıyorum.» Omuzlarını silkti. «Benim görüşüm bu beyler. Siz büdüğümüz gibi hareket edin. Yalnız şunu söyleyeyim, elinizdeküere dayanarak girişeceğiniz hareketlerde ben yokum.» Teker teker asık çehrelere baktı. «Birer içki daha isterseniz size katılabilirim, ondan sonra—»

Sokak kapısının melodik züi sözünü yarıda kesti. Şaşkınlık içinde şöminemn üzerindeki saate göz attı. On ikiye on vardı. Melodi bir kez daha tekrarlandı, bunu kapı tokmağının vurulması izledi.

Tallsy, «Kim olabilir?» diye sordu.

«Gidip bakayım.» dedi Eaton. «Affedersiniz beyler, Governor içkülerinizi tazelesin.»

Salondan çıkıp yüksek tavanlı antreye geçti, kapıyı açtı.

Karşısında duran, Sally Watson'du. Bir kolu ile kapı pervazına dayanmıştı. Eaton daha önce onu hiç bu durumda görmemişti. Bir an şaşkına döndü.

Sally boğuk bir sesle, «Evet evet benim.»-dedi. «Ya da benden arta her ne kalırsa.» diye ekledi.

«Aman Allahım! Sally, gir içeri.»

Eaton onu kolundan çekip içeri aldı. Gözlerine inanamıyordu. Sarı saçları darmadağınktı. Rimelleri akmış, gözyaşları ile birleşmişti. Yeşil gece elbisesinin üst tarafı yarı açık, askıların biri kopuktu. Elbisesinin önü yırtılmış, sutyeninin yarısı meydandaydı.

Elindeki mantoyu göğsüne kapatıp Eaton'un yüzüne baktı. «Bana öyle bakıp durma Arthur. Suç bende değil. Onda. O beni bu hale soktu. O it Oğlu iti suçla.»

«Kim?»

«Kim olacak?» diye öfkeyle söylendi Sally. Çantasından kartları çıkarmıştı. «Al, istediklerin bunlar. Sana söz verdim, sözümü tuttum. Her ne pahasına olursa olsun. Şimdi üstümü başımı düzeltiyim, sonra anlatacağım çok şey var.»

Salona doğru bir iki adım attı, sendeledi, Eaton hemen kolundan yakaladı. Sonra elinden mantosunu alıp yavaş yavaş salona götürdü. Onu görür görmez henüz oturmuş olan Zeke Miller birden ayağa fırladı. Bruee Hankins de şaşkınlık içinde doğruldu. Sally'yi saygılı bir hayretle selâmladılar. O sadece yanlarından geçerken boş gözlerle onlara baktı.

Eaton, «Miss Watson'un başı derde girmiş.» diye açıkladı. «Biraz uzanması gerek. Ben şimdi gelirim.»

Talley olduğu yerde dönmüş, yuvalarından dışarı uğramış gözlerle Sally'yi izliyordu. «Allahaşkma ne olmuş?» diye sordu.

Sally döndü. «O sizin sarhoş Başkanınız yaptı.» dedi. «Beni de o kendi ırkının adı kadınlarından sandı!»

Eaton'm yüzünde yalvaran bir anlam vardı. «Sally lütfen» diye araya girdi. Elindeki kartları Talley'e verdi. «Al. Dilman'm Scott'la yaptığı toplantının notları. Oku onlara.» Sally'yi salondan dışarı itiyordu ki Miller «Hey, bir dakika,» diye arkalarından seslendi. «Neydi o söylediği?»

Eaton Sally'yi güçlkle yatıştırarak, koridora çıkardı. Üst kattaki yatak odalarına çıkamayacağını biliyordu, kütüphaneye sokup bir eliyle onu tutarken öbür eliyle kapıyı çekip kapattı.

«Banyo karşıda.»

«Vazgeçtim.» dedi Sally.

Eaton onun yüzünü incelerken yalnız sarhoş olmakla kalmayıp bir sinir krizi geçirmek üzere olduğunu anladı. Zorla divana götürdü. «Öyleyse biraz uzan.» dedi.

Sally oturdu, ellerim yüzüne kapattı. «Yatmak istemiyorum. O serseri öldürmek istiyorum!»

«Seni sakinleştirecek bir şeye ihtiyacın var.» Eaton acele banyoya geçip ışığı yaktı, Kay'in sinir ilaçlarını aradı. Tüpü buldu, iki tablet aldı, bir bardağa su doldurup Sally'nin yanına döndü. «İkisini birden yut.»

Sally söyleneni yaptı.

«Güzel, şimdi de suyunu iç.»

Bir yudum içti, yüzünü buruşturdu, bardağı geri verdi. «Yeterince içtim bu gece.»

Eaton bardağı kenara koydu, önünde diz çöktü, onu gözlemeye koyuldu. «Bir doktor çağırayım mı?»

«Doktor bana ne yapabilir ki? Onun bana yaptıkları, beni bir fahişe yerine koyması tâ içime işledi. Biri duysa—» Divanın üstündeki yastığı yumrukladı.

Eaton doğrulup sehpanın kenarına ilişti. «Sally, ne zaman anlatmak istersen, olup bitenleri—»

«Şimdi.»

«Pekâlâ.»

«Sana nasıl yardım edebileceğimi düşünüp duruyordum.»-

diye heyecanla anlatmaya başladı. «Tam o sırada beni tekrar odasına çağırdı—»

«Kim? Dilman mı?»

«Yok babam. Tabii Dilman.»

«Seni TEKRAR çağırdı ne demek?»

«Hey Allahım Arthur, sana her zaman her şeyi anlata-
mam ya. Bana sulanmaya başlamıştı. Daha önce üç kez sözüm
ona sosyal faaliyetlerin üzerinden geçmek için beni odasına da-
vet etmişti. Hah! Sosyal faaliyetler! Her seferinde bir baha-
ne bulup atlattım. Ama bu gece konuklar gittikten sonra ba-
zı planlar hazırlamayı öne sürüp tekrar çağırınca sana yardım
edecek bir fırsat çıkabilir diye kabul ettim. Odasına biraz er-
ken gittim. 'Scott'la yaptığı toplantının metni ortalarında-
ydı, alıp okudum. O kartlardaki notları aldım. Bu bakımdan şan-
sın varmış—»

Eaton ellerini yakaladı. Sally, sevgilim, çok teşekkür
ederim ama senin için—»

Sally ellerini çekti, gözünün önüne düşen saçı geri itti.
<Saat on dolayında geldi — herkes gitmişti — zil zurna sar-
hoştı. Gitmek istedim, iş konuşacağız diye tutturdu. Başkan'a
hakaret edemezdim ya — çaresiz oturdum. Kendisi ile birlikte
içmem için zorladı. Ne yapabiliyordum? Kendine doldururken
bana iki misli koymuş olmalı, çünkü iyiden başım dönmeye
başladı, onu da bir görmeliydin!»

Sally durmadan öfkeyle başım sallıyordu.

«Kuzum Sally, neler söylüyorsun?»

«Sana hepsini ayrıntılı olarak anlatamam Arthur. Onun
yerinde bir adamın yapamayacağı kadar ayıp şeyler. Ama ne-
reden baksan politikacılar da birer âdemoğlu anlaşılan. Yi-
ne de bırak Başkan olmayı hayatta kaldığına şükretmesi ge-
rekirken o fellahtan kimse ummazdı. Bana sarkıntılık etmeye
yeltendi, tabii karşı koydum, yatağın üzerine itti, elbisemi çı-
karmaya çalıştı — şu halime bak — ama kurtuldum, cebelleş-
tik, hem de ne cebelleşme—»

«Sally, Sally — bir dakika. Dilman sana içirdi, sonra—»

«Aynen, aynen anlattığım gibi.»

«Fakat — Sally — bu gece orada bir ziyafet vardı. Sen
kendi arzunla yemekte içmiştin değil mi?»

Sally bir süre cevap vermedi. «İçtim diyelim, yemekte b-
tîd kadeh içilmez mi?»

«Yemekten sonra içtin miydi?»

«Ne demek istiyorsun Arthur? Sana onunla içtiğimi— be-
esi zorladığını—»

«Tabii anlıyorum. Ben, onun yanından ayrıldıktan som;
demek istedim. Saat onda senin yanma geldiyse — diyelim bi:
saat sonra da oradan ayrıldın — geriye bir saate yakın bi:
süre kalıyor, acaba—»

Sally sinirlenmişti, «Mantomu almak için büroma uğra-
dım. Orada bir silah olsaydı gidip onu vurabilirdim. Aşağ.
indim. Arabayı kullanamıyacak kadar sinirliydim. Pennsylv-
vania Bulvarında yürümeye başladım. Beni gelip alman için sa-
na telefon etmeyi düşündüm, rastladığım ilk bara girdim. Tele-
fon bile edemeyecek kadar elim ayağım titriyordu. Sinirlerim;
yatıştırmak için bir iki kadeh içtim. Sonra bir taksiye atla-
dım—» Birden sustu. «Yüzündeki anlam hoşuma gitmedi. Ya-
tan söylediğimi sanıyorsun. Kendini savcı falan mı sandın—»

«Sally lütfen, seni sorguya çekiyorum, çünkü bu çok
cı&cU—»

«Yalan söylediğimi imâ ediyorsun. Buna tahammül ede-
mem, hele senin böyle düşünmene. Allah kahretsin!» Fırlayıp
kalktı, önündeki sehpayı çarptı. Sonra doğruldu. «Eğer sen
inanmazsan, j^andaki odada bulunanların bana inanacağından
eminim!»

Başını dimdik kaldırıp sendeleyerek kütüphanenin kapl-
ısına yürüdü.

«Sally, çıldırdın mı, buraya gel—»

Başını çeyirmeden omuzlarını silkti, kapıyı açıp çıktı.

Eaton da ayağa kalkmıştı ama onun peşi sıra gitmedi,
Sally'nin anlattıkları o kadar çapraşık ve olağan dışıydı ki kendi
kendine kafasında bir kez daha üzerinden geçmesi için bir iki
dakikaya ihtiyacı vardı.

Bir sigara yakıp odanın içinde düşünceli düşünceli dolaş-
maya başladı. Serüvenin olumsuz yanı Sally'nin kendisiydi
çünkü Eaton onun karakterini çok iyi biliyordu. Sally içiyor-
du. Sally uyuşturucu ilaçlar kullanıyordu. Huzursuzdu ve olay-
ları abartır, düşler kurardı. Dilman'ı öyle bir anlatmıştı ki bu
kendisinin ve herkesin tanıdığı ürkek, korkak zenci politika-

cıya hiç mi hiç benzemiyordu. Ancak tartıya vurduğunda Sally¹ ain böylesine olağan dışı bir masal uydurmakla eline ne geçebilirdi? Eaton'm aklına gelen hiç bir çıkar yoktu, olsa olsa aralarında benzer bir olay geçmiş, o da Dilman'ı cezalandırmak için işi abartmıştı. Üstelik Sally cazip bir kadımdı, bunu Eaton da çok iyi biliyordu. Dilman'sa yalnızdı, hem birkaç dakika önce Miller onun gizli bir ayyaş olduğundan söz etmişti.

Yine de bütün bunlara kesinlikle ihtimal veremiyordu. Politikacılar hakkında bir sürü dedikodu çıkarılır, insanlar yüksek düzeydeki adamları kendi düzeylerine indirmek içil can atarlardı. Başkanlar için neler söylenmezdi ki. Yalnız. Sally'nin az önceki suçlaması hiç bir Başkanın başından geçmemişti. Daha önceki karakteri, geçmiş i ne olursa olsun Beyaz Saray bir garsonyer olmamıştı ve olamazdı da çünkü cam duvarlarla örülüydü. Ya da belki bu yapıtın yüceliği, içinde oturan bir âdemoğlunu elle tutulur bir sembole dönüştürüyordu.

Bu sadece Başkan değil, Kabine üyeleri için de aynıydı— Eaton birden baş yönetici ve Kabine üyelerinin çevresinde örmeye çalıştığı fazilet duvarının iskambil kâğıtlarından oluştuğunu ve devrildiğinin bilincine vardı.

Ya kendisi? Birleşik Amerika'nın Dışışleri Bakanı, bu ülkenin uluslararası kaderini tayin eden, Başkanlık sırasında bulunan adam — yine de gecenin perdesi altında sadece bir âdemoğlu değil miydi? Kaç geceler çırılçıplak bu güzel ve yine çırılçıplak, üstelik karısı olmayan kızın yanbaşımda yatmıştı?

Her şey olabilirdi.

Erkeklerden, görevleri ne olursa olsun, sembolleşebilecek kimse yoktu.

Saatine baktı, Sally öfke içinde kütüphaneyi terkedeli hemen hemen on dakika geçmişti. En iyisi onun — ,ve diğerlerinin yanma gidip — Ailahım diğerleri! — gerçeği anlamaya çalışmalıydı.

Kütüphaneden çıkıp salona girdiğinde karşılaştığı manzara umduğundan farklı değildi.

Sally, sırtı kendisine dönük, en yakın kanapeye çökmüş, Senatör Hankins de yanma oturmuştu. Wayne Talley yanlarına çektiği bir sandalyeye ilişmiş dikkatle dinliyor, yüzü pan-

car gibi kızarmış Zeke Miller ise tam Sally'nin önüne çek;; taburede hop oturup hop kalkıyordu.

Eaton onlara doğru yürürken Sally konuşmasını sürdürüyordu. «—sonra onu ittim, bağırmaya başladım, geri çekil; fırlayıp çıktım —yok yok— çıkmadan önce onun hakkın: neler düşündüğümü yüzüne karşı söyledim—»

«Miss Foster, pardon sözünüzü kestim—» diye atıldı Zeke Miller. «İyiee anlamak istiyorum, çünkü daha önce bu kadar kızdığımı hatırlamıyorum — böylesine aşağılık bir şey ömrümde duymadım — ben mi yanlış anladım, yoksa bu zerherif, bu Dilman size — konuşmamı bağışlayın Miss Watson. sizin gibi soylu bir hanıma, saygıdeğer bir meslekdaşın kızı; söylenecek sözler değil bunlar — ama Dinman'ın bu gece siz arzu ve isteğiniz dışında uygunsuz davranışlara yeltendiği; mi söylemek istiyorsunuz?»

«Uygunsuz davranış mı?» diye bağırdı Sally. «O hayva bana tecavüz etmeye kalktı —• açıkça — bunu kanıtlayabilirim. İster misiniz? Eaton'ın Talley'nin arkasında durduğu; far ketti. «Kendi gözlerinle görebilirsin Arthur.» diye bağırt «Şimdi tek kelime uydurmadığımı anlayacaksınız.»

Birden eğildi, eteklerini tutup dizlerinden yukarı, som; baldırlarına, daha sonra da külotunun ipek dantelleri gör; nene kadar kaldırdı. Yan yatıp kalçasını ve baldırını iyide; gözler önüne serdi, parmaklarını etinin üzerinde gezdirdi. «B; raya bakın. Utanmıyorum. Onun yaptığını kendi gözlerinizi - görün.»

Eaton gözlerini yummak istedi ama bakakaldı. Sally'ni; bembeyaz pürüzsüz cildi üzerinde tırnak izine, çirkin kırmızı renkte kan oturmuştu. Miller'in gri gözleri dışarı uğramış Hankins'inkiler büzülmüştü.

«Gördünüz mü?» diye sordu Sally, doğruldu, eteğini indirdi. «Göstereceklerim bu kadar değil. Bakın.»

Elbisesinin askısını, sutyeni ortaya çıkana kadar indirdi. Eaton ona yeter demek, daha fazla gösteriye gerek olmadığını söylemek istedi ama daha o ağzını açmadan Sally süt yen askılarından birini açmıştı bile. Çabucak sutyeni yuvarla"; göğsü yarı yarıya dışarı çıkacak kadar indirdi. Bir şey söylemeşine gerek yoktu. Hepsi görmüşlerdi. Buradaki tırnak izleri daha da derindi, bere çöken noktalar bile vardı.

Eaton kendini tutamadı, «Sally yeter artık!» diye bağırdı*

Sally başını kaldırıp onun yüzüne baktı, sonra sutyenini çekip askısını düzeltti, Miller'e döndü, «Bunlar benim karşı koymam yüzünden oldu. Başkası yapmış olabilir diye aklınızdan geçirmeyin çünkü bu gece onun odasında olduğum Governor Talley'nin elindeki kartlardan apaçık ortada. Dilman'ın odasındaki belgelerden kop ye ettiğim notlar.»

Senatör Hankins tok bir sesle, «Küçük hanım,» diye başladı. «Kamu hizmetinde bu yaşa geldim, genç ve masum bir hanıma bu kadar âdice hakaret edildiğini duymadım. Bundan sorumlu olan kişinin başkentten sürülmesi için elimden geleni ardıma koymayacağıma söz veriyorum.»

Sally, Hankins'in şövalyeliği karşısında bir süre sakinleşti. «Çok teşekkür ederim Senatör. Ben — benim bütün istediğim hak yerini bulsun.»

Zeke Miller öfkeden çılgına dönmüştü. «Hakkın yerini bulması o ırz düşmanı fellaha çok bile Miss Sally!» diye bağırdı. «Linç edilmeli! Sizin tek bir sözünüz bile—»

«Sade ben değilim ki mesele—» dedi Sally. «Bu onun ah-lâksızlığının yalnızca bir örneği.

«Ne demek istiyorsunuz?» diye sordu Miller. «Bize bütün büdüklerinizi anlatm lütfen.»

Sally çevresini saran erkeklere baktı. «Yani metresinden haberiniz yok mu?»

Miller şaşkınlık ve sevine arası bir ıslık koyverdi. «Bundan emin misiniz?» diye atıldı.

«Tabii eminim.» dedi Sally. «Bu gece yanından ayrılırken yüzüne karşı söyledim. İkinci bir Wanda Gibson olamam dediğim zaman görmeliydiniz onu. Dondu kaldı. Spingerlerden başka kimsenin haberi yok sanıyordu, oysa ben biliyordum. Miss Poster'in de bildiğinden hiç kuşku yok.»

Senatör Hankins doğruldu. Kırışık yüzü allak bullak olmuştu. «Hanımın ismi ne dediniz?»

«Wanda Gibson» diye tekrarladı Sally. «Genç bir zenci kadın. Başkan olmadan önce Dilman ona evinin üst katını vermiş. Hâlâ da orada oturuyor. Beyaz Saray'a taşındığının ertesi akşamı onu ziyarete gitti. Kadını Beyaz Saray'a getirmek de istedi, Amboko şerefine verilen ziyafete davet etti — biliyorum, çünkü davetiyeyi ben gönderdim — yalnız galiba

kadın ortalığa çıkmaya korktu. Her neyse, bu "Wanda Gibson"-du işte bugün telefonla onu arayan — Vaduz ihracat firmasında çalışıyor — bugün firmanın yakayı ele verdiğini haber vermek için aradı — yani FBI, patronunun ve firmanın komünistler hesabına çalıştığını öğrenmiş, kadın da Dumanı uyarmak istedi.»

Eaton öne doğru bir iki adım attı. «Şimdi bunun sırası değil Sally.»

«Hey Arthur, bir dakika. Bu çok ilginç bir habere benziyor» diye onu susturdu Miller. Sally'nin dizine dokundu. «Yani Amerika Birleşik Devletleri Başkanının • — zenci olsun olmasın — Sovyet Rusya hesabına çalışan dışı bir zenci ile gayri meşru ilişkisi var öyle mi?»

«Evet.»

Miller yerinde duramayan bir av köpeğine dönmüştü. «Hey bunlar doğruysa —»

«Doğru» dedi Sally öfkeyle. Eli ile Talley'i gösterdi «Dellillerin bir kısmı da onun elindeki kartlarda. Bugün öğleden sonra Düman'm Mr. Scott'la'yaptığı toplantıdan alınan notlarda. Hepsi orada.»

Talley elindeki kartları yelpaze gibi tutup sinirli sinirli sallamaya başladı. «E — evet. Vaduz İhracat firmasının komünistler hesabına çalıştığı doğru — Komünist ülkelere silâh sevkettikleri, oradan da bunların Afrika'ya sokulduğu meydana çıkarıldı. Başkan'm da bu firmada çalışan bir hanım arkadaşı var anlaşılan, evet — Miss Gibson — ama ilişkilerinden hiç haberim yoktu.

Miller avuçlarını açıp hızla birbirine vurdu. «Apaçık!» diye bağırdı. «Arthur, ihanet, rüşvet ve ağır suç istedin, tamam mı? Peki buna ne buyrulur? Bu ülkenin Başkanı Komünistler hesabına, çalışan bir kadınla flört ediyor, kasitli, ya da dolaylı olarak: Kasitli olarak Afrikalı ırkdaşlarma yardım etmek, dolaylı olarak da seks amacı ile gizli pazarlıklara giriver. Bundan âlâ ihanet mi olur? Başkan, oğlunun gizli üyeliğinin açığa vurulmaması karşılığında Turnerite'ler gibi aşırı zenci örgütlerin yargılanmasını erteliyor, bunun sonucu olarak masum bir beyaz yargıç öldürülüyor. Bu rüşvet değil de nedir? Ahlâksızlık, kötü alışkanlıklar mı? Başkan'm bir metresi varsa, zavallı masum beyaz bir sosyal sekreterin ır-

zma geçmeye kalkarsa, buna sarhoşluğu da eklenirse bundan daha kötüsü olabilir mi? Arthur, hepsi avucumun içi gibi meydanda. O fellah gider sen gelirsin.»

Konuşma Eaton'ın izleyemeyeceği kadar hızlanmıştı. Düşünmek için zamana ihtiyacı vardı. «Bakalım,» dedi ya-vaşça. «Düşünürüz.»

Talley ayağa kalktı. «Korkarım Dilman bize düşünecek fazla zaman bırakmaz Arthur.» Elindeki kartları gösterdi. «Miss Watson Scott'la yaptığı gizli toplantının çoğunu not etmiş. Dilman her şeyi biliyor. CTA'nın Baraza ile ilgili rapo-runu bizim sakladığımızı kesinlikle biliyor. O raporda neler olduğunu biliyor, çünkü Scott ona söylemiş. Anlaşılan Dilman öfkeden çılgına dönmüş, Baraza'daki durumun araştırılması için ajan sayısı ile para fonunun arttırılmasını emretmiş. Scott'a bundan böyle bizi atlayıp doğrudan doğruya kendisi-ni aramasını söylemiş. Bundan böyle devletin onun adına bi-zim tarafımızdan yönetümeceğini, kendisinin yöneteceğini bildirmiş.» Talley endişe içinde alnını oğuşturdu: «Arthur bu adamla başımız dertte.»

«Ne yapabilir ki bize?» diye sordu Eaton. «Realist ol. Bi-zim onun hakkında bildiklerimizle kıyaslayacak olursan onun bizim hakkımızda bildikleri solda sıfır kalır. Bu gece, Sally ile olanlardan sonra başına geleceklerin pekâlâ farkındadır. Bize karşı sesini yükseltmeyecektir. Ağzını açıp tek kelime söyleyemez.»

«Belki haklısın» dedi Talley.

«Tabii haklıyım» diye karşılık verdi Eaton. Bu arada Miller'la Sally'nin fiskos ettiğini farketti. Şimdi de Miller Sally'-nin kalkmasına yardım ediyordu. Eaton yanlarına koşup Sal-ly'nin öbür kolunu yakaladı.

«Kendini daha iyi hissediyor musun?» diye tatlı tatlı sordu.

«Arthur, birden öyle uykum geldi ki. Bana ilâç falan ver-din mi? Hiç hatırlamıyorum.»

«Evet, dinlenmeni istedim. Seni kütüphaneye —»

Zeke Miller yollarını kesti. «Arthur bir dakika, Miss Sal-ly'den rica ettim, o da kabul etti. Casper Wine'a telefon ede-ceğim, yardımcılarını alıp hemen buraya gelsin. Sally'nin söz-lerini aynen zapta geçirmelerini istiyorum. Casper Wine res-

raLbir belge halinde daktilo eder, sonra Miss Sally'yi uyan
rıp imzalatırız.»

«Sally'nin istekleri benim de kabulüm» dedi Eaton.

Sally'nin başı Eaton'm omuzuna düşmüştü. Kolunu /
Üne dolayıp onu salondan dışarı çıkarmak istedi.

O sırada telefon çalmaya başladı. Bu saatte garipti do
rusu. Eaton telefonu açması için Tali ey'e işaret etti. Sally'
ayakta tutmaya çalışarak Talley'i gösle&i ama konuştuklar
duyamadı. Konuşma yirmi saniyeden fazla sürmemiş, Tali
ağır ağır ahizeyi yerine koymuştu. Telefonunun yanınd
kendisine doğru gelirken Eaton'm bakışları onun üzerindey
Talley'nin yüzü asık ve kireç gibiydi.

«Arthur,» diye fısıldadı, «Edna Foster Beyaz Saray'd
aradı. Şimdi Başkan'm yanından ayrılmış. Sana telefon etn
sini, gerekirse uyandırmasını emretmiş. Duman yarın sab
tam dokuzda seni bekliyormuş. Çok önemli ve özel bir iş hf
kmda konuşmak istiyormuş, ÖZEL BİR İŞ derken kelimel<
basarak söyledi.»

«Pekâlâ.»

«Arthur, oldu olanlar. Şimdi elinde süâhı var.»

«Onun varsa bizim de var.» dedi Eaton. «Aradaki faı
bizimki daha uzun menzilli.» Elini Sally YVatson'un belind
çekti, yarı uyuyan gövdesini Talley'e yasladı. «Tut, Wayr
onu kütüphaneye götür, dikkat et, rahatsız olmasın. Bizi
için ağırlığı kadar cephane değerinde olabilir.»

Talley Sally'yi salondan çıkarana kadar olduğu yerde ç
kılıp kaldı. Sonra döndü, Zeke Miller'la Bruce Hankins'in otu
dukları kanapeye ağır ağır yürüdü. Biri telefon defterin
öbürü bir zarfın arkasına harıl harıl bir şeyler karalamak
meşguldüler.

Önlerinde durdu. Önce Miller, sonra Senatör Hankins ba
larını kaldırıp baktılar.

«Beyler,» diye konuşmaya başladı Eaton. «Fikrimi değı
tirdim. Tarafsız biri gibi kenarda kalıp sizlerin ve Partini
bu adamla tek başınıza mücadele etmenize seyirci kalamıy
cağımı anladım. Bundan böyle sonuna kadar sizinle berab
rim.»

Miller'in yüzü ışıldadı. Hankins'in elini yakaladı. Hankir

de neşe içinde gülümsüyordu. «Hey Yüce Tanrım!» diye bağırdı Miller. «Doğru yolu seçeceğini biliyordum zaten.»

«Ancak her ikinizin de iyice anlamanızı istediğim bir şey var» diye konuşmasını sürdürdü Eaton. «Dilman'la mücadele ediyor, onu istifaya zorlamanızda size katılıyorsam, bunu zenci değil, aptal olduğu için yapıyorum.»

Ertesi sabah dokuzu beş geçe Başkan Douglass Duman Oval Ofis'in arka pencerelerinden güney bahçesindeki ağaçları ve Kasım ayının parçalı bulutlu gökyüzünü seyrediyor, içini kemiren duygulan doğanın haşmeti ile bastırmaya çalışıyordu.

Bir süre sonra döner koltuğunu telefonlara doğru çevirdi, ahizelerden birini kaldırdı, düğmeye bastı.

«Miss Foster, içeri gönderin.»

Koltuğa gömüldü, beklemeye koyuldu.

Kapı açıldı, kapandı, Dışişleri Bakanı Arthur Eaton içeri girdi, soğukça selâm verdi, paltosunu ve şapkasını kanapenin arkasına dikatle koydu. Henüz ağzını açmayan Duman, Eaton'm yüz hatlarının da kendisinininkiler kadar gergin olduğuna sevindi. Ancak bütün benzerlik bundan öte gitmiyordu. Eaton endişeli bile olsa bu duygusunu soluk, kanı çekilmiş aristokrat çehresi ve şık kostümü ile kamufle ediyordu. Oysa Dilman kendi duygusunun, öfke ve hırsının yorgun gözlerini, dudaklarını çevreleyen- derin çizgilerde okunduğunu hissediyordu. Saliy Watson'un dün geçteki âdi davranışından sonra Scott'la yaptığı görüşmeyi bir kez daha okumuş, ardından kâbusa benzer bir uyku uyumuştı.

«Şuraya oturun.» diye karşısındaki koltuklardan birini işaret etti. «Sizi fazla tutmayacağım.»

Eaton yerini aldı, bacak bacak üstüne atıp gümüş tabakası ile gümüş ağızlığını çıkardı. Kapağı açık tabakayı Dilman'a uzattı, Dilman oralı olmadı. Eaton ağızlığına bir sigara takıp yaktı. İlk nefesi çektikten sonra «Mesajınızdan özel bir iş hakkında görüşmek istediğiniz belirtildiği için kâğıtlarımı getirmedim.» dedi,

Dilman koltuğunu öne doğru çekti.

«Eaton, Kabinemden ve Dışişleri Bakanlığından istifa etmenizi istiyorum.»

Eaton'un yüzünde hayret ya da başka bir tepki yoktu. Vücudunda da tek bir adale kıpırdamamıştı. Önce Başkan'a, sonra kıvnla kıvnla dağılan sigara dumanına soğukkanlılıkla baktı, ardından yüzünü belirsiz bir gülümseme kapladı. «Sabahın bu saatinde pek de konuksever bir davranış değil.» dedi. «Ciddi misiniz?»

«Bugün istifa etmenizi istiyorum.» diye tekrarladı Dilman.

Eaton hiç istifini bozmadı. «Hiç değilse bu garip talebinizin nedenini söylemek zorunda değil misiniz?»

Onun yukardan bakarak söylediği bu sözler Dilman'ın öfkesini kabartmaya başlamıştı.

«Nedenini söylemeye gerek görmüyorum.» dedi. «Adınıza casusluk yapan, başka her neyinize, Miss Watson'un siz ve Talley ile uğraşacağını dün gece size yetiştirdiğinden eminim. Görevimi ve bu görevin Anayasal haklarını çiğneme-ye çalışan bir Dışişleri Bakanının varlığına tahammül etmeyeceğim. Beyaz Saray personelinden birini gizli belgelerimi karıştırmak için gönderen ya da buna izin veren biri ile aynı çatı altında bulunmaya da tahammül etmeyeceğim. İhtirastan doğan sadakatsizliği ihanet sayarım. Sizi ve ihtiraslarınızı bertaraf edersem ben de huzur içinde olacağım, ulus da. Söylemeyi gereksiz bulduğum neden bu.»

Eaton onun sözünü kesmeye ya da itiraz etmeye kalkışmamıştı. Hiç kımıldamamış, gizli endişelerini en ufak bir şekilde açığa vurmamıştı. Yalnız şimdi sigarasından daha sık nefes çekiyordu.

Bir süre sonra «Her olayın iki ayrı gerçeği vardır,» diye konuşmaya başladı. «Görüyorum siz benim tezimi dinleyecek kadar hakşinas olmayıp olayı tek yönlü mütalâa etmişsiniz. Devam edeyim mi? Galiba devam etmem gerekiyor. Ne dün gece, ne de hiç bir zaman size karşı casusluk, hiç değilse benim aduna casusluk eden olmadı. Miss Watson esM bir dost olarak davranışlarınızdan kuşkulayıp bana, düşmanın olduğunuzu kanıtlamak istemişse bu beni ilgilendirmez. Aynı şekilde, sizin personel kadronuzdaki hanımlarla Öze!

ilişkileriniz ve biçimsiz davranışlarda bulunma alışkanlıklarınız da beni ilgilendirmez,

Dilman birden doğruldu «Bu ne demek oluyor?»

«Sayın Başkan bu, ülkenin çıkarlarına etki yapmadıkları sürece özel yaşantınıza karışmaya hakkım yok anlamına geliyor. Yalnız ben de kamu güvenini omuzlarımda taşıyorum. Ve ülke zararına davranışta bulunmanız halinde siz uyarmak ve doğru yolu göstermek hakkına sahip olduğuma inanıyorum. Governor Talley ve ben Baraza ile ilgili bu CIA raporunu geçici bir süre sizden sakladığımızı inkâr etmeyeceğim. Söylememe izin vererseniz bunu sırf sizin önyargılarla bareket edeceğinizi bütüğümüz için yaptık. Baraza yakınlarında Komünistlerin yığmak yaptıkları yolundaki söylentilerin asılsız ve önemsiz olduğuna karar verdik. Ancak Amboko'ya karşı zaafınız ve yeni Afrika ülkelerindeki ırkınızın çabalarına karşı beslediğiniz haklı duygululuk nedeniyle heyecana kapılıp Amerika'yı geri dönülmeyecek bir yola sürükleyebileceğinizi hesaba kattık. Turnerite örgütünü derhal yasaklamanız yolundaki uyarılarımızı hiçe saymakla taraf tuttuğunuzu açıkça göstermiş oldunuz. Azınlık Rehabilitasyon Tasarısını veto etmekle çoğunluğun arzusunu hiçe saydığınızı göstermiş oldunuz. İç sorunlarda sebep olduğunuz bu faciaları önleyemedim. Ancak başlıca sorumluluğum altında olan dış sorunlarda da aynı ters tutumunuzu tekrarlayabileceğiniz! anlayınca, arzunuz olmasa da size doğru yolu göstermenin görevim olduğuna inandım. Amacım yetkilerinizi elinizden almak değil, barışı korumaktı.»

Bir okul müdürünün haylaz ve sorumsuz bir öğrenciye öğüt vermesi biçiminde geçen konuşmanın sonlarına doğru Douglass Dilman'm öfkesi yerini hayrete bıraktı. Nasıl olur da bu adam Amerika için neyin doğru, neyin yanlış olduğunu sadece kendinin bileceğine inanır ve yaptığı hareketi kendi kendine haklı çıkarmaya çalışabilirdi. Karşısına geçmiş, ikinci sınıf bir vatandaşın toplumları ilgilendiren sorunlarda, lüks öğrenim görmüş, bir beyaz kadar mantıklı ve objektif olmayacağını anlatmaya çalışıyordu.

Niyeti Eaton'la tartışmak değil, ondan kurtulmaktı. Ancak Dışişleri Bakanının son sözleri karşılıksız bırakılamazdı.

«Sayın Eaton, benden bilgi saklayıp hükümete yapılan ciddi bir uyarıyı hasıraltı etme sorumluluğunu yüklenerek korumak istediğiniz ülkeyi tehlikeye atabileceğiniz hiç aklınıza gelmedi mi? Ya ben, ya da yönetim orgamndan herhangi biri, neler döndüğünü öğrenmemiş olsaydık? Ya Baraaa-da Komünistlerin yığmak yaptıkları doğru çıkıp biz uykudayken sürüp gitseydi, o zaman neler olacağını düşündünüz mü? Sovyetler bir gecede Baraza'yı ele geçireceklerdi. Buna karşılık biz de bir müttefiki, birkaç müttefiki, hatta bir kıtayı kurtarma çabalarına girerek Afrika Birliği Paktına karşı sorumluluklarımızı en kötü koşullar altında yerine getirmek zorunda kalacaktık ki üstelik bu koşullar, askerî açıdan tümüyle aleyhimize gelişmiş olacaktı. Bu önleyici tedbirlerin, korkunç bir ihtimale oranla çok daha yerinde bir tutum olduğunu göremiyor musunuz?»

Eaton olumsuz anlamda başını sallayarak gülümsedi. «Sayın Başkan, kusura bakmayın ama dış sorunlar konusunda sandığımdan da safmıışsınız. T.C.'nin ya da Kongrenin Dışişleri Bakanlığının ya da Genelkurmay Başkanlığının Afrika Birliği Paktına aynen uymayı düşündüğüne gerçekten inandınız mı? Afrika'daki dostlarımıza güç kazandırmak için bna razı olduk evet ama sadece kâğıt üzerinde ve diplomatik propaganda, olarak. Bu Paktı ayakta tutmak için silahlı güçlerimizi tehlikeye sokacağımız hiç kimsenin, ne bizim ne Afrika ülkelerinin de de Sovyet Rusya'nın aklının ucundan bile geçmedi.»

Başını yine salladı. «Hayır, hiç kimsenin. Dış politikamızın niyet ve amacını — çok özür dilerim — ancak bu işlerin acemisi ve fazla heyecanlı bir Afro - Amerikalı ters yorumlayabilir. Bu işlerde tecrübeli olan bizlerden birinin Baraza yüzünden Sovyet Rusya ile nükleer bir savaşı göze alabileceğine inanıyor musunuz? Hayatın ve politikanın cilvelerini oyunun sonunda öğrenmeniz gerektiği için üzgünüm. Ancak hiç öğrenmemekten iyidir. Neyse, az sonra öğreneceğini; gibi bu konuşmalarımız çok asılsız. Aslında sizin beni özel bu iş için çağırmanız, Partinin beni özel bir görevle size yollaması ile aynı güne rasladı. Bana yüklenen görevin çok güç olduğunu itiraf etmeliyim. Dinlemeye hazırsamz—»

Dilman'm bu düzenbaz politikacıya artık tahammülü ka.

kamıştı. «Sayın Eaton, sizinle tartışacağım konu kalmadı. Bu jplantıyı son karşılaşmamız ve bitmiş kabul edin.» Avuçlarını masaya dayayıp koltuğunu geri itti, ellerini dizlerine koyup, «Bir saate kadar istifanızı bekliyorum.» dedi. «İyi gün-
.-E-r»

Oysa Arthur Eaton yerinden kııldamamıştı bile. Hiç bir .^y olmamış gibi ağızlığından çıkardığı izmariti kül tabağına, diyordu. Başkan'm yüzüne bakmadan, «Çok güzel oynuyorsunuz Dilman.» dedi. «Yalnız, Kabineden herhangi birini istifaya zorlayabilecek durumda olduğunuza gerçekten inanıyor musunuz?*

Kalkmak üzere olan Dilman koltuğunun kenarlarına tutundu. «İstifaya .zorlayabilecek durumda olduğuma inanmak :::ı?» Sustu, sonra ağır ağır, «Doğru bulduğum her şeyi yapabilecek durumda olduğuma inanıyorum.» diye karşılık verdi.

Dışişleri Bakanı boş gözlerle gümüş ağızlığına bakarak Âonuşmaya başladı. «Size söylemekle görevlendirildiğim karar — söylemesi güç ama yine de görevim — Kabinemizde bunian böyle istenmeyen kişinin SİZ olduğunuz. Dün gecedan beri Temsilciler Meclisi, Senato ve sizin partinizin üyeleri, haklımızda elde ettikleri delilleri değerlendirmek için toplantı halindeydiler. Sonunda kazara size verilen bu göreve lââyık olmadığımıza ve çalışmanızı sürdürdüğünüz takdirde Birleşik Amerika'nın geleceğini tehlikeye atacağınıza oybirliği ile karar verdiler.»

Başını kaldırıp Dilman'a baktı. «Görevi kötüye kullanma suçu ile hakkınızda dava açmak istiyorlar. Bu yolla kamu. önünde sizi küçük düşürüp Başkanlıktan azletmenin çok. ağır bir sonuç olacağını düşündüğüm için kendilerine daha yumuşak bir yöntem tavsiye ettim. Kolay olmadı ama kabul ettirdim. Önerimiz şu; Sağlığınıza öne sürerek az önce benden çokcukça istediğiniz istifayı hemen vereceksiniz. Ancak böylesine tabii bir çözüm yolunun bile sizi haklı olarak kendi ırkınız arasında küçük düşüreceğini hesapladığım için Miller'e, Hankins'e, Selander'e, Wickland'a, Noyes'e ve diğerlerine üçüncü bir olasılıktan söz ettim. Ben dava açılmasına ne kadar karşı isem, onlar da bu yöntemi fazla yumuşak bularak karşı çıktılar. Ne var ki eğer siz aksilik etmezseniz benim önerini? kabul edeceklerinden eminim.»

Sustu, sonra konuşmasını sürdürdü. «Plan şu: Önümüzdeki haftalarda hastalanıp, giderek hastalığınız artacak ve sonunda yataktan çıkamayacak hale geleceksiniz. Bu sürüp gidecek. Hastalığınız sırasında, sözgelimi ciddi bir koroner yetmezliği olabilir ki bunu bir tıp komisyonuna onaylatabiliriz, yardımcılarınız olan bizler yönetim organım sizin adınıza yürütmeye devam, edeceğiz. Tabii ismen Başkan olarak kalacaksınız, tıpkı hastalıkları süresince Woodrow Wilson ve Eisenhower'in olduğu gibi. İmzalamanız gereken belgeleri imzalayacak ama görevlerinizin yürütülmesini Kabinede sizden sonra gelenlerin oluşturduğu komiteye bırakacaksınız. Bence bu basit, yerinde, tümüyle akla yakın — ve ülke çıkarlarını en iyi kollayan bir çözüm yolu. Tabii buna karşılık elimizde bulunan, .dava açılmasını gerektiren delillerin size karşı kullanılmayacağına söz vereceğiz. Karar sizin Dilman.»

Douglass Dilman bu planı dinlerken kâbus görür gibi olmuştu. Şimdi yavaş yavaş bu etkiden sıyrıldıkça, karşısındaki adamın bu denli hayali kelimeleri ne kadar basitmişçesine kullandığını farkedip dondu kaldı. Bir süre ağzını açamadı.

Ancak gerçekte yüz yüze gelmesi pek uzun sürmedi. Saldırı korkunçtu. Kan beynine hücum etti, kalbi deli gibi atmaya başladı. Kendisinden istenen şeyin ne kadar aşağılatıcı: ~ve küçük düşürücü olduğunun bilincine varması ile, geçirdiği şok birden öfkeye dönüştü.

Masanın üzerinde kenetlediği ellerinin titremeyişini ilgiyle gözledi. Ömrü boyunca kendisini aşağılatmayı amaçlayan "bu kadar korkunç bir tasarı ile yüz yüze gelmemişti. Bir zenc: olarak beyazların alayına, hor görmesine alıştı ama çocuk-"iunduğundan bu yana, hatta Aldora ile balaymdayken başmdar. •geçen olayı bile buna benzetmesine imkân yoktu.

Öfkesi kabardıkça, şakakları daha hızlı atmaya başladıkça masanın üzerindeki ağır mürekkep hokkasını yakalayır Eaton'm yüzüne fırlatmamak, ya da bunların doğru olmadığını itiraf edip özür dileyene kadar onu yumruklanıamak için kendini zor tuttu.

Sonra öfkesine hak verecek bir taraftan ararken aklına Nat Abrahams geldi. Nat olsaydı onu engelleyecekti. Birini vntnrulamakla ancak kaba gücün kimde olduğu meydana çıkar, başka bir sonuç alınmazdı. Eaton'la sözümona yardımcı:-

BAŞKAN

lan, kendisini neyle tehdit etmişlerdi? Evet, eğer bir zavallı gibi yatağa girip devrenin geri kalan süresinde ülkeyi kenefe bildikleri gibi yönetmelerine razı olmazsa hakkında dava açacaklardı.

Asıl snirlendiği bu öneriyi hemen ve sevmeye kabul edeceğini sanmalarıydı. Anlaşılan ellerindeki kozlara güveniyorlar, karşı koyacak olursa kanunî yola başvuracaklarını iteri sürüyorlardı. Nat'ın mantığı ile düşünmeye çalıştı. Ne gibi delilleri var Dough? diye soracaktı Nat. Ya gerçekten bir bildikleri var, ya da blöf yapıyorlar. Blöflerini gör hele, sonra, karar ver.

Kendini kontrol edebilmek için tüm. gücünü harcıyordu. Pekâlâ Nat, sözünü tutmaya çalışacağım.

Başım kaldırıp baktı, Eaton cevap vermesini bekliyordu..

«Eaton, Amerikan tarihinde bu kadar komik bir öneriye masallarda bile Taslandığını sanmıyorum. Her şeyi düşünmüşsünüz. Beni saf dışı bırakıp Başkanlık oyunu oynuyorsunuz. Benim de buna rıza göstermem, bu ihtilale göz yummam gerekiyor. Karşı koyacak olursam hakkımda dava açıp beni yargılıyor, suçlu buluyor, ve görevden uzaklaştırmıyorsunuz. Yalnız kibarlık edip tahttan feragatle sürgün arasında bir seçim yapmamı bana bırakıyorsunuz.»

«İsterseniz böyle de diyebilirsiniz.»

«Bakın Eaton, bana kalırsa blöf yapıyorsunuz. Elinizde 448 Temsilcinin çoğunluğunu Senato'ya dava dosyası göndermeye ikna edecek aleyhimde tek delil bulunduğunu sanmıyorum. Ancak—»

«Bir dakika Dilman,» Eaton koltuğunda doğruldu. «Eğer son derece ciddi olduğumuzu anlamanız için buna gerek varsa, o halde buyrun.»

Ceketinin iç cebinden katlanmış üç sayfa san kâğıt çekip çıkardı, açtı, düzeltti, yavaşça uzanıp masanın üstüne, Dilman'm önüne bıraktı. Koltuğuna yaslandı. Gözlerini kısıp Bal-kan'ı gözlemeye koyuldu.

Dilman dirsekleri arasında duran daktilo ile yazalı sayfaya bir göz attı, sonra üst üste duran sayfaları eline alıp koltuğunu Dışişleri Bakanından öteye çevirdi, önce başlığı, ardından her bölümün ilk paragrafını okumaya başladı :

«Temsilciler Meclisi'nin oyununa sunulan — Amerika Birleşik Devletleri Başkanı Douglass Dilman hakkında dava açılmasına ilişkin rapor.»

Adli Komite tarafından elde edilen aşağıdaki delillere v« Temsilciler Meclisinin kendilerine tanıdığı yetkiye dayanarak .aşağıda imzası bulunan üyeler, Amerika Birleşik Devletler Başkanı Douglass Dilman hakkında dava açılmasını uygun görürler. Meclisin bu önergeyi kabul etmesi tavsiye olunur.

Başkan : Zeke Miller
Harvey Wickland
J. T. Hightower

Önerge Birleşik Amerika Başkan Douglass Dilman'ır. Anayasayı ihlâl ve görevi kötüye kullanma suçlarından Yüksek Mahkemece yargılanmasını öngörmektedir.

Bu önergenin Temsilciler Meclisince onaylanmasında aşağıdaki delillere dayanılabilir.

MADDE : 1 — Adı geçen Amerika Birleşik Devletler. Başkanı Douglass Dilman, görevinin büyük sorumlulukların, ve Anayasanın kendisine yükümlü kıldığı ve Başkanlık yemininde tekrarladığı, Anayasayı koruma ve savunma görevini hiçe sayarak, demokratik kuruluşları devirmeyi amaçlayan Komünist Cephelerden biri olduğu Adlet Bakanlığı tarafından saptanan Vaduz İhracat Şirketinde sekreterlik yapan Wanda Gibson adında bir kadınla kurduğu ilişki sonucu, ulusal sırlarımızı Sovyet Rusya'ya ve müttefiklerine vererek vatan-ihanet etmiş.....

MADDE : II — Adı geçen Amerika Birleşik Devletle;. Başkanı Douglass Dilman, yüksek görevinin ve Başkanlık yemininin sorumluluğunu hiçe sayıp, Anayasa ve Amerika Birleşik Devletleri yasalarını ihlâl ederek, bir yeraltı örgütü ola;; Turnerite aleyhinde Adalet Bakanlığında açılacak soruşturmayı, Julian Dilman adındaki oğlunun bu örgütteki gizli üyeliğinin duyulmaması için engellemiş, ve bir kişinin ölümü iç huzursuzluğun, baş göstermesine sebep olup.....

MADDE : III — Adı geçen Amerika Birleşik Devletler.

Başkanı Douglass Duman, yüksek görevini ve bu görevin gerektirdiği ağırbaşlılık ve faziletleri hiçe sayarak ahlâksızlık, sarhoşluk, taraf tutma ve kötü yönetim gibi, skandallara yol açabilecek aşağıdaki davranışlarda bulunmuş, bu görev lâyük olmadığı Hükümet yetkililerine göstermiştir.

1. Beyaz Saray'ın özel odalarından birinde, adı geçen Amerika Birleşik Devletleri Başkanı Douglas Dilman, alkol etkisi altında bulunduğu bir sırada, Beyaz Saray personelin-den Sally Watson'a tecavüze yeltenmiş, adı geçen Sally Watson'un karşı koyması üzerine onu hırpalamıştır.

2. Adı geçen Amerika Birleşik Devletleri Başkan Douglas Dilman, Başkanlığa başlamasını da içine alan : beş yıllık bir süreden beri yukarıda adı geçen ve Douglass Dilman'm evinde kiracı olan Wanda Gibson'la gayri meşru bir hayat sürdürmüştür. Ayrıca aynı binada bir Zenci Örgütü olan CRİSPUS Cemiyetinin Başkanı ve adı geçen Douglass Dilman'm, Wanda Gibson'la olan ilişkisini gizli tutmaları ve yardımcı olmaları karşılığında kendilerine bazı özel yararlar sağladığı Rahip Paul Spinger ve karısı Rose Spinger de oturmaktadırlar.

3. Adı geçen Amerika Birleşik Devletleri Başkanı. Douglass Dilman sinirli oluşu, taraf tutması ve ulusal çıkarları öğrenmemesi yüzünden Azınlık Rehabilitasyon Tasarısını veto ederek Amerika Birleşik Devletleri Yüksek Kongresine saygısızlık göstermek ve yüksek Kongrenin yasama görevini engellemekle yetkilerini elinden almaya yeltenmiştir. Alkol ve aşırı zenci uçların etkisi altında kalarak, yukarıda adı geçen kanun tasarısını incelemeksizin

4. Washington'da, Chicago'da, alkolik tedavisi için hastaneye yattığı Springfield'de, Ohio ve İndiana'da oturduğu sıralarda adı geçen Dougk.ss Dilman'm alkolik olduğu...

Dilman döner koltuğunu çevirdi, elindeki kâğıtları Eaton'a uzattı. Elleri titremiyordu, çünkü korktuğu bir şey yoktu. İnsan gerçekten tehdit eden, fiziksel ya da ruhsal zararı dokunacak birinden ya da bir suçlamadan korkulurdu ancak. Oysa yarı gerçekler ve kocaman yalanlarla dolu, resmi sözcüklerle süslü bu şatafatlı belgeler ciddiye alınmayacak kadar komikti.

Eaton'a yeni bir ilgiyle baktı. «Şantajınızın hepsi bu mu?» Eaton kâğıtları dikkatle katladı, başını kaldırdı.

«Bu, yazılı dayanaklar ve tanıkların anlatımları olmadan, sadece Senato'ya sunulacak dava dosyası. Meclis kürsüsüne getirilmemesi için uğraştığım belgeler bunlar.»

«Anlıyorum... Eaton, sizin adınıza üzülüyorum. Ameriks Birleşik Devletleri Başkam olmak istiyorsanız, ki istiyorsunuz bunu öyle üç sayfalık saçmalıklarla beni ürküterek değil, ter dökererek, çok çalışarak kazanmanız gerekecek. Evet bunu size pahalıya mal edeceğim. Uykularınız kaçacak, huzurumuz bozulacak, Hükümetteki cahil ve insanlık duygularından yoksun gangster çetenizle birlikte zor günler geçireceksiniz. Bir zenci'yi suçlamak için anayasa damgası altında hazırladığına, bir avuç yalanlarla dolu önergeye ancak sizler bel bağlayabilirsiniz. Yalnız bu size hiç bir şey kazandırmayacak.»

Eaton duyduklarına inanamıyordu. «Yani bütün bu akı! almaz gerçeklerin ortaya çıkmasına rağmen çekilmeyeceğiniz: mi söylüyorsunuz?»

«Söyleyeceklerim bu kadarla da kalmıyor.» dedi Dilman, Ayağa kalktı. «Size artık şerefinizle istifa etme hakkını Ac, vermediğimi söylüyorum, çünkü buna layık değilsiniz. Sayın Eaton, bu andan itibaren kovulduunuz.»

Eaton ayağa fırladı, Başkanın masasına ellerini dayadı, «Dilman, ne yaptığının farkında olamayacak kadar çıldırmışsınız.»

«Ne yaptığınızı çok iyi biliyorum. Sizi görevinizden ve Kabinemden azlediyorum.»

«Dilman, intihar etmenize izin veremem. Aklınızı kaybetmişsiniz. Ortada bir yasa, — Yeni Başkanlık Yasası — var ve bu yasa Senatonun onayı olmadan Kabineden hiç bir bakan görevden uzaklaştıramıyacağınızı öngörüyor. Bunu unutunuz mu? Nasıl Andrew Johnson'un Genelkurmay Başkan: Staton'u senatonun onayı olmaksızın kovması 1867 yasalarını ihlâl etmekse, sizin de beni kovmanız aynı şey.»

« Andrew Johnson yaptı, ben de yapacağım.»

«Dilman aklınızı başınıza toplayın, o da aynı bu suçtan yargılandı.»

Dilman başını salladı. «Evet yargılandı ve beraat etti.»

Eaton dirseklerini masaya dayayıp biraz daha öne doğru eğildi. «Bana bakın Dilman. Siz onun kadar şanslı olmayacaksınız. Beni kovarsanız- acımasız düşmanlarınızla aranızda beni

bulamayacaksınız. Hiç kimse onları engelleyemeyecek. Üstelik ellerine yeni ve güçlü bir süah vermiş olacaksınız. Senatonun yetkilerini hiçe sayıp Amerika Birleşik Devletleri yasasını ihlâl etmek. Aç kurtlar gibi üzerinize çullanacak, öldürücü darbe için dişlerini bileyecekler. Duman bir kez, son bir kez, henüz elinizde fırsat varken aklınızı kullanın. Tavsiye ettiğim gibi çekilin. Ulusun ve dünyanın gözü önüne bütün eşinizi dostunuzu ve uygunsuz hareketlerinizi sermeye mecbur etmeyin bizi. Sizi bu odadan zorla sürüklemek zorunda kalmayalım.»

Diiman onun sözlerini bitirmesini sabırla beklemişti. Eaton'm soluk soluğa susup yanaklarının pençe pençe kızardığını görünce sıranın kendisinde olduğunu anladı.

«Eaton size de, dün gece hanım arkadaşınıza söylediğimden başka söyleyecek sözüm yok — hemen bu odayı terkedin yoksa sizi dışarı attırırım. Dışişleri Bakanlığındaki büronuzu da derhal boşaltın, aksı halde Amerika Birleşik Devletleri polisine eşyalarınızı sokağa atma emri veririm.»

Eaton birkaç saniye şaşkınlık içinde inanamayarak Dilman'ın yüzüne bakakaldı. Sonra başını sallayıp topukları üzerinde döndü, paltosunu ve şapkasını bıraktığı kanapeye doğru yürüdü. Onları eline alınca başını bir kez daha salladı.

Üzgün bir cellat gibi, «Dilman,» dedi. «Sizin adınıza üzülüyorum ama bize başka çare bırakmadınız.» Sustu, sonra konuşmasını sürdürdü. «Bugün saat tam on ikide hakkınızda dava açılmasına ilişkin önerge Temsilciler Meclisine sunulacak. Size şans düemek isterdim, ancak buna lâıyk değilsiniz, ayrıca bir yararı da dokunmayacak.»

Bunları söyledikten sonra sabık Dışişleri Bakanı Arthur Eaton çabucak Oval Ofis'i terketti.

m

Douglass Dilman, elinde ahize, Miss Foster'in Mayflower •otelini bağlamasını beklerken saate göz attı. Eaton'ı kovmasından ve hakkında dava açılmak istenmesini öğrenmesinden bu yana iki saat geçmişti.

Şimdi on ikiye çeyrek vardı. Hükümet Binasında olup bitenleri gözünün önünde canlandırabiliyordu. Şu anda koridorlarda ve Temsilcilerin bürolarındaki ziller resmî birleşimin başlamak üzere olduğunu ilân ediyordu.

Az sonra koridorlar, asansörler tıklım tıklım dolacak ve

yine az sonra Meclis Salonunda iğne atılsa yere düşmeyecek;; Tam on ikide Meclis Başkanı bütçe açacak, hemen ardında;; Zeke Miller'in hazırlayıp sekreterin masasına bıraktığı ve ivedilikle ele alınması önerilen önerge Meclis Başkanına verilecekti.

"Birleşik Amerika Başkanı Douglass Dilman'ın anayasayı ihlâl ve vatana ihanet suçlarından yargılanması' diye başlayan önergeyi Miller'e okutacaklardı. Bu haber duyulmaz basın galerisi, dinleyici kesimi ve kuşkusuz temsilcileri" çoğu arasında aynı anda bir pandomim kopacaktı. Ve tabii sonunda neler döndüğünü bütün dünya duyacaktı.

Saat ikide Meclis Başkanı önergeyi Miller'in dahil olduğu komiteye havale edecekti ancak bu sırf formaliteden ibaretti, çünkü komite zaten gizlice soruşturmasını tamamlayın önergeyi kabul etmişti. Yarma kadar resmen onayını bildirecek, bunun üzerine normal olarak iki yüz olması gereken temsile sayısı ivedilik gerektiren yasalarda uygulandığı gibi yüz kişi olarak sınıflandırılacak ve önerge oya sunulacaktı. Ancak burılar yarın ve öbür günkü gelişmelerdi. Bugünlük ulusa ve dünyaya Amerika Birleşik Devletleri Başkanının kirli çamaşırlarının gösterilmesi yeter de artardı bile.

Oylama sırasında Washington'da olmayacağı, adi yalanları, utanç verici ithamları duymayacağı için sevinliyordu Duman. Dışarda. Beyaz Saray'ın avlusunda kendisini Andrews askerî hava üssüne uçurmak üzere özel bir helikopterin hazır beklediğini biliyordu. Orada da kendisini beş günlük yurt gezisine uçuracak, kapısında Başkanlık amblemi parıldayan uçağı hazırda.

Bu adî skandaldan kaçmaya can attığı halde bir saat önce Tim Flannery olay bu safhadayken ayrılmasının taktik bir hata olabileceğine dikkatini çekmişti. Oylamanın suçlamayı değerlendirmekten öteye geçmeyeceğini hatırlatan Flannery, Başkan'ın bunlara ancak basın aracılığı ile cevap verebileceğini ileri sürmüştü. Dava açılması ile ilgili önergeye karşı en etkili savunmayı da Oval Ofis'ten yürütebilir, uzaktan sesi pek iyi duyulmayabilirdi.

Basın sekreterinin yakınmasına biraz kulak vermişse de Dilman gezi programını aksatmamayı uygun bulmuştu. Dava açılması konusu resmîyete dökülünce belki St. , Louis ya de

Cleveland'dan bir bildiri yayınlayacak, ondan sonra da üzerinde durmayacaktı. Basın sekreterine başka bir girişime gerek kalmayacağından emin olduğunu söylemişti. Suçlamalar öylesine gerçek dışı, sağlam delillerden öylesine yoksundular ki delil yetersizliği yüzünden hemen çürüyüp gitmeye mahkûmdular.

Yalnız, buradan ayrılmadan önce yapması gereken tek bir şey vardı, Nat Abrahams'la görüşmeliydi. Ortada neler döndüğünü niye Nat'a söylemediğini ve şimdi de niçin duyurmayacağını kendisi de bilmiyordu. Sonra birden hatırladı. Nat'la tartışmayı düşündüğü iki konu da kendi çıkarlarının yarattığı heyecanlı bir ortamda tartışılmamalıydı. Nat'a karşı haksızlık olurdu bu çünkü onun da kendi yaşamı, kendi sorunları vardı.

O sırada telefonun öbür ucundan arkadaşının sesini duydu.
«Merhaba Nat.»

«Doug beni şaşırttın. Ben şu dakikalarda uçtuğumu sanıyordum.»

«On dakikaya kadar uçuyorum Nat. Dramamin'in etkisini bekliyorum. Sue, çocuklar nasıllar?»

«Sue burada yanımda. Bu sabah geldi. Evi toplamış. Çocuklar büyükannelerinin yanında. Sömestir bitmeden onları okuldan almak istemedik. Noel tatili için herhalde biz oraya gideceğiz.»

«Eagles'la anlaşman ne oldu? İmzalandı mı?»

«Dört beş güne kadar imzalanacak. Hemen hemen sen gezini tamamladığın zaman. Şerefine bir şeyler içeriz ama şampanya mı olur, yoksa siyanür mü,bilemem... Senden ne haber Doug? Değişik bir şey var mı?»

«Nat, hergün değişik benim için. Sonu gelmez bir eleştiri çemberi içindeyim.»

«Hey Doug, bak şimdi hatırladım, sabah gazetelerinde çıkan, FIB'nın Vaduz Şirketine el koyması ne oluyor? Ba senin

•Vanda Gibson'un çalıştığı şirket değil mi?»

«Evet, aslında seni bunun için aradım Nat.»

«Kızım başı dertte mi?»

«Hayır, hayır öyle bir şey yok. Onun komünizmle ilgisi senden benden fazla değil. O da orada çalışanlardan biriydi sadece. Patronunu kızıl ajanı ya da şirketin komünist cephe-

si olduğundan düne kadar habersizdi. Bana haber verdiği zaman hemen ayrılmasını söyledim. Yine de ben yokken mahkemeden celp kararı falan alacak olursa—»

«Doug, üzerinde bir şey bulmamışlar ki niye onunla uğraşımlar?»

«Belli olmaz. Parlamentoda kılı kırk yaran adamlar vs. biliyorsun. Hem — hem davayı başka açılardan alabilirler bir sürü soru sorabilirler. Wanda'nın korkmasını, kendisini tekedilmiş ve adli danışmadan yoksun hissetmesini istemem. Senin işinin başından aşkın olduğunu biliyorum—»

«Bir anlaşmanın altına imzayı atmak için bekliyorum Liliyorsun. Başka da hiç bir işim yok. Tabii meşgul olurum.»

«Çok sevinirim Nat. İçim rahat giderim. Belki bir gün sonra onu bir ararsan—»

«Tabii Doug. Ayrıca Adalet Bakanlığına ve Hükümet çerresine biraz burnumu uzatır, neler döndüğünü öğrenmeye çalışırım. Sonra gider Wanda'yi bulurum.»

«Sağol Nat. Dayanabileceğim tek kişi sensin. Seni Aver Emmich'e kaptırdığıma üzülüyorum. Belki de çok geç kalır_sayılmam. Hiç Kabineye girmeyi düşündün mü? Maaş pe parlak değil ama kokteyl partiler bedava. Ayrıca basında 'er bol adın geçer.»

«Ben kabinede ha? Tabii şaka ediyorsun Doug. Benim partinin arzularına boyun eğmemi, Adalet Bakanına tav vermemi düşünebiliyor musun? Tabii yapmak üzere olduğum işten beter diyemeyeceğim yalnız Eagles'da hiç değilse gün a:lara karşılık en yüksek ücretler ödeniyor. Bu işten biraz kelenmiş olarak çıkacağım ama hiç değilse elimde yüreğir. ısıtacak yüklü bir nakit ve bir çiftlik kalacak... Benimle dair. geçtin değil mi Doug—»

«Evet şaka ettim. Kabinede senin de benim kadar ye yok, tek farkımız, sen daha başarılı olurdun... Neyse, helikopterin pervaneleri dönüyor, gitsem iyi olacak. Mukavelli şanslar. Sue'yu benim için öp. Bir de— bir de Wand; göz kulak olacağın için yeniden teşekkürler.»

Ahizeyi yavaşça yerine koydu.

Eh, diye kendikendine söylendi, umduğum gibi War., için evet, öbürü için hayır. Her şeyin altından tek başıma kılması gerekiyordu.

Son dakikada imzalaması için önüne getirilen kâğıtlara D aktı. **Uzanıp** kalemını aldı. Otto **Beggs'in** bacağını kurtarmaları için **en** ünlü **ortopedi** uzmanlarını **çağırması** yolunda -mirai Oates'a verilecek notun altına imzasını attı. Adalet Bakanı Kemmler'e, Hurley'in idam. gününe **az** kaldığına göre Leroy Poole'un müracaatının öne alınması gerektiğini **bildiren** notu imzaladı. Dışışleri Bakanlığında **Arthur Ea:on'm** bü-z-sunu kordon altına almaları ve gerekirse onu içeri **sokma-**maları yolunda Federal Polis Müdürüne **verdiği** emri ıırsasdı. **Governor** Wayne Tailey ile kendi askerî yardımcısı Gelerai Robert Faber'in istifalarını kabul ettiğini belirten im-lasını attı. Son olarak da **Flannery** tarafından hazırlanan **ve** ıralarında dış politikada büyük fikir ayrılıkları bulunması rerekeesiyle Arthur Eaton'm Dışışleri Bakanlığına **son** veril-1 iğini bildiren yıldırım haberin altını imzaladı.

Miss Foster'i çağırdı, imzaladığı belgeleri gösterdi **Bun-**sı, özellikle yıldırım haberi hemen yerlerine **nlaşürması** embihledi.

Koltuğunu geri iterek ayağa, kalktı. Yurdun çeşitli yerile-inde yapacağı konuşmaların kopyelerini, ziyaret edeceği as-kerî tesislerle ilgili kısa notları, Meclisin dava açılmasına iliş-dn suçlamalarından aklında kalanları not.ettiği kâğıtları top-adı, hepsini evrak çantasına koydu Çantayı **kitledikten** sonra **şapkasını** ve paltosunu aldı. Tim. Flannery ve gizli **ajanların** **cendisini** bekledikleri Gül Bahçesine **çıkı.** **Onlarla** uygun adına **gürültüler** çıkaran, çevreyi titreten helikoptere **doğru yürüme-**ce başladı.

'Hava güzel ve **berraktı.** **Bu** berraklık daha. **ne** kadar sil-ecek, diye düşündü. **Acaba döndüğünde** kara bulutlar ms j.ö-teeekti üzerine*?

Nat Abrahams, ayağını frene basıp, altıncı - caddedeki kırmızı trafik ışığında kiralık Ford'u durdurdu. Bir kez da-tta yanındaki koltukta duran, Maylower otelinden çıkarken satın aldığı gazetenin ilk sayfasına baktı. Kocaman -punto-larla basılan başlık şöyle diyordu: -

**BAKAN DİLMAN YARGILANIYOR!
BÜYÜK SKANDALIN TARTIŞMASI BUGÜN BAŞLI
YOR**

Abrahams, daha dün Doug Düman'm Washington'dii ayrılmadan önce kendisine telefon edip, gururuna kargı aç. lan bu korkunç saldırıya nasıl olup da değinmeyişine şaşıyc: du. Ancak Wanda Gibson'un geleceği ile ilgili endişesinde: başka kendisi ile ilgili hiç bir şeyden söz etmemişti. Sade: Wanda'mn kızıl avına çıkanların gazabına karşı korunması düşünüyor gibi rol yapmıştı. Şimdi iş meydandaydı. Wane: aslında vatana ihanet suçundan Başkanla işbirliği yapma!:- ia itham edüiyordu. Dilman onu bundan korumaya çalış yordu.

Davanın tümü konusunda yardım ve tavsiye isteğir.r yanaşmaması Doug Dilman'dan beklenen tipik bir davranışa Dilman özel ilişkilerinde her zaman ketum olmuştu. Dün k: mu önünde rezil olmasına ramak kalmış, o yine ağzını aç;; tek kelime söylememişti. Çevresindeki en yakın üç kişiye g: revden el çektirip düşmanlarına karşı tek başına savaşıma: gerektiğini bile bile en yakın dostundan yardım dilememem kimbilir ne kadar güç olmalıydı. Allahm cezası gururu diy- düşündü Abrahams. Belki de arkadaşının yardımını istemi: ti. Kendisini Avery Emmich'e kaptırdığı için üzüldüğünü, ann geç kalmış da sayılmayacağını söylememiş miydi? Bu ilere; neler olabileceğini gizliden bilerek dostuna yaptığı temkinli b:: öneri miydi? Kendisini Talley'in yerine koyabileceğine mi ce ğinmişti? Yalnız, onu bu kadar büyük sorumluluk gerektire: bir göreve atamak isteseydi bunu açıkça dile getirmekten c; kinmezdi. Her halde yanılıyorum diye düşündü Abrahams.

Arkasındaki otomobilin klaksonu çalmaya başlayınca k" mızı trafik ışığının yeşile dönuştüğünü farkettti. Ayağını fr- pedalmdan gaz pedalına kaydırdı. Altıncı caddede ilerleme başladı. Dün öğle üzeri elinde kongrenin eski günlerine ait r - kitapla uyuklarken Sue'nun kendisini radyoda duyduğu babe- le uyandırdığı zaman nasıl şaşırdığını hatırladı. O dakikada - sonra Mayflower otelindeki dairelerinde ne radyo ne telev-. yon. bir daha susmamıştı. Yakından tanıdığı Dilman'la Ze>- Miller'in suçlamalarını bağdaştırmak imkânsızdı. Ancak

bir suçlamada, Sue ile bütün öğleden sonra, yemek süresi ve gece boyunca durmaksızın tartışmalarını sürdürecektik kadar gerçek payı da vardı.

Şimdi arabayı yavaş yavaş sağa dönüş yapacağı kavşağa doğru sürerken aklı özellikle Doug Dilman'ı Wanda Gibson'a bağlayan bölüme takılmıştı. Wanda Gibson'u gözünün önüne getirmekte güçlük çekiyordu. Sue ile birlikte bir, bir buçuk yıl önce onunla bir kez karşılaşmışlar, Doug da birkaç kez mektubunda ondan söz etmişti. Hatırladığı kadarıyla ile olgun denecek yaşta, cazip, iyi bir öğrenim görmüş, kibar bir kadındı. Güzel esmer çehresi Dilman'm yanında daha da beyaz kalıyordu. Melez olduğunu hatırlıyordu Abrahams.

Ayrıca Dilman'm Beyaz Saray'a taşındığı gece aralarım-, da geçen konuşmayı hatırlıyordu. Arkadaşı, Wanda ile yakınlığı olduğunu, onu sevdiğini, günün birinde cesaretini toplayabilirse ona evlenme teklif edeceğini saklamamıştı. Dilman ve Wanda hakkında kendi bildikleri ile Zeke Miller'in ortaya attığı çirkin söylentileri bağdaştırmak imkânsızdı. O ürkek, çekingen, orta yaşlı Doug Dilman birden metresi olan bir kanzanova ha? Eğer bu kadar ciddi bir ortam içinde olmasaydı Miller'in ithamı bir güldürü yerini tutabilirdi. Sovyetler hesabına çalışan melez bir Mata Hari'ye bir aşk yuvasında Başkanlık sırları veren sırsıklam sarhoş bir Dilman. Vatana ihanet edecek kadar baştan çıkarılmış bir Dilman. Olacak şey değildi.

Yalnız Abrahams'm hukuk kafası dava önergesini birçok yönleri ile tartmasını gerektiriyordu. Otuz yıldır Doug'nun şarap ve özel günlerde bir kadeh şampanyanın dışında içki içtiğini görmemişti — yine de bilmediği bazı şeyler olabilirdi. Dilman'm aile hayatı konusunda fazla bir şey bilmediği için onun Aldora ile birlikte bir zamanlar Springfield sanatoryumunda yattığını duyunca şaşkına dönmüştü. Eğer bu doğruysa ve Miller bunu kanıtlayabilirse o zaman Dilman'm Wanda ile aşk hayatı sürdüğünde ve farkında olmadan devlet sırları verdiğinde de gerçek payı olabilirdi. Ancak hem arkadaşına güveni, hem de suçlamayı yapan adamı iyi tanıması yüzünden buna ihtimal veremiyordu. Aslında kötü alışkanlıklara bağladıkları vatana ihanet suçu ile, dava açmalarının nedenini açığa vuruyorlardı: zenci bir adamın lider olarak kar-

şüannda oturmasına daha fazla dayanamıyacaklardı. Kendisire yaınız renginden değil, aynı zamanda Azınlık Rehabilitasyonu Tasarısını veto ettiğinden ötürü de bağışlamayacaklardı. Hi bir fellahın — Miller'in deyimiyle — beyazların uygun gör düğü yasaları geri çevirmesine izin verilmeyecekti. Baştsı çıkan tüm fellahlara bir ders verme zamanı gelmişti artık. B: onlara hadlerini bildirecek, geldikleri yere dönmelerini sağ layacaktı.

Nat Abrahams arabayı yavaşlattı. «Van Buren N.B.» t? belasını gördü,, sağa dönüş işareti verdi, aynı yöne sapan tr; fiğin arasına karıştı.

Bir süre yol aldıktan sonra iki katlı evi görünce tamcL Ford'u kaldırıma yanaştırıp park etti. Wanda Gibson'ia hı-luşmadan önce bir kes daha dava önergesinin delilleri üzeri-den geçmek istedi. Gazeteyi alıp direksiyonun üstüne yer^e-tirdi. Piposunu doldurup yaktı. Kaşlarını çatıp, Dilmsn'a k gı hazırlanan delilleri okumaya başladı. İlk üç maddeyi ati dı. Bunlar görevi kötüye kullanmak gibi ağır suçlardan ç"-ancak sansasyon yaratabilecek nitelikteydiler. '(Yalnız yi:: de ilkindeki o vatana ihanet suçu eğer kanıtlanabilirse epe dert açabilirdi') Son maddeyi gözden geçirecekti. İşte bunu-gerçeğe uygun olduğu trtışfıamazdı.

MADDE : İV — Adı geçen Amerika Birleşik Devlet:- Başkanı Douglas Dilman, görevinin sorumluluklarını ve g: rev yeminini hiçe sayarak, Amerika Birleşik Devletleri A'. yasasını ihlâl ederek ve «Yeni Başkanlık Sırası Yasasına» ks: gı çıkarak, Birleşik Amerika Senatosunun onayını almaksız:: saygıdeğer Dışişleri Bakanı Arthur Eaton'ı görevden uz?., laştırmıştır. Bunu yapmakla adı geçen Douglass Dilman s: dece yasaları hiçe saymak gibi ağır bir suç işlemekle kaim mış, aynı zamanda nefret ettiği ve korktuğu, seçmen kitle since çok sevilen ve kendisinden sonra Başkanlık sırasında br. lunan kişiyi kanunsuz yollarla görevden uzaklaştırarak kenı mevkiini sağlamlaştırmak için gösterdiği çirkin arzuyu c; açığa vurmuştur.

Nat Abrahams bunun, savunması en güç olan ve Don: Dilman'a en ağır darbeyi indirecek suçlama olduğunu bili yordu. Vaduz İhracat Şirketi ve Sovyetlere Wanda kanalı ü-devlet sırlarını sattığı yolundaki suçlamalar çürütülebilir

rma onun Senatonun onayı olmadan bir Kabine üyesini kovmakla yasaları çiğnediği hiç bir şekilde inkâr edilemezdi.

Gözleri gazetenin sol tarafındaki sütuna kaydı. Utanç verici bir başlık daha gözüne çarptı. Altmda, Cleveland'dan bildirildiği yazılı haber sütunu uzanıyordu. Doğu'nun yaptığı bir konuşma sürekli ıslık ve yuhalamalarla kesilmişti — kalabalıktan yükselen küfürler tüyler ürperticiydi. (Hain... Komünist... Pezevenk...) Polis bir sürü adamı dışarı attığı halde huzursuzluk dinmemişti. Konuşma tam bir fiyasko ile sonuçlanmıştı. Abrahams'm yüreği sızladı. Hemen telefon edip Washington'a dönmesi için Doğuya yalvarmak istedi, ancak bu da bir sonuç vermezdi.

Tam gazeteyi katlayacağı sırada gözü başka bir habere ilişti. Dilman'm hayatım kurtaran gizli ajan Otto Beggs son ameliyatı başarı ile atlatmış, bacağı kurtulmuştu. Yalnız eskisi kadar normal hareket edemeyecekti. Bu bile dava konusuna sokulmuştu. Miller'in soruşturmacıları Başkanın özel muhafızı olarak neler görüp neler duyduğunu öğrenmek için Beggs'i sorguya çekmek istemişler, Amiral Oates hepsini tersleyip geri çevirmişti.

Hiç değilse tek bir kişinin biraz olsun dürüstçe davranışını öğrenmek Abrahams'ı sevindirmiş, ama Meclis soruşturmacılarının davayı perçinlemek için nerelere kadar uzanabileceklerini düşünmek de canım sıkılmıştı. Anlaşılan Başkam suçlamak için ellerinde yeterince delil olmasına rağmen, eğer yargılanacak olursa daha da fazla delile ihtiyaçları olacağını hesaplıyorlardı.

Cep saatine baktı. İkiye yirmi vardı. Beş dakikadan beri evin kapısında durduğunu farkettil. Dikiz aynasını öne eğdi. Wanda Gibson'un üzerinde olumlu bir etki bırakmak istiyordu. Aynada kahverengi saçından inatçı bir tutamın bütün uğraşma rağmen yerleşmemiş olduğunu gördü. Anlaşmayı beklerken bir sürü boş zamanını uyuyarak ve dinlenerek geçirmesi gözlerinin altındaki derin halkaları yok etmeye yetmemişti. Yine de kendisini dinç ve canlı hissediyordu. Sanki Doug aleyhine açılan soruşturma tüm benliğini kamçılarmış gibiydi.

Uzun bacaklarını otomobilden dışarı kaydirdi, kapıyı hızla çarptı, eve doğru yürümeye başladı. Puposunu bileğinin içine vurup boşaltırken, Temsilciler Meclisinde arkadaşına yar-

dun edemezse bile hiç değilse Wanda'ya bir yardımı dokunabileceğini düşünüyordu. Bu pek ufak bir yardımdı ama böyle bir zamanda Doug için çok değerli olabüirdi.

Merdivenleri ikişer ikişer çıktı. Üst kata vardığında soluğunun kesilmediğini farkedip sevindi. Doktoru duysa o cıs sevinirdi kuşkusuz. Kapıya yaklaşırken içerden televizyonun sesini duydu. Zile bastı. Kapı hiç beklemeden açıldı, Abrahams oturma odasında Wanda Gibson'la karşı karşıyaydı.

Wanda'yi yanlış hatırlamamıştı, gerçekten çok cazip bir kadındı. Parlak saçlarını ensesinde toplamış, dudağındaki hafif rujdan başka yüzünde hiç makyaj yoktu. Koyu renk gözleri gülümsemeye çalıştı, başaramadı. Turuncu pamuklu bir bluzla lacivert sade bir etek giymiş, beline deri kemer takmıştı. Çehresi ve vücudu klasik güzellikteydi. Abrahams zevkinden ötürü Doug Dilman'ı gizliden kutladı.

Paltosunu alırken Sue'yu ve çocukları sordu. Hepsim hatırlıyordu. Kanepeye doğru yürürlerken televizyona kayıtsızca elini salladı. Ekranda Meclis binasının galerileri panoramik açıdan gösteriliyordu. Sonra görüntü Meclis Başkanının çevresini saran Temsilciler üzerine kaydı.

«Şuraya bakın.» dedi Wanda. «Sanki Romalılar devrinden arenaları canlandıran bir film gibi. Kafeslerdeki aslanlar a: sonra zavallı bir dindarı paralamak için salıverilecekler. Seyrettiniz mi hiç?»

«Hayır fırsat olmadı — ya da niyetlenmedim diyebilirim.

«Televizyon,» diye acı acı söylendi Wanda. Ortadaki sehpanın üzerinden bir sigara aldı. Nat'ın yakmasına izin verci: «Bu program kamuya özel bir hizmet olarak hazırlanmış. Sonumuz neye varacak bilemiyorum. Bütün bu adi numaralar yalanlar, o canavar Miller kalkıp dava açılmasını istedi. Ardından parlamentodaki kargaşalık. Sonra Wickland, çoğunluk lideri, Batı'dan gelme. Hiç değilse onun daha akli başında olduğunu sanırdım. Nerde! Kalktı, dava önergelerinin dayandığı dört maddelik o adi suçlamayı okudu. Şimdi ara verdiler. Az sonra Miller suçlamaları ayrıntılı olarak sunacak, ardından tartışmaya geçecekler.» Sustu. Kederli gözlerini Abrahams'ın yüzüne dikti. «Korkunç bir şey bu. Zavallı Doug — buraya kadar yükseldi, şimdi basma gelenlere bakın. Kir. kalkıp da bu adi yalanlara karşı isyan edecek?»

«Wanda, tartışma başladığı zaman karşı çıkacak biri bulunur elbet. Hiç değilse bir düzine Kongre üyesi, beyaz olsun, zenci olsun mutlaka çıkacaktır.»

«Peki ama neredeler?»

«Seslerini duyuracaklar üzülme.»

Wanda kuşkuyla başını salladı. «Kahve—»

«Zahmet etme.»

«Hazırladım bile. Apartman dağınık olduğu için özür dilerim. Spingerler bu iş için New York'a gittiler. Crispus Örgütünün avukatları ile hem Rahip, hem de Doug ile ilgili suçlamalar konusunda görüşecekler... Bana bir dakika izin verin.»

Wanda dışarı çıktıktan sonra Nat Abrahams piposunu doldurdu, televizyonla kanepenin arasındaki koltuğa yerleşti, ekranı gözlerken bir yandan piposunu tütürmeye koyuldu. O sırada Temsilci Zeke Miller'in koltuğundan doğrulusu yakın çekimle erkanda gözüktü. Elinde notları vardı. Sırtarak birbirlerine selâm verdikten sonra Meclis Başkanı ve Temsilcilere hitabederek konuşmaya başladı.

«Sayın arkadaşlarım, adli komitede bulunan bizler atalarımıza ve adli geleneklerimize karşı sorumluluklarımızı bilen kişileriz. Bunun, iki yüzyıldan beri Birleşik Amerika'nın Baş yöneticisine karşı ikinci kez böylesine güçlü bir saldırıya geçiş olduğunun farkındayız. Bu bizim için çok tatsız bir görev. Ancak hislerimizi bir yana bırakıp görevimize cesaretle eğilmeliyiz. Bize ulaşan şaşırtıcı gerçekleri kabul etmek ve zavallı bir kişiye — ancak unutmayın, bir zavallının ihaneti, ihanetlerin en büyüğüdür — karşı tüm acıma duygularını bir kenara itip vatan sevgisi üe dolu olarak Amerika'nın geleceğini düşünmek zorundayız. Komünist taraflılarından, yollarını şaşırmış liberallerden, ve de fanatik azınlık âşıklarından büyük saldırılara uğrayacağımızı biliyoruz. Ancak esas amaca erişebilmemiz için bütün bunlara göğüs germemiz gerekiyor. Sizlerden, bu gibi propagandaların etkisinde kalmadan davamızı serinkanlılıkla ve bilinçli olarak ele almanızı rica ediyoruz.»

Zeke Miller'in çehresi bütün ekranı doldurdu. Mendili ile alnını kuruladı, elindeki bardaktan bir yudum su içti. Konuşmasını sürdürdüğü sırada kamera hâlâ çehresi üzerindeydi.

«Amerikan tarihinin başka bir döneminde hakkında dava açılan Başkan Andrew Johnson için o günleri yaşamış ataları-

mız 'Akli dengesi bozuktur. Kazara başa geçen bu adam milletin yüzünü yeterince kara çıkarmıştır. Artık görevden uzaklaştırılması gerekir.' demişlerdi. Bu büünçli girişimin bugün de bizlere örnek olmasını istiyorum.»

Miller notlarına baktı, sonra başını kaldırdı. «Şimdi izin verirsiniz dava önergemizin dört ana maddesi üzerinde sırayla teker teker durarak sizlere Douglass Dilman'ın kendisini küçülten, demokratik itibarımızı sarsan davranışları ile ilgili deliller vereceğim. Birinci maddeden başlayarak raslantı sonucunda Başkan olan Douglass Diiman'm Vaduz Şirketinde çalışan melez bir kadınla gayri meşru ilişkisinden ve bu ilişkinin doğurduğu ciddi sonuçlardan söz edeceğim. Bir kere—»

Nat Abrahams birden Wanda'nın arkasında durduğunu farketti. Elinde kahve tepsisi, gözlerini ekrana dikmiş, hareketsiz duruyordu. Ani bir içgüdü ile Wanda'yla Miller'in arasına girme gereği duydu. Uzanıp televizyonu kapattı. Müller'in sözü yarım kalmış, yüzü birden silinip yok olmuştu.

Wanda gözlerini kapatıp, «Sağol Nat.» dedi yavaşça. Abrahams koltuğunu sehpaye doğru çevirirken, «Şeker ister misin?» diye sordu.

«Evet, lütfen.»

Piposunu kül tabağının üzerine bırakıp kahvesini içmeye koyuldu.

Wanda da kanepeye ilişti. «Doug dün geceki konuşmadan, sonra Cleveland'dan beni aradı.» diye başladı. «Yalnız, konuşmadan söz etmek istemedi. Sadece Miller'in gazetesinde Red Blaser'in makalesini okuyup okumadığımı sordu. O okumuş. Anlaşılan Cleveland'da da çıkıyor. Siz gördünüz mü?»

«Ben Blaser'in yazılarını okumanı.» dedi Abrahams.

«Okumalısınız çünkü pek çok okuyan var.» Yan sehparların birinden katlı bir gazete çekip aldı. «Dinlemek ister misiniz? Hiç değilse ilk paragrafı. 'Kırmızı Beyaz' diye başlık koymuş. Sonra altında devam ediyor. 'Başkanımız kısa görev süresinde özellikle Stendhal'ın 'Kırmızı Siyah' adlı eserinde büyük ilgi çekmiştir. Aradaki fark şudur ki, Douglass Duman ölümsüz Fransız eserini modern çağ anlayışına göre uygulamıştır. Yeni romanda Kırmızı, ünlü bir gizli ajan olan Franz Gar, Siyah da, onun özel sekreteri ve Amerika Birleşik Devletleri.

Başkanının zenci sevgilisi Wanda Gibson'dur.» Başını kaldırdı. «Yeter mi?»

Abrahams, «Kaynağı düşünülürse çok büe.» diye karşılık verdi. Sustu, kaşlarını çattı, sonra Wanda'ya doğruyu söyleyebileceğine inandığı için «Wanda,» dedi. «Bu daha başlangıç. Bunlara kendini alıştırmak gerek.»

«Biliyorum, biliyorum,» Enerini ovuşturmaya başladı. «Bugün bir sürü gazeteci, fotoğrafçı geldi, hepsini çevirdim.»

Abrahams fincanı masaya koydu, piposunu aldı. «İçebilir miyim?»

«Tabii, buyrun.»

Bir kibrit çıkıp piponun tütünü üzerinde dolaştırdı. «Buraya, yardıma ihtiyacın varsa sana yardım etmeye geldim. Bunu yalnız Doug değil, kendim de istediğim için yapıyorum.»

«Sağolun ama—»

«Wanda—» diye sözünü kesti. «Gazetelerdeki saçmalıklar beni ilgilendirmiyor. Sen de, Doug da böyle düşünmelisiniz. Beni sadece yasaların önünde haklı muamele görmeniz ilgilendiriyor. Buraya gelmeden önce Adalet Bakanlığına gittim. Dosyalarında sana Komünist damgası vuracak hiç bir kayıt yok. Hakkında hiç bir şekilde kovuşturma açmaya niyetleri de yok. Yalnız sorguya çekecekleri kesin. İşte bu başlamadan önce seni görmek istedim.»

«Geç kaldınız.» dedi Wanda yavaşça. «Başladı bile.»

«Kim?»

«Mr. Wine adında biri. Meclis Adli Komitesi danışmanıymış. Bu sabah şafakla beraber geldi, yanında yardımcıları da vardı. Ya alt komitenin karşısına çıkacak, ya da onun önünde ifademi verip imzalayacakmışım. Ben de ikincisini yaptım.»

«Ne öğrenmek istedi?» diye telaşla sordu Abrahams.

«Herşeyi. Nerede doğdum, nerede öğrenim gördüm, nasıl yaşadım, işlerim, ailem, her şey. Çoğu Doug ile aramızdaki ilişkiye dayanıyordu. O Senatörken, Başkan olduktan sonra ne zaman, nerelerde, ne kadar sık buluştuğumuz, telefonla konuştüğümüz—»

«Doug Başkan olduktan sonra onu kaç kez gördün—»

«Ne yazık ki sadece bir kez. Bana Beyaz Saray'da görev teklif etmek için buraya geldi.

«Başka neler sordular?»

«Ne hakkında konuşuyormuşuz ? O Mr. Wine öylesine çirkin ve utanç verici sorular sordu ki, yerin dibine geçtim. Doug bana Oval Ofis'ten, Kabineden, Ulusal güvenlik toplantılarından söz ediyor muymuş? Ben patronumla Doug hakkında görüşmüş müyüm?»

«Peki ne cevap verdin?»

«Gerçeği söyledim. Başka ne söyleyebilirdim ki? Duyduğum, duyuracağım sır yoktu ki. Franz Gar'm Doug'yu tanıdığımı bildiğinden bile kuşkuluyum. Sonra — sonra burada, Doug ile aynı çatı altında yaşamamız — gayri meşru ilişkimiz.»

«Umarım cehennemin dibine—»

«Hayır demedim. Ben dobra dobra konuşan bir insanım. Kusur bu belki ama hiç değilse rahat uyuyabiliyorum. Başkan'la aramızda ilişki olduğunu söyledim. Birbirimizi beş yıldır tanıdığımızı, beni öptüğünü, bana sarıldığını, elimi tuttuğunu ve evet her seferinde ikimizin de tümüyle giyimli olduğumuzu anlattım. Allahım, Doug'yu siz de benim kadar tanıyor sunuz. Onun için kilisece kendisine bağlanmayan tüm kadınlar kutsal bakiredir. Bu yüzden o anlattıkları masala, Senatör Watson'un kızma tecavüze yeltenmesine katıla katıla gülmek geldi içimden. Böyle bir şeyi gözünüzün önüne getirebiliyor musunuz?» Sustu, Abrahams'm gözlerinin içine baktı. «Ne buna ne benimle ilgili masala kimse inanmaz değil mi?»

Abrahams huzursuzluk içinde kıvrandı. Bu kadına yalan söyleyemezdi. «Wanda, insanlar inanmak istedikleri şeylere inanırlar.»

Wanda birden sinirlenmişti. «O halde hakkında dava açılacağını tahmin ediyorsunuz. O buna ihtimal vermiyordu.»

«Her şey olabilir. Doug'nun tahmini de doğru çıkabilir. Belki de bir sansasyondan ileri gitmeyebilir. Bu sabah bazı araştırmalar yaptım. Temsilciler Meclisi tarafından açılan davalar hem az hem .seyrek. 1797'den bu yana Temsilciler Meclisine bir sürü dava önergesi gelmiş, ancak bunlardan on ikisi dava dosyası biçimine sokulup Senato'ya sunulmuş.»

«Sadece on ikisi mi?» diye sordu Wanda. «Ben sadece biri, Andrew Johnson'a ilişkin olanı sanıyordum.»

«Hayır. O yargılanan tek Başkandı. Temsilciler Meclisi başka devlet memurlarının da yargılanmasına karar verme yetkisine sahip.»

«Yargılanan bu on iki kişiye ne olmuş? Mahkûm mu olmuşlar?»

«Yok canım, ne münasebet. Bir kere Meclise gelen dava nergesi sadece bir soruşturmadır. Eğer çoğunluk delil yeter-sizliğine karar verirse mesele kapanır gider. Önergeyi kabul ederse bu daha ilk adım demektir. Ancak ondan sonra dava dosyası yüce divan biçimine sokulan Senatoya verilir. Ardından hakkında dava açılan kişi avukatlar tutar. 1797'den bu yana yargılann on iki kişiden sekizi beraat etmiş, dördü suçlu bulunmuştur. Suçlu bulunanların hepsi de yargıç olup yedik-leri ceza sadece görevden uzaklaştırmak olmuştur.»

«Ve de yüz kararı.»

«Orası öyle.»

«Nat,» dedi Wanda yavaşça. «Doug dün kendisine istifa etmesi için bir şans tanıdıklarını söyledi — dün sabah.»

Abrahams ılık piposunu tutan elinin gerildiğini hissetti. «Sahi mi? Bilmiyordum.»

«Arthur Eaton hepsi adına gelmiş. Ya sağlığım ileri sürüp istifa etmesini, ya bir kenara çekilmesini, ya da başına geleceklere hazırlıklı olmasını söylemiş.» Wanda başı önüne eğik, bluzunun düğmeleri ile oynuyordu. «Nat, Doug ve benim iyiliğim için yapabileceğiniz bir şey var. Onu ikna edin. İstifa etsin. Bunu her ikimiz için yapmanızı rica ediyorum.»

Abrahams Wanda'nın üzgün proflini inceledi. «Niçin Wanda?» diye sordu.

Wanda başını kaldırdı, gözleri dolu doluydu. «Onu — onu seviyorum da ondan; Dünyanın gözü önünde hırpalanmasına, linç edilmesine göz yumamayacak kadar çok seviyorum. Bu hem onu, hem de paylaşabileceğimiz mutluluğu yıkacak. Lütfen istifa etmesini sağlayın.»

Abrahams kendini güçsüz hissetti. «Bunun en doğru yel olduğuna inansam bile Eaton başaramadıktan sonra benim onu ikna edeceğimi nereden biliyorsun?»

«Doug'yu tanırım. Gururludur. Önerinin Eaton'dan gelmesi onun için bir hakaretti. Ama sizden, en yakın dostundan gelirse, kendisi için en doğru yolu düşündüğünüzü bilerek dinleyecektir.»

Abrahams boş piposunu çekerken bir süre düşündü. Son-

ra Wanda'nın kederli gözlerinin içine bakmaya başladı. Bismiyi ağır ağır salladı. «Wanda, doğrusunu istersen onun içine neyin doğru olacağını bilemiyorum. Eğer bu işe girerse şans var, kazanmak ve Başkanlığa layık olduğunu kanıtlamak. Ama şimdi çekilirse kaybeder, kamu hizmetinde işi yitirir, yetersizliği ve daha kötü şeyleri kabullenmiş olur.»

«Yaşar hiç değilse!» diye öfkeyle bağırdı Wanda. «Diyeceğin yada onun sırf rengi yüzünden zorla işinden alındığım heri: - bilir. Yeniden güven kazanıp, destek görüp geri gelebilir. Cömese bile özel avukatlık yapar, yaşamımızı—»

«Wanda, ne sen ne ben Doug'nun yerine karar veremeyiz. Lütfen bana inan. Çok yanlış bir tutum içinde bile olsa kirli, onun yerine böylesine önemli bir karar veremez. Buna karar: - si karar vermeli.»

«Evet» dedi Wanda bıkkınlıkla.

Nat Abrahams onu teselli etmek istedi ama daha fazla konuşmanın bir yararı yoktu. Kalktı, paltosunu giyerken «kalkıyorum.» dedi. «Mayflower otelinde kalıyorum. Meclis Soruşturmacılarından gelen olursa hemen bana telefon edeceğim söz ver. Danışmadan, artık hiç bir soruyu cevaplandırmıyorum. Söz mü?»

Hiç cevap çıkmadı.

«Wanda, bu senin olduğu kadar Doug'nun yararına.» diye sertçe ekledi.

«Söz» dedi Wanda.

«Güzel. Televizyon seyretmek de yok, tamam mı? Ben bir şeyle uğraş. Kongre üyelerimizin hepsi de canavar deriyi ya. Çoğunluğun dürüst ve duygulu olduğuna güvenelim. Cevaplayacak eğer, bu olay da kötü bir düşünce gibi unutulup gidecek. Yakında görüşürüz.»

«Her şey için teşekkür ederim Nat. Sağol.»

Nat Abrahams soğuk havaya çıkıp arabasına doğru yürürken Wanda'nın, Doug Dilman'ın sorunlarından ve burcu içinden çıkılması güç ortamdan kurtulduğu için ferahlaştığını hissetti. Arabasına girdiği zaman bu gibi şeytanlıklardı: işkence ve cezalardan uzak, kendisini seven karısının yarı servet ve huzur vadeden işinin basma, vahşi skandallarla karşılaşmaması yaşıntısına dönmekte özgür, şanslı bir kişi olurdu.

na şükretti. Böylesine adi ve acımasız bir dünyada kendi durumu...una şimdiye dek bu kadar içtenlikle şükretmemiştir.

Kontağı çevirdi, motorun zorlanıp çalışmaya başlamasını dinledi. Mekanik gürültü ile birden kendini topladı.

Kan, bilincine çarpmadan önce yanaklarına hücum etti. Utancın yarattığı sıcaklığı yanaklarında duydu. Üstünlük ve güven duygularına yer vermişti. Oysa ikisinden de yoksundu. Bu dünyada kendisi de, Douglass Dilman da aklı, kalbi ve bedeni olan birer insanoğluydu. Dünyada kendi mevkii yüksekti, evet ama Doug'nunkinden daha yüksek değildi. Doug'dan daha güven içinde de değildi. Eğer Doug bugün incitilir, alışılagelmiş edilebilirse, bu kendi için de pekâlâ mümkündü. Douglass Dilman'da bulunmayan hiç bir üstünlüğü yoktu. Şimdi utancı, tek gururu olan, Dîman'da bulunmayan bir üstünlükten — incecik beyaz derisinden dışarı vuruyordu.

Vites değiştirdi, araba öne doğru fırladı. Hiç değilse sırf renk ayrılığı yüzünden Dilman hakkında açılacak davanın, aslında Temsilciler Meclisi üyeleri hakkında tarihe mal olacak bir karar niteliği taşıyacağı için seviniyordu.

Washington'dan ayrılışının dördüncü gününde Başkan Douglass Dilman paltosuz, şapkasız Florida'nın doğu sahillerinde, Cocoa Beach yakınında, Cape Kennedy'inin güneşi ve rüzgârı altında ayakta duruyordu. Genelkurmay Başkanı, ülkenin en ünlü uzay adamı ve Ulusal Uzay Kuruluşunun bazı üyeleri ile birlikte, çevrelerini saran fotoğrafçılara poz veriyorlardı.

Gezisi boyunca rastladığı kış günleri ve sıkıcı resepsiyonlardan sonra çıplak basma vuran ılık Florida güneşi ve kahverengi kostümünün içine sızan hafif Atlantik rüzgârı bayağı rahatlatıcıydı. Ama Douglass Dilman huzursuzdu.

Fotoğraf makinalarının sesini duyup, çömelip kalkan, bağıran fotoğrafçılara baktıkça resimlerinin kötü amaçlar için çekildiği duygusuna kapılıp yüreği ezildi. Başka koşullar altında olsa bu çok masum ve normal bir hareket olabilirdi: Baş Yöneticinin en büyük uzay merkezine yaptığı ilk tetkik gezisi haberine ilişkin fotoğraflar. Bugünse durum kuşku ve-

riciydi: Ülke liderinin Amerika Birleşik Devletleri Başkanı iken yaptığı son geziye ait fotoğraflar.

Dilman'm beyninin kötümser köşesi her fotoğrafın New York'a, oradan da dünyaya yayınlanırken altına eklenec-i sözlerin neler olabileceğini tahmin etmeye çalışıyordu. Son her biri için bir değil iki ayrı yazı yazılabileceğini düşür:.] garip bir keyifle kendi kendine tekrarladı: A) Kederli Erkan'ın Meclis çoğunluğu tarafından suçlu bulunduğunu öğr;; meşinden birkaç dakika önce çekilen resmi. B) Cessur ve >; rarlı Başkan'm Temsilciler Meclisi çoğunluğu tarafından ş_ suz bulunduğunu öğrenmesinden birkaç dakika önce Cape K: nedy'de çekilen resmi.

İkinci olasılığı düşünmeye çalışarak yüzüne kararlı - cesur bir anlam vermek için çaba harcadı, ancak başarılı : madiğim biliyordu. Kederli olduğu çehresinden okunuyc:: çünkü tüm damarları düş kırıklığı ve acı ile zehirlenmişti

Ülke gezisi tam bir felâketle sonuçlanmıştı. Her tara: Temsilciler Meclisine getirilen tek yönlü suçlamalar kendi izlemiş, ihanet damgası, ahlâksızlığı, ulusun seçtiği Kongre- sadakatsizliği her fırsatta kulaktan kulağa, gazeteler ye ;e~ vizyon aracılığı ile bir kalkan gibi karşısına dikilmişti. E yerde nefret tohumları atılmış, her yerde bu tohumların t: nü olan kin ve öfke duygularını toplamıştı.

Onun varlığı karşısındaki tutumda ulusu ikiye böler renk çizgisi yok gibiydi. Beyazlar, özgür bırakılan bir o:-: gutanmışçasma çılgınlık atarken zenciler ona. halkım köle i ; satan bir cani gözü ile bakıyorlardı. Cleveland'daki gös: lere korkunç adı verilirse, Los Angeles'in Shrine salonu: karşılanişı (Genç nümayişçilerin elinden zor kurtarılma:- daha da beter geçmiş, Seattle'de tek kelimesi duyulmayan : beş dakikalık konuşmasına denk bir başarısızlıkla sonuç. - mıştı.

Birbirinden uzaktaki askerî tesislerde General Pitt F:~ ney'in isteksiz eşliğinde yapılan kısa ziyaretler de başar;;: lıkta bunlardan aşağı kalmamıştı. Buralardaki direniş başken dı. Askerî tesislerde Başkumandanı pankartlar,. yumruklar - küfürler yerine sessiz bir isyan, sıcaklıktan çok uzak, yap~: cık bir formalite ve saygı karşılamıştı. Tüm denetim ve r_ larında kendisini karşılayanlar, kendisine eşlik edenler al;;

rütbeli zenci subaylar, ya da zenci taraflısı olarak tanınan beyazlar olmuştu. Nereye girse televizyonlar kapatılmış, radyolar susturulmuş, gazeteler saklanmış ve hiç bir yerde yargılanmasına ilişkin Meclis — ya da Ulusal tartışmadan söz edilmemişti. Büyük kentlerin açık gazap ve isyanından, jetlerle sessizce direnen ortamlara götürülmüştü. Aralarına zorla sokulan bir cüzzamlı gibi hep bir kol boyu uzaklıkta tutulmuştu. Sanki kendinden üstün insanların oyları ile az sonra tecrit bölümüne alınacak bir cüzzamlı.

Bu sabah uçağı kendisini Cape Kennedy yakınındaki Patrick hava üssüne indirdiği zaman neyle karşılaşacağını biliyordu. Halktan yüksek sesle, ordudan sessiz bir direniş beklediği için korkarak otomobiline binmişti. Ancak her iki yönden de şaşırıp kalmıştı. John H. Gleen'den Leo Jaskawich'e kadar tüm başarılı astronotları alkışlamak için yol boyunca sıralanan yüzbinlerce kişi yerine, kendisini karşılamaya çıkan on bin civarındaki halk Dilman'ı şaşkına çevirmişti. Alkış yoktu ama ilk kez ne bir küfür, ne bir yuhalama ne de gözle görülür bir nefret vardı. Gerçekten kendisini seyredenler düzenlerini hiç bozmamış, yanık çehreleri sadece merak ve ilgi yansıtmıştı.

Cape Kennedynin ana girişinden içeri adımını attıktan sonra bile şeref bölümüne, askerî erkâna ve görevlülere baktıkça kinden çok saygılı bir ortam içinde bulunduğunu anlamıştı. Tüm personel ve basın üyelerine, yönetimin uzay adamı Apollo projesini destekleyeceği yolunda teminat verdiği kısa görüşmesi hiç bir tepki görmeden saygı ile dinlenmişti.

Ancak, dört dev elektronik beyinle donanmış Merkez Kontrol Binasını gezdikten sonra Gemini'nin fırlatılacağı rampada fotoğrafçılara poz verirken Dilman'ın endişeleri yeniden canlanmıştı. O sırada fotoğraflarını çeken ve kendisini Beyaz Saray'dan buraya kadar adım adım izleyen gazeteciler ona felâketle sonuçlanan yurt içi gezisini ve bu anda Temsilciler Meclisinde geçenleri hatırlatmıştı.

Merkez Kontrol Binasından çıkarken Tim Flannery Meclisteki tartışmanın sona erdiğini kulağına fısıldamıştı. Bazı Batılı Temsilciler, özellikle Montana eyaletinden Collins adındaki temsilci kendisini hararetle desteklemiş, suç delillerinin asılsız olduğunu ve bir Başkan ı özel huyları, dostları ve gö-

rüşleri üzerinden yargılamakla ilerki Kongrelere Başkanlar; giydikleri elbise modelleri ya da kanlarının davranışları yüzünden yargılama geleneği vermiş olacaklarını ileri sürmüştü.

Yine de tartışmanın bittiğini ve son oylamaya geçildiğini; duymak Dilman'ı iyiden iyiye huzursuz etmişti. Eğer Senatordan daha çok kamu görüşünü yansıtan Mecliste, son günlerde ulustan gördüğü nefret hâkimse işi bitik demekti.

Böyle bir şeye ihtimal de veremiyordu. Büyük bir yaygara koparmasına rağmen Temsilciler Meclisi, verecekleri önemli kararın ciddiyetini artık anlamış olmalıydı. Modern çağda bu tür bir yargılamanın söz konusu olamayacağı, anayasanın öngördüğü biçimde delilleri yasal gereçlerle kanıtlamanın kaçınılmaz olduğunu düşünmelilerdi. Mecliste hak sahibi temsilciler bunu elbette farkedecekler, evet ya da hayır demeden önce bir kez daha düşüneceklerdi. Sonunda bu temsilciler, politik davranışları Dilman'a yüklemeye çalıştıklarından çok daha derin eleştiri gerektiren Zeke Miller lehine oy vermeyeceklerdi.

O sırada General Fortney'in Teksas aksanı ile bağırıldığını duydu. «Pekâlâ çocuklar, şimdilik yeterince resim çektiniz., Fortney, General Leo Jaskawich'e döndü. «Şimdi ne yapıyoruz? Programda ne var?» diye sordu.

Jaskawich, Genelkurmay Başkanına resmî bir gülümseme ile bakıp Dilman'a döndü. «Sayın Başkan, sizi füze rampasının üst bölgesine çıkarmama izin vereceğinizi umarını. Şahane bir manzarası var.»

«Görmek isterim tabii,» dedi Dilman.

Asansöre bindi, Fortney, Jaskawich ve Yönetim Müdürü kendisini izlediler. Titan roketinin yan tarafı boyunca ağır ağır çıkıp zeminden otuz metre yükseklikte durdular.

Roketin burnu ve çelik kule arasındaki platforma inerlerken Dilman buranın daha soğuk ve daha rüzgârlı olduğunu; farkettiler. Jaskawich blok binaları, test bölümünü, çalışma alanlarını, servis kulelerini gösterdikçe Dilman onun kolunun işaret ettiği yönleri izliyordu. Çoğunlukla dalgındı. Aslında Washington'a kadar uzanan mavi okyanusa boş gözlerle bakıyordu.

Birden Jaskawich'in kendisini süzmekte olduğunu ve yalnız olduklarını farkettiler. Fortney, yönetim müdürü ile birlikte başka bir bölme geçmişti.

Jaskawich'in yüzünde, onu çok iyi anladığını belirten bir gülümseme vardı. «Dinlemediğiniz için sizi suçlayamam Sayın Başkan,» dedi. «Bugün uzaydan çok yeryüzünde olanları düşündüğünüzü biliyorum.»

Genç adamın içten konuşması Dilman'm dikkatini çekti. Gülümsemeye çalıştı. «Doğrusunu isterseniz hakşımız General.»

«Sizinle böyle — bu şekilde konuşabürken bir şey söylemek istiyorum efendim. Yurt içi gezinizi basından izledim. Meclis tartışmasını da televizyondan seyrediyorum. Şimdiye kadar yurttaşlarımdan ve onların temsilcilerinden bu kadar atanmamıştım. Bunu bilmenizi isterim. Benim gibi daha bir çok vatandaşın bunu çok adi bulduğundan ve sizi sırf renginize karşı bir önyargı ile suçladıklarına inanmadıklarından da emin olmanızı istiyorum. Belki haddimi bilmeyerek konuştum yalnız size söylemem gerekiyordu.»

Dilman günlerden beri başka bir insanoğlundan böylesine sıcak bir yakınlık görmemişti. Gözleri yaşardı, elini uzattı, güç duyulur bir sesle, «Sağolun,» dedi. «Beni gerçekten çok duygulandırdınız. Ben — doğrusunu isterseniz daha buraya geldiğim dakikadan itibaren dört gündür rastlamadığım saygı ve dürüstlük karşısında duygulanmıştım.»

Jaskavieh'in dürüst ve içten çehresi birden ciddileşti. «Biz burada, Cape Kennedy'de — herkes değil tabii ama — uzaya gidenler ve onlara yardımcı olan bir avuç insan, bambaşka bir eğitimden geçtik. Gökyüzüne ve oradaki gezegenlere yaklaşmamız öğretildi. İnsan uzayda bir yörüngeye oturmak üzere yeryüzünden ayrıldı mı, ki ben bunu üç kez yaptım, o zaman şu çamurdan yağrulmuş bir topu andıran dünyamızın, tanrısal açıdan bakıldığında ne kadar küçük olduğunu görüyor. Kapsüle girip dünya çevresinde birkaç gün dönünce insan Yaratıcı'nın burayı bir avuç insanla doldurup onlara bir parça zekâ vermesinin anlamını kavlıyor. İnanım. Sayın Başkan, insan o zaman insanoğlunu kötü yola yönelten tüm zehirlerden arınmıyor. Uzayda bunların hiç biri kalmıyor, insanoğlunun varolduğuna şükretmesi, yaşayabilmesinin bir şans olduğunu kabul etmesi gerektiğini anlıyorsunuz. Ve bütün bunları tehlikeye atma hemcinslerine ve dolaylı olarak "kendilerine kötülük ederek bu şansını yitirme çabalarına bir

türlü akıl erdiremiyorsunuz. Yukarda olduğum bir sırada aklıma ne geldi biliyor musunuz? Belki size garip gelecek ama Atilla, Hitler gibi adamlar birer birer uzaya gönderilebilse-lerdi ve eğer daha yukarlara ve aşağı, yeryüzüne bakabilse-lerdi, geri geldiklerinde gökten inme melekleri andırabilirler-di. İnsanın başarısızlıkları ne olursa olsun, oralardan geri dön-düğünde hiç bir zaman aynı insan değildir, önyargıları, nef-reti, yıkıcılığı, yalancılığı, düzenbazlığı uzayda bırakıp gelir. Hemcinslerine eşit ve ölümsüz gözlerle bakar, yaşamak ve ya-şatmak ister. Onun için biz burada—»

Cümlesini yarıda kesti. General Fortney ve Yönetim Mü-dürü yanlarına dönmüştü.

Fortney, «İnelim mi?» diye Dilman'a sordu.

Dilman gülümsedi, «Burayı çok sevdim. Ama yeryüzüne dönme sırası geldi sanırım.»

Asansörde General Leo Jaskawich'i yeni bir ilgiyle ince-lemeye koyuldu. Birbirini izleyen sürekli uzay başarıları ara-sında Jaskav/ich özel bir kahramandı. Yörüngeye üç kez fır-latılan tek uzay adamıydı. Fizik yapısı yarattığı efsaneye hiç uymayan vasat bir görünümdeydi. Kısa kesilmiş saçları güneş-ten iyice açılmış, bakışları çevik ve yumuşaktı. Üniformasını, hesaplı ve gönüllü riskler sonunda kazandığını bilerek güven ve gururla sırtında taşıyordu. Dilman, Nat Abrahams, Yargıç ve Tim Flannery'den sonra ilk kez bu adama karşı güven ve sevgi duyduğunu farkettiler.

Sahile inmeden son durak, gelecek Apollo uçuşu için ye-tiştirilen on iki uzay adamının at nalı biçimindeki tek katlı yatakhaneleriydi.

Düzenli, tertemiz odaları gezerlerken, «Aileleri Cocoa Beach'de kalan on uzay adamı burada yaşıyorlar,» diye açık-ladı Jaskawich.

«On uzay adamı mı dediniz?» diye sordu Dilman. «Az önce on iki kişi olduklarını söylememiş miydiniz?»

Jaskav/ieh'in cevap vermesine vakit kalmadan General Fortney kabaca araya girdi. «Bazıları burası yerine eski ba-rakalarda kalmayı tercih ediyorlar. Orası da aynen böyle. Özel görevleri var. Gidelim.»

O yöneticilerle ilerlerken Dilman Jaskavich'i kolundan tuttu. «O iki kişi, kim onlar? Niye ayrı yaşıyorlar?»

Jaskawich ilk kez huzursuzluğunu gizleyemedi. «Onlar zenci efendim.»

«Ama ben buranın—»

«Biliyorum Sayın Başkan,» diye üzüntüyle sözünü kesti Jaskawich. «Burada özel bir eğitimden geçeriz derken uzaya çıkmış ya da bunun için tüm deneylerden geçmiş olanları kasdettim. Yeni eğitim görenler dünyaya özgü duygulardan henüz kurtulmuş değillerdir. Bazı üstün tarafları olmasına rağmen dünyasal eğitim ve önyargıların etkisi altındadırlar. 1951 den bu yana bütün askerî tesislerde olduğu gibi burada da ırk ayrımı resmen kaldırılmıştır. Ancak yeni gelen iki kişi, farklı muamele gördüklerini hisseder ve eğitimleri sırasında kafalarının dinç olmasını isterlerse o zaman sosyal baskıdan uzak tutulmalarını kendileri isterler. İki zenci uzay adamımızın buna aldırmadıklarından eminim. Böyle şeylere kafa yormayacak kadar kendilerini çalışmaya vermişlerdir. Önemli olan işleridir. Göreceksiniz bakın, çok geçmeden buradakiler onları yanlarına çağıracaklardır.» Durakladı sonra devam etti. «Kendi arzuları ile bile olsa ben bu ayrımı hiç bir zaman uygun bulmadım. Aslında yönetici ben değilim ama haddimi aşıp Pentagon'a, Fortney'in adına bir dilekçe yazdım. Hiç bir cevap alamadım. Belki Fortney'in eline geçmedi bile.»

«Belki geçmiştir,» dedi Dilman. «Burada olanlardan haberi var.»

«Haklısınız Sayın Başkan, özür dilerim.»

«Siz elinizden geleni yapmışsınız. Şimdi sıra bende. Beyaz Saray'a bir muhtıra göndererek bütün uzay merkezlerinde, kendi ya da başkalarının arzuları ne olursa olsun eğitimdeki tüm uzay adamlarının hiç bir ayrılık ya da kollama gözetilmeksizin aynı binalarda kalması, aynı yemekleri yemesi, aynı eğitimi görmesi yolunda emir vermemi hatırlatın. Bununla meşgul olacağımdan emin olabilirsiniz.»

Jaskawich'in gözleri ıslıl ıslıl parladı. «Muhtıra elinize geçecektir efendim. Sağolun.»

«Herkes görece dünyasal duyguların etkisi altında olabilirim. Ama siz ve ben yukarlarda çıkıp geri döndüğümüzü biliyoruz General.» Dilman gitmek üzere döndü, sonra durakladı. «General Jaskawich, Cape Kennedy'ye sürekli bir görevle mi atandınız,»

«Evet efendim.»

«Buradaki göreviniz nedir?»

«Sözde öğretim üyesiyim.» dedi, sonra gülümsedi, «Asin. da böyle bir şey yaptığım yok. Bu işi benden iyi başaraca»- yüzlerce insan var. Ben öğretici değil, öğretileni yapan türden bir insanım. Apollo projesini yönetmem gerekiyordu, oysa İr sadece işin reklam yönü. Gerçekte buraya gelen, özellikle uzay fonu komitesinde bulunan kongre üyeleri, bizi halka gerçe- çehremizle tanıtacak ünlü gazete muhabirleri gibi özel konuk- ları gezdirmem, onlara rehberlik etmem için burada tutuluy* - mm. Bir gösteri, bir reklam unsuru denen göreve indirildin: Açılışlarda konuşmalar da yapıyorum. Hiç fena sayılmaya, konuşmalar.»

«Yeniden uzaya gönderilecek misiniz?»

«Hiç sanmıyorum efendim. Otuz dördümü doldurdum Halen uzaya gitmek için yaş sınırı otuz beş.»

Duman purosunu çıkarıp selofan kâğıdını açmaya başk- dı, sonra Jaskav/ich'e de bir Upman ikram etmesi gerektiğin hatırladı. «İçmeniz yasak falan değil ya?»

«Hayır hayır,» dedi Jaskawich. «Ama sağolun bu puroyu içemiyorum, sert geliyor. İzin verirsiniz kendiminkilerde içeyim.»

«Tabii.» •

Jaskawich ince bir puro üe çakmağını çıkardı, önce Baş- kanın sonra kendi purosunu yaktı. Derin bir nefes çekti.

Dilman, «Söyleyin bakalım,» dedi. «Washington'u seve- misiniz?»

«Hareket ve çaba gerektiren her yeri severim, bu da Was- hington'un tamamı sayılabüir sanırım.»

«Ta kendisi.» diye karşılık verdi Dilman. Yan yana yü- rümeye başladılar. «Şu sırada,» diye başladı Dilman, «Penta- gon'da hatta belki Beyaz Saray'da, gökyüzüne hiç birimizi" ulaşamadığı ve ulaşamayacağı kadar yakaşmış birinin karar- larından nasıl yararlanabiliriz diye düşünüyordum.» Yan göz- le uzay adamına baktı. «Böyle bir şeyi düşünür müsünüz?»

Jaskawich, «Sayın Başkan, bir işaret vermeniz, beni Was- hington'da karşısında burmanız için yeter.» diye hararet.- karşılık verdi.

«Pekâlâ,» dedi Dilman. «Hazır olun. Ben—»

BAŞKAN

Birden sustu. İleri bakarken elinde olmaksızın ürpermişti. Yatakhane koridorundan Tim Flannery koşarak geliyordu. Basın sekreterinin her zamanki yumuşak çehresinin allak bulak olduğunu görünce yüreği deli gibi atmaya başladı. Son dakikadaki umutları ve neşesi uçup gitmişti.

«Sayın Başkan, dışarı çıkmadan önce sizi yakalamak istedim,» diye soluk soluğa konuştu Flannery. «Dışarda bir sürü gazeteci ve fotoğrafçı sizi bekliyor. Fortney'e onları birkaç dakika oyalamaları için muhafız göndermesini söyledim. Sayın Başkan, şimdi bitti — Allah kahretsin —» Kırmızı çehresi daha da karıştı, ağlamak üzereydi. «Meclis oylaması sona erdi—» diye güçlkle ekledi.

Dilman garip bir biçimde ne korku, ne acı duydu. Yavaşça, bir sorudan çok bir hüküm duyurur gibi, «Suçlu olduğuma karar verildi,» diye söylendi.

«Evet — Allah kahretsin, korkunç bir şey bu — bunu nasıl yapabilirler —»

Dilman elini Flannery'nin omzuna koydu. «Üzülme Tim. Ayrıntıların önemi yok. Oylama nasıl?»

«Yargılama lehine 287, karşı 161.»

Dilman başını salladı. «Halkın sesi,» diye karşılık verdi. «Gericilerin sesi,» diye öfkeyle söylendi Jaskavich.

Dilman dudaklarını yaladı, yutkunmasını kontrol edemediği için utandı. Hafifçe omzunu silkerek, «Anlaşıldı,» dedi. Bakışları Jaskawieb.'derL Flannery'ye kaydı. «Peki şimdi ne olacak Tim?» diye sordu.

^a&yOTcası YJn&T&gmfe göte 'âenakor "BayıVms, 'Senato danasından bir demeç vermiş. Senatonun yüksek mahkeme biçimine sokulacağını ve bir hafta sonra sizi yargılamaya hazır olacağım bildirmiş. Sayın Başkan, şu dışarda kıyameti koparan gazetecilere—»

Dumanın şakakları zonkluyor, dizlerinin bağı çözülüyordu. «Şimdi — henüz onları görececek durumda değilim. Tim, beni bu işten kurtar.»

«Ne yapabilirim ki?» diye perişan bir halde söylendi Flannery. «Ön kapıyı, arka kapıyı tutmuşlar. Başka çıkış—»

Jaskawich Dilman'ı kolundan yakaladı. «Ben yardım ederim. Bu binanın yan tarafında yangın çıkışı var — kimse an-

iamaz — oradan yavaşça sıyrılırız — onlar görüp yetişene kadar iki üç dakika —»

Jaskawich hemen öne atıldı, Başkan ve Flannery kendisini izliyorlardı.

Beş dakika sonra Dilman Jaskawich ve Flannery'nin peş: sıra toz toprak için, soluk soluğa siyah Cadillac otomobilini: yanma ulaştı. O sırada gizli ajanlar ve uzay merkezinin gizli muhafızları şaşkınlık içinde dört bir yandan koşturup çevrelerini sardılar.

Dilman hemen Jaskawich'in elini sıktı. «Her şey için teşekkürler General. Ne yazık ki sizi çağırmak için elimde yetkim olmayacak herhalde. Washington'u beğeneceğinizde!, emindim.»

Jaskawich öfkeyle, «Artık beğenmiyorum,» diye karşılık verdi. «Belki bu yüzden, beni çağırmasanız da geleceğim. Hâlâ çok büyük şansınız var—»

«Bilmiyorum,-» dedi Duman. «Hiç bir şey bilmiyorum.»

Kendini otomobilin içine atıp Flannery'ye yer açmak üzere yerleşirken uzaktan kendisini yakalamak için koşuşturargazeteci güruhunu görüyordu.

İki gizli ajan acele otomobile girerlerken Duman şoföre, «Patrick Hava Üssü» diye emir verdi. Önlerinde motosikletler koruma hattı sağlamaya çalışıyorlardı. Cadillac hareket etti, sağa döndü, çıkış kapışma doğru yöneldi.

«Sayın Başkan, şimdi aklıma geldi,» dedi Flannery. «Yarın St. Louis'de yapacağınız son konuşmada savunmanızı yapabilirsiniz. Bu gece St. Louis'e varır varmaz oturur—»

Dilman dalıp gitmişti. Otomobil Cape Kennedy'yi gerilerde bırakırken birden, «Tim,» dedi. «St. Louis'e gitmiyoruz. St. Louis falan yok. Şimdi lütfen dediğimi yap.» Yorgun eh ile Flannery'nin yanındaki radyo - telefonu işaret etti. «Hava alanını ara, uçuş programımızda değişiklik yaptığımızı bildir. Beni doğrudan doğruya Iowa eyaleti, Sioux City'ye götürecek şekilde uçuş izni alsınlar. Sonra Washington'tan Noyes'i bul. St. Louis'deki konuşmayı, bütün geziyi iptal etsin. İstedigimazereti söylesin. Hastalandığımı söylesin. HASTAYIM da. Flannery'nin endişesini kısa bir gülümsemeyle gidermeye çalıştı. «Korktuğun gibi değil Tim, meraklanma.» Yeniden telefonu göstererek, «Sioux City'deki otellerden birinden bana bir

-rcelek bir oda ayırt.» dedi. «Hiç kimseye randevu verme. Yal-
-ızz gazeteciler değil, kimseyle uğraşacak, kimseye yardım eli-
-i uzatacak halde değilim. Sadece yargılanmasına karar ve-
-illen bir politikacıym ki bu da tifo mikrobi taşımaya benzer..
Sioux City'de başımızı dinleyebiliriz.»

Flannery dinlerken kederini gizleyememişti. «Sayın Baş-
-an, lütfen St. Louis'deki konuşma için biraz daha düşünün.
Bakın göreceksiniz—»

«Hayır. Düşünmek için zamana ihtiyacım var. Söylediğim,
•erleri aradıktan sonra bana Yargıç'ı bul. Sioux City dışında
zir yerde oturuyor.»

«Fairview Çiftliği.»

«Evet, tamam. Yarın sabah kahvaltıya geleceğimi, bir sa-
-jik Başkan ve kendisine katılmak üzere olan bir başkasının
baş başa görüşmek istediğini söyle. Fazla zamanını almaya-
-cağımı, Washington'a dönmeden önce bir saat kadar yanında
kalacağımı bildir.»

Douglass Dilman sessiz geçen dakikalar boyunca Cocoa
3each'in merkezini, kayıp geçen dükkânları, büroları, kulüp-
-leri seyretti. Sonra, «Ne garip,» diye camdan dışarı bakarak
-öylendi. «On dakika önce çevremde her şeyin çöktüğü sırada
; abamı düşünmeye başladım. Garip çünkü resimlerden ve an-
-imin anlattıklarından başka onu — onu hiç tanımıyorum.
3 en küçükken ölmüş. Herhalde kendimi zavallı bir çocuk gi-
-ri, hissedip onlarla arama. girecek, beni koruyacak birine ge-
-rek duydum. Ama sonra babamın hayatta olmadığını hatırla-
-rım. Bunun üzerine bir baba edinme, güçlü, kendine güvenen,
•: or kuşuz ve — ve hem saygı duyup hem açılabilceğim birini
rulmam gerekiyordu. Birden Yargıç'ı düşündüm. Çok komik,
iinkü ne ben onu, ne o beni iyice tanıyoruz. Yalnız, onun ka-
-ya gibi sağlam, keçi kadar inatçı olduğunu biliyorum. Tim,
Başkanlığımın ilk sabahı bana telefon edip "Delikanlı, eğer
zaşm sıkışırса kalk gel, hem bir köy kahvaltısı ederiz, hem
ierdine çare buluruz," dediğini biliyor muydun?»

Başını pencereden çevirip Flannery'nin yüzüne baktı. «Na-
-sıl olduğunu bilemem ama herhalde bir babamın söyleyeceği de
sundan farklı olmasa gerek... Tim, ne duruyorsun? Telefonu
eline al, söyledığım numaraları ara. Elimde fırsat varken Be-

yaz Saray hesabından Hükümetin parasını harcamaya bak; yım.»

Iowa'mn parlak, tertemiz, pırü pırıl bir sabahıydı. Göky. zündeki güneş çemberi havayı ve toprağı ısıtamayacak kac taze olduğu için sabah serinliğı insanın tenini kamçılıyor, ğerlerini dolduruyor, çimenler ve toprak geceden kalma r- mini koruyordu.

Ahr, kümes, mısır ve buğday kokuları birbirine kar mış, her taraf doğa kokuyordu.

Amerika Birleşik Devletleri Başkanı ve Amerika Birle? Devletleri sabık Başkanı telâssız adımlarla yürüyüşten dön. çiftlik evine doğru ilerlerlerken her biri kendi düşünceleri dalmıştı.

Yargıç karşıdan gelen mavi tulumlu kâhyayı selâmlama üzere bastonunu havaya kaldırdı. Sonra Dilman'a dönüp, «I- likanlı,» dedi. «Acıktın mı artık?»

«Evet Yargıç, kahvaltıya hazırım.»

Dilman yürüyüşe sırf yaşlı ev sahibinin hatırını kim mak için çıkmıştı, oysa şimdi bu yürüyüşün yarattığı çar- lıktan hoşlandığı için sabık Başkanın pratik zekâsına k? duyduğu hayranlık daha da artmıştı.

Sioux City'nin on mil dışındaki Fairview Çiftliğine gel: ği zaman Yargıç kendisini bir dost gibi karşılamıştı. Bağır: çağırılmış, küfürler savurmuştu. «Dostum, demek dün se: Mecliste çarmıha gerdiler ha? Ben onların ne adi adamlar c duklarını bilirim ama Başkanlık mevkiini küçük düşüree; kadar çileden çıkacakları hiç aklıma gelmemişti. Seni itha: ederken başlarına beyaz kukulata giyselerdi bari sersemler

«Benimle aynı fikirde olduğunuza sevindim.» demişti E: man.

Yargıç, «Delikanlı, bu yasama organımızı neye benzer yorum biliyor musun?» diye sormuştu. «Toplu olarak Kong: bana bir DÎNASOR'u hatırlatıyor. Dev bir gövde, boş bir k: fa ve ceviz büyüklüğünde ortak bir beyin. Tek tek düşünkr sen de üyeler ya DODO ya da DÎNGO'ia benziliyor. DOE kuş olmaya heveslenen ama uçamayan, kendini beğenmiş:

üzünden mahvına sebep olan bir yaratıktır. DİNGO'larsa yansı evcil ve sadık, diğer yarısı vahşi, koyun sürülerine saldıran, Avustralya'da yetişen bir köpek türüdür. Kongre ha'»

O sırada üç otomobil tozu dumana katarak çiftliğin ana .•oluna gelip durmuşlardı. «Gazeteciler, Allah cezalarını versin.» diye homurdanmıştı Yargıç. «Delikanlı, kahvaltımızın tatlını alabilmen için gel sana çiftliği gezdireyim, iyi gelir, içindeki safrayı söküp atar.»

Gazetecilerden kaçıp iç iole, oradan da oturma salonuna necip arka kapıdan çıkmışlardı. Yargıç boynuna bir atkı dolamış, eline bastonunu almış, Dilman'ı doğruca kış mevsimi için şimdiden doldurulmuş kocaman siloya götürmüştü. Sonra ilerleyip yel değirmenini, pırıl pırıl tarımsal araçların sıralandığı sundurmayı geride bırakmışlar, domuzların ahırında bir süre durup yemlerini yiyen hayvanları seyretmişlerdi.

Bir ara Yargıç durmuş, bastonunun ucu ile havada kavis çizerek arazisini göstermişti. «Burayı, düşünme olanağı verdiği, için seviyorum.» demişti. «Hayat nâzik bir iştir. Çareyi onu düşünerek geçirmekte buldum" bunu kini söylemiş biliyor musun? Arthur Schopenhauer adında bir Hollandalı. Fikirlerini beğenmem ama bu iyi. Başkanlık gibi bir görevin belâlı yanı da dünyadaki insanların hepsinden daha fazla düşünmen gerekirken, düşünebilmek için bir ayakkabıcı çırağından, daha az zamanın vardır.»

Çiftlik evine yaklaşırlarken Dilman ünlü ev sahibini inceleme fırsatı bulmuştu. Yargıç kısa boylu ve tıknazdı. Sekseninde olmalıydı oysa cevval zekâsı ve ileri görüşlülüğünden Dilman'ın hiç kuşkusu yoktu. Miyop gözleri sayılmazsa tostoparlak kırışık yüzü ve küçücük burnu ile tıpkı buruşuk bir ayçiçeğini andırıyordu. Her şeyden önce alçak gönüllü, candan ve renkli bir kişiydi. Konuşması arasında Zeke Miller'i çiçeklerin üstüne basmaktan hoşlanan bulûğ çağında bir delikanlıya benzetmiş, Senatör Bruce Hankins'i ETKİSİZ, çünkü yirmi yıl ölmüş diyerek saf dışı bırakmıştı. Arthur Eaton için de «Ülkede Başkan olmak için onun kadar heveslisi yoktur ama bunu itiraf etmenin yakışık almayacağını düşünüyor. Yalnız inan bana onun destekleyenler bir telefon kulübesine sığacak kadar azdır.» demişti. Daha da güzeli, Yargıç bıkınlıkla elini sallayıp, onların yerine çiftliğindeki dürüst ve güve-

nilir hayvanlar üzerinde tartışmayı tercih edeceğini belir-
misti.

Dilman yürüyüşün ve temiz havanın kendisini ne kacs
yordugunu ancak sıcak oturma odasına girdikleri zaman z:
iadi. İlk kez aciktigini farkettil. Tam en geniş koltuğa kendi:
atacağı sırada evin hanımı içeri girdi. Bir yandan gecikmede:
ötürü kocasını azarlarken bir yandan da Dilman'm elini do;;
ça sıkıyordu.

Onu, sade pamuklu elbisesi ve önünde beyaz önlüğü ::
görünce Dilman bu kadının bir zamanlar ülkenin 1 mimar zl
hanımefendisi ve resmî yemek salonlarının ev sahibesi oldu
ğunu düşünmek ne garip diye aklından geçirdi.

«Kocamın size karşı davranışı için özür dilemek isti;;;
rum,» diye konuşmaya başladı. «Size bir Başkan'dan çok '::
çiftçi muamelesi yaptı. Ah o çiftliği! Bir de o kadar yol y.
rüttü. Ne yaptım da sanki dünyada yürümeyi en çok sev-ı
adamla evlendim? Sayın Başkan, hadi hemen kahvaltıya bu-
run. Sana gelince Yargıç, o koca atkırı çıkar, ellerini yı>
hemen yanımıza gel.»

Yemek odasına geçtiler, yuvarlak masanın çevresinde;;
yerlerini aldılar. Yargıç peçetesini boynuna ilştirip, ti:
önünde duasını mırıldandı, sonra kaşığını dumanı tüten yırı.
lapasına daldırdı. Dilman yulaf lapasını bitirip sofradaki ze;
gin kahvaltı çeşitlerinden de yeterince yiyip karnı doyma;;
başlayınca bedenselhuzursuzluk yerini duygusal huzura uzlu:
terketmeye başladı.

Buraya Sioux City dışındaki çiftliğe, yargılanma habe:
ni aldığı dakikadan itibaren tüm düşüncelerini kaplayan pı.
tik ve kişisel bir karar hakkında tavsiye —ya da onay— :
mak için gelmişti. Yarım saatten fazla bir süredir düşüncel-:
doğanın ve eski Başkanın yardımı ile acı gerçekten uzakz-
tırılmıştı. Kısacası açlığı ve yorgunluğu aklım başka yöne ç -
misti. Ama şimdi karm doymuş, bacakları dinlenmiş, akkr ::
kayacağı hiç bir fiziksel neden kalmamıştı. Acı gerçek yeni-:-
tüm düşüncelerine hâkim olmuştu. Artık hiç bir kır gezisi, z
bir doğal görüntü, temiz hava ve leziz yemek onu uyuşturr:
ya yeterli değildi.

Tam konuyu açacağı sırada ev sahibesi yerinden kall-r
«Masayı sonra toplarım,» dedi. «Sizi başbaşa bırakayım. /

burada tıka basa karnımızı doyururken dışardaki insancıkların açlıktan örmesine göz yumamam. Hiç değilse gidip kahve -le bisküit vereyim... Yargıç, sen de lütfen o piponla burayı iumana boğup perdeleri rezil etme.»

O sırada piposunu yakmakta olan Yargıç, «Sen git civcivlerine bak!» diye takıldı. Dilman kendi purosunun selofan kâğıdını açarken Yargıç ona döndü. «Şimdi rahat rahat konuşa-oiliriz,» dedi. «Kafanda çok şeyler döndüğünü biliyorum Douglass, yoksa bu cehennemin bucağına gelmezdin. Seni yaka pa:a yürüyüşe sürüklediğim, üründen, atlardan konuşarak kafanı şişirdiğim zaman da sorunlarının farkmdaydım. Bunu bil-lassa yaptım, seni yatıştırmak istedim.»

«Sağolun,» dedi Dilman. «Doğrusunu isterseniz yürüyüşümüz sırasında sizi kışkandım — yalnız sizi değil, Nat Abrahams adında bir dostumu da—»

«Chicago'm çocuk mu? İyi adam. Yıllarca onun güç davaların üstesinden gelişini izledim.»

«Her ikinize de imrendim çünkü işiniz bitince çekilecek bir yeriniz var. Örneğin siz, görevinizi yaptınız, buraya çekü-iiniz. Nat Abrahams da kendi çapında hizmetlerde bulundu, biraz daha para biriktirince onun da Wheaton'da kendisini bekleyen bir çiftliği olacak. İnsanın doğduğu dünyaya borcunu ödeyip, sonra bunun ödülüne hak kazanması ve ömrünün seri kalan süresini bu şekilde geçirmesi ne güzel.»

«Günün birinde senin de aynı şeyi yapmaman için hiç bir sebep yok.

«Hayır,» dedi Dilman. «Artık hiç şansım kalmadı. Huzur için yaşamayı hak etmedim. Bunda benim suçum var demiyorum ama gelişmeler bunu gösteriyor. Yargılanmama karar verildi — feci bir şey bu — olan ya da olmayan suçlardan yargılanan ikinci Başkan. Şimdiden yarı yarıya suçlu damgasını yedim. Dünyanın en büyük mahkeme salonunda yargılanıp sözde ahlâksızlığım, yetersizliğim, yasaları ihlâl etmem hakkında sicilime ve Amerikan tarihine geçecek yalanları dinlemek zorundayım. Beni mahkûm edecekler Yargıç, çünkü istediği kadar delil yetersizliği olsun, istediğim kadar kendimi savunayım, inkâr edemeyeceğim tek bir suç delili var ellerin-

de — o da zenci oluşum. Başkanlıktan atılacağım, tarihte ilk kez, ve şimdi yarım olan suç damgası bütünlenecek. Görevim: tamamlamamış olacağım. Herhalde yaşantımın geri kalan süresini hüküm giymiş fanatikler gibi insanların yakalarına yapışıp onları masum olduğuma inandırmaya çalışarak geçireceğim. Yerine getirilmiş bir göreve karşılık ödül olarak bir çiftlik arayamayacağım çünkü kovulmuş olacağım. Onun içit bu kadar acı çekiyor, size ve arkadaşım Nat'a imreniyorum.

«Delikanlı, bana kalırsa sen şimdiden milletin yakasına yapışıp kendini acındırmaya başlamışsın,» diye alay ederea söylendi Yargıç. Puposundan derin bir nefes çekti. «Yargılanmana karar verildi. Henüz yargılanmadın. Bunca yılım avukatlığa verdin. Şimdiye kadar hiç bir müvekkilini mahkemenir. huzuruna çıkmadan terkettiğin oldu mu?»

«Belki de bir iki kez müvekkilimin zenci, jüri beyaz ve mahkeme dışında basın ve halk ona karşı olduğu zaman hemen hemen terketmiş olabilirim.»

Yargıç birden yerinden doğruldu. «Allah kahretsin, öyle bir şey yaptımsa tümüyle yanlış hareket etmişsin. Burası hâlâ beyaz Amerika değil, Amerika Birleşik Devletleri ve sen de suçlu olduğun kanıtlanana kadar hâlâ suçsuzsun. Senatoya gönderdikleri o bir yığın suçlamanın herhangi birinden suçla olduğunu düşünüyor musun?»

«Hiç birinden, dördüncü maddeden bile suçlu değilim. Bi: kabine üyesine görevden el çektirmeye yetkim olduğuna inanıyordum çünkü bu yetkimi kısıtlamak için koydukları yasa anayasaya aykırıydı.»

«Öyleyse masumsun. Git bunu ispat et.»

«Kime ispat edeyim?» diye acı acı söylendi Dilman. «Beni suçlayan Meclis savcılarına mı? Karşımda jüri olarak oturacak Senatoya mı? Bunların hiç biri tecrübeli hukukçular değiller ki, sadece halkın temsilcisi olarak ve genellikle mantıkları değil, popüler oluşları nedeniyle oy toplamış adamlar Böyleee büyük bir halk kitlesinin egosunu temsil ediyorlar halkın sesini duyup onu yansıtıyorlar. Böyle yapmadıklar: takdirde gelecek seçimde saf dışı kalıyorlar. Yani sonuç, heyecanlı ve düşünmeden karar veren halkın eleştirisine kalıyor. Unutmayın ki son dört gündür — Komünist bir vatai hainini barındırdığı için kaldığım otelin camlarını indirdikler:

bu sabahı da sayarsanız beş gündür — tanık olduğum olaylar —»

Yargıç sabırsızca masanın üzerine vurup, «Bir kere o dar görüşlü çiftçileri hesaba katma,» diye söylendi. «İki kez Paris'e bir kez Moskova'ya gitmiş her yabancıya casus gözüyle bakarlar. Ben adamlarımı tanırım. Ufak tefek gelişmeler dışında bu kaim kafalılar her konuda geleneklerine bağlı, tutucu insanlardır. Onlara biraz zaman ver, sıcak bir sobanın etrafına topla, anladıkları dilde mantıklarına seslen, hemen yola gelirler. Ben ümitliyim.»

«Pek az umut var, üstelik de çok geç,» diye ısrar etti Duman. «İzin verin de sözümü tamamlayayım. Şu anda bütün kaderim seçmen kitlesinin elinde, ve ben dört gündür bu kitle ile iie burun buruna yaşadım. Hiç bir Başkanın böylesine kin re nefretle karşılaştığını sanmıyorum. Halk beni istemediğini haykırıyor.' Aynı ses Senatoda SUÇLU diye haykıracak.»

Yargıç piposunun üzerinden bir kibrit geçirdi. «Douglass, dedi. «Senden bunu beklemezdim, ama sen bütün dünyanın sana karşı olduğunu hesaba katıp, bunun dışında hiç bir görüşe kulak vermeyecek kadar umutsuzluğa kapılmışsın.»

«Acı gerçeği kabulleniyorum — gözlerimle gördüğüm gerçeği.»

«Hah!» diye söylendi Yargıç. «Sen buna öylesine inanmışsın ki bazı gerçekleri göremiyorsun. Bak ben sana birkaç olayı İrendi açımdan anlatayım. Cleveand, Los Angeles — başka neredeydi? — Seattle'da yaptığın konuşmayla ilgili haberleri ikudum. Zor anlar yaşadığın bir gerçek, ama dinleyicilerin arasında bağırıp çağırmayan, ayaklarını yerlere vurmayan bir-ürü insan vardı. Seni alkışlayanlar vardı, çok değil ama vardı. Ve hiç sesini çıkarmayan, dinleyen, sana şans tanıyan bir sürü insan da vardı, işte kamunun hiçe sayamayacağın kesimi bu. Sonra dün Meclisteki oylama. Tabii çoğunluk aleyhine :y kullandı. Ancak seni savunan bir dolu üye çıktı, 448 der. 161'i senin tarafını tuttu — pek az sayılmaz. Onlar da halkın sesi. Şimdi, gelecek hafta Senatodaki yargılamaya gelelim. Senatörlerin çoğu seçilmeden önce neydiler? Çoğu hukukçu, çoğu avukattı. Senatoda avukattan geçilmiyor. Demek ki Senatoda seni Mecliste suçlayanlardan çok daha akli başında adamlarla karşılaşacaksın. Ayrıca, şunu da hesaba katmak

gerekir ki her iki yılda bir Meclis epey değişiklik görür, bir çok yeni üye gelir. Onun için eski üyeler yerlerini koruyabilmek için seçmenlerin sözlerini papağan gibi tekrarlarlar, yalan mı? Oysa senatörler altı yıl için seçilirler. Altı yıl sonunda neler söylediklerini seçmenlerin pek hatırlamayacağını, ya da belki söylediklerinin etkisinin azalacağını düşünerek aldırma- lar. Onun için karşında kuzeyli ve güneyli ancak tümüyle halkın galeyanının etkisi altında olmayan yargıçlar bulacak- sın. Delikanlı, şunu unutma, Meclis Andrew Johnson'u suçlu bulmuştu ama Senatoda üçte iki lehte oy alıp beraat etti.»

Dilman başını salladı. «Aynı şey değil Yargıç, Açık ko- nuşalım. Andrew Johnson paçayı zor kurtardı, ben hiç kurta- ramam çünkü o beyazdı, bense zenciyim — Ne seçmen kitlesi ne de Kongre kendi işlerini bir zencinin yürütmesine izin vere- cekler. Hiç bir zaman vermemişler, bugün de vermeyecekler..

«Ne demek vermemişler?» Yargıç'm elindeki pipo bir öğ- retmenin cetveli gibi inip kalkıyordu. «Delikanlı, tarihteki olaylarda beni yanıltamazsın. 1869 - 1876 tarihleri arasında Mecliste on dört zenci vardı. Bu yıl 11 tane var. 1870 - 1881 yıllarında Senatoda iki zenci vardı, bugün üç kişi var. Halk belki emekliyor ama her on yılda bir anayasanın hazırlanıl- imzalandığı Philadelphia'daki Parlamento binasına biraz daha yaklaşıyor. Amerikalıların zencilerin yönetime katılmalarını izin vermesi 1870'lere kadar—»

«Peki bunun üzerine neler olmuştu?» diye Yargıç'm sö- zünü kesti Dilman. «Hikâyenin yarısını anlatıyorsunuz. Geri- sini ben tamamlayayım. Bundan böyle herkesin memnun me- sut yaşayıp gitmediği muhakkak. Güneyli demokratlar Ha- yes'i başkan yaptılar, o da zenci seçmenleri korumakla görevli Federal orduları Güneyden geri çekmekle onlara olan borcu- nu ödedi. Ardından Klan ve ayrımcılık doğdu, zenciler yeni- len fellah oldular.»

«Bugün başka,» diye itiraz etti Yargıç. «Çünkü bugün zen- :üler haklarını Federal ordulara güvenerek değil, oylarının sayesinde kazanıyorlar. Yeterince ve hızla kazandınız demiyo- rum ancak bir önceki nesli düşün. Şimdi halk her zamankin- den çok bir zenciye yönetim hakkı vermeye hazır. Belki bu sabah değil, çünkü sana karşı kışkırtıldı. Ama belki iki hafta sonra, davayı senin yönünden ilk kez öğrendikleri zaman öf-

keleri yatışacak, zekâ ve mantıklarını kullanacaklar. Belki uzun sürecek ama hiç değilse böyle bir olasılık var. Hâlâ şansın var.»

Duman dikkatle dinlemişti. Koltuğunu geri itti, ayağa kalkıp pencerenin önüne gitti. «Pekâlâ Yargıç, bunu daha fazla tartışmanın gereği yok. Size buraya niçin geldiğimi anlatayım. Yalnız ondan önce bu yargılama işinin nereden çıktığını anlatsam iyi olacak.»

Baraza ile ilgili CIA raporunun Eaton ve Talley tarafından kendisinden gizlendiğinden başlayarak ağır ağır anlatmaya koyuldu. Eaton'a yardım etmek için Miss Watson'un bir casus gibi Lincoln yatak odasına girişini, ardından Eaton'ı Oval Ofise çağırıp istifasını istediğini — Eaton'ın bunu reddedip asıl kendisinin istifasının gerektiğini aksi halde yargılanmaya hazır olmasını bildirdiğini anlattı.

«Baştan böyle bir ihtimali aklımın ucundan geçirmediğim» dedi. «Çünkü Meclisin onların uydurduğu yalanlara kulak asmayacağını düşündüm. Şimdi ne kadar yanıldığımı anlıyorum. Hakkımdaki suçlamalara ne kadar ihtiyaç duyduklarım, bana karşı ne derece kinli olduklarını hesaplayamadım. İnatçılık derecesinde iyi niyetliydim ve dünkü oylama ne kadar aptal olduğumu meydana çıkardı. Dünden beri tek bir kararla yüz yüze—»

Yalgıç koltuğunu Dilman'a doğru çevirdi. Dik dik bakıyordu. «Ne kararı?» diye sordu.

«Senatonun ve dünyanın gözü önünde bu korkunç soruşturmaya razı olmalı mı, olmamalı mıyım? Zavallı karımın feci alkolik günlerinin gözler önüne serilmesine, zaten bir sürü problemi olan tek oğlumun anti-beyaz teröristlere katıldığı yolundaki yalanlarla daha fazla acı çekmesine, sevdiğim tek dürüst, masum kadının bir fahişe damgası yemesine izin vermeli miyim? Sırf bencil bir öfke ve hırsa kapılıp, sonunda beni kulağımdan tutup dışarı atacaklarım bile bile sevdiğim insanlara acı çektirmem doğru mu, değil mi? Bunu mu yapmalıyım, yoksa Eaton'ın, Miller'in ve çetesinin tavsiyesine uyup çekilip hem kendimin, hem sevdiklerimin, hem de ulusun şerefini mi korumalıyım? Başkanlığı kendi tekellerine alan beyaz çoğunluğa terketmeli miyim? İşte bugün vermem gereken karar bu.»

Yargıç ustalıkla piposunu doldurdu. Bakışları Dilman'm üzerindeydi. «Pekâlâ, hangisini yapmayı düşünüyorsun?»

«Başkanlıktan istifa etmeyi düşünüyorum Yargıç.»

Yargıç piposunu ağzına götürmek üzereydi, o anda eü havada sallandı kaldı. «İstifa etmek mi?» diye gürledi. «Çekileceksin ha?»

«Başka çarem yok.»

«Ne demek yok!» diye bağırdı yaşlı adam. Piposunu masanın üstüne atıp koltuğundan öyle bir fırlayış fırladı ki Duman geri çekilmek zorunda kaldı. Kızgın bir boğa gibi soluyor, parmağını Dilman'm burnunun dibinde öfkeyle sallıyordu. «İstifa eder, dünyadaki en yüksek koltuktan kaçıp bu ülkeyi kındırmak için bir Başkan'm ve azınlıktaki vatandaşların şimdiye kadar eline geçmeyen bir fırsatı yok edecek olursan Duman — karımın üzerine yemin ederim ki bir daha benim evime adım atamazsın. Ben siyah, beyaz, san, mor — dünyada ne kadar ırk varsa herkese saygı duyarım, herkese kapım, açıktır, ama bir korkağa, asla!»

«Bir dakika—»

«Kapat çeneni,» diye bağırdı Yargıç. Tir tir titriyordu. Elleri belinde, Dilman'a baktı. «Buraya tavsiye almaya geldin, sana tavsiyede bulunacağım, ister beğen, ister beğenme. Kendini acındırmandan bıktım. Seninle istatistik sayılar üzerinde durmaktan bıktım. Senin dayak yemeğe ihtiyacın var, Oval Ofis'te büyüğün olduğuma göre buna da hakkım var. Delikanlı beni iyi dinle. İstifa etmezsen top ateşine tutulacakmışım, bana vız gelir, yine de istifa edemezsin. Şimdiye kadar ister seçimle, ister kazara göreve gelsin, hiç bir Başkan baskı sonucu istifa etmemiştir. Senin bunların ilki olarak bu mevkii, küçük düşürmeye, görevini yarım bırakmaya hakkın yok. Hayır — delikanlı, hayır! Bir avuç partizan yalanlarla yargılanmak değil, Başkanlıktan istifa etmek gerçek suçtur. Ahlâksızlık, yetersizlik gibi suçlardan yargılanmak değil, bir zencinin yönetici olabileceğini kanıtlayacak fırsatı yok etmek gerçek suçtur. Eğer zenci bir Başkan olduğun için kaçarsan yalnız senin ırkın değil, bizim gibi dürüst beyazlar da davayı kaybetmiş olurlar. Çünkü bununla bize ve bütün dünyaya, bu ülkenin hiç bir zencinin bir insanoğlu gibi çalışamayacağı, bir insan gibi yaşayamayacağı, çünkü buna izin verilmeyeceğinden

BAŞKAN

korktuğu bir ülke olduğunu göstereceksin. Dilman, bilsen de bilmesen de sen Tanrının ve anayasanın gözünde bir zenci değii, bir insanoğlusun. Şişman olabüirsin, zayıf olabilirsin, sakat ya da sağlam olabüirsin ama her şeyden önce ve her zaman bir baş iki ayaklı, rengi tesadüfen siyah ve sosyal sigorta fişinde Amerika Birleşik Devletleri Başkam yazan cır adamsın.»

Yargıç soluk soluğa kalmıştı. Nefes almakta güçlük çekiyordu. Dilman duvara dayanıp korkarak onun kendine gelmesini bekledi.

Eski Başkan güçlkle konuşmasını sürdürdü. «Sen Be yaz Saray'da çalışırken, belki bu adam gerçek kişiliğini anlayacak diye düşünmüştüm. Bu, Rehabilitasyon Programını veto etme cesaretini gösterdiğin zamandı. Senin kendini herkesle bir tutup ilkelerini savunan, ve daha güzeli, ulusun çıkarlarını kollayan bir adam olduğunu düşünmüştüm. Şimdi varıldığımı anlıyorum. Bunu sadece seni itip kakanlara arada car yalnız arada bir hadlerini bilmeleri gerektiğini hatırlatma: için yapmışsın meğer. Çünkü şimdi daha fazla itilip kakürnaa: tan, kapı dışarı edilmekten korktuğunu ve sürüne sürüne ka: • maya hazır olduğunu görüyorum. Allah kahretsin delikanlı dört ayak üstünde yürümekten vazgeç de ayağa kalk! Ser... itecek olanların kıcına vur tekme. Bu ülke için fikirler.: var. Üzeri yarım kalmış işlerle dolu ulusun en yüce masasına sahipsin. Bir insan olduğunu sandığın ve seni insan yer:: - koymadığını bildiğin bir adamın bu masayı zorla elinden alr.a: sına izin verme. Yapılacak bir sürü işin var. Bir zamanlar Başkan Lyndon Johnson'un dediği gibi "Adalet renk körü :: madıkça, eğitimde ırk ayırımı kalkmadıkça, fırsatlar için !::: adamın derisinin rengi umursanmadıkça özgürlük bir Bil:l. - olarak kalacak, ancak gerçek olmayacaktır." İşte Dilman, g: revlerinden biri bu — bunu gerçek yapmak ve bunu Başka:, olan bir zenci değil, Başkan olan bir Amerikalı olarak yapmak Bu, yapman gerekenlerin sadece ilki. İzin vermezler, fırsat: vermezler demeye kalkma. Seni görevi kötüye kullanmakla ::- ham ederlerse sen de onları cehalet ve orta çağ zihniyeti il T suçla. Bir insan olduğunu, yasalara göre onlardan yükse •. mevkide bulunduğunu bilerek mücadele et. Başkan Kennedy : mükemmel kitabında ne yazmıştı büirsin — • "Cesaret, insan-

oğlunun en üstün vasfıdır" — bunu biliyordu, çünkü kendisinde on adamın tümüne bedel cesaret vardı. Sonra — "Taviz, yerinde verilirse mesele yoktur, ancak ükeieriniz değü, sonuçlarından taviz verin" — demişti. O kitabm hiç bir yerinde, hiç bir koşul altında kaçmayı öven, arka alan tek bir satıra rastlamadım. Buraya benim tavsiyemi almaya geldin—»

Yargıç birden sustu, başını yana eğip dinlemeye başladı. Ön kapmın zili İsrarla çalıyordu.

İçinden bir küfür savurdu. Yeniden Dilman'a baktı. «Olgun bir adam kendi kendine karar vermelidir.» diye kesip attı.

Yemek odasından salona geçti. Dilman da peşi sıra yürüdü. Yargıç kapıyı açınca karısı, «Beni dışarda bıraktın,» diye söylendi sonra kocasının omzu üzerinden Dilman'a baktı. «Sayın başkan sizi görmek isteyen biri varmış. **Mr.** Flannery onu görmeniz gerektiğini söylüyor.»

Dilman öne doğru ilerlemişti. «Kimmiş?»

«Bilmiyorum. — Washington'dan şimdi gelmiş.» Arkasını dönüp «Buyrun,» diye seslendi. «Başkan sizi görmek istiyor.»

Ellisine yakın, iri yarı bir adam utana sıkıla içeri girdi. Sinirli parmakları, elinde tuttuğu şapkanın kurdelesini boyunca gidip geliyordu. «Sayın — Sayın Başkan,» dedi. «Beni hatırladınız mı? Harold L. Green—»

Dilman o anda adamı tanıdı. «Tabii **Mr.** Green. Bir an hatırlayamıştım. Siz — Senato komiserisiniz.»

«Evet efendim.» Üzerine oturmaya paltosunun içinde kıvranıyordu. «Senato resmî görevi ile Washington'dan uçakla gönderildim.» Elini ceketinin iç cebine sokup resmî bir zarf çıkardı. «Bunu getirdim. Bir hafta sonra mahkeme biçimine sokulacak Senato huzurunda yargılanmanızla ilgili emir **efendim.** Böyle bir şey yapmak zorunda olduğum için üzgünüm— Çaresizlik içinde omuzlarını silkip celp kararını uzattı.

Dilman uzanıp zarfı aldı. «Zahmetleriniz için teşekkür ederim **Mr.** Green. Sizi Washington'a eli boş göndermemeliyim.»

Senato komiseri de, yanında duran Yargıç kadar şaşırılmıştı.

«Şu mesajı götürebilirsiniz,» dedi Dilman. Senato komi-

seri iîe karşı karşıya duruyordu ama bakışlarını Yargıca çevirdi. «Amerika Birleşik Devletleri Senatosuna, Amerika Birleşik Devletleri Başkanının kendileri ile mahkeme salonunda buluşacağı günü sabırsızlıkla beklediğini söyleyin!»

Senato komiseri gider gitmez Yargıç derin bir soluk aldı. Diîman'm üzerine atıldı, kucakladı. «Sayın Başkan, bir erkek gibi konuştunuz,» diye bağırdı. «Çekilmeyeceğini, mücadele edeceğini biliyordum. İçimden bir ses söylüyordu bana!»

Dilman gülümseyerek zarfı cebine attı. «Yargıç, galiba ben de buraya bunu bilerek geldim. Sadece, benden daha akıllı, daha güçlü birinin, haklı olduğumu hatırlatmak için beni tokatlamasına ihtiyacım vardı.»

Yargıç, Diîman'm sırtını okşadı. «Sayın Başkan,» dedi. «Sonucu ne olursa olsun, benim yaşıma gelip geriye baktığında hiç, ama hiç pişman olmayacaksınız.»

Dilman düşünceli düşünceli başını salladı, yavaşça «İnşallah» diye söylendi. «Çünkü çok sert bir tokat yiyeceğim.»

«Ne olursa olsun,» dedi Yargıç. «SENECA adında Romalı bir filozof vardı, **duydu** mu biç? Bir baskında katledilen Roma ordusu için ne yazmış okudun mu? "Bu üç yüz kişi yenilmiş değil sadece öldürülmüştü." diyor. İşler gerçekten kötüye giderse bu sözleri hatırla. Kararının değdiğini anlamana yeter. Hadi git artık. Tanrı yardımcın olsun.»

Dilman, Yargıç'ın güçlü elini sıktı. Arkasını döndüğü zaman karısının, kolunda şapka ve paltosu ile beklediğini görünce şaşırdı. Onun paltosunu tutmasına izin verdi. Şapkasını alıp teşekkür edeceği sırada kadının gözlerinin ıslı ıslı parladığını farkettti. Hemen parmakları üzerinde doğrulup Dilman'ı yanaklarından öptü. «Cesur Douglass», dedi. «Sana ihtiyacı olan bizler gibi bir sürü insan var.»

Dilman cevap veremeyecek kadar duygulanmıştı. Kapıya uzandı. Kapı açılır açılmaz gazetecilerin sesleri koro halinde yükseldi ama onun kulaklarında Yargıç'ın öğütleri çınliyordu.

«Cesaret güzel şey,» diye sesleniyordu Yargıç. «Ama zeki bir avukat daha iyidir. Sayın Başkan bul birini, hemen bul en iyisini bul.»

Omzu üzerinden Yargıç'a bakıp gülümsemeye çalıştı. «Bulacağım,» dedi. «En iyi avukatı tanıyorum — ama o da sizin

gibi çiftçi olmak istiyor, onun için mahsul zamanından bana vakit ayırması için ikna etmek biraz zor olacak. Çalışacağım, elimden geleni yapacağım.»

m

Mayflower otelinin altınca katındaki yatak odalarımın kapalı kapısı ardında ahizeyi yerine bırakan Nat Abrahams, telefonun başında derin düşüncelere dalmıştı.

Bir süre sonra robot gibi yatağın çevresini dolaşıp pencerenin önüne geldi. Akli az önceki telefon konuşmasında, karararmaya yüz tutan Connecticut Bulvarına ve akşamı yemeğine doğru akan yaya ve taşıt trafiğine boş gözlerle baktı.

Yolun karşı tarafından bir neon ışığı pencere canıma vurup kendi görüntüsünü yansıtınca, en iyi giysileri içinde olduğunu farketti. Bir olayı kutlamak üzere yemeğe çıkacaklarını ve Sue ile Gorden Oliver'in dairenin salonunda kendisini beklediklerini hatırladı. Telefon sesinin araya girmesinden önceki olaylar birden gözünün önünde canlandı.

Görevi gereği neşe içinde, bir elinde gümüş saplı bastonu, öbür elinde değerli dosya ile Gorden Oliver tam zamanında gelmişti. Eagles Holding'e alındığını gösteren ve uzun süredir imzalanamayan anlaşmayı bir Roma İmparatorunun diğer bir İmparatora defne dalından çelenk sunması gibi uzatmıştı. Sue, pembe şifon elbisesi içinde içkileri hazırlarken, Abrahams neredeyse ezbere bildiği anlaşma metnini son bir kez gözden geçirmek için kanapeye yerleşmişti.

Okuduğu sürece Sue ile Oliver arasındaki neşeli konuşmaya kulaklarını tıkamaya çalışmıştı, Kulis ^öt&N\iavcû.Tv ^çfâd-ka ile ilgili dedikodularına Sue kahkahalarla gülüyordu. Yalnız bir kez, dolgun ücretini ve cömert primleri kapsayan paragrafı bitirdiği sırada başını kaldırıp bakmıştı. Oliver abartmalı sözlerle Abrahams'ı övüyor, Eagles Holding'in 1 numaralı avukatına ne verilse değerinin karşılanamayacağını, bu mutlu olayı mutfağı ile ün salmış Carriage House lokantasında kutlamak gerektiğini öne sürüyordu. Sue sevinçten bir çığlık atmış, Nat da onu mutlu görmekten sevinip yeniden anlaşmaya dönmüştü.

Anlaşmayı okuduğu sürece bir daha başını kaldırmamıştı.

Sonunda Gorden Oliver'e dönüp, «Pekâlâ,» demişti. «Bu iş tamam. Şimdi imzalamamı bekliyorsun ha?»

Oliver altın dolmakalemini açarken, «Tabu,» demiş, kalemi Abrahams'a uzatmıştı. «Tarihî bir an X konan bütün kopyeleri imzala, damgalı olan yerleri de parafe et.»

Tam Abrahams bütün kopyeleri masanın üzerine yayıp, elinde kalemlle orijinal nüshaya eğildiği sırada telefon çalmaya başlamıştı.

Sue ayağa fırlamış, «Ben bakarım,» demişti. «Sen işini bitir.»

Ancak, Abrahams kalemi kâğıda değdirmeden, kimin aradığını öğrenmek için öylece beklemişti.

Sue elini azipheye kapatıp, «Nat,» diye seslenmişti. «Beyaz Saray'dan, seni arıyorlar.»

Abrahams hemen kalemi masanın üzerine bırakıp kalkmış, «Yatak odasındaki telefonda konuşurum,» demişti.

Yatak odasına girip kapıyı kapayacağı sırada Oliver'in gülererek, «Eagles daha güçlü olmasına rağmen ülkede ona eş tutabüceğim tek kuruluş bu,» dediğini duymuştu.

Telefon konuşması üç dört dakikadan fazla sürmemişti. Sessiz odada Abrahams çoğunlukla dinlemiş, coşkunluğu yavaş yavaş kaybolmuş, yerini derin bir düşünceye bırakmıştı.

Şimdi pencerenin önünde dururken bu telefon konuşması yargı ve bilincinin ağırlık noktasını meydana getiriyordu. Bunu hiçe sayması ve dışarda kendisini bekleyen işi tamamlaması güçtü. Ancak yine dışarda karısı, yeni ortağı ve geleceği de kendisini bekliyordu. İsteksiz adımlarla yatak odasını terketti.

Kanepeye doğru ilerlerken Sue'nun gözlerinde, dudaklarında gülümsemeye ters düşen merakla kendisini izlediğini biliyordu.

Kanepeye oturdu. Parmakları uzun bacakları arasında kenetlenmiş, bakışları kalemin ve anlaşmanın ilersine takılmıştı.

«Hadi Nat,» diye coşkunlukla konuşmaya başladı Gorden Oliver. «Şu formaliteleri bitirelim de Amerika'nın en zengin avukatını yemeğe çıkarayım!»

Abrahams duymamıştı bile. Bakışları Sue'ya kaymış, orada takılıp kalmıştı. «Başkan'dı arayan,» dedi.

«Doug Dilman mı?» diye şaşırarak sordu Sue. «Hâlâ gezide olduğunu—»

«Yeni dönmüş,» dedi Abrahams. «Onlarla mücadele etmeye karar vermiş. Senatonun karşısına çıkıp savunmasını yapmaya karar vermiş.»

Sue, «Deme,» diye sızlandı. «Hiç şansı yok Nat. Umanm onu desteklemedin. Anlıyamıyorum. Söylentilere bakılırsa istifa edeceği—»

Abrahams'm bakışları bâlâ karısının üzerindeydi. «İstifa etmiyor, mücadele ediyor.» Durakladı, derin bir soluk aldı. «Sue,» dedi. «Benden, Senato önünde kendisini savunmamı istedi.»

«Senden mi?» eli birden ağzına gitti, gözlerindeki coşku silinip kaybolmuştu. «Ama Nat •— nasıl olur —? Ne cevap verdin?»

«Hemen cevap vermemi istemedi. Doug'yu bilirsin. Ne kadar duygulu, birinden bir şey istemeye ne kadar çekindiğini bilirsin. Ahizeyi kaldırıp bana derdini açana kadar Sioux City'-den buraya, yol boyunca düşünmüş. Ondan sonra bue doğrudan doğruya teklif yapmadı. Ülkedeki en iyi avukata — tercihan bana, ama bu mümkün değilse benim tavsiye edeceğini birine — ihtiyacı olduğunu söyledi. Kararını verdikten sonra bile beni korkarak aradığımı sezdim. ... Hayır hemen cevap vermemi istemedi. Biraz düşünmemi, sonra kendisini aramamı, cevabım hayır da olsa anlayışla karşılayacağımı, çünkü ne kadar meşgul olduğumu bildiğini söyledi. Bu gece, daha sonra yeniden telefon edeceğim. İşte bu kadar Sue.»

Abrahams odada kendilerinden başka birinin daha bulunduğunu o an farketti. Kulis görevlisinin yüzündeki coşkunun yerini şimdi derin düşünceler almıştı.

Onu da konuya sokmaya karar verdi. «Gorden, tabii bu işi üzerime alırsam bir süre—»

«Bu işi üzerine alırsan mı?» diye hayretle onun sözünü kesti Oliver. «Nat, benimle dalga geçiyorsun herhalde.»

«Ne seninle ne de başka biriyle dalga geçtiğim var. Yükses sesle düşünüyorum. Eğer bu davada Başkan'ın savunmasını üzerime alırsam—»

«Nat, dur hele bir dakika.» Gorden Oliver koltuğunun kolie-ma dayanıp ayağa fırladı. «İki dakika içinde Dilrnan'ın iste-

irini düşünmüş olamazsın.» Abrahams'm yüzünü incelemeye soyuldu. «Çünkü — çünkü düşünmüş olsan vereceğin tek cevap var. Kim olursa olsun, onunla ilişkilerin ne olursa olsun :ek bir cevabın var — o da — hayır demek. Hayır Nat, bunu yapamazsın, bir arkadaşın için bunu yapmak istiyorsun ama kusura bakma dostum, yapamazsın.»

Abrahams sırtının gerildiğini hissetti. Kendini tuttu. < Gorden, işte orada yanılıyorsun. Başkan'ı savunacağım ya da savunmayacağım demedim. Aslında henüz kararımı vermiş cleğüm. Yalnız, açık konuşmak gerekirse benim yerime karar vermeye hakkın yok.»

«Belki bu koşullar altında hakkım olabilir,» dedi Oliver. «Senin durumunda — senin sorumluluklarında — birinin, davranışlarının içyüzü bünmeyen, suç zanlısı bir politikacıyı Senatonun ve dünyanın gözleri önünde savunmayı aklının ucundan bile geçirmemesi gerekir. Allahını seversen Nat — seninle kavga etmek istemem — • Eagles'dan kimseyle kavga etmek istemem — • bu güne kadar çok iyi anlaştık. Bak, bu işin seni ne kadar huzursuz ettiğini anlıyorum, ne de olsa arkadaşın, ve senin merhametine sığmıyor, üstelik de ikinci sınıf bir adam — • bir zenci, ama bunların hepsi olağan şeyler. Hayat sürüp gidiyor. Önce kendini düşünmelisin ve ilk sorumluluğun bize— Eagles'a karşı olmalı.»

Abrahams kucağında duran yumruklarını sıktı. Her kelimesini tartarak konuşmaya başladı. «Belki de sizin şirketinizdeki durumumun tüm cephelerinden haberim yok. Belki daha fazla ve hemen şimdi öğrenmem gereken şeyler var. Benim bu işte size karşı ne gibi sorumluluklarım var — ha Gorden? Bana bunları—»

• «Nat lütfen!» diye telâşla araya girdi Sue. «Bu kadar—
«Hadi Gorden,» diye directti Abrahams. «Anlat bakalım. Şu mukavelenin yanma ser bildiklerini. Yazılı olmayan gerçeklerden söz et.»

O sırada Oliver'in yüzünde şimdiye dek rastlamadığı bir anlamı görmek Abrahams'm hoşuna gitti. Kazanmanın verdiği gurur ve canlı ifade silinip ortaya, altındaki buz gibi soğuk çehre çıkmıştı..

«Nat, senden sakladığımız hiç bir şey yok. Avery Em-

mich'in senden neler istediğini şimdiye kadar anlamış olman gerekirdi. Eğer anlamadıysan anlatmaya hazırım.»

«Ben de bunu istiyorum,» dedi Abrahams. «Eğer Doug Dilman'ı savunmaya karar verirsem buna niçin izin vermeyeceğinizi anlat.»

«Pekâlâ, eğer anlamamakta ısrar ediyor, beni zorla söyletmek istiyorsan bundan daha uygun bir zaman olamaz.» Oliver Sue'ye baktı, artık gülümsemiyordu, sonra donuk yüzünü yeniden Abrahams'a çevirdi. «Nat, ben veya biz derken Emmich'i ve Eagles'i kastediyorum, tamam mı? Pekâlâ. T.C nin dostumuz olduğunu bildiğimiz için onun seçim kampanyasına büyük paralar harcadık. Onun dört yıllık dostluğu için para yatırdık ancak yatırımın üçte ikisini geri aldık. Başka bir deyişle beyaz pırlantaya para yatırdık, sarı çıktı. Dilman'ın Başkan oluşu canımızı sıkıyordu ancak Governor Talley onun makul bir insan olduğu, kolayca yola getirilebileceği yolunda bize teminat verdi. Sonra Dilman bize oyun oynadı. Talley böyle bir şeyin imkânsız olduğunu söylemişti ama oldu. Biz Azınlık Rehabilitasyon Programının kanunlaşmasını istiyorduk. Bu, Emmich'in rüyasıydı ve Eagles'da çalışan hepimiz için çok önemliydi. Senin Duman işi berbat etti. O zaman karşımızdaki adama güvenemeyeceğimizi anladık. Yine de Kongre'nin tasarımı bir kez daha oya sunacağım düşündük. İşçi sendikalarının tasarımı yeniden yazılması için komiteye gönderilmesi yolunda ağırlıklarını koyabileceklerini hesaba katmadık, ama yaptılar ve orada da çakılıp kaldı, hep Dilman'ın yüzünden. Nat, beni iyi dinle, bu ülkede Avery Emmich'i çiğneyecek ve onun çok sevdiği bu ülkenin çıkarlarına karşı gelecek kadar büyük ve güçlü hiç kimse yoktur. Emmich, ülkesini seven bir vatandaş olarak yapacağı son hareket de olsa Dilman'ı saf dışı bırakıp ülkeyi eski refah ve huzuruna kavuşturacağına and içti. Anlaşılan yurdunu seven başka vatandaşlar da aynı şekilde düşündüler, çünkü Emmich'in parmağı kırıldı. Kongredeki dostlarımız işe el koydular. Meclis, o kendini beğenmiş arkadaşının yargılanmasına karar verdi, Senato onu mahkûm edecek. Biz de kurtulacağız.»

Abrahams kalp atışları karısının kulağına gitmesin diye elini göğsüne bastırıp dinlemişti.

«Emmich'in kazanacağından bayağı emin görünüyorsun,»
_ye cevap verdi.

Gorden Oliver'in gülümsemesi buz gibiydi. «Emmich'in
uzanacağından yüzde yüz eminim.»

Şimdi Abrahams her şeyi tüm çıplaklığı ile görebiliyordu.
Kur çocuk bile bunu anlayabilirdi. Amerika'nın en büyük şir-
ir tlerinden birinin güçlü başı, zavallı bir devlet başkam ile
üadeleye girmişti. Eagles'm başkamnm Senatoda, Amerika
Z.rieşik Devletleri Başkanından daha fazla taraflısı vardı. Giz-
1. silahları vardı. Amerika Birleşik Devletleri Başkanıysa si-
...atsızdı. Anlayamadığı tek şey vardı, bu nasıl yapıliyordu?
kasvet ne gibi maskeler takıyordu? Gelecek seçim kampanya-
mın tahsisatı mı vaadediliyordu? Bir toruna hisse senetleri
atı armağan ediliyordu? Bir apartman yatırımı için peşin pa-
ra mı hibe ediliyordu? Bir yıllık ücreti ödenmiş kiralık kızlar
1 teklif ediliyordu? Petrol rafinerilerinde gizli bir ortaklık, özel
tir golf kulübünde ömür boyu üyelik, bir kayınbiradere dol-
run ücretli sürekli görev mi veriliyordu? Ya da ilerde, gerek-
tiği zaman ödenecek bir nakit karşılığında ricada mı bulunu-
luyordu?

Bunların nasıl yapıldığını bilmese bile yapıldığı açıkça or-
adaydı. Karşısındaki adamın işi buydu. Senatoda kabul eden
ılmış muydu? Bundan o kadar emin değildi Abrahams. İnsan,
üz kişi saydığı zaman çoğunun dürüst olması gerektiğine ina-
nırdı, aksi halde ülkedeki cezaevlerinde adım atacak yer kal-
mazdı. Bunu düşününce rahatladı. Hiç bir Senato satın alına-
mazdı. Sadece birkaç senatör. Oliver yanıliyordu. Emmich
oüyüktü, Eagles da büyüktü ama her ikisi de Amerika Birle-
şik Devletleri Başkanlığından daha büyük değildi. Yine de
Eagles'm orduları harekete geçmişti. Hedef Dilman'dı. Oli-
ver'in derdi şimdi anlaşılıyordu. Abrahams Eagles ordularına
katılacağına and içmiş, sonra da onların düşmanının savunma
hattı kurmasına yardım etmek için izin isteme cesaretini gös-
termişti. Ancak Eagles'm Diîman'ı yok etme çabalarının sınırı
nı o anda kavrayamamıştı. Şimdi biliyordu.

Elinde olmaksızın, «Dilman'a bu kadar karşı olduğunuzu
bilmiyordum,» dedi.

«Şimdi biliyorsun artık,» diye kesip attı Oliver. «Şimdi
onun tarafını tutmayı düşündüğün zaman bile niye o kadar

simrlenoLiğimi anlıyorsun.» Yavaş yavaş sesinin tonu yumuşamağa başladı. «Bak Nat, güçlük çıkarmak istemem. Yargılama sırasında Dilman'a karşı girişeceğimiz aktif saldırıya katılmanı istemiyoruz. Tabii senin dostun. Senden bütün istediğimiz bize karşı olma, bir elinle paramızı alıp öbür elinle yüzümüze tokat atmana izin veremeyiz, Bizden bunu bekleyemezsin. Sadece senin bu davada tarafsız kalmanı istiyoruz.»

«Gorden, tarafsız kalmak diye bir şey olamaz. Başkan'a ya yardım ederim, ya etmem. Eğer yardım edersem gücümün son damlasına kadar size karşı olacağım. Eğer etmezsem Başkan'ı, kendisini kurtarması için gerekli hukukî yardımdar. yoksun bırakarak size fiilen yardım etmiş olacağım.»

«Hey Allahım Nat, o siyah, beyaz yüzlerce avukat bulabilir. Baş sayfalara geçmek için buna can atarlar. Bak, sen diğerlerinden daha üstün değilsin demek istemiyorum. Öyle olsaydın seni tutmazdık. Demek istediğim, böyle özel bir davada Duman istediği kadar yardımcı bulabilir.»

«Bir şey hariç söylediklerin doğru.» dedi Abrahams. «0 beni istiyor.» Bir süre düşünüp devam etti. «Bunu, başkalarından daha yetenekli olduğumu düşünerek istediğini sanmıyorum. Bunu, dünyada tümüyle güvendiği pek az insandan biri olduğum için istediğine inanıyorum.»

Oliver'in alnı hayretle kırıştı. «Yani, sana anlattıklarımın sonra da o adama gitmeyi ciddi olarak düşündüğünü mü söylemek istiyorsun?»

«Evet, düşünüyorum.»

Oliver kalktı, konuşmak üzere ağzını açtı, sonra vazgeçip odanın içinde sinirli sinirli dolaştı. Sue'nun yanma gelip durdu.

«Pekâlâ Nat, düşün bakalım,» dedi. «Yalnız sana şunu söylemem gerek —- bunu söylemek istemezdim ama şimdi kendim değil, şirket adına konuşuyorum — Duman'ın tarafına geçecek olursan kendini Emmich'in grubundan şimdi ve ebediyen ayrılmış kabul edebilirsin. Başkan'ı savunmayı kabul edersen anlaşmayı geri almaktan başka çarem kalmıyor.» Sustu, «Karar vermen için bunun bir yararı olur mu?»

«Gorden, kararımı hazır olduğum zaman veririm, ondan bir dakika önce bile veremem.»

«Pekâlâ,» dedi Oliver. «Taşlarımı toplayıp eve gitmekten başka çarem kalmadı. Oyunu kurallarına göre oynamaya hazır olduğun zaman haber verirsin.»

Masaya doğru yürüdü, kâğıtları, kalemi toplayıp kocaman zarfın içine koydu. Sue'ya döndü. «Şu dakikada kimsenin iştahı yok sanırım. Belki yarın — yarın kutlayacak bir sebebimiz olur.»

Şapkasını, paltosunu aldı, Sue onu geçirmek için arkasından koştu. Açık kapının önünde eğilip Sue'yu selâmladı. «Teşekkür ederim Sue.» dedi. «Elinizden geleni yapın, göreyim sizi.» Abrahams'a doğru baktı. «Telefonunu bekliyoruz Nat,» diye seslendi. «Doğru karar vereceğini umarım. Bu yaşında kendinden ve aileden başka kimseye borçlu değilsin.» Zarfı kaldırdı. «Bu, sokağa atılamayacak bir servet — insanın on yılım sokağa atması demek olur. İyi geceler.»

Abrahams yerinden kılmıdamadı. Karısının kapalı kapıya bitkin bir şeküde dayanışını seyretti.

Kendisine doğru yürürken yüzü gergin ve soluktu. Göz yaşlarını güç tuttuğu belliydi.

Abrahams onunla gözgöze gelmemek için başını çevirdi ama gelip karşısına dikilince daha fazla dayanamadı. «Pekâlâ Sue, hem beni, hem Oliver'i dinledin. Ne diyorsun?»

«Ne mi diyorum? Benim ne diyeceğime aldırdığın mı var?» Sesi gittikçe yükseliyordu. «Benim söyleyeceklerimi Gorden Oliver söyledi.»

«Emmich ve Eagles hakkında söylediklerinden sonra da mı?»

«O işe karışman gerekmiyordu. Sana söz verdi. Duydum.»

«Benim çalıştığım şirketteki adamlar saldırıya geçerlerken ben, Eagles'm memuru, Senato galerisinde oturup onları seyredecek, kendi kendime de onların tarafını tutmuyorum ki, ben masumum diyeceğim ha? Sue, sen böyle değildin.»

«Peki nasıldım? Biliyor musun? Anlamak zahmetinde bulunuyor musun? Bütün ömrünü ve sağlığını karanlık, pis mahkeme salonlarında, karşılığında sana —.bize verecek hiç bir şeyi olmayan insanlara varını yoğunluğunu vererek yitirdin. Yıllar boyu yardım diye vızıklanan aşağılık insanları Roger'-

den, David'den, Deborah'dan ve benden — evet benden daha fazla düşündün. Şikâyet etmedim. Seni engellemedim. Aslında seni teşvik ettim çünkü başkalarım sevdiğin için gurur duyuyor, seni bu yüzden daha çok seviyordum. Ama bu Eagles işi çıkınca sevindim. Seni zorlamak istemedim ama sevindim çünkü nihayet hak ettiğini alacak, sağlığını kazanacaktın. Önümüzde daha iyi bir hayat olacak ve herkes gibi normal bir yaşam sürdürecektik. Şimdi birden, tam bütün bunlar elimize geçmişken sırtını çeviriyorsun — düşünmek istiyorsun — birden Eagles âdi oluyor — hangi işin âdi yanı yoktur ki — hangi mesleğin? —. ve birden Doug Duman sen olmasan mahvoluyor, hemen her şeyini — oğullarını, kızını, karını, geleceğini zaten kaybedilmiş bir davada ona yardım etmek için — üstelik de hiç bir şansı olmadığını, olsa bile Gordon'un dediği gibi onu senin kadar savunabilecek bir sürü avukat çıkacağını bile bile — silkip atıyorsun. Ne düşündüğümü öğrenmek istemiştin değil mi? İşte benim düşündüğüm bu kadar.»

Bir süre karısının öfkesi yatışsın diye bekledi, sonra «Sue,» dedi. «Sık sık kendi kendimi eleştirmeme rağmen yeteneklerimin farkındayım. Doug'ya dünyadaki tüm avukatlardan daha fazla yardım edebileceğime inanıyorum. Belki haklısın, belki kimse onu kurtaramaz ama kurtarabilecek tek kişi varsa o da benim. O benim arkadaşım—»

«Ben de senin karın ve çocuklarının annesiyim. Biz ne olacağız? Senden yardım görmek için yüzümüzü siyaha mı boyamamız gerekiyor?»

«Sue!»

«Allah kahretsin, her şey mahvoluyor.» Ellerini yüzüne kapadı.

Abrahams, «Hiç bir şeyin mahvolduğu yok,» diye azarladı. «Tam kararımı vermiş değilim henüz. Sadece içimde sanki bütün yaşantımızı eleştirmek için tezgâhın üzerine seriyoruz gibi bir his var — sanki bundan önceki her şey, iki dürüst insan olarak gerçek nüvemiz ilk kez bir sınavdan geçiyor. Bu, bir zenci arkadaşı, sonradan evine gideceğini bilerek yemeğe davet etmeye benzemiyor. Bu, mahalleye bir zenci ailesinin gelmesi ve yerleşmesi, bizim bütün varımızın yoğunumuzun tehdit edilmesi oluyor — ne yaparız? Sırtımızı dönüp gider miyiz?»

«Hiç de aynı şey değil.» diye öfkeyle bağırdı Sue. «Avukat

dilinle gerçekleri değiştirme. Nat, nasıl yapabilirsin bunu? Beni kallesine yerine mi koyuyorsun? Doug'yu senin kadar sevdiğimi bilirsin ama onu ya da hiç kimseyi senden ve çocuklarımdan daha fazla sevemem.» Şimdi yalvarıyordu. «Bunu anlayamıyor musun? Önce bizi düşünemez misin? Doug sensiz de yaşar ya da batar. Ama biz, biz sensiz yaşayamayız.»

Abrahams başını salladı. «Sevgilim, mesele onu sevmek, bunu sevmemek değil ki. Dilman için Emmich'i terkedersem dünyanın sonu gelmez. Unutma—»

«Bütün söyleyeceğin bu kadar mı?»

«Ben sadece—»

«Öyleyse ne halin varsa gör. Bildiğin gibi yap. Sana söyleyeceklerimin hepsini söyledim.»

Döndü, hışımla yatak odasına girip hızla kapıyı çarptı. Abrahams şaşırmıştı. Bir an peşinden gitmeyi düşündü sonra vazgeçti. İçkilerin durduğu masaya gitti. Bardağına viski ve su doldurdu, martini çubuğu ile düşünceli düşünceli karıştırırken karısının gürültüsüyle yatak odasından çıktığını duydu.

Tam yanından geçerken onu gördü. Gece elbisesini çıkarıp, bir etek buluzla alçak topuklu ayakkabı giymişti. Şimdi de dolaptan kadife paltosunu alıyordu.

«Sue, şaşırdım mı, nereye gidiyorsun?»

«Bilmiyorum, aldırıldığım da yok. Senin için ne fark eder? Yalnız kalmak istiyorum, aslında Oliver gittiğinden beri yalnızım ya!»

Gitmişti. Geride kapının yankısı ve içkisi ile yalnız kalmıştı Abrahams.

Odanın içinde bir ileri bir geri yürüyerek düzenli bir biçimde planlanan geleceğini görünmeyen bir terazinin bir kefesine, Dilman'a yardım etme gereğini ve Doug Dilman'ın temsil ettiği duyguları öbür kefesine koyup tartmaya çalıştı.

Aklı garip bir biçimde geçen yüzyılın sonlarında uzak bir Pasifik adasında cüzzamlılar arasında çalışmış Damien adlı Belçikalı bir papaza takıldı. Bu adama Rahip Hyde "kaba, pis, serkeş" damgasını vurmuştu. Damien'in savunmasını üzerine alan ve bir iftira davası uğruna varını yoğunu tehlikeye atan Robert Louis Stevens adlı avukat karşı saldırısında Rahip için "kendi içindeki pislikler midesini bulandırmış." demişti. Avukat Stevenson, Rahip Hyde'a ve dünyaya şu satırları yazmış-

tı: "Bizim başaramadığımızı başka biri başarır, biz kenarda dururken başka biri adımını atar, biz rahat, sıcak odaiann keyfini çıkarırken, cahil köylü Tanrının gözünde savaşa katılır ve şeref alanlarında can verirse — o savaş yeniden kazanılamaz. Hepimizin birer Damien olmamız beklenemez. Bir adam görevini daha dar açıdan düşünebilir, daha çok rahatına düşkün olabilir, bunun için kimse onu tasa tutmaz. Ama—"

AMA.

Abrahams düşündü, düşündü. Bu gece karar vermesi gerekiyordu. Öyleyse verecekti. Çok düşünüp az içecek, ya da daha iyisi çok içip az düşünecekti. Düşünceleri berraklaşıp emin olduğu zaman Beyaz Saray'a telefon edecekti.

İçti, içti, içti...

Sağ omzunda bir ağırlık vardı, hafif bir ağırlık ama vardı. Gözlerini açtı.

Çevresine bakıp eşyaları tanıyınca, yatak odasındaki tuvalet masasının önünde oturduğunu, başım kollarına dayadığını farketti. Telefonun arkasındaki saat iki saatten beri sızıp kaldığını haber veriyordu.

Yeniden omzunda bir ağırlık duydu, o zaman Sue'nun elini ve Sue'nun kendisini gördü. Göremediği tek şey onun ağlamaktan kızaran gözleriydi. Göz yaşlarının izleri yanaklarından aşağı süzülüyordu. Çehresi Abrahams'm şimdiye dek görmediği kadar yumuşaktı.

«Nat, iyi misin?»

Doğruldu, başını miskin bir köpek gibi iki yana salladı, gözlerini ovuşturup parmaklarını dağınık saçları arasında gezdirdi. «Bir kadehten fazlasını kaldıramıyorum galiba,» dedi. «Bu gece üç kadeh içtim.» Sonra birden olanları hatırlayıp ayıldı. «Bunca zamandır neredeydin Sue?»

«Yürüdüm,» dedi karısı. «Başı boş Washington sokaklarında dolaştım durdum. Güzeldi, serindi, çok iyi geldi. Nerede buldum kendimi biliyor musun? Bir de baktım Pennsylvania Bulvarında, sanki daha önce hiç gitmemişim gibi, siyah demir kapıların önünde durmuş, Beyaz Saray'ı seyrediyorum. Nat, bu gece öyle değişik göründü ki gözüme, sanki boş bir adada terkedilmiş bir şatoya benziyordu. Ve içerde ONUN o boş odalarda tek başına, kapana kısırlanmış, gideceği kimsesi olmadan yaşayışı gözümün önünde canlandı. O sırada yanıma genç bir

çift geldi, besbelli yeni evli ve taşralı. Anlaşılan yemekten sonra yürüyüşe çıkmışlardı. Kız her gün Beyaz Saray'a bir tur olduğunu duyduğunu ve katılmak istediğini söyledi. Kocasısı tabu dedi, ama gelecek sefere, bilmem nereden dönerken geldiğimizde gezeriz, çünkü o zamana kadar kiracıyı dışarı atıp evi dezenfekte etmiş olurlar. Ve kız güldü Nat, kocasını zeki sandı, zeki ve haklı, onunla gurur duydu, birlikte gülüş-tüler, ve ben orada tek başıma durup Doug'yu , seni, çocukla-rı, hepimizi düşündüm. Sana istediğim kadar çabuk döneme-dim.»

Abrahams karısının ellerini avuçlarının içine almıştı.
«Sue—»

«Nat, daha önce söylediklerim için bağışla beni. Bana ne oldu anlamıyorum. Senin Eagles Holding'de çalışmanı istemi-yorum. Doğru söylüyorum. O şekilde kazanılan parayla yaşa-yıp çocuklarımı yetiştiremem. Eğer senin Doug'ya yardım edebileceğini bildiğim halde etmediğini görürsem bir daha ken-dimi — ve seni — bağışlayamam. Kendimizi hiç düşünmüyö-rum. Mesleğin var. Para bırktirebiliriz. Neler yapabileceğimi sana göstereceğim. Beraber olacağız, önemli olan sadece **bu**. Para biriktirirsek belki günün birinde bir çiftliğimiz olur, o olmasın, daha küçük de olsa olur.»

Abrahams karısını kendine doğru çekmek istedi, Sue kar-şı koydu. «Nat, Beyaz Saray'ı arayıp ona haber ver.»

Abrahams gülümseyerek ayağa kalktı. «Ettim bile Sue. Bu işte batsak da, çıksak da bu geceden itibaren beraber ol-duğumuzu haber verdim. Neredeyse — neredeyse ağlıyacak-tı.» Bir kolunu karısının beline doladı. «Bu iş tamam. Ona **yar**-dım edebilir miyim, bilemiyorum. Ama bildiğim bir şey **var**. Sue, bunu yalnız o değil, hepimiz için yaptım.»

Sue kocasını öpüp, «Seni seviyorum,» diye fısıldadı. **Ab**-rahams onu kollarının arasından bıraktığında yüzünün heye-candan bu kadar ıslık ıslık parladığını görmemişti. «Nat, çocuk-ları arayalım, sonra — sonra burada yemek yiyerek bu olayı kutlayalım, sonra' — • sonra sevişelim, bu gece, her zaman, hiç durmadan—»

Abrahams kollarını uzattı, Sue gülerek kaçıp sabahlığını giymeye gitti. Yalnız banyonun kapısında duraklayıp arkasına

baktı, tatlı yüzü düşünceliydi. «Nat, onu kurtarabilir misin? Kurtarman gerek. Buranın yaşamak isteyeceğimiz, çocuklarımızı yetiştirmek isteyeceğimiz, onların korkmadan yaşayabilecekleri bir ülke olmasını istiyorum. Bu, onlara bırakabileceğimiz en büyük miras — ne bir çiftlik, ne yüz çiftlik ne de bir milyon dolar — böyle bir ülke.»

YEDİNCİ BÖLÜM

Savaş günleri yaklaştıkça Douglass Dilman sabahları da-
na erken kalkar olmuştı. Tümüyle iki ayrı yaşantı sürdürdü-
şipini farkediyordu. Birincisinde ardı arkası kesilmeyen Baş-
kanlık görevlerini yibrütüyor, ikincisinde bu görevlere lââık
olup olmadığını kararlaştıracak duruşma için yoğun bir çalış-
ma sürdürüyordu.

Daha önce var olduklarını bilmediğı fazladan saatler ara-
nıp buluyordu. Bazan uykudan, düş kurmaktan, önemsiz ran-
devulardan çalman bu gibi saatlerin ne kadar da çok olduğı-
na şaşıyordu. Kendisine ait saatlerden kendisi için ayırdığı bu
sürelerin pek az enerji ya da umut yitirdiğini görmek hoşu-
na gidiyordu. Sanki yeni bir güç kaynağı bulmuş gibiydi. Tek
başına karşı saldırıya geçme kararı ona şimdiye dek tatmadı-
ğı bir enerji kazandırmıştı. Ardı arkası kesilmeyen hareketli
saatler, kendisini bekleyen duruşmayı düşünmesine ve sonuç-
ları üzerinde durmasına vakit bırakmıyordu.

Bu sabah — yaşantısındaki en önemli sabahlardan biri
olduğı için — her zamankinden daha erken başlamıştı.

Beecher, Lincoln yatak odasına saat altı buçukta gelip
kendisini uyandırmış, karanlık kasvetli gökyüzüne perdeleri
açtıktan sonra banyosunu hazırlamıştı. Sonra bir Noel'de Wan-
da'nın armağan ettiğı mavi bornozunu giyip Batı Holü'nü
geçerek kahvaltı etmek üzere özel dairenin oturma salonuna
geçmişti.

Kahvaltı masasının yanına sabah gazeteleri yığılmıştı.
Bu sabah, az sonra avukatları ile son olarak yapacağı toplan-
tı ve Gladys Hurley (annesi) ile Mr. Leroy Poole (arkadaşı)
imzalarını taşıyan "Jefferson Hurley'in bağışlanması" ile ilgi-
li dilekçe kafasını öylesine doldurmuştu ki tek gazetenin ka-
pağını açmamıştı.

Kahvaltıdan sonra gazeteleri koltuğunun altına sıkıştır-
mış, Hurley'in ölüm cezasının müebbed hapse çevrilmesi yo-

lundaki dilekçeyi okuyarak giyinmek için odasına gitmek üzere koridorda yürümeye başlamıştı. Oysa odasına gideceği yerde bitişik Monroe Salonuna girip gazeteleri masanın üzerine birateniş, bir koltuğa yerleşip Adalet Bakanlığından gönderilen Dava Dosyasını gözden geçirmeye koyulmuştu.

Temsilciler Meclisinin, Zeke Miller'in başkanlığında er. üstün yetenekli beş üyeyi iddia makamına getirdiğini okumuştur. Bu gün saat tam birde başlayacak duruşma ile ilgili diğer bazıları okumaya başlayacağı sırada Nat Abrahams piposundan dumanlar savurarak Felix Hart, Walter Tuttle ve Joei Boker Priets'le birlikte içeri girdiler.

Dilman masanın çevresindeki koltukları işaret ettikten sonra kıyafetinden ötürü özür diledi. Onlar oturup evrak çantalarını açmaya koyulduklarında toplantı yapmak üzere oldukları odayı ilk kez farkettiler.

«Kalkıp bu odaya gelmem ne garip değil mi?» dedi. «Buraya — bu odaya — Muahede ya da Monroe Salonu denen yer neden geldiğimi bilmiyorum.»

Abrahams'm Chicago'm genç ortağı Felix Hart, «Niye garip?» diye sordu.

«Şöminenin üzerindeki yazıya bakın,» dedi Dilman.

Felix Hart hemen kalkıp beyaz şöminenin yanına gitti, hafifçe eğilerek yazıyı yüksek sesle okudu. «Bu oda üç kez Başkan Johnson'un yönetimi sırasında Kabine Toplantıları için kullanılmıştır.» Şaşırıp başını kaldırdı. «Bu herhalde Lyndon Johnson değil, Andrew Johnson olamaz.»

«Evet,» dedi Dilman. «Belki de bu iyi bir işaret. Umarım yargılanmada onun kadar şanslı olurum.»

Nat Abrahams çantasından çıkardığı notlardan başını kaldırmaksızın, «Tek bir oyla kurtulmuştu Sayın Başkan,» dedi.

Arkadaşının resmiyeti yine Dilman'm canını sıkıyordu. Yardımcılarını getirdiği günden beri Nat Abrahams kendisine Doug yerine Sayın Başkan diye hitabeder olmuştu. Abrahams konuşmasını sürdürdü. «Bundan daha başarılı bir sonuç almak zorundayız... Beyler, hazır mısınız? Fazla zamanımız yok. Yola koyulmadan önce bütün işi bir kez daha gözden geçirelim.»

Hemen Dilman'm savunması üzerinde son hazırlıklara

geçtiler. Bu tartışmalar Dilman'ı rahatlatıyordu. Bu adamlar ..vukattılar. Kendisi de hukukçuydu. Dilleri, Hukuk Fakültesi ve kendi değerli deneyleri ile tıpa tıp aynıydı. Konuşmalar örf ve geleneklere dayanıyor, her biri kendi çapında birer dahi olan büyük isimler ortaya atılıyordu. Webster, Choate, Stanbery, Darrow, Stever ve daha bir sürü isim çalmıyordu kulaklarına.

Tüm dikkatini dört menejerine vermişti. Senato duruşmalarındaki avukatlara verilen "Menejer" adı bile rahatlatıcı bir anlam taşıyordu. Sanki bunlar sadece savunan değil, aksi halde ne yapacağını şaşırان insanları yöneten, kontrol eden, yol gösteren kişilerdi. Dava dosyasındaki her madde, her cümle, her kelime üzerinde titizlikle tartıştıklarını güvenle izliyordu. Zeke Millerin iddialarının ne yolda gelişeceği üzerinde tahminler yürütüp Temsilciler Meclisinin getireceği tanıkların ve yazılı anlatımların ortaya ne gibi deliller çıkaracağını hesaplıyorlardı.

Sonra, Meclisin açtığı davanın en iyi biçimde nasıl yürütülebileceğini bir kez daha tekrarladılar.

I. Maddeye cevap olarak, Wanda Gibson'un hiç bir devlet sırrını komünistlere duyurmadığını kanıtlayabileceklerinden emin gibiydiler. Miss Gibson'un Franz Gar'la olan ilişkisinin sekreterlikten öteye geçmediği ye onun işinden başka hiç bir konuda konuştuğunun duyulmadığı yolunda tanıklık edecek, Vaduz Şirketinde çalışmış kimseler bulmuşlardı.

Dilman'm menejerlerinin II. Maddeden en fazla endişeleri yoktu. Julian Dilman'ı sorguya çekmişler, onun hiç bir zaman bir Turnerite üyesi olmadığına inanmışlardı. Olmuş bile olsa Başkanın, oğlu ve bu yeraltı zenci örgütü ile işbirliği yaparak Adalet Bakanlığına engel olduğu hiç bir şekilde kanıtlanamazdı.

Ancak III. Madde3/i yürütmek için hazırladıkları dosyanın kabarıklığı Dilman'ı şaşırtmıştı. Hukukî yönden önem vermedikleri bu maddenin iddia makamının eline propaganda olanağı vereceğini düşünerek var güçleri ile hazırlanmışlardı. Sally Watson'un o akıl almaz masalını araştırmışlar, ama anlaşılan Senatör Hoyt Watson'un uzun ve etkili kolu her köşede önlerini kesmişti.

Miller'in iddia ettiği, Başkan'la Miss Gibson arasındaki-

gayrimeşru ilişkiye gelince, bu konudaki savunmanın başarısı ya da yenilgisi tümüyle Miss Gibson'un soruşturma sırasındaki tutumuna bağlı olacaktı. Zencileri tutması, alkolik oluşu gibi suçlamalarda avukatları yine tanıklara ve uzmanlara güveniyorlardı.

Menejerleri hâlâ huzursuz eden yine IV. Maddeydi. Bu, Yeni Başkanlık Sırası Yasasının anayasaya uyup uymadığı ve Kongrenin, Başkanlık yetkilerini ne dereceye kadar kısıtlayabilmesi etrafında başlı başına bir savaş olacaktı.

Nat Abrahams avukatlığı kabul etmesinin ertesi sabahı, Dilman'ın IV. Maddeye ihşkin tezini güçlendirmesi amacı üe yeni bir Dışişleri Bakanı atamasında ısrar etmişti. Kararsız geçen saatlerden sonra Dilman nihayet Dışişleri Bakanlığı Afrika Sorunları yardımcı sekreteri Jed Stover'de karar kılmıştı. Stover bu öneriyi sevinçle karşılamışsa da Senato beklenen bir davranışla bu değişikliği kesin bir çoğunlukla veto etmişti. Bundan sonra da Dilman'ın Arthur Eaton'ı görevden uzaklaştırmasını yasa dışı ilân edip, anlaşmazlık mahkeme huzurunda çözümlenene kadar Eaton'm Dışişleri Bakanı ve Başkanlık sırasındaki ikinci adam olarak kalmasına karar vermişti. Abrahams dava sona erene kadar ele alınmayacağını bile büe bu yasanın Anayasa hükümlerine aykırı olduğunu bildiren bir dilekçeyi yine de Yargıtay'a göndermişti.

Dilman kırk dakika süreyle avukatları arasındaki bu konuşmaları dinlemiş, sadece ara sıra kendi görüşünü öne sürmüştü. Saate baktı, sekizi çeyrek geçiyordu. Toplantı sona ermek üzereydi. Pırıl pırıl zekâ, geniş hukuk tecrübesi, adalete içten, inanca sahip, kendisini mahkeme huzurunda temsil edecek bu adamları incelemeye koyuldu.

Dördünün içinde kuşkusuz kahverengi saçları dağınık, derin çizgili profili gergin, uzun gövdesi koltuğa gömülü, piposunun ağzını kemiren Nat Abrahams hepsinden baskın çıkıyordu. Chicago Üniversitesi Hukuk Fakültesini yüksek derece ile bitiren baş yardımcısı durmadan konuşuyordu. Felix Hart melek gibi, toy bir delikanlıya benzeyip, Nat'ın giyime karşı ilgisizliğini örnek almış gibiydi. Toy delikanlı izlenimi bırakmakla beraber zehir gibi bir araştırmacıydı. Dilman'ın geçmiş yaşantısına ait lehte ve aleyhte kullanılabilecek debileri bulup çıkarma çabalarını o yönetmişti.

Dörtlünün en yaşlısı Anayasa Hukukunda ihtisas yapmış, Yargıç'm Başkanlığı sırasmda Adalet Bakanlığı görevini yürütmüş, ve Yargıç'm İsrarı ile gruba katılmış olan ünlü Walter T. Tuttle'dı. Seksenine merdiven dayamış bu değerli hukukçunun mavi gözlerinin gerisinde ağır ancak kesin bir mantık gizliydi. Güç duyulan ses tonu çoğunlukla sertti.

Dilman'ın dördüncü avukatı ince, narin, otuz yaşlarında Joel Booker Priest'di. Konservatif ve dindar bir adam olan Priest, kıvrık saçları itina ile taranmış, limon kokulan ve tek düğme şık kostümleri içinde her toplantıda hazır bulunurdu. Joel Booker Priest ara sıra Spingerler'in ve Crispus Örgütünün davalarına bakan bir zenciydi. Bürosu Washington'daydı. Dilman'ın Başkentteki yaşantısını sessiz sedasız ama bir av köpeğinin ihtiras ve inadı ile izlemiş, Miller, Wickland re iddia makamında bulunan diğerlerinin Senatoya sunmaya hazırladıkları debileri çürütmeye çalışmıştı. Dilman ona baktıkça son zamanlarda kendisinin ne kadar değiştiğini bir kez daha düşündü. Kısa bir süre önce bir zencinin kendisini savunmasından korkardı. Priest'i Abrahams'a tavsiye eden Spingerdi. Zenci avukatın meslekî başarılarını araştıran Abrahams onunla tanışmıştı. Onu Dilman'a tavsiye ettiğinde de Duman sadece tek bir soru sormuştu. «Nat, onu niçin istiyorsun, grupta bir de benim rengim den bulunsun diye mi?» Nat omuzlarını silkinişti. «Değerli bir avukat olduğu için istiyorum onu.» Dilman da itiraz etmeksizin, düşünmeksizin, «Tuttum.» diye cevap vermişti.

Birden hepsinin koltuklarını geri itip kalktıklarını farketti.

«Evet beyler, her şey tamam,» dedi Nat Abrahams. «Hazır olabileceğimiz kadar hazırız. Unutmayın, özel karargâh, olarak bize Senato kabul salonunun yanındaki Başkan Yardımcısının odasını tahsis ettiler. Rahmetli Porter'in diğer odalarını stenografist ve araştırmacılarımıza tahsis ettiler ama resmî daire merkezimiz olacak. Orada yerleşebilirsiniz. Saat on birde ben de gelirim, beraber bir yemek yeriz, sonra saat birdeki saldırıya hazır oluruz. Ha, bir şey daha var Mr. Tuttle—» Dilman'a döndü. «Sayın Başkan, kendüerini asansöre kadar geçirsem iyi olacak. Sonra gelip sizinle bir iki şey daha görüşeceğim. On dakikanızı alabilir miyim?»

Duman başını salladı. «Tabii Nat. önce giyineyim. Hemer gelirim. Burada buluşuruz.»

Avukatlarını ikinci katın holüne kadar geçirdi, teşekkül edip iyi şanslar düedi ve yanlarından ayrıldı. Abrahams yardımcıları ile konuşa konuşa sol taraftaki özel asansöre doğru ilerlerken Dilman sağa dönüp Lincoln yatak odasına girdi.

Mavi bornozunu bir kenara atıp yavaş yavaş giyindi. Gömleğini sırtına geçirip pantolonunu giyerken aklı hep soruşturma etrafında dönüyordu. Sonra sanki kendisini zorlamışçasına bu düşünceleri bir süre kafasından sulp attı. Ic-wa'daki çiftlikten bu yana, istifa etmek yerine mücadeleye karar veriş ile geçen ve bu sabahki toplantı ile sona eren haftayı düşünmeye başladı.

Geçen haftanın çoğu süresi soruşturmaya karşı savunma olanakları hazırlamak ve Nat Abrahams'la yardımcıları ile bitmek bilmeyen toplantılar yapmakla geçmişti. Ama son yedi gün içinde yaşantısına karışan başkaları da olmuştu.

Senato duruşması her hareketinin üzerine gölge düşürdüğü için bu çok güç ve ağır bir haftaydı. Az önce konuşulan hukuk dili düşüncelerini sardığı için geçirdiği haftanın olaylarını benzer hukukî terhnlerle nitelendirmeye başladı.

Madde I: Adı geçen Douglass Duman ve Wanda Gibson. Geziden döndüğü gece hemen Spinger'lerin evinden onu aramıştı. Mücadeleye karar verdiğini bildirmiş, Wanda ağlamak için kendini güç tutmuştu. Nat Abrahams'ın savunmayı üzerine alacak kadar ümitli olduğunu duyunca biraz rahatlamıştı. Bir süre çekeceği acılar, karşılaşıcağı utanç verici sonuçlarda uyarıda bulunmuş, sonunda bu kararı kadere boyun eğercesine kabullenmişti. Bundan sonra onu iki kez daha telefonla aramıştı. Birincisinde Meclisin onu tanık olarak mahkemeye, davet edeceğini haber vermişti. Bu çok güç gelmişti Duman'a, kendini suçlu hissetmişti. Wanda hiç de doyurucu olmayan bir ilişki yüzünden acı çekiyordu. İkinci telefonda da Wanda ona çıkıp kendisini savunacağı için gurur duyduğunu söylemişti. Wanda'nın sevgisi sonsuzdu ancak Dilman bunun aşktan mı yoksa acımadan mı ileri geldiğinden emin olamamıştı.

Madde II: Adı geçen Douglass Dilman ve akrabası Julian

Dilman. İkinci gece, duruşmadan önce bir kez daha konuşmak üzere oğlunu Washington'a çağırmıştı. Julian Turnerite Örgütü ile hiç bir ilişkisi olmadığı yolunda Joel Priest'e yemin etmişti. Priest'in elinde bu itirazla ilgili ayrıntılı rapor vardı, onun için bu konuya girmeye gerek yoktu. Baba oğul birlikte yemek yemişlerdi. Dilman Julian'dan, Trafford Üniversitesi öğrencilerinin çoğunluğunun, hâlâ zencüere karşı tutumu nedeniyle aleyhinde olmasına rağmen bir kısmının bu yargılama işi çıkınca yumuşadığını ve kendisini arka aldığını öğrenmişti. Dilman oğlunun da okulda sessiz bir yargılamadan geçtiğini hissetmişti. Babasına karşı duyduğu sempati ile babasının zayıf oluşu yüzünden bu utanç verici duruma düştüğünü savunan okul arkadaşlarına karşı duyduğu fikir birliği arasında bocalıyordu. Oğlunun kafasında hiç bir soru kalmasını istemediği için avukatlarının hazırladığı cevapları ciddi ciddi anlatmıştı. Mindy'nin adı bir kez geçmişti, onu da Dilman ortaya atmıştı. Kendi beyaz dünyasında, kaygusuz yaşayan kızının bütün bunlar hakkında ne düşündüğünü merak etmişti. Julian hiç bir fikir yürütmemişti. Sessizce vedalaşmışlar, onun tanıklık etmek üzere mahkemeden çağrıldığını ve bunu Trafford'a gitmek üzere trene binerken haber aldığını ancak ertesi sabah öğrenmişti.

Madde III: Adı geçen Douglass Dilman ve Sally Watson. Sosyal sekreterini, işine son verdiği geceden sonra bir daha görmemişti. Ancak onun öc almak için giriştiği zavallı cabalarını görmemezlikten gelememişti. Basma gönüllü olarak verdiği üç demeç, özellikle en sonuncu ve en sansasyonel olanı, Red Blaser ve George Murdock imzasını taşıyan röportaj sütununda hafta ortasında büyük puntolarla çıkmıştı. Basında tırnak içine alınan sözleri aynen şöyleydi: «Başkan Dilman namuslu bir erkek numarası yapıyor ama o, siyah kızlardan bıkip biraz da beyazlarla gönül eğlendirmek isteyen şehvet düşkününü bir zencidir.» Aynı röportajda Senatör Hoyt Watson da, «Ne Başkanı ne de bu mevkîe kaza sonucu gelişini kamu önünde eleştirmek niyetinde değilim. Resmî delilleri duymak istiyorum. Meclis soruşturma açılmasına karar verir ve biz de yargıçları olarak karşısına çıkarsak bu davranışını ve bu yüce görevi küçük düşürüşünü aklımızdan çıkarmayacağız.» demişti. Yazı. Miss Watson'un iddia makamının tanığı olarak

mahkemeye celp kararını altın bir çerçeveye yerleştirip şöminesinin üzerine koyduğu haberi ile son bulmuştu.

Madde IV: Adı geçen Douglass Dilman ve Edna Foster. Geziden döndüğünde Miss Foster'in yerinde Senatodaki sekreteri Diane Fuller'i görünce şaşırmıştı. Miss Foster böbrek rahatsızlığı geçiriyordu ve tam kendisine ihtiyacı olacağı birkaç hafta için izin almıştı. İki gün önce Dilman, Tim Flannery kanalı ile Miss Foster'in hastalığının gerçek yanma ilişkin bazı haberler duymuştu. Başkan'ın aleyhine tanıklık etmek üzere iddia makamı tarafından mahkemeye davet edilmişti. Özel sekreterinin iddia makamı tanığı olarak mahkeme huzuruna çıkacağını öğrenince Dilman şaşırmış ve huzursuz olmuştu. O güne dek onu ağzı sıkı ve güvenilir bir yardımcı olarak düşünmüştü. Eğer kendi isteğinin dışında düşmanla işbirliği yapıyorsa bu, anlaşılması güç bir davranıştı. Ayrıca Dilman onun düşmanlarına ne gibi bir yarar sağlayacağını da merak ediyordu.

Madde V: Adı geçen Douglass Dilman ve CIA'dan Montgomery Scott. Son dört gün içinde Scott'la üç kez görüşmüştü. Scott, CIA'nın bu günlerde Kvame Amboko'nun güvenlik kuvvetleri ile el ele vererek Baraza'nın geri sırtlarında ve sınır boylarında geniş bir harekâta geçtiğini rapor etmişti. Sovyet Rusya yığmağı hakkında kesin bilgiyi bugün yarın alabileceğini umuyordu. Dün gece de, bugün öğleden sonra Dilman'la görüşmek istediğini ve bunun ardından Başkan'm askerî danışmanlarını hemen toplantıya çağırmasının yerinde olacağını bildirmişti. Dilman gereken hazırlıkları yapmıştı. Bugün öğleden sonra Scott'la görüşmesi biter bitmez Savunma Bakanı Steinbrenner ve General Fortney'le toplantı yapacaktı. Normal olarak bu Pentagon liderleri ile yapacağı toplantı için hiç sabırsızlanmazdı. Ordu çoğunluğunun kendisini istemediğini, Senatoda yenilgisi için dua ettiklerini seziyordu. Ama bu toplantıyı çekilir hale sokan tek bir nokta vardı. Askerî danışman olarak yeni atadığı Leo Jaskawich de hazır bulunacaktı. Çünkü Duman Washington'a döner dönmez eski askerî danışmanını görevden uzaklaştırma gereğine karar vermiş, hemen akına Jaskawich gelmişti. Bir danışman kadar kendisine güvenebileceği bir adama ihtiyacı olacağını düşünmüştü. Florida'ya telefon edip Jaskawich'i bulmuş, görevi teklif etmiş ve bu

görevin çok kısa sürebileceğini ve mesleğini tehlikeye atabileceğini de hemen hatırlatmıştı. Suçlu bulunduğu takdirde, ki bu çok muhtemeldi, o zaman Jaskawich'in Washington'daki görevi birkaç hafta içinde son bulabilirdi. Daha da kötüsü, diye uyarıyordu Dilman, düşmanla işbirliği yapma suçunu yüklenmiş olacaktı. Jaskawich gerçek bir kahramandı. Eğer lekesiz üniformasını yanlış bir davada giyecek olursa kendi kişiliği de onarımı imkânsız bir yara alacaktı. Eğer teklif edülen bu görevi kabul etmezse anlayışla karşılanacak, Dilman, Jaskawich adını bir daha ağzına almayacaktı. Jaskawich kısaca, «Zırhımı giydim, hareket ediyorum. Yirmi dört saat sonra görüşürüz,» cevabını vermişti.

Duman'm geçmiş ve gelecekle ilgili düşleri saatin sesi ile birden kesildi. Hemen düşünmesi gereken, şimdiki zamandı. Dışardaki imparator saatinde kollar Romen sayıları üzerinde sekiz buçuğu gösteriyordu. Saatin camları yağmur damlaları ile lekelenmişti. Birkaç saniye dışarda seller gibi akan yağmuru dinledi. Eskiden sık sık yağmurun kendisini rahatlatıldığını farketmişti. İnsanın hareketlerini kısıtlıyordu. Bir çatı altında bulunduğuna iki misli şükrediyordu insan. İçerde, evrenin kontrol edilemeyen huylarından uzakta, güven içinde oluyordu. Belki bu çok ilkel bir duyguydu, ilk insanın doğanın şiddetinden kaçıp mağralardaki ateşin çevresine toplaşmalarına benziyordu. Oysa yağmur bu sabah Dilman'ı düş kırıldığına uğratmıştı. Düşmanın yağmuru gibiydi, onu hapsediyor, tehdit ediyor, yaşama cabalarmı kısıtlıyordu. Onunki sessiz ve güvenilir bir mağra değildi.

Çabucak kravatım bağlayıp ceketinin düğmelerini ilikledi, cebine bir avuç puro atıp kendisi uğruna bunca fedakârlıklarda bulunan dostu ile bu ilk duruşma gününde son bir kez daha görüşmek üzere hızlı adımlarla Monroe Salonuna doğru yürüdü.

Nat Abrahams oradaydı. Dilman'm bıraktığı gazeteleri kanştınıyordu.

«Doug, bayağı sansasyon yaratıyorsun.» dedi. Elindeki gazetenin baş sayfasını havaya kaldırdı:

TARİHİN EN DRAMATİK DURUŞMASI BUGÜN BAŞLIYOR başlığı altında yan yana iki resim vardı. Biri Dilman'm Trafford Üniversitesinde sağma soluna çürük yumurtalar

düğerken platformdan kaçırdığının fotoğrafıydı. Diğer, Senato masaları başında oturan senatörlerden bir grupu gösteriyordu. Resimlerin altında şu yazılar yer alıyordu:

Bu köşede Başkan — Bu köşede Senato.

Yüz adama karşı tek adam — Dilman'ı saran karşıt çember bu mu?

«Evet,» dedi Dilman. «Başmakaleyi okudun mu?»

Abrahams gazeteyi buruşturup kenara fırlattı. «Allah kahretsin,» dedi. «Neyse ki halk her şeyi televizyondan kendi gözleri ile izleyebilecek. Bence bu bir avantaj Doug, ne dersin?»

«Bilmiyorum,» dedi Dilman.

«Bence öyle. Televizyon olmasaydı o zaman her şey kapalı bir odanın içinde gizli celse gibi gelişecekti. O zaman senatörler seçmen kitlesinin arzularına daha az kulak vereceklerdi. Lehte ve aleyhte haberler basın aracılığı ile gerçekten çok, okuyucunun ilgisini çekecek biçimde duyurulacaktı. Oysa şimdi halk kendi kulakları ile duyup, kendi karar verecek. Tarihte ilk kez bir davada sadece senatörler değil ilgüi seçmen de yargıç görevi yapacak. 230 milyon yargıcın olacak Doug, sadece yüz değil.»

«İyi mi sence?»

«Belki. Toplumlar saçmalıklar karşısında bir avuç hukukçudan daha sabırsızdırlar. 1868'de televizyon olsaydı Başkan Andrew Johnson'un davası üç ay yerine üç haftada biterdi. Halk sözümona tarafsız yargıçların politik dümenlerini, önyargılarını sezip Johnson'un hemen beraatini istemek için ayaklanıaeaktı. Belki aslında Senatonun üçte ikisinin yargılanmasını isteyecekti. Doug ne dersen de ben elektronik gözün önünde şansımı deneyeceğim. Hiç bir yardım görmesek bile Zeke Miller'in ve Bruce Hankins'in hükümet çevresini ırk ayrımı lehine kışkırtmaya cesaret edemeyeceğini bize garanti edecek.»

Dilman günün ilk purosunu çıkarmış, selofan kâğıdını açmıştı. Yaktı, bir süre kokusunu derin derin içine çekti, sonra Abrahams'ın karşısındaki koltuğa oturdu. «Eee Nat.» diye başladı. «Şurada seninle ikimiz yalnızız. Doğru söyle, şansım var mı hiç?»

«Doug, doğrusunu istersen hiç bir şey söyleyemem. Bir davaya girerken çoğu kez sonunun ne çıkacağını sezer, hukuk

bilgime göre bir talimin yapabilirim. Ama bu öylesine eşi olmayan, öylesine düzensiz gelişme gösteren bir dava ki ne kadar hazırlıklı da olsa bu yüz senatörün kafasında bugün neler olduğunu ve iki hafta sonra neler olacağını bilemez insan. Elimizde tek bir dayanak var. Gazetenin dediği gibi bundan önce sadece bir Başkan yargılanmış. Tabii bu bize bazı ipuçları —» sustu, Düman'a baktı, «Andrew Johnsonün davası ile ilgili neler biliyorsun?»

«Ayrıntılar hakkında hiç bir bilgim yok.» diye itiraf etti Dilman. «Son günlerde gazeteler, televizyon, radyo durmadan bundan söz eder oldu ama nedense farkında olmaksızın hepsine kulaklarımı tıkadım. Bilmiyorum.. Başkan Johnson'a çok acı çektirdiklerini sanıyorum. Ben de aynı yoldan geçmek üzereyken içimden bir his o günleri yeniden yaşama diye uyarıda bulunuyor. **Bu** sanki —bak sana anlatayım— sanki ölüm kalım meselesi olan bir ameliyat geçirmeye benziyor. Buna benzer bir olay olduğunu biliyorsun. Önceden kanlı ayrıntıları araştırmak işine gelmiyor. Gözlerini kapayıp kendini doktorlara teslim etmeyi tercih ediyorsun. Körü körüne yüksek umutlarla bilinmeyen bir yolculuğa çıkıyorsun.»

Abrahams, yüzünden tam bir anlayışla dinlemişti. «Anlıyorum.» dedi. «Yine de bence o davayı anlamaya çalışsan iyi olur.»

«Buna ne gerek var Nat?»

'Çünkü eski bir hikâye olmaktan çok, oradaki olaylar senin kendi davanın birer parçası olacaklar. Tekrar ediyorum, her iki tarafın da dayanacağı tek kaynak bu. Meclisin avukatları da, biz de ne zaman işimize gelse o davaya döneceğiz. Bundan hiç kuşkunuz olmasın. Ayrıca Başkan Johnson'un davası seninkinin bazı önemli noktalarına şaşılabilecek kadar çok benziyor. Geçmiş olayların üzerinden geçmeni tavsiye ederim.»

«Pekâlâ, öyleyse bakarım.»

«Sana git Kongre Kitaplığımdaki koca arşivleri karıştır demiyorum — biliyorum zamanın yok ama—» Yana eğilip, yerde duran evrak çantasını karıştırmaya başladı. «Yanımda — bulabilirsem — bir şeyler var... hah burada.» Daktilo ile yazılı bir tomar kâğıt çıkardı. «Biz hepimiz Andrew Johnson

davası ile ilgili ne bulduysak okuduk. Sonra kolayca dönebil-memiz için Tuttle o davanın gelişmesini sekiz sayfa olarak özetledi.» Masanın üzerinden Dilman'a uzattı. «Boş zamanla rmda bir bak. Tabii mahkeme salonu dışındaki gelişmeler bu-rada yazılı değil—»

«Ne gibi?»

«Biliyorsun 1865'de Lincoln öldürüldüğünde yerine Baş-kan Yardımcısı Andrew Johnson geçmişti. Gazetelerin seni: Başkanhğa hazır olmadığın yolundaki yazılarını okudukça gü-leşim geliyordu. Sen geri kafalı Senatörlerimizden, hele And-rew Johnson'dan yüz kat daha hazırlıklıydın. Johnson ter-ziymiş, doğru dürüst öğrenim falan da görmemiş. Güneyli ol-masına rağmen ırk ayırımına karşı mücadele ettiği için Lin-coln onu tutmuş. Her neyse, Johnson Başkan olduğunda çev-resinde pek az dostu varmış. Güneyliler ona hain gözü ile bak-mışlar. Kuzeyli Cumhuriyetçiler de onu isyan taraflısı, güve-nilmez bir adam olarak tanımışlar. Niye yargılandığına ge-lince, temel neden şu: Kongreyi ellerinde tutan Kuzeyliler yenilgiye uğratılan Güney eyaletlerini boyunduruk altında tutmak istiyorlardı. Oysa Başkan Johnson, Lincoln'un politi-kasını izleyerek Güneyi yatıştırıp yeniden Birliğe katmak is-tiyordu. Bu kötü bir işaretti. Kongrenin çıkardığı, Güneyi as-keri işgal altında tutmayı öngören hemen hemen her kanu tasarısını Johnson veto ediyor, Kongre de her seferinde ta-sarıyı ona rağmen kanunlaştırıyordu. Bu durum sonunda Hü-kümetin yönetim ve yasama organları arasında bir yetki sa-vaşı halini aldı. Dava açılması yolunda Johnson'a karşı dahabi: sürü ikinci derecede önemli faktörler de vardı. Meclis ondan kurtulmaya karar verdi. Hazırlıklara girişti. Üçüncü oy-lamadan sonra bunu başardılar. Dava dosyası Senato'ya ge-tirildi.»

«On bir maddeydi değil mi?» diye sordu Duman.

«Evet.» dedi Abrahams. «Çoğu sana yükledikleri gib: saçma sapan şeylerdi. Andrew Johnson'a kaba dili, içki içme-si, kamuoyuna yaptığı konuşmalarında Kongreyi alaya ama-sı gibi suçlar yüklendi. Ama asıl, Kabine üyelerinden birini gö-revden uzaklaştırarak yasaları ihlâl suçuna ilişkin üç madde üzerinden yargılandı. Senin durumuna benziyor Doug.»

«Öyle gibi.»

«On bir buçuk hafta süren mahkeme boyunca Meclisin avukatları Başkanın beş avukatı ile çekişti. İş söz düellosu ve tanıkların dinlenmesi ile de kalmadı. Dava nasıl sonuçlanırsa sonuçlansın Senatonun çoğunluğu Johnson'dan kurtulmaya kararlıydı. Onun işine yarayacak tanıkları mahkeme salonundan uzak tuttular. Rüşvet yedirdiler. Başkanı mahkûm etmek için Senatonun üçte iki oyuna gerek vardı. Sonucu biliyorsun. Nebraskalı Edmond Ross adındaki senatör Johnson'dan hoşlanmamasına rağmen meslekdaşlarının söylediklerinden daha da fazla nefret etti. Kalkıp Johnsonun SUÇSUZ olduğunu söyledi. Onun siyasî hayatına mal olan bu oy, Johnson'un can kurtaran simidi olmuştu. Üçte iki çoğunluk tek bir oy eksigi ile sağlanamamış, Johnson Başkan olarak kalmıştı.»

Dilman'ın elindeki puro çoktan sönmüştü. Robot gibi külünü önündeki tabağa silkeleyip yeniden yaktı. İlk dumanı içine çekip üfledi, sonra konuştu. «Nat, bana kalırsa Başkan olarak kalabilmem için benim çok daha az şansım var.»

«Daha az şansın mı var? Hayır böyle düşünmen için—»

«Nat, mesleğimiz gereği sen de ben de bir çok jüri önünde bir sürü davada bulunduk. Sen de bilirsin ki jüride hukuk kafası olan adam bulunmaz. Çoğu kez duyguları ve önyargıları ile karar verirler. Davayı mantık açısından düşünmezler. Sanığın lehine ya da aleyhine oy kullanırken sırf hali tavrı, kişiliği, giyimi gibi faktörlere dikkat ederler. Bu, mahkemelerde başımıza geldi. Birçok senatör eskiden hukukçuydu ama şimdi hepsi birer politikacı oldukları için onlar da basit kafalı birer jüri üyesi olacaklar ve bugün de aynı durumla karşılaşacağız, bunu inkâr edemezsin.»

«Doğru,» diye kabullendi Abrahams. «Söylediğin sık sık başımıza gelmiştir. Burada da aynı şey olabilir.»

«Tamam. Bana kalırsa Andrew Johnson o kadar oyu dananın hukukî yönünden değil, jüri üyelerinin sudan sebeplerle kendisinden hoşlanmadıkları için kaybetti. Daha önce de söyledim, şimdi de son olarak söylüyorum, benim durumum çok daha beter olacak. Benim davamda sanık siyah bir adam. Bunun yalnız Güneyli değil, bütün senatörleri nasıl etkileyeceğini kestirmek çok güç.» Üzüntüyle başını salladı «Niye — niye sanki böyle olması gerekiyor? Niye sanki yargılanma — sade benim değil, benim gibi olan herkesin yargılan-

masına — renk gibi önemsiz bir faktör etki yapmalı?» Dudaklarında mahcup bir gülümseme dolaştı. «Bu saatte bu konuyu tekrar açtığım için deliyim galiba Nat. Bu, eski ve karışık bir soruya — özgür bir ülkede kamu hakları diye bir sorun olur mu? — sorusuna hemen cevap beklemeye benziyor Yine de kendi kendime durmadan — nasıl olur? Neden? Niçin? diye soruyorum. Garip. Neyse bırakalım bunları da—»

Abrahams düşüncelere dalmıştı ama hemen, «Hayı Doug.» diye sözünü kesti, «Çok önemli bir soruya değindin. Amerika'da beyazların niçin zencilere önyargılar beslediğini hepimiz biliyoruz. Bunları, antropoloji uzmanlarından, psikoloji uzmanlarından, entelektüel kişilerden ve ırk ayırımı taraflılarından dinledik. Her insanoglunun yapısında yabancılara karşı kompleks duygusu olduğunu, bunun sonucu olarak yabancılara sevmeyi, kendisine' benzemeyen kişilerden korktuğunu biliyoruz. Zencilere karşı bu kompleks daha da fazla. Siyah derili insanlara karşı yaygın bir psikolojik ve estetik antipati olduğunu biliyoruz. Zencilerin kafaca daha geri oldukları yolunda gizli ya da açık bir inanç var. Irk ayırmacıları hep Arnold Toynbee'nin — yirmi bir büyük uygarlık tarihi süresince zenci Afrika'dan tek bir adam çıkmamıştır — demesini durup durup tekrarlamazlar mı? Beyazların zencileri uygarlıktan çok vahşiliğe yakın gördükleri ve bu yüzden korkulması, güvenilmemesi gerektiği düşüncesi ile içlerinde derin bir korku beslediklerini de biliyoruz. Geçen akşam bu noktayı düşünüyordum. Biz zencileri her konuda o kadar zalimce ve o kadar uzun süre ayrı tutmuşuz, aşağılık kabul etmişiz ki Anayasa Mahkemesi onu hemen eşit düzeye getirme emri verdiği halde ne kadar ağırdan alıyoruz. Doug, senin anlayacağın onu serbest bırakmaya korkuyoruz. Ama senin durumunda başka bir faktör daha var.»

Dilman bekledi, sonra dayanamayıp, «Daha ne kaldı ki?» diye sordu.

«Dinle. Seni yargılayan adamlar ve sana karşı gelen halk bunu, anlattığım bir sürü nedenden ötürü yapıyorlar. Ama sana karşı olan kinleri, sokaktaki zenciye karşı olandan farklı. Sana, senden korktukları için kızmıyorlar — senin öğrenim görmüş, beyazların dünyasında yaşayan, güçlü ve önemli beyazların arasında yaşayan bir adam olduğunu biliyorlar —

ayrıca bütün ışıklar üzerine çevrili olduğu olduğu **iğn** hiç bir şiddet eylemine geçmeyeceğinden, her zaman onların yasalarına boyun eğip kararlarını kabul edeceğinden de eminler. Senden nefret ediyorlarsa, seni yargılamak istiyorlarsa bunun korkudan başka bir psikolojik nedene dayandığından kuşkuluyum.»

«Peki öyleyse niçin? Niye benden kurtulmak istiyorlar?: diye sordu Oilman.

«Senden korktukları için değü — senden utandıkları için. Yüzlerce neden var ama bence asıl neden bu. İnsanlar gururları ile yaşarlar. Bu ülkenin çoğunluğunu meydana getiren beyazlar kendilerinden aşağı gördükleri — böyle yetiştirilmişler — ve bu yüzden saygı duymadıkları biri tarafından yönetilmeyi gururlarına yediremiyorlar. Beyaz topraklar üzerindeki tek siyah lekeyi yasal yollarla, uygar yöntemlerle yok ederek ulusal gururun yeniden kazanılmasını isteyen sessiz bir arzu var. Bunu bu yoldan yaparlarsa kendilerini daha az suçlu hissedecekler. Onun için yasal kancayı takip seni o koltuktan kaldırmak istiyorlar. İşte bence dört saat sonra bu yüzden mahkemenin karşısına çıkıyorsun.»

Dilman arkasına yaslandı. Gözleri hâlâ arkadaşının gözlerindeydi. «Nat, sana yardım etmek istiyorum. Kendim için değil, herkes için, acı çeken ve acı çektirenler için yapmak istiyorum bunu. Nasıl yardım **edebilirim** sana?»

«Oval Ofis'te oturarak. Bir Başkan olarak görevini elinden geldiğince yaparak. Seni orada tutmak için mücadele etmemize izin vererek.»

«Nat, yetmez. Senatonun ve ulusun karşısına çıkmak istiyorum. Beni görmelerini ve dinlemelerini istiyorum. Utandıkları adamı görmelerini istiyorum. Savunma **makamının** son tanığı olmak istiyorum.»

«Hayır.»

«Niçin hayır?»

«Mahkemesi sırasında Andrew Johnson bir kez bile senatonun karşısına çıkmadı. Avukatları izin vermediler. Sinirlenip ileri geri konuşacağımdan korktular. Johnson söylendi, itiraz etti, ama söz dinledi.»

«Nat — niçin?»

«Buraya bak fellah âşık, benim başımı daha fazla bela-

ya sokma. Kendi derdim başımdan aşkm.» diye söylenerek ayağa kalktı Abrahams. Sonra Dilman'a bakıp ciddileşti. «Niçin mi Doug? Çünkü aç bir çakal sürüsünün önünü bir koyunu, siyah bir koyun da olsa atamam da ondan. Avukatın olabilirim ama aynı zamanda arkadaşımım... Şimdi her ikimize de iyi şanslar dile. Tanrıya inanıyorsan dua etmenin bir sakıncası yok, seni düşünmesi için dua et.»

B

Öğleden sonra saat bire beş kala Nat Abrahams Amerika tarihinde eşine ancak bir kez raslanmış bir görüntüye tanık oldu. Üç yardımcısını, resmi çağırışı beklemek üzere Başkan Yardımcısının odasında bırakıp heyecan ve sabırsızlıkla Senato lobisini geçti, Senato salonunda Azınlıklara ait bölüme açılan kapının önüne geldi. Kapının ağzı tıklım tıklım doluydu. Her iki kanat ardına kadar açılmış, giriş noktası mavi üniformalı hükümet polisleri ile telâşlı Senato uşakları tarafından doldurulmuştu.

Polislerden biri Abrahams'ı tanıyıp yol açmaya çalıştı. Abrahams girmede. İçerde toplanan kongre üyelerinin ve baykuş bakışlı gazetecilerin henüz kendisini görmelerini istemiyordu. Geride kalıp kamu gözlerinden uzak durmayı tercih etti. Uzun boyu sayesinde içerdeki manzarayı nasıl olsa rahatça"-irebiliyordu.

Bu ikinci Başkan yargılamasının geçen yüzyıldakine : rania iki misli daha kalabalık geçeceğini biliyordu. O athı aralarında devrinde Andrew Johnson'u yargılamak üzere toplanan mahkemede elli dört senatör görevli, sadece 30 milyon Amerikalıyı, temsil eden 190 Temsilci de dinleyici olarak hazır bulunmuşlardı. Bugünse karşısındaki salonda jüri olarak yüz -eaaatör, dinleyici olarak da 230 milyon Amerikalıyı temsil rien 448 Temsilci vardı. Andrew Johnson'un davası hükümetli - güç dengesini çözümlemek ve politik anlaşmazlığı ortadan kaldırmak dışında ülkedeki vatandaşları etkileyecek bir nite -lik taşımıyordu. Oysa bugünkü duruşma, bütün Amerikalı vatandaşların yaşamına ilişkin bir anlam taşıyor, Başkan Dumanın yargılanmasının gizli nedeni, derisinin rengi, bu davaya önceden hesaplanması güç bir önem kazandırıyordu. Bu.

noktada alınacak sonuç Amerika'nın içerde ve dışardaki geleceğini ciddi bir biçimde etkileyecekti.

Abrahams parmakları üzerinde doğrulup galerilerin görebüdüğü üç yanma göz gezdirdi. Televizyon kameraları ve teknisyenlere ayrılan bölme dışında halk salonun üst galerilerini, ayakta duracak koridor ve merdivenler dahil tıklım tıklım doldurmuştu. Kapıları, her zamankinden daha titizlikle etrafı kollayan gizli ajanlar tutmuştu. Şimdi de son gelenler, şemsiyelerinden sular süzülerek yağmurluklarını çıkarmaya çalışıyorlardı.

Başını biraz çevirip yargıç kürsüsünün üst tarafına düşen basm galerisine göz gezdirdi. Muhabirler, baş yazarlar, dedikodu yazarları omuz omuza sıkışmışlar, önlerindeki masaların üzerinde duran notlarına eğilmişlerdi. Miller grubundan Red Blaser'la George Murdock olduğunu tahmin ettiği genç bir adam yan yana oturmuşlar, konuşup gülüşüyorlardı.

Sonra bakışlarını az sonra tören, ardından korkunç bir savaş alanı olarak kullanılacak Senato salonu zemin katma indirdi. Bu salonun şimdiye dek bu kadar sıkışık bir biçimde yerleştirilmemiş olduğunu tahmin etti. Burası bugün rahat ve lüks bir salon olmaktan çok uzaktı. Bej duvarlar ve mermer sütunlar arasında gururlu senatörlerin koltukları kürsünün burnunun dibine kadar uzanan yarım daire biçiminde yan yana sıkıştırılmıştı. Her Senatör kendisine ait yüksek aralıklı koltuğunda oturuyordu. Önlerindeki maun masaların her birine birer not defteri ile dava dosyasından birer kopya konmuştu.

Jüri üyelerinin gerisinde biraraya sıkıştırılmış sardalya bahkları görünümündeki Temsilcilerden kimi oturuyor, kimi ayakta duruyor, kimi de eğilmiş hararetli hararetli konuşuyordu.

Birden sol tarafından bir hükümet polisinin «Evet beyler, duruşma başlamak üzere.» diye bağırdığını duydu.

Salona göz gezdirdi. Ayakta duran, ya da dolaşan herkes şimdi yerine yerleşmeye uğraşıyordu. Senato Başkanı John Selander, Hankins ve Watson'la birlikte peş peşe kürsüye doğru yürümeye başladılar. Podyumun her iki yanma yerleştirilen ve karşılık olarak savcılarla sanığın avukatlarına ayrılan uzun masaların önünden geçtiler. Senatörlerle yargıç kürsüsü

arasına yerleştirilen tanık koltuğunu da geride bırakarak üzeri mermer kaplı, hemen altında kâtiplerin oturduğu yüksek kürsünün arkasına geçip polislerin açtığı kapıdan girerek kayboldular. Kapı açık kaldı.

Salon sanki üzerine gizli bir örtü çekilmiş gibi birden sessizliğe gömülmüştü. Senatör ve Temsilciler dikkatle öne eğilmişler, galerileri dolduran halk merakla gelişmeleri izliyordu. Basın galerisindeki gazetecilerin yarısı ayağa kalkmış, balkonun beyaz parmaklığına dayanıp aşağıyı gözlüyordu.

Sentörlerin özel lobisinden Senato Salonuna açılan kapıda, ölümsüz Adalet ve Doğruluk Simgesini andıran dimdik, uzun bir şekil belirdi. Abrahams hemen tanıdı. Bu, pırıl pırıl siyah cübbesi içinde Anayasa Mahkemesi Baş Yargıcı Noah P. Johnstone'du. Bir an çukur gözleri ve keskin bakışları üe çevresini süzdü. Sonra kendisine kılavuzluk eden Selander, Hankins ve Watson'la birlikte salona girdi.

Birden, ön sıralardan başlayıp gerilere doğru kayan bir dalga halinde Senatörler ve Temsilciler saygı ile ayağa kalktılar. Balkonlardaki halk ve gazeteciler de ayaktaaydı.

Baş Yargıç cüppesinin eteklerini kaldırıp kürsüye çıktı, yüksek arkalı koltuğu ile kürsünün arasına geçip beklemeye başladı. Kılavuzları hemen kapının yanına dönmüşlerdi. Bu kez kapıda yine cüppeli ikinci bir şekil, daha genç ve daha ufak tefek yapılı Anayasa Mahkemesi ikinci Yargıcı Irwin Gray bekliyordu. Senatör Selander ona da kürsüdeki yerini gösterdi.

Şimdi salondaki bütün gözler bu iki Anayasa Avukatı üzerine dikilmişti. Yargıç Gray eline İncil'i aldı, Yargıç Johnstone sağ elini İncil'in üzerine koyup sol elini havaya kaldırdı.

Kaim ve tok bir sesle and içti. «Amerika Birleşik Devletleri Başkanı Douglass Düman'ın yargılanması ile ilgili bütün hususlarda Anayasa ve yasalar gereğince tarafsız bir hakem olacağıma and içerim. Tanrı yardımcım, olsun.»

Yardımcısına başı ile teşekkür edip koltuğuna, oturdu. Salonda bulunanların kendisini izleyerek yerlerine oturmalarını bekledi.

Tokmağını kaldırıp vurdu. Çıkan ses salonda yankılar yaptı. «Senato duruşmasını açıyorum.» diye başladı. «Burada bulunan Senatörler Anayasa gereğince dün and içtikleri için Senato şimdi Amerika Birleşik Devletleri Başkanı Douglass

Duman'ı yargılamaya hazırdır. Senato Komiseri duruşmayı resmen ilân edecek.»

Baş Yargıç arkasına yaslandı. Hemen önünden, alt sıradan Senato Komiseri Harold L. Green ayağa kalkıp boğazını temizledi. «Duyduk duymadık demeyin! Amerika Birleşik Devletleri Senatosunun, Amerika Birleşik Devletleri Başkanı Dougiass Dilman'ı yargılaması süresince herkesi sessizliğe davet ediyorum.» diye bağırdı.

Senato Komiseri yerine oturur oturmaz Senatör Selander ön sıradaki koltuğunda doğruldu. «Senato Başkam olarak Temsilciler Meclisi avukatlarına, Senato'nun Dougiass Dilman'ı yargılamaya hazır olduğunu bildiririm.»

Baş Yargıç başını sallayarak kabul ettiğini belirtti. «Dün gereken işlemler tamamlanmış ve Senato şimdi yasama organı yerine ayrı ve özel bir mahkeme biçimine sokulmuştur. Bunun için Senato Başkanı, Temsilciler Meclisinden iddia makamını çağırmaya ve dinlemeye yetkilidir.»

Nat Abrahams iri gözlü, temiz giyindi bir uşağın omuzuna dokundu. «Delikanlı, ben Başkanın avukatlarından biriyim. Üç arkadaşım Başkan Yardımcısının resmi dairesinde bekliyorlar. Oraya kadar gidip — Nat Abrahams vakit tamam diyor — diye haber verir misin? Onları al, buraya getir. Gideceğin yeri biliyorsun değil mi?»

«Evet efendim.» Uşk koşa koşa uzaklaştı.

Abrahams bakışlarını yeniden salona çevirdiği zaman Meclisin atadığı beş kişilik iddia makamı kürsünün önünde yan yana dizilmişti. Senato komiseri teker teker isimlerini sayarak yoklama yapıyordu.

Nat Abrahams, bu ölüm kalım savaşındaki düşmanlarını uzaktan incelemeye koyuldu. Hemen hemen çıplak başı, ayırık duran bacakları ile her zamanki zevksiz elbisesini sinirli parmakları ile durmadan çekiştiren Zeke Miller'i tanımak kolaydı. Onun sağında, daha ağır başlı giyimli, Meclisin Çoğunluk Lideri Tamsüei Harvey Wickland yer almıştı. Wickland'ın yanındaki Meclis Azınlık Lideri Temsilci Hightower yerinde duramıyor, sağ baldırını kaşıyıp duruyordu. Hightower'in yanında kısa boylu, göbekli, çok konuşması ile ün salmış Temsilci Seymour Stockton yer almıştı. Ve son olarak saçları pi-

ramit biçiminde başını saran, çocuksu yüzlü, kalın çerçeveli gözlüklü Tamsüei Reverdy Adams vardı.

Politikaya atılan, Temsilciler Meclisine seçilen beş Hukuk Fakültesi mezunu. Nat Abrahams bunların yanında sönük kalan Başkanın avukatlarını gözünün önüne getirerek mükemmel bir takım diye düşündü. Bu yüzden bir problem çıkacağını şimdiden görür gibiydi. Senato normal bir mahkeme salonu olmadığı için duygulu tartışmalara ve yakınmalara, sahne olacaktı. Meclisin avukatları sayısız seçim kampanyalarından Senato diline ve halkın diline iyice yatkındı. Dilman'ın avukatlarının belirli bir siyasî tecrübeleri yoktu onun için resmî dille yapacakları savunma o kadar etkili olmayabilirdi. Bu konuda yardımcılarını uyarmalıydı.

Baş Yargıç konuşmaya başlamıştı. «Meclis avukatlarının yerlerine geçmelerini rica ederim.»

Beş kişilik iddia makamı Zeke Miller'in önderliğinde kürsünün sağında kendilerine ayrılan masamın arkasına geçtiler. Yalnız Zeke Miller ayakta kaldı. Baş yargıcın dikkatini çekmek için elini havaya kaldırdı. «Sayın Başkan» diye cırlak cırlak seslendi. «Duruşmanın tam zamanında başhyabilmesi için Douglass Dilman'ın ya da kendisi adına söz sahibi kimselerin hazır bulunması gerekmektedir.»

Baş Yargıç Miller'i açıkça azarladı. «Sayın Savcı, izlenecek yolları bilirim.» Miller'in sinip yerine oturmasını bekledi. Senatörlere döndü. «Amerika Birleşik Devletleri Başkanının, savunmasını yürütecek yetkili bir heyet atadığımı ve bu heyetin saat on ikide and içtiğini öğrendim.» dedi. «Başkanın avukatları yerlerini almak için haber bekliyorlar. Senato Başkanından bu heyeti salona çağırmalarını rica ediyoruz.»

Senato Başkanının yerinden kalkıp kendisinin durduğu kapıya doğru ilerlediğini gören Nat Abrahams yardımcılarını aramak için arkasına döndüğünde Felix Hart'la burun buruna geldi. Onun hemen gerisinden gelen Priest ve Tuttle da kendilerine katıldılar.

«Evet beyler» dedi Abrahams. «Şimdi savunma avukatlarının yüzünde güven mi, düşünce mi, yoksa umursamazlık mı olmalı dersiniz?»

Hart acı acı güldü, «Gizli bir korku.» diye karşılık verdi.

«Felix, eğer titreyeceksen dikkat et dizlerinde kalsın sa-

kın dudaklarına çıkmasın. Walter, tamam mı? Sen Joel, hazır mısın? Güzel—»

Abrahams döndüğünde polisler telâşla gelen Senato Başkanına yol vermek için açılmışlardı. Senato Başkam Abrahams'ı görünce hemen durdu.

«Kabımıza sığamadık.» dedi Abrahams gülümseyerek. «İçeri girmek için sabırsızlanıyoruz.»

Senato Başkanı gülümsedi. Elini uzatarak, «Buradan buyrun beyler» diye yol gösterdi.

Abrahams önde, Tuttle, Priest ve ardından Hart salona girdiler. Abrahams kendilerini izleyen binlerce bakışı üzerinde hissederek gözlerini önünde yürüyen kılavuzunun ensesinden ayırmıyordu. Kürsünün önüne gelip durdular.

Senato Başkanı savunma avukatlarının hazır olduklarını bildirip isimlerini açıkladı. O görevini bitirip yerine oturunca Baş Yargıç öne doğru eğildi.

«Başkanın atadığı yetkili savunma heyeti sizlersiniz değil mi?» diye sordu.

«Evet efendim.» diye cevap verdi Abrahams. Ceketinin cebinden katlanmış bir belge çıkardı. «Elimde, Başkan Dumanın bize davada kendisini temsil yetkisi verdiğini bildiren bir vekâletname var. İzin verirsiniz okuyacağım.»

«Okuyun.»

Abrahams yüksek sesle okumaya başladı. «Sayın Baş Yargıç, Temsilciler Meclisi tarafından hakkımda açılan davada bana yüklenen suçlara cevap vermek üzere bu yüce divana çağrılan ben, Amerika Birleşik Devletleri Başkanı Douglass Duman, bu davada Mat Abrahams, Waiter T. Tuttle, Joel B. Priest ve Felix Hart tarafından temsil edeceğimi, kendilerine bu konuda tam yetki verdiğimi bilgi ve müsaadelerinize arz ederim. İmza: Douglass Dilman.»

Abrahams vekâletnameyi katlayıp Senato Başkanına doğru uzattı. O da yerinden kalkıp bunu Baş Yargıca verdi.

Yargıç, «Mahkeme heyeti keyfiyeti zapta geçirmiştir,» dedikten sonra sol taraftaki boş masayı işaret ederek, «Başkanın avukatları lütfen yerlerini alsınlar.» dedi.

Onlar yerlerini alırken yanlarındaki beşinci koltuğa Be-3/az Saray Stenografisti Leach gelip yerleşti, Evrak çantasını masanın üstüne bıraktı, kapağı açıp Felix Hart'ın Önüne

sürdü. Hart çantadan resmi belgeleri, not defterlerini ve kâğıtları çıkarırken Leach ceketinin cebinden bir kâğıt çıkarıp Abrahams'a uzattı. Abrahams kâğıdı açtı.

Beyaz Saray antetli kâğıda acele el yazısı ile şu satırları karalamıştı :

Sevgili Nat,

Çalışmak üzere odamdan çıkmadan önce Lincoln Karyolasının önünde diz çöküp davamızda bize yardımcı olması için Tanrı'ya yalvardım. Duyup duymadığını bilmiyorum yalnız epey yüksek sesle dua ettim, onun için duyduğunu sanıyorum. Her neyse, sen de Senato'da O'nun dinlediğini hesaplayarak sesini duyurmaya çalış. Kazansan da kaybetse de O'nun için çalış. O adamlara cehennem azabı çektir. Sana ölünceye kadar minnettarım. Douglass Dilman.»

Nat Abrahams kâğıdı yavaşça katlayıp cebine soktu. Sesim gür ve net çıkacak diye kendi kendine and içti, ama önce düşmanın sesinin duyulması gerekiyordu.

Baş Yargıç Jonhson'un kalın sesi salonu doldurdu. «Senato, duruşmaya hazırdır. Temsilciler Meclisi ve Amerika Birleşik Devletleri Başkanı duruşmaya avukatları vasıtasıyla katılıyorlar. Mahkeme, açık konuşmalarını dinlemeye hazırdır.» Sağ tarafa doğru baktı. «Sayın iddia Makamı, iddianameyi okuyabilirsiniz Senatörler, lütfen bütün dikkatinizi verecek dinleyiniz. Evet başlayın — başlayın Mr. Miller.»

Zeke Miller ayağa kalktı. Düzensiz adımlarla ortaya yürüdü. Senatörlere bakarken yüzünde şimdiden kazandığını belirtmek isteyen bir anlam vardı. Sırıtırken ince dudakları aralanmış, sapsarı dişleri ortaya çıkmıştı.

«Sayın Yargıç ve Sayın Senato üyeleri,» diye başladı. «1868'de, buna benzer bir günde yüce atalarımız bu salonda, başka bir Baş Yöneticiyi yargılamak üzere toplanmışlardı. Bu Baş Yönetici, Hükümetin yasama organının anayasal yetkisini etkisiz hale getirmeye çalışmakla bu en yüce mevkiye lâıyk olmadığını ve ulusun çıkarlarını hiçe saydığını göstermişti. Onun tek bir oyla şans eseri Başkanlık görevinde kalması, kendisi hakkında dava açılmasına karar verme cesaretini gösteren Temsilciler Meclisinin ve yine kendisini yargılamak gibi güç bir görevi yürüten Senatonun bu davranışlarındaki isabeti hiç bir şekilde gölgeleyemez. Onun aleyhindeki suçlamalar

:laha belirli maddeler üzerinde toplanıp, daha iyi hazırlanabilseydi, o mevkiye hiç bir zaman yakışmamış olan bu adam görevden uzaklaştırılır, benim anavatanım olan Güney eyaletleri belki biraz daha sıkıntı çekseler de Amerikan adaleti daha ızlı ve daha köklü olarak yerleşmiş olurdu. Ancak atalarımızın hükümetindeki yasama organı ve bugünkü yasama organımız, her zaman demokrasinin bekçisi olacaklarını ve yönetimin başına yanlışlıkla geçen adamları kontrolsüz bırakmayacaklarını kanıtlamışlardır,

«Bugün burda 230 milyon Amerikalı adına özgürlük ve mutlu bir yaşantının bekçileri olarak bir kez daha toplanmış bulunuyoruz. Yalnız bizim sorumluluğumuz, 1888'de atalarımızın yüklendiği sorumluktan çok daha ağırdır. O gün yargılanan adam, bütün kötülüklerine rağmen, yok edebileceği değil, sadece zarar verebileceği bir Birliğin başında bulunuyordu. O zaman dünya daha küçüktü, daha yavaştı. Ulusun toprakları ikiye bölünmüş değil, sadece yara almış, kana bulanmıştı, ama tek bir hainin yıkamayacağı kadar güçlü bir kale içindeydi.

«Bugün biz çok kötü bir zamanda, nükleer çağda yaşıyoruz. Tanrının özene bezene yarattığı bu güzel ülke roketlerle, hidrojen bombaları ile birkaç dakikada yerle bir olabilir. Biz, Tanrıya inanan, akli başında, barışsever adamların iki yüz-
•1 boyunca emek vererek yarattıkları bir cennette yaşıyoruz. Dürüst, adalete ve doğruluğa inanan bir toplumun şanslı evlatlarıyız. Bu toplum, halktan oluşan, halk için çalışan üç ayrı hükümet kolu meydana getirmiş, demokrasiyi garanti altına almak amacı ile bu hükümet kollarının birbirini denetlemesi esasına dayanan mükemmel bir sistem kurmuştur.

«Hiç bir ulusal ahlâksızlığa tahammülü olmayan, en ufak bir ihmal yüzünden yıkılmaya mahkûm olan böyle bir dünyanın, devlet gemisini sarsıp devirecek mel'un bir ele karşı son ierece hassas olan böyle bir demokrasinin, ister cehalet, ister zaaf, ister bencillik yüzünden olsun, hepimizi mahva sürükleyen bir yöneticiye tahammülü yoktur. Yüce milletimizin koruyucusu olan bizler bugün, kendisini yasaların ve her türlü ahlâk standartlarının üstünde tutup Birleşik Amerika'yı ve isteyerek ya da istemeyerek bütün dünyayı kaçınılmaz bir fe-

lâkete sürükleyen bir sahtekârı yüce koltuğundan aşağı indirmek için toplanmış bulunuyoruz.

«Aramızdaki bu kötü adam kimdir? Bunu ben de biliyorum, sizler de biliyorsunuz. Ama bu salonun dışındaki dünyaya onun kim olduğunu anlatmak ve bizlerin iyi niyet sahibi insanlar olduğumuzu göstermek için bir kez daha açıklayacağım. Sözünü ettiğim bu insan bizler gibi bir adam değildir Bizlerdeki iyi niyet onda yoktur. Onun gerçek tanımını yapmaya dilim varmıyor. Bu duruşmada gerçek kimliği ortaya çıkacaktır. Şimdi size söyleyeceğim sözler bana ait değildir Bu sözleri Amerika'da beyaz, siyah bütün vatandaşları seven ancak hepsinden fazla Amerika'yı seven ve bu ülkenin parçalanmasına göz yummayan bir vatandaş söylemiştir. Temsilci Thaddeus Stevens, Andrew Johnson'un ihanetini duyun - çalanmasına, 'Ben size söylemedim mi?' diye gürlemiştir 'Ya canavarı öldürürsünüz, ya o sizin başınızı yer!'

«Canavar, evet, o günkü tehlikeli Başkandan böyle söz edilmiştir. Ben de şunu ekleyeyim ki bu işim bugün Beyaz Saray'da oturan adama daha çok yakışmaktadır. Bütün ulus adına sizi uyarıyorum — Canavarı zararsız hale getirmezseniz hepimizi Öldürecektir — Bu canavar, bugün duruşması yapılan tarihte şimdiden hainler arasına katılan adamdır. Basma göre 'Sayın Kaza', bize göre, utançla ifade ettiğimiz Amerika Birleşik Devletleri Başkanı olan bu adam, bir insan ismi olan Douglass Dilman adını taşıma cüretini gösteren bir canavardır!:

Zeke Miller'in açış konuşmasındaki adilik dinleyiciden Abrahams'm umduğu tepkiyi görmedi. O herkesin şaşırıp iğrenç bulacağını beklerken, tam tersine anlayış ve takdirle karşılandı. Sanki Miller uyuyan bir yılanın başına bir taş atmış, ormandaki bir canavara karşı onu uyarmak istemişti. Şimdi de yılan kıvrıla kıvrıla uyanıyor, tıslayarak başını havaya kaldırıyordu.

Senatörler, Temsilciler, balkonları dolduran halk birden Abrahams'm gözüne zehirli bir yılan gibi gözükmeye başladı. Arkalarından gelen canavara karşı uyarılmışlardı.

İleri geri dolaşarak dinleyicilerin yatışmasını bekleyen Miller'i seyretti. Kendi yardımcılarının yüzüne bakmaya cesareti yoktu. Onların da aynı şeyleri hissettiklerinden emindi.

Nefret, Nat Abrahams'm hemen hemen bilmediği bir duy-

guydu. En azılı katillere karşı bile anlayışlı olmaya çalışmış, onları bu duruma getiren biyolojik ve sosyal etkenler aramıştı. Ama şimdi Miller'e, Miller'in arkadaşlarına ve onların temsil ettiği cehaletle kötülöklere karşı ilk kez nefret duymaya başlıyordu.

İlk saldırıyı eleştirirken aklı başka bir düşünceye takıldı. Savaşın sınırları şimdi açıkça ortaya konmuştu. Bunun yasal silahlarla kalmayacağı kesindi. Sınırlar en adi dalkavukluğu içine alacak kadar genişlemişti. Ben Butler 1888'de Başkan Johnson'un ididamesini açarken bunu ne kadar iyi anlamıştı. Abrahams bazı bölümleri hatırladı. Butler bu salonun centilmence tartışmaların yürütüleceği bir mahkeme değil, siyasî bir arena, olacağına değinmiş, jüri üyelerine, 'Sizler başlı başına birer yasanız.' demişti.

Arkadaşlarına bir not yazıp, bunun eldivensiz dövüş olacağını hatırlatmayı düşündüğü sırada Zeke Miller'in aynı kaynaktan yararlanarak sözlerine devam ettiğini görüp şaşırdı.

«—ve beyler, bundan önceki Başkan yargılaması sırasında değerli selefimin açış konuşmasından bazı bölümleri tekrar ediyorum — sizler, seçilerek bir araya gelen bir parlamentosunuz, olağan hukuki yöntemlere bağlı değilsiniz. Kongrenin koyduğu kurallar dışında hiç bir kurala bağlı değilsiniz. Sizler, eşitlik ve adaletin doğal ilkelerine sahip, başlı başına birer yasanız.

«Bu soruşturma ilerledikçe ben ve arkadaşlarım yarım yüzyıl önce ulusu ve hükümeti ayyaş, çılgın ve diktatör Andrew Johnson'un elinden kurtarmak için canla başla çalışan atalarımızın bilgi ve mantığından her zaman yararlanacağız. Şimdi izin verirseniz Ben Butler'in 1868'de söylediği sözlerden birkaçını daha tekrarlayacağım. Başka devirlerde, başka ülkelerde despotluğun kanlı ihtilallerle ortadan kaldırıldığına değinen Ben Butler, atalarımız hükümeti kurarken daha akıllı davranıp bu gibi tehlikelere daha etken ve daha pratik çare olarak Anayasaya, rüşvet, ihanet, ya da buna benzer ağır suçlarla itham edilen Başkan, Başkan Yardımcısı ve bütün devlet memurlarının yargılanmalarını müteakip görevden uzaklaştırılmalarına ilişkin bir madde koymuşlardır.' demişti. Anayasamızda bu yüce yetkinin uygulanacağı kişi, uygulayacak organ, karşısında uygulanacak divan ve nedenleri konusunda

hiç bir açık kapı bırakılmamış, her biri kesin birer emir niteliğinde belirtilmiştir.»

Miller sustu, dinleyicileri gözden geçirdi, sonra konuşmasını sürdürdü.

«Biz, Birleşik Amerika Anayasasının bize verdiği görevle burada toplanmış bulunuyoruz. Despotluk, ulusun üzerine kara bir bulut gibi çökmüştür. Doğruluğun bekçileri olan bizler emir aldık, her ne pahasına olursa olsun bu emri yerine getireceğiz.

«Sayın Yargıçlar, değerli vatandaşlarım ve savaş arkadaşlarım, Beyaz Saray'da hükümlanlık eden despota isnad edilen suçlar nelerdir? Mecliste hararetle desteklenen bu dör. maddelik iddianame kıskançlık, kin, öfke gibi duygulara dayanan asılsız suçlamalar mıdır? Hayır: Sadece ve sadece vatan sevgisi ve bayrak sevgisi ile hareket edilerek hazırlanan bu iddianeme gerçek ve sağlam delillere dayanmaktadır. Eve: gerçek ve sağlam.

«Şimdi izin verirseniz her bir maddeyi tek tek ele alahıt ve sizlere bunların gerçek amaçlarını ve her birine vermeye hazır olduğumuz delilleri açıklayayım.»

Miller elini cebine sokup lastik bantla tutturulmuş bir rulo kâğıt çıkardı. Abartmalı bir hareketle lastiği çekti, kâğıtlar: açtı,

«Madde I.» diye okumaya başladı. «Sanığın adi ve haince davranışı sonucu...

Nat Abrahams arkasına yaslandı, kollarını göğsünde kavuşturdu, dinlemeye koyuldu. Not almasına gerek yoktu. Tuttle, Priest ve Hart'm kalemleri durmadan çalışacaktı. Daha sonra geriye dönebilmesi için Leaeh'ın kucağındaki steno makinas: da hepsini kaydedecekti. Abrahams'm sadece dinleyip buna göre kendi açış konuşmasını tasarlaması yeterliydi.

Dikkatle dinledi.

Miller, kelimelere basa basa I. Maddeyi okudu. Sonra daha dikkatle bu maddeyi kendine göre yorumladı. Suç ihanetti. Başkan Dilman'm elinde ulusun en gizli savunma sırlar: vardı. Ayrıca bir hanımın sevgisine de sahipti. Bu hanım, bu Wanda Gibson sol eğilimli bir profesör tarafından yetiştirilmiş, sonunda tabii ki sol fikirli patronların emrinde çalışmıştı. Beş yıl süreyle, şimdi yurt dışına kaçan bir Sovyet ajanımı:

özel sekreterliğini yapmış gizli bir demirperde şirketi olan **Vaduz** İhracat Şirketinden çok yüksek maaş almıştı. Wanda Gibson belki güzelliği ve aşkı karşısında dayanamayan, ya ona körü körüne inanarak ya da bilhassa onun durumunu yükseltmek amacı ile ve alkolün etkisi altında dili çözölen Başkan'dan, çok önemli askerî sırlar elde etmişti. Sonra bu sırları ya komünist patronunun gözüne girmek için ya da kendi sosyalist inançlarının etkisi altında kalarak, Franz Gar'a iletmış, o da hemen bu bilgileri Rusya'ya, Prömiyer Kasatkin'e ulaştırmıştı. Bugünkü peitikamızı ve gücümüzü öğrenen SSCB'de Berlin'de, Hindistan'da, Brezilya'da ve her tarafta bize kafa tutmaya başlamıştı.

Miller **bu** ihanet suçunu önümüzdeki günlerde ispat edeceklerini sözlerine ekliyordu. Başkan'la Miss Gibson arasındaki ilişkiyi hiç bir kuşkuyla yer vermeyecek biçimde kanıtlamak üzere Vaduz firmasından ve Beyaz Saray görevlilerinden taraklar dinleteceklerdi. Başkanın özel sekreterini getirerek, onun hatıra defterini okuyacaklardı. Başkan'm sosyal sekreterini çağırıp, Miss Gibson'la olan ilişkisini kanıtlacaklardı.

Simdi ikinci maddeyi okuyordu. Onun ayrıntılarını daha kısa kesti. Başkan, kan ilişkisini görev yemininden daha üstün tuttuğu için ve ırkından birine karşı duyduğu olağan bir sevgi yüzünden Turnerite Örgütü ve bu örgütün yakında idam edecek lideri Jefferson Hurley ile gizli bir işbirliği kurmuştu. Senato üyelerini bu suça inandırmak için deliller vardı. Julian Dilman'm gizli bir Turnerite üyesi olmak istediğini itiraf eden mektubu ellerindeydi. Başkanla oğlunun Beyaz Saray ve Trafford üniversitesindeki sinirli tartışmalarına **tanık** olan kimseleri dinleteceklerdi. Başkan'm Turnerite örgütünü ve dolaylı olarak kendi oğlunu korumak **için** Adalet **Bakanlığının** tedbirlerini engellediği yolunda Adalet **Bakanı'mn** imzalı anlatımı okunacaktı. Ve bu kasıtlı engelleme yüzünden saygıdeğer yargıç Everett Gage'in ölümünden Başkan'm da en az katil Hurley kadar sorumlu olduğunu ulusa ispat edeceklerdi.

Zeke Miller, çıplak kadın resimleri ile dolu bir derginin

sayfalarını ağır ağır çeviren toy bir delikanlının heyecanı ile **III.** Maddeyi anlatmaya koyuldu.

«Hepimiz olgun insanlarız.» diye başladı. «Masum, temiz bakirelere, başka adamların karılarına ve kızlarına tecavüz edenler vardır, büyüyoruz. Ancak,» sesi birkaç ton inceldi. «Buna yeltenen, demokrasimizin lideri olur ve buna, ulusun yüce liderlerinin kullandığı kutsal bir odada yeltenmiş olursa, yalnız suç değil, büyük bir günah işlemiş sayılır.»

Miller Başkan'm uzun yıllar süren bekârlığının kendisini haşin ve sinirli yaptığını, alkolün de etkisi ile karşı cinse sık sık saygısızlık gösterdiğini anlattı. Kendi ırkından biri ile aşk hayatı sürdürmesinin doyurucu olmadığını, saygıdeğer bir Senatörün masum kızma göz koyup, sırf yanında olmasını arzuladığı için, tecrübesinin yetersizliğine aldırış etmeden ona Beyaz Saray'da görev verdiğini anlattı. Evet, alkolün etkisi altında Miss Sally Watson'a tecavüze yeltenmiş, hem kendisini, hem ırkını, kem de mevkiini küçük düşürmüştü. Tanrıya şükürler olsun ki Miss Watson kaçmayı başarmıştı. Olayın kurbanı başından geçenleri bu yüce divanın huzurunda kendisi de ayrıntılı olarak anlatacaktı.

Miller IH. Maddenin kapsamına giren diğer ayrıntılar üzerinden çabucak geçerken Abrahams onun taktığının ne derece başarı sağladığını hırsla farkediyordu. Miller, Sally Watson'la ilgili maddenin Senatörler üzerinde olumlu etki bıraktığını biliyordu. Akıllı davranıp bu etkiyi dağıtmamak istiyordu.

Wanda Gibson serüvenini üstünkörü geçti. Sadece Başkan'm Wanda Gibson'la aynı çatı altında beş yıl yaşadıklarını, Rahip Spinger'in, Grispus Örgütüne imtiyaz tanınması karşılığında bu ilişkiye göz yumduğunu anlattı. Başkan Beyaz Saraya taşındığı günün gecesi, metresini görmek için Van Buren caddesindeki evine gitmişti.

Dilman'm Azınlık Rehabilitasyon Programını veto edişi Miller'e göre fazla bir açıklama gerektirmiyordu. Uzmanlar dinlenecek ve bu davranışla Amerikan ekonomisinin kösteklendiği ve iç huzurun ne büyük bir zarar gördüğü açıklanacaktı. İddia makamı bu vetonun gerisinde yatan asıl nedenleri kısa bir süre sonra ayrıntılı olarak anlatacaktı. Hemen sıralamak gerekirse, alkolün uyuşturduğu beyni ile tasarımı ince-

ieyemeyecek halde oluşu, bu tasarının garanti ettiği iç huzuru arzu etmeyen kendi ırkından aşırı uçları memnun etmek istemesi, Kongreyi küçük düşürüp hükümeti avueunun içine almak istemesi gibi nedenler sayılabilirdi.

Başkan'm alkolik oluşuna gelince, buna ait deliller gösterilecekti.

Zeke Miller'in sesi çatallaşmaya başlamıştı. Birkaç kez yutkundu. Notlarını bir kenara bıraktı, bacakları ayırık, elleri belinde, bakışlarını Senato salonunda dolaştırdı.

«Ve şimdi sıra IV. Maddeye geldi.» diye konuşmaya başladı. «Bu, suçların en ağırı. Bunun yanında diğerleri oldukça önemsiz sayılabilir. Çünkü bu davranışı ile Baş Yönetici, demokrasi mabedimizin sütunlarını devirip, binayı başımıza yık-maya yeltenmiştir. Andrew Johnson'u mahkeme huzuruna çıkaran asıl davranış buydu, ve biz de başka hiç bir suç bulun-masa da, bu yasa dışı davranış yüzünden burada toplanmış bulunuyoruz.»

Sustu. Sırtını dikleştirip omuzlarını geri itti. Hemen önündeki sırada oturan senatörleri gözden geçirdi.

«Sayın üyeler, bugün daha fazla bir şey söylemeye gerek var mı? Birleşik Amerika tarihinde bundan daha açık, daha kesin bir soruşturma var mı? Hayır, hiç bir zaman, hiç bir hiç bir yüzyılda. Önlerinizdeki iddianameyi okuyabilirsiniz. Suçun tartışılacak yanı yoktur. Geriye sadece verilecek ceza kalıyor.

«Biz burada bugün Başkan'ı, Kongrenin onayladığı ve kendisinin veto etmediği önemli bir yasayı ihlâl etmekle suç-luyoruz. Biz, Amerika Birleşik Devletleri Başkanını, Dışişleri Bakanı Arthur Eaton'ı Senatonun onayı olmaksızın görevden uzaklaştırmakla suçluyoruz. Buna sebep de, Sayın Dışişleri Bakanının yeteneksiz değil, onun Amerikan kamuoyunun çoğunluğu tarafından arzulanan bir politika izlemesi olmuştur. Dışişleri Bakanımız bu demokrasiye bağlılığı yüzünden Amerikan halkının sevgilisi ve eski Başkanımızın da sağ kolu olmuştur. Dışişleri Bakanımız, bu kadar sevilmesi, Bakanlık için ikinci sırada bulunması ve bunların huzursuz Baş Yöneticiyi tehdit etmesi yüzünden, kıskanç, çılgın, ne yaptığımı bilmeyen Başkan tarafından kovulmuştur. Saygıdeğer dinleyiciler, işte bu âdi davranışı yüzünden bugün, burada Ameri-

ka Birleşik Devletleri Başkanını anayasayı ihlâl etmekle suçluyoruz.»

Sustu, soluk aldı, omuzlarını geri itti, sanki gökteki Tanrıya ve yerdeki Senatoya seslenir gibi kollarını havaya kaldırdı.

«Amerikan vatandaşları!» diye bağırdı. «Tarihî uyarım bugünden son karar gününe kadar kulaklarnuzda çınlaması için dua ederek açış konuşmamızı kapatıyorum. Vatandaşlar, canavar sizi öldürmeden, siz onun başını ezin!»

Balkonlardan bir alkış tufanı koptu. Senatörlerden bazıları ve Temsilcilerin çoğu ayağa fırlayıp alkış tutmaya başladılar. Zeke Miller başını hafifçe öne eğip selâm verdi, topukları üzerinde dönüp masaya, yüzleri ısıltı ısıltı parlayan, kendisini kutlamak için ayakta belkeyen yardımcılarının yanına döndü.

Baş Yargıcın tokmağından çıkan • ses alkışların arasında boğulup kaldı.

Nat Ahrahams, kolları hâlâ göğsünde, hiç kıpırdamadan karşısında coşan kalabalığı, sağa sola dönen televizyon kameralarını seyretmeye koyuldu. Miller'in tam göbekten vurduğunun farkındaydı.

Abraham duruşmalarda bu noktada iddia makamının ileride olduğunu kabul ederdi. Yetişmek gerekliydi. Pek kolay olmayacaktı. Miller'in bir saat yirmi dakika süren söylevi Senatörleri ve milyonlarca televizyon seyircisini hiç kuşkusuz yormuştu. Şimdi onların mantığına nasıl erişebilirdi? İnsan zengin bir ziyafet sofrasından kalkıp şarapla kafası dumanlanmışsa, sağlığa yararlı yemeklerin ve sütün tadını alır mıydı hiç?

Arkada Baş Yargıcın tokmağı durmadan kürsüyü dövüyor, kutlama çılgınlıkları yavaş yavaş yatışıyordu.

Nat Abrahams sol tarafındaki hareketi sezip başını çevirdi. Felix Hart, Priest'e bir not geçirmiş, o da bunu okuyordu. Şimdi Priest başını sallayıp notu Tuttle, oradan da Abrahams'a geçirdi.

Abrahams önündeki kâğıda baktı. «Nat.» diye başlıyordu. «Çok kötü. Eğer hemen davranmazsak kaybettik. Dikkatleri üzerimize çekmeliyiz. İstersen kararlaştırdığımız açış konuşmasını bırak, üçüncü yolu dene. Ne dersin?» İmza «Felix.»

Abrahams zaten kararını vermişti. Bir kalem alıp Felix'in /otunun altına «Evet derim!» diye karaladı.

Kâğıdı geçirdi, yardımcılarının cevabı okuyuşlarını sey.-etti. Kararlarını bekledi. İlk cevap Felix Hart'dan geldi,'ha-karetle başını sallıyordu. Ardından Joel Priest iki kez başını ine eğerek onayını bildirdi. Abrahams, eli çenesinde düşünen Tuttle'm kararını bekledi. Tuttle başını ondan yana çevirdi.

Onların tarzında dövüşmekten nefret ederim ama galiba bas-ca çaremiz yok Nat. Evet, hemen dinleyiciyi üzerimize çek, oksa kimse ne bir davamız, ne bir Başkanımız olduğunu bile-rek.»

Abrahams rahatlamıştı. Şimdi karşı saldırıya geçmek için sabırsızlanıyordu. Geriye dönüp yukarı baktı.

Baş Yargıç tokmağını son bir kez vurmuş, salon sonunda sessizliğe gömülmüştü. Abrahams bakışlarını Senatörlerin üzerine çevirdi. Saygılı ve dikkatli görünmelerine rağmen ço-iunun yüzünde sanki duyacak ne varsa duymuşlar gibi bir ra-hatlama okunuyordu. Sanki temsil bitmiş, geriye sadece ge-reksiz kapanış formaliteleri kalmıştı.

Baş Yargıç koltuğunu öne çekip kürsünün üzerinden asa-lı doğru eğildi.

«Başkanın avukatları,» diye seslendi. «Açış konuşmanızı ""apmaya hazır mısınız?»

Nat Abrahams kravatını düzeltip hemen ayağa kalktı. Sırtındaki tüm adalelerin gerildiğini hissediyordu. Baş Yargı-la dönüp «Evet efendim.» dedi. «Temsilciler Meclisinin, Baş-tanın aleyhine hazırladığı iddianameye cevap vermeye hazı-rız. Ben, Nathan Abrahams, savunma adına açış konuşmasını •apmakla görevlendirilmiş bulunuyorum.»

«Pekâlâ, sayın avukat Abrahams, başlayabilirsiniz.»

Abrahams masanın üzerinden<&ir belge aldı. «Sayın Yar-iiç, savunmaya geçmeden önce **iŞnerika** Birleşik Devletleri Başkanının tasdikli görev yeminini okumak istiyorum.» Yük-sek sesle okumaya başladı. «Amerika Birleşik Devletleri Baş-kanlığını sadakatle yürüteceğime ve Amerika Birleşik Dav-etleri Anayasasını savunacağıma ve koruyacağıma and içe-rim. İmza, Douglass **Duman.**»

Belgeyi Baş Yargıca uzatırken herkesin duyabileceği bir -esle «İbraz etmek istediğimiz ilk belge.» dedi. «Bu, bir, Doug-

Iass Düman'ın Amerika Birleşik Devletlerimi! resmî Başkan olduğunun, iki, görev yemininin tümüyle farkında olduğunu: delilidir. Bu, and'a her zaman sadık kaldığını ve halen de sadık olduğunu teyid eder, bu teyidimizi seçkin tanıklar ve tasdiki belgelerle de destekleyeceğimizi arz ederiz. Şimdi, izin verir seniz açış konuşmamıza başlayabilirim.»

Kürsüyle Senatörler arasındaki noktaya doğru yavaş yavaş yürüdü. Yüzünde ciddi bir anlam vardı. Notlarının hepsini masada bırakmıştı. En ufak ayrıntılara kadar herşeyi ez bere biliyordu. Davayla ilgili tüm bilgileri, düşmanın tahrikleri ile elektriklenmiş, dışarı taşmak için beyninden emir bekliyorlardı. Yazılı savunmaya ihtiyacı yoktu. Öfkesi kontrol altında, refleksleri gergin, skor tabelasını eşitlemek için ola bildiğince hazır ve kararlıydı. Eğer mümkünse başaracaktı Deneyecekti.

«Sayın Yargıç, Sayın Senatörler ve değerli vatandaşlar, diye başladı. Sesinin ne kadar rahat ve emin çıktığına kend de şaşıtı. «Sayın Yargıca sunduğum belgenin de teyid ettiğ. gibi, Amerika Birleşik Devletleri Başkanı olarak başımızda bu davada başkanlık eden sayın Yargıcın huzurunda Anayasamızı ve ulusumuzu koruyacağına ve savunacağına and içmiş bir adam var. Tekrar/ediyorum, Amerika Birleşik Devletler: Başkam olan bir adam var.»

«Sayın iddia makamının davayı ele alış tarzından hareket edecek olursak belki burada bir açıklama yapmamız gerekecek. ADAM nedir? Noah Webster'in basitçe tanımladığı: *erkek cinsinden bir insanoğlu' mudur? Antropolojik açıklamaya göre 'yaşayan ve şimdiye kadar yaşamış olan ve akü gelişmesi ile hayvandan ayrılan en üstün hayvan türü' müdür? Pinard'm dediği gibi 'bir gölge ve bir düş' müdür? Genesis'ir, deyiimi ile 'Tanrının topraktan yaratıp burun deliklerine haya: soluğu üflediği ve böylece canlı bir ruh haline gelen kutsal bi: varlık' mıdır? Ya da kutsal kitaplarda sözü edilen, cesaretle yaratılmış, meleklerden bir gömlek aşağı bir yaratık mıdır'»

«Görüyorsunuz ki bir adam, birçok şekilde tanımlanabilir ama ona verilemeyecek tek bir isim varsa o da CANAVAR'dır. Bir adam canavar değildir.

«Sayın Senatörler, bu biyolojik söylevim için beni bağışlayın, ancak muhatabımın bugünkü duruşma konusunu yan-

lış anladığını görünce 'hatasını düzeltmek gereğini duydum. 3u dakikadan itibaren aranızda herhangi bir anlaşmazlık olmasın. Bu duruşma süresince bu tanımı kesin olarak korumaya kararlıyım. Sizler, Amerika Birleşik Devletleri Başkanı alan bir insanoğlunun geleceği hakkında karar vermek üzere burada toplanmış bulunuyorsunuz. İddia makamı, bir insanoğlunu yargılamak ve kendisini hakkı olan bir görevden uzaklaştırmak için burada bulunuyor. Ben ve arkadaşlarım, bir insanoğlunu savunmak ve onu ülkedeki en yüce mevkide tutmak için burada bulunuyoruz. Bu anlaşıldığı takdirde Temsilciler Meclisinin iddia ettiği suçları tartışmaya başlayabilirim.»

Artık soluk alabilirdi. Sustu. Önündeki Senatörlerin yüzlerini teker teker inceledi. Dikkatlerini üzerine toplamayı başarmış gibiydi. Kimini utandırmış, kiminin canını sıkırmıştı. a m a şimdi izlemesi gereken yolun ağzını açmıştı. Bu yol tehlikelerle doluydu a m a başka çaresi yoktu.

Düşüncelerini toplamak için bayını hafifçe yana eğip s a - ğa doğru bir iki adım attı. Başını kaldırınca Zeke Millerle göz göze geldi. Onun çıplak başının boncuk boncuk terlediği, gözlerinin alev alev yandığı, ince dudaklarının sımsıkı kenetlendiğini görünce bayağı sevindi.

Yeniden dinleyicilere döndü.

«Sayın Senatörler, şimdi beş maddelik - hayır düim sürçmedi, tekrar ediyorum BEŞ maddelik dava konusuna ilişkin savunmama geçiyorum.»

Karşısındaki çehrelerin çoğunda şaşkınlık ifadesi okunuy o r , aralarında merakla fısıldaştıkları da duyuluyordu. Onları neredeyse yakalamıştı. Şimdi kafalarından tutup gerçeğe çalıyordu hepsini.

«Hükümetimize ve demokrasimize en büyük darbeyi, sav ı n muhatabımın ifade buyurdıkları IV. Madde değil, sözü edilmeyen, ancak bu salondaki atmosferi dolduran, duruşmaya hakim olan ve ilk günden beri ilân edilmiş gibisine gerçek l e n var olan V. Madde indirmiştir. Bu madde, Başkan'ımın aleyhine açılan davanın kalbi olacak, ve demokrasimizin geleceğini gerçek bir biçimde etküyecektir.

«Eğer iddia makamı yazılı olarak ifade etme cesaretini gösterebilseydi bu madde şu satırlarla ifade edilecekti: Adı geçen Amerika Birleşik Devletleri Başkanı Douglass Dilman,

yüksek görevinin sorumluluklarını ve görev yeminini hiçe sayarak ve anayasayı ihlâl ederek, ulusun çoğunluğunun ve yasama organının arzusu hilâfına, ırkına ve rengine rağmen Başkanlık görevini kabul etmiştir. Ve adı geçen Amerika Birleşik Devletleri Başkanı Douglass Dilman, zenci olduğu, bu yüzden ikinci sınıf bir vatandaş sayıldığı halde, haddini bilmeksizin ve de kendinden üstün olan bir ırka kölelik **etmey:** reddederek Baş Yöneticilik görevini üzerine almakla en büyük **suçu** işlemiştir.»

Abrahams dört bir yandan, hep bir ağızdan yükselen itirazları, vurulan sıra kapaklarını, balkonlardan yer yer duyulan dağınık alkış seslerini ve savcıların masasından gelen öfke dolu protestoları duyuyordu.

Konuşmasını sürdürmeye çalıştı. «Beyler!» diye bağın; keşmekeşin arkasından sesini duyurmaya çabaladı. «Sözü edilmeyen, ancak sözü edilen dört maddenin gerisinde yatan, onları gölgeleyen bu madde açıkça ortaya konup, dürüst ve cesu: adamlar tarafından dikkate alınmadıkça Douglass Dilman'ın yargılanmasında adaîet beklenemez!»

Daha başka şeyler de söylemek istiyordu arna gürültünün arasında kendi söylediklerini kendisi bile zor duyuyordu. Onun için susup beklemeye koyuldu.

Baş Yargıcın tokmağı üç kez indi, çıkan ses bomba kadar sağır ediciydi, sesler birden kesildi, sadece salonun arka taraflarında bir grup protestocunun sesi hâlâ duyuluyordu.

O sırada Abrahams'ın gözü Senatör Watson'a ilişti. Gr. saçları dağılmış, kravatı yana kaymış, ayakta duruyor, Yargıcın dikkatini çekmek için elini sallayıp duruyordu,

«Sayın Yargıç! Sayın Yargıç!» diye bağırıyordu Watson «İtiraz ediyorum! Söz hakkı istiyorum!»

Sonunda salon sessizliğe gömüldü.

«Söz hakkı verilmiştir.» dedi Baş Yargıç. «Buyrun Senatör?»

«Sayın Yargıç, bunca yıllık tecrübem sırasında böylesine küstah bir davranışa tanık olmadım. Sayın Abrahams kalksın, Başkan'm adına bizi küçük düşürsün, numara yaptığımızı dört maddelik iddianamenin aslında ırksal önyargımızı gizlemek için uydurduğumuz bir avuç yalan olduğunu söylesin Amerika Birleşik Devletleri Senatosunu ve Temsilciler Meclisi-

sini ahlâksızlıkla itham etme eür'etini gösterebilirsin, bizi Dilman'ı yeteneksizliği değil de, renginden ötürü Beyaz Saray'dan çıkarmaya çalışmakla suçlasın.... bu, bunlar, yenir yutulur şeyler değil..... Sayın Yargıç, savunma avukatının konuşmasının kayıtlardan silinmesini talep ediyorum. Kendisi, bu yüce salonu Turnerite'lerin toplantı yerine çevirdiği için cezalandırılmalıdır. Bu uydurma, bu çirkin V. Maddeyi bir daha ağzıma almamasını, aksi takdirde kendisinin davadan ve bu salondan çıkarılmasını talep ediyorum. Sayın Yargıç, sayın avukata sadece müekkilinin davası üe ilgili maddeleri savunması ve talimata karşı gelecek olursa dava dışı tutulacağı yolunda emir vereceğinizden eminim»

Pancar gibi kızaran Senatör yerine oturunca arkadaşları alkışlayarak kendisini kutladılar.

Nat Abrahams kürsüye döndü. «Sayın Yargıç!»

Baş Yargıç başını salladı. «İtiraza verecek cevabınız var mı Sayın Abrahams?»

«Efendim benim amacım, iddia makamının yaptığı gibi. abartmalı sözlerle dinleyiciyi tahrik etmek değildi.» diye sakin sakin konuştu Abrahams. «Ancak yine söylüyorum ve bundan yüzde yüz eminim, karşı tarafın akıllıca hazırladığı iddia-nameye tek ve asıl iddia makamının tüm tanıklarının ve jüri üyelerinin çoğunun gözünü ve mantığını boyayacağmdan da hiç kuşku yok. Bunun benim hayalimden uydurduğum bir yalan değil, gerçek ve temel sorun olduğunu tekrar ediyorum. Bu görüşümü kanıtlamak için yazılı anlatımlar, gazetelerden imzalı makaleler, Kongre toplantılarından konuşmalar, Senatörlerin gayri resmî konuşmalarından bölümler sunmaya hazırım. Ortada olan dört maddeyi bütün gücümle savunacağım ama asıl öldürülmesi gereken canavarın ırksal önyargı olduğunun kabul edilmesi gerekir. Sırası geldikçe sözü edilmeyen bu madde hakkmda daha çok şeyler söylememi yüksek müsaadelerinize arz ederim.»

Baş Yargıç Johnstone Senatör Hoyt Watson'a baktı.

«Senatörün itirazı kabul edildi.» diye bürdirdi. Bakışlarını aşağı, Abrahams'a çevirdi. «Bu duruşma süresince bundan böyle beşinci maddeden söz edilmeyip sadece dört madde üzerinde durulacaktır. Sayın avukat, talimata göre devam edin»

Abrahams emri saygıyla karşılamaya çalıştı. Kürsüden

senatörlere doğru dönerken gözü yardımcılarının yüzlerine ilişti. Asık çehrelerine rağmen gözlerinin içi alkış tutuyordu.

Yavaş yavaş dönüp senatörlere karşı durdu. İthamı resmen geri çevrilmişti ama aslında bunu bütün ulus duymuştu. ve bundan sonraki günlerde her adamın bilincinde tüm canı lığı ile yaşayacaktı. Bir daha beşinci maddenin sözünü ede mese bile artık herkesin görebileceği bir yere yazmıştı. Başkan Dilman'a karşı ırksal önyargının bu salona sokulmasını: izin verilmemişti ama şimdi artık ülkenin dört bir yanında ke. geziyordu.

Abrahams'm kanısına göre, gerçeği tam göbeğinden vurmakla bir Başkan'm duruşmasında Douglas Dilman'a oy kaybettirmişti. Yalnız ona insan olarak çok daha önemlisini ks zandırmıştı. Doğru yolu seçmiş olduğunu ve Doug'nun bun: anlamasını ümit etti.

Kendi kendine iç geçirdi. Ne olursa olsun, gerçek açıkkg; kavuştu diye düşündü. Ne yapılması gerekiyorsa onu yapmıştı. Hiç uygun bulmadığı bir yoldan gitmişti, ne var ki davası na inanan biri olarak başka çaresi yoktu.

Bir şey daha kazandığını şimdi farkediyordu. Senatörler Temsilciler, balkonları dolduran halk ve bütün ulus şimdi kendisini can kulağı ile dinlemeye hazırdu. Hatta Zeke Miller'der daha fazla dikkatlerini çekmişti.

Bu zaferden memnun, Nat Abrahams avukatlık görevin: sürdürmek üzere alçak sesle dinleyiciye yeniden hitabetmeye başladı.

e

Öğleden sonra tam üç çeyrek kala Edna Foster televizyonu birden kapatıp, o korkunç görüntüyü aklından değilse bile gözünün önünden sildi. Hemen ciddi bir elbise giyip, başına bir şapka oturttu, zeytin yeşili şeffaf yağmurluğunu sırtına geçirdi, telefonla bir taksi çağırdı, şemsiyesini kapdığı gib: aşağı inip beklemeye koyuldu.

Üçü çeyrek geçe, iri yağmur damlaları altında, Pennsylvania Bulvarından Beyaz Saray'ın batı kanadındaki lobiye doğru uzanan yolda kararlı adımlarla yürüyordu.

Kısa süren taksi yolculuğu boyunca aklından geçenleri.

şemsiyesinin tepesine vuran sürekli yağmur damlalarına alınmaksızın hâlâ düşünüyor, geçmiş bazı olayları aynı canlılıkla bir kez daha yaşıyordu.

Yalanlar, korkunç yalanlar ve düzenlerle dolu bir hafta geçirmişti ve şimdi bu haftayı geride bıraktığına seviniyordu.

Paris'ten döndükten sonra George Murdock'u yalnız bir kez görmüştü.

Bu buluşma, Başkan'm yargılanmasına ilişkin önerenin Temsilciler Meclisinde oya konduğu günün akşamına rastlamıştı. Edna için güzel bir akşam olmamıştı çünkü George'un gelip onu evden aldığı saatten, yemekten sonra apartmanın kapısına bıraktığı saate kadar ruh haletleri bir an bile birbirini tutmamıştı. Edna'nın Dilman'a karşı girişilen saldırı karşısında dili tutulmuştu. George, Zeke Miller'in basın zincirine katıldığını o gece haber vermiş, dolgun ücretli yeni işi yüzünden şakıyıp durmuştu. Edna onun böyle bir işi kabul edişine hırslanmıştı, sanki kendi üzüntüsüne meydan okuyordu George. Onun nikâh için ortaya attığı kesin tarih bile Edna'yı neşelendirmemişti. Mutlu görünmek için elinden geleni yapmış, başarılı olamamıştı. Bir arada geçirecekleri gecenin tılsımlı etkisi ile neşeleneceğini, yakında Bayan Murdock olmanın verdiği mutluluğu duyacağını sanmıştı, oysa George işini bahane ederek geceyi kısa kesmişti. Yeni patronlarının gözüne girmek için gündüzler kadar gecelere de ihtiyacı olduğunu ileri sürüp özür dilemişti. Böylece George, Washington Citizen-American'm yolunu tutmuş, Edna da can sıkıntısı içinde evine, kendi düzenli, umutlu çevresine, Dilman'lı ve Dilman'sız yaşamına dönmüş, o gecedен sonra da George'u bir daha görmek istememişti.

O feci gecenin olaylarını evham nöbeti gibi hâlâ üzerinden atamamıştı. George'la buluşmalarından önceki saatlerde işi başından aşkın olduğu için dava konusu ithamların ayrıntıları hakkında kimseye bir şey soracak, televizyon ya da radyodan öğrenecek, gazete okuyacak zamanı olmamıştı. Daktiloya çektiği sayfalar dolusu yazılardan, ardı arkası kesilmeyen telefonlardan, başlıca ithamları biliyordu. Başkan'm Eaton'ı kovmakla yasaları ihlâl ettiği yolunda bazı inanılmaz haberler, sık sık alkol aldığı yolunda bazı saçma sözler, şımarık, aptal Sally Watson'a uygunsuz hareketlere yeltenmesi gibi saç-

SOS

BAŞKAN

malıklar çalınmıştı kulağına. Ama dört maddelik iddianameni: tümünü ancak George kendisini erkenden getirip eve bıraktık tan ve pabuçlarını kenara fırlatıp gazetelerle başbaşa kaldık tan sonra okuyup öğrenmişti.

Daha okuduklarının baskısını tam olarak duymasına fırsat kalmadan bir sürü resmî ve ürkütücü adam apartmanım doldurmuştu. Sanki kapana kısılmıştı. Resmî ilâmları, mahfeme celp kararını burnuna dayamışlardı. Kekeme Caspe. Wine ve Meclis Adli Komitesince gönderilen iki avukat sordular sormaya başlamış, Federal Polis Müdürü evin altını üstün - getirmeye başlamıştı.

Edna deliler gibi birini, kim olursa olsun bu soru yağm: rundan kendisini kurtaracak birini aramış, ama kimseyi bulmamıştı. İlk aklına gelen ne garip ki Başkan Dilman olmuşu ancak gezideydi, ona erişme olanağı yoktu. Sonra George telefon etmek istemiş, hiç bir yerde bulamamıştı.

Gece yarısı soruşturmacılar çekip gittiklerinde, gerickendisine zorla imzalattıkları anlatımın - çünkü hepsi doğru; du - bir kopyesi ve - gerekirse - iddia makamının tanığı olara, mahkeme huzuruna çıkmasına ilişkin celp kararı ile onu başbaşa bırakmışlardı. Zorla bulup çıkardıkları hatıra defterin, ağlayarak karşı koymasına aldırmaksızın çekip götürmüşle: di. Hepsinden kötüsü, onlar gittikten sonra Edna'dan art. kalan yıkık, çökük, patronu olan adama istemeyerek sadaka: sizlik ettiğinin ilk kez tüm bilincine varan bir benlikti.

Bu korkunç geceyi, daha da korkunç koskoca bir hafta klemisti. Bu kez kendi kendini sorguya çekmiş, kabuilenmes. güç olan cevapla uzun süre yüz yüze gelmekten kaçınmıştı. C adamlar kendisinin Başkan'la oğlu arasında geçen bir telefo: konuşmasını istemeyerek dinlediğini nereden bilebilirlerdi" Başkan'ın beyaz geçinen bir kızı olduğunu sadece kendisini: bildiğini nereden duyabilirlerdi? Başkan'm karısının bir zamanlar alkolik sanatoryumunda yattığını onlara kim söyleye bilirdi? Kendisinin özel bir hatıra defteri tuttuğunu ve bütüt olayları en ince ayrıntılarına kadar o deftere geçirdiğim nereden, nereden - hiç kimse, dünyada hiç kimse bilmezken - nereden duyabilirlerdi?

Bütün bunlar, bütün bu bilgiler, tıpkı son âdet günü, tıpkı cacaklardaki tüyleri almak için kullandığı elektrikli küçük

tıraş makinesi gibi hiç kimseyle paylaşmadığı sırlardı. Ama birisi duymuştu ve şimdi bütün dünya duyacaktı.

Sonra araya araya, belleği deli gibi tarayarak haini bulmuş, önce inanmamış, sonra inanmak istememiş, suçu tümüyle onun üstüne yıkmaya gönlü razı olmamıştı.

Kendi korkunç günahı, utançtan içini kavurmuştu. Neredeyse çıldıracaktı. Çünkü bir özel sekreterin yapabileceği en büyük kötülüğü, en büyük adiliği yapmış, sır vermişti.

Apartmanına kapanıp sürgün hayatı sürdürmeye başlamıştı. Kendi benliği ile yüzleşmesi güç olmasına gücü ama hem ihanet ettiği adamın yüzüne bakması, hem de kendisine ihanet edenle yüz yüze gelmesi imkânsızdı. Böylece yalanlarla dolu haftayı sürdürmeye başlamıştı. Beyaz Saray'a gönderdiği mesajda kendini iyi hissetmediğini, birkaç gün yataktan çıkmıyacağını, George'a gönderdiği mesajda annesinin hastalandığını. Wisconsin'e gideceğini uydurmuştu.

Hafta boyunca tek bir insanoğlu, o da kazara mahremiyetine girmişti. İşe gitmediği beşinci gün öğleden sonra geç vakit kapısı vurulmuştu. Bakkal çırağı sanmış, karşısında Tim Flannery'yi görünce şaşırmıştı. Flannery habersiz geldiği için özür dilemişti. Başkan merak etmiş, sağlığı hakkında haber almak istemişti. Dürüst birinin kendisine önem vermesi, üstelik sadakatsizliğini bile bile patronunun, zavallı Başkan'm kendisini merak etmesi Edna'yı şaşırtmıştı. Tam Tim Flannery'yi geri çevirip kendi kendine verdiği cezayı sürdürmeyi düşünürken birden yalnız kalmak istemediğini farketmişti. Bir dosta ihtiyacı vardı ve Tim bir dosttu. Flannery'yi içeri almış, o yurt içi gezisinin ne güç koşullar altında geçtiğini, Başkan'm karşı saidmya geçme kararını anlatırken dinlememişti bile. O susar susmaz Edna içini dökmeye başlamıştı. Suçunu itiraf etmeye kararlıydı. Önce dura dura, sonra birbirine ekli cümlelerle günah çıkarır gibi herşeyi anlatmıştı. Nasıl içkiyi fazla kaçırıp George Murdock'a herşeyi anlattığını, ertesi sabah pişman olup George'a olan güveni ile teselli bulduğunu, bu güvenle, ve Başkan'm sırlarını düşmanın eline verenin George olduğunu kanıtlayamadığı için nasıl kuşku içinde yaşadığını anlatmıştı. Ama artık kuşkusu kalmadığını eklemişti, yoksa düşman onu neden hemen mükâfatlandırsmdı?

«Başkana bir kötülük gelsin istemedim, annemin baba-

mm ölüsünü öpeyim ki istemedim.» demişti Flannery'ye. «Ama onu en fazla üzenlerden biri olduğumu biliyorum, bunu inkâr edemem. Ne yapmalıyım Tim? Bana akıl öğret. Bir daha o büroya gidemem, bir daha onun yüzüne bakamam, bakabilsen, de belki kolumdan tutup beni dışarı atar, yerden göğe kadar hakkı var.»

«Bdna,» demişti Flannery, «Şimdi onun adına konuşamam. Sana ne yapman gerektiğini de söyleyemem. Bu, Başkan hakkında düşündüklerine ve - nasıl anlatayım - Murdock hakkındaki düşündüklerine bağlı. George ne de olsa evlenmek istediğin adam. Keşke sana yardım edebüsem. Ama imkânsız. Yalnız bunları ona kötülük etmek için yapmadığına inanıyorum. Bundan kuşkum yok.»

O gittikten sonra Edna biraz daha rahatlamıştı, yalnız aklı iyiden iyiye karışmıştı. Flannery tıpkı parmağındaki yüzüğün ışıldayan taşları gibi, ona nişanlı olduğunu hatırlatmıştı. Peki bir kız kime sadakat borçluydu - ihanet ettiği bir patrona mı (zaten bütün sırlar nasıl olsa ortaya çıkacaktı) yoksa kendisine ihanet eden bir nişanlıya mı (eğer ihanet ettiyse, ki muhtemelen etmişti, ama belki de bunu her ikisi için, kendisini sevdiği için yapmıştı) ?

Bununla yatıp, bununla kalkmış, kendisinin baş rolü oynadığı düşlerle saatlerce oyalanmıştı.

Bir keresinde George'la evlenmiş, (çünkü onun açıklamasını yeterli bulmuştu) ey hanımı olmuş, çaylara, briç partilerine katılmış, genç mutlu çift Palm Beach, Atlantic City ya da Provincetown'da yaz tatillerini geçirmişler, ve kendisi müşfik bir ana ve ünlü gazetecinin karısı olmuştu.

Bambaşka bir düşte George'la evlenmemiş (çünkü onun açıklamasını yeterli bulmamıştı) Başkan tarafından kovulmuş, ya da Başkan mahkûm olduğu için işini kaybetmiş, Ticaret Bakanlığı ya da Pentagon'da adi bir sekreterlik görevine başlamıştı. Evde kalmış bir kız kurusu olmuş, bodrum katlarındaki kafeteryalarda, ağar an saçlarını ayda bir boyayan kendi gibi kızlarla gittiği cumartesi alışverişlerinde, Milwaukee dışındaki çiftlikte anası babası üe birlikte geçirdiği yaz tatillerinde ömrünü sürdürmeye başlamış, tek başına, giderek şişmanlamış, yaşlanmış, kismetlerini (tek kismetini) nasıl teptiğini, bir zamanlar Amerika Birleşik Devletlerinin iki Başkanı-

na özel sekreterlik yaptığını, birinin öldürüldüğünü, diğerinin çarmıha gerildiğini hatırlayarak ömrünü tüketip gitmişti.

Bu sabah geç vakit uyandığında, kararım vermiş, George Murdock'un suçsuz olduğuna kendisini hemen hemen inandırmıştı. Suçu varsa da belki tıpkı kendi gibi o da ağzından kaçırılmıştı. Bilerek bile sır vermiş olsa George'un düşmana vereceği bilgiler zaten silleyi yemiş olan Başkan'a daha fazla ne zarar getirebilirdi ki. Böylece bu mesele kapanmıştı.

Sonra saat tam birde, sırf merak yüzünden, ve sadece can sıkıcı olağan bir duruşmayla karşılaşacağını düşünerek, biraz seyretmek amacı ile televizyonu açmıştı. Oysa görüntü onu şimdiye dek seyrettiği Shakespeare'in tarihî dramları kadar büyülemişti. İğrenç iddialarını süsleye püsleye anlatan Zeke Miller'in sesi tüyler ürperticiydi. Nat Abrahams gözle görül-meyen beşinci maddeyi açıklarken Edna'nın nefreti derin bir utanç duygusu içinde eriyip kaybolmuştu.

İşte, Beyaz Saray Batı Kanadındaki lobiye giden yolda yağmur altında ilerlerken yeniden yaşadığı, geride kalan bu hafta, ve bu sabahı.

Sırılsıklam şemsiyesini kapatıp silkeledi, hole girdi. Karşısında, bir sürü gazetecinin doldurduğu Bekleme Salonuna başını bile çevirip bakmadan basın bürosuna doğru yürüdü.

Daracık odada, en dip masanın başında bir yandan koka kola içen, bir yandan da bir teleks kopyesini inceleyen tek bir muhabir vardı. İçeri girdi. Açık kapının üzerinde BEYAZ SARAY BASIN MUHABİRLERİ tabelâsı sallanıyordu. Sağ ve sol yanlarda geçecek yer bırakılmış, ortada muhabirlerin ses geçirmez kontrplak bölmelerle birbirinden ayrılan ufak hücreleri yanyana dizilmişti. Bir süre aradığının bunlardan hangisi olabileceğim düşündü.

Sonra sol taraftan, eski basın müşavirleri ve eski Başkanların solmaya yüz tutan fotoğraflarıyla süslü duvarla, sağında kalan dokuz hücrelik sıranın arasından kararlı adımlarla yürümeye başladı. Önünden geçtiği her hücreyi dikkatle inceliyordu. Altıncı hücrenin önüne geldiğinde bölmenin üzerine seloteyle iKştirilmiş yazıya gözü takıldı. 'Avlanmak yasaktır! Miller gazeteciler birliğinin şahsi mülkü — R. Blaser, G. Murdock.'

Koltuğu çekip, yazı makinesi, telefon, not kâğıtları ve

referans kitaplarının arasında araştırmaya başladı. Sonunda küçük bir not defteri buldu. Hemen bir sayfa koparıp üzerine 'George, kusura bakma, Edna'nın parmağına uymuyor.' diye yazdı. Parmağındaki yüzüğü çıkarıp üzerine bıraktı, çabucak oradan uzaklaştı.

Niyeti Flannery'nin bürosunun önünden geçip kendi bürosuna gitmekti. Oysa basın sekreterliğine giden koridorun ağzı itişip kakışan muhabirlerle doluydu. Zavallı Tim Flannery kravatı bir yana kaymış, saç başı darmadağın onlara dert anlatmaya çalışıyordu. Çevresindeki gazeteciler kıyameti kaldırıyorlardı. Tim onları susturmak için elini havada salladıkça onlar bağıra çağıra sorular soruyorlardı: 'Tim, Başkan duruşmayı televizyondan izliyor mu?... Hey, Zeke Müler'in açış konuşmasını nasıl buldu?... Beşinci madde fikrini avukatlarına Dilman mı verdi?... Tim, söylesene nasıl karşılıyor?... Bildiri yayınlayacak mı?'

«Susar mısınız lütfen!» diye bağırdı Flannery. «Zavallı sekreterimin başının etini yediğiniz için kalkıp geldim. Ne onların ne de benim bu sorulara cevap veremeyeceğimizi biliyorsunuz Bekleyiniz biraz - susun - bir dakika - size geçen hafta söyledim, dün söyledim, bu sabah söyledim, şimdi bir daha tekrarlıyayım; Başkan duruşma süresince kamuoyuna herhangi bir açıklamada bulunmayı uygun görmüyor. Belki duruşma sona erdikten sonra...»

«O zaman çok geç kalmış olacak, kimse dinlemeyecek!» diye bağırdı biri. E ona bağırmanın Red Blaser olduğunu farketci. «Tim, söyle ona,» diye devam etti Blaser. «Eünde fırsat varken kullanmaya baksın, kendi iyiliği için. İki hafta sonra, iş arayanlar listesinden başka tek bir, gazetede ismini göremiyecek.»

«Kes Red!» diye öfkeyle bağırdı başka bir ses. «Sen nasıl olsa yazacak şey bulursun Hey Tim —»

Koro halinde bir kahkaha koptu. Flannery ortalığı yatıştırdı. «Çocuklar - son olarak söylüyorum, duruşma sona erene kadar Başkan açıklama yapmayacak. Ancak diğer hükümet soruları ile ilgili bildirilerine devam edecek. Şimdi rutin işlere ait iki haberim var —»

Flannery Beyaz Saray'ın günlük haber bültenini açıklarken muhabirler gürültüyü kesip not almaya başlamışlardı.

Edna Foster bürosuna, ya da şimdi her kimin bürosuysa oraya ulaşabilmek için uzun yoldan gitmesi gerektiğini anladı. Döndü, tam lobinin ortasındaki masanın yanından geçerken kendisine seslenildiğini duydu.

Yavaşlayıp başını çevirdiğinde George Murdock'la göz göze geldi. George'un üzerinde daha önce hiç görmediği koyu gri şık bir kostüm vardı. Kendisini yakalamak için hızlı adımlarla yaklaşıırken gözlerinin içi parlıyordu.

«Sevgilim,» diye kollarından tuttu. Edna'yı. «Niye beni aramadın? Ne zaman döndün?»

Kaçınılması imkânsız karşılaşma diye kendi kendine söylendi Edna. Kaçmaya çalışmak faydasızdı. Duruşmadan bir deyim geldi aklına: O senin hayatını mahvetmeden, hayatın pahasına da olsa, canavarı öldür!

«Edna ne zaman döndün?» diye tekrarladı George.

«George, hiç bir yere gitmemiştim.»

«Gitmemiş miydin?» George şaşırdı, yavaş yavaş Edna'nın kollarını bıraktı,

«Evet gitmemiştim. Hep buradaydım. Bilmeni istemedim, çünkü seni görmek istemedim.»

«Edna, neler saçmalıyorsun kuzum - beni görmek mi istemedin?»

«Demek istediğim şu: güvenemeyeceğim insanlarla hiç bir alış verişim yok. Sana güvenerek söylediklerimi, âdi bir iş karşılığında Zeke Miller'e sattın, Başkan'm davasından herkes kadar sorumlusun, bundan nefret ediyorum - senden de nefret ediyorum.»

George'un yüzündeki anlamdan Edna birden onun her şeyi inkâr edeceğini sandı. Ama hayır, inkâr ettiği yoktu. «Bak, kabul, ama güvenini sarsmam söz konusu değildi - ömrümde kimseye ihanet etmedim, hele sana —» Birden basın toplantısının sona erdiğini, arkadaşlarının dağılmak üzere olduklarını farkettiler, «Edna,» dedi aceleyle. «Burada konuşamayız. Gidip "hemen birşey içelim hem—»

«Seninle hiç bir yere gitmiyorum, ne şimdi, ne hiç bir zaman.»

George bozuldu, sesini iyice alçalttı. «Bak sevgilim, sen benim işimi kaybetmeme ya da bir iş bulmama yardım etmek

için **bazı** haberleri başkaları duymadan bana söylemeye söz vermiştin - ben de e» gece bana anlattıklarını, belki yanlış olabileirim ama, işime yarasın diye söylediğini düşünmüştüm. Duyduklarımın pek **azını** kullanacaktım, ve öyle yaptım, yalnız Red'le Miller'in ekibi bunları ürete ürete buraya getirdiler. Bu işte benim rolüm yok denecek kadar az.»

Edna'nın yumuşamaya hiç niyeti yoktu. «Senin rolün yok denecek kadar azsa nasıl oluyor da Zeke Miller sana bu kadar cömert davranıyor? Küçük bir rol karşılığı mı?»

«Hayatım,» diye fısıldadı George. «Benden aldıkları haberler, kendi bulduklarının yanında hiç kalır. Miller **sadece** benim — benim bu ülkenin iyiliğini düşünen insanların arasında olmamı takdir etti. Onu tanımıyorsun Edna, Miller politik hayatı dışında gerçekten çok cömert bir insan. Hem zaten ben Başkan hakkında söylenenlere inanıyorum ve ulusun yararına hareket ettiğime de inanıyorum. Bu kötü bir şey mi? **Şimdi** her şey meydana. Sen de benim kadar farkmdasm bunun. Dihnan devlet başkanı olacak adam değil. Onun için makul ol—»

«Makul mü olayım? Neden? Evlenelim de sen de bedavadan bir haber kaynağına sahip —»

«Edna yeter. İki hafta sonra Dilman'ın işi tamam.; senin, de görevin sona erecek, nereden haber kaynağı olacağınısın? Seninle evlenmek istediğim için evleneceğim o kadar. Artık bu evliliği yürütecek duruma geldim, aile erkeği olup —»

«BEN artık bu evliliği yürütecek durumda değilim, çünkü bana çok pahalıya mal oldun!»

Edna onun sinirli sinirli etrafına bakındığını farketti, sonra Bed Bıaser'in sanki ilgüeniyormuş gibi oralarda dolaştığını gördü. George'un huzursuzluğu birden hoşuna gitti. Is-lak şemsiyesini kolunun altına sıkıştırıp yürümeye başladı.

George yolunu kesmeye çalışarak «Bir dakika.» dedi. «**Da-ha** bitmedi.»

«**Bitti, bitti!**»

«Yani o maskarayı bana tercih ediyorsun öyle mi?»

«Ben, senin gibi aşağılık, ikiyüzlü bir adamla yaşamak-tansa, elinden geldiğince iyi niyetle çalışan bir adama - eğer kabul ederse - hizmet etmeyi tercih ediyorum. Hoşça kal

George. Sen Blaser'la kafa kafaya verip o adi masallarınızı yazmaya devam et. Ama bir daha beni aramaya kalkma!»

«Edna, Allahım seversen —»

Gerisini duymadı. Lobiden dışarı fırladı. Koridora çıktığı zaman tek bir şeye seviniyordu. Ağlamıyordu.

Bürosuna girdiğinde, döner koltuğunda oturan ve telefonla konuşan zenci sekreter Diane Fuller dışında hiç bir değişiklik yoktu. Çantasını yere koyması, şemsiyesini bırakması, yağmurluğunu çıkarması boyunca Diane'nin şaşkın bakışları başka bir gezegenden gelmiş gibi hep üzerindeydi.

Zenci sekreter telefona «Peki Sayın Başkan.» diye cevap verdi. Telefonu kapattı, ayağa kalktı, not defterini ve kalemini alırken «Merhaba Miss Foster.» diye kekeledi. «Nedense sizi beklemiyordum.»

Edna masaya yaklaştı. «Nereye gidiyorsunuz?»

«İçeri. Az sonra bir toplantı başlayacak. Başkan not almamı istedi.»

«Siz rahatınıza bakın.» Not defterini ve kalemi almak için elini uzattı. «Çalışmaya hazırım.»

Diane Fuller elindekileri vermek istemedi. «Acaba—»

«Ben de emin değilim-Diane.» diye onun kuşkusuna katıldığını belirtti Edna. «Ama. öğrenmek istiyorum.» Defteri ve kalemi zenci kızın parmaklarının arasından çekip aldı. «Siz bir süre burada kalıp telefonlara cevap verin. İçerde beş dakikadan fazla kalırsam Doğu Kanattaki büronuza dönebilirsiniz. Eğer girdiğim gibi fırlar çıkarsam burada sürekli bir iş sahibi oldunuz demektir.»

Aynaya göz atma gereği duymadan Oval Ofis'in ağır kapısını açıp içeri daldı. Maun masaya doğru yürürken Başkan'm -profilini gördü ve içeri girdiğini farketmediğini anladı. Gözleri televizyon ekranında, masasının arkasında ayakta duruyordu. Televizyonun sesi iyice kısılmış olduğu için Edna ancak masaya yaklaştığı zaman Nat Abrahams'm, II. Maddeyi iddianameye soktukları için Meclisi kibarca azarlayan sesini duyabildi.

Hafifçe öksürdü. Başkan Dilman hemen başım çevirdi. Alın hafiften kırıştı ama yüzünde hiç bir hayret ifadesi yoktu. Televizyonu kapattı.

«Merhaba Miss Foster, tamamen iyileştiniz mi?»

«Hastaydım Sayın Başkan, şimdi tamamen iyileştim. Çalışabilecek kadar iyileşip iyileşmediğime siz karar vereceksiniz. Size - size dürüstçe herşeyi açıklamaya —»

Duman masanın üzerindeki kâğıtları düzeltiyordu. «Dana fazla açıklamaya gerek yok. Bugün öğle yemeğinde Tim'den hepsini duydum. Ona anlattıklarınızı bana tekrarladı.»

İşi kolaylaştırdığı için Tim Flannery'ye şükrediyordu. Edna ama kendisinin de konuşması gereğine inanıyordu. «O halde benim ekleyebileceğim - sizin için farketse de etmese de zararı yok - çok Önemli kişisel bir karar vermek zorundayım ve verdim. Sanırım herkes önünde sonunda bir yanı tutmak zorundadır. Bundan kaçınmak imkânsız. Sizce önemi olur ya da olmaz, önemli değil, yalnız bundan böyle ne olursa olsun sizin taj'afımvzdayım ve sizin tarafınızda olmayan hiç kimse üe herhangi bir alış verişim olmayacak. Sizin yanınızda çalışmak istiyorum. Bunu, en yüksek sekreterlik görevi olduğu için değil, Nat Abrahams'ın deyimi ile bana düşen görevi yapmak için istiyorum. Size karşı dürüst davranmadığımı biliyorum. Beni kapı dışarı etmeye yerden göğe kadar hakkımız var. Bunun için sizi suçlayamam. Sizin yerinizde olsam ben de—»

Başkan «Miss Poster,» diye sabırsızca sözünü kesti. «Bugün çok işimiz var. Lütfen oturun da hemen başlayalım.»

Bir an duran, ya da Edna'ya öyle gelen kalbi birden atma-ya başladı. Ona sarılmak istiyordu. «Sağolun Sayın Başkan.» diye mırıldandı, çabucak her zamanki yerine oturdu. Başkan dahili telefonda düğmeye basıp angajman sekreterine bir şey söyledi

Hemen ardından Shelby Lucas'm kapısı açıldı. CIA Başkam evrak çantasını açarak içeri girdi. General Jaskawich kendisini izliyordu. Başkan'ı, ardından Edna'yı selânnadılar. Jaskawich kibarca kendini takdim etti. T.C.'nin Senato ve Beyaz Saray'da sekreterüğünü yaptığı sürece kahramanlarla karşılaşmamış olduğu için Edna Jaskawich'in karşısında hem heyecanlanmış, hem nasıl davranacağını şaşırılmıştı. Onun Başkan'm yeni askerî danışmanı olarak and içtiğini okumuş ve nedense gözünde Genelkurmay Başkanı gibi burnu havada, ve soğuk bir adam olarak canlandırmıştı. Oysa karşısında sanki üniformasını, uzay uçuşunu ciddiye almayan, Tim Flannery kadar tabii ve içten bir adam bulmuştu.

BAŞKAN

«Sayın Başkan, nereye oturuyoruz?» diye dordu SeöiL

«Siz buraya, Miss Foster*in yanına oturun.» dedi Dilman.
«General Jaskawich, siz de bir koltuk çekip yanıma oturan, onların karşısında olalım.»

Jaskawich koltuklardan birini alıp gösterilen *yere* gebeşken, «Televizyonda seyrediyordum.» dedi. ' «ömrümde Zeîse Miller kadar ağzı kalabalık, palavracı, adam duymadım. *Amu* bana kalırsa bizim Nat Abrahams da tam gözünün üstüne üsdiyor yumruğu.»

«Öyle mi dersiniz?» diye sordu Dilman. «Be» karar veifmıyorum.»

«Senatoda ilk raundu az bir farkla kaybedebilirsiniz,:) diye karşılık verdi Jaskawich «Ama ülkenin dört bir yanında kazanmanız kuvvetle muhtemel.»

Dilman düşünceli düşünceli başını salladı, sorjra bîrden koltuğunu çekip dahili telefona bir kez daha bastı. Jaskawieib, ve Scott'un yüzlerine bakıp «Geliyorlar.» dedi. .Çimdi yapacağımız işi düşündükçe televizyonda seyrettiğimi?, gösteriyi karton filimler kadar önemsiz görüyorum. Mr. Scoit, açıkça anlatmalısınız.»

Kapı açılıp kapandı, Savunma Bakara ve Genelkırfmay Başkanının girişi ile Oval Ofis'in havası birden değişti Her hareketi başarılı bir uçak mühendisinin gururunu taşıyan Steinbrenner odadaküeri resmî bir biçimde selâmladı. Askerî trençkotunu ve şapkasını kanepelerden birinin üzerine bir-aia.ft General Pitt Fortney'in selâmı daha, da soğuktu.

Savunma Bakanının yanına yerleşirken «Sayın Başkan:> diye gürlledi General Fortney «Bizi günün ortasında apar topar buraya getirecek kadar önemli olan şey neymiş bakalım? Bildiğim kadarıyla bugün öğleden sonra özel haber kanallarımızdan geçen bütün haberler güvercinlerin taşıyabileceği kadar sakın. Dünya barışı sürdürüyor - kendi Senatamız dığında çatışma falan yok.» Güldü. «Bu da herhalde bizim bölgerakıia dışında kalıyor.»

Dilman sakın sakın dinlemişti. Masanın kenara» *yakak**-yıp, General Fortney'e aldırmadan doğrudan doğruysa Steño-brenner'e hitabetmeye başladı. «Beyler, yurt dışında çek eideB bir sorun baş gösterdiği için sizi buraya çağırdım. Biüine kata-

Mr. Scott ve ben Baraza'daki bütün gelişmelerden sizi haberdar ettik, ancak—»

«Ha, şu mesele.» diye sözünü kesti Fortney.

Dilman Genelkurmay Başkanına dik dik baktı. «Ever o mesele.» diye karşılık verdi. «Sovyet Rusya, dünyanın neresinde olursa olsun, istediği kadar büyük ya da küçük olsun: desteklemeye söz verdiğimiz demokratik bir hükümetin özgürlüğüne gizli ya da açıkça saldırdığı sürece orası endişe duyacağımız yerdir, ve Baraza böyle bir yer. Rusya'nın iyi niyetine ve barış sözüne karşılık Baraza'yı, komünizme karşı tedbirlerini yumuşatmaya ikna ettik. Şimdi Sovyet Rusya'nı; Cumhurbaşkanı Amboko'nun devrilmesi için yardım etmekle verdiği sözü tutmadığı yolunda kesin deliller var. Biz, Amboko'nun devrilmemesini sağlamakla sorumluyuz.»

Savunma Bakanı, «Sayın Başkan» dedi. «Düne kadar aldığımız bilgiye bakılırsa Prömiyer Kasatkin'in Afrika'da ihtilâl çıkarmaya çalıştığını hiç sanmıyorum.»

«O dündü.» dedi Dilman. «Bugün başka bir gün, beklediğimiz bilgi bu sabah geç saatlerde geldi . . . Mr. Scott, bir saat önce bana anlattığınız, CIA'ya gelen son istihbaratı aynen tekrarlayın.»

Montgomery Scott çantasını boşaltmıştı. Elindeki kâğıtları düzelterek Steinbrenner ve General Fortney'e döndü «Beyler her gelen rapordan Baraza'da barışı koruma çabalarının ne yazık ki giderek azaldığını öğreniyoruz. Baraza'dak ajanlarımızdan aldığımız son raporu 4 ilâ 3. derece, yani oldukça güvenilir olarak nitelendirdiğimizi hatırlayacaksınız Bu, bizi endişeye düşürmeye ve durumu daha derinlemesine araştırma gereği duymamıza yeterdi. Biz de araştırmalarımız: derinleştirdik. 2. derece olarak nitelendirdiğimiz ve değerli bir ajanımızın hayatına mal olan bugünkü rapor, tam güvenilir-den bir derece aşağıda olduğu için askerî tedbir almamızı gerektirecek kadar ciddi bir durum olduğunu ortaya çıkarmıştır.»

Savunma Bakanı «Monty,» diye söylendi. «Son rapor neydi ki?»

«Pentagon'a döndüğünüzde masalarınızın üzerinde tane kopyelerini bulacaksınız.» dedi Scott. «Kısacası şu: Sovye: subayları Baraza sınırı dışında, özellikle dağlık bölgede Ba-

raza'lı komünistleri toplamaya başlamışlar. 13.000 kişi kadar-
mış. Piyadeler, hafif Amerikan silahları, M14 tüfekleri, AR
10 tüfekleri, 8.75 cm'lik roket fırlatma bazukaları ile donatıl-
mış. Ama tümenin büyük bir bölümünde Sovyet yapısı tank-
lar, havan topları ve çok sayıda mühimmat bulunduğu öğre-
nilmiş. Hatta acele birkaç gizli hava alanı inşa edip, belirli
sayıda MİG-17 jetleri ve çift motorlu hafif bombardıman uçak-
ları getirmişler. Bütün bu hazırlıkların hemen hemen tamam-
landığını biliyoruz, geriye ne zaman - hangi tarihte saldırma-
ya karar verdiklerini öğrenmemiz kalıyor. Hafta sonuna ka-
dar bunu ortaya çıkaracağımızı sanıyoruz. Kwame Amboko'-
mm gizli ajanlarından birkaçı düşman kampına sızmışlar, eğer
bunlardan biri sağ çıkabilirse Amboko bize haberi ulaştırı-
cak.»

Steinbrenner Dilman'a döndü. «Sayın Başkan, Amboko'-
ya güveniyor musunuz?»

«Evet.» diye karşılık verdi Duman.

«Ben güvenmiyorum.» diye atıldı General Fortney. «Sırf
bizi sürükleyip siyasi düşmanlarına karşı kullanmak için tabii
ortallığı ayağa kaldıracak bir haber verecek. Sayın Başkan—»

«General,» diye sözünü kesti Dilman. «BEN kendisine gü-
venmiyorum Mr. Scott devam edin.»

CIA Başkanı kırmızı sakalını sıvazladı. «Tabii., kendi ajan-
larımızın istihbaratında olduğu gibi Amboko'nunkileri de de-
ğerlendireceğiz. Eğer değerlendirmede Amboko'nun istihba-
ratı bizimkileri tutuyorsa o zaman korkarım hemen harekete
geçmemiz gerekecek.»

General Fortney hışıyla «Bir dakika Scott, kendine gel!»
diye gürledi. «Sırf senin o ajanlarımızın kışkırtıcı sözlerine da-
yanıp bizi savaşa mı sokmaya çalışıyorsun? Asla?» Masanın
üzerinden Dilman'a uzandı. «Sayın Başkan, ülkenin geleceğini
olduğu gibi CIA'nın eline bırakamayız. Çoğumuz Mr. Scott'un
LANGLEY'deki casuslar sarayını gözleyip duruyoruz. Bütün
gördüğümüz de bir avuç amatör. Niye CIA Kızıl Çin'in Kore
savaşına katılacağını bize haber vermedi? Küba'da sıkıştın!-
cağımız zaman CIA neredeydi? Silahsızlanma Konferansı askı-
dayken niye Sovyet Rusya semalarında U-2 uçaklarını; uçur-
mamıza izin verdi? Sizin dinleyip - inanıp da bizi Barsz's'ya
sürmek istediğiniz istihbarat bu mu?»

«Sayın Başkan izin verirseniz cevap vereyim.» derker. \ Montgomery Scott kendini zor tutuyordu. «General Fortney. i CIA'mn bu ülkeyi ve bu ülkenin çıkarlarını daha fazla değilse i bile en az Pentagon kadar koruduğunu söylemek zorundayım Guatemala'daki Arbenz çetesini size önceden bir haber verdik. Sputnik uzaya gönderilmeden biz haber verdik. Kruschef, ardından Kasatkin'in başa geçeceğini anlayıp sizi biz uyardık Hindistan ve Brezilya'daki komünist ayaklanmalarını basta - manıza sebep, bizim istihbaratımız oldu. Raporumuz Amboko'- 1 nun istihbaratı ile teyid edilmeden harekete geçin demiyorum ancak bana kalırsa CIA'mn Baraza ile ilgili raporunu yabana atmayın.»

General Fortney suratını asıp kendi kendine homurdandı «İki yol var.» dedi Dilman.» Ya oturur komünist saldırısını bekleriz, ya da önceden hazırlanır, alarm halinde güçler bekletiriz, Sovyet Rusya'ya da ihanete göz yummayacağımızı duyururuz. Ben birinci yoldan, oturup beklemekten hoşlanmıyorum, çünkü o zaman, harekete geçmek zorunda kalırsak geç kalmış olacağız, ve kaybedümiş Afrika topraklarını geri almamız birçok Amerikalının hayatına mal olacak. İkinci yolu tercih ediyorum. Gerekirse onbeş dakikada harekete geçebilecek bir birliğin hazır beklemesini istiyorum. Saym Steinbrenner. böyle bir birliğiniz var mı?»

Koltuğunda huzursuzca kıpırdanan Steinbrenner «Var.; dedi. «Böyle bir operasyonu püskürtebilecek modern bir birlik tavsiye edebilirim. Hafif bataryalar, füzeler, hareket edebiler, roket ve rampaları, uçaklarla indirilen piyade birlikleri, hava üstünlüğünü kurmak için de bombardıman uçakları ile donatılmıştır. Her alana kolayca intibak edip hızla harekete geçecek biçimde eğitilmiştir. Bu en modern ve en seçkin bölüğümüz biliyorsun Sayın Başkan - DRAGON FLIES.»

«DRAGON FLIES.» diye düşünceli düşünceli tekrarladı: Dilman. «Güzel. Alarma geçirilmesini istiyorum.»

«Saym Başkan!» konuşan yine General Fortney'di. Yüzü korkudan mosmor olmuştu. Ayağa kalktı. «Hepiniz şaşırmışsınız. Daha okuma yazma bile bilmeyen, ilkel kabile olduklarından kimsenin kuşkusu bulunmayan, demokratik bir ülke oldukları sadece kâğıt üzerinde yazılı, haritaların çoğunda yeri bile gösterilemeyen siyah bir çukura Amerikan askerlerini

göndermeye, Sovyet Rusya ile nükleer bir savaşı göze almaya kalkıyorsunuz öyle mi? Baraza değil binlerce, tek bir Amerikalının hayatına değmez. Hele böyle bir savaş başlarsa milyonlarca Amerikalının hayatı söz konusu olabilir. Daha dün Dışişleri Bakanına—»

«General Fortney—» diye sözünü kesti Dilman. «Yanılmış olacaksınız. Halen Dışişleri Bakanımız yok.»

Fortney bir an şaşırdı, durakladı, sonra kendini topladı. «Pekâlâ,» dedi. «O işi bırakalım, da .Senato çözümlensin. Benim politika ile ilgim yok. Eaton'ı sadece bazı eski diplomatik sorunlar için görmem gerekmişti - başka kime gidebilirdim? Her neyse, en iyi yetiştirmiş, en iyi donatılmış askerî gücümüzü behennemin bucağındaki önemsiz bir orman parçası uğruna tehlikeye atacak, hiç bir acele karara razı olamam. Afrika Birliği Paktı' na karşı bir jest olarak bir kaç piyade bölüğünü alarma geçirmemi isterseniz —»

«General Fortney,» diye kesin konuştu Dilman. «DRAGON FLIES'in alarma geçirilmesini istiyorum.»

«Sayın Başkan bunu yapamazsınız.» diye belirtti Fortney. «Açık konuşayım mı?» Odadakîlere bir göz attı. «Burada kimse açık konuşma cesaretini gösteremiyor.» tekrar Dilman'a döndü. «Pekâlâ, benim cesaretim var. Ben söyleyeceğim.»

Buz gibi bakışları sanki Dilman'm üzerine çakılıp kalmıştı. İnce dudaklarının kanı çekilmiş gibiydi. «DRAGON FLIES hakkında az önce anlatılanlardan başka neler biliyorsunuz? Ben söyleyeyim. Bu, yüzde 89, yüzde 99 değil, yüzde yüz saf kan beyazlardan kurulu bir birlik. Tepeden tırnağa, General Jarret Rice'den en küçük rütbeü subaya kadar askerî öğrenim görmüş beyazlardan oluşan birlik. Bunun aranızda herhangi bir ırksal nedene dayandığı yolunda yanlış yorumlanmasını istemem. Rice da, ben de zenci delikanlıları birliğe seve seve almaya hazırladık. Ancak birliğin doğuşu sırasında ve hâlâ bu komplike silahları, araç ve gereçleri kullanabilmek için ileri teknik bilgi ve öğrenim gerekliydi. Ve biz bu yetenekteki çocukları yalnız beyazlar arasında bulabildik. Sonuç bu yüzden böyle oldu.»

Dilman'm yüzünde ne hayret ne de taviz belirtisi vardı. Siyah çehresinde tek bir kıpırtı olmamıştı. Bekledi.

General Fortney «Şimdi durumun askerî açısını biliyor-

sunuz.» diye küstahça devam etti. «Büdiğimize göre de biraz daha derinlemesine düşünürsünüz. Sayın Başkan, bunları söylemek görevim olduğu için söylüyorum, eğer bu yüzde yüz beyaz elit güçleri o yüzde yüz siyah cehenneme, bir avuç ükeî, vahşi adam uğruna dövüşmeye gönderip ölümlerine sebep 'otosamz, burada;: kendi ülkenizde bütün ulusu karşınızda bulursunuz. Siz Kongrenin ya da kamu oyunun böyle bir şeye izin vereceğini mi sanıyorsunuz? Hayır, asla.... Bakın, sizi düşünmediğimi sanmayın. Şu yargdama yüzünden zaten başımız belâda. Neden daha başka belâlar arıyorsunuz? Niye intihara kalkışıyorsunuz? DRAGON FLIES birliğini Afrika için alar- ma geçirdiğiniz kamuoyunun kulağına gitti mi, politika hayatınız bitti demektir. İşi yalnızca bu açıdan yorumlarlar - Afrikalı zenciler için Amerikalı zenciler dururken beyazlan feda ettiğiniz—»

«General Fortney, izin verirsiniz sözünüzü keseceğim.» Bu, ilk kez konuşan Jaskawich'di. «Eğer açık konuşuyorsak biraz daha derine inebiliriz. On yıl önce siz ve Pentagon yetkilileri böyle olmasını istediğiniz için DRAGON FLIES'm bugün salt beyaz bir güç olduğu askerî çevrelerce gayet iyi büiniyor. Eğer zenci askerler için aynı öğrenime ve teknik eğitime fırsat verseydiniz eminim bugün o birliğin yüzde otuzu zenci olurdu. Bunun suçu yalnız sizin omuzlarınızda değil Genera- lim, bütün ulusun omuzlarında. Ama sonuçlarını hepimiz ka- bullenmek zorundayız.»

General Fortney Jaskawich'e öfkeyle parmağını salladı. «Delikanlı, burada en çok askerî tecrübesi olan benim, onun için siz bana ders vermeye kalkmayın. Siz, ait olduğunuz yer- de, uzayda kaim da yeryüzündeki sorunları onlardan anlayan adamlara bırakm.» Dilman'a döndü. «Sayın Başkan, ülke için değüse büe kendi çıkarınız için beni dinleyin, çoğu zenci ya da eşit oranda birliklerden birkaçını alar- ma geçireyim. Oldukça başarılı olurlar, biz de gelişmeleri izlemek için biraz oyalanı- rız—»

Karşılıklı konuşmalara ve aldığı notlara iyice dalan Edna Foster, General Fortney'in karşı koyma nedenini yavaş yavaş anlamaya başladı. Niyeti duruşma sona erene kadar oyalan- maktı. O zaman Dilman gidip, Eaton gelecekti. Eaton Bara- za'ya değil beyaz, karışık bir Amerikan birliğinin bile gitmesi-

ne izin vermezdi. Acaba Başkan bunun farkında mı diye merak etti. Cevabı almakta gecikmedi.

Başkan Dilman ayağa kalkmıştı. «General, eğer arzunuz yakın bir gelecekte daha makul beyaz bir Başkan'ın bu büroya gelmesiye buna bir diyeceğim yok, ancak onu ya da onun emirlerini beklemenize izin veremem. Bekleyerek ulusal güvenliğimizi tehlikeye atamam. Şu anda benim emirlerim yerine getirilecektir. DRAGON FLIES birliklerinin alarma geçirilmesini istiyorum.»

Steinbrenner de ayaktaydı. «Sayın Başkan, tabii,—»

«İsrar ediyorsanız pekâlâ.» diye Duman'a acı acı söylendi Fortney.

«Yalnız İsrar etmiyorum.» dedi Dilman. «Emir veriyorum.»

Fortney, Steinbrenner ve Scott gittikten sonra üçü yalnız kalmışlardı.

«Adi herif.» dedi Jaskawieh.

«Aldırmayın.» dedi Dilman. «Miss Foster, şimdi sıra kimde?»

Edna randevu kartlarına bakmak için ayağa kalktı. Kartları gözden geçirdi. «Saat beşte Mr. Pooîe ve Bayan Hurley'i kabul edeceksiniz - bir dakika, ondan önce, hemen bu saatlerde Walter Reed hastanesine gideceğiniz—»

Dilman masanın üzerine vurdu. «Tamam. Hemen gitmek istiyorum General Jaskawieh, Sovyet Elçisi Rudenko'ya bir mesaj yazın lütfen. Baraza çevresinde neler döndüğünden ve onun ülkesinin bu işteki rolünden haberimiz olduğunu, herr hangi bir komünist ihtilâlini önlemek üzere gereken tedbirleri aldığımızı bildirin. Müsvette olarak hazırlayın, sonra bakarım. . . . Miss Foster, otomobil Güney kapısında beklesin. Hemen Walter Reed Hastanesine gitmek istiyorum. Bu, henüz Amerika Birleşik Devletleri Başkanı iken yapmak istediğim bir iş.»

Otto Beggs'in vücuduna kramplar girmeyen ve kafasını ağrı kesici ilaçların dumanlandırmadığı ük gündü. İlk kez rahatça düşünebiliyordu. Bu rahatlığa önce şükretmişti oysa

şimdi giderek kendisini huzırsızluğa doğru götürdüğünü fark etmeye başlıyordu.

Bir saat önce hemşirelerden biri gelip askıdaki bacağının ürerinden, televizyon kamerasını daha rahatça görebilmesi için jicaryolasımn baş tarafım kaldırmıştı.

Bık saatte bütün kanallarda aynı görüntü yer alıyordu. «Senato salonunda Nat Abrahams, Meclis adına iddianameyi tsonan Zeke Miller'in Başkan Duman aleyhine üeri sürdüğü saçları çürütmeye çalışıyordu. Kendi durumunun Başkan'mkisdeıı daha acıklı olduğunu kabul eden biri için bu duruşmayı seyretmek, giderek artan kendi iç huzursuzluğunu unutturmayaya yeterli değildi.

Otto Beggs'in dikkati artık ekrandan iyice uzaklaşıp içice, kendi duruşmasına dönmüştü. Parmağım yatağm yarım-daki uzaktan kontrol düğmesine uzattı. Nat Abrahams'ın sesi uzaklaşana kadar birkaç kez bastı, geriye sadece sessiz bir görüntü kalmıştı.

Cast sıkıntısı içinde başımı yastığının üzerinde yana çevirip yağmurdan yıkanan penceresinden artık dünyası ve hapisanesi haline gelen Walter Reed Hastanesinin avlusuna gözlerini dikti. Sürekli yağmur öğleden sonra biraz hafiflemesine rağmen, sicim gibi inen damlalar dışarıyı rahatça görme-pitü engelleyen gri, dumanlı bir perdeyi andırıyordu. Aşağıda, tam karşısında, hastanenin giriş kapısında, şimdi çamur yatağı haline gelen çiçek tarhımm ortasındaki havuzun fiskiyesi jrağmur damlalarını karşılamak için yükseklere doğru fıskırıyordu.

Walter Reed Hastanesinde gördüğü ilgiyi inkâr edemezdi. Ashında burada yatmaya hak kazandığından bile emin değildi. Bu hastanenin kapıları Mac Arthur ve ölümüne dek son yedi yılını burada geçiren Pershing gibi generallerden, ufak rütbeli subaylara kadar tüm askerlere ve özel sivillere açıktı. Eisenhower, T.C. ve hatta Dilman gibi Başkanların. George Marshall, John Foster Dulles ve Arthur Eaton gibi Kabine üyelerinin burada tedavi gördüklerini büüyordu. Kendisinin buna nasıl hak kazandığını büümiyordu. Tek sebep, bir zamanlar orduda bulunması oıabüürdi. Tek sebep, şeref madalyası kazanmış olması oıabüürdi. Yine tek sebep Başkan'm hayatını kurtarmış olması olabilirdi. Bu kadarını, ortopedi uzmanları-

.cin Başkan' in emriyle John Hopkins'den getirttikleri çenesi düşük anestezi uzmanından duymuştu. Beggs bu özel ügiyi karışık duygularla kabullenmişti. Başkan'ın bu gizli tutulan yurdunun takdirle karşılamıştı ama özellikle şu çaresiz durumunda birine, hele Dilman'a borçlu olması hiç de hoşuna gitmemişti. Oysa bugün, kafası daha iyi çalışmaya başlayınca asıl borcunu ödemeye çalışanın Duman olduğunu farketmişti.

Bakışlarım pencereden, kuş bahçesini andıran odanın içine kaydırıldı. Bir zamanlar komşusu olan Shearer'lerden, kayınbiraderi Austin ve ailesinden, Walk Inn'in sahibinden, Beyaz Saray basın muhabirlerinden, Miss Foster'den ve daha bir sürü kimselerden gelen çiçeklerin arasında en mütevazı olanı, yanibaşmda komodinin üzerinde duran menekşe saksıydı. Geçen gün çiçeklerin üzerindeki kartları inceleyip gururlanan Gertrude, menekşelerin arasmda kart bulamamıştı. «Otto, bu küçük şeyi kim gönderdi?» diye sormuştu. Beggs, .. Bilmiyorum. • • diye karşılık vermişti. «Garip ama geldiğinde üstünde kart yoktu.»

Kart vardı kuşkusuz, ve Mr. Otter Beggs yerine Mr. Otto .Beggs'e diye başlıyor. «Sen dünyanın en cesur erkeğisin. Aca-ba sen ve Tanrı beni bağışlayabilir misiniz? Ruby.» diye bitiyordu.

Karttan yararlanarak Ruby'nin izini bulmaya çalışmıştı. Bütün öğrenebildiği, siparişin Washington'daki çiçekçilerden birine Los Angeles damgalı bir zarf içinde on dolara iliştirilen bir kart ve Mr. Otto Beggs'e bu para karşılığında bir çiçek gönderilmesine ilişkin daktilo ile yazılı bir notla yapılmış olduğuydu.

İlaçlarla uyuşuk düşlerinde Ruby'yi aramış, cezalandırmış ya da cezalandırmak istemişti çünkü düşleri her seferinde onun çıplak, pürüzsüz, çukolata rengi gövdesini kucaklaması ile son bulmuştu. Düş kurmadığı zamanlarda onu bir daha görüp göremeyeceğini, karşılaşırsa ona karşı nasıl davranacağına merak etmişti.

Sonra yavaş yavaş Ruby bir düş kahramanı gibi silinip kaybolmaya, gerçek yaşantısına ilk evliük yıllarındaki kadar tatlı ve yumuşak Gertrude'la, kendisini eskisi gibi sayan oğulları Ogden'le Otis hâkim olmaya başlamıştı. Her akşam ziyaretine gelip iki günde bir onun kahramanlığını öven gazete

kupürlerini gururla getirmişlerdi. Bu kupürleri topladıkları yedi kutu üstüste karşısında duruyordu. İlk kutunun dışında öbürlerine dokunmamıştı bile. Bunları oğullarının toplaması hoşuna gidiyordu ama, kendisini artık eskisi kadar ilgilendirmiyordu.

Otto Beggs için artık bu kupürler birer kahramanlık övgüsü değil, ölüm ilânıydı. Kendisinden son kez söz eden gazete haberlerine bakmaya tahammülü yoktu. Çünkü Otto Beggs'e göre katilin kurşunu hangi amaç için atılmış olursa olsun, onun yararlı hayatına son vermişti. Yararlı bacağı kesilmeyip tedavi edildiği için Amiral Oates ameliyatı - başarılı - olarak nitelemişse de onun için bu tıbbî başarı bir hiçti. Bacağı kurtulmuştu evet, ama hareket etmesi gereken bir gizli ajanın artık işine yaramayan, aslında topal olduğu halde, sağlam bir adam görünüşü veren bir bacadı. Bastonla, kimsenin yardımını olmadan yürüyebilecek, özel bir otomobili kullanabilecekti. Ama ömrü boyunca bir daha ne koşabilecek, ne atlayabilecek, ne çömelebilecek ne de West Coast futbol sahasındaki ya da Kore savaş alanındaki Beggs olabilecekti. Başkan'a doğru fırlayıp, üzerine çullanıp onu yere yatıran, katilin kurşununa hedef olup yaralanan Otto Beggs de olamayacaktı bir daha. Otto Beggs ölmüştü. Geriye kalan sakat Beggs'di.

«Hey,» diye nöbetçi zenci hemşirenin seslendiğini duydu. «Niye yüzünü öyle buruşturuyorsun? Sanem mi var?» Elindeki pembe haplarla bir bardak su uzatıyordu.

«Bir şeyim yok.» diye karşılık verdi Beggs.

«Gene de bunları yut. Hazım için. Bu yeni usul mü böyle sessiz televizyon seyretmek ha? Sesi açsana. Bütün hastane dinliyor. Başkan'm o akıllı avukatı epey kök söktürüyor. Konuşması bitmek üzere-»

Beggs hapları yuttu, hemşire gittikten sonra yanındaki düğmeye basıp sesi açtı.

Ekranada Başkan'm avukatı Abrahams susmuştu. Kamera yorgun çehresi üzerinde duruyordu. Yeniden ölçülü cümlelerle konuşmaya başladı.

«Saym Senato üyeleri, konuşmamı izin verirseniz, - geçen yüzyılda yaşayan ve saym muhatabımın sitayişle bahsettiği efsanevi Kongre üyesinin sözleri ile bitirmek istiyorum.» dedi Abrahams «Thaddeus Stevens'a ve onun Sena-

toya hitaben yaptığı son konuşmasına değiniyorum. Bu konuşmadan sonra Senato kendisinin iddiasını kabul etmeyip Başkan Andrew Johnson'un beraatine karar verilmişti.

«Konuşması aynen şöyleydi: Eski ve modern tarihi inceledikten sonra, ne Avrupa'da, ne de Amerika'da bundan böyle hiç bir Baş Yöneticinin barışçı yollarla görevden uzaklaştırılamayacağı kanısına varmış bulunuyorum. Yasaların ve adalet mızrağının işlemediği yerde BRUTUS'un hançerine baş vurulacaktır. Tanrı insanları bu yönteme baş vurmak zorunda bırakmasın.»

Abrahams bir süre sustu, sonra kameraya ve görünmeyen seyirciye yeniden hitabetmeye başladı. «Beyler, bunlar, bu gece üzerinde düşünülmesi gereken sözlerdir. Çünkü Thaddeus Stevens bu sözleri söylerken daha sonraki nesillerin, uyarısını ne türlü yorumlayacağını düşünmeden konuşmuştur. Çünkü bugün sanık sandalyesinde oturan, anayasanın kendisine karşı kullanılmak üzere değiştirildiği, kendisini, kanunî hakkı olan koltuktan indirmek için tertiplenen oyunla tek basma yüz yüze bırakıldığı, BRUTUS'un hançerine karşı direncinin yitirilmesi için her çareye baş vurulan bir yöneticidir.

«Sayın Senato üyeleri, bu dava, kanuni bir lideri en âdi yöntemlerle katledip istedikleri adamı başa geçirmek için Meclis'in açtığı bu dava, BRUTUS'un hançerinin ta kendisidir. Hançer bütün dünya görsün diye bugün iddia makamınca kınından çıkarılmıştır. Mantığa, yasalara, düzene ve demokrasiye meydan okuyan bu hançer saplanmaya, hazırdır. Sizi Thaddeus Stevens'm sözleri üe uyarıyorum ve yalvarıyorum: «Tanrı insanları bu yönteme baş vurmak zorunda bırakmasın... Beni dinlemek lûtfunda bulunduğunuz için teşekkür ederim.»

Otto Beggs düğmeye bastı, ekran karardı.

Huzursuzdu —çünkü ikinci bir suikast Başkan'a doğru yaklaşıyordu ve kendisi çaresizdi. Komodinin üzerindeki sigara paketine uzandı. Daha pakete dokunmadan Gertrude'u karşısında görüp şaşırdı. Bir kolunu Ogdan'in, öbür kolunu Otis'in omuzuna atmış kapıda duruyordu. En şık elbisesini giymiş, oğlanlara da bayramlıklarını giydirmişti. Ziyaret saati de değildi henüz. Anlıyamadı.

Oturmaya çalışarak «Ne arıyorsunuz burada?» diye sordu. «Ne oluyor? Kötü bir şey mi oldu?»

«Otto,». diye seslendi Gertrude. «Akim iyice başımda, mı—?»

«Ne demek aklın başımda mı? Tabii başımda.»

Gertrude durup durup koridora bakıyordu, sonra oğlanları arkalarından iterek odaya girdi. «Otto, özel bir gün bu.» Beggs şaşkın şaşkın odayı doldurmaya başlayan ÖNEMLİ kişileri seyre koyuldu. Maliye Bakanı Moody ardından Şef Hugo Gaynor, ve Lou Agajanian, onun ardından Amiral Oates'la Tim Flannery ve Edna Foster ve en arka, protokola aldırmaksızın, peşinde iki ajanla Başkan Douglass Duman girdi.

Oda bir anda gülen çehrelerle dolmuştu, Otto Beggs'in başı dönüyordu.

«Ne var, ne oluyor?» diye merakla sordu.

Başkan Dilman yatağın çevresini dolanıp sağma gelmişti. . 0 bile gülüyordu. Az önce seyrettiği duruşmadan sonra, bu imkânsız gibi geliyordu. Beggs'e.

«Nasılsınız Mr. Beggs?» diye sordu Başkan.

«İyiyim —galiba—» Beggs odayı dolduran insanları göstererek «Neler- dönüyor, anlıyamıyorum.» diye söylendi.

Başkan Duman başını sallayarak iki elini birden palto-sunun ceplerine soktu, bir eli ile siyah bir kutu, öbürü ile bir kâğıt çıkardı.

«Mr. Beggs, hakettiğiniz ve epey geciken bu kısacık tören umarım sizi fazla yormaz.» diyerek elindeki kâğıdı açtı. «İzin verirseniz bu beratı ben okuyacağım : «Beyaz Saray Gizli Servisinin kahraman üyesi Mr. Beggs'e— Amerika Birleşik Devletleri Başkanı ve Maliye Bakanının tavsiyeleri üzerine sizi hükümetin sivillere verebileceği en büyük armağan olan ve ancak görevleri sırasında büyük cesaret örneği veren, hayatlarını seve seve tehlikeye atan ve bunu yaparak üstlerinin hayatını kurtaranlara verilen ÖZEL SİVİL HİZMET NİŞANI ile taltif ediyorum. Otto Beggs, bir suikastçinin kurşununa karşı Başkanı koruyarak gösterdiğiniz büyük kahramanlığa karşı size bu hareketinizden dolayı bu altın madalyayı ve ülkenizin sizi bu şerefe lâyık gördüğünü tasdik eden bu beratı takdim ediyorum.»

Beggs'in gözleri yaşlarla dolmuş, boğazı düğümlenmiş-

ti. Altın madalyayı, sonra Başkan'ın elini tuttu, alkışlara ve töreni tesbit etmek için odaya dolan fotoğrafçılara karşı gülümsemeye çalıştı.

Önce Başkan'la, ardından Gertrude ve çocuklarla, sonra. !a Maliye Bakam ve Şefle poz verdikten sonra başını yastığa attı. Yorgundu, Başkan elini tutup kaldırdı.

«Mr. Beggs, siz, şimdi Amerika'da eşi bulunmayan bir kahramansınız. Ulusun en yüksek askerî ödülü ile en yüksek sivil ödülüne birden sahip tek kişisiniz. Sizin için daha yüksek bir taltif olamaz gibi geliyor insana ama biz sizin mesleğinizde çok daha büyük başarılar kazanıp daha büyük ödüller hakedeceğinize inanıyoruz. Mr. Beggs, aynı noktada olmasa bue Gizli Servis, faal göreve başlamak üzere sizi bekliyor. Bugünden itibaren geçerli olmak üzere Beyaz Saray Gizli Servis Şefliğine terfiinizi bildiririm. Dostumuz Lou Agajanian New York'a taşınıyor, onun için siz, Mr. Beggs,, onun sorumluluklarını ve bürosunu devralıyorsunuz. Size ihtiyacımız var. Bizi fazla bekletmeyin.»

Beggs'in yanaklarından aşağı yaşlar sızılıyordu. «Bekletmeyeceğim.» diye fısıldadı. «Sağolun Sayın Başkan!»

Oda boşalmaya başlamıştı. Başkan, Plannery'nin yanına gitmek üzere ilerlerken Gertrude çocukları duvara doğru çekip yol açtı.

Başkan odadan çıkacağı sırada Beggs ona. söylemek istediği şeyi hatırladı. «Sayın Başkan.» diye seslendi. «Bir dakika sizinle görüşebilir miyim?»

«Tabu—»

Düman dışarı çıkması için Flannery'ye başı ile işaret etti, sonra yemden yatağın yanına döndü.

«Sayın Başkan size, kimseye söylememeye karar verdiğim bir olaydan söz etmek istiyorum.» diye alçak sesle konuşmaya başladı Beggs. «Zeke Millerla Wine adında bir adam dün gece buradaydılar. Gizlice girmiş olacaklar. Sakat kaldığımı üeri sürüp beni sizin aleyhinize kışkırtmaya çalıştılar — ama aslında istedikleri, davada kullanabilecekleri yazılı ifademdi — sizi ve Wanda Gibson'u onların düşündükleri biçimde gördüğümü, sizin ara sıra içki içtiğinize tanık oldu-

ğumu, Trafford Üniversitesinde oğlunuzla Turnerite hakkı da konuştuklarınızı duyduğumu itiraf eden bir anlatımın alfanı imzalamamı istediler. Onlara ne cevap verdim biliye: musunuz?»

Başkan Dilman hiç ses çıkarmadan bekledi.

Beggs konuşmasını sürdürdü. «Buradan hemen defolu, gitmezlerse kafalarını kırıp, pencereden aşağı atacağımı söyledim.» Bakışlarını askıdaki bacağına çevirdi.» Görüyorsunuz böyle adamlar Gizli Servis'in ilk amacının ne olduğunu, anlayamıyorlar. Anlasalardı, benim sorumluluğumun. Başkan'ı hem fiziksel hem de ruhsal saldırılara karşı korumai- olduğunu bilirlerdi. Anlaşılan hâlâ görevde olduğumun —v- her zaman görevde kalacağımın— farkında değillerdi. İşb size bu yolda teminat vermek istemiştım, Sayın Başkan.»

Beggs, elinden geldiğince saklamaya çalışmasına raj men heyecanlanma sırasının şimdi Dilman'da olduğunu farke- diyordu.

«Teşekkür ederim Mr. Beggs.»

«Teşekkür edecek bir şey yok. Dediğim gibi— görevin:, yaptım.»

Başkan gittikten sonra Beggs yalnız kalmak istiyordu oysa odada üzerine atılan Gertrude ve çocuklar vardı. Gertrude onu kucaklamış, burnunu çeke çeke öpücüklerle boğuyor çocuklar coşku içinde ellerini yakalamaya uğraşıyorlardı Beggs de o sırada aklına gelen ilk şeyi — artık maaşının artacağını, Gertrude'un, Shearer'lerin taşındığı mahallede bir ev arayabileceğini mırıldanıp duruyordu. Gertrude'un iste- diği öyle snop çevreler değildi, daha büyük, daha rahat ço- cuklar için bahçeli bir ev istiyordu.

Hemşire yetişip onları odadan dışarı çıkarınca Beggs so- nunda yalnız kalabüdiğine sevindi. Elinde, sadece askıdaki bacağının kararttığı ve küçültüğü altın madalya üe düşüne- ceği çok şeyler vardı. Yüksek maaşlı yeni görevi, daha iyi bir kesimde yeni bir ev, yeni giysüeri ve yeni saygüarı ile ailes: vardı önünde ama aklı bu harikalara kısaca takılıp sonra sa- bırsızlık içinde her birini geride bırakıyordu.

Başını komodinin üzerinde duran menekşe saksısına çevirdi. Düşünceleri burada takılıp kaldı.

Otter.

Hâlâ hareket edebilen bir adam olsaydı neler olabilirdi...

«Acaba Başkan neden bu kadargeeikti?» diye söylendi. Leroy Poole.» Tam yirmi dakika oldu. Şu pis balığı seyretmekten bıktım usandım.»

Beyaz Saray Kabul Salonundaki şöminenin üzerinde asılı balığa dilini çıkardı, sonra bakışlarını Bayan Gladys Hurley'e çevirdi.

Gladys Hurley dimdik oturmuş, omuzları geride, ağzı sunsıkı kapalı, gözlerini yerdeki halıya dikmişti. Hiç cevap vermedi.

Poole öfke içinde yazı masasına doğru yürüdü, bir koltuk çekip oturdu, sinirli parmakları masayı dövmeye başladı.

Bu akşam saatinde buz gibi ölüm hücresinde Jeff Hurley'in neler yaptığını düşünüyordu. Onun şu dakikalarda neler düşündüğünü hatırlamak tüylerini ürpertiyordu: tam altı gün sonra bu saatlerde kocaman koltuğa oturacak, adam kaçırmaya ve cinayet suçundan gaz odasında can verecekti. Kendi işlediği bir suç değil, Amerika'nın suçu yüzünden ölecekti. Asıl suçlu suçu üzerine almak istemediği için masum bir adamın hayatına son verilecekti. Şu dakikalarda bu iyi yürekli dev, bu Gulliver, cücelerin tutsağı olmuş, sesi soluğu kesilmişti. Bu odada bulunan iki kişi onu kurtaramazsa Soylu Jeff, Yüce Jeff, zavallı Jeff yitip gidecekti.

Keşke içgüdüme kulak verip onu ziyarete gitseydim diye düşündü. Hurley'in avukatına bu ziyaretten söz ettiği zaman Hurley'in razı olmadığını öğrenmişti. Hurley'in ondan tek isteği, Louisville'deki anasına Washington'a gidebileceği birkaç kuruş parayı vermesi ve orada ona yardımcı olmasıydı. Birlikte Başkan'a gidip ölüm cezasının müebbet hapse çevrilmesi yolunda yalvarmalarıydı. Bunu ölümden korktuğu için istemiyordu ama eğer ölürse dağınık da olsa militan orduları lidersiz kalacaktı.

Turnerite'lerin işleri yürütecek pek az paraları kalmıştı: bu kesindi. Poole, Frank Valetti'nin, Hurley'in New York!: avukatına az bir para bırakıp gerisini alarak demirperde gerisine, komünist dostlarının yanına kaçtığını üzümlere ve şaşırarak öğrenmişti.

Poole'un kendi elindeki avcundaki para da yok denece:: kadar azdı. Gitmeden önce Valetti'nin gönderdiği birkaç yü: dolar ve aptalca suikast teşebbüsüne giren mankafa Burleigh Thomas'ın Hurley'e bıraktığı ve olayın hemen ardından kenti terkeden kardeşi Ruby'nin kendisine gönderdiği par: dışında, bankadaki hesabında Dilman'ın bitirmeye ne zamar.. ne de arzusu olan biyografisinin avans ödemeleri karşılığ: o pis para vardı.

Poole, Turnerite'lerin parasını ve kendi biriktirdiklerin, sanki her bir banknot sevgili Hurley'inin ömrünü bir yıl daha uzatacak gibi dikkatle harcamıştı. Bir kısmını New York'a Hurley'in avukatına göndermiş, bir kısmını da yeni delille: toplamak için. sağa sola harcamıştı. Sözü geçen zenci gazete muhabirlerim başkentte yemeğe çıkarmış, Hurley'e yapıla:: haksızlıkla konusunda kulaklarını bükmüş, bunun sonucu, basında ondan uzun uzun söz edilmesini, Zenci toplumlar arasında sempati kazanmasını sağlamış, hatta bir af dilekçesinin altına sekiz yüz Kuzeyli zencinin imzasını toplamıştı. Sonra para da zaman da suyunu çekmeye başlayınca Gladys Hurley'e gidiş dönüş otobüs bileti alıp, onu dün buraya Washington'a getirmiş, kendi oteline yerleştirmiş, bu son çareye baş vurmak üzere herşeyi hazırlamıştı.

Birden parmaklarını masaya vurmaktan vazgeçti, taptığı adamın anasına bir kez daha baktı. Yine o garip düş kırıklığını duydu. Poole, sık sık ünlü kişilerin analarını inceler ve ilkeri kitapları için görüşlerini aklının bir köşesine kaydederdi. Analar çoğu kez şaşırtırdı onu. İnsan bir yazan, bir fizikçiyi, bir filozofu ya da askerî bir kahramanı öylesine yüce, öylesine üstün bir kişi olarak görürdü ki onı annesi doğarak dünyaya geldiklerine değil de sanki öylece gökten indiklerine inanması gelirdi. Sonra bir gün o adamın yaşayan, etten kemikten bir anası olduğunu öğrenince, böylesine çirkin, pis. ya da böylesine küçük, adi bir rahmin nasıl olup da böylesine bir YÜCELİK yaratabileceğine şaşardı. Özellikle güzellik-

ieri ile ün salan artistleri insan birer ilâh gibi görür, ama bu duygu, cadıkarıların andıran anaları ortaya çıktı mı birden kaybolup giderdi.

PocJe, otobüs büeti gönderdiği dakikadan, Washington'a geüşine kadar Gladys Hurley'in böyle bir ana olması için •du etmişti. Dün gece de onu ilk gördüğü an canım sıkın, bu kadında oğlunun bütün üstün vasıflarım görmek olmuştı. Ne görünüşü, ne davranışları böyle bir evlât sahibi olduğunu inkâr etmiyordu.

Gladys Hurley oğluna lâıyk bir ana olduğı için duygusal açıdan sevinmiş, mantık açısından canı sıkılmıştı. Bu kritik dakikalarda Başkan Dilman'm karşısına çıktığında her bakımdan güçlü olmalıydı. Avukatla birlikte hazırladıkları dilekçe Dilman'm, eğer varsa mantığına hitabedecekti. Ana'nın, dünyadaki tüm analara, belki Dilman'm kendi anasına benzeyip onu yumuşatması, merhamete getirmesini tasarlamıştı/

Bu konuşmayı hazırlarken Hurley'in anasının ağlayan, sızlayan, diz çöküp yalvaran, saçını başını yolan bir ana olmasını ummuştu. Oysa Gladys Hurley ile karşılaşınca hevesi kursağında kalmıştı.

Şimdi onu bir kez daha inceliyordu. İnce ve uzun boyluydu. Siyah resmi elbisesi içinde gururlu ve dimdikti. Saçının akları maviye boyanmıştı. Dört köşe soylu çehresi taş gibi hareketsizdi. Sessizliği kılıç gibi kuşanmıştı. Konuşurken kendini belli eden öğrenim eksikliği ve çalışmaktan sertleşen elleri dışında acı çeken bir zenci anasının duygularını açığa vuran hiç bir yanı yoktu. Jefferson Hurley'e lâıyktı evet ama Dilman gibi yufka yürekli birinin karşısına çıkmaması gereken bir anaydı.

Poole yine de beraberce ellerinden geleni yapacaklarına karar verdi. Düekçenin kapsamına şimdi iyiden iyiye güveniyordu. Yalnız Dilman kendi duruşmasını düşündüğü şu günlerde acaba düekçeyi ne kadar dikkatle okuyabilmişti? Dilman'la son konuşmalarında — şimdi asırlar kadar uzak gibiydi — onu tehdit etmiş, hatta ona hakaret etmişti. Acaba "bunun kalıntıları Başkan'm kararını etkileyecek miydi? Bir an etküeyebüeceğinden korktu, sonra fikrini değiştirdi. Burada, Miss Foster'in bürosuna son gelişinde, Miss Foster

Dilman'm odasından çıkmış, Başkanın, cezanın infazından önce bu dilekçeyi ele alacağı yolundaki sözünü kendisine ilemişti. Eğer Dilman hâlâ kızgın olsaydı böyle bir söz vermezdi.

Gladys Hurley'in hareketi birden düşüncelerini dağıttı, Sunî deri çantasından çıkardığı aynada yüzünü inceliyordu.

«Durumu yeni baştan inceliyordum Mrs. Hurley.» dedi. «Bence olaylar bizden yana.»

«Umarım öyledir Mr. Poole.»

«Tabu bütün ihtimalleri hesaplamak zorundayız.» diye hatırlattı Poole. «Eğer — eğer bir aksilik olursa — dün gece konuştuğumuz gibi yapacağız değil mi?»

«Evet, eğer oğlumu bu yoldan kurtarabileceksek evet.»

Poole memnun, belki yirminci kez saatine bakarken koridorun kapısı açıldı.

Bir Beyaz Saray polisi «Başkan döndü.» diye haber verdi. «Şimdi sizi kabul edecek. Bu tarafa, Mr. Lucas'm bürosuna buyrun. Kendisi randevulara bakan sekreterdir.»

Bayan Hurley ve Poole polisi izleyerek iki yaz. masası bulunan bir odaya girdüler. Mr. Lucas ayaktaydı.

«Mrs. Hurley, Mr. Poole? Sizi beklettiğimiz için özür dilerim. Başkan'ın bir törende bulunması gerekiyordu. Şimdi döndü. Randevularında epey gecikti ama kendisi ile on dakika görüşebilirsiniz.»

Poole on dakikayı duyunca sevindi. Kötü haberler daha uzun zaman isterdi. İnsan, başka bir insanın hayatını uzur. bir açıklama yapmadan kesip atamazdı. İyi haberler için kadrandaki akrebe gerek yoktu.

Lucas yazı masasının yanındaki kapıyı açıp geçmelerini işaret etti. Hemen küçük koridorda onu izlemeye başladılar. Lucas önlerine çıkan ilk kapıyı vurup açtı. «Sayın Başkan. Mrs. Hurley ve Mr. Poole.» diye seslendi.

İçeri girdiler. Douglass Dilman masanın yanında ayakta Mrs. Hurley'in elini sıkıp bir iki nezaket cümlesi mırıldandı. Sonra Poole'un tombul elini tuttu. «Merhaba Leroy. Görüşmeyeli epey oldu. Şuraya, şöminenin yanına oturun. Daha rahat edersiniz.»

Poole bu amaca uygun görmediği ananın peşi sıra. yürüdü, onun dimdik oturmasını bekledi, sonra yanındaki şil-

teye çöktü. Elinde dilekçe dosyasıyla Duman karşılarındaki koltuğa oturdu. Dosyayı kucağına koyup açtı, kaim dudaklarını yalayarak ilk sayfayı çevirdi.

Poole, Başkan'ın yüzündeki anlamdan kararı hakkında bir ipucu yakalamaya çalışıyordu. Ama bu çehre sadece fazla çalışmadan, derin kederden ve güvensizlikten doğan yorgunluğu yansıtıyordu.

Gözleri önündeki dosyada, bir sayfa çevirerek «Mrs. Hurley —Poole—» diye konuşmaya başladı. «Af dilekçenizi tekrar tekrar okudum. Bu arada Adalet Bakanı Kemmler'in de dilekçenize ilişkin raporunu aldım. Olayı, Turnerite'lerin giriştiği eylemlerden, Yargıç Gage'in eylemcilere karşı haşın ve Mr. Hurley'in karşı saldırısına kadar çok iyi biliyorum. Mr. Hurley'in suçunu itiraf ettiğini de FBI raporlarından okudum.»

Poole, hemen atıldı. «Jeff Hurley anlaşmaya söz verdikleri için suçu kabul etti. Eğer itiraf ederse kasti olmayan cinayet suçundan hüküm giyeceği ve sonunda kefaletten serbest bırakılacağı söz verilmişti. O da itiraf etti. Ardından Federal Yargıç sözünde durmayıp idam kararı verdi.»

«Evet Leroy, dilekçenizde okudum. Ancak böyle bir anlaşma yapıldığı yolunda gösterebileceğiniz tek anlatımın altında Mr. Hurley ve avukatının imzaları var ki ikisi de aynı taraftan. Karşılıklı imzalanan hiç bir belge yok. Geçen hafta yapılan duruşmada karşı taraf, yani savcı ve Federal Yargıç böyle bir pazarlığa girilmediğine yemin ettiler.»

«Hepsi yalancı da ondan.» dedi Poole. «Şimdi başka ne söyleyebilirler ki?»

Dilman başını salladı. «Olabüir, herneyse, ben sadece sizin, bu kadar çok işimin arasında bu konuya dikkatle eğildiğimi bilmenizi isterim. Burada, sizin dilekçenizden başka Adalet Bakanının bu konudaki görüşü de var.» Başını kaldırıp Mrs. Hurley'e baktı. «Adalet Bakam bu dilekçenin reddini ve idam cezasının yerine getirilmesini uygun görüyor.»

Bayan Hurley ne kıpırdadı, ne ağzını açtı. Oysa Poole, yuvarlak çehresi kıpkırmızı, alını ter içinde ayağa fırladı, «O Kemmler —o Allahm belâsı ırk düşmanı—»

Dilman sanki gücünü toplar gibiydi.

«Mrs. Hurley, bir zamanlar ben de avukattım. Bir avukat

ve şimdi de bu davada son sözü söyleyecek, oğlunuzun hayatı ile ilgili son kararı verecek kişi olarak size dürüstçe şunu söylemek zorundayım: Adalet Bakanının tavsiyesini hiç —hiç bir şekilde değiştiremem. Burada ve Leroy'un sözünü ettiği yeni delillerde beni Federal Mahkemenin ve Adalet Bakanlığının yanlış karar verdiğine inandıracak hiç bir şey yok. Mrs. Hurley, bu dilekçeyi kabul edemeyeceğim. Çok üzgünüm. Şimdi değilse bile ergeç beni anlayacağımızı umarım.»

Leroy Poole kendini geriye atıp ellerini yüzüne kapadı. Kederi, hemen karşı koyamayacak kadar derindi. Sanki çaresizlik içinde güvenmeye karar verdiği kardeşi arkadan vurmuştu.

Gladys Hurley'in sesini duyup şaşırdı.

«Sayın Başkan,» diyordu. Oğlumu gaz odasına attıkları zaman bunu, bir zamanlar Nazilerin Yahudilere yaptıkları gibi işlediği bir suç için değil, Jefferson Hurley olduğu için yapacaklar.»

«Mrs. Hurley, inanın bana,» dedi Dilman. «bunu kanıtlayabüsem hükmü derhal bozarım. Kanıtlayamıyorum. Jefferson Hurley adam kaçırdığım ve cinayet işlediğini itiraf etti. Kendisini bizim halkımızın kurtarıcısı kabul edip yasaları avucunun içine almaya kalktı. Hükümet böyle bir davranışı hoş görmez. Jefferson Hurley'in hayatını bağışlamak için elimde onun, sizin benim gibi siyah oluşundan başka hiç bir koz yok ve eğer bu hükmü bozarsam Hurley'e beyaz bir kaptilden farklı muamele etmiş olacağım. Bunu anlıyamıyor musunuz?»

«Hayır.» dedi kadın kısaca. «Anladığım tek şey var. Oğlum derisinin rengi yüzünden ölecek. Onu sırf diz çökmeyen bir zenci olduğu için öldürecekler, tıpkı Senato'nun sizi, diz çökmekten vazgeçen bir zenci olduğunuz için ölüme mahkûm etmesi gibi.»

Poole kendini toplamıştı. «Bu onun aleyhine kullanılan görülmeyen bir yasa—» diye bağırıyordu. «Size karşı görülmeyen beşinci madde gibi!»

«Mrs. Hurley —Leroy—» diye çıkıştı Dilman. «Bir önyargıyı ne kadar duyarsak duyalım, yine de yaşadığımız ülkenin yasaları var. Bu yasalar uygar bir toplum olarak yaşamamızı sağlıyor. Bu olayda yasaların son simgesi benim. Se-

nato'da dostum ve avukatınım ileri sürdüğü görülmeyen maddenin dava dışı bırakıldığını duydunuz. Avukatım benim bir suçlu değilim, bir zenci olarak yargılandığımı kanıtlamadıkça 4. duruşmada bir daha söz konusu edilmeyecek. Bunu kamtlama şansını çok az. Sizin de Hurley'in sırf rengi yüzünden gaz odasına gittiğini kanıtlama olanağınız yok. Jefferson Hurley insan olarak, insanların koyduğu yasalara karşı gelip bir insanın hayatına son verdiği için gaz odasına gidecek. Ben, Senato tarafından suçlu görülüp görevden uzaklaştırılırsam, bir zenci olduğum için değil, ağır suç işleyen bir hükümet görevlisi olduğum için cezalandırılacağımı. Başka görüşte olup, başka duygular besleyebilirim, ancak mahkemede yasalar var. Sizin yapmanız gerektiği gibi ben de az sonra bunlara boyun eğmek zorunda kalacağım.»

Mrs. Hurley bozulmaya başladı. «Sayın Başkan, yasalardan da öte şeyler var. İnsanların birbirine bağlılığı var, bu bazen yasaların üstündedir.»

«Mrs. Hurley, ben de insanım.» dedi Dilman. «Benim de bir oğlum var. Sizin- duygularınızı çok iyi anlıyorum.»

«Sayın Başkan, Sayın Başkan!» diye bağırdı Poole. «Beni dinleyin! Bu söyleyeceğim, son sözüm olacak ve bu odada, üçümüzün arasında kalacak. Siz sadece - bir zenci değil, bir insan oğlu olduğunuzu söyleyip duruyorsunuz. Kabul. O zaman, demek Senato'da haklarınızı bir insan olarak korumaya çalışıyorsunuz. Bugün dinlediğim kadarı ile olaylar pek lehinize gelişmiyor ama daha da kötüye gitmezse belki bir şansınız var. Kabul. Davanın dörtte biri sayılan II. maddede Turnerite'leri, oğlunuzun da üye olduğunu bildiğiniz için koruduğunuz iddia ediliyor tamam mı? Tamam. Düşmanlarınız bu iddia dizisini neye dayanarak ileri sürüyorlar? Bazı olaylar ve Julian'm ismini bile bilmedikleri birine yazdığı bir mektupta Turnerite'lere katılmayı tasarladığı haberi dışında hiç bir şey. Ellerindeki tek delil bu, ki hiç bir anlam taşıyor çünkü Julian avukatınız kanalı ile verdiği cevapta o mektubu yazarken kızgın olduğunu, yüksekten attığını, aslında bu örgüte hiç bir zaman katılmadığını ve katıldığını kanıtlayacak hiçbir delil olmadığımı söyledi. Doğru mu Sayın Başkan?»

«Evet, ne olmuş?»

«Ne mi olmuş? Dinleyin. Ya II. Maddedeki o sudan de-

lil bir gecede sağlamlaşırsa, ne olacak ha, ne olacak? Size daha önce de söyledim, beni terslediniz. Size Julian'ın bir Turnerite olduğunu söyledim, bana inanmadınız. Bunu ben Jeff Hurley'den aldığım bir mektuptan öğrenmiştim. Ama siz baba olarak gözüme güvenmediniz. Pekâlâ. Şimdi kartlar açık Bizim elimizde, ben ve Mrs. Hurley'in elinde sizin Julian'ır. aşırı bir eylemci, aşırı bir Turnerite olduğunu gösteren canlı. yaşayan, soluk alan bir delil var. Siz örgütü kapatınca Jeff. her Turnerite üyesinin imzasını ve yeminini taşıyan dosyayı hayatta en güvendiği kişiye, annesine teslim etmişti. Bu dosyada, bu dava uğruna yeraltı faaliyetlerinde çalışıp, bu dava uğruna öleceği yolunda and içen birinin, sizin öz oğlunuzun imzası var. Julian Dilman'm, hem sizin tanıyacağınız, hem de her hangi bir uzmanın kanıtlayabileceği İMZASI.»

Taşı gedğine oturtmuştu. Dilman'm kendine güveni sarılmış, yok olup gitmişti. Endişeli bakışları Poof'e'dan Gladys Hurley'-> kaydı. O da başını ağır ağır sallayarak Poole'un sözlerini doğruladı.

Poole için tam saldırma zamanıydı. Pazarlığında söz konusu, Jeff Hurley'in yaşaması ya da bu canlılar dünyasından göçüp gitmesiydi. Bütün gücünü toplayıp son çareyi denedi.

«Eh işte Zeke Müler'in arayıp da bulamadığı delil Louisville'de, Jeff Hurley'in anasının evinde durup duruyor. Şimdi biz şu dört duvar arasında biraz işten söz edelim. Bunca yıldır politika hayatındasınız. Pazarlıksız, tavizsiz ne politika ne de ticaret olacağını bilirsiniz. Bu konuyu Mrs. Hurley'le konuşmuş, gerek kalmayacağını ummuştuk ama gerek kalırsa bu çareye baş vurmaya karar vermiştik. Sizinle pazarlığa giriyoruz Sayın Başkan. Siz Jeff Hurley'in ölüm cezasını müebbet hapse Çevirirseniz, Mrs. Hurley de elindeki dosyası Zeke Miller yerine size verecek.»

Son kozunu ortaya koyduğu için soluk soluğa bekledi. Epek bekledi.

Dilman şaşılacak kadar kendini toplamıştı. Zenci yazarı yukardan aşağı nefretle süzdü. Konuşurken sesi oldukça kibar çıkıyordu:

«Leroy, bu pazarlık değil, şantaj.»

«Jeff'in dediği gibi, cana can.» diye karşılık verdi Poole.;;

Siz Jefferson Hurley'i kurtarın biz de Julian Dilman'ı — ve sizi. Ya evet ya hayır, çünkü—»

Başkan'm masasındaki dahili telefonun sesi Poole'un tehdidini yarıda kesti, sonra bir daha ısrarla çaldı.

Dilman oturduğu koltuktan kalkıp acele masasına yürüdü, telefonu yakalayıp açtı. «Alo? . . . Efendim? Hayır, hayır hemen içeri alın Miss Poster!»

Poole'un şaşkın bakışları Başkana, sekreterin kapışma, oradan tekrar Başkan'a kaydı. Dilman masasının arkasına geçmişti. Birden öylesine heyecanlanmış, öylesine asabı bozulmuştu ki Poole ve Mrs. Hurley'in orada olduklarını bile unutmuş gibiydi.

Kapı açıldı, kapandı, uzun boylu, uzun bacaklı kafası türbanlı bir Afrikalı kocaman adımlarla Oval Ofis'e daldı. Poole, arkasından gelen uzun boylu hava subayının, uzay kahramanı Leo Jaskawich olduğunu hemen hatırladı. En geride de elinde not defteri ve kalemyle Miss Foster telâş içinde onlara yetişmeye çalışıyordu.

Hepsi birden Başkan'm masasının çevresini sardılar. Selâm sabah, formalite yoktu. Ortada sadece elektrikli bir hava hüküm sürüyordu.

«Sayın Elçi,» diyordu Dilman Afrikalıya, «Miss Foster kesin olarak haber aldığınızı söylüyor. Anlatın, nedir?»

Baraza Büyükelçisinin cevap vermesine fırsat kalmadan General Jaskawieh omuzu üzerinden sinirli sinirli Poole ve Mrs. Hurley'e baktıktan sonra «Sayın Başkan» dedi. «Ziyaretçileriniz — gizli olabilir —»

Dilman Jaskavvich'in endişesini sabırsız bir hareketle geçiştirdi. «Aldırmayın.» Tüm dikkatini yeniden Bar azamim, üzerinde toplamıştı. «Sayın Elçi verecek bir haberiniz var mı?»

Wamba'nın İngüiz aksanını taşıyan sesi güçlüydü. «Elçiliğimizdeki direk telefonla Başkan Amboko'dan duydum. Haber gelmiş, delili size CIA kanalı ile gönderiyorlar. Ajanlarımız komünistlerin şafakla birlikte saldırıya geçeceklerini öğrenmişler.»

Dilman'm yüzü allak bullak olmuştu. «Yanlışlık olamaz mı? Kesin mi?»

Wamba tek bir kelimeyle «kesin.» diye cevap verdi.

Jaskavrich masaya doğru bir adım daha attı. «Sayın Başkan, bunun acabası yok. Scott bu raporun 2 -1 arası sınıflandırılacağına söylüyor.»

• «O halde kuşku yok.» dedi Dilman. «İlk saldırılarını önlemeliyiz. Bunu da ancak bu saldırıyı durdurmaya kararlı olduğumuzu Sovyetlere bildirerek yapabiliriz. Pekâlâ Sayın Elçi, derhal Cumhurbaşkanı Arhboko'ya temasa geçin. Afrika Birliği Paketi ülkelerinin Dışişleri Bakanlarını Baraza'da toplantıya çağırın, durumu anlatsın, ordularını alarma geçirmelerini söylesin ve Birleşik Amerika'nın ortak savunma anlaşmasına sadık kalacağını haber versin. Prömiyer Kasatkin; bana saldırı olmayacağı yolunda kesin garanti vermediği takdirde on güne kadar en modern ve en güçlü ordularımızın Demokratik Afrika orduları ile omuz omuza savaşmak üzere hava ve deniz yoluyla şevkine emir vereceğim General Jaskavich, - siz de bu gelişmelerden Sayın Steinbrenner'i haberdar edin. DRAGON FLIES birliklerinin tam alarma geçirilir, sessizce ve süratle hareket noktalarında yer almalarını istiyorum. Kendisi ile konuştuktan sonra Sovyet Büyükelçisi Rudenko'ya hemen Kasatkin'e gönderilmek üzere bir nota verelim. Tamam mı?»

«Evet efendim.» diye karşılık verdi Jaskavich. Büyük elçi Wamba'nın koluna girip birlikte Oval Ofis'i terkettiler.

Başkan Dilman tam onsekiz düğmeli telefonun başına oturacağı sırada hâlâ karşısında duran Miss Foster'i farkettiler. Merakla süzdü. «Ne var Miss Foster?»

«Yapmayın —yapmayın—» dedi Edna.

Dilman şaşırmişti. «Neyi yapmıyayım?»

«Bana düşmez ama, sizin yargılanmanızı istemiyorum. Sayın Başkan, General Fortney'den nefret ediyorum, iğreniyorum ama onun söyledikleri, geri kalmış insanlar uğruna beyaz bir birliğin hayatını tehlikeye atmanız, Senato karşısında sizi çok güç durumda bırakacak. Bunu anlamıyor musunuz? Bunun, Zeke Miller'in başından beri ileri sürdüğü, sizin zencileri, Afrikalı bile olsa zencileri kollamanızı önlemek için yeni Başkanlık Sırası tasarısının kanunlaşması gerektiği yolundaki iddiasını kanıtlamak için kullanacaktır. Ve siz şimdi kalktınız, tam onların istemediği şeyi yapıyorsunuz. Baraza'yı savunmayın demiyorum. Buna mecbursunuz — kabul.

mecbursunuz ama orada savaşmak üzere beyaz-zenci karışımı bir birlik gönderemez misiniz? Ya da—»

«Miss Foster, gönderemem. Gerilla eğitimi görmüş, süratle hareket edebilen, en az can kaybı ile bunu başarabilecek tek birlik var, o da Steinbrenner'in dediği gibi DRAGON FLIES.»

Edna Foster diretti. «Yapmayın Sayın Başkan. Ne olur vapmayın. Bu sizi mahvedecek •—sonunuz olacak—»

«Olabilir.» dedi Diîman. «Ama şimdi benim ne olacağım önemli değil. Şimdi ister siyah, ister beyaz, tüm güvenini bizim dürüstlüğümüze, bizim yaşayış tarzımıza bağlamış olan, dost bir ülke söz konusu. Ne Fortney ne hiç kimseyle ulusun çıkarlarına ters düşecek bir pazarlığa girerim. Beni düşündüğünüz için teşekkür ederim Miss Foster ama bu şekilde hareket etmek zorundayım. Şimdi lütfen Tim Flannery'ye yana akşam saat 6'da kısa — on beş dakikalık — bir televizyon konuşması yapmak istediğimi söyleyin, haber ajanslarına bildirsin.»

Edna Foster, üzümlere başını iki yana salladı, koşarak dışarı çıktı.

Leroy Poole oturduğu kanepeden bütün bu olayları hayretle izlemişti. Başkan'ın onların orada oklukianndan tümüyle habersiz, telefonun başına geçişini de seyretti Tam o sırada Poole'un şaşkın bakışları, ayağa kalkan Mrs. Hurley'e takıldı. Başkan'ın masasına doğru yürüyordu. Poole da hemen fırlayıp yamna vardı.

Duman elini beyaz telefona uzattığı sırada Mrs. Hurley'i gördü. Bir an şaşırdı, sonra hatırladı. Koltuğunu geri itip kalktı, «Mrs. Hurley, beni bağışlayın ama—»

Kadın dimdik duruyordu. Omuzları geride, yıpranmış; parmakları parlak çantasını sıkıyordu.

«Asıl siz beni bağışlayın Sayın Başkan.» dedi. «Oğlumu kurtaramadığınıza üzgünüm ama iyüiğinizi gözlerimle gördüm. Siz oğluma yardım edemeseniz de ben oğlunuza ve size yardım edebilirim, çünkü bunu hakediyorsunuz. Eve gidip Jeff'in dosyasını yakacağım çünkü oğlunuz bu işin içinde bile olsa Jeff'in yaptığı gibi yasalara karşı gelmedi. Bundan sonra ben oğlumun bağışlanması ve cennete gitmesi için yalnız Tanrı'ya yalvaracağım.»

Konuşmasını sürdürürken sesi titremeye başladı. «Sayın Başkan, ne olursa olsun Jeff her zaman dinine bağlı, biz kalpli bir çocuktur. Büyüdükten sonra da babası haya:-J tayken ona karşı her zaman saygılıydı. Sonradan bana, kar-"deşlerine ve paraya ihtiyacı olan akrabalarına baktı. İyi b_-çocuktur Sayın Başkan, hep iyilik için çalıştı ama onu anla yacak kimse çıkmadı... Haydi Mr. Poole. Başkan'ı yalnız bn: kalım. Hepimiz için yapacağı bir sürü işi var.»

O akşam saat dokuz buçukta Beyaz Saray'ın Batı kana-1 -di hâlâ ısı ısıldı. î

Basın bölümünde Başkan'm geç saatlere kadar çalıştı- j ğım büen bir grup gazeteci, yeni haberler almak umudu için j -de bekliyorlardı. Oval Ofis'in karşısındaki odada fazla me f sai yapan birkaç sekreter daktilo makinelerinin başındayd < .Koridorlarda özel polisler ve gizli ajanlar yerlerinden kımıl- damıyorlardı.

Ve Kabine Salonunda Douglass Duman ertesi akşam ka .mu oyuna sunacağı konuşmanın son metnini üç kişinin karşı ısında tekrarlamaktaydı.

Senato salonundaki yorgunluğunu üzerinden atan Na: Abrahams piposunu tüttrürerek bir yandan yemek tepsisin- deki buruşuk peçetesi ile oynuyor, bir yandan dinliyordu. Ge- neral Leo Jaskawich bir yandan purosunun ucunu kemirir- ken bir yandan da önündeki kâğıda resimler çizistirip dinli- yordu. Afrika sorunları yardımcı sekreteri Jed Siover da elin- deki kronometrenin dönen ibresine gözlerini dikmiş dinliyor- du.

Pırıl pırıl Kabine masasının başında BAŞKAN yazısı ya- zılı pirinç levhalı koltukta oturan Douglass Dilman, yemek- ten önce dördünün hazırladığı televizyon konuşmasının so- muna gelmek üzereydi.

Sayfayı çevirdi, çatallaşmaya başlayan sesi ile devan: etti.

«Bu güçlü birliklerin ülkemizin sınırını aşmak zorunda kalmamaları en büyük emelimdir. Belirli bir çatışmaya girel: bile bunun büyük bir savaşa dönüşmemesi, roketlerimizin.

bombardıman uçaklarımızın, Polaris deniz altılarımızın güven ve barış içinde dolaşmaya devam etmesi için duacıyım.»

Sustu, sonra yeniden devam etti.»

«Bu duama sizin de katıldığınızı biliyorum. Ancak bu iyi niyetimizi düşman korkaklık şeklinde anlam amalıdır. Dışarda, Amerika Birleşik Devletlerinde her kafadan ayrı bir ses çıktığını düşünen ve bunların arasından istedikleri sesi duyan ve inanan bir sürü insan vardır. Partilerarası olağan çatışmalarımıza kulak vermeyi ve ulusal bütünlüğümüzden kuşkulananmayı tercih edebilirler. Bir zamanlar-, bütün nüfusu, büyük kentlerimizden birine sığacak kadar olan bir Afrika ülkesi uğruna tek bir Amerikalının hayatını tehlikeye atmıyacağımız yolunda ileri sürülen görüşü kabul etmeyi ve ulusal bütünlüğümüzden kuşkulananmayı tercih edebilirler. Kendi ırksal sorunumuzu yansıtan ne kendi ülkemizde, ne de dışarda, aşağılık kabul ettiğimiz zencileri korumak niyetinde olmadığımızı ileri süren görüşe kulak vermeyi ve ulusal bütünlüğümüzden kuşkulananmayı tercih edebilirler.

«Yurt dışında böyle ' düşünebilecek zavallılara şu cevabı verebilirim — demokratik sistemimizin gereği olan bu değişik görüşler sizi yanıltmasın— çünkü, her tehlike anında Amerika'nın tek ve ortak bir sesi olmuştur, her zaman da böyle olacaktır.

«Sevgili vatandaşlarım, bu akşam dünyadaki bütün dost ve düşmanlarımızın duyabileceği tek ve ortak sesimiz sevgili Başkanlarımızdan John P. Kennedy'nin sözlerinde anlam kazanıyor: «Hür dünya barışı sadece nükleer bir saldırı değil, aynı zamanda hudut çatışmaları, yeraltı faaliyetleri, sızıntılar, ihtilâller, diplomatik şantajlar, gerilla eylemleri ya da peşpeşe patlak veren ufak savaşlarla da tehlikeye düşebilir..... Özgürlük uğruna her türlü sıkıntıya göğüs germeye, her türlü güçlkle karşılaşmaya, dostlarımıza destek olmaya ve düşmanlarımıza karşı gelmeye hazır olduğumuzu bütün dünya, ulusları bilmelidirler.»

«Teşekkür ederim, iyi geceler.»

Duman derin bir soluk aldı, elindeki kâğıdı masanın üzerine attı, başını kaldırmı baktı.

«Nasıl?» diye sordu. «Bir iki nokta var ama onları yarın

BAŞKAN

sabah düzeltiriz. Onun dışında ne söylenmesi gerekiyorsa he-
si var bence.»

Jed Stover heyecanlanmıştı. «Bence de çok güzel Savu.
Başkan. Hem dakikası dakikasına tamam...» Kronometre-
baktı, «Sadece onbeş saniye geçti.» Sonra «Bu konuşr.:
Amboko'yu ve ABP ülkelerini çok sevindirecek.» diye ekle;

«Kasatkin'i korkutacağından pek emin değilim.» de;
.Jaskawich. «Yalnız Senato'nun elini ayağını tutuşturacar
kuşkusuz.»

Boş fincanını tabağın içinde çeviren Nat Abrahams h.:
bir şey söylemedi.

«Sen ne dersin Nat?» diye sordu Dilman. «Sana zate
Senato'da güç bir iş verdim, burada değiştirmemi istediği;
herhangi bir yer var mı?»

Nat Abrahams ağzından pipoyu çıkardı. «Yok canımı
dedi. «Senatonun canı cehenneme. Bundan hoşlanmayacak
lan kesin, yalnız senin Ruslara salladığın bazuka değil, koc:
bir sopa. Hiç bir Senatörün oyunu olumlu ya da olumsuz etk.
teyeeğini, henüz etkileyeceğini sanmıyorum.»

«Öyleyse aynen kalmasını uygun buluyorsun.»

«Tam değil.» dedi Abrahams. «Ben olsam bir yerine:
biraz daha açık konuşurdum. Başlarda, askerî gücümüze de
ğinirken bence Steinbrenner'in Afrika'daki göreve neden b.
sırf beyaz birliği uygun gördüğünü açıklamalıydın.»

Düman'm çehresinde endişe okunuyordu. «Bilemiyorum.
Nat—»,

«Niçin Sayın Başkan?» diye sordu Abrahams. «Zate:
meydânda —»

«Tabii meydanda.» dedi Jaskawich. «Sayın Abrahams'!
aynı fikirdeyim. Akşam haberlerini dinlediniz, gazeteleri gci
dünüz. Pentagon'dan güvenilir bir kaynaktan öğrenildiğin
göre Başkan'm sadece beyazlardan kurulu birlikleri Afrika'y:
sürmemesi için askerî kumandanlar ellerinden geldiğince ça
hşıyorlarmış. Hah! güvenilir kaynakmış. Pitt Fortney'in t:
kendisi. Bu hiç bir zaman kanıtlanamaz ama yüzde yüz mey-
danda'. Siz ondan daha yüksek mevkide olduğunuz için yüz
nüze karşı söyleyemiyor. Onun için de en iyi çareye baş vuru
yor, sizi kamuoyuna kötülüyor. Eğer Afrika'da çarpışıp öle
oek kişiler varsa bunlara, böyle bir savaşa hazırlıklı olsun o'.

masın zencilerin de katılması için elinden geleni yapacak. Belki mümkün olduğu kadar çok sayıda zenciye Afrika'ya göndererek ırk sorunumuza çare bulmaya çalışıyor. Fortney'in ortaya attığı dedikodu birkaç saattir bir kıvılcım gibi ülkeyi dolaşıyor ve sizi yanlış anlayan kişileri durmadan artırıyor. Mr. Abrahams haklı. Elinizde fırsat varken bu ateşi söndürün.»

«Belki haklısınız.» dedi Dilman yavaşça.

Abrahams dirseğinin üzerine dayanıp öne eğildi. «Fazla zaman almaz.» dedi. «Sadece bir iki satır. Örneğin, - Sevgili vatandaşlarım, belki bu sırf beyaz birliğin, Başkanınızın kendi ırkından insanları korumak için Baraza'ya gönderileceği yolunda bazı yanlış haberler duymuş olabilirsiniz. Bu, tümüyle gerçek dışıdır. DRAGON FLIES, bu tür bir savunma için yetiştirilmiş tek birlik olduğu için Savunma Bakanımız Sayın Steinbrenner tarafından tavsiye edilmiştir. DRAGON FLIES'-da ne yazık ki tek bir zenci asker yoktur çünkü bu komplike silahları kullanabilmek için gerekli eğitim fırsatlarından yoksun bırakılmışlardır—» Abrahams omuzlarını sükti. «Bunun gibi birşey. Birçok eleştiriyi önler ve Fortney'e de onun bu gibi hanice yalanlarını sineye çekmeyeceğinizi göstermiş • olur.»

Dilman yumruğunu masaya vurdu. «Tamam. Yazacağız.» Abrahams'a baktı. «Naf, bunlar da duruşmaya konu olur mu -dersin?»

Abrahams piposunu temizledi. «Sayın Başkan, söylediğiniz her kelime, yaptığınız her hareket duruşmaya konu olacak. Ama eğer duruşmadan daha önemli olduğunu bilmeseydiniz bu konuşmayı yapmazdınız.»

«Doğru söylüyorsun Nat.»

«Öyleyse —»

Koridorun kapısı hızla vuruluyordu. Nat Abrahams susup omuzu üzerinden baktığında Tim Fannery telâş içinde odaya girdi. Saçı da yüzü kadar karmakarışık. Dilman'a doğru yürürken odada başkalarının da bulunduğunu farkettiler.

«Sizleri rahatsız ettiğim için bağışlayın.» diye özür diledi. «Ama —» durakladı, sanki söyleyeceklerini başkalarının yanında söylemesinin doğru olup olmadığını düşünüyordu.

«Ne var Tim?» diye sordu Dilman. «Kötü bir şey mi oldu?»

«Sayın Başkan, çok üzümlere söylemek zorundayım,» dedi **Flannery**, «Oğlunuz basın lobisinde:—»

«Oğlum mu? Julian mı?»

«Birden çıkıp gelmiş, benim ne olduğunu anlamama kalmadan muhabirleri etrafına toplayıp demeç vermeye **başla**-mış. **Oraya** vardığımda geç kalmıştım. Şimdi sorulan sorulara, cevap veriyor - beni dinlemedi - onun için size haber **verme**-yi —»

Dilman ayağa kalktı. «Ne demeci? Neler söylüyor?»

Flannery durakladı, sonra açıkladı. «Az önce gizli bir Turnerite olduğunu söyledi. **Kendisinin** ve **kendisi gibi zenci genç**-lerin, babalarının beyazların yalan vaadlerine kanmalarından **bıttıklarını, atalarını** hâlâ kapıcı görmekten bıttıklarını, kendisinin taunlara çare bulunmasına karar verenlerden biri olduğunu, bu yüzden Turnerite'lere katıldığını söyledi.»

«Bütün bunları itiraf etti demek.» dedi Dilman yavaşça..

Flannery başı ile onayladı. «Açıkça itiraf etti. Sonra da muhabirlere, eğer bunlara inanıyorlarsa, hiç bir şiddet eylemine katılmadığına, sadece sekreterlik görevinde bulunduğuna, örgüt kapatılınca Frank Valetti'ye telefon ederek istifasını bütirdiğine de inanmaları gerektiğini söyledi. Sonra —**I** Flannery sustu, Kabine Salonunu kuşkuyla gözledi.

«Devam et.» dedi Dilman. «Başka ne söyledi?»

«Yalnız - yalnız size yalan söylemek zorunda kaldığına üzüldüğünü söyledi Zeke Miller'in **iddiasının** gerçek dışı olduğunu, sizin bunu hiç bir **zaman** bumedişinizi, eğer bilseydiniz Adalet Bakanlığının kararını durdurmaya çalışmayacağınızı **ya da Hurley** üe pazarlığa girişmeyeceğinizi çünkü Turnerite'leri ve onların **politikalarını onaylamadığınızı** anlattı.; Durakladı, çaresizlik içinde omuzlarını silkti. «Benim duyduklarım bu kadar. Onu **susturup** buraya, getirmeye cesaret edemedim. **Patırtı** çıksın istemedim. **Ama** eğer isterseniz —»

Flannery sustu, birden **odada** bulunanların, Dilman dahil ; kendisini **dinlemediklerini** farkettiler. **Bakışları** arkasında birine ; takılmıştı. **Şaşırp** döndü, kapıda Julian Dilman duruyordu. **j**

İlk kez Julian'ın **saçları** briyantinsiz, elbiseleri buruş **bu- ii** ruştı. Bakışları **Abrahams'dan Dilman'a**, sonra Flannery'ye **I**

'kaydı ve yeniden babasına takıldı. Gücünü ve cesaretini toplamaya çalıştığı belliydi. Sonunda odaya girdi.

«Ne yaptığımı duydun değil mi?» diye sordu babasına. Başı ile Flannery'yi işaret ederek «O söyledi değil mi?» diye ekledi.

«Evet.» dedi Dilman.

«Duruşmada senin - senin aleyhine kullanacaklarını biliyorum ama bunu yapmak zorundaydım.»

«Niçin?» diye sordu Dilman.

«Niçin mi? Çünkü hakkında dava açılmasına karar verdikleri zaman istifa edeceğini sandım, etmedim. Benim gizli-den savaşmak istediklerime karşı sen açıkça savaşmaya karar verdin. Sonra, bugün radyoda Hurley'i cezalandırmaktan korkmadığımı, çünkü cezalanması gerektiğini söyledin. Sonra, o güvenilir kaynaktan - Pentagon kaynağımdan - öğrendim ki, üniformalı beyazlardan çekinmeyip, ne renk olursa olsun en iyi güçlerin Afrika'ya gitmesi gerektiğine inanıyorsun. Bunlar, bunlar hepsi beni küçük düşürdü, yalanlarımdan utan-dım. Ben de senin gibi açıkça savaşmaya karar verdim - uça-ğa atlayıp geldim. En iyi başlangıcın kalkıp doğruyu söyle-mek olduğunu düşündüm.» Sustu, «Umarım - umarım geç-mişte yaptıklarım ve şimdi dışarda yaptığımdan ötürü be-ni bağışlarsın.»

Dilman oğluna baktı. «Julian, ben senin geçmişte neler yaptığını zaten biliyordum. Bugün öğleden sonra öğrendim.» dedi. «Az önce basın lobisinde yaptıklarına gelince, zararı yok. Er geç yapılması gerekeni yaptın.... Şimdi yukarı çıkıp yiyecek bir şeyler bul. Az sonra gelirim.»

Julian çabucak odayı terketti. O gittikten sonra Dilman ağır ağır Abrahams'a döndü. Birkaç saniye düşünceli düşün-celi Abrahams'ı süzdü. «Evet Nat, biliyorum.» dedi. «Bu, Se-natodaki davayı bana kaybettirebilir. Ama bu da bir çeşit du-ruşmaydı, şu farkla ki insan bunu kaybetmeyi göze alamaz.» 'Gülümsemeye çalıştı, başaramadı. «Bu da bir kazanç,» dedi. «Hiç değilse benim için.»

SEKİZİNCİ BÖLÜM

Amerika Birleşik Devletleri Senatosundaki duruşmanın dokuzuncu gününde Washington Citizen-American gazetesinin manşeti ilk kez davanın resmî gelişmesine yer vermemişti.

Bu sabah her zamankinden daha büyük ve daha koyu. renk puntolarla basılan manşet şöyle bağıırıyordu :

SKANDALLARIN EN BÜYÜĞÜ!

DİLMAN'IN BEYAZ GEÇİKEN BİR KIZI VAR.

İkinci ve buna oranla daha küçük harflerle basılan nmanşetse şöyle diyordu :

BASKAN'IN IRKINDAN UTANDIĞI İÇİN SAKLANAN KIZI ve BUNU BAŞINDAN BERİ BİLEN DİLMAN!

Douglass Duman gazeteyi ağır ağır katladı, bir kez daha katlayıp Oval Ofis'deki masanın yanında duran çöp sepetine attı.

Bir süre koltuğuna çöküp kaldı, kendini güçsüz ve hasta, hissediyordu. Sonra eğik başını kaldırıp Tim Flannery'nin öfkeli, Nat Abrahams'ın endişeli bakışları üe karşılaşmak için kendini zorladı.

«Niçin?» diyebildi. «Zeke Miller bunsuz yapamaz mıydı?»,

«Hayır.» dedi Tim Flannery. «Sizi kamçılamaktan vazgeçmek için öldüğünüzden emin olmak istiyor.»

«Ama burada kurbanın ben olmadığımı göremiyor mu? Burada zavallı Mindy, o zavallı kızcağz kurban. Onun peşine iüşmenin anlamı ne? Onun hayatım mahvetmek niye? Bu ona daha fazla Senato oyu kazandırmaz ki. . . . Nat, anlatsan bana - bu - bu saçma, mantıksız bir hareket değil mi?»

Nat Abrahams derin bir soluk aldı. «Büyorum Doug.;; dedi Huzursuzluk içinde koltuğundan kalktı, Oval Ofisi baştan başa adımlayıp yere kadar inen pencerelerin önünde durdu, sabahra gri gökyüzüne gönderini dikti. «Doğ,» dedi «Fanatik bir düşmanla ölüm kalım savaşıma girdi mi onun davranışlarında makul nedenler arama. Burada - bu gazete haberinde jnanük arayacak olursan belki şöyle bir sonuca varırsın. ;• Itndü, Biiman'la göz göze geldi. «Miller'in senin kızma

aldırdığı yok. Umurunda bile değil. Hedef sensin, bütün amacı seni vurmak, nereden olursa olsun seni vurmak. Seni iki ayrı jüri önünde sorguya çekiyor, onun için mümkün olduğu kadar çok atışa ihtiyacı var. Eğer yasal atışlar yeterli olmazsa, tırnakları, yumrukları, ne olursa işe yarayacak.»

«İki jüri ne demek?»

«Birincisi, gerçek jüri, kamuoyu. Senato? üyeleri aslında ikinci planda kalıyor. Miller kamuoyunu senin aleyhine kışkırtırsa onların duygularının Senatoyu etkileyeceğini biliyor. Örneğin Red Blaser'in Mindy hikâyesi. Buna Miller'îûa gözü ile bak. Geçen gün Huriey'in dilekçesini geri çevirmene rağmen düşmanlarınla savaşa karar verdiğin için zenci ve liberal "beyazların sempatisini kazandın. Bir hafta önce Baraza ile jûgM televizyon konuşması da lehte bir puan oldu. Kamuoyunun çoğunluğu bundan hoşlanmadı, doğru, çünkü değersiz', bir avuç Afrikalıya yardım etmek için gereksiz bir savaş tehlikesini göze aldığını düşünmüyorlar. Ama Amerikalı zenciler, liberal beyazlar yanlış yorumlayıp, ılımlılar ve bağımsızlar doğru yorumluyor. Miller bu sempatiyi sezdi. Bu insanların senan taraf ma geçmelerini istemiyor. Onları nasıl tekrar aleyhine çevirsin? Eh,.nasıl öğrenmişse, senin Mindy adında zenci oklundan utanan, beyaz geçinen bir kızın olduğuna, senin de bunu bildiğin halde ona engel olmadığını öğrenmiş. Tamam ısı? İşte bugün de bütün dünya duysun diye bağırıyor - haykırıyor - Hey Amerikalı zenciler, buraya bakın, zenci Başkan'raızın renginden utanan bir kızı var ve sizinki buışı onaylıyor Görüyor musun Doug? Senden yana olanları sana kargı çevirmek için deh gibi uğraşıyor. Zencilere, senin onlam ve kendi renginden nefret ettiğini söylemeye çalışıyor, renginden utanan Duman! Senato üyelerine de - yargıladığınız adama 'fa-kui, durmadan tek çocuğum var diyerek yalan söyleye», kos-kocaman bir kızım saklayan adama bakın. Bti Başkan ©faeak adam mı? - diyor. Doug, işte bence mesele bu. Miller'!!! ve yarchmcılarının mantık düzeyi bu. Kamuoyuna hitabediyorlar, sana karşı ayaklandırıyorlar. Senato seni kazara suçsuz bulursa binlerce insanın hükümet, binasını ateşe vermek için Washington'a yürümesini istiyorlar., Hafta boyunca tamir, .olarak çıkardıkları adamların kalitelerini gördün. Uzananlar mı? Yetkililer mi? İddianameyi açıklayıp destekleyecek bu-

kukçular mı? Ne münasebet. Tek bir tane bile bu düzeyde adam çıkmadı. Onların yerine sadece alelade, buraya tatüe getirilen, kulaktan dolma haberler üstüne and içen, zavallı belleklerine dayanarak ayyaş, hain, aşırı görüşlü olduğunu iddia eden ve hep kamuoyunun anlayacağı dilde konuşan insanlar. Hayır Doug. Mesele Mindy değil, sensin. Doğru ya da eğri senin peşindeler. Kızıninki şanssızlık. Bu çok adi bir hikâye. Baştan aşağı hepsi adi.»

Duman koltuğunu geri itip ayağa kalktı, ağır ağır yürüyerek Abrahams'm yanına gitti. Uzun bir süre dışardaki gül bahçesini seyretti. Sonra kendi kendine söylenir gibi. «Mindy için üzülüyorum.» dedi. «Çok üzülüyorum. Annesi gibiydi. Beyaz olmayı, normal bir insan ve bu yaşamın bir parçası olmayı öylesine isterdi ki. Şimdi bu kimbilir onu ne hale getirecek. Şu anda onun yanında olabilmeyi, onunla konuşup her şeyi açıklamayı, onu teselli etmeyi ne kadar isterdim.-. Ama nerede olduğunu büe bilmiyorum. Edna, Linda Dawson adına telefon numarasının değiştiğini söylüyor. Birkaç hafta önce o numara başka bir aboneye devredilmiş. Şimdi Mindy gazeteleri gördü, gerçeğin meydana çıktığını, zenci olduğunun meydana çıktığını biliyor, bütün arkadaşları biliyor, patronu biliyor - ne yapacak, nasıl yaşayacak? Bense onunla konuşmaktan bile âcizim.»

Abrahams'a döndü.. «Nat, hepsi benim kabahatim. Elimde fırsat varken istifa etmedim. Bencillik ettim. Gururumu kırmalıydım. Sonunda elime ne geçti sanki, sadece Y/anda'y: Julian'ı, Spingerler'i, ve şimdi de en kötüsü Mindy'yi üzdüm Uğraşacağım adamların çamur atacaklarını büüyordum ama çoğu bana gelir sandım. Etrafa bu kadar sıçrayacağını, bu kadar zarar vereceğim düşünemedim. Eh, şimdiden sonra dönüş yok herhalde.»

Ellerini ovuşturarak odanın ortasına doğru gelişi güzel yürüdü. Tim Flannery'yi farkedip «Kızım için ne yapabilirim bilemiyorum.» diye söylendi.

«Basın kanalıyla size çamur atanlara, Senatoda yaptığınız gibi savaşın.» dedi Flannery. «Herhangi bir demeç vermek ister misiniz - kendiniz için demek istemiyorum - kızınız: rahatlatmak için?»

«Hayır. Ne diyebilirim ki? Ne söylesem işi daha da ber- !

bat ederim. Sağol Tim. işinin basma dönsen iyi olacak.» Fian-nery çaresizlik içinde omuz silkip odadan çıkacağı sırada Du-man yine kendi kendine söylenir gibi, «İnsanlar Mr zenciye beyaz geçinmeye zorlayan nedenleri bir bilseler, :) Jecli. Bircien gözleri parladı. «Bir dakika - niye söylemeyelim? Bnsm denlerini niye açıklamayalım?»

Plannery kapının önünde duraklamıştı. «*Tiw.:p* decü DS-man. «Mindy kendi adına konuşamazsa babası ©iren *aiims. ic* -nuşabilir. Bir demeç vereceğim galiba.»

Fiannery odaya dönerken Dilrnan Abrahams'^ baM.ı. «Nat, sence bir sakıncası var mı?»

«Benim işimi düşünme.» dedi Abrahams, «Bn ser.m sera-mm. Özel bir sorun. Nasıl davranmak istiyorsan öyle - bir Başkan gibi değil, bir baba gibi davran.»

«Evet haklısın.»

«Hemen yazdırmak istiyor musunuz?» diye scrckı Ykm-nery.

«Ne yazdırması, hemen basın lobisine gitmek îstijoroîa. Evet hemen konuşmak istiyorum. Sen önden git *Tan. 3fab?*> birlere kısa bir açıklamada bulunacağımı haber ver.»

Fiannery hemen çıktı. Duman bir süre derin düğüscdtere daldı, sonra çöp sepetine gidip Citizen-American gazetesini çıkardı, açtı, manşeti inceledi, haberin üzerinden geçti.

«Zavalı yavrucak» dedi, sonra o önde, Abrahams arkada Oval Ofisi terketttiler,

Edna Foster'in bürosunu geçip koridora çıköğ^ada iM ajan peşine düştüler.

Kapıyı Tim Fiannery ve elinde kâğıdı kalemiyle bekleyen Miss Foster'in tuttuğu basın lobisine yaklaşırken Ditean, Flannery'nin muhabirleri susturmak için kolunu îtavaya kaldırdığını görüyordu. Flannery'nin konuşması bitene kaçlar bekledi.

« — tekrar ediyorum beyler, soru sorulmayacak. Başksai özellikle Zeke Miller'in Washington Citizen-American gazetesinde yayınlanan haberle ilgili kısa bir demeç verecek. Somag-ması bittiği zaman bu konuda başka hie bir sera scHTİtaayacak.»

«Hey Tim -» diye seslendi biri. «Bu komisxoa bitlikten

sonra duruşma ile ilgili bir iki şey sorabilir miyiz? Dün Vaduz Şirketinden Meclisin tanığı olarak dinlenen-»

«Kesinlikle hayır.» diye cevap verdi Flannery. «Değişen hiç bir şey yok. Ne duruşma, ne DRAGON FLIES, ne Baraza, hiç bir konuda soru sorulmayacak. Kızı ile ilgili soru sormak da yok. Eğer aksilik ederseniz—»

Birkaç ses birden «Pekâlâ Tim,» diye bağırdı. «Hadi getir. . . . Başlayalım. Başkan nerede?»

Tim Flannery arkasma dönüp başı üe Dilman'a işaret verdi. O da Edna ile Flannery'nin arasından geçerek sabırsızlık ve merak içinde bekleyen muhabirlerin tıklım tıklım doldurduğu salona girdi. Bakışları bir süre tamdık çehreleri üzerinde dolaştı, sonra ellerinde hazır bekleyen kâğıtlara ye kalem-lere indi. Bekliyorlardı. Arkasında gizli servis ajanları, Flannery, Miss Foster, Nat Abrahams ve bir sürü Beyaz Saray personeli de bekliyordu.

Dudakları kupkuruydu. Boğazı düğümlenmişti. Ciğerleri alev alev yanıyordu. Bir an yanlış mı yapıyorum, Blaser'in önüne yem mi atıyorum diye kuşkuya kapıldı, sonra gözleri gerilerden Blaser'in ablak çehresini yakaladı. Birden içindikileri dökmeye karar verdi, çünkü New York'ta bir yerlerde talihsiz yavrusu da bekliyordu belki.

Elindeki gazeteyi açtı, inceledi, havaya kaldırdı.

«Eminim hepiniz bunu, bu haberi okudunuz.» diye başladı. Gazeteyi yere attı, düşerken çıkardığı sesi dinledi. «Haber doğru. Anlatış tarzına rağmen her kelimesi doğru. Yirmi yaşında, Trafford Üniversitesinde okuyan Julian adında bir oğlum var. Bir de kızım var, evet, daha büyük, yirmi dört yaşında, resmî adı Mindy Dilman olan bir kızım var. Karımın ölümünden kısa bir süre önceden beri, yani on sekiz yaşından beri onu bir daha görmedim. Mindy, karımın zoru ile doğuya gitmişti. Mindynin karım gibi hatta daha beyaz teni ve ince hatları vardı. Karımın soyunda, belki de benim tarafımda üç dört nesil geride beyaz ve Hintli atalar olabilir.»

Bir süre durakladı. «Bunun pek olağan dışı olmadığını da eklemek isterim. Birçok kültürlü zenci gibi ben de ortak atalarımızın tarihini oldukça iyi bilirim. Bizlerle ilgili bilgilerin çoğunu beyaz sosyologlardan ve beyaz antropologlardan öğrenmişizdir. Bu yetkili kişilere göre Birleşik Amerika'da

ırksal karışım olmuştur. Bu, koloni devrinde başlamışsa da Dr. Gunnar Myrdal'in işaret ettiği gibi kölelik devrinde ve ondan sonra hız kazanmıştır. Bunlar, zenci kadınların beyaz erkekler tarafından baştan çıkarıldığı dönemlerdir. Dr. Myrdal ve birçok sosyologa göre beyazlarla zenciler arasında, evlilikle sonuçlanan ya da sonuçlanmayan bu ilişkilerin sonucu olarak bugün Amerikalı zencilerin yüzde yetmişinin, sekseninin karında beyaz kanı bulunmaktadır. Bu yüzden her on zenciden sekizi gibi karımın ve benim kanımda, az da olsa beyaz kanı vardır. Yine aynı şekilde bu karışım nedeniyle Birleşik Amerika'daki beyazların yüzde yirmisinin, belki yüzde kırkının damarlarında, bilseler de bümeseler de zenci kanı dolaşmaktadır. Bu soyçekiminden ötürü birçok zenci ailesinde hemen hemen her nesilde beyaz atalarına çeken bir iki çocuk çıkacaktır.»

Dilman bakışlarını çevresini saran gazetecilerin başları üzerinde gezdirdi, sonra konuşmasını sürdürdü.

«Bizim dört kişilik ailemizde biz iki kişi siyah deriliyiz. İki kişi de açık tenli atalarımıza çektikleri için beyaz gibiydiler. Karım buğday tenli denebilecek renkteydi. Ben, onun kocası, gördüğünüz gibi tartışmasız siyah tenliyim. Oğlum da benim gibi. Ama kızım Mindy doğduğu günden beri annesi kadar beyazdı. Derisi herhangi bir Akdenizliden daha beyazdı.

«Ne yazık ki, ya da bana göre öyle, Amerikalı zenciler arasında bile çukulata tenli olanların çoğu kendilerini üstün görüyorlar. Bana kalırsa nedeni açıkça ortada. Beyazlar, güneşten yanıp bronzlaşmak için harcadıkları bütün çabalara rağmen beyazlığı siyahlıktan daha çekici bulmaktadırlar, tıpkı Hindistan'da ve Brezilya'da yerli halkın kendi toplumlarındaki açık renk tenlileri daha cazip bulmaları gibi. İşte bu renk değerlendirmesi Amerika'daki zenci toplumlara da bulaşmıştır. Ancak estetik neden dışında Amerikalı zencilerin buğday ya da beyaz tenli olmaktan hoşlanmaları ya da buna özlem duymaları daha önemli bir sebebe dayanmaktadır. Bu da, açık renk tenli zencilerin beyaz toplumlara daha çok sokulabilmeleri, beyaz toplumlarca daha kolay kabul edilmeleri ve kendilerince daha az farklı muamele ve haksızlıklara maruz kalmaları düşüncesidir. Ve bu beyaza yakın zenciler, beyaz sanıldıklarında yaşamın ne kadar kolaylaştığını görüp renk sınırı-

at aşmaya, sürekli olarak beyaz gibi yaşamaya, aristokrat çoğml«ft5EL Mr parçası olarak tüm kolaylıklardan yararlanmaya heves ederler.

«Evet, teim gibi, buğday tenli bir karısı olan her zenci bu konuyu çok iyi bilir. Size yetkili kaynaklar göstererek sunma, söyleyebilirim, açık renk tenli Amerikalı zencilerden yıldf •iç bani, belki altı bini görünüşlerinden yararlanıp evlerini, tohumlarını, ailelerini ve arkadaşlarını terkederek smrrı aşır beyaz ırka katılmaktadırlar. Yine yetkili kaynaklara dayanarak şunu da söyleyebilirim, bugün Amerika'daki bir milyon ırk karışımı evlilik içinden en aşağı dokuz yüz bin evlilikte beyaz olan, taraf eşinin zenci olduğunu bilmemektedir, çünkü bu eş beyaz geçinmeyi başarmıştır.

cZeuei ana baba genellikle açık renk tenli çocuklarını: kaçıp beyaz topluma karışmalarından hoşlanmazlar. Buna ancak, eğer çocukları bu davranışları sonucu aksi halde mümkün. olmayan öğrenime ya da işe sahip olacaksa göz yumarlar Ve yine buna, eğer çocukları okul ya da iş hayatı sonunda kendi toplumlarına dönecekse razı olurlar. Ama kendülerinden birinin tümüyle kopup gitmesini, rengini inkâr etmesini, okul, iş ya da sosyal hayatta beyaz geçinmesini hiç bir zaman istemezler. Ancak bunu ne kadar istemeseler de beyazlara kaçan, kişinin gerçek kimliğini açıkladıkları, onu ele verdikleri pek seyrektir. Bunu bir sır gibi saklarlar çünkü Amerikalı: zenci olarak, azınlık olarak çektikleri acıarm farkında olduklar?, için yavrularının bu eşitliğe kaçış riskim göze alacak kadar çaresizlik içinde kaldığını anlarlar.»

Duman sustu. Başlar havaya kalktı. Çehreleri inceledi, başını salladı, yeniden konuşmaya başladığında başlar not almak üzere tekrar eğildi.

«Şimdi kızımın olayındaki temel nedenleri duydunuz. Zenciler arasında pek rastlanmayan bir tipti ve çevresinde ilerde kendisinin de karşılaşacağı eşitsizlikleri, haksızlıkları görüyordu. Dördümüzün arasında yalnızca kendisinin acı çekmesine, bu acıyı ömür boyu duymasına gerek olmadığını fark edince kaçtı, sınırı geçip uzaklara uçtu ve onun beyazlığından kuşkulanan için hiç bir sebep bulunmayan New York kentinde kaybolup gitti. Karşımıza geçip Mindy'nin bu davranışını uygun görüyorum demiyeceğim. Yalnız ona ne o zaman

engel olmaya çalıştım, ne de şimdi çalışırım çünkü onun ve onun gibi her yıl sınırı aşan üç beş bin gencin neler hissettiklerini çok iyi anlıyorum.

«Mindy'yi ve onun gibi beyaz geçinenleri çok iyi, sizlerin çoğunuzun anlayamayacağı kadar anlıyorum çünkü insanın kendisini ikinci sınıf vatandaşlıktan, fakirlikten, nefret duygularından, aşağılık sosyal düzeyden kurtarıp, bunların yerine hile ile büe kazanılmış olsa, yasaların öngördüğü, eşit haklardan yararlanmasının, onurlu bir iş sahibi olmasının, renginden çok kişiliğinden ötürü dost kazanmasının ne demek olduğunu çok iyi bilirim. Bunun böyle olmasına, ülkemizdeki koşulların böyle olmasına üzülüyorum ama çok iyi anlıyorum.

«Anladığım başka şeyler de var. Zencilerin duydukları derin öfkeyi, bugünkü yaşantılarına olduğu kadar kendilerinden önceki yaşama, onları bu hale sokan, ters bir zamanda, ters bir yerde bırakan çevre ve soyçekimi kazalarına karşı duydukları derin ve çaresiz öfkeyi de anlıyorum. Bir insan-oglunu siyah, diğerini beyaz yapan gerçek neden hakkında hiç bilginiz var mı? Bir insanın beyaz yerine siyah derili olarak doğmasının, doğumundan ölümüne dek yaşamını ne kadar şiddetle etkilediği düşünülürse, insan vücudundaki bu kadar küçük bir farkın, bu derece korkunç değişikliğe sebep olabileceğine inanmak hemen hemen imkânsız.

«GENETİK bilimine göre siyahlar da beyazlar da vücutlarında aynı pigmentleri, deriye renk veren aynı elemanları ve aynı kırmızı kanı taşıyorlar. Öyleyse yaşamlarını bu kadar etkileyen renk farkı nereden doğuyor? Bu önemli faktör gözle görülmeyecek kadar ufak GEN adında bir madde. Evet bir Gen. GEN nedir ? Beyler, kısaca anlatacağım.

«Bir insanoğlunun, bir Mindy'nin yaratılması için iki faktör gerekli - bir erkek spermi ki bir damla ersuyunda yüz rml-yon sperm bulunacak kadar ufak, ve bir dişi yumurta ki daktilo makinasının basacağı bir noktadan daha ufak. Bu zerrecik ve bu yumurtacıkta KROMOZOM denen daha da ufak maddeler var. KROMOZOMLARIN içindeyse bunlardan da ufak maddeler, GEN'ler var. Yeni doğan bebeğe soyçekimi karakteristiklerini veren ve derisinin rengini kontrol eden işte bu görünmeyen GEN'ler. Eğer yeni doğan bir bebekte fazla renk veren genler ağır basarsa derisi siyah olur. Başka

bir cins GEN varsa buğday ya da san tenli olur. Ve eğer hemen hemen hiç renk vermeyen GEN'lere sahipse beyaz olur tşte böylece ZENCİ denen ırk aslında geçmişten yuvarlanarak gelen minik bir bilyeyi andıran GEN'lerin ufak bir çalkantısından ve karışımından doğan bir sonuçtur. Bu çalkantı sonucu kişi dünyaya siyah derili, beyaz derili ya da ikisi ortası bir renkte gözlerini açıyor ve ömür boyu bu rengi taşıyor. Bu GEN'lerin şansına göre bir adam ya da bir kadın zenci oluyor, bazan açık renk tenli bir zenci, ama yine de zenci ve yine bu GEN'lerin şansına göre bir insanoğlu bazı yerlerde ömrü boyunca aşağılık kabul ediliyor. Kuşkusuz bir zenci hem geçmişindeki bu kazaya, hem de mantıksızca atalarının kirlenmesine sebep olan bugünkü koşullara, derinden bir öfke duyuyor, Kuşkusuz Mindy gibi beyaz ve siyah GEN'lerin karışımı yüzünden açık renk tenli olan biri, bu kaçış olanağından yararlanıyor.

«Zeke Miller'ün gazetesindeki ağır ithama rağmen kızı. Mindy hiç bir suç işlememiştir. Hileye baş vurmuştur evet ama bu, insanoğlunun önemsiz zayıf taraflarından biridir İçimizde hangimiz hiç bir zaman hüeye baş vurmamışızdır " Yaşamı kolaylaştırmak için kocalar karılarına, kadınlar kocalarına, çocuklar büyüklerine yalan söylerler. Bunu da onaylamıyorum. Sadece yaşam budur demek istiyorum. İş adamları işlerini yürütmek için yüksekte atarlar. Memurlar dahi iyi maaş alabilmek, yükelebilmek için patronlarına başa, tarım abartarak anlatırlar. Bazı Yahudiler istedikleri mevkiilere sahip olabilmek için kimliklerini gizlerler. Daha bir sür: örnek verebiliriz. Ben bu hilelerden çok, bunları gerektiren koşullardan nefret ediyorum.

«Mindy'nin hüesinin kendinden başka kime zararı var ki? Beyaz bir derinin altındaki gizli siyahlığı hiç meydan? çıkmasaydı erkek arkadaşlarına ya da kız arkadaşlarına bir hastalık mı buiaştırırdı? Onlara kötü bir kavram mı aşılayacaktı? İş çevresini ya da yaşadığı çevreyi mi etkileyecekti⁰ Hayır, hiç kimseye - bugüne kadar - kendinden başka hiç kimseye en ufak bir zararı dokunmayacaktı. On sekiz yaşında evden kaçtığı günden bu yana kızımın yaşantısını gözünüzün önünde canlandırabiliyor musunuz? Ben bunu sık sık yaptım, Bütün avantajlarına rağmen hayatının kolay ve pürüzsüz geç-

mekiğinden eminim. Ona benim gözümle bakın. Orta Amerika'da ayrı bir zenci kesiminden özel bir beyaz okuluna, oradan da New York'a, apaçık beyaz bir dünyaya kaçışım gözünüzün önüne getirin. Mindy bunu yapabilmek için kendisini anadan, babadan, kardeşten ve bütün akrabalarından yoksun bırakmıştı. Beyazların okulunda beyazların sınırını aşmaya çalışırken edindiği bir avuç arkadaş dışında bütün çocukluk arkadaşlarını geride bırakmıştı. Hiç bir geçmişi, hiç bir anısı olmadan on sekiz yaşında ot gibi yerden bitmişti. Meraklı gözlerle dolu dünyada bunun ne kadar güç olduğu meydandadır. Kuşkusuz Mindy apartmanında, kilisede, üye olduğu kulüpte ve iş çevresinde yeni beyaz arkadaşlar edinmek zorunda kalmıştır. Bir insan ister erkek, ister kız olsun, yeni edindiği arkadaşla, ya da iş aramak için gittiği bir patrona neler söyler? Mindy uzaklarda yaşayan, hiç bir zaman var olmamış beyaz bir aile uydurmuş olmalı. Uzak yerlerde, büyüdüğü beyaz bir toplum ve ilkokul çağlarını sürdürdüğü bir okul yaratmış olmalı. Çevresine bir arkadaş çemberi çizince elle tutulur bir geçmiş hazırlamış olmalı - beyaz bir ana babanın çerçevesi fotoğrafı, Noel'de ve doğum gününde kendi alıp kendine postalandığı armağanlar gibi. Oturup mektuplar yazıp, ailesinden ya da arkadaşlarından gibi uzak bir yerlerden kendi adına postalamış olmalı.

«Ancak yine de yeterli değil. Bu masal tamamlansa, kabul edilse, yine de kendini kapıp koyveremez. Günün birinde içkili ya da baygın olduğu sırada ağzından bir şey kaçırır mı? Günün birinde arkadaş çemberine yeni giren biri kullandığı herhangi bir deyimden kuşulanıp saç dokusuna, geniş burununa, kalın dudaklarına takılır mı? Günün birinde beyaz arkadaşları ile beraberken milyonda bir ihtimalle doğduğu yerden çıkıp gelen biri ile karşılaşır ve bu biri yanma gelip onun gerçek kimliğini açığa vurur mu? Günün birinde beyaz bir delikanlıya âşık olup onu kaybetme korkusu ile gerçeği saklar, evlenir, ve doğum masasında ayıldığı zaman beyazdan çok zenciye benzeyen bir çocuk doğurmuş olduğunu dehşetle görebilir mi?

«Bunca yıldır Mindy Dilman'ı görmedim, istemediğim için değil, onu seviyorum, ama o böyle istedi diye böyle olması gerekiyordu.

«Tabii Mindy beyaz geçiniyordu. Tabii ben bunu biliyordum. Ona engel olamazdım çünkü lâıyk olduğu, aksi halde yararlanamayacağı fırsatlardan onu yoksun bırakmak istemezdim. Ama tekrar soruyorum size, Mindy'nin suçu nedir? Bir zenci aileden ve böyle bir ülkede doğmuş olması mıdır? Eğer burada bir suç varsa, o da onun gurula büyümesinejzin. vermeyen sizin, benim, Amerikan hükümetinin ve Amerikan, kamuoyunun suçudur.

«Bu sabah bir gazete satışını arttırmak ve bir politikacının önyargısına ve kavgasına alet olmak amacı ile Mindy'nin ısırrı açığa vurulmuştur. Nefret ve kin duyguları yüzünden bu zavallı genç kızın büründüğü örtü yırtılıp çekilmiş, dünden ve daha önceki günlerden ne bir nebze daha siyah, ne de daha değersiz olduğu halde çırlçıplak, yapayalnız ve simsiyah bırakılmıştır. Ben buna üzüliyorum. Kızıma ve çekeceğı acılara, başına geleceklere üzüliyorum. Ama beni daha çok, bundan da çok üzen, Mindy'nin kaçışma sebep ulan bu ülkenin koşulları. Hükümette ve basında, içinde yaşadığımız cumhuriyetin ırksal saflığını korumak amacı ile ulusun Başkam, onun babası olan beni yaralamak umudu içinde onun zavallı maskesini korkunç bir günah kabul eden ve bunu simsiyah bir mektupla açıkça ilân ederek onu mahvetmek isteyen kimse-lerin bulunduğuna üzüliyorum.

«Dikkatlerinize teşekkür ederim beyler, iyi günler.»

•

Başkan Douglass Dilman'ı yargılamakta olan Senato öğleden sonra tam birde toplanmıştı. Duruşmanın onuncu günüydü. İlk gün iddia ve savunma makamlarının açış konuşmaları ile geçmiş, ondan sonraki sekiz gün de Meclisin tanıklarının dinlenmesine ve bu tanıkların savunma makamı adına. Abrahams, Tuttle ve Priest tarafından sorguya çekilmesine ayrılmıştı. Hart not alma görevini yüklenmişti. Aslında pazar günü Senato toplanmadığı için tanıkların dinlenmesi yedi gün sürmüştü.

Bugünkü duruşma iddia makamının Julian Dilman'ı tanık koltuğuna çağırmasıyla başlamıştı. Zeke Miller Başkan'm oğlunu oldukça yumuşak bir dille sorguya çekmeye başlamış..

Trafford Üniversitesine girene kadar uzanan yılları dikkatle izleyerek çocukluk çağına ait sorular sormuştu. Soruş tarzında çekinecek bir yan olmamakla beraber Julian ürkek davranmış, cevaplarının kimisini hemen hemen duyulmayacak bir sesle verirken, kimisinde gereğinden fazla bağırıyordu.

Bunun üzerinden yirmi dakika geçtiği sırada Senatörlerden biri Baş Yargıcın dilkatini anayasal bir noktaya çekince, Yargıç yardımcılara danışmak için duruşmaya onbeş dakikalık ara vermişti.

Nat Abrahams yardımcılarını senato salonundaki masanın başında bırakıp piposunu içmek ve savunma makamının durumunu değerlendirmek için salondan çıkmıştı. Kendilerine tahsis edilen odaya gitmek niyetiyle Senatörlerin özel lobi-sinden geçmişti. Ama odaya gideceği yerde Mermer Salona girmiş, kristal avizenin altındaki yuvarlak masanın etrafında çene çalan bir grup senatörün yanından geçip beyaz mermer kolonların birinin önünde durmuştu. Bu düşman ininde (aslında her oda düşmana aitti) kimseye görünmemek, rahatsız edilmemek için kolonun arkasına geçip dayanmış, piposunu yakmıştı.

Şimdi herkesten ayrı, piposunu tütürürken iddia makamı;;a genellikle kamu üşşkilerine dayanan, kamuoyunu ayaklandırmayı ve dolaylı olarak senatodaki jüriyi etkilemeyi amaçlayan, aslında tek duygusal ithamda toplanan stratejisi-ni eleştiriyordu. Miller'in süslü açış konuşmasından sonra iddia makamının iddialarını desteklemek için öne sürdükleri deliller pek güçlü sayılmazdı. Başkan'm Wanda Gibson'la haince ilişkisi olduğu yolundaki I. maddeyi desteklemek üzere Vaduz İhracat Şirketinden dinlettikleri tanıkların, yine I. maddenin kanıtlanması ve Crispus örgütüne farklı muamele yapıldığı ileri sürülen III. maddenin desteklenmesi amacı ile sorguya çekilen rahip Spinger ve karısının, Yeni Başkanlık Sırası Yasasının Anayasaya uygun olduğunun kanıtlanması için topladıkları Washington'lu kendi uzmanlarının ve Başkan'm bu yasayı ihlâl edip IV. maddeye sebep olduğunu kanıtlamak için çağrılan Governor Talley'nin dışında iddia makamının çıkardığı tanıklar önemsiz kişilerdi.

Abrahams şimdi bunları savunma makamının kendi sorgularına dayanarak değerlendirirken, karşı tarafın ne gibi

bir gelişme gösterdiğini daha iyi anhyabiliyordu. Miller, War. da Gibson kanalı ile devlet sırlarının aktarıldığını uydurarak I. maddede resmî değilse bile duygusal açıdan bayağı başarılı olmuştu. II. madde ile, Julian-Turnerite suçlaması ile ilgili olarak, kırkbeş dakika öncesine kadar, Adalet Bakam'nır. Başkan'm bu aşırı örgütü kapatmayı geciktirmesine ilişkir. yazılı anlatımı dışında hiç bir tanık çıkarmamıştı. III. madde ile ilgili gelişmeleriye yok denecek kadar azdı. Sally Watson'dan hiç söz etmemişti. Başkan'm Miss Gibson'la ilişkisini, Spinger'! kollamasını ve ayyaşlığını kanıtlamak için ortaya çıkardığı tanıklar öylesine zayıftı ki Abrahams'ın ve arkadaşlarının soruları karşısında bocalayınca m. madde bir suçtan çok utanç kaynağı olmuştu.

Miller'in, Başkan'm Eaton'ı Kongreye rağmen kovarak yasaları ihlâl ettiğine ilişkin IV. maddesi de tanıkların kalitesi değü, sayısı bakımından etkili olmuştu. Abrahams'm ardı arası kesilmeyen soru yağmuru karşısında tanıkların çoğu güvenini ve otoritesini yitirmişti. Ancak Başkan'm Dışişler. Bakanını, görevine el uzattığı için mi, yoksa onun sevilen-bir kişi oluşundan korktuğu için mi kovduğu sorunu hâlâ çözümlenmemişti. Bir de, bunu yaparken Yeni Başkanlık Sırası Yasasının Anayasaya aykırı olduğunu kabul ettiği için mi Senatunun oyuna baş vurmadığına, yoksa Senatoyu küçük düşürmek mi istediğine karar verilmemişti. Şu anda IV. madde üzerine oynanan oyun berabere sayılabilirdi.

Abrahams Miller'in savunma hattını yıkmak için gereken tüm silahlarını bugün boşaltacağını tahmin ediyordu. Bugün Miller kuşkusuz hâlâ ortaya çıkmayan tanıkları ileri sürecekti: I. Maddeyi olgunlaştırmak için Wanda Gibson, IH. Maddeyi kurtarmak için Sally Watson, IV. Maddeyi pekiştirmek için Dışişleri Bakanı Arthur Eaton, II. Maddeyi kanıtlamak için Julian Dilman zaten içerdeydi. Müler bugün bn tanıklar kanalı ile davasını öyle bir noktaya getirmek isteyecekti ki son darbeye ne Abrahams'm ne diğer savunma avukatlarının çabaları engel olabilecekti.

Abrahams iddia makamının en güçlü tanıklarının hepsini birden bir öğleden sonraya sıkıştırdığını düşündü, sonra zamanın uygun olduğunu, bundan daha uygun oîamıyacağını hatırladı.

Kamuoyunda Başkan Dilman'a karşı yavaş da olsa, gelişen sempati ve destek son dokuz gün içinde sarsıntı geçirmişti. Miller'in meteorolojik gözü keskindi. Başkan sekiz gün önce, küçük bir Afrika ülkesini savunmak için gerekirse salt beyaz Amerikan birliğinin hayatını feda edeceğini kamuoyuna itiraf etmişti. Zenciler ve liberaller bunu uygun bulmuşlardı ama ulusun çoğunluğu öfkeden küplere binmişti. Sonra Julian Turnerite üyesi olduğunu itiraf etmişti., Yirmi üç milyon Amerikalı zencinin çoğu yeniden sempati duymuş, bazı beyazlar etkilenmiş bile olsalar, 230 milyon Amerikalının daha büyük çoğunluğu Başkanın geçmiş yaşantısına giderek daha kuşkulu gözlerle bakmaya başlamıştı. Şimdi, bu sabah, Başkan'm beyaz geçinen bir kızı olduğunun ve Başkan'm buna karşı çıkmadığının öğrenilmesi ile zenci toplum yeniden onun aleyhine dönecek, beyazlar da daha fazla kinleneceklerdi. Abrahams, Doug Dilman'm kızının ırkından kaçış nedenlerini ve kendi tutumunu derinlemesine anlattığı demecinde' kamuoyunu geri kazandıracağına inanmıyordu. Çünkü Miller'in bu sansasyonel haberinden nasibini alamayan muhabirler, Başkan'm sözlerinden kendilerine göre yorumlar çıkarak değiştirip, başka kalıplara sokarak kendi gazetelerine konu bulmaya ve açılan arayı kapatmaya çalışıyorlardı.

Abrahams sırtını kolona sürttü, piposunun üzerinden bir kibrit geçirdi, Evet, Miller için önemli tanıkları çıkarmanın, sön delilleri ortaya koymanın tam sırasıydı. Başkan'm aleyhine beslenen duygular şu anda ölü noktadaydı. Bugünkü deliller bu duyguların olumlu yönde gelişmesini engelleyecek kadar çok sayıca ve güçlü olmalıydı.

Savunma makamının durumunu hiç de umut verici görmüyordu Abrahams. İddia makamı tanıklarının dinlenmesi bugün biterse sıra savunmanın tanıklarına geliyordu. Ya bugün geç vakit ya da yarın sabah tanıklarını çağıracaklardı. Tanıkları değerli kişilerdi ama hiç biri fazla dikkat çekecek isim değüdi. Abrahams'ın Müler gibi artistlere ihtiyacı vardı oysa tek bir taneye bile sahip değildi.

Tek bir umut kalıyordu geriye, bu da Miller'in artistlerini kullanmaktı. İddia makamınca tanık olarak çağrılmalarına rağmen Juhan'ı ve Wanda'yı sorguya çekmeliydi. Eaton ve

Sally Watson'ı attıktan sonra geri kalan tanıklar Başkan'm işine yarardı. Pek kolay bir oyun olmayacaktı, üstelik olup olmayacağını da bilmiyordu, ne çare ki kasabada oynanan tek oyun bu diye acı acı düşündü.

«Sayın Miller - Sayın Miller - » diye telâşlı bir ses duydu.

Başını kaldırarak baktığında, gazete muhabirlerinden ve Blaser'in adamlarından biri olan George Murdock'un telâşlı adımlarla kendisine doğru yaklaşmakta olduğunu görüp şaşardı. Murdock yanından geçer geçmez durdu. Abrahams kolondan başını uzatınca Zeke Miller'in muhabiri merakla süzen profilini tanıdı.

. «Burada ne işin var?» diye sordu Miller. «Sana veriler, parayı halledebilmen için yukarda işinin başında olman gerekir.»

«Sayın Miller, sizinle muhakkak konuşmalıyım.» diye si-vilceli soluk çehresini buruşturarak directti Murdock. «Bu sabah sizin ve Red'in açığa vurduğunuz hikâye - Mindy'nin beyaz geçinmesi —»

«Şimdi beni meşgul etme, zamanım yok. Duruşmayla işim basandan aşkın.»

«Durun - bir dakika - ben o kıza bir kâğıt imzalayıp verdim, Jüiar.'m ona yazdığı mektubu bana verirse, onun kim olduğunu ömrümün sonuna kadar kimseye söylemeyeceğime söz verdim. Size de sır olarak söyledim - hatırlarsınız - anlaşmamız böyleydi - bütün öğrendiklerimi kullanacaksınız, yalnız bundan hiç bir zaman söz etmeyecektiniz. Benim söz verdiğim gibi siz de bana söz verdiniz. Namusunuz üzerine yemin ettiniz.»

•

MiUer'in dudaksız ağzı açılmış, sapsarı dişleri ortaya çıkmıştı. «Oğlum ben böyle aptalca bir söz verdiğimi hatırlamıyorum, anladın mı? Zeke Miller söz verdi mi tutar. Benim dürüstlüğümden kuşkulandığını söylemek istemiyorsun değil mi? Bu pek doğru olmaz - ha? Bir gazete muhabirinin, gazete sahibinin sözüne inanmaması pek yakışık almaz ha?»

Murdock kıvranıyordu. «Ben — ben sadece—»

«Oğlum derdin ne senin? Yani senin gibi önemli bir gazeteci, düzenbaz bir zenci kızımı, bizi kandırmak, ırkımızı zehirlemek için kendini beyaza boyayan bir zenci dölünü mü merak ediyorsun? Böyle düşünmekte devam edersen iyi bir fikrim

•var. Seni Harlem'e muhabir olarak gönderirim. Ne demek istediğimi anhyor musun? Hoşlanmadın değil mi? Hoşlandım mı, ha?»

«Hayır - hayır - »

«Öyleyse yukarı yerine çık, senden istenenleri yaz, bir daha da böyle saçmalıklarla beni rahatsız etme.» Miller birine el salladı. «Hey, Senatör Watson, savaş alanına dönme zamanı geldi sanırım.»

Abrahams, Miller'in Senatör Hoyt Watson'la birlikte-uzaklaşım seyretti. Hemen dönüp Murdock'a baktı. Muhabirin yüzü kâğıt gibi bembeyaz kesilmişti. Kendi kendine horaurdamp döndü, ağır ağır basın galerisine doğru yollanırken Abrahams onunla göz göze gelmemek için başını çevirdi. Adamın küçük düşürülüşüne yüreği sızlamıştı.

Mermer salonun boşalmaya başladığını görüp piposunu boşalttı, cebine koydu, Senato salonuna dönenlerin arkasında., yürümeye başladı.

Savunma makamının masasındaki yerini aldığıında Baş. Yargıcı kürsüsünde, Julian "ülman'ı da utana sıkıla tanık koltuğunda oturur buldu. En arkaya kalan senatörler masalarının arkasına geçip oturmaya çalışıyorlardı.

Baş Yargıç Johnstone'un tokmağının sesi duyuldu. Duruşmayı açtığını ilân ettikten sonra senatörün işaret ettiği noktanın yasalara uyduğunu, bu nedenle oya sunulmayacağını bildirdi. «Temsilciler Meclisi avukatları tanığı sorguya çekmeye devam edebilirler, Senatörlerin tüm dikkatlerini vermeleri rica olunur.»

Zeke Müler hemen ayağa fırladı, ortaya çıkıp Julian Dilman'ın önünde durdu.

«Evet Mr. Julian Dilman, bu davanın II. Madde altında toplanan en önemli suçuna gelmiş bulunuyoruz. Kamuoyuna yaptığınız bir açıklamada bir yeraltı örgütü olan Turnerite'in. gizli bir üyesi olduğunuzu itiraf ettiniz. Bu konuda herhangi bir tartışma söz konusu değil, değil mi? Kamuoyuna üyelik konusunda yaptığınız itirafı aynen kabul edebiliriz, öyle değil mi? Yoksa sözünüzü geri almak mı istersiniz?»

«Evet bir üyeydim.» dedi Julian. «Aynen geçen hafta açıkladığım gibi.»

«Sayın tamğm itirafını kabul edişine sevindim.» Miller

balkondan yükselen gtÜüşmelerin kesilmesini bekledi, sonrt devam etti. «Siz bu açıklamayı yapmadan önce Başkan, babî • jaz, sizin bir Turnerite üyesi olduğunuzu büiyor muydu?»

«Hayır efendim.»

«HAYIR mı dediniz? Bu soruyu biraz daha açalım. Başkan babanız, Tumerite'lerden size yazılı ya da sözlü olarak hiç bahsetti mi?»

«Evet ama—»

«Ha, demek Turnerite örgütünü sizinle tartıştı öyle mi Sizin üye olup olmadığınızı sordu mu?»

«Evet sordu ama —»

«Sizin üye olup olmadığınızı niçin sordu? Bu sadece babanızın merakı mıydı, yoksa sizden kuşkuluyor muydu?»

«Benim üye olduğumu duymuş. Birisi söylemiş.»

«Demek BİRİSİ söylemiş» dedi Miller. «Başka bir deyişle kendisi bunu kesin olarak bilen biri ile temas halindeymiş öyle değil mi? Başka gizli Turnerite üyeleri ile temas halindeymiş, değil mi?»

«Hayır, tam öyle değil —»

«Neyse. Demek Başkan sizin, oğlunun bir Turnerite olduğunu haber almış, size gelmiş, bu haberi doğrulamanızı istemiş?»

«Benim onlardan biri olduğumu bilmiyordu ama evet böyle bir söylenti duymuş, canı sıkılmış. Beni konuşturmak istedi, hepsini inkâr ettim. Ona yalan söyledim çünkü - çünkü korkuyordum.»

«Kimden korkuyordunuz sayın tanık? Asıl patronunu:: olan katil Jefferson Hurîey'den mi yoksa babanızdan mı?»

«İkisinden de.»

«Onun için babanıza yalan söylediniz. Sık sık yalan söyleme huyunuz var mıdır Mr. Duman?»

«Hayır, ama o durumda söylemem gerekiyordu.»

«Babanıza yalan söyledikten sonra, Amerika Birleşik Devletleri Başkanına yalan söyleyebildikten sonra, bu yüksek mahkeme huzurunda da yalan söyleyemez misiniz?»

Abrahams ayağa fırladı. «İtiraz ediyorum Sayın Yargıç! Sayın Müler tanığı tahrik ediyor.»

Miller masum çehresini takıp Baş Yargıca baktı. «Sayın Yargıç, ben sadece tanığın kötü huyunu —»

Baş Yargıç tokmağını indirdi. «İtiraz kabul edildi. Sayın savcı, tanık and içmiştir. Ortaya yalancılığı üzerine başka görüş atmayın.»

Miller uysallıkla omuz silkti, tekrar tanığa döndü.

«Mr. Julian Dilman, bakalım buraya kadar neler öğrendik. Bir yeraltı örgütünün gizli üyesiydiniz. Babanız bunu duydu. Size sordu, inkâr ettiniz, ona yalan söylediniz. Şimdi, onun bundan sonraki davranışlarına göz atacak olursak babanızın, Amerika Birleşik Devletleri Başkanmm size inandığını mı - yoksa inanmış mı göründüğünü merak etmemiz gerekiyor. Bakahm, göreceğiz. Turnerite'ler, Amerika Birleşik Devletlerinin meşru hükümetini devirme amacı ile giriştikleri eylemlerde bir devlet memurunu kaçırmışlardı. Başkan bu kaçırma olayından sorumlu olan örgütün kapatılmasına karşı çıkmıştı. Dostu ve kiracısı olan bir zenci liderini Turnerite'lerle özel bir pazarlığa girişmesi için görevlendirmişti. Örgütünüz cinayet işledikten sonra bile Başkan hâlâ arkadaşlarınızı kollamakta ısrar etmiş, sonra Adalet Bakanlığının zoru ile örgütü yasaklamak zorunda kalmıştı. Bütün bunlar Hurley'in babanızı eğer Turnerite'leri hoş görmeyecek olursa sizin durumunuzu açıklamakla, tehdit ettiği anlamına gelmez mi? Bütün bunlar, Başkan'm, oğlunun yasa dışı bir örgütün üyesi olduğunu BİLDİĞİ ve oğlunu korumak için bir insanın hayatına kıyılana kadar Turnerite'lere yumuşak davrandığı anlamına gelmez mi? Bütün bunlar, babanızın, Başkan'm, kendi çıkarlarını ve ailesinin çıkarlarını, yüce mevkiinin çıkarlarının üzerinde tutup suç işlediği —»

«Doğru değil!» diye itiraz etti Julian. «Benim bu işe karıştığıma inanmadı ve onlarla hiç bir pazarlığa girişmedi.»

«Nereden biliyorsunuz Mr. Julian Duman? Başkanın elçisi Turnerite'lerle pazarlık ederek yanlarında mıydınız?»

«Siz de değildiniz!»

Müler'in yüzü karardı. «Delikanlı, küstahlık ediyorsunuz. Size kim verdi bu terbiyeyi? Grubunuzdaki komünist tedhişçilerle aşın Fellahlar mı? Yoksa Başkan mı?»

«İtiraz ediyorum!» diye bağırdı Abrahams.

Miller kürsüye doğru elini kaldırdı. «Tamam Sayın Yargıç, sözümü geri alıyorum. Genç nesü ne yazık ki bazan nasıl konuşacağını bilmiyor. . . . Pekâlâ Mr. Julian Dilman. Baba-

nız sizin bu şiddet örgütünde üye olduğunuzu duymuş. Bu örgütü yasakladı. Şimdi bakalım üyeliğiniz sırasında ne gibi eylemlere hizmet ettiniz—»

Abrahams bir kulağı Miller'in sürüp giden sorularında, bir yandan da önündeki not defterini karalamaya başladı. Miller'in zayıf olduğu bir maddeden elinden geldiğince yararlanmaya çalıştığının farkındaydı. Başkan'm oğlunun bir Turnerite üyesi olduğunu bildiğini ve bu üyeliği gizli tutmaları şartı ile örgüte yumuşak davrandığını kanıtlayamamıştı. Ama delil olsun olmasın, tekrarlama taktiğini kullanarak II. maddede toplanan iddiaları zalim.ee kanıtlama çabasını sürdürüyordu. Başkan, oğlunun üyeliğini DUYMUŞ ve onu rışam etmemiş miydi? O halde kesin olarak BİLİYOR olabilirdi. Başkan, Hurley ya da Valetti ile uzlaşmak için bir devlet görevlisi yerine bir ARKADAŞINI görevlendirmemiş miydi? O halde gizli bir PAZARLIĞA girmiş olabilirdi.

Beş dakika sonra Miller sorgusunu tamamlamış, Nat Abrahams tirtir titreyen zenci delikanlının karşısına geçmişti.

Elinden geldiğince yumuşak bir tonda konuşmaya başladı.

«Başkan'm, sizin bir Turnerite üyesi olduğunuza inandığı ve sizi korumak için Turnerite'lerle pazarlığa giriştiği yolunda II. maddenin kapsamına giren iddia ile ilgili olarak iddia, makamı ne sağlam bir delil ne de tanık gösterebildiğine göre, bu iddia doğrudan doğruya sizin sözünüze göre geçerli sayılacak, ya da çürüyecektir. Julian Dilman burada, Senato ve yüce divanın huzurunda yalan söylemekle suçlanma pahasına da olsa doğruyu ve yalnız doğruyu söyleyeceğinize and içtiniz. Tanrı yardımcınız olsun. Bunun tümüyle farkında mısınız?»

«Evet efendim.»

«Başkan, Trafford Üniversitesinin özel bir odasında size-Turnerite üyesi olup olmadığınızı sordu mu?»

«Sordu.»

«—Siz de hayır mı dediniz?»

«Üye olmadığımı söyledim.»

«Size inandı mı?»

«Evet efendim.»

«Hiç bu konuyu bir daha açtı mı?»

«Hayır efendim. Sözüme' inandı.»

«Kısacası, sizin bUdığınız kadarı ile Başkan, sizin...--Bîr Turnerite üyesi olmadığımıza o günden itibaren inandı?»

«Evet efendim.»

«O halde sizi korumak için Turnerite'lerle uzlaşmaya girmesi için hiç bir sebep yoktu?»

«Hayır efendim. Hiç bir sebep yoktu.»

«Sayın Savcıya, Başkan'm birkaç kez sizinle, üyeliğiniz dışında, Turnerite eylemlerini tartıştığımı söylediniz. Öyle mi?»

«Evet. Bu konuda görüştük. Ama benimle Turnerite'leri tartıştı demek istemiyorum, ben onunla bu konuda tartışmaya giriştim. Konuyu hep ben açtım.»

«Bu konuyu niçin açtınız?»

«Gizli üyeliğim beni tedirgin ediyordu. Onun bilmesini istiyordum. Örgütün ideallerinin olumlu olduğuna onu ikna etmeye çalışıyordum. Çünkü o sıralarda ben bunlara inanmıyordum, o ise inanmıyordu, bu konuda tartışıyorduk.»

«Başkan'm Turnerite'lerle ilgili duyguları nelerdi?»

«Bütün bunların doğru olmadığını düşünüyordu. Onlardan nefret ediyordu. Siyah ya da beyaz, sağ ya da sol bütün şiddet eylemlerinden nefret ediyordu. Onun için tartışıyorduk. Ama şimdi babamın haklı olduğunu anlıyorum.»

«Julian Dilman. kafamı kurcalayan bir nokta var. Bunu birkaç soruyla açmama izin verin. Siz bir üyeydiniz ve bunu hiç bir zaman babanıza söylemediniz. Niye söylemediniz? Niye tek bu noktada yalan söylediniz? Sayın Savcıya, Başkan'a gerçeği söylemekten korktuğunuzu ifade ettiniz. Neden korkuyordunuz?»

«Ne bileyim—»

«Hurley'e verdiğiniz sözü tutmamaktan mı?»

«Biraz. Bu en son gelen sebep.»

«Öyleyse asıl sebep neydi? Babanızın onaylamıyacağından mı korkuyordunuz?»

«Bu - bu aşırı eylemcilerin ne kadar karşısında olduğunu biliyordum. Benden ne kadar umutlu olduğunu, neler beklediğini biliyordum. Söylersem o kadar korkacak, o kadar düş^kırıklığına uğrayacaktı ki benimle ilgili görüşleri tümüyle de-

gişecekti. Beni sevdiğini biliyordum - sevgisini kaybetmek istemedim.»

«Anlıyorum.»

Tam tanıştı serbest bırakmanın zamanıydı, yalnız Abrahams bir soru daha sormak istiyordu. «Bu yüzden mi sonunda sırrınızı itiraf ettiniz? Bunu hiç bir zaman açıklamayabilirdiniz. Ama geçen hafta basma ve bütün dünyaya duyurdunuz. Sizi buna zorlayan neydi? Niçin artık hiç gereği yokken - kimliğinizi açıkladınız, güvenilebilir kişiliğinizi sarstınız ve iddia, makamının en güçsüz suçlamasında eline koz verdiniz?»

«Niçin mi?» Julian bir an durakladı. «Çünkü - galiba babamın dürüstlüğünden gurur duyuyordum - ve - bende olmadığı için utanıyordum - emelim, büyüdüğüm zaman onun gibi bir adam olmaktı - bunun için işe dürüst olmakla başlayabileceğime karar verdim.»

«Teşekkür ederim sayın tanık.»

Julian tanık koltuğundan kalktıktan sonra Abrahams masasına döndü. Yardımcılarının ve senatörlerin tepkisinden, sorgusunun ne derece etkili olduğunu kestiremiyordu. Bir başarı kazanmamış bile olsa hiç değilse senetörlere Julian Dilman'ın bir kez yalan söylemesine rağmen yemin altında dürüst olduğunu kanıtlamıştı. Abrahams bu ortamı yaratabüdiyse ufak da olsa bir başarı kazandığına karar verdi. Belki müvekkilinin kefesinde ağır basan adalet (ya da adaletsizlik) biraz olsun hafiflemiş, az da olsa denge sağlamıştı.

Birden Miss Wanda Gibson'un çağrıldığını ve sağ eli havada kürsünün önünde beklediğini farketti.

«Siz, Wanda Gibson, burada, Amerika Birleşik Devletleri ile Amerika Birleşik Devletleri Başkan! arasmdaki davada doğruyu ve yalnız doğruyu söyleyeceğinize and içiyorsunuz. Tanrı yardımcınız olsun.»

«Evet and içiyorum. Tanrı yardımcım olsun.»

«Tanık lütfen yerini alsın.»

Onu böylesine dimdik ve mavi jarse elbisesi ve ona uyan ceketi ile böylesine alımlı görmek Abrahams'm hoşuna gitti. Çukolata rengi çehresinde ısı ısı parlayan gözleri bir an Abrahams'm gözlerine takıldı. Bakışlarındaki güven veren pırlıttı görünce Abrahams onun olgunluğuna bir kez daha hay-

ranhk duydu, Doug Dilman'ın televizyondan seyretmesini umdu. Belki onu üzdüğü yolundaki endişesi hafiflerdi.

Ama Zeke Miller karşısına dikilince Abrahams'm güveni az da olsa sarsıldı. Bu sorguyu gerçek bir yara almadan atlatabilmesi için duygusal durumunun da dış görünüşü kadar sakın olması gerekiyordu.

«Miss Wanda Gibsonğ, davanın I. ve II. maddelerine ve elimizde bulunan yazılı anlatımlara göre Amerika Birleşik Devletleri Başkanı'nın yakın arkadaşısınız. Kendisini ne kadar zamandır tanıyorsunuz?»

«Beş yıl.»

«Onun evinde ne kadar zamandır kalıyorsunuz?»

«Üst kattaki kiracıları olan Rahip Paul Spinger ve Bayan .Spinger'den altı yıl önce bir oda kiraladım. Beş yıl önce Başkan binayı satın aldı, alt katın yarışma yerleşti, Spinger'lerin ve benim ev sahibimiz oldu.»

«Odanız için kira ödüyor musunuz?»

«Tabii ödüyorum.»

«Her zaman ödediniz mi? Başkan sizinle aynı binada oturduğu zaman da kira ödediniz mi?»

«Sayın Savcı, eğer ev sahibimden bazı özel davranışlara karşı bir takım özel çıkarlar kabul ettiğimi söylemeye çalışıyorsanız cevabım hayır.» Balkonlardan bir uğultu yükseldi, Wanda başını kaldırıp şaşkın şaşkın bakındı, sonra yeniden Miller'e dikti gözlerini, «Kira ödemediğim tek bir ay yoktur.»

Miller burnunu çekti. «Miss Gibson, bu beş yıl içinde Başkan'la sizin ya da onun dairesinde hiç yalnız kaldığımız oldu mu?»

«Onun dairesinde hayır. Ara sıra Spinger'lerin oturma odasında. Çoğu kez dışarda, yemeğe ya da tiyatroya gittiğimiz zaman ve Başkan daha senatörken yalnız kalmıştık.»

«Miss Gibson, Van Buren sokağında, sizin oturduğunuz ve Başkan'a ait olan evde, üst kattan alt kata, ya da alt kattan üst kata gitmek için özel bir geçiş var mı?»

«Yani Başkanla benim, kimseye gözükmenden birbirimizin yanma gitmek için kullanabileceğimiz gizli bir merdiven ya da geçit var mı diye soruyorsunuz öyle mi?»

«Lütfen sorularımı ne tekrarlayın ne de açıklayın Miss Gibson. Tam ne sordumsa onu öğrenmek istiyorum. Başkan'm

sizin dairenize ya da sizin onun dairesine gidip gelmek içirt, kullandığınız özel bir yol var mıydı?»

«Hayır. Ancak pencereye bir merdiven dayaması, ya da arka duvarı saran ağaca tırmanması gerekir ki Başkan'm bu, kadar atletik olduğunu ya da bu kadar romantik bir âşık olacağını hiç sanmıyorum.»

Balkonlardan bir kahkaha tufanı koptu. Kimi ayaklarını yerlere vurup ıslık çalıyordu.

Yargıcın tokmağı hızla indi. Sesler kesilince «Balkonları dolduran yabancılar ya da vatandaşlar disipline karşı geldikleri takdirde yüce divan tarafından dışarı atılacaklardır.» diye uyarda bulundu.

Zeke Miller tanığı süzüyordu. «Miss Gibson, daha önce dinlenen ve hem sizi, hem de Senatörlüğü sırasında Başkan'ı tanıyan tanıklar, kendisi ile yakın ilişkiniz olduğunu kabul ettiler. Bu yakınlığın derecesini söyler misiniz?»

«Çoğu kez şu anda sizinle olan yakınlığım kadar.»

«Daha önceki anlatırmınızda böyle demiyorsunuz?»

«Daha önceki anlatımda ne diyorum sayın savcı?»

«Başkanla aranızdaki ilişkinin bazı çevrelerin gayri meşru ilişki sayabilecekleri türden olduğunu söylüyorsunuz.»

«Bu çirkin iddianızı kanıtlayabilir misiniz? Bu iddiayı desteklemek için, Başkan'ı kötüleme arzunuzun dışında başka ne gibi delü gösterebilirsiniz?»

«Miss Gibson, tanıkların yazılı ve sözlü anlatımları yeterli delillerdir. Ziyaretlerinizi ve beraber çıktığınız günlere ait kayıtlar, telefon görüşmelerinizin bantları yeterli debilerdir. Durum açıkça ortadadır. Bu da yeter.»

«Yeterse sadece dedikoduya ve intikam almak isteyen savcılara —»

«Konuşmanıza dikkat edin Miss Gibson. And içerek—»

«Siz dikkat edin sayın savcı. Elinizde delü yok. Sadece umut var. Umut, dedikodu ve yanlış anlatımlar var. Bunların üzerine samandan bir ROMEO-JULtET oturtmaya çalışıyorsunuz. Yaratmaya çalıştığınız gerçek dışı bir aşk serüveni. Bu salonda gerçeği bilen tek kişi benim ve size gerçeği söylüyorum.»

«Miss Gibson, bu yüce divanı alaya alamazsınız. Yani bana, evli olmayan yetişkin bir kadınla dul bir erkeğin beş yıl

arkadaşlık edip de hiç yalnız kalmadığımı mı söylemek istiyorsunuz?»

«Yalnız kalmak mı?»

«Hadi Miss Gibson, ne demek istediğimi pekâlâ anladınız.»

«Galiba anladım ve tüylerim ürperdi. Sayın Miller, Başkanla olan arkadaşlığımı karşılıklı saygı, ortak kültürel ilgiler ve sadece birarada olmaktan hoşlanmaya dayanıyordu. Birbirimize karşılıklı sevgi besliyorduk. El ele tutuştuk. Sarıldık. Öpüştük. Sizi düş kırıklığına uğrattığım için üzgünüm ama bundan öte hiç bir yakınlığımız olmadı.»

«Miss Gibson, sözünüze inanmıyor değilim ama yani Başkan gibi - kendini kaybeden bir adamın—»

«Kendini kaybeden mi?»

«Örneğin içiyordu, alkolikti.»

«Kim? Başkan mı alkolikti? Tabii şaka ediyorsunuz. Beraber olduğumuz sürece madensuyu, maden sodası ve bazan yemekte şaraptan başka ağzına içki koymamıştır. İki bardak şarap içti mi uyurdu. Bir vermut ilânı görse beni erkenden evime getirip bırakmasına sebep olurdu. Şaka ediyorsunuz.»

«Siz de sayın bayan, korumaya çalıştığınız adam yüzünden laubalilik ediyorsunuz.»

«Eğer laubalilik ediyorsam buna sizin sorularınıza saygı duymayışım sebep oluyor. Ancak, bunların bir mahkeme salonunda sorulacak ve bir kadının saygısızlığını hakedecek sorular olmadığını görüyorum.»

«Bu davranışınızın yargılanmasını sayın senato üyelerine bırakıyorum. Ancak işin ciddi tarafına, sizin Başkanla öpüşüp koklaşıpken Vaduz hesabına •—»

«İtiraz ediyorum Sayın Yargıç!» diyerek yağa fırladı Abrahams.

Miller Abrahams'a kötü kötü baktı. «Peki peki, cümleyi değiştiriyorum. . . . Miss Gibson. I. Maddeye konu olan ve komünist patronlarınıza geçirmek üzere devlet sırlarını Başkanndan almayı nasıl başardığınızı öğrenmek için soracağım sorulara geçmeden önce Başkanla olan ilişkinize ait bir soru daha sormak istiyorum. Başkan sizin arkadaşlığınızı bu kadar huzur verici ve doyurucu mu buldu ki beş yıldan beri size evlenme teklif etme gereği duymadı?»

«Sayın savcı, sorunuzun altında hakaret seziyorum.»

«Hayır böyle bir art — »

«İnkâr etmeme rağmen Başkanla aramda bir aşk macerası olduğunu ve bu üişkinin onun evlenme teklif etmeyi düşünmeyecek kadar yeterli ve doyurucu olduğunu söylemek istiyorsunuz.»

«Miss Gibson bunu siz söylediniz, ben değü.»

«Sayın savcı, yılanın sesini duyduğunuz zaman henüz, sokmamıştır ama arkasından ne geleceğini bilirsiniz.»

«Miss Gibson, hayvan bilimi üzerine söylevlerle beni konudan saptıramazsınız. Sizin Başkanla olan mşkiniz hakkında ki gerçeklerin yüce divanın önünde açıklanmasını istiyorum» Miss Gibson, beş yıldan sonra niçin Başkan ve siz bu ilişkinizi meşrulaştırmadınız ? »

«Meşrulaştırmak mı?»

«Evlenmediniz Miss Gibson. Niçin evlenmediniz?»

«Çünkü bana evlenme teklif etmedi. Bunu istedi ama korktu sanıyorum.»

«Başkan mı korktu?»

«Sizin gibi insanlardan korktu sayın savcı. Onu benim için fazla siyah, beni de onun için fazla beyaz bulacağınızdan, bu birleşimin bir zamanlar üyesi olduğu Kongreyi ve şimdi Başkanb olduğu Beyaz Saray'ı soysuzlaştırdığını haykıracağınızdan korktu. Sayın Savcı, yaşıntımın Madame du Burry bölümü ile işiniz bittiyse Mata Hari bölümüne geçebilir miyiz? Sonuçları ben de merak ediyorum.»

On dakika sonra Zeke Miller Mata Hari bölümünü bitirip çıplak kafasındaki terleri silerek iki karış suratla masasına döndüğünde sıra Nat Abrahams'a gelmişti.

Abrahams ayağa kalktı. «Sayın Yargıç, savunma avukatları haklarından feragat ediyorlar. Tanık, bir daha çağrılmamak üzere serbest bırakılabüir.»

Wanda Gibson tanık koltuğundan kalkarken Abrahams ona gülümsedi. Belki Senato başka türlü düşünebilirdi ama Abrahams'a göre Başkan'ın hanımefendisinin ne bugün ne başka bir kez savunmaya ihtiyacı yoktu. Bir an onun laubali tutumunu tarttı. Wanda'nın ciddiyeti ve endişesi göz önünde tutulunca bu tür davranış için kendini ne kadar zorlamış olmalıydı. Ama ne kadar başarılı olmuş, saçma iddialarla ne

güzel alay etmişti. Bir melezden duydukları bu sözler belki bazı senatörleri çileden çıkarmıştı ama Abrahams Wanda'nın kendini ve sevdiği adamı yeterinden fazla savunduğuna inanıyordu. Avukatların yardımına gerek yoktu. Eğer senatörlerin çoğunluğu onun Miller'e kafa tutmasını, Millerim iddialarını alaya alması takdir etmişlerse başarısı küçümsenmeyecek kadar büyüktü.

Senatörlerin ve dinleyicilerin Wanda'nın çıkışını izleyen çehrelerini araştırdığında olumlu ya da olumsuz hiç bir ipuetti yakalayamadı.

Podyumun gerisine baktığında Zeke Miller'in tavrının değişmiş olduğunu farketti. Yüzü gülüyordu. Sonra yaklaşan, tanıdığı gördü. İnsanı yanıltacak kadar masum çehresi gergin ve kararlıydı.

Sally Watson san saçları özenle yapılmış, dişi hatlarını sımsıkı saran yün elbisesi ve kolunda vizon etolü ile kürsünün önünde duruyordu.

Tuttle, Abrahams'a eğilip «Görünüşe bakılırsa bize kök söktürecek.» diye fısıldadı.

«Söktürecek.» diye cevap verdi Abrahams.

Zeke Miller ellerini ovuşturarak tanık koltuğunda oturan tanıdığı saygıyla selâmladı.

«Miss Watson, aile bağlarımızı, sayın ve sevgili pederinizin bu yüce divanın bir üyesi olduğunu ve kısa bir süre önce başınızdan geçen çirkin olayı düşününce, bugün kendi arzunuzla kamuoyunun önüne çıkmak istemeniz, ender rastlanır bir cesaret ve vatanseverlik örneği sayılır. Gerçeği meydana çıkarma, yüce hükümetimizin yönetim organını saflaştırma ve güçlendirme çabalarımızda bize yardımcı olmak istediğiniz için, yasama organı adına size minnettarlığımızı bildiririm. Bana düşen görevde mümkün olduğu kadar fazla zamanınızı almamaya çalışacağım.»

«Teşekkür ederim Sayın Miller.»

«Doktorunuzun razı olmamasına rağmen buraya gelmekte ısrar etmişsiniz, öyle değil mi?»

«Evet efendim.»

«Çünkü hiç bir yazılı anlatımm çektiğiniz acıyı ve utancı yeterince açıklayamayacağını düşünmüşsünüz?»

«Bildiklerimi Senatonun da bilmesi gerektiğine inandım.»

BAŞKAN

«Başlayalım. Douglass Dilman'm Başkanlık görevine başlamasından bir hafta sonra niçin sosyal sekreterlik için baş vurdunuz?»

«Tabii ki para için değil Sayın Miller. Bildiğiniz gibi babam ailesinin sorumluluklarını her zaman yüklenmiştir. Beyaz Saray'daki personelin çoğunun istifa ettiğini duymuştum - Washington'da birçok tanıdığım vardır - İstifa gerekçeler; de sadakatlerinin sadece T.C.'ye karşı oluşuydu. Ayrıca 1 numaralı hanımefendinin sosyal sekreteri Miss Laurel'in de istifa edip Beyaz Sarayı onunla birlikte terkettiğini öğrendim Başkan'ın yalnız olduğunu, Beyaz Saray'a getirecek bir yakını olmadığım, ancak sosyal geleneklere göre yetişen bir hanımın yürütebileceği işleri yapacak bir yardımcısı olmadığım, hem gazetelerden okudum, hem de duydum. Tabii o zamar beyaz geçinen yetişkin bir kızı olduğunu bilmiyordum.»

«Hiç birimiz bilmiyorduk Miss Watson.»

«Sonra, Başkan'ın sosyal sekreterlik gibi özel bir mevki, kolay kolay dolduramayacağımı biliyordum. Çünkü onun git: - onun gibi bir geçmişe sahip - onun gibi resmî eğlence törenlerine alışık olmayan birinin yanında bu görev iki misli daha güç olacaktı. Böyle bir sorumluluğu, böylesine güç koşullar altında yüklenmeye razı olan yetenekli hanım pek azdı.»

«Ve siz de tıpkı kendini bir hastaneye adayan yardımsever bir vatandaş gibi, bunu bir görev sayarak, bu mevki için baş vurdunuz?»

«Evet, bir bakıma öyle. Bir işe yaramak, Beyaz Saraydaki sosyal yaşantıyı sürdürmek için bana düşen görevi yapmak istedim.»

«Bu iş için yetenekli olduğunuzu düşündünüz, öyle mi?»

«Evet öyle düşündüm. Radcliffe kolejine devam etmiştim. New York'da bir reklâm firmasının eğlence programları'nı yönetmiştim. Babamın verdiği ziyafetlerde sık sık ev sahibi olarak hizmet etmiştim. Yetenekli olduğuma inanıyordum, anlaşılan doğru da düşünmüştüm, çünkü Başkan ı: "karşılığımızda beni hemen işe almış ve pek az sayıda sosyal faaliyetlerini düzenlememden ve yönetmemden ötürü ber., kutlamıştı.»

«İşinizden memnun muydunuz Miss Watson?»

«Bir tek nokta hariç, memnundum.»

BAŞKAN

. «Bir tek nokta mı dediniz? Bunun ne olduğunu sormama, izin verir misiniz?»

«Tabii. Artık - artık gerçeğin duyulması gerek. Bazı arkadaşlarım bu işe girmemem için bana yalvarmışlardı. Başkan'm evli olmayan bir kadınla ilişkisi olduğunu ve ahlâk bakımından pek güvenilemeyeceğini duymuşlardı. Bunları, her yeni Başkan için uydurulan dedikodulardan kabul edip kulak asmadım.»

«Çok hoşgörölü davranmışsınız Miss Watson.»

«Dedikoduyu sevmem. Ve ilk başta, ilk bir iki hafta, haklı olduğuma inandım. Başkan Dilman son derece saygılıydı. Ama sonra—»

«Miss Watson lütfen devam edin. Sonra ne oldu?»

«Bümiyorum. O - Başkan - sanki kendine güvenmeye, Beyaz Saray'ın sahibi olduğuna inanmaya, T.C'nin yas süresi dolduktan sonra kendini gerçek Baş Yönetici görmeye başladı, hali tavrı değişti. Baştan pek belirli değildi ama giderek iyice meydana çıktı.»

«Bize birkaç örnek verebilir misiniz?»

«Tabii. Konuşma tarzı değişti, daha kaba ve daha laubali konuşmaya başladı. Her gün beraberce üzerinden geçmemiz, gereken konular olduğu için sık sık, sabahları daha pijaması sirtodayken, beni yatak odasına ya da çalışma odasına çağır-maya başladı. Bazan geç vakitlere kadar yanında kalmamı istedi ve yanımda içki içip kafası dumanlandığı zamanlar oldu.»

«Kafası dumanlandı mı dediniz?»

«Sarhoş oldu. Belki Miss Gibson haklıydı. İçki kaldırmıyor. Ama yine de içiyordu. İçkili olduğu zaman emrimde çalışan personelden hiç birini, hatta eski sekreteri Miss Fuller'i bile yanıma almama izin vermiyordu - fazlasıyla samîmîleşiyordu. Yani gereksiz yere güzelliğimi, şıklığımı övüyordu. Rahatsız oluyordum. Onu bu vaziyette görmekten nefret ediyordum ve bir an önce kaçmak istiyordum. Çocuk değilim, ama hali tavrı beni ürkütüyordu.»

«Anlıyorum. O geceye, az sonra geleceğiniz, gerçek niyetini açığa vurduğu o korkunç geceye kadar Başkan Dilman size hiç bir uygunsuz davranışta bulundu mu?»

«Hayır, Birkaç kez - beraber yemek yemek, haşhaşa Mr

gece geçirmekten dem vurdu ama böyle bir teklifte bulunmadı. Kanımca dedikodu olacağından ve babama söyleyeceğimden çekindi.»

«Ve tabii sizin tutumunuzdan da cesaret alamadı.»

«Tabii, kuşkusuz. Hep soğuk ve iş havası içindeydim Başka bir kadınla olan ilişkisini bile bile çok zordu.»

«Ama Başkan o geceye kadar size hiç elini sürmedi değil mi?»

«Hayır. Eğer böyle birşey yapsaydı hemen istifa eder ve 'babama anlatırdım.»

«Miss Watson, şimdi Meclisin İH. madde altmda topladığı, Başkan'ı ahlâksızlıkla suçlamalarına yol açan o korkunç olaya geldik. Yazılı anlatımınızda bildirdiğiniz gibi Başkan'm içkili olduğu bir sırada size karşı uygunsuz harekette bulunmaya yeltendiği ve bedensel incinmenize sebep olduğu geceden söz ediyorum.»

«Feci bir şeydi.»

«Senato ve kamuoyu Başkan'm mevkiini ne kadar küçük -düşürdüğünü saptayacaktır Miss Watson. Onların verecekleri kararın kafanızdan o kâbusu silip atmasına yeterli olmaya-çağını biliyorum ama hiç değilse hak yerini bulduğu için rahatlayacaksınız. O halde hemen o geceki olayların üzerinden kısaca geçelim. Kuvvet Kumandanları onuruna yemek verdiğiniz geceydi. Yemekten sonra sizin gitmediğiniz bir film gösterildi. Bu filme gitmeyişinizin sebebi neydi?»

«Filmin gösterileceği salona gideceğimiz sırada Başkan beni kenara çekip bir şey söyledi. Özel bir konuşmaydı.»

«Evet, General Fortney'in yazılı anlatımı bunu kanıtlıyor. Konuşma konusu neydi?»

«Gidip T.C.'nin senatörlere verdiği yemeklerin kayıtlarını bulup çıkarmamı söyledi. O gece benimle birlikte bunların üzerinden geçmek istiyordu çünkü senatörlere yağ yapma zamanı geldiğini düşünüyordu. O gece oturup ilerisi için bir program hazırlamamızı istedi. Kayıtları bulup bir saat sonra "Lincoln yatak odasında kendisini beklememi söyledi. Kuşku-lanmışım, çünkü nefesi alkol kokuyordu, ama başka çarem yoktu. Onun için'o geldiğinde - beni odadaydım.»

«Sonra ne oldu Miss Watson? Bunları anlatmak sizin için

çok zor, biliyorum, üstelik deliller de meydanda ama Senatorenin bir kez daha sizin ağzınızdan duymasını istiyorum.»

«İçeri girdi —»

«Başkan Duman mı?»

«Evet, Başkan. İçeri girdi, filmle ilgili bir şeyler mırıldandı, içki çıkardı, kendisiyle viski içmem için ısrar etti. İstemedim, bir bardağı zorla içirdi. Ondan sonra geçen onbeş yirmi dakika içinde o belki üç dört tane içti. Ben yatağın yanında bir koltukta oturuyordum, o da yatağın üzerinde oturuyordu. Durmadan kendini övüyordu, zenci demek ne demekmiş, kendisinin ve kabineye alacağı başka zencilerin hükümeti beyaz politikacılardan daha iyi yöneteceğini nasıl ispat edeceğini, falan filan - sonra birden, renginden ötürü ona ters bir duygu besleyip beslemediğimi sordu. Hayır dedim. Daha bu konuda, ona karşı ne gibi duygular beslediğim konusunda bir sürü şey sordu, sonra bana karşı beslediği duygulara geçti, ona karısını hatırlatıyormuşum, karısı da hemen hemen benim kadar beyazmış. Sonra birden elimdeki kâğıtları ona vermemi, yatağa götürmemi istedi. Ben de götürdüm.»

«Kâğıtları aldı, kenara fırlattı, kolumu yakaladı. Beni öpmek istedi. Karşı koyduğum zaman kızdı. Kolumu çekmek istedim, bırakmadı. Elbisemi yırttı, yüzüme tokat attı, beni yataktan aşağı itti. Sonra yine peşimi bırakmadı, sağımı solu mu tırmık içinde bıraktı, - o gece doktorun çektiği fotoğrafları gördünüz - sonunda beni bırakmazsa bağıracağımı söyledim. Elinden kurtulup kapıya sürüklendim, kilidi açtım ve kaçtım. Bir daha da Beyaz Saray'a adımımı atmadım.»

«Hemen bu olayın ardından ne yaptınız Miss Watson?»

«Hükümetten bazı - bazı kimselere anlattım - babama söylemedim çünkü kötü bir şey yapmasından korktum - dostlarım işe el koydular, Başkan'a karşı harekete geçmeye karar verdiler, babama söylediler, o da kabul etti. Hepsi bu kadar.»

«O günden beri aile doktorunuzun sıkı kontrolü altında mıydınız?»

«Bir çeşit şok geçirdim. Evden dışarı çıkamadım. Doktorum hâlâ her gün muntazaman geliyor.»

«Miss Watson, ülkenize hizmet ettiniz. Bu değerli anlatımlarınıza teşekkür ederiz. J»

Zeke Miller başı üe selâm verip döndü. Başını kaldırmadan üzüntüyle iki yana sallayarak masasına yürüdü.

Sally Watson tanık koltuğundan kalkarken Senato salonunda uğultu halinde tartışmalar başlamıştı.

Baş Yargıç'm keskin sesi Sally'yi durdurdu. «Tanık, Balkan'ın avukatları tarafından sorguya çekilmek üzere tanık koltuğunda bekleyecektir.»

Sally şaşırıp yeniden oturdu.

Yine Baş Yargıç'm sesi duyuldu. «Senatörlerin dikkatle dinlemeleri rica olunur. Sayın avukatlar, tanığı sorguya çekmek istiyorsanız başlayabilirsiniz.»

Nat Abrahams, içinde belgeler bulunan bir dosyayı eline alıp kalktı. «Sayın Baş Yargıç, izin verirseniz savunmanın temğa sormak istediği birkaç soni var.»

Sally Watson'un karşısına geçti. Elindeki dosyada Dilman'ın o gece ile üğü öyküsü vardı. Yine bu dosyada, Pries: ve Hart'm yaptıkları derin araştırma vardı. Abrahams Sally'yi öyküsünden şaşırtamayacağı biüyordu. Çünkü bir psikoloji uzmanının işaret ettiği ve gizli şizofreni vakalarında siki sık rastlandığı gibi, şimdi Sally Watson anlattıklarına kendisi de inanıyordu. Eğer benliğine saldırırsa öz benliği tepki gösterecekti Korkunç, bir görevi vardı şimdi. Biraz fazla iler: gidip onu sinirlendirecek olursa belki daha fazla sempati toplar, Başkan Duman'm aleyhine olurdu. Abrahams çok temkinli davranması gerektiğini biliyordu. O müsait olduğu sürece bastırarak, o direnince- gerileyecek, kontrolden çıkar *gii*. oldu mu hemen duracaktı.

«Miss Watson,» diye ciddi olmaktan çok sohbet eder gic konuşmaya girişti. «Az önce sayın meslekdaşımın buyurdukları gibi ben de sizin gibi genç bir hanım için bu tamklığı ne kadar güç olduğunu takdir ediyorum. Sorularımın elimde:: geldiğince kısa olmasına ve sizi üzmemesine çalışacağım.»

Sally Watson kuşkulu gözlerle Abrahams'a baktı. «Teşekkür ederim.»

«Sayın Savcının devindiği bazı konuların üzerinde yemden duracağım için beni bağışlayın. Şimdi bakalım, elimdeki uotlara göre sosyal sekreterlik görevi için gönüllü olarak Bas

İkan'a baş vurduğunuzu söylemiştiniz çünkü - sebep neydi?
-Ha - evet - ülkenize hizmet etmek istemiştiniz doğru mu?»

«Evet efendim.»

«Takdir edilecek bir davranış. Şahsen baş vurduğunuzda - sanırım Başkan'la Beyaz Saray'da Oval Ofis'te görüşmüştünüz - sizi hemen işe aldı mı? Yoksa yanılmıyorsam yeteneklerinizden kuşkulandı da siz de kendisine istediği referansı önemli bir Kabine üyesinden alabileceğini mi söylemiştiniz? Doğru mu hatırlıyorum?»

«Evet - evet doğru.»

«Kabinede sizi tavsiye eden kişi kimdi?»

«Dışişleri Bakanı.»

«Dışişleri Bakanı Arthur Eaton mı? Sizi bu mevkiye o mu tavsiye etti? Sizi şahsen tanıyordu ve bu görev için tam aranan aday olduğunuzu söyledi, öyle mi?»

«Evet.»

«Dışişleri Bakanı Eaton'm tavsiyesi üzerine mi Beyaz Saray sosyal sekreterliğine alındınız?»

«Yalnız o değil, başka meziyetlerim de vardı.»

«Tabî Mis Watson, kuşkusuz başka meziyetleriniz de vardı. Bakalım.» Abrahams elindeki dosyayı açtı. Daha önce davaya delil olarak sunulan belgelerin fotokopilerini inceledi. «Miss Watson Radcliffe kolejine devam ettiğinizden söz ettiniz. Kayıtlar sadece on ay devam ettiğinizi, sonra okuldan çıkarıldığınızı gösteriyor, okulun bu davranışının nedeni açıklanmıyor. Bizi aydınlatır mısınız?»

«Testte başarılı olmuştum, yoksa giremezdim ama sonra notlarım düştü. Okula tahammülüm yoktu. Kızlar çok çocuk-suydular. Benim aklım bir iş sahibi olmaktaydı. Oradan çıkıp bir iş bulmak için New York'a gittim.»

«Evet anlıyorum. Orada bir işiniz vardı. Senatör Hoyt Watson'un eski ortağının yönettiği reklâm şirketinde çalıştınız. Reklâmcılıkta tecrübesi olmayan bir genç hanıma göre oldukça yüksek bir maaş aldınız. Evet mükemmel bir işti diyebilirim. Altı ay sürdüğüne şaşıyorum. Niye böyle oldu Miss Watson?»

«Çok fazla içki içip aylak aylak dolaşıyorlardı. Dayanamadım. Ayrıca şan dersleri almak istiyordum. Sesimin çok iyi olduğunu ve bu alanda ilerleyebileceğimi söylemişlerdi.»

«Evet, popüler müziğe **kargı** ilgi duyduğunuzu kanıtlayan bazı **deliller var** elimde. **Burada**, Greenwich kasaba orkestrasından **genç** bir **adamla** evlenmiş olduğunuzu görüyorum. **Daha** sonraki belgeler **bu evliliğin** iki **hafta** sürdüğünü gösteriyor. Birlikte kaçtığınız delikanlı bunun üzerine ülkesi olan **Porto Rico'ya** geri verilmiş.»

«**Onun** kötü alışkanlıklarını öğrenince - **uyuşturucu** madde **kullanıyordu** - boşanma çareleri aradım ve onu bazı **kimselere** ihbar etti. Sanırını bu yüzden sınır dışı edildi, tri **öe** oldu bence.»

«Kuşkusuz. Takdirle karşılanacak bir davranış Şimdi, Miss Watson, **elimizde** bundan sonraki birkaç **yıl içinde** üç ayrı psikoloji uzmanına devam ettiğinizi ve kısa bir süre bir akıl hastanesin de **yattığınızı** gösteren deliller var. Bunda bir kötülük yok, aslında, insanın, ruhsal düzensizlik hissettiği zaman alması gereken **en** yerinde tedbirler. Normal **olarak** psikologların **ve** akü hastanesinin hastalığınızla ilgili **gizli** dosyaları bize göstermemeleri gerekirdi. Yalnız-, elimizde sizin **hayatınıza** kıymaya, intihara teşebbüs ettiğiniz için **bu** akıl hastanesine yatırıldığınızı gösteren bilgiler var ve bu teşebbüsün kalıntısı —»

Zeke Miller'in cırlak sesi duyuldu. «İtiraz ediyorum **Sayın Yargıç!** Avukatın soruları dava konusunun **dışında** kalır. Bunları tanığı incitmek için ortaya attığı meydandadır.»

Abrahams Baş Yargıç'a döndü. «Sayın Yargıç sorularımın son derece önemli olduğuna inanıyorum. Amacım tanığı incitmek değil, sadece kendisinin sürekli bir huzursuzluk içba-de olduğunu, bu yüzden Başkan'm verdiği görevi yürütecek yetenekte olmadığını kanıtlamaktır.»

«**Başkan** kendisine bu görevi verdi!» diye bağırды Miller.

«Evet, Dışişleri Bakanı Eaton'm onu yanlış tanıtması **bu** **dava** ile doğrudan doğruya ilişikisi olan nedenler yüzünden.» diye cevap verdi Abrahams.

«İtiraz kabul edildi.» diye buyurdu Baş Yargıç. «**Sayın avukat**, bundan böyle sorularınızın kesinlikle **III.** maddeye giren **suçlarla** ilgili **olmasına** dikkat edin.»

Abrahams çaresiz dosyayı kapatıp, götürüp **Tuttle'a** verdi, sonra yeniden **Sally Watson'un** yanına döndü.

«Miss Watson, sizin Başkan'm sosyal sekreteri olmanıza

BAŞKAN

kısmen Arthur Eaton yardımcı olduğuna göre kendisi *m* samandan beri ve ne kadar **yalandan** tanıdığınızı öğrenmeli -**ış** tiyorum.»

«Ne kadar zamandır mı? Galiba hep +_u u, 1 E1» 1 mm dostlardan biridir. Sosyal toplantılar* ; rtr i i 1'

«Ve bu tanışıklık sizin Beyaz Saray'^pî-ı - r j reken meziyetlere sahip olduğunuzu anıcn nü?»

«Eh, sık sık konuşurduk. Sanırım **ferr**» ^ 1 tecrübesi olan bir kız olarak **görüüyordu.**»

«Frankfurt'daki felâketten soni? S-^\\r< Iı 1 Z ı kanlıkta ikinci sıraya geldiğini **bil**» ore» a \ z 1'

«Belki okumuşumdur. Hiç •j't«->^= diü "• .

«Yani bunu sayın Eaton'la, **'ku'**; ba;fca«?v < i' 1 1 tişmadmız demek istiyorsunuz öyle mı?»

«Biz hiç bir zaman yal - yani tam anlamıyla —:>

«Miss Watson, and içtiğiniz için acele *etmeyin*, ben sır» hatırlatayım. Elimizde, Dışışleri Bakanı ile Wasbingtonbia dışında birlikte yemek yediğinizi, sonra Gecegeiomı'daM -evi-ni hava **karardıktan** sonra **sık sık** ziyaret ettiğimsii kanüa-yan deliller var. Bunları inkâr ediyor **nrasanra??**

«Kendisinin **eski bir aile dostumuz-** oiduğüsna **söyleiBlg-**tim. Bana karşı çok kibar **davranırdı.** Babamım işi **oMağa za-**manlar onun görüşünü, **tavsiyesini almak içi» araxétao.. Ba-**şım sıkıştı mı hep Mr. **Eaton'a koşardım. Bmaöa garip** ter taraf yok.»

«Dışışleri Bakanının evli olduğunu **biliyor** ymy&ssm^fi

«Tabii.»

«Bu **konuşmalarınızda** - bu baba kız topiajstjtopnszöa - karısı bulundu mu hiç?»

«Hayır. Seyahatleydi.»

«O halde, belki geri kafalıyım ama bu **Kİyaieileyink**, lift-çe garipmiş.»

«Siz **değiştiriyorsunuz sadece. Hemen hemen** hiç yaıais kalmadık. Bir iki kez beraber **çıktığımızda** etrafımızda bir sürü insan vardı. Evine gittiğim zaman bazar **boşks** 'komik-lar, üstelik hizmetçiler vardı.»

«Dostunuz olan Dışışleri Bakanı ile, pay etrasys dnu

Başkan'ın arasında bazı politik görüş ayrılıkları olduğunu biliyor muydunuz?»

«Hayır büriyordum.»

«Başkan'la birlikte, özel dairesinde, gece toplantılarında, gizli devlet belgelerinin görülebileceği, telefon konuşmalarının duyulabileceği yerlerde bu kadar uzun süre onun yanında bulunduğunuza göre duyup da - diyelim dış politika hakkında - Dışışleri Bakanına tekrarladığımız haberler oldu mu?»

«Hayır.» •

«Miss Watson, o adı gecen gece, Başkan'ın size karşı uygunsuz davranışa yeltendiği gece, onun içkili olduğunu söylediniz. Siz içküi miydiniz?»

«Hayır değildim.»

«Ama Kuvvet Kumandanları onuruna verilen yemekten önce ve sonra şampanya, yemekte de şarap içtiğiniz görülmüş.»

«Şarap beni sarhoş etmez. Yemeğin bir parçasıdır.»

«Ve anlatımınıza göre Başkan'ın yatak odasında da içmişsiniz.»

«Zorla içirdi.»

«Zorla mı? Nasıl zorlayabilir? Size ikram etti, siz de kabul ettiniz. Bunu mu demek istiyorsunuz?»

«Kabul etmek zorundaydım.»

«Miss Watson, o gelene kadar yatak odasında beklediğinizi söylediniz. Ne kadar beklediniz?»

«Bümiyorum. On onbeş dakika.»

«Odasında ne yaptınız?»

«Ne mi yaptım? Hiç - sigara içtim, getirdiğim, getirmemi istediği kayıtları okudum ve keşke orada olmasam diye düşündüm.»

«Başkan odada evrak çantasını açık bırakmıştı. İçinde dostunuz Arthur Eaton'm işine yarıyabilecek gizli devlet sırları vardı. Bu evraklara gelişi güzel de olsa baktınız mı?»

«Tabii ki hayır. Beni ne sanıyorsunuz?»

«Sonra Başkan geldi, gözlerini size dikti ve karşı koyduğunuz için sizi hırpaladı - öykünüz hâlâ bu mu?»

«Öyküm değil, başımdan geçen bu.»

«Miss Watson, göğsünüzdeki ve bacaklarımızdaki sıyrıkları gösteren fotoğrafları üç ayrı uzman hekime incelettin-

Ortak kanlarına göre bunlar başkaları tarafından yapılacağı gibi, tıpkı bileğinizdeki yara izi gibi bir insano, kendisi tarafından da yapılabirmiş. Şimdi—»

«Bu pis, adi bir yalan!»

«Ben sadece uzmanların—»

«Yalan!»

«Sizi bu kadar sinirlendirdiğim için üzgünüm Miss 'Watson. Unutmayın o yatak odasında bir kişi değil, s

di —»

«Tabu vardı ya.»

«— siz mahkeme huzurunda olayı kendinize göre anlattınız ama odada bulunan ikinci kişi oldukça başka tariti aşıyor. Neyse biz anlaşılmadığımız konuyu bırakalım. O korkmuş yatak odasından çıkalım. Kaçtım, demiştiniz, deâü mî? Nereye gittiniz? Orada neler oldu?»

«Doğu Kanattaki büroma gidip yaralarımı temizledim. Sonra eve gittim.»

«Eve gittiniz. Az önce sayın savcı olaydan hemen sonra ne yaptığınızı sorunca hükümet çevresinden bazı dostiarataza olayı anlattığınızı söylemişsiniz, Nasıl anlattınız, telefonla mı, yüz yüze mi?»

«Yüz - yüz yüze. O durumda doğru eve gidemezdim. Şimdi hatırlıyorum. Birisi ile konuşmam gerekti. Qmsn için arkadaşlarıma gittim.»

«Arkadaşlarınızdan biri, tesadüfen Sayın Dışişleri Bakan Arthur Eaton olabilir mi?»

«Evet. İlk aklıma gelen o oldu.»

«Kendisine anlatmak için Georgetown'daM evine rm gittiniz?»

«Evet.»

«Ama o sadece tek bir dost. Siz bazı dostlarla konuştuğunuzu söylemişsiniz. Siz oraya gittiğinizde belki Sayro Eaton sizi karşılamak için başkalarım da çağırmişti. Ss gittiğinizde kimler vardı?»

«Mr. Eaton ve - ve Governor Talley, Senatör HankJns, bir de Temsüci Miller.»

«Başınıza gelenleri onların hepsine anlattınız, mı?»

«Hemen değil. Eaton'a anlattım. Senatör Hankias'fc Temsilci Millerie anlatmaya korktum çünkü ©infero, *hir* Pel

-bir zencinin bu tür davranmasma deü olacaklarını biliyordum.»

«Yani böyle bir şeyi bir beyaz yapsaydı onların bu kadar öfkelenmeyeceğini ama bir zenci yaptığı için çılgına döneceklerini bildiğiniz için korktunuz öyle mi?»

«Hayır, tam öyle demek istemedim.»

«Ne demek istediniz Miss Watson?»

«Yani, zaten Dilman'a - Başkan Düman'a - güvenmiyorlardı - onun böyle davranması - bizim doğup büyüdüğümüz yerlerde genç kızlara fel - yani böyle şeylere karşı fazla hassas olurlar - bu onları tahrik eder diye korktum.»

«Söylediğiniz zaman etti mi?»

«Evet.»

«Bunun üzerine, sizin yanınızda Başkan hakkında soruşturma açılmasından söz edildi mi?»

«Evet.»

«Sizin anlattıklarınız yüzünden mi?»

«Başka şeyler yüzünden. Bu sadece diğerlerine eklenen yeni bir suçtu.»

«Peki ya Dışişleri Bakam - o nasıl karşıladı?»

«Başkanın davranışını nefretle karşıladı ve öfkелendi. Yetiştiriliş tarzı nedeniyle kendini tutmasını bildi.»

«Ama Dışişleri Bakanı memnundu değil mi?»

«Ne?»

«Siz Başkan'm odasında yazdığınız kartları kendisine verince sevindi değil mi? Başkan'm CIA Başkanı ile yaptığı çok gizli toplantının kayıtlarından aldığınız notları, Eaton'm Başkan'm görev ve yetkilerine el uzattığını Başkan'm bildiği yolunda Eaton'ı uyacak olan notları. Yanılıyor muyum?»

«Siz aklınızı kaçırmışsınız.»

«Akli dengesizlik olan ortak yanımız şimdi söz konusu değil Miss Watson. Size Lincoln yatak odasında geçen sahneyi sadece iki kişinin bildiğini söylemiştim. Biri sizsiniz, ve olayı kendi açınızdan anlattınız. Diğer Başkan ve sırası gelince sizin bu hikâyeyi uydurduğunuzu kanıtlayan yazılı ve imzalı anlatımım sunacağım. Odasına gizlice girmekteki amacımın —»

«O da sizin gibi yalancı! Pis, kara bir yalancı—»

Birden susup gözlerini Abrahams'a, sonra çevresini saran insanlara dikti.

«İyi misiniz?» diye sordu Abrahams.

«Hakarete tahammül edemem!»

«Sanırım devam edecek durumda, değilsiniz, zaten duy-mak istediklerimin de hepsini duydum. Teşekkür ederim Miss Watson. Savunma makamının soracak bir şeyi kalmadı.»

Arkasını dönüp masasına yürüdü. Yerine oturduğu za-man Sally Watson'un, yüzüne mendilini kapatıp Senato ko-miserinin yardımı ile ayağa kalktığını, sonra koşarcasına sa-lonu terkettiğini gördü.

Senatörler arasında üçüncü sırada Senatör Hoyt Watson, çevresini saran meslekdaşların arasında beyaz başını dur-madan iki yana sallıyordu.

Abrahams iç geçirdi Bir benliğe saldırmıştı, tam yıktığı-nı düşündüğü sırada öz benliğin yerinde durduğunu farket-mişti, hiç bir zaman yıkılamayacak olan özbenlik.

Başını kaldırdığında Zeke Müler kürsünün önünde dur-muş kendisine bakıyordu. Sonra Miller Baş Yargıç'a döndü. «Sayın Yargıç, iddia makamı olarak Başkan hakkında açılan davada son tanığınızı dinletmek istiyoruz. Saygıdeğer Dış-ışleri. Bakanımız Arthur Eaton'ı sorguya çekeceğim.»

Abrahams kürsüye doğru ilerleyen uzun boylu, zarif, ku-sursuz giyimli Dışışleri Bakanını gözleriyle izledi. Eaton and içerken Abrahams yanmasında oturan Tuttle'in koluna do-kundu.

Alçak sesle «Walter,» dedi. «Alelade kişileri iyi - kötü idare edebilirim ama Anayasanın altına imzasını attığına ina-nan birini sorguya çekemem herhalde. Sırası gelince bununla sen meşgul olur musun?»

Tuttle başını kaldırıp tanık koltuğuna baktı, sonra «Bu-nunla kimsenin uğraşması gerekmeyecek galiba Nat.» diye cevap verdi.

«Bana kalırsa Miller bu son yıldızım daha yüksek düzey-de ele alacak.» dedi Abrahams. «T.C.'yi, Kongrenin gururunu ve ülkenin yasalarını ortaya atacak, Eaton'ı kovmakla mü-vekkilimizin T.C.'nin mezarına tükürdüğünü ve Federal yasa-ları çiğnediğini iddia edecek. Eğer böyle olursa o zaman biz sorgumuzda kişisel görüşleri bir kenara bırakalım. Yeni Baş-

fcmkk yasasının Anayasaya uymadığı üzerinde duralım, bu-
mxn. sırf Doug'yu Başkanlık görev ve yetkilerinden uzak tut-
mak, Eatoü'a Beyaz Saray'da T.C.'nin ruhu gibi rahatça hiz-
met etsi&sini sağlamak amacı üe kitaba uydurmak istedikle-
rini söyleyelim, Deîil olarak da Eaton'm CIA raporlarını Baş-
katı'dan saklamasını gösterelim. Bence bu yolda gitmeli. Ko-
SUEL bu.»

cBence çek zayıf bir koz.» diye fısıldadı Tuttle. «Bana
isocaisaa jürinin oyları lehte ya da aleyhte verildi bile. Resmi
açadan bakıldığında en önemli madde bu. Ama aslında karar,
diğer maddeler etkileyecek.»

Abrahams. «Bana kalırsa senin kozun yine de bu teknik
bügi olacak.» dedi. «Üzerine almak ister inisin?»

«Küçük bir kozla da olsa görmeye değer.»

Gülümsediler, arkalarına yaslanıp Zeke Müler'in son de-
ğerli tanğını, Amerika Birleşik Devletleri Başkanı yapmaya
çalıştığı adamı sorguya çekişim izlemeye koyuldular.

Douglass Duman yaklaşık olarak yarım saattir Oval
Ofis'deki masasının başında oturmuş, portatif televizyondan
Arthur Eaton'm kendisini Senatoya ve kamuoyuna T.C.'nin
kafası ve mantığı olarak tanıtmaya çalışmasını dalgın dalgır,
seyretmişti. Eaton kendisini, ulusu bir sahtekârın elinden
kurtarmak için canını dişine takan kişi olarak göstermeyi ba-
şarmıştı. Ancak ulus bu sahtekârı uzaklaştırıp yerine seçmen-
lerin karar vereceği yetkili birini getirmek için gereken yasal
tedbirleri almadıkça elinden başka bir şey gelmeyeceğini de
anlatmıştı. Tutumu, sanki halka yeni bir giysi sıman ve bu-
nu satın alabileceklerini, almaları gerektiğini anlatan bir man-
ken gibiydi. Bundan sonraki Başkan'ın ve onun iş ve dış so-
runlarda izlemesi gereken yolun modelini çizmişti.

Eaton'm, Müler'in çizdiği yolda gelişen konuşmasının so-
nu yaklaştıkça Douglass Dilman onun kazandığı başarıyı ken-
di kendine kabullenmek zorunda kalmıştı. Bu süre pencere-
lerden dışarı, Beyaz Saray'ın güney bahçesine, yüksek ağaç-
lara ve çimenlerin üzerine düşen uzun gölgelerine gözlerini
dikti kaldı.

Huzursuzdu. Buna Eaton'm verdiği cevaplar sebep olmamıştı. Eaton'm aristokrat ve yüksekte bakan tavrı, kontrol-lü ve sakin konuşma tarzı, dünya ulusları, onların sorunları ve Amerika'nın oynayacağı tarihsel rollerle ilgili soruları rahatlıkla karşılayışı, giyim kuşamı, hepsinden fazlası, üstün beyazlığı Dilman'ı huzursuz etmişti. Dışişleri Bakanı tam bir ulusun lideri olacak adamdı, kendisi ise değildi. Eğer Senatodaki oylama bu noktadan verilecek olsa gelecek hafta bu koltukta Eaton oturur, kendisi şu Beyaz Saray bahçesindeki görünüyü ömrünün sonuna kadar bir daha göremezdi.

Tanıdık bir ses dikkatini yeniden ekrana çekti. Abrahams'm yardımcısı ve Yargıç'm dostu Waiter T. Tuttle, Eaton'ı sorguya çekmeye başlamıştı.

Tuttle'm politika tarihindeki yeri Eaton'mkine eş sayılabilirdi. Gizli küstahlığı ve ülkenin geçmişine üişkin geniş ve derin bilgisine dayanan iğneli soruları tanığı sarsmışa benziyordu. Eaton'm kendisini hiç bir zaman ele vermeyen donuk çehresi ara sıra, insanlara özgü, emin olmamak gibi duygular yansıtıyor, Dilman ya da herhangi bir adamın mimiklerini taşıyordu. Acaba bunu başkaları da fark ediyor muydu, yoksa yalnız Dilman mı görüyordu? Huzursuzluğu şaşılacak derecede kaybolmaya başlamıştı.

Masasındaki dahili telefonun sesi duyulduğunda kendini soruşturmaya iyice kaptırmıştı. Gözleri hâlâ ekranda ahizeyi gelişi güzel kaldırıp kulağına götürdü.

Edna Foster'in sesiydi.

«Sayın Başkan, oğlunuz Julian New York'tan arıyor. Çok meşgul değilseniz sizinle muhakkak görüşmesi gerekiyor - sesi biraz—»

«Hemen bağlayın Miss Foster.»

Uzanıp televizyonu kapattı, ahizeyi kulağına iyice yapıştırıp beklemeye başladı.

«Alo baba?»

«Evet Julian ne var? Ne oldu—»

«Heyecanlanma, her şey düzelecek.» diyordu Julian telaşla. «Yalnız, seni aramayı uygun gördüm - Mindy ile ilgili - şimdi onun apartmanmdayım. Baba, intihara teşebbüs etti - iyüleşecek, her şey yolunda gidiyor—»

«İntihara mı?» Dilman deliye dönmüştü, tirtir titriyor-

BAŞKAN

a i L «iyi olduğundan eniin misin? Doktor var mı orada? Na-
t J s l ' Ne oldu?»

o eri görüp - onun hikâyesini anlatanları . radyoda
< ı/u ioa uyku üâeı almış - kaç tane yuttuğunu bir bilsen!
fûo il * +ı-fık öleceğine iyice inanınca Trafford'a, bana telefon
at t jr>I»ba ölmeden, önce.içini döküp rahatlamak istemiş
o) * \ H %/se, konuştuğunu zor anladım. Bir gazete muhabi-
tuTı y durdu. Onun kimliğini öğrenmiş, o da kendi pa-
t ,3in t; sormak için adamı benim peşime göndermiş, Tur-
it jj u<v olduğumu söylemiş, onun için de benden özür di-
î ı eîeföü etmiş. Tam anlayamadım ama kötü bir şey
utı'u^T u „ezdiğini için onu lâfa tuttum. Sonunda sesi kesildi,
ru^e^1 antraidan hattın kesildiğini söyleyerek telefon nu-
r "t' öğrendim - santrala hemen bu numaraya doktor ve
po-üs göndermelerini söyledim. Neredeyse gidiyormuş baba.
OriL yerde bulmuşlar, midesini yıkayınca mesele kalmamış.
Bir' aç dakika daha geçseymiş işi birikmiş. Şimdi iyi. Ben po-
I<"i " " S'ni öğrenip geldiğimde yatakta oturuyordu. Dok-
fını. "•> h-•undaydı - hâlâ burada. Şimdi hiç bir tehlike kal-
madı.»

Büman arkasma yaslandı, titremesine engel olamıyordu
bir türlü.

«Julian bana adresi ver, hemen geliyorum. Onu gözle-
rimle görmek istiyorum.»

«Kayır baba - lütfen - seni arayacağımı öğrenince ilk sö-
zü bu oldu. Ne seni ne hiç kimseyi görmek istemiyor. Doktor
da aynı görüşte. Çok zayıf. Sarsılabilir. Dinlenmeye ihtiyacı
var. Düşünmek için zamana ihtiyacı var. Hastabakıcı tutma-
mı, isteyeceğini biliyordum, onun için—»

«Sahiden intihara mı teşebbüs etti?» diye inanamayarak
tekrarladı Duman.

«Eh - onun için korkunç bir şeydi baba. - Böyle çırlıp-
lak ortada bırakıvermek. sonra - bir dakika, bir şey söylü-
yor. . . . ne var Mindy? Tabii tabii, peki Baba ben - ona
senin gazetelerde çıkan demecini göstermiştim. Şimdi de ba-
ca beyazların tarafına geçmesinde suçun kendinde değil, gu-
rurla yetişmesine engel olan toplumda olduğunu falan tekrar-
lıyor. Anlamak pek kolay değil, öyle zor konuşuyor ki.»

Oğlunu anlamasa da Dilman kızının söylediklerini çok iyi anlıyordu. «Julian bir dakika doktoru versene bana.»

Doktor, bir Başkan'la konuşma fırsatının heyecanı içinde bir takım tıbbî deyimler sıraladı, sonunda olayın hiç bir iz bırakmayacağını söyledi. Mindy fazla sayıda NEMBUTAL yutmuş, zamanında haber alınıp midesi yıkandığı için kurtulmuş. İyi bakılır ve istirahat ederse kırksekiz saat sonra ayağa kalkarmış. Bundan sonraki ruhsal durumu bir dahiliyeinin sınırları dışında kalırmış. Şimdiki durumu göz önünde tutulursa Başka n'm, babasının ziyareti pek yerinde olmazmış. Belki kısa bir süre sonra, eğer hasta isterse mümkün olabilirmiş.

Telefona tekrar Julian geldiğinde, «Hastabakıcı olsun olmasın senin orada kalmanı istiyorum.» dedi Dilman. «Hiç olmazsa bu gece yanından ayrılma. Uyandığı zaman bir yakıttıyla konuşmak isteyebilir.»

«Kalacağım baba.»

«Beni sık sık ara, anladın mı?»

«Tabii. Bu gece tekrar aranın.»

Odada kaderine tanık olabilecek başka kimse olmadığı halde Dilman başını iki yana salladı. «Zavallı yavrucak. Benimle görüşmeyi bir kabul etse. Ona söyleyecek ne çok şeyim var.»

«Yaşıyor baba. Önemli olan bu. Belki günün birinde —»
Belki günün birinde.

Dilman ahizeyi ağır ağır 3/erine koydu. Mindy'nin acı kaderini gözünün önünde canlandırabiliyordu. Ömrü, tek başına, hiç bir dostu, hiç bir ırkı olmadan serseri gibi dolaşarak, gerçek kimliğini, ait olduğu toplumu aramakla geçecekti. Dayanabildiği sürece yaşamında hep başka bir kent, başka bir yalanla sürdürülen korkunç bir hayat ve yeniden yalanın ortaya çıkması olacaktı. Belki tek huzuru, bugün denediği ama başaramadığı yolla bulacaktı. Yeniden bu yola baş vurmadan ne kadar dayanabilirdi?

Kalbi sıkışık, koltuğundan kalktı, odayı baştan başa geçip Miss Foster'in kapısını açtı ve içeri girdi. Sekreteriyle belirli bir işi yoktu. Sadece bir arkadaşına gerek duymuştu.

Bir gözü yazdığı mektupta, bir gözü televizyon ekranının-

da olan Edna Foster işini bırakıp biraz da suçlu bir gülümsemeyle Başkan'ı selâmladı.

«Sayın Başkan belki görevimi aksatıyorum ama gözü-mü ekrandan ayıramıyorum.»

Ufak ekranda artık Eaton da, Tuttle da gözükmüyordu. Kameralar Senatoyu, balkonlar ve basın galerisini panoramik açıdan veriyorlardı. Ses kısık olduğu için Duman konuşmacı-yı duyamıyordu.

«Ne oluyor?» diye sordu.

«Ara verüdi.» dedi Miss Foster. «Mr. Tuttle'm Eaton'la işi bitince iddia makamı ara verilmesini istedi. Bu kadar iyi hazırlandıklarını sanmıyordum doğrusu - yani düşünecek olursanız ortada gerçek diye bir şey yok.»

«Miss Foster, ne yazık ki dinleyenler arasında, Senatör-ler dahil bunu düşünecek pek az insan var. Bundan sonra ne-olacağını söylediler mi?»

«Evet, Mr. Abrahams savunma makamının elindeki yazı-lı anlatımları okuyup sonra sadece beş tanık dinleteceklerini, söyledi. Senatörlerden birinin ileri sürdüğü öneri açık oyla-maya kondu. Mr. Abrahams'm bugün saat beş buçukta tanık-ları dinletmesine karar verildi. Sonra saat yedide Senato ye-mek tatüi için ara verecek, gece sekiz buçukta tekrar başla-yacak olan duruşma, bütün tanıklar dinlenene kadar devam edecek. Senato yarın sabah kapanış konuşmaları için saat on-da toplanacak. Bir saat savcılara, bir saat savunma avukat-larına zaman verilecek. Sonra öğle yemeği için duruşmayı ta-til edecekler. Baş Yargıç herhangi bir yasal tartışma çıkma-dığı takdirde oylamanın yarın saat ikide başlayacağım söyle-di.»

Dilman, bir çeşit yaşantısı haline gelen duruşmanın ne-redeyse bitmek üzere olduğunu düşününce hafiften ürperdi. Geriye bu günün az kalan süresi, uyku hapları ile geçen hu-zursuz bir gece ve yarın beraatini ya da hüküm giymesini ta-yin edecek son karar faslı kalmıştı. Yargüama gününe henüz hazır olmadığını düşündü, ama hiç kimse hiç bir zaman hazır olamazdı.

«Teşekkür ederim Miss Foster. Sizi işinizden alakoydu-ğum için başışlayın.»

Oval Ofisin yalnızlığına dönüp kapıyı kapattı. Ellerini ar-

kada kenetleyip odanın içinde dolaşmaya başladı. Duruşmanın sonunun niye kendisine bu kadar erken gibi geldiğini ve ..huzursuz ettiğini düşünmeye çalıştı. Buldu. Faal olarak katılmadığı için bir eksiklik duyuyordu. Sanki koca bir gemi batmak üzereydi de gemiyi kurtaracak kaptan ortalarda yoktu. Bu yakışık almazdı, şimdi de almıyordu.

Abrahams'ın on gün önceki kesin ihtarını hatırladı. Duygusal takvimde sanki bunun üzerinden on bin yıl geçmiş gibiydi. Başkan'm kendini savunması yasalara göre mümkün de olsa, Abrahams'a göre doğru olamazdı. Başkan Andrew Johnson da çıkıp konuşmak istemiş, avukatları engel olmuşlardı. Ama Amerika tarihindeki bu ikinci Başkan duruşması bir bakıma farklıydı. Birincisinde güney eyaletlerine ilişkin iki ayrı politika söz konusuydu. Başkan Johnson yasama organına baskı yapmak suçundan yargılanmıştı. Bugünkü ise başkaydı. Konu hükümetin iki ayrı organı arasındaki anlaşmazlık değildi. Asıl konu, sözü edilmeyen, hasıraltı edilen V. maddeydi. -Dilman Abrahams'ın haklı olduğunu biliyordu. Bir Başkan olarak politik görüşleri yüzünden yargılanmıyordu. Zenci olduğu için yargılanıyordu.

Ancak bu gerçekten, duruşma salonunda bir daha söz edilmeyecekti. Duruşma, konuşmalarla, tanıkların dinlenmesi ile kendi halinde sürüp gitmişti ve yarın birden sona erecekti. Ve bir daha da ne Senato ne de kamuoyu niye böyle oy kullandıklarını açıkça itiraf etmek zorunda kalmayacaklardı. Şu geçen zalim günler süresince Başkan Düman'ı kim temsil etmişti? Sadece uydurma suçlamalar üzerinde tanıklar sorguya çekilmiş, hayal ürünü iddialar üzerine konuşmalar yapılmıştı. Bu gece de daha başka tanıklar dinlenecek, daha başka anlatımlar okunacak, Senatoya ve kamuoyuna duymaları ve görmeleri gereken deliller yerine duymak ve görmek istedikleri sunulacaktı.

Az sonra savaşın sesi kesilecekti. Dilman tıpkı Mindy gibi yüz karası ile başbaşa sokağa atılverecekti. Mindy'den daha kötüsü, asıl ne ile itham edildiğini bütün dünyaya duyurmak için hiç bir çaba harcamamakla kendi kabahati yüzünden bu duruşma düşmüş olacaktı. Aslında neye karşı oy kullandıklarını kamuoyunun yüzüne karşı söylemediği, gözlerinin önüne sermediği için, bu insanlar oy kullandıktan sonra

vicdanlarının sesini dinlemek zahmetinde bulunmadan huzur içinde yaşayıp gideceklerdi.

Masasına doğru yürüdü. John F. Kennedy'nin, Andrew Johnson'un duruşmasını eleştiren sözleri kulaklarında çınlandı: — Sahnede baş artistlerin ikisi de yoktu: Ne Başkan'ı itham etmek için ulusun çıkarlarına ters düşen faktörler, **ne** de kendini savunacak olan sanık. —

Dilman, bu kez sanık hazır bulunacak diye kendi kendine söylendi. Bu kez Amerikan halkı eksik bir oyunla uyutulmayacak, oyundaki dramı baş oyuncuyla birlikte yaşayacak. Bu kez hem bu davanın ulusun çıkarlarına ters düştüğünü anlayacaklar, hem de sanığı karşılarında görecekler.

Ahizeyi kaldırdı, Edna Fostere Senato'da Nat Abrahams'! bulmasını söyledi. Nat Abrahams'm hoşlanmayacağını biliyordu. Anlamayabilirdi de. Kendisini anlayabilecek tek kişi vardı o da Mindy'di.

Telefonda Felix Hart'm sesini duydu, hemen Abrahams'la görüşmek istediğini söyledi.

Kısa bir süre sonra Abrahams telefonun öbür uçundaydı.

«Nat, tanıklarını beş buçukla yedi arasında, geri kalanım da bu gece dinleteceğin doğru mu?»

«Evet.»

«Nat, uzun uzun düşündüm - görülmeyen V. Maddemin yeniden meydana çıkmasını istiyorum - herkesin duyup görmesini istiyorum—»

«Ama Doug - hatırlarsın, yasak ettiler, bu konuda bir daha —»

«Tek bir yolu var.» Derin bir soluk aldı. «Nat, hemen şimdi oraya geliyorum. İfade vermeye kararlıyım. İlk ve en önemli tanığın olacağım.»

«Doug, sen Amerika Birleşik Devletleri Başkanı'sın.»

«Amerika Birleşik Devletlerinin siyah Başkanıyım. Ne sorulacağına, ne cevap vereceğime aldırıldığım yok. Sadece orada durup yargıçların beni görmesini ve sesimi duymasını istiyorum. Görünüşüm kaybettirebilir, büyüyorum. Ama daha başka şeylerin kazanılabileceğinden eminim.»

Altıya çeyrek kala, Washington'un üzerine karanlık çökerken Amerika Birleşik Devletleri Senatosunun dikdörtgen salonu ıslıl ıslıl parlıyordu. Salon bu önemli dakikaya kadar duruşmaların tümünde dolmuştu ama haber yayıldığı için şimdi değil oturacak yerler, ayakta bile iğne atılsa yere düşmeyecek kadar tıklım tıklım doluydu.

Baş Yargıç siyah cübbesinin eteklerini kucağında toplamış, kırıksık, çökük çehresini öne doğru uzatmış, hemen önünde sağ elini havaya kaldırmış duran kıvrır kıvrır saçlı, siyah adama bakıyordu.

«Siz Douglass Dilman, Amerika Birleşik Devletleri ile Amerika Birleşik Devletleri Başkan'ı arasındaki davada doğruyu ve yalnız doğruyu söyleyeceğinize and içiyorsunuz. Tanrı yardımcınız olsun.»

«And içiyorum efendim.»

«Lütfen oturun .Sayın Başkan.»

- Baş Yargıç'm tokmağı hızla indi. «Balkonları dolduran yabancıları ve vatandaşları dikkat ve sükûnete davet ediyorum. Senatörler lütfen bütün dikkatinizi duruşmaya verin. Savunma avukatları ilk tanığınızı sorguya çekmeye başlayabilirsiniz.»

Nat Abrahams konuşmaya başlamıştı. «Siz, ülkenizin Anayasasını en iyi biçimde koruyacağınıza ve savunacağınıza,, kutsal kitap üzerine and içen Amerika Birleşik Devletleri Başkanı Douglass Dilman'smız, değil mi?»

«Evet efendim. Ben Douglass Dilman'ım ve bu yolda and içmiş bulunuyorum.»

«Bu yüce divanın huzuruna kendi arzunuzla mı çıktınız?»

«Evet.»

«Hakkınızda açılan davanın dört maddesini de tümüyle biliyorsunuz değil mi?»

«Evet.»

«Sayın Başkan, bunların üzerinden teker teker kısaca geçip, gerçek dışı oldukları yolunda cevapları sizin ağzınızdan dinleyelim. Sayın Başkan, itiraf ettiği güne kadar oğlunuz Julian Dilman'ı Turnerite örgütünün gizli bir üyesi olduğunu biliyor muydunuz?»

«Hayır efendim bilmiyordum.»

«Rahip Paul Spingerün hükümetle Turnerite'ler arasında aracı olmasını, bu örgütle kişisel herhangi bir pazarlık yapmak mı, yoksa örgütün Hattiesburg cinayeti ile ilgieri olup olmadığını açıkça itiraf etmeleri ve malî defterlerini hükümete göstermeleri için mi istediniz?»

«Hiç bir özel pazarlık söz konusu değildi. Rahip Spenger'e tek talimatımı Adalet Bakanının yanında verdim.»

«O halde H. Maddede belirtilen, kendileri üe işbirliği halinde olduğunuz için Adalet Bakanlığının Turnerite'leri cezalandırmasına engel olduğunuz yolundaki iddiayı kabul etmiyorsunuz?»

«Bu iddiayı kesinlikle reddediyorum.»

«Turnerite örgütünün kapatılmasını niçin geciktirdiniz?»

«Çünkü bu örgütün yeraltı faaliyetlerini kontrol yasasına göre resmen kapatılabilmesi için deliller eksikti. Toplumumuz içinde politik ya da dinsel düzeyi ne olursa olsun, suçlu olduğu kanıtlanıncaya kadar her vatandaş suçsuzdur. Deliller doğrulanıp örgütün suçlu olduğu kanıtlanınca kapatılması emrettim.»

«I. ve m. maddenin kapsamına bir göz atalım. Bu iki maddeyi beraberce mütalâa etmeyi uygun gördüm çünkü suçlamalar tekrardan ibaret, ve birbiri Ue ügileri var..... Sayın Başkan, daha önceki anlatımınıza göre Miss Gibson'la beş yıldır arkadaşlık ediyorsunuz, doğru mu?»

«Evet, doğru.»

«Miss Gibson'la herhangi bir zamanda, iddia edildiği gibi gayrimeşru ilişkiniz oldu mu?»

«Hayır efendim. İddia gerçek dışıdır.»

«Miss Gibson'a karşı, tanıştığınız günden itibaren, temiz bir arkadaşlık dışında herhangi bir davranışta bulundunuz mu?»

«femiz bir arkadaşlık dışında hiç bir ilişkimiz olmadı. Her zaman birbirimizi seven iki dost olduk, hâlâ da öyleyiz. Miss Gibson'a karşı duyduğum saygı ve sevgi beş yıl içinde tanıdığım bütün kadınların üzerindedir. Kendisine derin bir sevgi ve yakınlık besliyorum. İlişkimiz, saygı ve dürüstlüğe dayanmaktadır.»

«Senatörlüğünüz sırasında Miss Gibson'la sık sık beraber oldunuz mu?»

«Evet.»

«Başkan olduğunuz günden, bu duruşmanın başladığı güne kadar Miss Gibson'ı kaç kez -şahsen ziyaret ettiniz?»

«Bir kez. Beyaz Saray'a taşındığım gece kendisini ziyaret ettim. Çok kısa bir görüşmeydi. Spinger'lerin dairesinde görüştük. Spinger'ler evdeydiler.»

«Başkan olduktan sonra, başka herhangi bir yoldan Miss Gibson'la temas ettiniz mi? Kendisine mektup yazdınız mı?»-

«Hayır.»

«Telefonla görüştünüz mü?»

«Göreve başladığım birkaç gün içinde her gece, ondan sonra haftada iki kereyi geçmedi.»

«Başkan olduktan sonra kendisine herhangi bir zaman, herhangi bir yoldan devlet işleri konusunda bilgi verdiğiniz, oldu mu?»

«Hayır efendim.»

«Emin misiniz Sayın Başkan?»

«Kesinlikle eminim.»

«Yeni görevinizin herhangi bir yanını kendisi ile tartıştığınız oldu mu?»

«Evet. Kendisine böyle bir göreve getirilmekten duyduğum endişelerden söz ettim. T.C.'nin danışmanlarının, yasa-
ma organının, ordunun, partinin ve kamuoyunun çoğunluğunun bir zenciye Başkan olarak kabullenmeye hazır olmadığından ve bana kinlenip güçlük çıkaracaklarından korktuğumu anlattım. Kazara büyük bir sorumluluk yüklenen her adam gibi bu görevi yürütüp, seçmen kitlesini memnun edebilecek miyim diye endişeliydim. En büyük endişem, ırksal önyargıların herhangi bir Başkan gibi ulusuma hizmet etmeme engel olacağı korkusuydu, Miss Gibson'a bu korkumdan söz ettim.»

«Demek bütün konuştuklarınız bunlardan ibaretti. Miss Gibson'a gizli devlet sırlarından hiç bir zaman söz etmediniz, ya da ağzınızdan kaçırıldığınız olmadı değil mi?»

«Hayır, hiç bir zaman. Görevimin sorumluluğunun her zaman farkındaydım.»

«Sayın Başkan, Miss Gibson'm Vaduz İhracat Şirketinde çalıştığı iki yıl süresince bu şirketin bir komünist ajanı olduğunu hiç bir zaman biliyor muydunuz?»

«Bilmiyordum. Verdiği ifadede Miss Gibson da bilmedi-

ğini söylemişti. FBI da bilmiyordu. Miss Gibson'm birşeyler döndüğünden kuşkulandığı, Federal İstihbarat Bürosunun şirketi bastığı, Vaduz şirketi müdürünün kaçtığı gün öğrendim. Ertesi sabah şirket' kapatılmıştı.»

«O halde önceden bilerek ya da, tedbirsizlik ederek Miss Gibson kanalı ile Sovyetlere devlet sırları geçirdiğiniz yolunda I. maddede toplanan iddiaların tümünü inkâr ediyorsunuz, öyle mi?

«Evet. Kesinlikle inkâr ediyorum. Eğer daha güçlü kelimeler bulabilirsem, onları kullanarak inkâr ederdim. Hiç bir zaman ihanete alet olmadım. Miss Gibson da olmadı. Meclisin iddiası tümüyle bir masaldır.»

«I. madde ve IH. maddenin bir bölümü ile ilgili sorularım bu kadar. Şimdi III. maddenin geri kalan bölümüne bakalım. Geçmiş yaşantımızın herhangi bir devresinde, ya da son yıllarda alkol tiryaküünüz oldu mu?»

«Hayır efendim.»

«Yaşantınızın herhangi bir döneminde, herhangi bir tıp uzmanı tarafından alkolik olarak tedavi gördünüz mü?

«Hayır efendim.»

«Böyle bir alışkanlık yüzünden hiç bir zaman bir alkolik hastahanesine yattınız ya da yatırıldınız mı? »

«Hayır efendim.»

«Şimdi UJ. maddedeki tek ciddi konuyu ele alalım. Meclisin sunduğu iddianameyi okudunuz, buna göre ve bugün öğleden sonra Miss Sally Watson'm anlatımına göre, Miss Watson'a tecavüze yeltendiğiniz ve karşı koyması üzerine kendisini hırpaladığınız iddia ediliyor. Bundan haberiniz var mı?»

«İddianameyi okudum. Miss Watson'm anlatımını da televizyondan dinledim.»

«Adı geçen gecede, sosyal konuları görüşmek üzere Miss Watson'a sizi yatak odanızda beklemesi yolunda emir verdiniz mi?»

«Hayır efendim.»

«Ama odanıza geldi değil mi?»

«Evet geldi. Kuvvet Kumandanları onuruna verilen yemekten sonra bir belgesel -film seyretmek üzere konuklarla birlikte sinema salonuna gitmek üzereydim. Miss Watson beni kenara çekip, içkiyi fazla kaçırdığını, film seyretmek

istemediğini söyledi, eve dönmesini tavsiye ettim. Fazla sarhoş olduğunu, önce biraz uzanmak istediğini bildirdi. Nasıl isterse öyle yapmasını söyledim. Filmi seyredip **odama** döndüğümde Miss Watson perişan ve sarhoş vaziyette yatağımın üzerinde yatıyordu. Kendisini uyandırdım, birini çağırıp evine göndereceğimi söyledim. Yataktan kalkmaya çalışırken gece çantası yere düştü, içindekiler etrafa saçıldı. Eğ'lip toplamak istediğim sırada bir sürü kart gördüm. Kartlarda, yatağımın yanında duran evrak çantamın içindeki CIA raporlarından alınmış notlar yazılıydı.»

«CIA raporu gizli bir belge miydi Sayın Başkan?»

«Üzerinde çok gizli ve yalnız Başkanın dikkatine damgaları vardı. Miss Watson'ın bunları farketmemesi imkânsız.»

«Bundan sonra neler oldu? Bu bilgiyi elde etmek için giriştiği teşebbüsü tartıştınız mı?»

«Evet tartıştık.»

«Aranızda geçen konuşmayı tekrarlar mısınız?»

«Tekrarlamamayı tercih ederim.»

«Onun bu girişimi dışında herhangi bir konuşma geçti mi aranızda?»

«Evet, bu duruşma ile ilişkisi olmayan bir konuşma.»

«Peki sonra?»

«Miss Watson'a odamdan çıkmasını söyledim. Kovulduğunu haber verdim. Birtakım küfürler savurduktan sonra—»

«Biraz daha açık konuşabilir misiniz?»

«Her zamanki sözler — rengimî ilgili hakaretler- ve bir takım tehditler savurup < gitti. Çok çirkin bir manzaraydı. Kendisine kinlenmediğimi burada açıklamak isterim, çünkü o sırada hem akli, hem bilinci yerinde değildi. Duygusal etkenler onu bu inanılmaz davranışa zorlamıştı. Kendisine kin beslemiyorum, sadece acıyorum.»

«O halde Miss Watson'a hiç bir şekilde uvsunsuz davranışta bulunmadınız ve hırpalamadınız, öyle mi?»

«Hayır, hiç bir şekilde.»

«Sayın Başkan, bu konuda söyleyeceğiniz başka bir şey var mı?»

«Bu itham bütünüyle gerçek dışıdır. Hayalperest bir **kafanın** uydurduğu ve olumsuz kafaların inanmak istedikleri bir hayalden başka bir şey değildir.»

«Gelelim IV. maddeye. Arthur Eaton'ı Kabinenizden, ve Dışışleri Bakanlığından ihraç ettiniz, değil mi?»

«Evet ettim.»

«Kendisinin yerine başka birini, değerli bir adayı atadınız mı?»

«Evet atadım.»

«Dışışleri Bakanını, senatonun üçte iki çoğunluğunun onayına baş vurmadan ihraç ettiniz, değil mi?»

«Evet.»

«Siz Başkan olduktan sonra, Senatonun onayım almaksızın hiç bir Kabine üyesini görevinden atamayacağınızı saptayan ve Kongrenin her iki organı tarafından onaylanan özel bir yasadan, yeni Başkanlık yasasından haberiniz var mıydı?»

«Evet haberim vardı. Başından beri bu yasanın Anayasaya aykırı olduğuna ve Anayasa Mahkemesince veto edileceğine inanıyordum ve bu inancım, bu alandaki resmî otoritelerce destekleniyordu. Bir zamanlar Baş Yargıç Charles Evans Hughes'm «Anayasanın yönetimi altında yaşarız, ancak Anayasa, yargıçların saptadıkları bir yasadır» şeklindeki sözlerini hatırlamıştım. Atalarımızla ilgili bilgilerime dayanarak Anayasa Mahkemesi yargıçlarının, Yeni Başkanlık Sırası yasasının Anayasaya aykırı bir tedbir olduğunu ifade edeceklerdi. Bu eski kabineyi korumak, bir Zenci Başkanın bu görevlere kendi istediği adamları getirmesini önlemek amacıyla alelacele alman bir tedbirdi. Bu yasa, Senatoya, Başkan'm atamalarında tavsiye ve onaylama yetkisi tanıyan, ancak görevden atma yetkisini doğrudan doğruya Başkan'a bırakan Anayasa maddesini ihlâl etmekteydi. Eaton'ı gerek duyduğum için, yasal yetkim olduğuna inandığım için, Kongre'nin bir önceki Başkan'm Kabinesini dondurmaya hakkı olmadığına inandığım için ve utanç verici, gayri resmî bir kanun parçasının Anayasa karşısında sınav vermesini istediğim için kovdum.»

«Demek Arhur Eaton'ı ihraç etmeniz gerekli olduğuna karar verdiniz. Niçin Sayın Başkan? Niçin özellikle bu ünlü kişiyi görevden uzaklaştırmak isteniniz?»

«Çünkü hükümetimizin üç organı — yönetim, yasama ve adalet organları — arasındaki denetim ve dengeye dayanan sistemi aynen korumaya kararlıydım. Dışışleri Bakanının, hükümetin yasama organının onayı ile Başkanlık görevlerine el

uzatmaya ve Beyaz Saray'ın işini Dışişleri Bakanağından yönetmeye yeltendiğini öğrendim. Başkanlık müessesesini kurtarabilmem içim tek çıkar yol kendisinden kurtulmaktı. Kovdum. Sanıyorum bunun öcünü almak için kendisi ve arkadaşları hakkımda soruşturma açtılar.»

«Sayın Başkan, görev anında içtiğiniz o tarihî andan itibaren görevinizi dürüstçe, ciddiyetle, içtenlikle, hiç bir önyargının etkisi altında kalmadan, insan haklarını ve Amerika Birleşik Devletlerinin çıkarlarını göz önünde bulundurarak yürüttüğünüze ve Anayasayı ve demokrasimizi korumaya çalıştığınıza inanıyor musunuz?»

«Evet inanıyorum — bunun için çalıştım. Elimden geldiğince çalıştım Sayın Avukat.»

«Teşekkür ederim Sayın Başkan.»

Douglass Dilman'm tanık koltuğunun kollarını sıkarak parmakları gevşedi. Abrahams kürsüye selâm verip masasına doğru yürürken yüzünde bir gülümseme sezer gibi olmuştu.

Dilman kendisini arkadaşının sorularına öylesine kaptırmıştı ki çıt çıkmayan Senato salonundaki tepkiyi görüp değerlendirememişti.

Şimdi salon birden canlanınca Baş Yargıcı'm tokmağı bir kez daha indi.

«Senatörler dikkatle dinlesinler, iddia makamının avukatları tanığı sorguya çekmeye başlayabilirler.»

Başkan oluşundan bu yana ve duruşmanın başladığı günden beri Douglass Dilman kendisine yönelen kin ve nefretin sembolü olan adamla ilk kez yüz yüze geldiğini farketti.

Zeke Miller'in alaycı gri bakışları ile göz göze geldi. Miller'in damarlı burun delikleri iki yana açılmış, ağzı bir çizgi gibi yana çarpılmıştı. Parmaklarını ceketinin yakasındaki iliklere sokmuş, her zamanki gibi bacaklarını ayırmış, avım memnurlukla süzen bir avcıyı andırıyordu.

«Amerika Birleşik Devletleri Sayın Başkan'ı, sizi hiç beklemiyordum. Bu bizim için sürpriz oldu. Tarihî bir olay. Hoş geldiniz, size candan hoş geldiniz derim.»

«Teşekkür ederim sayın avukat.»

«Zahmet buyurup buraya kadar gelmenize karşılık pek konuksever bir davranış olmayacak ama sayın arkadaşınızın ve avukatınızın davranışlarınız ve yetenekleriniz konusunda

gerçeği meydana çıkarmak amacı ile sorduğu sorulardan atladığı bazı noktalarda size soru sormak zorundayım. Benim ve Meclisin soracağı sorularda arkadaşınız Abrahams'a gösterdiğiniz hoşgörüyü benden esirgemiyeceğinizi umarım.»

«Elimden gelen yapacağım Sayın Avukat.»

«Evet, şimdi en iyisi arkadaşınızın ve avukatınızın uygun gördüğü yolu izleyelim. Sizce bir sakıncası var mı?»

«Hayır, nasıl isterseniz.»

«Örneğin meşru ailenizin en genç üyesinden başlayıp sonra SOLDAN sağa doğru gidelim. Bu oğlunuz, seçimle iş başına getirilen hükümetimizi devirmek için şiddet eylemleri, tertipleyen terörist bir örgüte and içerek katılan, biz beyazlardan cana can öc almaya and içen Julian — daha önce buna benzer şiddet eylemlerine katılmış mıydı?»

«Hayır ne daha önce, ne de şimdi.»

«Ama ben, patronu Hurley gibi ciddi bir şiddet eyleminde bulundu demiyorum, sadece buna and içtiğini ve sayın Adalet Bakanımız — sizin araya girmenize rağmen — bu aşırı örgütü kapattığı için oğlunuzun eyleme girişecek zamanı olmadığını söylüyorum. Sayın tanık, oğlunuzun bu tedhiş örgütünün bir üyesi olduğunu başından beri biliyordunuz değil mi?»

«Bilmediğimi daha önce söylemiştim.»

«Dil sürçmesi, bağışlayın. DUYMUŞTUNUZ yerine BİLİYORDUNUZ kelimesini kullandım — duyduğunuza göre biliyordunuz demek istedim. Bunu kimden duymuştunuz?" Bir Turnerite üyesinden mi?»

«Evet, Turnerite üyesi olduğunu sonradan öğrendiğim birinden.»

«Sayın tanık, kim olduğunu söyler misiniz?»

«Bunun gerekli olduğunu sanmıyorum. Turnerite örgütü kapatılmış, lideri idam edilmiştir.»

«Yani size Julian hakkında bilgi veren Turnerite'li dostunuzun ismini açıklamak istemiyorsunuz öyle mi?»

«Hiç bir yararı olmaz.»

«Pekâlâ küçük sırlarınızı kendinize saklayın. Önemli değil. Demek böylece Julian'm bir Turnerite üyesi olduğunu öğrendiniz ve bunu kendinize sordunuz, sonra Adalet Bakam Kemmer bu aşırı örgütü ilk kapatmak istediği zaman itiraz ettiniz. Adalet Bakanının ihtarına rağmen zenci kiracınıza, Rahip Spin-

..ger'e bu katillerle özel görüşme emri verdiniz değil mi?»

«Evet verdim.»

«Aklınızda hiç kişisel, ailenizi koruyacak türden pazarlık likri yoktu, sadece ulusun yararına hareket ediyordunuz ha?»

«Evet.»

«Demek ki Sayın Başkan — oğlunuzun bir Turnerite üyesi olduğunu duydunuz tamam mı? Turnerite'lerin bir şiddet örgütü olduğunu duydunuz, tamam mı? Zenci bir dostunuzu özel bir müzakere için gönderdiniz, tamam mı? Bunların hepsi doğru mu?»

«Evet, buraya kadarı doğru.»

«O halde Sayın Başkan, ben de size II. maddedeki suçlamanın — bir şiddet örgütüne uygulanması gereken yasal işlemleri engellemekle yasaları ihlâl ettiğinizi ve suçlu olduğunuzu, iddia eden II. maddenin, doğru olduğunu oyluyorum.»

«Ben doğru olmadığımı söylüyorum sayın Avukat!»

«O halde hangimizin doğru, hangimizin yanlış olduğuna yüce senato ve Tanrı karar versin. Biz, arkadaşımız ve avukatınızın yaptığı gibi I. ve III. maddelere geçelim. Burada neler var? Ha, evet, Sayın Başkan, çok değerli bir arkadaş bulmuşsunuz. Kanunen eşi olmayan bir adamı her ne pahasına olursa olsun korumaya çalışan böyle sadık kadın zor bulunur. Neyse, bu bizim Miss Gibson'ı beş yıldır içli dışlı tanıyorsunuz değil mi?»

«Miss Gibson'ı beş yıldır tanıyorum.»

«Elini tuttunuz mu?»

«Evet.»

«Sarıldınız mı?»

«Evet.»

«Öpüştünüz mü?»

«Evet.»

«Bütün bunları beş yıldır, altmış aydır, 250 haftadan fazla zamandır yaptınız ve orada durdunuz öyle mi?»

«Evet.»

«Ama yine de ilişkinizi yakın ve candan olarak tanımlayabilir miyim?»

«Evet.»

«Tabii,, tabii, uzun süre ondan ayrı kalamadığınızı biliyoruz. Birlikte yaşadığımız çatıdan ayrıldığınız günün akşamı,

herkesi atlattığınızı sanarak koşa koşa onun yanma dönmüş-tünüz. Beyaz Saray'a taşındığınız ük gece Wanda Gibson'ı gör-mek için acele geri dönmüştünüz değil mi?»

«Evet döndüm.»

«Bana oldukça yakın bir ilişki gibi geliyor. Ve ikiniz, haş-haşa olduğunuz zamanlar uzun uzun sohbet ederdiniz değil mi?»

«Evet, tabu.»

«Başkan olduktan sonra onu gördüğünüzde, telefonla ko-nuştuğunuzda, ona Başkan olmanın nasıl bir şey olduğunu an-lattınız değil mi?»

«Evet anlattım.»

«O da, komünist ajanı olan Vaduz İhracat şirketinde ça-lıştuğ için size patronundan ve işinden söz etti, değil mi?»

«Evet.»

«Demek ikiniz, el ele tutuşarak, sarüüp öpüşerek işleri-nizden konuştunuz. Siz Başkan olmanın, bütün o sorumluluk-ların ne demek olduğunu anlattınız, o da Sovyet casusu olan bir şirkette çalışmanın nasıl olduğunu anlattı ve bütün bu konuşmalar arasında, o öpüşüp koklaşmalar arasında, devlet sırlarına gelince ağzınızı kapatmayı bildiniz. Doğru mu?»

«Evet, doğru.»

«Ben ve Meclis doğru değil diyoruz. DOĞRU DEĞİL. İs-tediğiniz psikoloji uzmanına sorun, dünya yüzünde hiç bir erkeğin bir kadınla bu kadar uzun süre yalnız kalıp, etine bu kadar yakın olup, öpüp koklaşmasına ve aynı zamanda ken-disini, kontrol etmesine, bazı şeyleri söyleyip, bazılarını söy-lememesine imkân yoktur. Size, ihanet etmeye karar .verdi-ğinizi söylemiyorum. Sadece insan olarak, ister zenci, ister beyaz, zayıf bir yaratık olduğunuzu ve elinizde olmadan ülke-ye gerçek ve ciddi bir ihanette bulunduğunuzu söylüyorum. Ancak zaafınızı kabul etmiyor, suçunuzu itiraf etmiyorsunuz.»

«İtiraf edecek hiç bir şey yok sayın avukat. İddia, kulak-tan dolma haberlerden, tahminlerden, iki kere ikiye toplayıp beş bulma arzusundan doğuyor, ancak hiç bir gerçek delile dayanmıyor, çünkü böyle bir delil yok.»

«Yeterince delil var. Sayın tanık. Bu sözlerle değerli se-natörlerin gözlerini boyayamazsınız. I. madde için de, EX mad-de için de delil var. Şimdi kayıtlarda kanıtlanan alkol alışkan-lığınıza gelelim. İnkâr ediyorsunuz. Hanım arkadaşınız da in-

kâr etti. Sizler gibi birbirinden ayırmayan iki kaynak inkâr ediyor. Ama belgeler Sayın Başkan, onlar gerçeği gösteriyor. Illinois eyaletinin Springfield kentinde bir alkolik sanatoryumunda yattınız mı, yatmadınız mı?»

«Evet yattım.»

«Zavallı hasta karınızla birlikte, değil mi?»

«Evet.»

«Siz bu hastanede hasta olarak mı bulundunuz?»

«Hayır. Karım hastaydı. Ben refakatçiydim. Onun yanın-
•da olmak, ona yardımcı olmak için kalıyordum.»

«Delil olarak sunulan kayıtlarda HASTA olarak bulunduğunuz açıkça belirtiliyor, yani doktorların tedavisi, bu durumda kontrolü altında olan kimse demektir.»

«Kayıtlarda ne gösterildiği beni ilgilendirmiyor. Ben orada niçin kaldığımı biliyorum.»

«Sayın Başkan, unutmayın ki kayıtlarda ne gösterildiği kamuoyunu ve senatoyu çok yakından ilgilendiriyor. Eğer tedavi başarıyla sonuçlanmışsa, kişinin sağlığı, mantığı ve bilinci düzelmişse böyle bir hastanede bulunmanın hiç ayıp bir yanı yok. Ama bir insan tedavi görmek istemiş de başaramamışsa, içkinin tutsağı olmakta devam etmiş, bu ulusun gurur duyduğu Beyaz Saray'da Senatör Watson'm kızının tanımladığı biçimde kontrolünü yitirmişse, o zaman kamuoyunun ve senatonun ilgilenmesi ve hastanın, kendi çıkarma olmasa bile, onun ellerine teslim edilen ulusun güvenliği bakımından yakalanıp karantinaya alınması gerekir derim. Bu konuda daha fazla tartışmaya gerek yok! En az bunun kadar kötü ve çok daha şaşırtıcı bir suçlamaya geçelim... Sayın Başkan, Temsilciler Meclisi sizi, zavallı sosyal sekreteriniz Miss Watson'a tecavüze yeltenmekle suçluyor. Adı geçen hanım bu yakışıksız davranışınızı teyid etti. Çok değerli bir senatörümüzün kızı olan ve sözü yeminden daha değerli sayılan Miss Watson, soylu senatörün rehberliğinde kibar bir hanımefendi olarak yetiştirilmiştir. Tekrar ediyorum, Miss Watson bu skandal niteliğindeki davranışınızı doğruladı. Siz inkâr ediyorsunuz. Biz kime inanacağız? Neye inanacağız?... Sayın Başkan, yalnız şuna cevap verin lütfen — adı geçen gecede siz ve Miss Watson Lincoln yatak odasında yalnızdınız değil mi?»

«Evet.»

«*Adı* geçen süre içinde de hep yalnız ikiniz vardınız?»

«Evet.»

«Valeyi **ya** da kâhyakadını çağırmadınız, **Miss Watson'la** yalnız kaldınız değil mi?»

«Evet. **Miss Watson**'ın durumunu gözönüne alarak **kimseyi** çağırmadım. Hem kendi isminin hem de babasının isminin lekelenmesini istemedim:»

«Odanıza habersiz girdiğini iddia ediyorsunuz ve kimseyi çağırılmıyorsunuz. Bu bence çok garip. Oysa ancak onu siz çağırılmış olsanız, başka kimseye haber vermeyisiniz daha **akla** yakın görünürdü. Her neyse, bir üçüncü kişi çağırılmadı, ya da tesadüfen gelmedi ve siz dört duvar **arasında** sadece ikinizdiniz. Doğru değil mi?»

«**Doğru** olduğunu daha önce de söyledim. — olay doğru, **amaç** değil.»

«Demek bundan sonra neler olduğunu bilmemiz, sizin, **ya** da **Miss Watson**'ın sözüne güvenmemize kalıyor. Kimin sözüne güveneceğiz? Kültürlü, saf ve masum bir gene kızın, saygıdeğer bir senatörümüzün özenle yetiştirdiği ve bu olayı uydurmakla eline hiç bir kazanç geçmeyecek olan biricik kızının sözüne **mi** inanalım? Yoksa hükümetimizi devirmeyi amaçlayan **Fe.lah** çetesi ile gizli **pazarlıklara** girişen, beş yıldan beri evli olmadığı bir kadınla sıkı fıkı yaşayan, sık sık alkol etkisi altında yakışsız davranışlarda bulunan bir tanığın sözüne **mi** inanalım? Sayın tanık, bunlardan hangisine inanacağız? Buna ne siz cevap verebilirsiniz, **ne** de ben. Bu sorunun cevabını, bu işlerden çok **iyi anlayan** kimselere bırakalım. Biz son maddeye bakalım... **Sayın tanık**, sevgili T.C **mizin** feci ölümünün sabahında, kendinizi **Başkan saydıktan** sonra. Kabine **üyeleri** ile toplantı yaptınız **mi?**»

«Evet yaptım.»

«O kabinede mevki bakımından Savm Dışişleri Bakam Arthur Eaton 1 numaralı üye miydi, değil miydi?»

«Evet öyleydi.»

«Bu toplantının **amacı** sizce Kabine üyelerine görevleri başında kalmalarını **rica** etmek değil miydi? Ve siz herbirine görevlerinde kalıp, **T.C.'ye olduğu gibi size** de hizmet etmelerini **ni** rica ettiniz mi?»

«Evet ettim.»

«Dışışleri Bakanı ve diğer Bakanlar görevde kalmayı kabul ettiler mi?»

«Evet kabul ettiler.»

«Dışışleri Bakanının, Dışışleri Bakanlığında ve kabinenin. 1 numaralı adamı olarak kalmasını niçin istediniz?»

«O sırada kendisinin bu göreve uygun olduğunu ve hükümete yararlı olacağını düşünmüştüm. O günkü koşullar altında Eaton'ı ya da başka birini değiştirmem için sebep yoktu.»

«Ama birkaç ay sonra Dışışleri Bakanını yasalara rağmen kovacak ve yerine başka birini atayacak sebep buldunuz?»

«Evet.»

«Sayın Eaton'm, eski Başkanın yakın bir dostu olduğunu ve kendisini T.C.'nin ideallerine adanmış olduğunu biliyordunuz değil mi?»

«Öyle söyleniyordu. Duymuştum.»

«Tabii görevi yürütemeyecek hale düşmeniz, ya da ölümünüz halinde Sayın Eaton'm sizin yerinize Birleşik Amerika'nın Başkanı olacağını biliyordunuz değil mi?»

«Evet.»

«Zaman geçtikçe kişisel tutumu ve T.C.'nin politikasını, koruması nedeniyle Arthur Eaton'm ulusal, bir şekil oluşunu görebiliyor muydunuz?»

«Bunu hiç bir şekilde değerlendirenleri.»

«Ve Sayın Başkan, size karşı olan bağlılığın azaldığını biliyordunuz değil mi?»

«Olabilir. Ama tekrar ediyorum, bunu hiç bir şekilde değerlendiremem.»

«Hızla tarihin en sevilmeyen Başkanı haline geldiğinizi hiç bir şekilde anlamıyorsunuz öyle mi? Beyazlar bir yana, kendi ırkınız tarafından bile sevilmediğinizi anlamıyorsunuz. Hadi canım, seçmen kitlesinin sizi sevmeyişini ve Arthur Eaton'ı istediğini anlamadım diyerek Sayın Senatörlerin zekâlarını alaya almayın. Trafford Üniversitesinde kendi ırkınız tarafından susturulmadınız mı? Kendi renginizden biri sizi öldürmeye teşebbüs etmedi mi? Buna cevap verin.»

«Evet.»

«Kısa bir süre önce çıktığınız yurtiçi gezisinde ısıklarla, yuhalamalarla karşılaştığınız mı? Yüzünüze karşı tehditler savrulmadı mı? Buna cevap verin.»

«Evet.»

«Bütün bunlardan, halkın sizi istemediğini, Arthur Eaton': başa geçirmek için sizi istifaya zorlayacağım anlamadınız demek? Arthur Eaton'm görevde olduğu sürece halkın sizi devirip yerine onu geçireceğinden korkup bu yüzden—»

«Sayın Savcı, bu tümüyle yalan, yanlış bir tahmin ve adi bir itham.»

«Arthur Eaton'ı, varlığı sizi tehdit ettiği için kovdunuz. Ayrıca onu istediğiniz kalıba sokamadığımız, diz çöktüremediğiniz için kovdunuz ve yerine kamuoyuna zorlayacağınız politikaya seve seve boyun eğebilecek birini, Mr. Stover'i getirmek istediniz. Ben bunun—»

«Sayın savcı, beni sorguya çekmiyor, bana söylev veriyorsunuz. Ve senatörlerin beynini yıkamaya çalışıyorsunuz. İddialarımız, kendi hayalinizde canlandırdığımız bir sürü yalan ve siz bunları senatörlerin kafalarına sokmaya çalışıyorsunuz. »

«Öyle mi dersiniz? Sayın senatörlerin sizin yalan demeyi tercih ettiğiniz hususların gerçek olduğunu görebileceklerinden eminim. Sizin iddianızın tam tersine, Sayın Dışişleri Bakanı yetkilerinize el atmak değü, sizi o mevkiye korumaya çalışıyordu. Siz iç ve dış sorunları ele alabilecek kapasitede olmadığımızı ve kamuoyunun bu yüzden giderek size daha çok güvensizlik duyduğunu anlayamıyordunuz, ama Arthur Eaton bunun pekâlâ farkındaydı. Ve hükümetin barış ve sürekliliğini koruyabilmek için kendisini sizi korumaya adanmıştı. Eğer bazı CIA raporlarını sizden saklı tutmuşsa bunu sırf bu raporların elinize geçmesi halinde ne büyük tehlikelere sebep olacağımızı ve ırkınıza karşı beslediğiniz dengesiz duygularla bu bilgileri ne kadar ters yoldan ele alacağımızı bildiği için yapmıştı. Dışişleri Bakanının bu örnek vatanseverliğinin ödüllü, yasalara rağmen tarafınızca kovulmak olmuştu. Bugün, Dışişleri Bakanının Baraza ile ilgili birtakım uydurma haberi sizden saklamakla ne kadar yerinde bir harekette bulunduğu herkes tarafından kabul edilmektedir. Çünkü, görüyoruz ki. Dışişleri Bakanını kovup, onun sizden saklamaya çalıştığı haberleri öğrenir öğrenmez, onun korktuğu ve kuşkulandığı gibi hareket ettiniz ve hâlâ da ediyorsunuz. Afrika'ya Amerikan "birlikleri göndermeye hazırsınız değil mi?»

«Evet. Bu ihtimalden kamuoyunu haberdar ettim.»

«Baraza'nın nüfusunun yüzde yüz siyah olduğunun farkındasınız değil mi?»

«Evet, tümüyle farkındayım.»

«Yani bunun gerekli olduğuna tek başınıza da inanmış, olsanız, bu ilkel Afrikalı fell ahları savunmak için en iyi birliklerimizi, raslantı sonucu yüzde yüz beyaz derili birliklerimizi feda etmeye hazır olduğunuzu itiraf ediyorsunuz?»

«Evet.»

«Sadece iki saat önce çıkan gazetelerde, Prömiyer Kasatkin'in Leningrad'da yaptığı bir konuşmada Amerika'nın Baraza'ya herhangi bir birlik göndermesinin Sovyetler tarafından saldırı olarak kabul edileceğini ve Sovyetlerin buna razı olmayacaklarını söylediğini okudunuz mu?»

«Evet haberim oldu. Gazeteleri okumadım.»

«Sayın Başkan, Baraza adında bir yeri korumak için nükleer bir savaş göze mi alıyorsunuz?»

«Bu ülkenin her Başkanı, Amerika'nın özgürlüğünü ve başka yerlerdeki demokrasileri korumak için er veya geç nükleer bir savaş ihtimalini göze alacaktır.»

«Ya da bu durumda, halkı siyah ve siz de siyah olduğunuz için bir avuç orman parçasını korumak için ha?»

«Bunun ciddi bir soru olmadığına inanıyorum. Cevap verecek kadar küçülemem.»

«Sayın tanık, Sayın Dışişleri Bakam olsaydı hayatımız:', ve özgürlüğümüzü ilgilendiren her soruya dürüstçe cevap verirdi. Yine Sayın Dışişleri Bakanı olsaydı, sizin gibi böylesine saçma ve tehlikeli bir politika izlemezdi. İşte siz. onun duygularını büerek ve hem yasalara, hem senatoya karşı gelerek onu saf dışı bırakmaya karar verdiğiniz için suçluyorum sizi. Size soruyorum Sayın tanık, kendinizi Arthur Eaton'dan daha mı akıllı buluyorsunuz? Dış sorunları daha iyi anladığınızı mı sanıyorsunuz? Ataları Mayflower gemisi üe buraya gelip bu cumhuriyetin temelini attıktan sonra sizin atalarınızı davet eden birinden daha çok vatan sevgisi beslediğinizi mi sanıyorsunuz? Hayır, bu soruların hiç birine cevap vermenize gerek yok. Sadece şuna cevap verin: Son bir haftadır ve halen hiç bir dış baskı ve hiç bir önyargının etkisi altında kalmadan, sırf Amerika Birleşik Devletlerinin çıkarlarını koılayarak hareket ettiğiniz kanısında mısınız?»

«Saym savcı, dünyada hiç kimse herhangi bir önyargının etkisi altında kalmadan bir karar veremez. Her insanın, karşılaştığı her olaya karşı belirli önyargıları, belirli duyguları, belirli tepkileri vardır. Bu önyargıların muhakkak kötü ya da zararlı olması gerekmez. Çoğu kez olumludur, zekâ ve mantıkla işbirliği yapar. Benim zorbalığa, köleliğe, cehalete, kine, yalancılığa karşı önyargılarım, çok güçlü önyargılarım vardır. Size yalnız şunu ifade edebilirim, benim Başkanlıktan ve sorumluluklarından anladığım, kafamda ben ve tüm insan-
oğlu olarak anlam ve ülkenin ve bütün dünyanın olabileceği ve olması gereken bir biçimde görüntü kazanmıştır. Bugün ben, hemcinsleri arasında gurur, özgürlük ve eşitlik gibi insan haklarına sahip olması gerektiğine inanan beyaz ya da siyah insanların çıkarlarını korumaya çalışıyorum. Bugün ben, en doğru hareketi, en doğru olduğuna inandığım hareketi yapıyorum. Bu kararımın ve bu kararımın sonuçlarının doğru olmasını ümit ederim. Ancak hiç kimse, her zaman haklı olamaz. İnsan-
oğlu yanlıdır, hata yapabilir—»

«Sayın Başkan, değerli sözlerinizi kestiğim için beni bağışlayın. Ama son ifadenize deyinmeden geçemeyeceğim. İnsan-
oğlunun hata yapabileceğini söylediniz. Ancak size şunu bildireyim, bugün, bu kritik çağda ulusun lider olarak, Baş Yönetici olarak hata yapabilecek bir adama tahammülü yoktur, çünkü tek bir hata, önyargıların ve acele alınan kararların sebebiyet verebileceği tek bir hata, tüm insanlığın yok olup gitmesi demek olabilir. İşte Başkanımızın sebep olduğu ve düzeltilmesi için dua ettiğimiz böyle bir hatadır. Saym Başkan bizi uçurumun kenarına sürüklediniz... Daha fazla sürükleyemezsiniz. Başka sözüm yok. Saym Yargıç, tanığı serbest bırakabilirsiniz.»

Douglass Dilman ayağa kalktı.

Başarılı olamamıştı, biliyordu. Ama nedense rahatlamıştı. Çünkü ne yapılması gerekiyorsa onu yapmıştı: V. maddeyi gözler önüne sermiş, bilinçlere yerleştirmişti. Yarın sırf bu madde üzerinden yargılanacaktı.

Tanık koltuğundan ayrılıp podyumu geçtiği sırada kendisini bekleyenler arasında Wanda'nın kederli çehresini tanıdı.

O dakikada ne yapması gerektiğini biliyordu. Fotoğrafçılar az sonra çevresini saracak, poz vermesini isteyeceklerdi,

Kabul edecekti, yalnız VVanda'yı da yanıbaşma alacaktı. Başkaları için belki fazla bir anlamı yoktu bunun ama kendisi için en önemli karardı. VVanda'yı yanıbaşma çağıracaktı, çünkü çok güzeldi, çok cesurdu ve hepsinden önemlisi, belki sonunda herkesin içinde onun yanında durmaya hak kazanmıştı. Wanda'nın bunu bilmesini istiyordu.

O akşam saat sekiz buçukta Arthur Eaton, Dilman'm Başkan oluşundan bu yana, hele son birkaç haftadan beri ilk kez rahat ve mutluydu.

Bacak bacak üstüne atmış, kollarını göğsünde kavuşturmuş, koltuğuna gömülmüş, oturma salonundaki renkli televizyon ekranından kapanmak üzere olan duruşmayı izliyordu. Bir yandan dişleri arasına sıkıştırdığı gümüş ağızlığı çiğnerken bir yandan da Nat Abrahams'm son tanığını sorguya çekişini dinliyordu.

Onun için duruşma sona ermişti bile. Öğleden sonra Nat Abrahams'la Sally Watson arasında adının geçtiği bir iki tehlikeli dakika dışında mükemmel bir gün sayılabilirdi. Dilman'ın beklenmedik tanıklığı, kamuoyunca onu küçük düşürmeye çalışması bile Eaton'ı endişelendirmemişti. Sırası gelince Zeke Miller'in Dilman'ı alt edeceğini biliyordu ve Miller bunu başarmıştı. Eaton önceden bu güneyli politikacıyı sevmemesine rağmen giderek onun zekâsını ve barbarca da olsa taktiğini takdir etmeye başlamıştı. Üstelik ırksal önyargıları olmasa yeni bir kabinede mükemmel bir Adalet Bakanı olabileceğini düşünmüştü.

Eaton kendisine göre de, milyonlarca televizyon seyircisine göre de duruşmanın en kritik dakikalarının, Başkan Dilman'm tanık koltuğunda oturduğu dakikalar olduğuna inanıyordu. Acaba niye böyle bir riske girmişti? Orada görünmekle kendisini senatoya ve kamuoyuna haksız yere yargılayan zavallı bir vatandaş olarak tanıtmayı mı ummuştı? Eğer böyle düşünmüşse, korkunç bir başarısızlığa uğramıştı. Zeke Miller onun zavallı bir vatandaş değil, zavallı bir ayyaş, bir yüz karası olduğunu hem kendine, hem bütün ulusa göster-

misti. İşte Eaton'ı rahatlatan, mutlu eden buydu: Duman, düşmüştü.

Ondan sonraki ve hâlâ karşısındaki ekranda sürüp giden, gelişmeler, oylamayı etkilemeyecek türden sıkıcı konuşmalardan başka bir şey değildi. Yarınki kapanış konuşmaları da ufak tefek bir iki ilâve dışında sadece daha önce anlatılanların altını çizecek, her iki tarafın zaten bilinen en güçlü dayanaklarının özeti olacaktı. Senatonun kafasına sokulacak bir şey kalmamıştı. Şimdi bu kafaların vereceği cevap önemliydi. Oylama ne zamandı? Hatırladı. Yarın öğleden sonra, saat ikide başlıyordu.

Kapı çalındı, hemen ardından pirinç, tokmak hızla vuruldu.

Eaton merakla koltuğundan kalktı. Bu gece ziyaretçi faları beklemiyordu. Kay mıydi acaba, yok olamazdı. Hava alanından girip karşılaması için otomobili göndereli daha yirmi dakika olmuştu, üstelik daha Miami'den gelen uçak meydana.. inmemişti bile.

Kapıyı açtı, Saliy Watson'u karşısında görünce şaşırıldı.

«Eee, Senatonun seçtiği Sayın Başkan, beni içeri almayacak mısın?»

«Taba Saliy, gel, buyur. Seni karşımda görünce galiba şaşırıldım. Meşgul olduğumu sanıyordum — üstelik başka birini bekliyorum. Az sonra burada olacak.»

«Aslanım, benim kimseyi beklediğim yok.» diyerek salona girdi Saliy. Eaton kapıyı kapatıp hemen peşinden yürüdü. Saliy leopar kürkünü iki yana açtı, ama çıkarmadı.

Topuğu üzerinde Eaton'a dönüp parmağını televizyon ekranına doğru salladı. «Yalanmaya başladın ha Arthur?»

«O da ne demek?»

«Hadi hadi aptal numarası yapmaya kalkma.» Bir süre Eaton'ı süzdü. «Pek hoş karşılanmadım, galiba korktuğundan da uzun zaman geçti.»

Eaton isteksizce gidip dudaklarına hafif bir öpücük kondurdu. Soluğu buram buram viski kokuyordu. Eaton tepkisini belli etmemek için çabucak geri çeküdü.

«Arthur dur söyleme. Ben tahmin edeyim. Bir: İçkili mi, sarhoş mu, zil zurna sarhoş mu?» Parmaklarını şaklatmak istedi, beceremedi. «ZİL ZURNA SARHOŞ! Bildin.»

«Saliy ne oluyor kuzum—»

Sally elini kaldırıp onu susturdu. «İki: Onu sekiz gündür . görmediği için mi sarhoş, üç randevuyu atlattığı için mi sarhoş, kırk sekiz saat içinde altı telefona cevap vermediği için mi sarhoş? Cevap: biri değil HEPSİ yüzünden. Bildin. Şaşırttım sem değü mi?»

«Sally kendine gel. Bu duruşma yüzünden her hareketim kontrol edüiyor. Ayrıca bir sürü insan—»

«Büiyorum sevgilim, meşgulsün, hastasın — bu hastalığın adı neydi? — ha tamam, Başkanlık HUMMASI. Seni ypratın, üzen bu aslanım.»

«Peki seni üzen neymiş bakalım?»

«Anlatmaktan zevk duyarım.» Odanın ortasına doğru yürüdü. «Paltomu çıkarmama izin var mı?»

«Sally çok isterdim ama az sonra gelecek birini bekliyorum.»

«Pekâlâ, öyleyse bir içki ver.»

Eaton durakladı. «Sally yeterince içmiş olduğunu sanmıyor musun?»

«Tabii içtim, yeterince içtim — her şeyden yeterince nasibimi aldım, onun için biraz daha fazlasının hiç zararı dokunmaz.» Eaton isteksizce bara doğru giderken, «Şu Allahın cezası televizyonu kapat.» diye ekledi.

Eaton televizyonu kapattı, sonra acele Sally'ye viski, kendine de hafif bir içki hazırladı.

Viskiyi uzatarak, «Al canım.» dedi.

Sally içkiyi aldı, öbür eliyle Eaton'm bardağını göstererek, «Paltomu çıkarmamı ve daha fazlasını istediğin zaman böyle şeyler içmezdin.» dedi.

«Bu akşam bir toplantı var. Aklım başımda olmalı.»

Sonunda viskisini yudumlayıp, «Pekâlâ.» dedi. Sonra birden, «Arthur açık konuşalım,» diye söylendi. «Beni silkelemeye mi çalışıyorsun?»

«Silkelemek mi?»

«Başımdan atmaya mı çalışıyorsun? Bilirsin, pekâlâ bilirsin. Galileo kanunu nedir — bir şeyi tutarsın, tutmaktan yorulursun. Bir akı verirsin. Düşer, parçalanır. Sen de kurtulursun.»

«Neler de düşünüyorsun. Tabu ki değil Sally. Saçmalama Seninle ilgili düşüncelerimi bilirsin.»

Derin düşüncelere dalmış gibi uzun parmaklarım kıpkırmızı dudaklarına götürdü. «Benim hakkımda neler düşündüğünü bakalım hatırlayabilecek miyim — ha evet, yatakta son sefer — ne zamandı? On iki gece önce. Harikaydı değil mi?»

Arthur Eaton'ın iyiden iyiye huzuru kaçmaya başlamıştı. Sally'nin sapsarı saçlarında, derin gölgeli gözlerinde, pudran yanaklarında, kıpkırmızı dudaklarında, kaba ve peltek konuşmasında, tanık koltuğunda takındığı tavırdan kalma bir şey, onu adileştiren ve çirkinleştiren bir şey vardı. Ve şimdi de son beraberliklerinden adice sözediyordu. Eaton'm tek arzusu ondan kurtulmak, tamamlanan bir iş gibi belleğindeki dosyaya kaldırmak ve rahatsız edilmeden yaşantısını sürdürmekti. Ama hâlâ karşısında duruyordu. Dosyaya girmemişti. O adi soru da ortada sallanıp duruyordu .

«Evet.» dedi. «O geceyi hiç — hiç bir zaman unutmayaçağım.»

«Unutabilir misin hiç? Unutmayaçağınızı büyorum zaten. Verdiğin sözü de unutmadığınızı biliyorum. Unutmadın değil mi?»

Unutmuştu. Allah insanı kadınların gazabından korusun» diye düşündü. Her şeyi, her şeyi hatırlarlardı. Bir erkeğin o koşullar altında söylediklerini sonradan hatırlamalarını nasıl bekleyebilirlerdi. — o dakikalarda bütün erkekler imparatorluklar vadeden birer İSKENDER kesilirlerdi. Ne söz vermişti acaba? Bekledi, onun söylemesini bekledi.

«Arthur telefonunu bekledim. O telefon için yaşadım. Ona sorduğun zaman ne dedi? Boşanmaya razı oldu mu?»

BOŞANMAK diye kendi kendine tekrarladı Eaton. Demek buydu. Her halde aklımı kaçırmış olmalıyım diye düşündü. Eğer anlaşmalar yatakta imzalanırsa kadınlar dünyaya hakim olurdu. Şimdi ne söyleyip onu başından savabilirdi ki? Gerçeği, diplomatça, kendi tarzında söylemesi en iyisiydi. Bu konuda üzerine yoktu.

«Tabu Sally, benim de aklımda hep, ama bilirsin boşanmak o kadar kolay değil,» diye temkinle konuşmaya başladı. Onu ateşli yatak odasından soğuk ve resmi mahkeme salonuna çekiyordu. «Kay'e karşı duygularımı da, sana karşı duygularımı da biliyorsun. Boşanmayı düşündüm ve senden saklamadım. Ancak birden yasal bir kuralı hatırladım. Boşanmak

için'her iki tarafın bunu istemesi gerek Bıı v c c _ıu J ..O
Kay'e telefon **edip** söyledim, kabul etmedi. Ayrı r1
zı ama boşanmayı kabul etmiyor. Onun için beni - » bile-
ğim, boşanmaya razı edene kadar—»

Sally'nin yüzünden kan çekilmişti. «Boşanmıyor **ha"** Yc&~
sa sen sormamaya **mı** karar verdin?»

«—şimdi benim durumum değişebileceği için. af ha <ıa[£] ı-
kı tutmak istiyor. Herkes gibi o da duruşmayı ızltci. Duırfia:., j
görevden atacaklarına emin. Dilman'ı atarları^a E-yaz Sa-
ray'ın sahibesi olarak görüyor kendim. Şu anda cu oışarr.r.-
ya zorlamak, hiç değilse duruşma sona erene kadar ^jlanıs^,
Aslında — açık konuşayım. Sally — aslında **K a v Wa£iııx>**gıorj'ft
dönmeye karar verdi. Yolda. — benim, benim **heKİe**-i'.Lırn de :.
Bir saate kadar burada olacak. Yarınki senatc \ ^ mfcsm l/
burada bulunmak istiyor.»

Sally başını arkaya atıp çüğınlar gibi gülmeye başladı.
Eaton'm tüyleri diken diken **olmuştu. Ardından** hıçkıra bıçkıra
ağlamaya başladı.

«Bu kadarı fazla!» diye bağırdı, «Çok — **çok** fazla. Kendi
çukurumu kendim kazdım — ben — casusluk ettim, cehen-
nem hayatı yaşadım. Senatoda hakarete uğradım — bütün o
sorular — ölmek, ölüp kurtulmak, istedim, ne için, kinüa için?
Senin için — seni Başkan yapmak için. Şimdi sen o kadım
bırakma — Neymiş? 1 numaralı hanım olmak istiyormuş?»

«Sally dinle—»

Şimdi yaralı bir hayvan gibi soluyor, gözleri ateş saçı-
yordu. «Ama en kötüsü ne biliyor musun Arthur? Bana yalaa
söylemen. Yalan söylüyorsun. Herkesi **kullandığım** gibi beni
de kullandın, ben **bunu** göremedim çünkü işe yaramak isti-
yordum, sonunda benim de elime bir şey geçecek sanıyordum.
Anlamalıydım, benim için bir şey yok. Hepsi senin, için hepsi»

«Doğru değil **Sally**. Bir dakika sakinleşirsin—

Sally dinlemiyordu bile. «Gerçeği biliyorum. Karın ola-
cak kadına boşanmanın sözünü bile etmedin. Buraya Başkan
karısı olmak **için** uçarak gelen o değü. Sensin. Sen Başkaca
olmayı o kadar çok istiyorsun, o kadar çok yanıp -tutuşuyor-
san ki alevleri **bir** mil öteden görünüyor. Onun için artık'ya-
tak odası jimnastiklerine paydos. Kibar namuslu bir erkek,
karısına, evine bağlı, koluna, karını takıp seni **Beyaz** Saray'a

davet etmelerini bekleyeceksin. Her şey yolunda gitmeli, her şey. Bütün pislikleri çabucak hasır altı etmeksin, ben de yallah hasır altına^—»

«Yeter Sally! Deli gibi—»

«Bana deli deme pis herif, âdi herif!» diye bağırdı. Sonra Eaton'm engel olmasına meydan kalmadan bardağımdaki viskiyi onun yüzüne fırlattı.

Eaton mendiliyle yüzünü ve gömleğini silmeye çalışırken Sally, it oğlu it, senin ne adi bir herif olduğunu inşallah bütün dünya öğrenir!» diye bağırdı.

Koşarak salonu ve evi terketti. Bir yandan mendiliyle sağım solunu kurulayan, bir yandan onun gidişini seyreden Eaton artık sinirli değildi. Üstelik memnundu. Umduğundan daha ucuz atlatmıştı. Islak bir mendil, bir elbise değiştirmek ve bir iki hakaret pahasına ondan ebediyen kurtulmuştu.

Sally Watson kapının kapandığını görünee koşmaya başladı.

Ondan önce ne kadar beklediğini bilmiyordu.

Arthur'un yanından ayrılınca koşarak merdivenlerden aşağı, boş ve karanlık Georgetown sokağına inmişti. Nereye gideceğini, hangi tarafa döneceğini bümüyordu. Yolun karşı tarafına park etmiş duran otomobüin içindeki iki gizli ajan onu görmemezlikten gelmişlerdi. O da onları görmemiş gibi yapmıştı. Gelişigüzel yürümeye başlamıştı, çünkü geriye gidebileceği, huzur bulabileceği hiç bir yer kalmamıştı. Sonra birden fikrini değiştirmişti.

Evlerin gölgelerine sığınarak, sokak lambalarının sarı ışıklarından gizlenerek tekrar eve doğru yürümeye başlamış, onunkine iki ev kala bir bahçe parmaklığına dayanıp beklemiş, beklemiş, bilinçsizce, kinle, nefretle beklemişti.

On beş dakika mı, yirmi dakika mı, ölene dek mi beklediğini bümüyordu.

Önce bir otomobil gelip kapıya dayanmıştı ama içinden Kay Varney Eaton yerine beş kişi inmişti. Üçü fotoğrafçı, ikisi gazete muhabiriydiler ve güle söyleye Eaton'm bahçe kapısının önünde toplaşmışlardı.

Sonunda makam arabası gelmiş, şoför hemen fırlayıp

arka yapıyı açmıştı. İşte oradaydı. Kay Varney Eaton, uzun boylu, vizon mantosu ve vizon şapkası içinde soylu, yüce. Pırlantalarla süslü elini gazetecilere uzatmış, onları buz gibi bir gülümsemeyle selâmlamıştı. Bir sürü soru sormuşlar, şöyle poz verin, buraya dönün, kargıya bakın gibi ricalarda bulunmuşlar, makinaların flaşları yanıp yanıp sönmüş ye ardından 1. numaralı hanımefendi adayı merdivenlerden yukara çıkmıştı. En üst basamakta HAİN'in yapmacık gülümsemesi ile karşılanmış, fotoğrafçılara karşı sarılıp, yanağından kibarca öpülmüş, sonra sadık koca kolunu beline dolayıp onu içeri, evlerine almıştı. İşte o zaman kapı kapanmış, Sally o zaman koşmaya başlamıştı.

Deli gibi, nereye gittiğini bilmeden, sarhoş bacaklarına dert anlatamadan koştu, koştu, koştu. Soluk alabilmek için bir trafik işaret direğine sarılıp kaldı. Merakla yavaşlayan bir taksiye el etti.

Perişan, bitik, boyaları yanaklarından aşağı süzülerek kendini arabanın içine attı, emir bekleyen ve hayretle kendisine bakan zenci şoföre gideceği yeri söyleyemeyecek kadar tıkanmıştı. Üstelik gidebileceği bir yer de yoktu. Ama yitirmek üzere olduğu kendine güven duygusu zayıf da olsa şekillenmeye başladı. Aylardır, yıllardır, bir ömür boyu, yaşam anlamı tek bir yerde duymuştu. Onun için içgüdü, benliğinde vardı kalan tek duygu, onu yönetmeyi başardı.

«Beni — beni Beyaz Saray'a götür.» dedi. Bu -beatin kendi lekelediği küiselerine, anıtlarına bakmak istedi, görünüyor. Sigara içmek istedi, düşürdü. Ağlamak istedi, yaşlar akmadı. Kalbi donmuş, ciğerleri kurumuştı.

Soluk alamıyordu, en kötüsü, buydu. Arabanın içinde boğulacak gibiydi. Bir açıklık, bir ağaçlık takıldı gözüne «Hey —> dur—» diye seslendi şoföre. «İndir beni, hemen burada indir.,-»

Taksi H caddesine dönüp durdu. Şoförün eline parayı tutuşturup kendini dışarı attı. Sallanarak Lafayette Parkına girdi, ıslak ve boş bankların önünden geçip içperlere, içperlere yürümeye başladı.

Hasta beyni geri kalmıyor, bir türlü peşini bırakmıyor, kafatasının içinde duruyor, acımasız darbeler indMyorthı, Bıkmadan, usanmadan kendisini izleyen beyni yakasma ysjng-

miş, gerçek kişiliğini başına kakıp duruyordu: Lineoln yatak odasındaki iğrenç olay, Senato salonunda uydurma masalını, acıyarak bakan Abrahams'm yüzüne haykıran boyalı kadın, zavallı siyah adamın, Başkan'm ağzına almaya çekindiği adi isim.

Birden parkın son ağaçları arasından gördüğü manzara yüreğini ve bacaklarını canlandırdı, koşmaya, yeniden deli gibi koşmaya başladı. Işığa doğru uçan bir pervane gibi çılgınca koşuyordu.

Parktan, Pennsylvania Bulvarına fırladı, sonra birden dondu kaldı. Oymalı demir parmaklıklardan görülen, kıvılcımları Beyaz Saray'ın bahçesine inen bir meşale Kuzey Kapısının Önünde gecenin karanlığına doğru alev alev yanıyordu.

Sally'nin gördüğü yalnız bu dev meşale değüdi. Bunun çevresinde, Beyaz Saray'a uzanan yolda bir sürü adam vardı. Daha bir sürü adam da bekçi kulübesini yarıp geçebilmek için kapıya yığılmıştı. Bir sürü genç beyaz adam ellerinde meşalelerle sağa sola koşturuyor, meşaleleri bir kenara fırlatıp Beyaz Saray Polislerine ve Gizli Servis Ajanlarına yakalanmamak için yerlerde yuvarlanıyorlardı.

Bahçenin bir bölümünü ellerine geçiren beyaz eşkıyalarla onları kontrol altına alıp tutuklamaya çalışan görevliler arasındaki korkunç mücadele giriş kapısı önünde yoğunlaşmıştı. Hayvan gibi çıkan insan sesleri, insan vücutlarına inen copların sesi, haykırışlar, canhıraş sesler, gökyüzüne yükselen kurşunların metalik ısıkları Sally'yi dondurup kalmıştı.

Bu kıyamete birden, aniden yerde sürtünen lâstik ve kızgın fren sesleri eklendi — görüntü değişti — Düzinelerle araba Pennsylvania Bulvarını sardı, bir sürü adam, beyaz, siyah, yaşlı, genç, ama hepsi silahlı ve hepsi öfkeli bir sürü adam ortaya döküldü.

Daha hızla yaklaşan ve daha sert fren yapan bir sürü araba gelip zenci, beyaz, öfkeli, telâşlı yolcusunu boşaltmaya devam etti. Bir anda Başkan'm evini saranlar ve onları desteklemeye koşanlarla, Beyaz Saray'ın siyah bekçileri, kendilerinden birini korumaya and içen, artık olup bitenlere yeter diyen îer arasında kıyasıya bir dövüş başlamıştı.

Parkın karanlık köşesinden Sally Watson olamı biteni büyülenmiş gibi seyretti.

Dövüş sokakta, kendi gözleri önünde de sürüp gidiyordu.

Vuruşanlar, vurulanlar, kaçanlar, yakalayanlar burnunun bi-bindeydi. Bu ırk savaşını seyrettikçe — havaya kalkıp inen bıçakları, makasları, havada uçan kırık şişeleri, sallanan zincileri, acı çığlıkları, yüzleri kan içinde adamları, kırık çenele-ri seyrettikçe — bu aptalca barbarlığı gördükçe Sally yavaş, yavaş suçu kendi üzerine almaya başladı.

İnsanlığın bu çılgınlığı yalnızca onun kötülüğü, yalnızca . onun deliliği yüzünden değildi tabii, biliyordu. Daha derin, daha geniş nedenlere dayanıyordu. Ama bu geceki çılgınlıkta herkesten çok o suçluydu.>

Bunu onlara anlatmak, teker teker hepsine anlatmak, on-ları durdurmak, birbirlerine işkence edeceklerine kendisini ce-zalandırmalarını söylemek istiyordu.

Buna bir son verilmeliydi.

Kendisini cezalandırmaklardı.

Sahana sallana, tökezleye doğru savaşı alanına doğru yürümeye başladı. Çevresindeki dişleri dökülmüş kan içinde zenci çehrelerini bulanık bir görüntü olarak farkediyordu. İn-leyen, ağzı burnu kırık beyaz çehreleri seçebiliyordu. Ünifor-malı polislerin sağa sola inen coplarının rüzgârını duyabili-yordu.

Kırık bir şişenin keskin uçları mantosunu yırtıp geçti. Om-zuna inen kocaman bir taş onu yere yıktı. Kocaman bir çizme ağzına çarptı.

Bacakların arasından süründü, emekledi, zorla ayağa kalktı, durmaları için yalvardı ama kimse duymadı. Tartak-landı, dövüldü, alnından aşağı kan süzülüyordu. Artık, yapma-sı gereken işi tamamlamadan onu öldürmemeleri için yalvar-maya başladı. İterek, kakarak, sağı solu yırtarak, yumruklaya-rak ellerinden kurtulmaya çalıştı. Birden kaçacak yer buldu.

Şaşırp çevresine bakındı. Polis arabaları, askerî kamyon-lar etrafı sarmıştı. Tabancalı polisler, haki giysili, makineli tüfekli askerler, hortumlu ve miğferli itfaiye erleri savaşı ala-nına hücum etmiş, kim varsa üzerine yürümüşlerdi.

Sally Beyaz Saray nöbetçi kulübesine sığınmak istedi ama gücü ancak demir parmaklıklara ulaşmasına yetti. Düşmemek için parmaklıkları yakaladı ama bacakları dayanamadı, yere düşüp kaldı.

Ayak sesleri çalındı kulağına, sonra birden kendi adını

duydu. Gözlerini açtı. Karşısında melez bir kadının meraklı çehresini buldu.

«Miss Watson — Sally — yaralı mısınız?»

«Bilmi — bilmiyorum — siz — siz kimsiniz?»

O anda birden tamdı. Bu yüzü daha önce görmüştü, evet. her gün, gazetelerde, televizyonda, Senatoda, evet Wanda Gibson, Wanda Gibson, Başkan'm hanımefendisi.

«Size yardım edecek birini gidip çağırayım—» diyordu Wanda Gibson.

Sally gözlerini yumdu. Polis sirenleri hâlâ duyuluyordu. Şiş ve kanlı dudakları arasından, «Hayır Wanda,» diye inledi. «Hayır — beni eve götür — lütfen eve götür — lütfen — ne olur beni babama götür — götür beni — ona bir şey söyleme- Eyim — çok önemli — yardım et bana, bu ikimiz için de önemli.»

Hemen hemen gece yarısı olmuştu. Onlar hâlâ Oval Ofis'teydier. Kanapede oturan, piposunu tüttüren Nat Abrahams bir yandan dinliyor, bir yandan da Douglass Dilman'ın bitip tükenmek bilmeyen enerjisine bir kez daha şaşıyordu.

Başkan, masasında başım kaldırıp Tim Flannnery'ye ve onun yanında duran General Leo Jaskawich'e baktı, sonra elindeki kâğıdı basın sekreterine geri verdi.

«Tamam Tim, büdri istediğim gibi,» dedi. «Olayı olduğu gibi anlattık, çatışma hakkında tarafsız bügi verdik, bununla her iki taraf tatmin olur, ya da hiç biri olmaz... Polisten yeni bir haber gelmedi değil mi?»

«Hayır,» diye cevap verdi Flannery. «Neyse ki ne ölü ne de komada olan var. 187 yaralı. Birkaçı ciddi, gerisi kesik, sıyrık, kırık falan. Çok kötüydü ama daha da beter olabüirdi. 1943'de Detroit'deki ırk kavgasını hatırlar mısınız? Bir hafta sürmüştü. Otuz dört ölü, bin kadar da yaralı. Burada çabuk harekete geçmeniz işi kurtardı. On onbeş dakika içinde bntrol altma aldık.»

«Çok şükür,» dedi Diiman. «Pekâlâ Tim, bu bUdiriği ya- frzls.. muhabirlere ver, evlerine dönsünler. Sen de biraz uyu- E2~l iyi olur.»

?"annery gittikten sonra Dilman'ın bakışları kısa bir sü-

re Abrahams'a takıldı. «Nat, dünyada başka yer kalmamış gibi Wanda'nın bu saatte Senatör Watson'un evinde ne aradığını ve senatörün bu saatte bana ne söyleyeceğini hâlâ anlayamıyorum. Neyse Wanda emniyette olsun da gerisi önemli değil.»

Abrahams ö çatışma çıkmadan önce Duman'ın Wanda'yi Beyaz Saray'da yemeğe beklediğini biliyordu. Çatışma çıkınca bir saat kadar Dilman Wanda'yi düşünmemiş ama güvenlik kuvvetleri duruma hâkim olup ortalık sakinleştiği halde onun ortalıkta olmadığı görünce paniğe kapılmıştı. Patırtı arasında kalıp yaralandığından korkmuştu.

Yaralı listesinde hiç bir kadın bulunmadığı bildirildikten sonra bile rahat etmemişti. O sırada telefon çalmıştı. Wanda gelemediği için özür diliyordu. Başından bir olay geçmişti ve şimdi Senatör Watson'un evindeydi, hayır kötü bir şey değildi, sonra anlatacaktı, yalnız Senatör Watson bu gece Başkan*la görüşmek istiyordu. «Bu gece mi?» diye şaşırmıştı Dilman, ama Abrahams'ın anladığı kadarı ile Wanda önemli olduğunda ve kabul etmesi gerektiğinde direnmiş olacaktı çünkü Dilman, «Pekâlâ Wanda, nasıl istersen. Onu buraya gönder.» diye cevap vermişti. Bütün bunların üzerinden yarım saat geçmişti.

Dilman gibi Abrahams da Wanda'nın düşman ininde ne işi olduğun ve senatörün gecenin bu saatinde Dilman'a ne söyleyeceğini merak ediyordu. Çok garipti.

Dilman koltuğunu Jaskawich'den yana çevirmişti.

«General, aşağıdan, uluslararası son durumla ilgili bir haber var mı?»

«Çıt çıkmıyor. Haritadaki işaretler aynı noktalarda. Telekslerde hiç bir kıpırtı yok Ne Kasatkin'den ne de buradaki Sovyet Elçisinden ses seda var. Baraza'dan da yeni bir haber çıkmadı. Sınırdaki yağmak devam ediyor. Steinbrenner'den de duydunuz. DRAGON FLIES — duruma bakayım — iki saatte kadar Afrika'ya doğru yola koyulacak.»

«Savaşa benziyor desene?»

«Galiba öyle Sayın Başkan.»

«General, ne düşünüyorum biliyor musunuz?. Sanırım hepimiz aynı şeyleri hissediyoruz. Ne siz, ne Abrahams, ne de ben tek damla Amerikan kanı dökülsün istemiyoruz ama bu yaptığımızın da doğru olduğuna inanıyoruz. Yalnız yine düşü-

nüyorum da, 21e dersiniz deyin, belki bunu yapamıyacağız. Is; demek istediğimi anlayamadınız değil mi? Anlatayım. Diyelim ki yarın Sovyetler planladıkları gibi saldırıya geçecekler \i diyelim ki biz de onları karşılamak için orada olacağız. Yarın saat ikide Senato benim .hakkında oylamaya geçecek. Eğer suçlu olduğuma karar verirlerse öğleden sonra, akşama doğru yeni bir Başkan çıkacak ortaya ve Eaton bu koltuğa otururca Fortney'fe baş başa verip hemen birlikleri geri çecekler kuşkusuz., Bir hafta sonra Amboko hapisane hücresinde veya mezarında yataarken, demokrasisi, bizim demokrasimiz de onunla bi.rii.kte gömülüp gidecek. Ruslar Afrika'da bir peyk kazanmış olacaklar. Eğer yarın Senato'nun üçte ikisi Afrika "-lîları kurtarmak için beyaz delikanlıları satan bir zenci olduğumu söylerse bütün emeklerimiz boşa gidecek.»

«Allah bize o günü göstermesin Sayın Başkan,» diye içtenlikle karşılık verdi Jaskavich.

«Göstereceğe benziyor,» dedi Dilman. «Belki Başkan'ır asker! danışmanı olarak son görev gününüzü tamamlamış bulunuyorsunuz. Umarım boşta kalan bir uzay adamına verecek iş bulurlar. Neyse, hadi siz de gidip biraz uyuyun.»

«İyi geceler Sayın Başkan... İyi geceler Mr. Abrahams.:

Jaskawich çıktıktan sonra iki arkadaş o gün ilk kez baş başa kaldılar. Abrahams kanepeden kalkıp Dilman'm karşıındaki koltuğa geçti. Yarın sabah Senato'da başlayacak kapanış konuşmaları hakkında tartışmaya girişti. Önce Zeke Miîler'in beklenen konuşması üzerine durup, sonra savunma makamının değinmesi gereken noktalara işaret etti.

Daha beş dakika görüşmüşlerdi ki Oval Ofis'in özel sekreterliğe açılan kapısı vuruldu.

«Buyrun,» diye seslendi Dilman,

Kapı açıldı, Edna Foster'in yorgun çehresi gözüktü.

«Siz hâlâ burada mısınız?» diye sordu Dilman. «Miss Foster bunu takdirle karşılıyorum ancak hemen eve gidip yatmanızı istiyorum. »

«Peki Sayın Başkan. Senatör Hoyt "Watson'ı bekliyordum, geldiler.»

«Pekâlâ, içeri alın.»

Abrahams bu sayın senatörü daha önce hiç bu kadar yakından görmemişti. Yürürken ayaklarını sürüyen adamın ne

kadar yaşlı olduğunu hayretle farkettil. Yarı yola geldiğinde koyu renk şapkasını başından çıkarmış, öbür eli üe kravatını düzeltmişti ama bastonu bir kenara dayamaya ya da sırtındaki paltoyu çıkarmaya niyetli değildi. Darmadağınık beyaz saçlarının altında sarkık ve çökük yüzü uzun görünüyordu.

«iyi akşamlar efendim,» dedi Dîman'a. «Bu saatte beni kabul etmek nezaketini gösterdiğiniz için teşekkür ederim. Miss Gibson ziyaretimi telefonla bildirdiler, değil mi?»

«Evet Senatör,» dedi Dilman. Adamın nezaketi ve saygısı karşısında şaşırmişti. «Oturun lütfen.» Abrahams'ı göstererek, «Yalnız konuşmamızı mı istersiniz?» diye sordu.

Koltuğun kenarına ilişirken, «Hayır,» diye cevap verdi Senatör Watson., «Hayır, avukatınızın önünde söylemeyi tercih ederim. Kısa keseceğim. Buraya kalbim sızlayarak geldim. Söyleyeceğim fazla bir şey yok ama yine de bunu sizin, her ikinizin bu gece duymanız gerekiyordu, önemli olan bu gece duymanızdı. Kızım Sally bu geceki çatışmalara yakalanmış. Biraz hırpalanmış, önemli değü, sadece birkaç sıyrık ama asıl içi yaralı. Her ne olmuşsa, başından her ne geçmişse, anlaşılan akimi başına toplamasına sebep olmuş. Miss Gibson onu feci, perişan bir vaziyette sokakta bulmuş, doğru eve, bana getirdi.»

Senatör Watson sustu, başını ağır ağır sallıyordu. Dilman söyleyecek söz bulamadı. «Kızınızın sağlığının yerinde olduğuna sevindim,» diyebildi.

Senatör başını kaldırıp iki yana salladı. «Kızım iyi değil efendim. Hiç bir zaman iyi değildi ama ben gerçeği kabullenmek istemedim. Onun huzursuzluğunu, onun davranışlarını görmemezlikten geldim ama artık imkânsız. Hasta, ruhen hasta ve artık gizlenecek tarafı kalmadı. Siz Sayın Abrahams, sorgunuz sırasında buna epey deyindiniz ve ben sizden nefret ettim. Nefret ettim çünkü gerçeklerden kuşkulanıyordum ama kabul edemiyordum. Oysa haklıydınız, ben de buna alışmak zorundayım.»

Senatör Watson bastonu kolundan çıkarıp masaya dayadı. Dilman'm gözlerinin içine, baktı.

«Saym Başkan, kızım o gece olanları, aranızda geçenleri itiraf etti. Benim yanımda, Miss Gibson'un yanında ve anlatımını kaydedip imzasını alması için çağırdığım bir avukat ar-

kadaşrmm yanında itiraf etti. Sally, Dışışleri Bakanı Eaton'la, işbirliği yaptığını — CIA raporlarından not almak için yatak, odanıza girdiğini, sizin kendisini yakaladığınızı — size hakaret ederek Eaton, Miller ve Hankins'i tatmin etmek için yalan uydurduğunu, hepsini söyledi. Size büyük bir kötülük etti, kendisini de senatonun önünde küçük düşürdü, ben, ben. buna bir dakika bile tahammül edemem. Bunu düzeltemezsek. ne ben, ne kızım bir daha rahat yüzü görebüriz.»

Elini paltosunun iç cebine daldırıp mavi kaplı bir dosya çıkardı.

«Sally'nin anlatımı burada, kendi imzasıyie, tanıkların ve kendisinin noterden tasdikli imzalarıyie burada, yanımda. Bunu yarın sabah avukatınızın kapanış konuşmasında kullanarak gerçeği ortaya çıkarmasını ve Meclisin iddiasını çürütmesini istiyorum. Keşke size daha fazla yardımda bulunabüsem. Buna lâıysınız. Verebüeceğim tek şey bu belge ve Sally'nin başışlanma ricası. Ben de bütün kalbimle özür düerim.»

Senatör ¥/atson, belgeyi Dıñman'a uzatırken Abrahamsbn kafası allak bullak olmuştu.

Dilman kâğıda baktı. Elleri masanın üzerinde hareketsiz: duruyordu. Bakışları yazılı anlatımdan Senatöre kaydı.

Ağır ağır başını salladı. «Hayır Senatör. İstemiyorum.. Yırtıp atın.»

Senatörün kâğıdı tutan eli titriyordu ama vermekte direniyordu. «Lütfen Sayın Başkan, buna ihtiyacınız olacak, yarın mümkün olan bütün delillere ihtiyacınız olacak.»

«Hayır,» diye tekrarladı Dilman. «Kızınız, sizin az önce söylediğiniz gibi hasta. Hasta insanlar tedavi görüp kurtarılabirler. Bu belgenin kamuoyuna açıklanması ve duruşmaya sokulması Sally'yi mahvedecektir. Hiç bir kurtuluş çaresi kalmayacaktır. Aynen böyle hasta, fakat henüz mahvohnamış bir kızım var, böyle bir şeyi kabul edemem. Çok teşekkür ederim Senatör, ama hayır kabul edemem. Zaten benim beraetime ya da hüküm giymeme ne bu yalana üişkin madde, ne de öbür maddeler etkili olacak.»

Senatör Watson yazılı anlatımı ağır ağır geri çekip düşünceli düşünceli elinde bir iki kez çevirdi, sonra başım kaldırdı.

«Çok cömertsiniz Sayın Başkan ve efendi bir insansınız,» dedi. «Yalnız şunu anlamanızı rica ediyorum, bu insanca dav-

ramsınız yarın öğleden sonra sizin hakkınızda kullanacağım oyu etkilemeyecektir. Nasıl kızımın yanlış anlatımına inanıp sırf o iddia yüzünden aleyhinize oy kullanmayacaksam, şimdi de sırf kızımın yalan söylediğini ve Meclisin yanıldığını bildiğim için lehinize oy kullanmayacağım. Anlıyorsunuz değil mi?»

«Anlıyorum.»

Senatör Watson yazılı anlatımı yırtarak ikiye böldü, sonra üst üste koyup tekrar yırttı, parçaları cebine soktu.

Yeniden Düman'a baktı. «Sizi yarın Amerika Birleşik Devletleri Başkanı olarak yargılamalıyım. Baraza konusundan başlayarak bir Başkan olarak akülüca hareket edip etmediğinize, bir zenci Başkan mı, yoksa Amerika Başkan olarak mı hareket ettiğinize karar vermeliyim. Güneyli meslekdaşlarımm çoğu aleyhinizde ve sizi başka konular yüzünden yargıladıar. Az da olsa bir kısmı sizden yana, onlar da sizi başka konular yüzünden yargıladılar. Ancak yarınki oylamanın ağırlığı, sizin hakkınızda önyargıları olmayan, yarın sabah uyandıkları zaman, Başkanlık görevinde bulunan bir insanın yetenekleri açısından son kararlarını verecek olan üyelerin üzerindedir.»

«Sonuç ne olursa olsun, ben de bundan fazlasını istemiyorum.» dedi Dilman yavaşça.

Senatör ağır ağır kalktı. «Teşekkür ederim Sayın Başkan,» dedi, başını eğip Oval Ofis'i terketti.

Uzaktan bir yerlerden saat gece yarısını vurdu, zaman akıp geçti, yeni bir gün başladı.

DOKUZUNCU BÖLÜM

Çocukluğundan kalma bâtil inançları nedeniyle Douglass-Dilman yaşamının bu en önemli gününde güneşin parlaması ve bu parlaklığın, bu ısının düşman kalplerindeki kını eritmesi, için dua etmişti.

Oysa doğa tüm bâtil inançlara gözlerini kapamış, kulaklarını tıkamıştı.

Karanlık bir Kasım günüydü. Kurşuni bulutlar kasvetli gökyüzünde düşman kaleleri gibi kümelenmişti. Hava soğuktu. Kuzey rüzgârı başkenti zehirli bir dil gibi yalayıp duruyordu.

Oval Ofis'deki masasının üzerinde duran gazetelerin manşetleri de hava kadar soğuk ve ürperticiydi:

Senato oylaması bugün — ön tahminlere göre mahkûmiyet kesin — Afrika'da gerginlik artıyor — Amerikan birliklerinin harekâtı gizli tutuluyor — Sovyet cephesinden ses seda yok — Beyaz Saray önündeki ırk çatışması kontrol altına alındı — Birçok eyalette beyazlarla zenciler birbirine giriyor—

Douglass Dilman masasından kalkarken gazeteleri görmemezîkten geldi.

«Pekâlâ Tim,» dedi. «Şu işi bitirelim.»

Bürosundan ayrılıp Flannery'yi izleyerek Kabine salonuna davet edilen Beyaz Saray muhabirlerine kısa bir demeç vermek üzere Miss Foster'in odasından geçerken saat ona bir vardı.

Televizyon ışıkları gözünü aldığı için bir süre hiç bir şey göremedi ama odanın ortasındaki masaya doğru ilerlerken meraklı gözlerin ve kameraların kendisini izlediğini biliyordu.

Masanın başında yerini aldığı zaman çevresini dolduran •ellerinde kalem ve not defterleriyle bekleyen muhabirlerin tanıdık çehrelerini seçebiliyordu. Bir an bu çehrelerde kendisini bekleyen dostluğu ya da düşmanlığı kestirmeye çalıştı. Peklimin yüzünde dostça ve ilgili bir anlam okunabiliyordu oy-
î1. kuşku, güvensizlik ve antipati yansıtan çehreler çoğunluk-
'-yi. Dikkatli ve saygılıydılar doğrusu, ancak bu saygı do-

kuz gündür merakla bekledikleri bir demeci nihayet duyabilecekleri için sevinmelerinden ileri geliyordu.

Dilman elindeki kâğıdı açtı. «Günaydın beyler, daha doğrusu bunun iyi bir gün' olmasını temenni ederim.»

Ne gülen oldu, ne de bu zayıf temennisine katılan çıktı. Üç dört muhabir selâmına karşılık verdiler. Onun dışında hiç bir hareket yoktu.

«Bugün size kısa ama önemli bir haberim var,» dedi. Elindeki kâğıttan okumaya başladı. «Savunma Bakanı ve Genelkurmay Başkanından aldığım habere göre Amerikan ordusundan en modern silah ve gereçlerle donatılan birliklerimiz Baraza'nın ve Pakt'a üye diğer dost Afrika ülkelerinin stratejik hava alanlarına salimen inmişlerdir. Size sadece onbeş bin askerimizin orada olduğunu açıklayabilirim. Güvenlik nedenlerinden ötürü kesin yerleri hakkında bilgi veremem. Bu cesur ve iyi yetişmiş askerler savunma güçlerimizin elit zümresini temsil etmekte olan ve herkesçe DRAGON FLIES olarak bilin-en birliklerdir. Tuğgeneral C. Jarett Rice'in komutası altında bulunuyorlar. Birleşik Afrika orduları askerî kumandanları da General Rice'in emrinde olacaklardır.»

Dilman gerisini içinden okuyup başını kaldırdı.

«Hiç bir. saldırgan amaç gütmeyen bu davranışımızın nedenini açıklamak istiyorum. Amerika Birleşik Devletleri ABP üyesidir ve düşman saldırısına karşı bu pakta üye ülkelerin yardımına koşmaya and içmiştir. Baraza'nın istihbarat organı ve bizim gizli servis ajanlarımız bu ülkede bulunan ve şimdi Sovyet kumandanlarının komutası altında hareket eden komünistlerin demokratik koşullar altında seçilen Baraza hükümetini devirmek üzere harekete geçtiklerini haber vermişlerdir. Amerika Birleşik Devletleri bu darbe teşebbüsünü haber aldığını Sovyetlere açıkça bildirmiş, Baraza ve paktın diğer ülkeleri ile imzaladığı anlaşmaya sadık kalacağını, bu dost ülkeleri her türlü tehlikeye karşı savunacağını ihtar etmiştir. Moskova'dan hiç bir resmî cevap çıkmamıştır. Durum böyle olunca ve Baraza sınırındaki asker ve silah yığmağı devam ettiği,, üstelik son yirmi dört saattir bu faaliyetin daha da yoğunlaştığı haber alındığı için birliklerimizin Afrika'ya gönderilmesine emir verdim. Şimdi oradayız ve hazırız.

«Amerikan birliklerini ve ABP ülkelerinin hiç bir saldırıya geçmeyeceklerini açıkça belirtmek isterim, Baraza saldırıya uğrayacak olursa harekete geçmek üzere alarm durumunda bekleyeceklerdir. Ancak Baraza sınırlarına tecavüz olursa karşı saldırıya geçeceklerdir. Savaşmak zorunda kalırlarsa, Amerikan birlikleri nükleer başlıkları kullanmadan savaşacaklardır.

«Savaşın yayılması ihtimaüne karşılık yurt içindeki askerî güçlerimiz ve yurt dışında bulunanlar harekete hazırdırlar. Karada ve denizlerdeki bütün birliklerimiz her ihtimale karşı stratejik noktalara yerleştirilmişlerdir.

«Tekrar ediyorum, Amerika Birleşik Devletleri her türlü ihtimale karşı hazırlıklıdır. Amerika Birleşik Devletlerinin ilk Başkan'ı olan General George Washington'un dediği gibi barışı korumanın en iyi yolu savaşa hazır olmaktır. Ve yine onun dediği gibi, akıllı davranmak istiyorsak, en kötü şartlara göre hazırlıklı olmalıyız.»

Kâğıdı katladı, Flannery'ye uzattı. «Söyleyeceklerim bu kadar beyler.»

Tam ayrılacağı sırada birinin el kaldırdığını farkettiler. Durakladı. Press International'dan bir muhabirdi. «Sayın Başkan — lütfen — son bir iki haftadır soru sormamız yasaklandığı için işimiz çok güçleşti. Kamuoyu hiç değilse—»

Flannery öne doğru çıkmıştı. «Bir dakika çocuklar, anlamamız vardı—» United Press International'm muhabirine başını salladı, «Pekâlâ, sor bakalım, sonra dört soruya daha izin var, o kadar. Eğer başka haber alabürsem size hemen iletceğim. Neydi sorun?»

«Reuters haber ajansına göre bu sabah Moskova'daki İngiliz Elçiliğinden bir sözcü, Sovyet Mareşali Vladimir Borov'un kumandayı ele almak üzere dün gece Baraza'ya hareket ettiğini bildirmiş. Bu haber hakkında ne düşünüyorsunuz?»

«Olabilir, ancak gayri resmî bir haber. Bu konuda resmî bîr bilgi almadım.»

New York Times'ın muhabiri kalktı. «Amerikan Birlikleri Afrika'daki hava alanlarında mı bekliyorlar, yoksa içerlere, daha stratejik kesimlere mi nakledüyorlar?»

«Sınıra doğru yol alıyorlar. Komünistler saldırıya geçer-

lerse mümkün olduğu kadar geniş bir alam kontrol altında tutmak istiyoruz.»

«Sayın Başkan,» Konuşan Chicago Tribune'un muhabiriydi. «Komünist saldırısının ne gün başlayacağını kesin olarak biliyor musunuz?»

«Kesin olarak bilmemize imkân yok. Gizü Servis raporlarına göre bugün öğleden sonra ya da yarın sabah balşayacağı söyleniyor.»

Associated Press muhabiri kalktı, «Gerçek bir çatışma çıktığı ve Sovyetlerin Baraza hakkında tâviz istediği takdirde Baraza ve paktın diğer ülkelerine karşı politikamızda bir değişiklik düşünüyor musunuz?»

«Ben Başkan olduğum sürece konu demokrasi ise hiç bir yerde tâviz verilmeyecektir.»

«Sayın Başkan,» diye bağırdı birisi. Miller gazetelerinden Red Blaser'di. İte kaka öne doğru gelirken bütün gözler üzerindeydi. Dilman da nefretle bakarak bekledi. «Sayın Başkan,» dedi Blaser, «şimdi verdiğiniz haber hakkında kuşkusuz Senatomon da söyleyecekleri olacak. Dün geceki nabız yoklamasına göre seksen senatörün hüküm giymenize, yirmi senatörün beraetinize oy kullanacakları ve sonuç olarak Senatonun sizi suçlamak için gerekli üçte iki çoğunluktan on üç oy fazlasına sahip olduğunu biliyor musunuz? Buna göre—»

«Mr. Blaser,» dedi Dilman. «Emrimdeki birlikler Baraza'daki demokrasiyi savunma görevini yüklendiler, Senatodakini değil. Buraya dış sorunları tartışmak için geldim. Bu sorunu iç işlerde uzman haline gelen eski Dışişleri Bakam'na sorsanız daha iyi olur.»

İlk kez gülüşmeler duyuldu. Ardından Dilman ekledi «Eğer bir boks maçına gittinizse hakem puanlarının son rاندan sonra sayıldığı bilirsiniz.»

«Eğer KNOCK-OUT olmamışsa!» diye bağırdı Blaser.

Dilman duymazlıktan geldi. «Tamam beyler, bu kadar.»

United Press Internationalarm muhabiri, «Teşekkür ederiz Sayın Başkan,» diye karşılık verdi.

Duman hemen Kabine salonunu ter ketti. Miss Foster'in: masasının başında Flannery'den ayrıldı, Oval Ofis'e girdi.

Televizyonun düğmesine basıp yorgun gövdesini koltuğa bıraktı. Ekranda görüntü çıktığı zaman Nat Abrahams bütün iç-

tenliğiyle Senatörlere son konuşmasını veriyordu.

«—• Başkan'm Dışişleri Bakamı görevden uzaklaştırmakla anayasayı ihlâl ettiğini, yasaları çiğnediğini düşünmek bile garip,» diyordu Abrahams. «Sayın Senatörler, diğer üç maddenin ne kadar yanlış esaslara dayandığını ve ne kadar gerçek dışı olduklarını anlatmaya çalıştım. Şimdi de IV. madde altında toplanan daha ciddi suçlamaların bue bir grup temsilcinin öfke ve kinini temsil eden gerçek dışı iddialar olduğuna dikkatinizi çekerim. 1868'lere, aynı suçtan sanık başka bir Başkanın yargılanmasına bir göz atalım. O gün, şimdi Baş Yargıç Johnstone'un koltuğunda oturan Baş Yargıç Chase bugüne aynen uygulanabilecek şu uyarıyı yapmıştır: Anayasama taahhüdü altında olmayan tasanlar kanun sayılmaz, Başkan'm anayasaya aykırı olduğuna inandığı bir tasarı onun veto etmesine rağmen yürürlüğe girmişse, kendisine tanınan yönetim yetkilerini doğrudan doğruya zedelediği sürece kabul etmesi gerekir. Ancak bu tasarı doğrudan doğruya onun elindeki yetkileri almak amacı ile hazırlanmışsa o zaman, hiç değilse anayasaya uygunluğu yetkili mercüere araştırılıp karara bağlanana kadar Başkan'm bu tasarıyı hiçe saymasını bir görev kabul ederim.—

«Bunlar tarihimizde Başkan'm yargılandığı diğer tek mahkemede Baş Yargıç'm söylediği sözlerdir. Ben de bugün aynı sözleri tekrarlıyorum. Mesele son derece basittir. Başkan Dilman anayasayı koruyacağına and içmiştir. Hükümetin başka bir kolu onun elinden bu yetkiyi almak için kanunsuz yollara başvurmuşsa Başkan görevini nasıl yürütebilir? Eğer Başkan kendisinin arkasından Başkanlık oyunu oynayan, kendisi Afrika'daki demokrasiyi korumaya kararlıyken bunu Sovyet Rusya'ya satmaya hazır olan ve Başkan'ı, dolaylı olarak yönetim organını ve anayasayı güç durumda bırakan bir danışmanını görevden uzaklaştırma yetkisine sahip değilse anayasayı nasıl koruyabilir? Değerli Senatörler—»

Telefon çaldı. Dilman uzanıp televizyonun sesini kısıtı.

«Alo?»

Konuşan Miss Foster'di. «Sayın Başkan, sizi rahatsız ettim ama Kuzey kapısından bir polis sizinle görüşmek istiyor. Kapıda akrabanız olduğunu iddia eden ve sizi görmek isteyen biri varmış.»

«Akıabam mı?»

«Bir yanlışlık olduğunu söyledim ama—»

«Bir dakika Miss Foster,» dedi, hemen ardından içgüdüsi, •enir verdi. «Kapıyı bağlayın.»

Merakla bekledi.

Bir erkek sesi duyuldu. «Sayın Başkan—»

«Evet—evet—»

«Sizi rahatsız etmemem gerektiğini biliyorum ama burada yanımda biri var, sizinle görüşmek istiyor. Her gün bunun gibi bir sürü insan geür yalnız bu kız bana çantasından çıkartıp sizin imzalı fotoğrafınızı gösterdi, hem de—»

«Kız mı?» dedi Dilman yavaşça.

«Genç bir hanım Saym Başkan. Kızınız olduğunu iddia ediyor. İnanmadım tabii — çünkü, çünkü beyaz — gazetelerde beyaz bir kızınız olduğunu okumuştum ama kimlik kartında Dawson yazılı, Linda Dawson, onun için bir anlam veremedim. Yalnız kendi ismi olmasa bile bu ismi tanıyacağınızı söylüyor — ben yine de—»

«Asıl adı neymiş?»

«Mindy diyor — evet Mindy Dilman. Size ait olduğunu söylememi istiyor, çok uzun zaman geçmiş—»

Haftalardır ilk kez Dilman'm yüzündeki kaslar gevşedi, gülümsüyordu.

«Delikanlı, hence bu genç hanım doğru söylüyor. Hemen buraya gönderin. Mindy'ye babasının kendisini beklediğini söyleyin. Hemen şimdi — ayakta bekletip durmayın!»

Saat onbire on kala Arthur Eaton ve Kay Varney Eaton Georgetov/n'daki evlerinin kütüphanesinde yan yana kanapeye gömülmüşler, televizyondan senatoda Zeke Miller'in Meclis adına sürdürdüğü kapanış konuşmasını izliyorlardı.

«Saygıdeğer Senatörler.» diyordu Miller. «Saym savunma avukatı son sözlerini 1868'deki duruşmadan almayı uygun gördüğü için ben de aynı kaynaktan yararlanmayı düşünüyorum. IV. maddeye ilişkin iddiamı, o tarihî duruşmadan Temsilci Butîer'in değerli sözleri ve Temsilci Bingham'ın görüşleriyle tamamlamak istiyorum.

«Temsilci Butîer'in IV. maddeye uygulanabilecek sözleri

şöyle: —Senatonun ve kamuoyunun cevap vermesi gereken soru şudur— Anayasaya göre Başkan sivil ya da askerî herhangi bir devlet memurunu değiştirip bu boşluklara Senatonun onayı olmadan ya da Kongrenin yairüriüğe koyduğu yasaları çiğneyerek kendi amaçlarına hizmet edecek kimseleri atamaya yetkili midir? Temsilciler Meclisi kamu adına, böyle bir hareketin ağır bir suç sayılacağına oybirliğiyle karar vermiştir... Bunun için, SUÇSUZ diye oy verecek her kimse Başkan olan adamın Kongreyi istediği gibi parmağında oynatması lehinde oy kullanmış sayılacaktır. •— Sayın Senatörler, Başkan Dilman'ı suçlayan IV. madde üzerinden oy kullanırken bu tarihî, uyarıyı aklınızdan çıkarmayın.

«Yine bütün suçlamalar için oyunuzu kullanırken Temsilci Bingham'm ibret verici sözlerini de unutmayın. Sözlerini aynen kabul ediyorum ve tekrarlıyorum: —Bugün yaşıyorsak, bunu canlarımızı bu ülke uğruna, Anayasa uğruna feda ederek ölümü kutsallaştıran ve bu örnek davranışları ile bizlere herkesin yasalara saygı göstermesi gerektiğini, kimsenin yasalardan daha güçlü olmadığını, kimsenin yalnız kendisini düşünerek yaşıyamayacağım, her bir insanın herkes için yaşayacağım, ve ülkenin yaşaması için bazı kimselerin ölmesi gerektiğini, bir vatandaşın bugün değeri olduğunu, oysa insan haklarının ölümsüz olduğunu ve bir mevki ne kadar yüksek olursa olsun egemenliği tehlikeye atacak hiç bir suçunun bağışlanmayacağını bize öğretmiştir.—

«İşte bir zamanlar bu yüce salonda yankılar yapan ölümsüz atasözleri bunlardır. Bundan ibret alarak bugün bizler de kazara başa geçen bir Başkan'm kaprisleri uğruna binlerce vatandaşımızın Afrika'nın o ücra köşesine gömülmesine izin vermemeliyiz. Sayın Senato üyeleri—»

Kütüphanenin kapısı aralanmış, Governor Tailey başını uzatmıştı. «Arthur, gazeteciler hazır.»

«Wayne,» diye seslendi Kay Varney Eaton, «Televizyonu kapatır mısın lütfen.» Tailey bu emri yerine getirmek üzere ilerlerken o kocasına döndü. «Şu senin Müler gerçekten çok zeki adam. En ufak kuşkumu bile yok etti. And içme törenin için ne giyeyim Arthur ?»

Eaton neşeliydi ama alını hafiften kırıştı. «Böyle konuşma Kay. Kimse böyle konuştuğunu duymasın... Hazır mıyız

Wayne? Hadi Kay, çocukları bekletmeyelim.»

Eaton kütüphaneden çıktı, peşinde karısı ve mesai arkadaşlarıyla birlikte tıklım tıklım dolu oturma salonuna geçti. Yüzden fazla muhabir tarafından alkışlarla karşılandı. Neşe içinde elini salladı, barm önüne geçti, bir yanma karısını, bir yanma Talleyü aldı.

«Hiç bozmayın,» diye bağırdı fotoğrafçılardan biri.

Flaşlar parladıkça Talley, «Resimlerin altına yazacağınız yazıyı ırrutmayın.» diye bağırdı. «T.C.'nin takımı kolkola!»

Tekrar alkışlar duyuldu. Sonra muhabirler, foto muhabirlerini kenara itelerken Arthur Eaton elini kaldırdı.

«Önce, bu kadar sıkışık bir yerde toplandığınız için üzgünüm.» dedi. «Dışişleri Bakanlığına girmem yasaklandığı için bugünkü basın toplantısında size bundan daha geniş bir yer sağlayamazdım.»

Kahkahayı ve gürültüyü bastırmaya çalıştı. Sonra devam etti. «Bugün senatoda karar alınana kadar gazeteci dostlarımla temas etmekten kaçındım. Ancak bu kadar titizlikle kaçınmama rağmen sizlerin ısrarları karşısında dayanamadım. Belki kısa bir demeç vermekte yarar var.»

«Evet, evet,» diye bağışmalar duyuldu.

Eaton onları susturmak için tekrar elini kaldırdı. Sakin bir sesle konuşmasını sürdürdü.

«Dışişleri Bakam olarak Başkanlığa aday olduğum gidecek artan bir baskı ile bana hatırlatıldı. Bu yasanın da zaten farkındaydım. Halen Başkanlık koltuğunda oturan kişi benim bu mevkide kalmamı sakıncalı görerek yasalara çiğneme pahasına beni görevden uzaklaştırmak istemiş ama başaramamıştır. Kamuoyu böyle bir davranışı hazmetmemiş, tepkileri -Kongrede etkisini göstermiş, Kongre, Başkan'ın bu yasalara aykırı davranışını protesto etmiştir.»

Bir süre düşündü, sonra devam etti.

«Beyaz Saray'dan çıkan propagandanın aksine, Başkan olmayı ne istedim ne de bu yolda herhangi bir olanak aradım. Benim için T.C.'nin Dışişleri Bakanı ve Danışmam olmak yeterliydi. Bugün de keşke aynı pozisyonda kalabilseydim. Ancak kader buna izin vermedi. Sevgili Başkanımızın zamansız ölümü her şeyi değiştirdi. Onun yerine geçen Senatör Dilman, benim görevde kalıp kendisine yol göstermemi istediği zaman

kabul ettim. Hepiniz gibi ben de çok büyük bir kedere kapılmıştım ama ulusun ve hükümetin çıkarlarının her şeyin üzerinde olduğunu düşünüp hemen kendimi toparladım. Görev her şeyden üstündü.

«T.C.'nin ölümünden sonraki gelişmeleri tekrarlamayacağım. Bunların hepsi Senatoda enine boyuna tartışıldı. Yalnız; şunu söylemek isterim ki, Yeni Başkan'm, T.C.'nin politikasından sapmasına endişelenmeme ve onun karakterini beğenmememe rağmen, hakkında dava açılmasını doğru bulmadım. Ancak bunun kamuoyunun arzusu olduğunu öğrenip, özgürlüğümüzü tehlikeye atan bir adama karşı halkın tarafını tutmam gerektiğine karar verince Meclisi destekledim.

«Bugün .Senatonun vereceği karar hakkında hiç bir bilgim yok. Senato Başkan'm beraetine karar verirse tabii o zaman görevimden istifa edip bağımsız bir vatandaş ve T.C.'nin dostu olarak kendimi ülkeye hizmete adayacağım. Eğer Senato Başkan'm suçlu olduğuna karar verirse o zaman anayasasının emri gereğince bütün gücümle ve kalbimle Başkanınız olarak görevimi yürüteceğim.

«Arkadaşlar, tekrar ediyorum, eğer hizmet etmem gerekirse belli bir toplumun değil, tüm Amerika Birleşik Devletlerinin Başkanı olarak hepinize hizmet edeceğim.

«Bunun dışında söyleyebileceğim bir şey yok. Hepinize teşekkür ederim.»

Atlanta Constitution'm muhabiri, «Sayın Eaton,» diye seslendi. «Bir iki soru sorabilir miyiz?»

«Beyler durumu biliyorsunuz,» dedi Eaton. «Senatonun henüz çözümlemediği bir konu üzerinde fikir yürütmem zor. Ayrıca sorular sizi Bayan Eaton'm ikramlarından geciktiriyor.»

İştahlı gülüşmeler oldu. Talley. «Çocuklar,» diye seslendi. «Sayın Eaton'ı güç durumda bırakmamak şartıyla bir iki soruya izin var. Pekâlâ Jim, sormak istediğin neydi?»

Atlanta muhabiri, «Dilman son dakikada epey zenci desteği toplamışa benziyor,» dedi. «Herkes eğer görevden uzaklaştırılırsa ırk çatışmalarının son haddine varacağı kanısında. Böyle bir durum başgösterecek olursa ülkede barışı sağlamak için düşündüğünüz bir plan var mı?»

- T.C.'nin planı var, Başkan'ı mahkemeye veren kamuoyunun planı var,» dedi Eaton. «Ulusal barışı, refahı garanti eden

Azınlık Rehabilitasyon Programını yürürlüğe koyacağım.»

«Peki, Baraza?» diye sordu Portland Oregonian muhabiri. «Ordularımızı geri çekip Prömiyer Kasatkin'le uzlaşma olanakları mı arayacaksınız?»

«Bu konuda hiç bir şey söylemeyeceğim,» diye karşılık verdi Eaton. «Kanımca Afrika'da atıldığımız serüvenin ve felâket riskinin herkes farkında. Şu anda Başkan Dilman hâlâ Baş Kumandan. Davranışı, inançları uğruna neleri feda etmeye hazır olduğunu gösteriyor. Eğer ben Başkumandan olsaydım Baraza ve Sovyet Rusya ile ilgili görüşüm hakkında bir açıklama yapardım. Şimdi-sırası değil, henüz çok erken.»

«Sayın Eaton, şu anda resmen Başkumandan sayılırsınız,» diye bağırdı Red Blaser. «Dün geceki nabız yoklamasında seksen senatörün Dilman'm aleyhine oy kullanacağı anlaşıldı — gerekenden on üç oy fazla. Bu sizi etkilemiyor mu?»

«Mr. Blaser, bu konuda bir şey söyleyemem,» dedi Eaton.

Talley bir adım öne çıkıp, «Beyler,» dedi. «Sayın Eaton haklı olarak tahmin yürütmekten kaçmıyor. Ama partimiz oy verecek senatörler arasında nabız yoklaması yaptı. Size şu kadarını söyleyeyim, Başkan'm suçlu olduğuna karar vermek için gereken çoğunluk sağlanacak, bunda hiç kuşkunuz olmasın. Bizler yarın yepyeni bir hükümetle karşınızda olacağız.»

Eaton alkışlara başını eğerek karşılık verdi. Karısının koluna girdi, «Basın toplantısı sona ermiştir — şimdi bir şeyler içelim. Dikkatleriniz için teşekkür ederim.»

Red Blaser, «Biz teşekkür ederiz Sayın Başkan!» diye bağırdı. Salon bir anda kahkaha ve alkışla boğuldu. Arthur Eaton, T.C.'nin son seçim gününden önce aynı şeyleri duymuş olacağını düşünerek konuklarını büfeye davet etti.

Öğleden sonra saat on ikiyi yirmi geçe, üzerinde iki karışık salata, iki jambonlu sandviç, bir çay ve bir kahve olan tepsi Beyaz Saray Oval Ofisine getirilip bırakılmıştı.

Douglass Dilman salatadan bir çatal aldığı sırada Nat Abrahams içeri girdi, şapkasını, paltosunu bir kenara atıp kıpkırmızı yanaklarını ovuşturarak masaya doğru yürüdü.

«Amma soğuk bir gün,» diye söylendi.

«Haklısın,» dedi Dilman. Abrahams karşısındaki koltuğa

otururken, «Soğuk bir gün,» diye ekledi. «Nat. kapamış konuşmanın hepsini duymadım ama duyduğum kadarı harikaydı.»

«Ne yazık ki Miller'inki de iyiydi,» dedi Abrahams.

«Yine de çok teşekkür ederim.»

Abrahams sanki duymamış, önündeki yemekle de ilgilenmez gibiydi.

Duman arkadaşım merakla süzdü. «Ne var Nat? Anlaşılan bir şeye canın sıkılmış.»

Abrahams düşünceli düşünceli ait dudağını ısırıldı. «Doğrusunu istersen evet.»

«Durma, konuş.»

Gözlerinin içine baktı. «Bize bir teklif yapıldı Doug.»

«Ne teklifi?»

«Senato bir buçuk saat sonra oylamaya geçiyor.»

«Teklifi yapan kim?»

«Parti Başkam. Tam ayrılacağım sırada Allan Noyes beni kenara çekti. Partili senatörlerden dokuzu bugünkü durumu değil, üersini düşünüyorlarmış. Eğer görevde kalırsan, partinin çıkarları korunmuş olacakmış. Tamamlanacak dönem bir yıl kadar bir süre olduğu için eğer sen bu şeküde görevden atılmazsan gelecek seçimlerde daha az oy kaybederlermiş.»

«Daha az oy mu kaybederlermiş? Ne oyu?»

«Parti yetkinleri ülke çapında nabıs yoklaması yapmışlar. Zenci toplumun ve diğer azınlıkların sempatisini yeniden kazanmışsın. Arkadaki beyaz seçmen desteği artmış. Sağda solda bazı bağımsızlar senden yanaymış. Noyes bunun büyük bir destek olmadığını ama hüküm giyersen çok daha fazla sevgi kazanacağın için Eaton'ın seçim propagandalarında birçok oy kaybede<^ğini söylüyor.»

«Eaton'ın seçilmesi mi dedin? Partiyi düşündüren bu muymuş?»

«Evet. Bu dokuz senatör Noyes'le kafa kafaya vermişler, aldıkları karar şöyle: Bugün senin aleyhine oy kullanacakları yerde bir şartla lehine oy kullanmaya söz vermişler.»

«Eee, neymiş o şart bakalım?»

«Eğer beraaüni sağlarsa yann kamuoyuna bir demec vererek Başkanlık için ne bu partüin ne de başka bir partinin, adayı olmayacağını, önümüzdeki yaz yapılacak Başkanlık seçiminde Arthur Eaton'ı ya da partinin teklif edeceği başka bir

adayı destekleyeceğini söyleyecekmişsin. Hepsi bu kadar. Bunu kabul edersen dokuz lehte oy kazanmış olacaksın.»

Dilman Abrahams'ı süzdü, sandviçini tabağına bıraktı. «Bu dokuz oya ihtiyacım var, öyle mi?»

«Fazla oydan zarar gelmez,» dedi Abrahams gelişigüzel.

«Saat ikiden önce cevabımı bekliyorlar ha?»

«İkiye çeyrek kaladan önce.»

«Nat, cevabım hayır, git söyle.»

Abrahams şaşırıp benzemiyordu. Sandviçini yemeğe koyuldu. «Gidip söylememe gerek yok,» dedi dolu ağızla. «Zaten söyledim.»

«Söyledin mi?» Duman gülerek arkasına yaslandı. «O kadar emindin demek? Sen benim mantığımı mısın nesin?»

«Avukatımız Sayın Başkan.»

«Mezarımı kazan yardımcım demek istiyorsun.» Birden ciddileşti. «Nat, doğru söyle, bu oylara çok mu ihtiyacım vardı? Bugün basın toplantısında Red Blaser nabız yoklaması yaptırdığını ve beni suçlamak için altmış oya gerek varken seksen oy çıktığını söyledi. Doğru mu dersin?»

«Atmış. Allan Noyes da nabız yoklaması yaptırmış, onun ki şaşmaz.»

«Yani?»

«Onunki yetmiş dört aleyhte. Gerekenden yedi fazla.»

«Sen ne düşünüyorsun Nat?»

«Ne büeyim? Sadece dinliyorum ve dua ediyorum.»

«Nat, ağzında geveleyip durma, söyle hadi.»

«Pekâlâ. Eğer altmış yedi aleyhte oy çıkarsa kazanırlar. Eğer altmış altı olursa sen kazanırsın. Şu anda parmağımı yalayıp rüzgâra tuttuğumda herkes, Tuttle ve Hart'm görüşüne göre —ama bilinmez— yetmiş oy toplayacaklarını söylüyor.»

«Kısacası, gerekenden dört fazlasına sahipler.»

«Bırak Doug, üzerinde durma. Hepsi tahmine dayanıyor. Hele oylarını kullansınlar da görelim.»

«Kullanacaklar, kullanacaklar.»

«Düşünülecek daha bir sürü şey var... Hey, Edna Foster Mindy'nin burada olduğunu söyledi, doğru mu?»

Dilman gülümsedi. «Doğru, doğru. Sağlığı pek yerinde değil. Çok acı çekmiş. Onu iyileştirmek için elimden geleni yapacağım. Ama burada, evet, yukarda. İnanamayacağın kadar gü-

zel. Biraz uzandı.» Başını iki yana salladı. «Keşte aklımı başıma toplayıp Mindy'yi daha önce yanıma çağırıyordım. Keşke bu evde kiracıyken Vvanda'nın da gelmesine izin verseydim.»

Masanın üzerindeki telefon çaldı. Dilman kâğıt peçeteyle ağzını silip masaya yürüdü.

«Pentagon'dan direk hat — ne oldu acaba —» diyerek ahizeyi kaldırdı.

«Buyrun, ben Başkan.»

«Sayın Başkan, ben Steinbrenner. Az önce Baraza'dan General Rice'le konuştum. Keşif ekipleri kendisine bir saat önce çektikleri bir filmi göstermişler. Filmde komünist yığmağının Baraza sınırında yoğunlaştığı görünüyormuş. Bütün birlikleri hareket halindeymiş. Artık hiç kuşku kalmadı. General Rice öncü birliklerimizin onlardan önce saldırıya geçmelerini uygun görüyor. Büyük bir avantaj sağlanabüleceğine inanıyor. Ben böyle bir karar verecek yetkide değilim. General haber bekliyor. Vermeye hazırım, ancak sorumluluğunu yüklenemem. Say m Başkan yeşil ışık yakıyor musunuz?»

Dilman'ın ahizeyi kavrayan avcu ter içindeydi. Güç bir karardı. Emir verişe DRAGON FLIES saldırıya, düşmanı gafil avlayacak ve yüzlerce insanın hayatını kurtaracaktı. Ama o zaman Birleşik Amerika'yı savunmaya değil, saldırıya zorlamış olacaktı. Askerî bir avantaj uğruna Amerikan tarihindeki barış felsefesine ihanet etmiş olacaktı.

Bir süre durakladı. Sonra içgüdüüne kulak verdi.

«Ne olursa olsun saldırgan olmamızı istemiyorum.» dedi. «Generale düşmanı dikkatle izlemesini ancak karşı taraf silâh kullanmadan ateş etmemesini söyleyin.»

«Pekâlâ,» dedi Steinbrenner. «Haberini ileticeğim. Yalnız amacımız savunmaksa en kötü ihtimali hesaba katmalıyız. Çatışmanın büyüyebileceğini, Rusların saldırıya geçebileceğini düşünmeliyiz.» Bir süre sustu, sonra, «Sayın Başkan,» dedi. «DEFCON BİR tatbikatına ne dersiniz?»

Dilman yine kararsızdı. DEFCON BİR tatbikatı Amerika'nın askerî ve sivil tüm güçlerini alarma geçirmek demekti. Radar şebekeleri iki misli kontrol altında tutulacak, 720 ayrı İhtar Noktasını harekete geçirmek için Kuzey Amerika Savunma kumandanlığına emir verecek parmaklar alarm düğmelerine tiraz daha yaklaşıacaktı. Elektronik beyinler dünyanın dört

bir köşesindeki üsleri ayağa kaldıracak, gizli trenler asker ve silahları hızla emredilen noktalara ulaştıracaktı. Her biri, yirmişer nükleer silahla donatılan POLARİS denizaltıları okyanusun yüzüne çıkacaktı. Hidrojen bombası yüklü B-70 jetlerine havalanma emri verilecekti. Ve özel helikopteri onu Virginia tepelerinin derinliklerindeki gizli Beyaz Saray sığmağına kaçırmak üzere beklerken, normal çatılar altındaki adamları savaş işareti için hazır bekleyeceklerdi. Korku, hatta panik havası esecekti. Ama hazırlıklı olacaklardı.

Bu DEFCON BİR tatbikatı bir tedbirdi kuşkusuz ancak, çok güçlü bir tedbirdi. Belki savunma Bakanının önerdiği gibi gerekli olabilirdi, yalnız riski büyüktü. DEFCON BİR tatbikatını kimsenin haberi olmadan, düşmanın haberi olmadan yürütemezlerdi. Sovyet Elçiliği askerî izinlerin kaldırıldığını ve Pentagon'daki telâşi Moskova'ya hemen bildirecekti. Ayrıca Kuzey Kutup Denizinde ve Atlantik Okyanusunda dolaşan kontrol gemilerindeki Sovyet radarları deniz üstü ve deniz altındaki Amerikan filolarında ve hava filosunda olağanüstü gelişmeler kaydedildiğini Moskova'ya rapor edeceklerdi. Kasatkin'in ve onun sinirli Presidium'unun buna karşı tepkisi ne olacaktı? Bunu DRAGON FLIES'm Afrika'ya sevk edildiğinden daha kışkırtıcı bulup savunmadan çok bir saldırı manevrası olarak mı yorumlayacaklardı? Sovyet nükleer füzelerini, koymak için Rus dağlarının beton kapıları ardına kadar açılacak mıydı? Yoksa DEFCON BİR tatbikatına geçmeden de Sovyetler harekete geçmişler miydi?

Dumanın şakakları atıyor, başı zonküyordu. Sonra, birden, karar vermiş olmanın rahatlığı çöktü üzerine. DEFCON BİR tatbikatının doğurabileceği tehlikeden kaçınmak ağır bastı.

«Hayır,» dedi. «Henüz değil.»

Savunma Bakanı endişeliydi. «Sayın Başkan, Afrika'da harekete geçtiler bile. Bizim beklememiz gerektiğinden emin misiniz?»

Emindi. «Hiç değilse bir saat daha bekleyelim.» dedi. «Benimle devamlı temas halinde olun.»

Ahizeyi bıraktı, Abrahams'a olayı anlattı. Abrahams'm cevap vermesine meydan kalmadan sekreterinin bürosuna açılan, kapı vuruldu, General Jaskawich davet beklemekten içeri daldı.

Uzay adamının yüzünde her zamanki güven verici havadan eser yoktu. Merak ve endişe tüm hatlarından okunuyordu.

«Paldır küldür girdiğim için özür dülerim Sayın Başkan, ama çok kötü,» diye bir çırpıda anlattı. «Sovyet Elçiiğinden aradılar. Büyükelçi Leonid Rudenko için hemen bir randevu istediler. Size haber verene kadar Güney kapısından Rudenko'nun otomobüinin şimdi içeri girdiği haberi geldi. Randevuyu falan beklemeden geliyor. Herhalde çok kötü—»

«Öyleye benziyor,» dedi Duman.»

«Ben onu durdururum,» dedi Jaskawich.

«Protokolün canı cehenneme,» diye söylendi Dilman. «Şu işi bitirelim. General, güney kapısına gidin, Rudenko'yu alıp buraya gelin.»

Jaskawieh selâm çakıp hemen gitti.

Dilman masanın arkasında hâlâ ayakta duruyordu. Garip bir şekilde sakinleşmişti.»

«Ben çıksam iyi olur,» dedi Abrahams.

«Otur oturduğun yerde,» diye emir verdi Dilman. Abrahams başını salladı, bir koltuğa geçip oturdu. Duman dudaklarını yaladı, «Anlaşılan yalnız Baraza'da harekete geçmiyorlar,» dedi. «Moskova'da da harekete geçmişler. İkisi de aynı kapıya çıkar.»

Başını kaldırıp dışarı baktı. Sütunlu yolda Jaskawich önde, Rus Elçisi ortada, iki gizli ajan geride, yaklaşıyorlardı.

Jaskawich cam kapıyı açtı, Elçi Oval Ofis'e girince arkasından kapatıp bekledi.

Büyükelçi Rudenko ufak tefek, orta yaşlı, asık suratlı bir Rus'tu. Uluslararası diplomasi tipine ters düşüyordu. İngilizcesi kusursuzdu ama kullandığı kelimeler genellikle fazla sert ve kabaydı. Şimdi de yüzünde en hafif bir gülümseme bile yoktu. Başkan'm masasına doğru yürürken şapkasını çıkarmış, yün atkıya ve kaim pastosuna ilişmemişti. Koltuğunun altına ince bir evrak çantası sıkıştırmıştı.

«Sayın Başkan Dilman,» dedi ama elini uzatmadı. «Elçiliğimden telefon edip randevu almalarını söyledim, yalnız bu kadar âcil bir durumda—»

«Zararı yok,» dedi Dilman. «Oturun.»

Dilman koltuğuna oturdu. Büyükelçi ya duymamıştı, ya da konukseverlikle uğraşacak zamanı olmadığını düşünerek

ayakta kaldı. Eldivenlerini çıkardı, evrak çantasının fermuarını açtı. Üç nüsha mavi kâğıt çıkarıp masanın ülserine bıraktı. Dilman'ın yüzüne baktı.

«Sayın Başkan, yirmi dakika önce Prömiyer Mcolai Kasatkin'in kendisinden bu notayı aldım. Size şahsen okumam, emrediliyor.»

«Okuyun.» dedi Dilman. Merakla beklerken yüzü hiç bir duygu yansıtmıyordu.

Büyükelçi diplomatik notayı okumaya başladı:

«Amerika Birleşik Devletleri Başkanı Douglass Dilman'ın dikkatine.

«Sayın Başkan, Baraza'ya müdahale etmeniz gerektiğine ilişkin notanızı Büyükelçiniz kanalıyla aldım. Baraza'daki durumu danışmanlarımla iyice araştırıp kararımı verene kadar cevabımı geciktirdim.

«Sayın Başkan, beni tanıyorsunuz, kolay kolay korkutulacak bir adam olmadığımı biliyorsunuz. Sovyetler Birliğinin savunma gücünü, barışı koruma amaç ve arzumuzu da biliyorsunuz. Biz bütün insanlık için barış, refah ve eşitlik istiyoruz... Bizim en büyük gücümüzün hidrojen bombası değil, kendi ulusumuzun yarım yüzyıl önce başardığı gibi bütün insanları, özgür yapmayı amaçlayan idealimiz olduğunu da biliyorsunuz. İdealimizin başarıya ulaşması için kurtarabileceğimiz bir dünya gerek. Uygarlıktan geriye insan cesetleri kalmışsa o zaman biz ancak bir mezarlığı kurtarabiliriz.

«Siz Afrika'ya acele ordular gönderirken, ben ulusal güvenliğimizin dışında bunları da düşündüm. Afrika'da mahallî ve geçici bir olay karşısında siz — iyi niyetinize inandığım, ancak geleceği şu anda kendisini yargulamakta olan danışmanlarının elinde olan siz — Sovyetlere kafa tuttunuz ve dünyayı intiharın eşğine getirdiniz. Önemsiz ve değersiz bir sorun karşısında tehlikeli bir saldırıya geçerek Sovyetleri, kendisini savunmak için benzer bir saldırıya geçmek, ya da insanlığı korumak için böyle bir tehlikeye engel olmak gibi iki ayrı kararla yüz yüze bıraktınız.

«Kararımı vermeye çalışırken Versaille bahçelerinde dolaşan iki büyük Merî düşündüm. Onların geleceği görebilecek yetenekte olup olmadıkları aklıma geldi. Gurur ve gngnlik yüzünden dünyanın bir harabeye döneceğini görebilirler miydi?

Yoksa birinin, birkaç saat önce gördüğü, benim gördüğüm gibi ölümsüz, dost ve barış içinde bir dünyayı gözlerinin önünde canlandırabilirler miydi?

«Sayın Başkan, benim gördüğüm ve ulaşmak için ilk adım attığım işte böyle bir dünya. Umarım siz de bunu görürsünüz.

«Bu nedenle Mareşal Borov'u ve yardımcılarım Afrika'ya gönderdim. Baraza sınırındaki Afrikalı komünistleri derhal dağıtmaları, ellerindeki silahları almaları, onlarla işbirliği yapan Sovyet teknisyenlerini hemen geri çekmelerini emrettim. Bütün bu harekât, bu barış çabaları şu anda, size bu nota okunurken yürürlüğe girmiş olacaktır.

«Sizden de barışın korunması yolunda aynı çabayı göstermenizi rica ediyorum. Baraza'nın içinde ve dışında toplanan Afrika Birliği Paktı güçlerinin dağıtılması ve Amerikan birliklerinin derhal Baraza'yı terketmesi yolunda hemen emir vermenizi istiyorum. En iyi dileklerimle,

Sovyetler Birliği Presidium Başkanı
Nicolai Kasatkin»

Büyükelçi Rudenko okumayı bitirmişti. Sözleri Oval Ofis-de sallanıyordu. Notayı Başkan'm masasına koydu, evrak çantasının fermuarını kapattı.

Dilman' koltuğunun kollarını yakalamış, duyduklarını iyice kavramaya çalışıyordu.

«Kolunun dibindeki telefon çalmaya başladı. Yine Pentagon direk hattıydı. Ahizeyi kaldırdı, Steinbrenner'in heyecanlı konuşmasına kulak verdi, bir iki söz söyleyip kapattı.

Ayağa kalktı. «Savunma Bakanı Steinbrenner aradı. Prömiyer Kasatkin'in komünist kuvvetlerini Baraza sınırından çekeceği yolundaki haber az önce Baraza Cumhurbaşkanı Amko-ko ve Birleşmiş Milletler Temsilcimiz tarafından doğrulanmış. Bugün öğleden sonra Birleşmiş Milletlerden bir gözlem heyeti "komünistlerin geri çekilmesine nezaret etmek üzere Baraza'ya hareket ediyormuş. Biz de Birleşmiş Milletlerdeki daimî temsilcimiz Mr. Slater'e sizin birliklerinizin çekilmesinden yirmi dört saat sonra Amerikan ordusunu geri çekeceğimizi Güvenlik Konseyi'ne bildirmesini söyledik. Heyetiniz bu konuda mutabık olduğunu bildirdiler.»

«Pekâlâ.»

«Evet Sayın Büyükelçi. Bu, dünya için mutlu bir gün. Sayın Kasatkin'in notasını duyduğumu, kendim ve ulusum adına ve barış isteyen tüm insanlık adına sevindiğimi söyleyin — benim de barışın korunması ve kendisi ile birlikte geleceğe doğru, ölümsüz bir dünyaya doğru kolkola ilerleyebilmemiz için dua ettiğimi bildirin.»

«Mesajınızı aynen iletceğim Sayın Başkan. Teşekkür ederim.»

«Ben teşekkür ederim Sayın Elçi.»

Diiman Sovyet Elçisini cam kapılardan uğurladı, sütunlu yolda şimdi artık yüzü güzel General Jaskawich'le vedalaşışım seyretti. Sonra dönüp Oval Ofis'e girdi.

Abrahams'ın yüzü ışı ışı parlıyordu. İki dost kucaklaştılar, heyecanla birbirinin sırtına vuruyorlardı.

«Kazandık! Asıl büyük davayı kazandık!» diye güldü Duman. «Tim Flannery'yi bulmamız gerek — bütün dünya duymalı!»

Flannery'ye haber vermek üzere Abrahams'dan ayrıldı, sonra birden durdu, yavaş yavaş döndü. «Büyük davayı,» diye mırıldandı. «Ya küçüğü Nat? Bu — bu Senatoda bir değişiklik yapar mı?»

«Söz veremem,» dedi Abrahams ciddileşerek, «Yalnız şimdi çekişme olacak, ilk kez şimdi çekişecek bir konu çıktı.»

•

Öğleden sonra saat ikiyi çeyrek geçiyordu. Baş Yargıç'm tokmağı birkaç kez indiği halde Senato salonunda bir türlü sessizlik sağlanamamıştı.

Nat Abrahams duruşma günlerinin hiç birinde böylesine bir görüntüye rastlamamıştı. Tuttle, Hart ve Priest'e hafifçe gülümsedi, onlar da gergin, sinirli bir gülümsemeyle karşılık verdiler, sonra yine çevresine bakınmaya koyuldu.

Diğer günler dolu olan, Başkan'ın tanıklık ettiği gün dolup taşan balkonlar bu son karar gününde sanki yükünü taşıyamayacak haldeydi.

Salonda da ancak senatörlerin birkaçı koltuklarında oturuyordu. Çoğu sıraların arasındaki boşluklarda gruplar halinde kümelenmişler, gazetelerin manşetlerini okuyor, transistflr-

l  radyolarım dinliyor, Sovyetlerin geri çekilmesini, Başkan, Dilman'ın zaferini, dünya barışman korunduğunu tartışıyorlardı.

Abrahams'm keskin gözleri her iki tarafın da hareketini izliyordu. Bir yandan Başkanbn aleyhine oy vereceği kesin, olan Senatör Bruce Hankins'in grubunu, bir yandan da eski  ış i Sendikası Başkanı, Dilman'ın eyaletinden Senatör seçilen. Chris Van Horu'un arkasında olan ve Başkan'm beraatini destekleyen grubu eleştiriyordu.

SUÇLU'dan SUÇSUZ'a tek bir oy kayab seydi! Abrahams. hiç, bir şey kestiremiyordu. Parti   yeler hakkında fikir vermek kolaydı. Bağımsızlar hâlâ bağımsızdı, onların kafalarını, okumak imkânsızdı. Hepsinin y zindeki, hepsini hareketlerindeki tek ortak yanın heyecan olduğunu anlamak g   değildi.

Sonunda Baş Yargıç oymalı koltuğundan öne doğru eğ di, tokmağını bir, iki,    kez hızla indirdi. Ses, salonun dört bir köşesinde yankılar yaptı. Senato  yeleri yavaş yavaş yerlerine geçmeye başladılar. Artık kişisel kararları ile başbaşa kalmışlardı.

 G r lt  kes sin, Senatörler yerlerini alıp dikkatlerini buraya versinler.  diye buyurdu Baş Yargıç. Emirlerinin yerine getirilmesini bekledi, getirildi de. Aramdan daha yüksek sesle,  Senato, Amerika Birleşik Devletleri Başkanı Douglass Dilman'ın duruşmasına hazırdır,  diye duyurdu.

Abrahams oturduğu yerden havaya kalkan bir el gördü. Bu, Duman eyaletinden ünlü senatör Van Horn'du. Kolu hâlâ havadaydı.

 Sayın Baş Yargıç, oylamanın, az önce sunduğum önerideki sıraya göre yapılmasını teklif ediyorum. 

Baş Yargıç ayağa kalktı.  Senat r Van Horn'un önerisini. Senato sekreteri okusun lütfen. 

Senato sekreteri kalktı, elindeki kâğıttan yüksek sesle okumaya başladı.  Baş Yargıç'm, duruşma konusu dört maddede okumak üzere emir verirken, önce IV. maddede okutması, bu maddede oylamaya koyması, gerekirse diğer maddelere geçmesine ilişkin öneridir. 

Senatör Bruce Hankins öksürerek ayağa kalktı.  Sayın Baş Yargıç, böyle bir oylama yasalara uygun mudur? Maddeler normal sıraların dışında oylamaya konabilir mi? 

Senatör Van Horn hemen karşılık verdi. «Sayın Yargıç, Yüce Divanın sayın senatöre hatırlatmasını isterim. Bu yöntemin, Andrew Johnson'un duruşmasında ve daha yakın tarihimizdeki duruşmalarda uygulandığım zabıtlar göstermektedir. Her bir madde ayrı ayrı oya sunulabileceği gibi, bunların içinden en önemli olanını seçip oyları buna göre değerlendirmek de mümkündür. Sanığın bu madde üzerinden suçlu olduğuna karar verilirse, diğer maddeler ne olursa olsun hüküm giyer. Eğer bu maddeden suçsuz olduğu ortaya çıkarsa, geri kalan maddelerden suçlu olması pek mümkün değildir. Başkan'ın lehinde ve aleyhinde bulunan her iki taraf IV. madde-nin ağırlıkta olduğu kanısındalar. Onun için ilk önce bu maddeyi oya sunmayı teklif ediyorum.»

Baş Yargıç tokmağını indirdi. «Bu teklifi oya kuyuyorum. Maddelerin sırasının bozulmasına razı olanlar EVET desin.»

Koro halinde güçlü bir ses EVET diye bağırdı.

«HAYIR diyenler?»

Daha zayıf bir koro HAYIR diye bağırdı.

Baş Yargıç «EVET diyenler kazandı.» dedi. «Maddelerin sıra üe ele alınmamasına ilişkin öneri kabul edildi.»

Çoğunluk lideri Senatör Seiander elini kaldırmıştı. Baş Yargıç söz hakkı verince kalktı. «Senatörlerin hangi sıraya göre oy vermelerine ilişkin Senato önerisinin kabul edifeofsin-i teklif ediyorum. Öneriyi yazılı olarak vermiştim.»

«Pekâlâ,» dedi Baş Yargıç. «Öneriyi okuyacağız,..» ..Sekreter ayağa kalktı, öneriyi okudu. Hemen oya konu ve oybirliğiyle kabul edüdi.

Baş Yargıcın tokmacı iki kez indi, salon sessizliğe gö-müldü. «Senatörleri ve dinleyicileri sükûnete davet: ediyorum. Bu dakikadan itibaren sessizliği bozacak olan derhal tutakla-nacaktır... Senatonun oybirliğiyle aldığı karara, göre TV. mad-re oya sunulacaktır. Senato Baş Kâtibi şimdi IV. maddeyi oku-yacak.»

Baş.Kâtip ayaktaydı. Dava dosyasını tutan eli titriyordu. Bir süre dinleyenlere baktı, sonra okumaya başladı.

«Madde IV — Adı geçen Amerika Birleşik Devletleri Ba-kanı Douglass Dilman, görevinin yüksek sorumluluğunu görev yeminini hiçe sayarak, Amerika Birleşik Devletleri Ara-

yasasını ihlâl ederek ve yeni Başkanlık Sırası Yasasına karşı gelerek, Senatonun onayını almaksızın Amerika Birleşik Devletleri Dışişleri Bakanım görevden uzaklaştırmakla...»

Başkan'ın avukatlarına ayrılan masanın köşesinde oturan Nat Abrahams bu maddeyi ezbere biliyordu. Bakışlarını Baş Kâtipten ayırıp Temsilcilere kaydırdı. Arkasma dayanmış oturan ve rahat rahat gülümseyen Zeke Miller'in dışında hepsinin yüzü ciddi ve düşünceliydi

Sonra Senatörleri incelemeye koyuldu. Kimi dinliyor, kimi az sonra vereceği kararı düşünür gibi başını öne eğmiş oturuyordu.

Birden ortalıkta ses seda kesüdü. Maddenin okunması sona ermiş, herkes gözünü kürsüye dikmişti.

Baş Yargıç koltuğundan kalkmıştı. Cübbesinin etekleri iki yana savruluyordu. Aşağı doğru eğildi. «Oya koyun,» diye seslendi.

İşte beklenen dakika gelmişti, umut ve korku dakikası. Abrahams kalbinin bir süre durduğundan emindi.

Televizyonları başında soluk almadan bekleyen milyonlarca Amerikalıyı, Avrupalıyı, Asyalıyı düşündü. Doug Dilman'ın seyrettiğini, onun yaşamında ve kendi yaşamında değeri olanların seyrettiklerini düşündü. Beklenen an gelmişti, bundan kaçış, geri dönüş yoktu artık, durdurmak imkânsızdı.

Senato salonuna, ölüm sessizliği çökmüştü.

Bütün gözler şimdi yüz senatörün alfabetik sıraya göre isimleri yazdı kâğıdı elinde tutan Baş Kâtipin üzerendeydi.

«Mr. Alexander,* diye seslendi Baş Kâtip.

Arka sıralardan zayıf, yaşlı bir adam doğruldu.

«Sayın Senatör Alexander, Amerika Birleşik Devletleri Başkanı Douglass Dilman sizce bu maddedeki iddiaya göre suçlumu, suçsuz mu?»

Senatör Alexander'in cevabı kısıydı. «SUÇLU!» Oyundan memnun, yerine oturdu.

«Mr. Austin,» diye bağırdı Baş Kâtip.

İkinci sıradan genç bir politikacı ayağa kalktı.

«Sayın Senatör Austin, Amerika Birleşik Devletleri Başkanı Douglass Dilman sizce bu IV. maddede iddia edildiği gibi suçlu mu, suçsuz mu?»

Senatör Austin durakladı, sonra «SUÇLU!» diye cevap verdi.

«Mr. Bennatt,» diye bağırdı Baş Kâtip.

Orta sıralardan tıknaz bir adam ayağa fırladı.

«Sayın Senatör Bennatt, sizce—»

«SUÇSUZ!» diye Baş Kâtibin sözünü kesti Senatör Bennatt.

Balkonlardan sinirli gülüşmeler duyuldu. Baş Yargıç tokmağını havaya kaldırdı ama indirmede.

«Mr. Bellinger,» diye seslendi Baş Kâtip.

«Sayın Senatör Bellinger sizce Amerika Birleşik Devletleri Başkanı Douglass Dilman IV. maddede iddia edildiği gibi suçlu mu, suçsuz mu?»

«SUÇLU!»

Abrahams'm kalbi deli gibi atmaya başladı. Yüz kişiden dördü oy kullanmış, üçü Başkan'm suçlu olduğuna karar vermişti. Pek umut verici değildi. Senatör Campbell'in oyu soruyordu. Cevabı duymakta gecikmedi.

«SUÇLU!»

Tam dikkatini kalkıp oturan senatörlere vereceği sırada sağında solunda fısıldaşmalar çalındı kulağına. Yardımcılarına baktı, üçü de sessizce oylamayı izliyorlardı.

Sesler sürüp gittiği için arkasına baktı. Dikkatini dağıtan gürültü kaynağına gördü. Kürsüye yakın bir noktaya televizyon kamerası yerleştirilmişti. Başında iki adam vardı. Biri kamerayı oy kullananlar üzerinde gezdiriyor, biri de elindeki mikrofona oy toplamalarını bildiriyordu.

Koltuğunu geri kaydırıp spikerin sözlerini yakalamaya çalıştı. «Oylama, ekranlarımızdan izlediğiniz gibi kesintisiz olarak devam ediyor,» diyordu spiker. «Şu anda — bir dakika — evet — şu anda yüz senatörden otuz beşi oyunu kullanmış bulunuyor. Halen bu otuz beş oydan yirmi altısı Başkan Birman'in aleyhine, dokuzu lehine. Yani gelişme, Başkan'ı görevden uzaklaştırmak için gerekli üçte iki çoğunluğun çok üersinde. Ancak sonuçla ilgili karar vermek için henüz çok erken. Ayrıca lehte ya da aleyhte herhangi bir sürpriz kayma olup olmadığım da bilemiyoruz. Bütün bildiğimiz şu anda Başkan'm geride olduğu. Eğer bu şekilde devam edecek olursa Amerikan tarihinde ilk kez bir Başkan hüküm giyip görevden uzaklaş-

tınlacak. Bunun için Senatonun üçte iki Başkan'ın aleyhine oy kullanması gerektiğini bir kez daha hatırlatırız. Üçte iki demek, altmış iki senatörün Başkan'ı SUÇLU burması demek — bir dakika — efendim Kent? evet Tamam — Sayın seyirciler ben konuşurken oylama devam ediyordu. Şimdi arkadaşım ftaplam oyların yarısının kullanıldığını haber verdi. Burada elindeki kâğıtta yazdı — şimdi, şu dakikada elli senatörün otuzdördü SUÇLU, on altısı SUÇSUZ şeklinde oy kullanmış oluyorlar. Başkan hâlâ geride olmasına rağmen kendisini destekleyenler arayı az çok kapatmışa benziyorlar. Oylama iyice kızıştı. Bu orantı aynen kalırsa üçte iki çoğunluk sağlanabilir, ama ilk başlardaki duruma göre fark azalıyor, tam ölüm kılım .savaşı olmaya başladı. — bir senatör daha kalktı, bakalım kim?»

Abraham'ın doğruldu, hiç bir şey duymak istemiyordu. Sınirlenmeye başlamıştı. Ortada yalnız bir insanoğlunun geleceği değil, eşitlik ve özgürlük sınavı veren Amerikan halkının başarısı söz konusuydu. Oysa bir spiker bu tarihî sınavı bir maç, bir at yarışı gibi sunuyordu.

Yarışı izlemek istemiyordu. Ölüm ya da yaşam umudu va?.deden her bir oyu duymak istemiyordu. Sonucu düşünmeye çalıştı.

SUÇLU... SUÇLU... SUÇSUZ...

Kösteğinin ucundaki saatin ilerleyen sesi kulaklarındaydı. Cebinden çıkarıp baktı, oylamaya başlandığından bu yana yirmi üç dakika geçmişti. O sırada biri kolunu çektişiriyordu.

Başım kaldırıp baktı, Tuttle önüne bir kâğıt sürüyordu. Hart'dan bir mesajdı. «Onların altmış, bizim yirmi dört, geriye ondört kaldı. Onların 7, bizim 8 oya ihtiyacımız var. Ölüyorum. Ne dersin Nat?»

Eline kalemi aldı, «Galiba ben de. Yazı yazmayı bırak da dua et!»

Kâğıdı masanın öbür ucuna gönderdi, arkasına yaslandı, tüm dikkatini son ondört oya verdi. Ama onun Hart'm mesajını okuyup, yazıp geri gönderene kadar on oyun daha kullanılmış olduğunu farkedip şaşırdı. On birinci de şu anda kullanılıyordu. Bunları yine arkasında durmadan konuşan pis spikerden duymuştu.

«— Stonehill beklendiği gibi SUÇSUZ olarak verdi.» diye

aiusa sesleniyordu spiker. «Halen yüz senatörden doksan yedisi oyunu kullanmış bulunuyor. Durum altmış yedi SUÇLU, otuz iki SUÇSUZ. Başkanı suçlamak için geri kalan üç oydan ikisinin SUÇLU demesi gerek. Savunma makamının da Başkan'ı beraat ettirebilmeleri için üç oydan ikisine ihtiyaçları var,,. Ortaya bir sessizlik çöktü... Baş Yargıç, Baş Kâtiple görüşüyor... Geriye üç oy kaldı, iddia makamına iki oy gerekli ve bu iki oyu alacağa benzemiyor. Oy kullanacak olan Senatörler Thomas, Van Horn ve Watson. Thomas'm Başkanla ilgili eleştirileri herkesçe biliniyor. Van Horn Başkan'm Baraza ile ilgili politikasını başından beri desteklemişti, bu politika başarıya ulaştığına göre desteklemeye devam edeceği kuşkusuz. Üçüncü ve en son jüri üyesi, Dilman'm mahkemesine kendi kızının adı karışan Güneyli Senatör — demek ki bu üç oyun içinde ikisinin SUÇLU çıkacağı besbelli. O zaman Başkan'm düşmanları üçte iki çoğunlukla kazanmış olacaklar ve tarihin en büyük olaylarından biri gözlerinizin önünde gerçekleşecek—»

Baş Yargıç'ın tokmağı indi.

Nat Abrahams dişlerini kenetledi, yumruklarını sıktı. Alnının ve sırtının ter içinde kaldığını biliyordu. Zavallı kalbi tekliyordu. Bekledi.

«Mr. Thomas.»

«Sayın Senatör Thomas, Amerika Birleşik Devletleri Başkanı Douglass Dilman sizce bu maddede iddia edildiği gibi suçlu mu, suçsuz mu?»

«SUÇLU!»

«Sayın Van Horn, Amerika Birleşik Devletleri Başkam Douglass Dilman, sizce—»

«SUÇSUZ!»

Abrahams sonucu hesapladı : altmış altı SUÇLU, otuz üç SUÇSUZ. Tek bir oy Dilman'ı kurtarabilirdi. Ve geriye tek bir oy kalmıştı.

Yüzüncü senatör koltuğunda dimdik oturuyordu. Kollarını göğsünde kavuşturmuştu.

«Mr. Watson,» diye seslendi Baş Kâtip.

Abrahams boğazı yanıp ciğerleri sıkışarak yaşlı adamın koltuğunda doğrulusunu, bastonunu yakalayışını, beyaz başını kaldırışını, kırışık çehresini seyretti.

Baş Kâtip soru sormakta çekimserdi. Belki bu ağır yükü bu yaşlı omuzların kaldıramayacağından korkuyordu.

«Sayın Senatör Watson, Amerika Birleşik Devletleri Başkam Douglass Dilman bu maddedeki iddiaya göre sizce suçlu mu, suçsuz mu?»

Senatör Hoyt Watson cevap vermedi. Bastonuna dayanarak öylece durup gözlerini kürsüye dikti.

Dün gece Oval Ofiste Duman'a söylediği sözler Âbraharns'm kulaklarında yankılar yapıyordu: — Sırf kızımın yalan söylediğini öğrendiğim için sizin lehinize oy kullanamam... Yarm sizi yeteneklerinize göre yargılamak zorundayım... Bir zenci Başkan mı, yoksa Amerika Başkanı olarak mı hareket ettiniz — Acaba Senatör Watson neler duymuştu? Baraza'nın ve demokratik Afrika ülkelerinin sokaklarında binlerce insanın Amerikan bayrağına karşı coşkusunu duymuş muydu? Yoksa yirmi dört yıldır kendisini destekleyen, yaşamlarını tehdit eden cahil fellahlara karşı onu beyaz bir kalkan gibi kullanan seçmenlerin sesini mi duyuyordu?

Senato, Meclis, Beyaz Saray, kamuoyu ve bütün dünya şu dakikada ağzından çıkacak tek kelimeyi beklerken Senatör Hoyt Watson ne düşünüyordu?

Baş Yargıç öne doğru eğüdi, sanki bugünün tarihini yazabilmek için yaşlı bir adamı sarsıp uyandırmak istiyordu.

«Sayın Senatör Watson,» diye tekrarladı Baş Yargıç. «Başkan sizce bu maddeden suçlu mu, suçsuz mu?»

'«Sayın Yargıç, Başkan SUÇSUZDUR!»

Nat Abrahams dondu kaldı, inanamıyordu. Kendini koltuğa bırakıverdi.

Bütün salon, bütün balkonlar donup kalmıştı. Sanki ortak beyinlerine dev bir darbe inmişti.

Senatörler önce üçü beşi, sonra sekici onu Hoyt Watson'm çevresini sarmaya başladılar. Ellerini kollanm öfke içinde sallarken Watson bastonuna dayanmış dinleniyordu.

Nat Abrahams Baş Yargıç'm sesini güç duyabiliyordu.

«Dördüncü madde üzerinden altmış altı senator SUÇLU, otuz dört senator SUÇSUZ oy kullanmışlardır. Üçte iki çoğunluk sağlanamadığı için Başkan bu maddeden beraat etmiştir... Susun!... Susun!... Senatör Bruce Hankins, söz hakkı mı istiyorsunuz?»

BAŞKAN

Güriütünün arasından, «Evet!» diye bağırdı Senatör Han-Mns. Kalabalığı yarararak kürsüye geldi. «Sayın Yargıç, Senatör Watson'la ve Kongre liderleriyle görüştüm. Ortak kamlanna göre, diğer maddeler üzerindeki oylamanın, durumu değiştirmeyeceği kesin. Üstelik daha önemsiz maddeler kaldığına göre suçsuz oyunun daha da artacağı kanısındalar. Bu nedenle kişisel görüşlerimiz dışında sonuçlara saygı göstererek duruşmanın kapanmasını öneriyorum. Bu önerimi lütfen açık oylamaya koyar mısınız?»

Baş Yargıç salona göz gezdirdi. «EVET diyenler?»

«EVET!» Koro halinde çıkan ses gök gürlemesini andırıyordu. «Evet!... Evet!... Evet!...»

Baş Yargıç, «HAYIR'ları sormanın gereği kalmadı,» dedi. «Başkan Düman'ın Temsilciler Meclisi tarafından sunulan dört maddenin tümünden beraatine karar verildi. Duruşma sona ermiştir.»

Abran ams'dan başka kimse Baş Yargıç'ın son sözlerini duymamıştı. O büe tam anlayamamıştı, çünkü Tuttle, Hart,, Priest üzerine çullanmışlar, senatörler, basın muhabirleri eline yakalamak için sağını solunu çekiptirip duruyorlardı.

Senato salonu karnaval havasına bürünmüştü. Coşku içinde zıplaşanların, bağrıışanların sesi oradan buradan yükselen yuhalamaları boğuyordu. Coşkunluk balkonlardan ve salondan taşıp dışarlara kaymaya başlamıştı.

Abrahams sağı solu iterek Senatör Watson'a ulaşip teşekkür etmek istiyordu ama imkânsızdı. Watson'u basın muhabirleri sıkıştırmışlardı. Abrahams birinin bağırdığını duydu.. «Senatör Watson, bir güneyle olarak neden Dilman'ı desteklediniz?» Watson şaşkıındı ama hemen cevap verdi. «İki nedeni var. Birincisi, hükümetin yönetim organının yargüanmakta olduğuna karar verdim. Eğer bu orgamn başında bulunanı bu kadar sudan deliller yüzünden atsaydık bundan böyle demokratik bir ülkede olduğumuzu söyleyemezdik. İkincisi, daha Başkan Düman'ın Baraza'yı ve Afrika'yı kurtaran yerinde kararını öğrenmeden önce, kendisini bir zenci olarak düşünmeyip, bir insanoğlu olarak yargılamaya karar verdim. O zaman Başkan olarak gerçek değerini yargılayabildim. Başkan Duman'ı bir insanoğlu olarak yargıladım ve Başkanlığa lâayık olduğuna karar verdim. Buraya gelirken, oyumu kullanmak üze-

re-ayağa kalkarken onun sadece renginden ötürü suçlandığını biliyordum. Bunun için SUÇSUZ olarak oy kullandım, böyle yaptığım için gurur duyuyorum, bugün herbirimizin, hepimizin kendi kendinizden gurur duymanız gerekir. Başkan Dilman, bir insan olduğunu bize gösterdi •— şimdi belki bizler de hem ona, hem bütün dünyaya sonunda olgunlaştığımızı göstermiş olduk.»

Nat Abrahams'ı yumuşak eller, dişi eller sarmış, ensesine, yanaklarına dokunuyordu. Sue yanbaşmdaydı. Gözyaşlarının arasında gülüyor, sarılıyor, öpüyor, öpüyordu.

Karısını yakaladı, kalabalığın arasından kapıya doğru sürüklemeye çalıştı.

«Yürü Sue, Beyaz Saray'a gidip haber verelim—»

«Sevgilim biüyor, biliyor.»

Abrahams gülümsedi. «Dört maddeden beraat ettiğini biliyor. Ben beşinciye haber vermek istiyorum.»

Yılbaşı gecesi kar yağmaya başlamıştı. Bütün gece durmadan yağdı. Yeni yılın bu ilk sabahında başkent bembeyazdı.

Kar Kongre binasının çatısına gümüş bir taş gibi oturmuş, Adalet Bakanlığının sütunlarını sarmış, düz çatısını örtmüştü. Jefferson anıtının tepesinde, Lincoln anıtını çevreleyen ağaçların dallarında, Pentagonum duvarlarında, Potomac ırmağının sularında, Meçhul Asker mezarının mermerleri üzerinde ve Beyaz Saray'ın tepesinde dalgalanan Amerikan bayrağında inci taneleri gibi ıslıl ıslıl parlıyordu.

Beyaz Saray'ın ikinci katındaki Sarı Oval Salonda pencereden dışarıyı seyreden Douglass Duman Washington Anıtını her zamankinden daha rahat seçebiliyordu. Belki de göz kamaştıran havanın etkisiydi bünüyordu, ama bu sabah bu anıt dört ay öncekinden daha yakında görüyordu sanki.

Pasadena'daki karnavalı övgüyle anlatan televizyon spike-rinin sesi ve odayı dolduran konuklarının neşeli gülüşleri Dilman'm dikkatim tekrar odaya çevirdi.

Bu karnavalı izlemek için davet ettiği konukları televizyonun çevresindeki koltuk ve kanepeleri doldurmuştu.

Mindy üe Julian'ı seyretti. Beecher kocaman kristal tabaktan meyve salatası dağıtırken Julian kâseleri tutuyor,

Mindy de büyük bir tepside servis tabağına kanapeleri boşaltan Crystal'a yardım ediyordu.

Julian son zamanlarda Trafford Üniversitesine ve bütün dünyaya karşı o kadar da ters olmadığı için seviniyordu Duman. Dersleri daha iyiydi, sanki ırk ayırımına karşı en güçlü silahın eğitim olduğuna karar vermiş gibiydi.

Kızını gururla seyretti. Güzeldi, çok güzeldi. Zarifti. Bu sabah mutluydu da. Ama Dilman kendi kendini aldatamayacağını biliyordu. Mindy'nin her zaman böyle mutlu olmadığını biliyordu artık. Birden seiyor, birden üzülüyor ya da dalıp gidiyordu. Haftada iki gün devam ettiği ünlü psikolog yavaş yavaş düzeleceğine söz vermişti. Son günlerde babasının mektuplarına yardım etmeye, bundan büyük zevk duymaya başlamıştı. Ne olursa olsun Dilman yine de onun tam iyileşebileceğini -sanmıyordu. Bir zamanlar beyaz olan bir insan nasıl tekrar siyah olabilirdi? Mindy yalnız kendi kızı değil, Aldora'nın da kızıydı. Psikolog bütün bilgisine rağmen beyazdı, onun için Dilman'm düşündüğü soruyu sormak aklının ucundan bile geçmezdi: Mindy ne kadar süre sonra kendi tarzında, ya da Aldora'nın tarzında kaçmaya kalkardı?

Bu konular yeni yılın ilk sabahında düşünölmeyecek kadar derindi. Dilman düşöncelerini salondaki konuklarına, artık ailesi haline gelen dostlarına kaydırdı. İşte hepsi rahat rahat oturuyorlardı. Otto Beggs, sağlam bacağıın hasta bacağıının üzerine atabiliyordu, ama canı yandığı yüzünden okunuyordu. Karısına ve iki oğıluna güneşli ekranda geçen çiçek arabasını gösteriyordu. Gelecek hafta resmî tatü sona erer ermez Beyaz Saray Gizli Servisinin başındaki görevine başlayacaktı. Onun yanında karısı ile birlikte oturan Jed Stover'in düşönceleri ekrandan çok daha başka şeylerde gibiydi. On gün önce Senato onun Dışışleri Bakanlığıın onaylamış, o günden bu yana üç ayrı dış sorun patlak vermişti. Bu tarafta, Talley'nin yerine Başkan'ın özel yardımcılığına and içen General Leo Jaskawich ince purosunu keyifle tütöürüyordu. Ve Wanda, dikkatini ekrana vermiş, meyve salatsını kaşıkyordu.

Dilman Wanda'nın Noel armağanını henüz vermemişti. 13ü geceki yemeğıe saklıyordu. Şaşırmayacağını tahmin ediyordu. Alyansı kocaman bir kutuya koyup Wanda'yi şaşırtması fikrini Sue Abrahams vermişti ama Duman yine onun şaşır-

mayacağı tahmin ediyordu. Sevinmesi için dua ediyordu, çünkü bu ikisi için de çok daha derin anlamlar taşıyordu.

Akşamki yemeği dört gözle bekliyordu. Wanda ile birlikte dostlarını, Yargıç'ı ve hanımın, Amiral Oates ve kız kardeşini, Stoverleri, Tuttle'ları ve —neredeyse unutuyordu— Edna Foster'la Tim Flannery'yi ağırlayacaklardı.

Bakışları Sue ve Nat Abrahams'a takıldı. Kanepeye yan yana oturmuşlar, üç çocukları dizlerinin dibine çöreklenmişti. Ne yazık ki yemeğe kalamayacaklardı. Ama Duman Nat'ı gereğinden fazla alakoyduğu için kendini suçlu görüyordu. Duruşmadan sonra haftalarca kalıp Azrnhk Rehabüitasyn Programını zencilere ve azınlıklara tam eşitlik sağlayacak biçimde değiştirmesine yardım etmişti. Tasan tatil sonunda Kongrenin onayına sunulmak üzere hazır. Şimdi artık Nat Chicago'ya gitmekte, tatüi ailesi ve dostları ile geçirmekte ve Felix Hart'm tek başına yürütmeye çalıştığı bürolarına dönmekte özgürdü.

Köşede bir gazete ilişti gözüne. O zaman, burada bulunmayan ancak yaşantısında çok büyük rol oynayan, şimdi sadece gazetelerden izlediği kişileri düşündü.

Arthur Eaton gelecek seçimler için Parti adayı seçilmiş, üç eyalette ilk yoklamaya sokulmuştu. Herkesi şaşırtan, Governor Talley'in de yoklamalarda adımın geçmesi idi. Senatör Hoyt Watson'm adım görüp şaşanların sayısı daha azdı. Çünkü Senatör Watson kendi eyaletinden aday gösterilmediği halde, kazandığı ünden ötürü parti onun eyalet sınırları dışındaki şansına güveniyordu. Güneyin derinliklerinde duruşmada yitirdiği prestijini yeniden kazanmaya çabalayan Zeke Miller yeni bir parti kurmaya uğraşıyordu. Parayı sağlamıştı ama oy desteği kazanıp kazanmadığını söylemek için henüz erkendi.

Dilman'a gelince, Parti başkanı Allan Noyes durmadan telefon edip —durumu görüşmek— için randevu istemişti. Kuşkusuz Dilman'm tutumunun partiye ne kayıplar vereceğini araştırmak, onun gelecekle ilgili düşüncelerini öğrenmek istiyordu. Oysa Dilman geçmişe kulaklarını tıkadığı gibi, geleceğe de gözlerini kapamaya kararlıydı. Bütün düşündüğü ve çalıştığı, istediği gibi ve milletin istediği gibi bir Başkan olmaktı. Onun için Noyes'in her telefonunda konuşamayacak ya da randevu veremeyecek kadar doluydu.

Gazetelerde daha bir sürü isim vardı. Sosyete sütununda Miss Sally Watson'un kış sporları için İsviçre'ye gittiği yazılıydı. Oysa Dilman bu gezinin uzun süreceğini, Sally'nin Zürih'de ünlü bir akü hastanesine yattığını duymuştu. Yeni kitapların duyurulduğu sayfada Leroy Poole'un —Başkan'ın biyografisi— adlı kitabının ükbaharda basılacağı haber veriliyordu. Dilman bu konuda da daha geniş bilgi sahibiydi. Poole hâlâ Başkan'ın düşmanı olduğunu saklamıyordu. İdam edilen Jefferson Hurley'in biyografisini yazabilmek için gereken paraya ihtiyacı olduğundan, Dilman'm öyküsünü çabucak bitirivermişti. Ekonomi sayfasında, kesin haber olmamakla beraber Genelkurmay Başkanlığından istifa eden General Fortney'in, Eagles Holding'in yeni kurulan firmalarından Oregon Uçak Sanayi şirketi Yönetim Kuruluna gireceği bildiriliyordu. Miller gazetesinin son sayfasında George Murdock'un New Orleans'dan bildirdiği önemsiz bir haber geçiyordu.

Gözleri şöminenin üzerindeki saate takılan Duman zamanın ne çabuk ilerlediğini farkettiler. Tatil de olsa aşağıda Batı Kanat'ta Edna Foster dahü, personelin yarısı masalarının başındaydı. Kendisinin de hiç değilse dört beş saatlik işi vardı.

Abrahams'm oturduğu kanapeye yürüdü. Omzuna dokundu. Abrahams aüesiyle paylaştığı mutluluktan yüzü gülerek fırlayıp kalktı, Dilman'm yanına geldi.

«Nat, aşağı inip işe koyulma zamanı geldi. Gelecek yıla kadar vedalaşmamız gerekiyor—»

«Doug, Oval Ofis'e kadar seninle geleyim.»

Batı Hole çıkıp asansöre doğru yürüdüler.

«Nat,» dedi Dilman, «Biz çok eski dostuz. Duygularımı yeterince açıklayamadığımı bilirsin. Sana kendime göre teşekkür etmeye çalıştım. Sen olmasaydın başıma neler geleceğini düşünmek büe istemiyorum.»

«Ben olmasaydım da hiç bir şey değişmezdi.»

«Ben yine de böyle düşünüyorum. Dünyada hiç bir avukat beni senin kadar anlayıp o, V. Maddeyi ortaya atmazdı. Neyse, senden ayrılmadan önce şunu bilmeni isterim, benim için feda ettiğin—»

«Doug uzatma. Neyi feda etmişim? Kendi kendimden utanacağım o mutsuz üç yılı mı? Tanrıya şükürler olsun ki aklımlı başıma toplamama yardım ettin. Bana yitireceğim üç yıl

kazandırdım. Teşekkür edecek biri varsa o da benim.»

Asansörün yanma varıp beklediler.

«Nat, belki o üç yılı kazandın ama benim yüzümden çiftliği kaybettin.»

Asansöre bindüler, alt kata doğru inmeye başladılar.

«Dinle bak,» dedi Abrahams. «Hiç bir şey kaybetmedim, hiç. Çiftlik mi? Yüzlerce çiftlik var, hem daha âlâları, üç yıl sonra alacağıma, beş yıl sonra birkaç tane birden alabilirim. Doug, o duruşmadan sonra ne teklifler aldığımı bilsen şaşarsın. Yalnız şirketlerden değil, işçi sendikalarından, Barolar-dan. Bazıları Eagles Holding'in teklifinden çok daha cazip. Eğer dışı gibi içi de dürüst olan birini bulursam belki kabul ederim. Bu kez acelem yok. Ben oturacağım, onlar ayağıma gelsinler. Gördün mü bak, senin için yaptım sandığın fedakârlık, aslında bana yaradı. Dahası var.» Asansörden çıkarken muzip muzip güldü. «Tarihe geçtim. Torunlarım okuyacak. Bundan âlâsı olur mu? Bana teşekkürü bırak da ben sana edeyim.»

Peşlerinde iki gizli ajanla koridorda ilerlerlerken Abrahams yeniden konuştu.

«Gelecekle ilgili düşüncelerin neler Doug.»

«Düşünmek istemiyorum,» dedi Dilman. «Uyanıyorum, çalışıyorum, uyuyorum. Hayatı günü gününe düşünüyorum. İşim çok. Bir zenci değil, bir insan olarak yürütmeye hakkı olduğunu kısa bir süre önce farkedenden biri için çok ağır bir görev. Sanki yeniden doğmuş gibiyim, yeni başlıyor gibiyim. İnsanın tüm gücünü harcayabilmesi için bir süre alışması gerek.»

«Doğru,» dedi Abrahams. Bahçe kapısında durdu. «Doug,, yine de bundan böyle senin için daha kolay olacağını sanıyorum.» Elini cebine daldırıp bir gazete kupürü çıkardı. «Buriu gördün mü?»

«Nedir o?»

«Senin hakkında son kamuoyu yoklaması. Göreve başladığım zaman halkın yüzde yirmi dördü senden yana, altmış biri sana karşı, yüzde on beşi de çekimsermiş. Bugün, dört ay sonra yüzde otuz üçü senden yana, yüzde yirmi sekizi sana karşı, yüzde otuz biri çekimser. Burada önemli olan çekimser oyların artışı. Demek tarafsız olabilmişler. Pekâlâ — bekleye-

BAŞKAN

lim — bize göster bakalım — diyorlar. Bunun ne demek olduğunu anlayabiliyor musun Doug?»

Duman cevap vermedi. Gizli ajan bahçe kapısını açmış*., dışarı çıktı, Abrahams da peşinden çıktı. Yan yana yünimeve başladılar. Hava tertemiz ve buz gibiydi. Sütünü yolda yürürlerken karla kaplı betonun üzerinde ayaklarının çıkardır: sestten başka çıt yoktu.

Duman dalgın dalgın ilerlerken birden arkadaşına dönü. «Ne garip,» dedi,, «insan geleceğinden emin olmayınca düşünceleri geriye kayıyor. Şimdi çocukluğum geldi aklıma. Ye i. sekiz yaşlarındayken mahallede söylediğimiz bir şarkı varır Dinlemek ister misin?»

Abrahams başını salladı.

Duman durakladı, sonra söyledi :

Ben bu ülkeni başkanı olsam,
Şekerden talit'a kurulup, sallansanı dursam.

Başım iki yana salladı. «Ne geniş bir hayal, O zaman şekerden .tahtlar olmadığı aklımıza bile gelmezdi.»

«Bunun o kadar geniş bir hayal olmadığı da aklınıza gri-mez miydi?»

Duman birden başını kaldırdı. «Hayal değil mi? Tanın: tamam anladım.»

«BEN BU ÜLKENİN BAŞKANI OLSAM— oldun .r.r Doug. Hâlâ da Başkanısın!»

«Doğru doğru, şekerden tahtlar olmasa da doğru.»

«Çünkü olgunlaşm Doug, seninle birlikte herkes olgunlaştı. Amerikan halkı yıllar önce kendisine öğretilmeye r.-- - lan dersi sonunda öğrendi —özgürlük vermeye hazır olmayanlar özgür olamazlar—»

Köşeyi döndüklerinde Dilman arkasını dönüp karla knnn ıslı ıslı parlayan bahçeye baktı. «Sence öğrendiler mi NET ': -

«Oyle sanıyorum,» diye karşılık verdi Abrab

Oval Ofis'in can kapılarına varmışlardı.

«Ya da şöyle anlatayım,» dedi Abrahams. Zzz .-. .

huzursuz olabilir ama artık ne senden ne ke-r.cn .: --

Seninle ve kendi düşünceleriyle yaşama;- . : f . -. • "- .-. .:

danlan daha rahat, bilinçleri dah?. «sfl&n- - . - . -

adım Doug. Bu ülkenin köleliği

.....*:

BAŞKAN

ra attığı ilk büyük adım. Lincoln'un uzun bacakları vardı. Ama bugün de bir sürü uzun bacaklı adam olduğu meydana çıktı, çünkü ikinci dev adım atıldı. Şimdi ülke tek bir bütün olma yolunda daha da ilerledi. Bu başarıldıktan sonra tek bir dünyaya hazır olacak... Büyük sözler Doug, ama olaylar çok büyük. Artık ne ben, ne sen, ne hiç kimse eskisi gibi olmayacak. Tanrıya şükürler olsun.»

Arkalarından cam kapının açıldığını duydular. Edna Foster kapıdaydı. Onları görünce endişeli hatları gevşedi.

«Hah, buradasınız Sayın Başkan. Her tarafta sizi arıyordum. Bazı mesajlar var — acele, — çok önemli — değil ama yine de—»

«Geliyorum,» dedi Dilman, sonra yine arkadaşına döndü.

Nat Abrahams gülümsüyordu. «Senin yerin içersi,» dedi. Elini uzattı, «iyi şanslar, iyi seneler Sayın Başkan.»

Dilman Abrahams'm elini sıkıca kavradı. «Sana da iyi şanslar ve iyi seneler Nat.»

Bir süre dışarda oyalanıp Abrahams'm arkasından baktı, •sonra güvenle, hevesle Oval Ofis'e, işinin başına döndü.

S O N

irving Wallace

40 - LIRA

STAMP
ITALY 1970